

EUROOPAN UNIONIN JA SINGAPOREN TASAVALLAN VÄLINEN VAPAAKAUPPASOPIMUS

Euroopan unioni, jäljempänä "unioni",

ja

Singaporen tasavalta, jäljempänä "Singapore",

jäljempänä yhdessä "osapuolet" tai erikseen "osapuoli",

TUNNUSTAVAT pitkäaikaisen ja lujan kumppanuutensa, jonka perustana ovat yhteiset kumppanuus- ja yhteistyösopimuksessa kuvastuvat periaatteet ja arvot, sekä merkittävät talous-, kauppaa- ja investointisuhteensa,

HALUAVAT edelleen vahvistaa suhdettaan osana yleisiä yhteyksiään ja niiden kanssa johdonmukaisella tavalla ja ovat vakuuttuneita siitä, että tällä sopimuksella luodaan uusi ilmapiiri osapuolten välisten kaupan ja sijoitusten kehitykselle,

TUNNUSTAVAT, että tämä sopimus täydentää ja edistää alueellisia talouden yhdentymispyrkimyksiä,

OVAT VAKAASTI PÄÄTTÄNEET lujittaa talous-, kauppaa- ja investointisuhteitaan noudattaen kestävä kehityksen tavoitetta sen taloudellisessa, sosiaalisessa ja ympäristöön liittyvässä ulottuvuudessa ja edistää kauppaa ja investointeja tavalla, jossa otetaan huomioon korkeatasoinen ympäristönsuojelu ja työsuojelu sekä asiaa koskevat kansainvälisesti hyväksytyt normit ja sopimukset, joiden osapuolia ne ovat,

HALUAVAT nostaa elintaso, edistää talouskasvua ja talouden vakautta, luoda uusia työllisyysmahdollisuuksia sekä parantaa yleistä hyvinvointia ja tätä tarkoitusta varten vahvistavat uudelleen sitoutumisensa kaupan ja investointien vapauttamisen edistämiseen,

OVAT VAKUUTTUNEITA siitä, että tällä sopimuksella luodaan entistä laajemmat ja varmemmat markkinat tavaroille ja palveluille, jolloin niiden yritysten kilpailukyky maailmanlaajuisilla markkinoilla tehostuu,

VAHVISTAVAT UUDELLEEN kunkin osapuolen oikeuden antaa ja panna täytäntöön toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen oikeutettujen poliittisten tavoitteiden, kuten yhteiskuntaan, ympäristöön, turvallisuuteen, kansanterveyteen tai kansalliseen turvallisuuteen sekä kulttuurin monimuotoisuuden edistämiseen ja suojeluun liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi,

VAHVISTAVAT UUDELLEEN sitoutumisensa San Franciscossa 26 päivänä kesäkuuta 1945 allekirjoitettuun Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjaan ja ottavat huomioon Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen 10 päivänä joulukuuta 1948 antamassa Ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa vahvistetut periaatteet,

TUNNUSTAVAT kansainvälisen kaupan avoimuuden merkityksen kaikkien sidosryhmien edun kannalta,

PYRKIVÄT luomaan selkeät ja kumpaakin osapuolta hyödyttävät säännöt kaupalleen ja sijoituksilleen sekä alentamaan keskinäisen kaupan ja sijoitusten esteitä tai poistamaan tällaiset esteet,

OVAT VAKAASTI PÄÄTTÄNEET edistää kansainvälisen kaupan harmonista kehitystä ja laajentamista poistamalla kaupan esteitä tämän sopimuksen avulla ja välttää sellaisten uusien kaupan tai sijoitusten esteiden luomista osapuolten välille, jotka vähentäisivät tästä sopimuksesta saatavia hyötyjä,

RAKENTAVAT TOIMINTANSA WTO-sopimuksen mukaisille oikeuksilleen ja velvoitteilleen sekä muille sellaisille monenkeskisille, alueellisille ja kahdenvälisille sopimuksille ja järjestelyille, joiden osapuolia ne ovat,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

ENSIMMÄINEN LUKU

TAVOITTEET JA YLEISET MÄÄRITELMÄT

1.1 ARTIKLA

Vapaakauppa-alueen perustaminen

Tämän sopimuksen osapuolet perustavat vapaakauppa-alueen, joka on GATT 1994 -sopimuksen XXIV artiklan ja GATS-sopimuksen V artiklan mukainen.

1.2 ARTIKLA

Tavoitteet

Tämän sopimuksen tavoitteena on kaupan ja investointien vapauttaminen ja helpottaminen osapuolten välillä tämän sopimuksen määräysten mukaisesti.

1.3 ARTIKLA

Yleisesti sovellettavat määritelmät

Ellei toisin määrätä, tässä sopimuksessa

”maataloussopimuksella” tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää sopimusta maataloudesta;

”julkisia hankintoja koskevalla sopimuksella” tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 4 sisältyvää sopimusta julkisista hankinnoista;

”sopimuksella vientitavaran ennakkotarkastuksesta” tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää sopimusta vientitavaran ennakkotarkastuksesta;

”polkumyynnin vastaisella sopimuksella” tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää sopimusta tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994 VI artiklan soveltamisesta;

”tullausarvoa koskevalla sopimuksella” tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää sopimusta tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994 VII artiklan soveltamisesta;

”päivällä” tarkoitetaan kalenteripäivää;

”riitojen ratkaisemista koskevalla sopimuksella” tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 2 sisältyvää riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevaa sopimusta;

”GATS-sopimuksella” tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1B sisältyvää palvelukaupan yleissopimusta;

”GATT 1994 -sopimuksella” tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää tullitariffeja ja kauppaa koskevaa yleissopimusta 1994;

”harmonoidulla järjestelmällä” tarkoitetaan harmonoitua tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmää, mukaan luettuina kaikki siihen tehdyt oikeudelliset huomautukset ja muutokset;

”IMF:llä” tarkoitetaan Kansainvälistä valuuttarahastoa;

”tuontilisensiointisopimuksella” tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää sopimusta tuontilisensioinnin menettelytavoista;

”toimenpiteellä” tarkoitetaan mitä tahansa lainsäädäntöä, sääntelyä, käsittelyä, määräystä tai käytäntöä;

”osapuolen luonnollisella henkilöllä” tarkoitetaan henkilöä, joka on Singaporen tai jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion lainsäädännön mukaan kyseisen maan kansalainen⁽¹⁾;

”kumppanuus- ja yhteistyösopimuksella” tarkoitetaan Brysselissä 19 päivänä lokakuuta 2018 allekirjoitettua Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Singaporen tasavallan välistä kumppanuus- ja yhteistyösopimusta;

”henkilöllä” tarkoitetaan luonnollista tai oikeushenkilöä;

”suojalausekesopimuksella” tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää suojalausekkeita koskevaa sopimusta;

”tukisopimuksella” tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää tukia ja tasoitustulleja koskevaa sopimusta;

⁽¹⁾ Käsitteeseen ”luonnollinen henkilö” sisältyvät Latviassa pysyvästi asuvat luonnolliset henkilöt, jotka eivät ole Latvian tai minkään muun valtion kansalaisia mutta joilla on Latvian lakien ja asetusten nojalla oikeus saada kansalaisuudettoman henkilön passi (muukalaispassi).

”terveys- ja kasvinsuojelusopimuksella” tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää sopimusta terveys- ja kasvinsuojelutoimista;

”kaupan teknisiä esteitä koskevalla sopimuksella” tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää sopimusta kaupan teknisistä esteistä;

”TRIPS-sopimuksella” tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1C sisältyvää teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehtyä sopimusta;

”WIPO:lla” tarkoitetaan Maailman henkisen omaisuuden järjestöä;

”WTO:lla” tarkoitetaan Maailman kauppajärjestöä; ja

”WTO-sopimuksella” tarkoitetaan Maailman kauppajärjestön perustamisesta 15 päivänä huhtikuuta 1994 Marrakeshissa tehtyä Marrakeshin sopimusta.

TOINEN LUKU

TAVAROIDEN KANSALLINEN KOHTELU JA MARKKINOILLE PÄÄSY

A JAKSO

YHTEISET MÄÄRÄYKSET

2.1 ARTIKLA

Tavoite

Osapuolet vapauttavat tavarakaupan asteittain ja vastavuoroisesti tämän sopimuksen voimaantulosta alkavan siirtymäkauden aikana tämän sopimuksen ja GATT 1994 -sopimuksen XXIV artiklan mukaisesti.

2.2 ARTIKLA

Soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan osapuolten väliseen tavarakauppaan.

2.3 ARTIKLA

Kansallinen kohtelu

Kumpikin osapuoli myöntää kansallisen kohtelun toisen osapuolen tavaroille GATT 1994 -sopimuksen III artiklan ja sen huomautusten ja lisämääräysten mukaisesti. Tätä tarkoitusta varten GATT 1994 -sopimuksen III artikla ja sen huomautukset ja lisämääräykset sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan osaksi sitä soveltuvin osin.

2.4 ARTIKLA

Tulli

Tässä luvussa ”tullilla” tarkoitetaan kaikkia tulleja ja muita maksuja, joita sovelletaan tavarann tuonnissa, viennissä tai niiden yhteydessä ja myös kaikkia tuontiin tai vientiin sovellettavia tai niiden yhteydessä kannettavia lisäveroja tai -maksuja.

Tulli ei sisällä mitään seuraavista:

- a) 2.3 artiklan (Kansallinen kohtelu) mukaisesti kannettavaa sisäistä veroa vastaava maksu;
- b) kolmannen luvun (Kaupan suojakeinot) mukainen tulli;
- c) GATT 1994 -sopimuksen VI, XVI, XIX artiklan, polkumyynnin vastaisen sopimuksen, tukia ja tasoitustulleja koskevan sopimuksen, maataloussopimuksen 5 artiklan ja riitojen ratkaisemista koskevan sopimuksen mukainen tulli; ja
- d) 2.10 artiklan (Tuontiin ja vientiin liittyvät maksut ja muodollisuudet) mukaisesti määrätty palkkio tai muut maksu.

2.5 ARTIKLA

Tavaroiden luokittelu

Osapuolten välisessä kaupassa tavaroiden luokittelussa käytetään kunkin osapuolen hallinnoimaa tariffinimikkeistöä harmonoidun järjestelmän ja siihen tehtyjen muutosten mukaisesti.

B JAKSO

TULLIEN ALENTAMINEN TAI POISTAMINEN

2.6 ARTIKLA

Tuontiin liittyvien tullien alentaminen tai poistaminen

1. Kukin osapuoli alentaa tai poistaa toisen osapuolen alueelta peräisin olevien tuontitavaroiden tullit liitteessä 2-A esitettyjen tulliluetteloiden mukaisesti. Tässä luvussa "peräisin olevalla" tarkoitetaan pöytäkirjassa 1 vahvistettujen alkuperäsääntöjen ja muiden vaatimusten mukaisesti määriteltyä tuotteen alkuperää.
2. Liitteen 2-A luetteloissa täsmennetään se tuontitullin perustaso, johon 1 kohdan mukaisesti sovelletaan perättäisiä tullialennuksia.
3. Jos osapuoli alentaa tuontiin soveltamaansa suosituimmuustullia milloin tahansa tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen, kyseistä tullia sovelletaan, jos ja niin kauan kuin se on alempi kuin kyseisen osapuolen liitteessä 2-A olevan tulliluettelon mukaisesti laskettu tuontitulli.
4. Kolmen vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta osapuolten on kumman tahansa osapuolen pyynnöstä neuvoteltava, jotta ne voivat tarkasftella tuontitullien alentamisen ja poistamisen nopeuttamista ja laajentamista. Tavarakaupakomiteassa tehty osapuolten päätös tällaisesta nopeuttamista tai laajentamista korvaa kyseiselle tavaralle osapuolten tulliluetteloiden mukaisesti määritetyn tullin tai vaiheluokan.

2.7 ARTIKLA

Tullien ja vientiverojen poistaminen

Kumpikaan osapuoli ei saa ylläpitää tai ottaa käyttöön toiseen osapuoleen suuntautuvaan tavarantiin sovellettavia tai siihen liittyviä tulleja tai veroja tai mitään sisäisiä veroja, jotka koskevat toiseen osapuoleen vietäviä tavaroita ja jotka ylittävät vastaavia sisäiseen myyntiin tarkoitettuja tavaroita koskevat sisäiset verot.

2.8 ARTIKLA

Vallitsevan tilan säilyttäminen

Tämän sopimuksen tultua voimaan kumpikaan osapuoli ei korota voimassa olevia tulleja tai ota käyttöön uusia tulleja toisen osapuolen alueelta peräisin olevien tavaroiden tuonnissa. Tämä ei estä sitä, että kumpi tahansa osapuoli voi korottaa tullin liitteen 2-A luettelossaan vahvistetulle tasolle, jos se on ensin yksipuolisesti alentanut kyseistä tullia.

C JAKSO

MUUT KUIN TARIFFITOIMENPITEET

2.9 ARTIKLA

Tuonti- ja vientirajoitukset

1. Kumpikaan osapuoli ei saa ylläpitää tai ottaa käyttöön toisen osapuolen minkään tavarantiin tai toisen osapuolen alueelle tarkoitettuun vientiin tai vientimyyntiin sovellettavia kieltoja tai rajoituksia GATT 1994 -sopimuksen XI artiklan ja sen huomautusten ja lisämääräysten mukaisesti. Tätä tarkoitusta varten GATT 1994 -sopimuksen XI artikla ja sen huomautukset ja lisämääräykset sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan osaksi sitä soveltuvin osin.

2. Osapuolet hyväksyvät, että ennen GATT 1994 -sopimuksen XI artiklan 2 kohdan a ja c alakohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamista, sen osapuolen, joka aikoo toteuttaa toimenpiteet, on toimitettava toiselle osapuolelle kaikki merkitykselliset tiedot, jotta voitaisiin päästä osapuolten hyväksyttävissä olevaan ratkaisuun. Osapuolet voivat sopia mistä tahansa tarvittavista keinoista ongelmien ratkaisemiseksi. Jos sopimukseen ei päästä 30 päivän kuluessa tällaisten tietojen toimittamisesta, vievä osapuoli voi soveltaa tämän artiklan mukaisia toimenpiteitä kyseisen tavarantoiminnan viennin. Kun välitöntä toimintaa edellyttävien poikkeuksellisten ja kriittisten olosuhteiden vuoksi tiedottaminen tai edeltäkin tarkastelu ei ole mahdollista, toimenpiteiden käyttöönottoa suunnitteleva osapuoli voi viipymättä soveltaa tilanteen vaatimia varotoimenpiteitä, ja sen on ilmoitettava tästä välittömästi toiselle osapuolelle.

2.10 ARTIKLA

Tuontiin ja vientiin liittyvät maksut ja muodollisuudet

1. Kukin osapuoli varmistaa GATT 1994 -sopimuksen VIII artiklan ja sen huomautusten ja lisämääräysten mukaisesti, että kaikenlaiset palkkiot ja maksut (muut kuin tullit ja 2.4 artiklan (Tulli) a, b ja c alakohdassa luetellut toimenpiteet), joita peritään tavaroiden tuonnista tai viennistä taikka tavaroiden tuonnin tai viennin yhteydessä, on määrältään rajattu tarjottujen palvelujen likimääräisiin kustannuksiin, että niitä ei peritä arvoon perustuvina ja että ne eivät merkitse kotimarkkinatuotteiden välillistä suojelua tai tuonnin tai viennin verotusta.
2. Kukin osapuoli asettaa virallisesti ilmoitetun välineen, kuten internetin, kautta saataville maksut ja palkkiot, joita se perii tuonnin ja viennin yhteydessä.
3. Osapuoli ei edellytä konsulitoimia^(?), mukaan lukien niihin liittyvien palkkioiden ja maksujen maksaminen, toisen osapuolen tavaroiden tuonnin yhteydessä.

2.11 ARTIKLA

Tuonti- ja vientilisensioinnin menettelytavat

1. Osapuolet vahvistavat tuontilisensiointisopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa.
2. Osapuolet ottavat käyttöön ja hallinnoivat kaikkia tuonti- tai vientilisensioinnin menettelytapoja^(?) seuraavien mukaisesti:
  - a) tuontilisensiointisopimuksen 1 artiklan 1–9 kohta;
  - b) tuontilisensiointisopimuksen 2 artikla;
  - c) tuontilisensiointisopimuksen 3 artikla.

Tätä tarkoitusta varten tämän kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettuja määräyksiä sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan osaksi sitä. Osapuolet soveltavat näitä määräyksiä soveltuvin osin kaikkiin vientilisensioinnin menettelytapoihin.

3. Kumpikin osapuoli varmistaa, että kaikkien vientilisensioinnin menettelytapojen soveltaminen on puolueetonta ja että niitä hallinnoidaan oikeudenmukaisesti, tasapuolisesti, ilman syrjintää ja avoimesti.
4. Kumpikin osapuoli ottavaa käyttöön tai pitää voimassa lisensioinnin menettelytapoja niiden alueelle toisesta osapuolesta tapahtuvan tuonnin tai niiden alueelta toisen osapuolen alueelle tapahtuvan viennin edellytyksenä ainoastaan, kun muita soveltuvia menettelyjä jonkin hallinnollisen päämäärän saavuttamiseksi ei ole kohtuudella käytettävissä.
5. Kumpikaan osapuoli ei ota käyttöön tai pidä voimassa harkinnanvaraisia vienti- tai tuontilisensioinnin menettelytapoja, elleivät ne ole tarpeen tämän sopimuksen kanssa yhteensopivan toimenpiteen täytäntöönpanemiseksi. Harkinnanvaraisia lisensioinnin menettelytapoja käyttöönottavan osapuolen on selkeästi ilmoitettava toimenpide, joka tällaisella menettelytavalla pannaan täytäntöön.

(?) "Konsulitoimilla" tarkoitetaan menettelyä, jossa viejäosapuolen tai jonkin kolmannen osapuolen alueella olevan tuojaosapuolen konsulilta hankitaan konsulilasku tai konsuliviisumi kauppalaskulle, alkuperätodistukselle, tavaraluettelolle, laavaajan vienti-ilmoitukselle tai muille tulliasiakirjoille, joita vaaditaan tuonnin yhteydessä.

(?) Tässä artiklassa "harkinnanvaraisilla lisensioinnin menettelytapoilla" tarkoitetaan sellaisia lisensioinnin menettelytapoja, joissa ei hyväksytä kaikkien niiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden hakemusta, jotka täyttävät kyseisen osapuolen tuonti- tai vientitoiminnan harjoittamista koskevat vaatimukset lisensioinnin piiriin kuuluvien tavaroiden osalta.

6. Vientilisensioinnin menettelytapoja käyttöönottavan tai näihin menettelytapoihin muutoksia tekevän osapuolen on ilmoitettava tavarakauppakomitealle 60 päivää ennen tällaisten menettelytapojen julkaisemista. Ilmoitukseen on sisällytettävä tuontilisensiointisopimuksen 5 artiklan mukaisesti edellytetyt tiedot.

7. Kunkin osapuolen on vastattava 60 päivän kuluessa toisen osapuolen esittämiin kyselyihin, jotka koskevat jotain lisensioinnin menettelytapaa, jonka kyselyn vastaanottanut osapuoli aikoo ottaa käyttöön, on ottanut käyttöön tai on pitänyt voimassa, sekä tuonti- tai vientilisenssien myöntämis- tai jakamisperusteita.

2.12 ARTIKLA

Valtion kaupparytykset

1. Osapuolet vahvistavat oikeutensa ja velvollisuutensa, jotka ovat GATT 1994 -sopimuksen XVII artiklan ja sen huomautusten ja lisämääräysten sekä WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvän, tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994 XVII artiklan tulkinnasta tehdyn sopimuksen mukaisia; nämä sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan osaksi sitä soveltuvin osin.

2. Kumpikin osapuoli voi pyytää toiselta osapuolelta tietoja GATT 1994 -sopimuksen XVII artiklan 4 kohdan c ja d alakohdan mukaisesti.

2.13 ARTIKLA

Alakohtaisten muiden kuin tariffitoimenpiteiden poistaminen

1. Osapuolet tekevät lisäsitoumuksia, jotka koskevat alakohtaisia tavarihin kohdistuvia muita kuin tariffitoimenpiteitä liitteissä 2-B ja 2-C, jäljempänä ”alakohtaiset liitteet”, esitettyjen sitoumusten mukaisesti. Tätä tarkoitusta varten osapuolet voivat tavarakauppakomitean päätöksellä muuttaa alakohtaisia liitteitä.

2. Osapuolten on osapuolen pyynnöstä käynnistettävä neuvottelut, jotta ne voivat tarkastella alakohtaisia tavarihin kohdistuvia muita kuin tariffitoimenpiteitä koskevien sitoumustensalaajentamista.

D JAKSO

TAVAROIHIIN LIITTYVÄT ERITYISPOIKKEUKSET

2.14 ARTIKLA

Yleiset poikkeukset

1. Mikään tässä luvussa ei estä toimenpiteiden toteuttamista GATT 1994 -sopimuksen XX artiklan ja sen huomautusten ja lisämääräysten mukaisesti; nämä sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan osaksi sitä soveltuvin osin.

2. Osapuolet hyväksyvät, että ennen GATT 1994 -sopimuksen XX artiklan i ja j kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamista, viejäosapuolen, joka aikoo toteuttaa toimenpiteet, on toimitettava toiselle osapuolelle kaikki merkitykselliset tiedot, jotta voitaisiin päästä osapuolten hyväksyttävissä olevaan ratkaisuun. Osapuolet voivat sopia mistä tahansa tarvittavista keinoista ongelmien ratkaisemiseksi. Jos sopimukseen ei ole päästy 30 päivän kuluessa, viejäosapuoli voi soveltaa tämän artiklan mukaisia toimenpiteitä asianomaisen tavarantoiminnan edellyttävien poikkeuksellisten ja kriittisten olosuhteiden vuoksi tiedottaminen tai edeltäkin tarkastelu ei ole mahdollista, toimenpiteiden käyttöönottoa suunnitteleva osapuoli voi viipymättä soveltaa tilanteen vaatimia varotoimenpiteitä, ja sen on ilmoitettava tästä välittömästi toiselle osapuolelle.

E JAKSO

INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET

2.15 ARTIKLA

Tavarakauppakomitea

1. Jäljempänä olevan 16.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) nojalla perustettu tavarakauppakomitea kokoontuu osapuolen tai kauppakomitean pyynnöstä tarkastelemaan kaikkia tämän luvun mukaisesti esille tulevia asioita, ja siihen kuuluu osapuolten edustajia.

2. Komitean tehtäviin kuuluvat seuraavat:
  - a) tämän luvun ja liitteiden 2-A, 2-B ja 2-C täytäntöönpanon seuranta;
  - b) osapuolten välisen kaupan edistäminen, myös neuvottelut, joiden aiheena on tariffien poistamisen nopeuttaminen ja laajentaminen sekä tämän sopimuksen mukaisten muiden kuin tariffitoimenpiteiden alan laajentaminen sekä tarvittaessa muut kysymykset; neuvottelujen tuloksena komitea voi tarvittaessa tehdä päätöksen liitteiden 2-A, 2-B ja 2-C muuttamisesta tai laajentamisesta; ja
  - c) tariffitoimenpiteiden ja muiden kuin tariffitoimenpiteiden käsitteleminen osapuolten välisessä tavarakaupassa ja tarvittaessa tällaisten kysymysten siirtäminen kauppakomitean käsiteltäviksi.

KOLMAS LUKU

KAUPAN SUOJAKEINOT

A JAKSO

POLKUMYYNNIN VASTAISET TOIMENPITEET JA TASOITUSTOIMENPITEET

3.1 ARTIKLA

Yleiset määräykset

1. Osapuolet vahvistavat oikeutensa ja velvollisuutensa, jotka ovat GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan, polkumyynnin vastaisen sopimuksen ja tukisopimuksen mukaisia, ja soveltavat polkumyynnin vastaisia ja tasoitustoimenpiteitä tämän luvun määräysten mukaisesti.
2. Osapuolet tunnustavat, että polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä ja tasoitustoimenpiteitä voidaan väärinkäyttää kaupan estämiseksi, ja ovat yhtä mieltä siitä, että
  - a) tällaisia toimenpiteitä käytettäessä olisi noudatettava täysin WTO:n vaatimuksia ja että niiden olisi perustuttava oikeudenmukaiseen ja avoimeen järjestelmään; ja
  - b) olisi huolellisesti tarkasteltava sen osapuolen etuja, johon tällainen toimenpide kohdistuu.
3. Tämän jakson soveltamista varten tuotteiden alkuperä on määritettävä osapuolten etuuskohteluun oikeuttamattomien alkuperäsääntöjen mukaisesti.

3.2 ARTIKLA

Avoimuus ja tiedonvaihto

1. Kun osapuolen toimivaltaiset viranomaiset ovat ottaneet vastaan toisesta osapuolesta polkumyynninä tapahtuvaa tuontia koskevan hakemuksen asianmukaisine asiakirjoineen ja viimeistään 15 päivää ennen tutkimuksen vireillepanoa, kyseisen osapuolen on kirjallisesti ilmoitettava toiselle osapuolelle hakemuksen vastaanottamisesta.
2. Kun osapuolen toimivaltaiset viranomaiset ovat ottaneet vastaan toisesta osapuolesta tapahtuvaa tuontia koskevan tasoitustullihakemuksen asianmukaisine asiakirjoineen ja viimeistään 15 päivää ennen tutkimuksen vireillepanoa, kyseisen osapuolen on kirjallisesti ilmoitettava toiselle osapuolelle hakemuksen vastaanottamisesta ja tarjottava toiselle osapuolelle mahdollisuus neuvotella hakemuksesta sen toimivaltaisten viranomaisten kanssa, jotta todellinen tilanne voitaisiin selkeyttää ja päästäisiin yhteisesti sovittuun ratkaisuun. Osapuolten on pyrittävä järjestämään tällaiset neuvottelut mahdollisimman pian tämän jälkeen.
3. Osapuolten on varmistettava, että välittömästi mahdollisten väliaikaisten toimenpiteiden käyttöönoton jälkeen ja joka tapauksessa ennen lopullisten toimenpiteiden käyttöönottoa ilmoitetaan täysimittaisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla kaikki ne olennaiset tosiseikat ja näkökannat, joihin niiden päätös kyseisten toimenpiteiden soveltamisesta pohjautuu. Tämä ei kuitenkaan rajoita polkumyynnin vastaisen sopimuksen 6 artiklan 5 kohdan ja tukisopimuksen 12 artiklan 4 kohdan soveltamista. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti, ja asianomaisille osapuolille on annettava riittävästi aikaa näkemystensä esittämiseen.
4. Kullekin osapuolelle, jonka etua asia koskee, on tarjottava mahdollisuus tulla kuulluksi, jotta se voi esittää näkemyksiään kaupan suojaaineita koskevien tutkimusten aikana.

3.3 ARTIKLA

Alhaisemman tullin sääntö

Jos osapuoli päättää määrätä polkumyyni- tai tasoitustullin, tällaisen tullin määrä ei saa ylittää polkumyynnimarginaalia tai tasoitustoimenpiteiden alaisen tuen marginaalia ja sen olisi oltava marginaalia pienempi, jos tällainen alhaisempi tulli on riittävä kotimaiselle tuotannonalalle koituneen vahingon poistamiseksi.

3.4 ARTIKLA

Yleisen edun huomioon ottaminen

Kumpikaan osapuoli ei saa ottaa käyttöön polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä tai tasoitustoimenpiteitä, jos tutkimuksen aikana käytettävissä olevien tietojen perusteella voidaan selvästi päätellä, että toimenpiteiden käyttöönotto olisi yleisen edun vastaista. Yleisessä edussa on otettava huomioon kotimaisen tuotannonalan, tuojien ja niitä edustavien järjestöjen sekä käyttäjiä ja kuluttajia edustavien järjestöjen tilanne, siinä määrin kuin ne ovat toimittaneet aiheeseen liittyviä tietoja tutkintaviranomaisille.

3.5 ARTIKLA

Kahdenvälisen riitojenratkaisun ja sovittelujärjestelmän ulkopuolelle jättäminen

Tämän jakson määräyksiin ei sovelleta neljäntoista lukua (Riitojen ratkaiseminen) eikä viidettätoista lukua (Sovittelujärjestelmä).

B JAKSO

YLEISET SUOJATOIMENPITEET

3.6 ARTIKLA

Yleiset määräykset

1. Kukin osapuoli säilyttää GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan, suojalausekesopimuksen ja maataloussopimuksen 5 artiklan mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa. Jollei tässä jaksossa toisin määrätä, tällä sopimuksella ei myönnetä osapuolille uusia oikeuksia eikä luoda uusia velvollisuuksia GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan ja suojalausekesopimuksen mukaisesti toteutettuihin toimiin nähden.
2. Kumpikaan osapuoli ei saa samaan aikaan soveltaa samaan tavaraan sekä
  - a) kahdenvälisiä suojatoimenpiteitä; että
  - b) GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan ja suojalausekesopimuksen mukaista toimenpidettä.
3. Tämän jakson soveltamista varten tuotteiden alkuperä on määritettävä osapuolten etuuskohteluun oikeuttamattomien alkuperäsääntöjen mukaisesti.

3.7 ARTIKLA

Avoimuus

1. Sen estämättä, mitä 3.6 artiklassa (Yleiset määräykset) määrätään, osapuolen, joka panee vireille tutkimuksen tai aikoo toteuttaa suojatoimenpiteitä, on toisen osapuolen pyynnöstä ja sillä edellytyksellä, että asiaan liittyy kyseisen toisen osapuolen huomattava etu, välittömästi ja vähintään seitsemän päivää ennen tällaista vireillepanoa tai toimenpiteiden käyttöönottoa annettava kirjallisesti kaikki olennaiset tiedot, jotka ovat johtaneet suojatoimenpidetutkimuksen vireillepanoon tai suojatoimenpiteiden käyttöönottoon, tarvittaessa myös tutkimuksen alustavat ja lopulliset päätelmät. Tämä ei rajoita suojalausekesopimuksen 3.2 artiklan määräysten soveltamista.
2. Suojatoimenpiteitä käyttöönottaessaan osapuolet pyrkivät ottamaan ne käyttöön niiden kahdenväliseen kauppaan vähiten vaikuttavalla tavalla.
3. Jos osapuoli katsoo 2 kohdan soveltamista varten, että lopullisten suojatoimenpiteiden käyttöönoton oikeudelliset edellytykset täyttyvät ja se aikoo soveltaa tällaisia toimenpiteitä, sen on ilmoitettava tästä toiselle osapuolelle ja tarjottava kyseiselle osapuolelle mahdollisuus kahdenvälisiin neuvotteluihin. Jos tyydyttävään ratkaisuun ei päästä 30 päivän kuluessa ilmoituksesta, tuojasapuoli voi hyväksyä lopullisesti suojatoimenpiteet. Neuvottelumahdollisuus olisi tarjottava toiselle osapuolelle myös näkemysten vaihtamista varten 1 kohdassa tarkoitetuista tiedoista.

3.8 ARTIKLA

Kahdenvälisen riitojenratkaisun ja sovittelujärjestelmän ulkopuolelle jättäminen

Tämän jakson määräyksiin ei sovelleta neljäntoista lukua (Riitojen ratkaiseminen) eikä viidettätoista lukua (Sovittelujärjestelmä).

C JAKSO

KAHDENVÄLINEN SUOJALAUSEKE

3.9 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä jaksossa

- a) ”vakava haitta” ja ”vakavan haitan uhka” on tulkittava suojalausekesopimuksen 4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti ja tätä tarkoitusta varten suojalausekesopimuksen 4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohta sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan osaksi sitä soveltuvin osin; ja
- b) ”siirtymäkaudella” tarkoitetaan kymmenen vuoden jaksoa tämän sopimuksen voimaantulosta.

3.10 ARTIKLA

Kahdenvälisten suojatoimenpiteiden soveltaminen

1. Jos tämän sopimuksen mukaisen tullien alennuksen tai poiston seurauksena osapuolen alueelta peräisin olevaa tuotetta tuodaan toisen osapuolen alueelle sellaisina lisääntyneinä määrinä joko absoluuttisesti mitattuna tai suhteessa kansalliseen tuotantoon ja sellaisissa olosuhteissa, että tuonti aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavaa haittaa kotimaiselle tuotannonalalle, joka tuottaa kyseisen tuotteen kanssa samankaltaisia tai sen kanssa suoraan kilpailevia tuotteita, tuojaosapuoli voi ainoastaan siirtymäkauden aikana toteuttaa 2 kohdassa tarkoitettut toimenpiteet tässä jaksossa vahvistettujen edellytysten ja menettelyjen mukaisesti.
2. Tuojaosapuoli voi toteuttaa kahdenvälisen suojatoimenpiteen, jolla
  - a) suspendoidaan kyseiseen tavaraan sovellettavan liitteen 2-A mukaisen tullin lisäalennukset; tai
  - b) korotetaan kyseisen tavaran tulli määrään, joka ei ylitä alemmaa seuraavista:
    - i) tavaraan sovellettava suosituimmuustullin määrä aikana, jona toimenpide toteutetaan; tai
    - ii) 2.6 artiklan (Tuontiin liittyvien tullien alentaminen tai poistaminen) 2 kohdan mukaisesti liitteeseen 2-A sisällytetyissä luetteloissa täsmennetty tullin perustaso.

3.11 ARTIKLA

Ehdot ja rajoitukset

1. Osapuolen on ilmoitettava toiselle osapuolelle kirjallisesti 2 kohdassa kuvatun tutkimuksen käynnistämisestä ja neuvoteltava toisen osapuolen kanssa niin paljon etukäteen ennen kahdenvälisen suojatoimenpiteen soveltamista kuin on käytännössä mahdollista, jotta voidaan
  - a) tarkastella tästä tutkimuksesta saatavaa tietoa ja sitä, täyttyvätkö tässä artiklassa vahvistetut edellytykset;
  - b) vaihtaa näkemyksiä toimenpiteestä ja sen soveltuvuudesta tämän jakson tavoitteisiin nähden, jotta voidaan 3.10 artiklan (Kahdenvälisten suojatoimenpiteiden soveltaminen) 1 kohdassa esitetyllä tavalla poistaa vakava haitta tai sen uhka kotimaiselle tuotannonalalle; ja
  - c) vaihtaa alustavasti näkemyksiä korvauksesta 3.13 artiklan (Korvaus) mukaisesti.
2. Osapuoli voi soveltaa kahdenvälistä suojatoimenpidettä ainoastaan, kun sen toimivaltaiset viranomaiset ovat tehneet tutkimuksen suojalausekesopimuksen 3 artiklan ja 4 artiklan 2 kohdan a ja c alakohdan mukaisesti. Tätä tarkoitusta varten suojalausekesopimuksen 3 artikla ja 4 artiklan 2 kohdan a ja c alakohta sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan osaksi sitä soveltuvin osin.

3. Edellä 3.10 artiklassa (Kahdenvälisten suojoitoimenpiteiden soveltaminen) tarkoitettua päätelmää ei tehdä, ellei tutkimus osoita objektiivisen näytön pohjalta, että toisesta osapuolesta tulevan tuonnin lisääntymisen ja vakavan haitan tai sen uhkan välillä on syy-yhteys. Tässä yhteydessä on otettava asianmukaisella tavalla huomioon muut tekijät, myös saman tuotteen tuonti muista maista.
4. Kumpikin osapuoli varmistaa, että sen toimivaltaiset viranomaiset saattavat tällaiset mahdolliset tutkimukset päätökseen vuoden kuluessa niiden käynnistämispäivästä.
5. Kumpikaan osapuoli ei sovelta 3.10 artiklan (Kahdenvälisten suojoitoimenpiteiden soveltaminen) 1 kohdassa esitetyllä tavalla kahdenvälisiä suojoitoimenpiteitä
  - a) paitsi siinä määrin ja ainoastaan sen ajan, joka on tarpeen vakavan haitan estämiseksi tai korjaamiseksi ja sopeutumisen helpottamiseksi;
  - b) yli kahden vuoden ajan, mistä poikkeuksena tätä kestoa voidaan jatkaa enintään kahdella vuodella, jos tuojaosapuolen toimivaltaiset viranomaiset määrittävät tässä artiklassa vahvistettujen menettelyjen mukaisesti, että toimenpide on edelleen tarpeen vakavan haitan estämiseksi tai korjaamiseksi ja sopeutumisen helpottamiseksi ja että on näyttöä siitä, että tuotannonala sopeutuu parhailaan, sillä edellytyksellä, että suojoitoimenpiteen soveltamisen kokonaiskesto, mihin sisältyvät sekä alkuperäinen soveltamisjakso että sen mahdolliset jatkamiset, on enintään neljä vuotta; tai
  - c) siirtymäkauden päättymisen jälkeen, ellei toinen osapuoli ole antanut suostumustaan.
6. Toimenpidettä saa soveltaa saman tavarantoimintatilan siirtymäkauden aikana, vasta kun on kulunut ajanjakso, joka on puolet siitä ajanjaksosta, jona suojoitoimenpidettä aiemmin sovellettiin. Tässä tapauksessa ei sovelleta 3.13 artiklan (Korvaus) 3 kohtaa.
7. Kun osapuoli päättää kahdenvälisen suojoitoimenpiteen, tullin määrä on se, joka liitteeseen 2-A sisältyvien luetteloiden mukaisesti olisi ollut voimassa ilman kyseistä toimenpidettä.

3.12 ARTIKLA

Väliaikaiset toimenpiteet

1. Kriittisissä olosuhteissa, joissa kaikki viivytykset aiheuttaisivat vaikeasti korjattavissa olevan vahingon, osapuoli voi soveltaa kahdenvälisiä suojoitoimenpiteitä väliaikaisesti, kun alustavan määrittämisen perusteella on ensin saatu selkeää näyttöä siitä, että toisesta osapuolesta peräisin olevien tavaroiden tuonti on lisääntynyt tämän sopimuksen mukaisen tullien alentamisen tai poistamisen seurauksena ja että tällainen tuonti aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavaa haittaa kotimaiselle tuotannonalalle. Väliaikaisten toimenpiteiden kesto on enintään 200 päivää, ja tänä aikana osapuolen on noudatettava 3.11 artiklan (Ehdot ja rajoitukset) 2 ja 3 kohdan vaatimuksia. Osapuolen on viipymättä maksettava takaisin kaikki tullien korotukset, jos 3.11 artiklan (Ehdot ja rajoitukset) 2 kohdassa kuvatun tutkimuksen perusteella ei voida päätellä, että 3.10 artiklan (Kahdenvälisten suojoitoimenpiteiden soveltaminen) mukaiset vaatimukset täyttyvät. Kaikkien väliaikaisten toimenpiteiden kesto lasketaan osaksi 3.11 artiklan (Ehdot ja rajoitukset) 5 kohdan b alakohdassa määrättyä jaksoa.
2. Jos osapuoli toteuttaa väliaikaisen toimenpiteen tämän artiklan nojalla, kyseisen osapuolen on ilmoitettava tästä kirjallisesti toiselle osapuolelle ennen toimenpiteen toteuttamista ja sen on käynnistettävä neuvottelut toisen osapuolen kanssa välittömästi, kun toimenpide toteutetaan.

3.13 ARTIKLA

Korvaus

1. Kahdenvälisiä suojoitoimenpiteitä soveltavan osapuolen on neuvoteltava toisen osapuolen kanssa, jotta voitaisiin yhdessä sopia asianmukaisesta kaupasta vapauttavasta korvauksesta sellaisina myönnytyksinä, jotka kauppaan kohdistuvilta olennaisilta vaikutuksiltaan tai arvoltaan vastaavat niitä lisätulleja, joiden oletetaan koituvan suojoitoimenpiteen seurauksena. Kahdenvälisiä suojoitoimenpiteitä soveltavan osapuolen on tarjottava mahdollisuus tällaisiin neuvotteluihin viimeistään 30 päivän kuluttua kahdenvälisen suojoitoimenpiteen käyttöönotosta.
2. Jos 1 kohdan mukaisissa neuvotteluissa ei päästä sopimukseen kaupasta vapauttavasta korvauksesta 30 päivän kuluessa neuvottelujen aloittamisesta, se osapuoli, jonka tavaroihin suojoitoimenpidettä sovelletaan, voi suspendoida olennaisilta osin vastaavien myönnytysten soveltamisen siihen osapuoleen, joka soveltaa suojoitoimenpidettä. Viejäosapuolen on ilmoitettava toiselle osapuolelle kirjallisesti vähintään 30 päivää ennen kuin myönnytys suspendoidaan tämän kohdan mukaisesti.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettua suspendointioikeutta ei saa käyttää suojatoimenpiteen ensimmäisten 24 voimassaolokuukauden aikana edellyttäen, että suojatoimenpide on tämän sopimuksen määräysten mukainen.

NELJÄS LUKU

KAUPAN TEKNISET ESTEET

4.1 ARTIKLA

Tavoitteet

Tämän luvun tavoitteena on helpottaa ja lisätä osapuolten välistä tavarakauppaa torjumalla, tunnistamalla ja poistamalla tarpeettomia esteitä kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen puitteissa.

4.2 ARTIKLA

Soveltamisala ja määritelmät

1. Tätä lukua sovelletaan kaikkien kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen liitteessä 1 määriteltyjen standardien, teknisten määräyksien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen valmisteluun, hyväksymiseen ja soveltamiseen, kun ne voivat vaikuttaa osapuolten väliseen tavarakauppaan, riippumatta tavaroiden alkuperästä.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, tätä lukua ei sovelleta seuraaviin:

- a) valtion elinten omia tuotanto- tai kulutusvaatimuksiaan varten laatimiin hankintaeritelmiin; tai
- b) tämän sopimuksen viidennen luvun piiriin kuuluviin terveys- ja kasvinsuojelutoimiin, sellaisina kuin ne on määritelty terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen liitteessä A.

3. Tähän lukuun sovelletaan kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen liitteen 1 määritelmiä.

4.3 ARTIKLA

Kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen vahvistaminen

Osapuolet vahvistavat voimassa olevat kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa toisiaan kohtaan ja sopivat, että mainittu sopimus sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan osaksi sitä soveltuvin osin.

4.4 ARTIKLA

Yhteistyö

1. Osapuolet vahvistavat yhteistyötään standardien, teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen alalla, jotta ne voisivat lisätä vastavuoroisesti toistensa järjestelmien tuntemusta ja helpottaa pääsyä toistensa markkinoille.

2. Osapuolet pyrkivät tunnistamaan ja kehittämään erityiskysymyksiin tai erityisaloille soveltuvia sääntely-yhteistyöaloitteita, joihin voi sisältyä seuraavia:

- a) teknisten määräysten valmistelua ja soveltamista sekä hyvää sääntelytapaa koskevien tietojen ja kokemusten vaihtaminen;
- b) teknisten määräysten, standardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen yksinkertaistaminen tarvittaessa;
- c) turhien erojen välttäminen teknisissä määräyksissä ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyissä sekä työ, jolla pyritään lähentämään teknisiä määräyksiä kansainvälisiin standardeihin tai muuttamaan ne tällaisten standardien suuntaisiksi;
- d) metrologian, standardoinnin, testauksen, varmentamisen ja akkreditoinnin aloilla toimivien, osapuolten julkisten tai yksityisten organisaatioiden välisen yhteistyön edistäminen;
- e) asianmukaisen vuorovaikutuksen varmistaminen sääntelyviranomaisten välillä kansallisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla siten, että osapuolen esittämät kyselyt siirretään oikean sääntelyviranomaisen käsiteltäviksi; ja

f) tietojen vaihto aiheenmukaisilla alueellisilla ja monenvälisillä foorumeilla tapahtuneesta kehityksestä standardien, teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen alalla.

3. Osapuolen on pyynnöstä harkittava asianmukaisesti toisen osapuolen tekemiä ehdotuksia, jotka koskevat tämän luvun mukaista yhteistyötä.

4.5 ARTIKLA

Standardit

1. Osapuolet vahvistavat kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 4 artiklan 4.1 kohdan mukaiset velvollisuutensa, jotta varmistettaisiin, että niiden standardointielimet hyväksyvät kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen liitteessä 3 olevat menettelyohjeet standardien laatimista, hyväksymistä ja soveltamista varten ja toimivat niiden mukaisesti.

2. Jotta osapuolet voisivat yhdenmukaistaa standardinsa mahdollisimman laajalti, kummankin osapuolen on kannustettava omia standardointielimiään ja niitä alueellisia standardointielimiä, joiden jäseniä ne tai niiden standardointielimet ovat, tekemään yhteistyötä toisen osapuolen kyseistä aihetta käsittelevien elinten kanssa kansainvälisen standardointitoiminnan yhteydessä.

3. Osapuolet sitoutuvat vaihtamaan tietoja

a) standardien käytöstään teknisten määräysten tukena;

b) toistensa standardointiprosesseista sekä kansainvälisten tai alueellisten standardien käytön laajuudesta niiden kansallisten standardien pohjana; ja

c) osapuolen täytäntöönpanemista standardointia koskevista yhteistyösopimuksista sillä edellytyksellä, että tiedot voidaan asettaa yleisön saataville.

4.6 ARTIKLA

Tekniset määräykset

Osapuolet sopivat käyttävänsä mahdollisimman hyvin kaupan teknisiä esteitä koskevassa sopimuksessa säädettyä hyvää sääntelytapaa teknisten määräysten laatimisen, käyttöönoton ja soveltamisen osalta, ja

a) ottavat huomioon kehittäessään teknistä määräystä muun muassa suunnitellun teknisen määräyksen vaikutukset sekä muut sellaiset saatavilla olevat sääntelyyn tai muuhun perustuvat vaihtoehdot ehdotetulle määräykselle, joilla voidaan saavuttaa osapuolen oikeutetut tavoitteet;

b) käyttävät kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 2 artiklan 2.4 kohdan mukaisesti asianmukaisia kansainvälisiä standardeja mahdollisimman laajalti pohjana teknisille määräyksilleen, paitsi silloin, kun tällaiset kansainväliset standardit olisivat tehoton tai sopimaton keino oikeutettujen tavoitteiden saavuttamiseen; selvittävät toisen osapuolen pyynnöstä syyt, joiden vuoksi tällaiset standardit on katsottu sopimattomiksi tai tehottomiksi tavoitteeseen nähden, kun niitä ei ole käytetty tällaisena toiminnan pohjana; ja

c) laativat tarvittaessa kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 2 artiklan 2.8 kohdan mukaisesti tekniset määräykset siten, että ne pohjautuvat tuotteen ominaisuuksiin koskeviin vaatimuksiin eivätkä suunnittelu- tai kuvaaviin piirteisiin.

4.7 ARTIKLA

Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt

1. Osapuolet tunnustavat, että on olemassa laajalti välineitä, joilla helpotetaan vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen tulosten hyväksymistä; näitä ovat muun muassa seuraavat:

a) tuojaosapuolen antama hyväksyntä toimittajan vaatimustenmukaisuusvakuutukselle;

b) sopimukset toisen osapuolen alueella sijaitsevien laitosten toteuttamien vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen tulosten vastavuoroisesta hyväksymisestä erityisten teknisten määräysten osalta;

c) akkreditointimenettelyjen käyttäminen vaatimustenmukaisuuden arviointielinten hyväksymiseen;

- d) valtion nimeämät vaatimustenmukaisuuden arviointielimet, myös toisen osapuolen alueella sijaitsevien elinten osalta;
- e) toisen osapuolen alueella toteutettujen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen tulosten yksipuolinen tunnustaminen;
- f) kunkin osapuolen alueella sijaitsevien vaatimustenmukaisuuden arviointielinten väliset vapaaehtoiset järjestelyt; ja
- g) alueellisten tai kansainvälisten monenkeskisten tunnustamissopimusten sekä sellaisten järjestelyjen käyttäminen, joiden osapuolia osapuolet ovat.

2. Osapuolet ottavat erityisesti huomioon nämä näkökohdat ja

- a) tehostavat näitä ja vastaavia mekanismeja koskevaa tietojenvaihtoaan, jotta voitaisiin helpottaa vaatimustenmukaisuuden arvioinnin tulosten hyväksyntää;
- b) vaihtavat tietoja perusteista, joita käytetään valittaessa tiettyihin tuotteisiin soveltuvia vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä, ja kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 5 artiklan 5.1.2 kohdan mukaisesti edellyttävät, että vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt eivät ole tiukempia tai että niitä ei sovelleta tiukemmin kuin mikä on tarpeen, jotta tuojaosapuoli saa kohtuullisen varmuuden siitä, että tuotteet ovat sovellettavien teknisten määräysten tai standardien mukaisia, ottaen huomioon riskit, joita vaatimusten vastaisuudesta aiheutuisi;
- c) vaihtavat tietoja akkreditointia koskevista toimintalinjoista ja tarkastelevat, miten parhaiten voitaisiin hyödyntää akkreditointia koskevia kansainvälisiä standardeja ja kansainvälisiä sopimuksia, joissa osapuolten akkreditointilaitokset ovat osallisina, esimerkiksi ILAC:n (International Laboratory Accreditation Co-operation) ja IAF:n (International Accreditation Forum) mekanismien kautta; ja
- d) varmistavat, jos jokin osapuoli on hyväksynyt useamman kuin kaksi vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosta suorittamaan ne vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt, joita tuotteen asettaminen markkinoille edellyttää, että talouden toimijat voivat vapaasti valita näiden laitosten välillä.

3. Osapuolet vahvistavat uudelleen kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 5 artiklan 5.2.5 kohdan mukaiset velvollisuutensa, joiden mukaan tuotujen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden pakollisesta arvioinnista perittävien maksujen on oltava tasapuolisia suhteessa vastaavien alkuperältään kansallisten tai muista maista peräisin olevien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arvioinnista perittäviin maksuihin, kun otetaan huomioon viestintä-, kuljetus- ja muut kustannukset, jotka johtuvat hakijan tilojen ja vaatimustenmukaisuuden arviointielimen sijainnin eroista.

4. Kumman tahansa osapuolen pyynnöstä osapuolet voivat päättää neuvottelujen aloittamisesta suunnitellakseen alakohtaisia aloitteita, joissa käsitellään vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen käyttämistä tai helpotetaan vaatimustenmukaisuuden arviointitulosten hyväksymistä kyseisille toimialoille soveltuvalla tavalla. Pyyynnön esittävän osapuolen olisi tarjottava sen tueksi olennaista tietoa siitä, miten tällainen alakohtainen aloite helpottaisi osapuolten välistä kauppaa. Näissä neuvotteluissa voidaan käsitellä kaikkia 1 kohdassa kuvattuja välineitä. Jos osapuoli kieltäytyy tällaisesta toisen osapuolen esittämästä pyynnöstä, sen on pyynnöstä selvitettävä syynsä.

4.8 ARTIKLA

Avoimuus

Osapuolet vahvistavat kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen mukaiset avoimuusveloitteensa, jotka koskevat standardien, teknisten määräyksien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen valmistelua, hyväksymistä ja soveltamista, ja sopivat seuraavasta:

- a) ne ottavat asianmukaisesti huomioon toisen osapuolen näkemykset, kun osa teknisten määräysten laadintaprosessia on avoin julkiselle kuulemiselle, ja tarjoavat toiselle osapuolelle ja toisen osapuolen henkilöille, joiden etua asia koskee, syrjimättömästi kohtuulliset mahdollisuudet esittää huomautuksia;
- b) antaessaan kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 2 artiklan 2.9 kohdan mukaisesti ilmoituksia ne varaavat toiselle osapuolelle vähintään 60 päivää aikaa ilmoituksen antamisesta esittää ehdotusta koskevia kirjallisia huomautuksia, ja ottavat aina, kun se on käytännössä mahdollista, asianmukaisesti huomioon kohtuulliset pyynnöt, jotka koskevat huomautusten esittämiseen varatun ajan jatkamista;

- c) ne varaavat riittävästi aikaa teknisten määräysten julkaisun ja niiden voimaantulon välille, jotta toisen osapuolen talouden toimijat voivat sopeutua määräyksiin, lukuun ottamatta kiireellisiä turvallisuuteen, terveyteen, ympäristön-suojeluun tai kansalliseen turvallisuuteen liittyviä ongelmia tai niiden uhkaa; ja
- d) ne tarjoavat toiselle osapuolelle tai sen talouden toimijoille voimassa olevia teknisiä määräyksiä, standardeja ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä koskevaa tietoa (esimerkiksi julkisen www-sivuston avulla, jos käytössä) sekä tarvittaessa viipymättä niiden pyynnöstä saatavilla olevia kirjallisia ohjeita teknisten määräysten noudattamisesta.

4.9 ARTIKLA

Markkinavalvonta

Osapuolet sitoutuvat vaihtamaan tietoja markkinavalvonnasta ja täytäntöönpanotoiminnasta.

4.10 ARTIKLA

Merkinnät

1. Osapuolet panevat merkille kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen liitteessä 1 olevan 1 kohdan määräykset, joiden mukaan tekninen määräys voi sisältää tai käsitellä yksinomaan merkintöihin liittyviä vaatimuksia, ja hyväksyvät, että sellaisten teknisten määräyksiensä osalta, jotka sisältävät pakollisia merkintöjä, ne varmistavat, että tällaisia määräyksiä ei ole laadittu siten, että niiden avulla tai vaikutuksesta luodaan tarpeettomia esteitä kansainväliselle kaupalle, eivätkä tällaiset määräykset ole rajoittavampia kuin mikä on tarpeen oikeutetun tavoitteen saavuttamiseksi, kuten kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 2 artiklan 2.2 kohdassa mainitaan.
2. Osapuolet sopivat, että toisen osapuolen vaatiessa tuotteiden pakollista merkintää
- a) kyseinen osapuoli pyrkii vaatimaan ainoastaan sellaisia merkintöjä, jotka ovat merkityksellisiä tuotteen kuluttajien tai käyttäjien kannalta tai tarpeen osoittamaan, että tuote vastaa pakollisia vaatimuksia;
- b) kyseinen osapuoli voi täsmentää merkinnöissä annettavat tiedot ja edellyttää tiettyjen sääntelyvaatimusten täyttämistä merkintöjen kiinnittämistä varten, mutta ei saa vaatia merkintöjen ennakkohyväksyntää tai -sertifiointia sen markkinoilla tapahtuvan tuotteiden myynnin edellytyksenä, ellei tätä katsota tarpeelliseksi ihmisten, eläinten tai kasvien terveydelle aiheutuvan riskin vuoksi;
- c) kun kyseinen osapuoli edellyttää, että talouden toimijat käyttävät yksilöllistä tunnusnumeroa, kyseisen osapuolen on varmistettava, että tällainen numero myönnetään kyseisille talouden toimijoille viipymättä ja syrjimättömästi;
- d) edellyttäen, että ne eivät ole harhaanjohtavia, ristiriitaisia tai sekaannusta aiheuttavia suhteessa tavaroiden tuojaosapuolella vaadittaviin tietoihin, kyseinen osapuoli sallii tuotteiden merkinnöissä:
- i) tavaroiden tuojaosapuolella vaadittavalla kielellä annettavien tietojen lisäksi muilla kielillä annettavat tiedot;
- ii) kansainvälisesti hyväksytyt nimikkeistöt, kuvat, symbolit tai grafiikan; ja
- iii) tavaroiden tuojaosapuolella vaadittavien tietojen lisäksi annettavat lisätiedot;
- e) kyseinen osapuoli hyväksyy, että merkinnät, myös uudelleenmerkinnät ja merkintöjen korjaukset, voidaan tehdä tarvittaessa tuojaosapuolen maaperällä sijaitsevilla hyväksytyissä tiloissa (esimerkiksi tuontipaikan tullivarastoissa) ennen tuotteen jakelua ja myyntiä vaihtoehtona alkuperäpaikassa tehdyille merkinnöille, ellei tällaisten merkintöjen tekemistä alkuperäpaikassa edellytetä kansanterveyteen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä; ja
- f) kyseisen osapuolen on pyrittävä hyväksymään ei-pysyvät tai irrotettavat merkinnät tai merkinnät, jotka ovat tuotteen liitettyssä aineistossa eivätkä fyysisesti tuotteeseen kiinnitettyinä, kun osapuoli katsoo, että tämä ei vaaranna kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen mukaisia oikeutettuja tavoitteita.

3. Rajoittamatta osapuolten WTO-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia 2 kohtaa sovelletaan maatalous- tuotteisiin, teollisuustuotteisiin ja jalostettuihin maataloustuotteisiin, juomat ja väkevät alkoholijuomat mukaan luettuina.

4.11 ARTIKLA

Yhteyspisteet

Jäljempänä olevan 13.4 artiklan (Tiedustelut ja yhteyspisteet) mukaisesti nimettyjen yhteyspisteiden tehtäviä ovat seuraavat:

- a) valvoa tämän luvun täytäntöönpanoa ja hallinnointia;
- b) käsitellä ripeästi kaikki toisen osapuolen esiin tuomat, standardien, teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen laatimiseen, käyttöönottoon, soveltamiseen tai täytäntöönpanoon liittyvät kysymykset;
- c) tehostaa standardien, teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen kehittämiseen ja parantamiseen liittyvää yhteistyötä;
- d) vaihtaa tietoja standardeista, teknisistä määräyksistä ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä;
- e) helpottaa tarvittaessa yhteistyötoimia 4.4 artiklan (Yhteistyö) 2 kohdan mukaisesti; ja
- f) järjestää erityistyöryhmien perustaminen kumman tahansa osapuolen pyynnöstä, jotta voidaan tarkastella osapuolten välisen kaupan helpottamiskeinoja.

4.12 ARTIKLA

Loppumääräykset

1. Osapuolet voivat neuvotella kaikista tätä lukua koskevista täytäntöönpanojärjestelyistä 16.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) nojalla perustetussa tavarakauppakomiteassa. Mainitun komitean päätöksellä osapuolet voivat hyväksyä kaikki tähän tarvittavat täytäntöönpanotoimenpiteet.
2. Osapuolet ovat tehneet lisäsitoumuksia, jotka koskevat alakohtaisia tavaroihin kohdistuvia muita kuin tariffitoimenpiteitä, liitteessä 4-A ja sen lisäyksissä esitetyn mukaisesti.

VIIDES LUKU

TERVEYS- JA KASVINSUOJELUTOIMET

5.1 ARTIKLA

Tavoitteet

Tämän luvun tavoitteena on

- a) suojella ihmisten, eläinten tai kasvien elämää ja terveyttä osapuolten alueella ja helpottaa osapuolten välistä kauppaa terveys- ja kasvinsuojelutoimien alalla;
- b) tehdä yhteistyötä terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen täytäntöönpanon jatkamiseksi; ja
- c) tarjota välineet viestinnän ja yhteistyön kehittämiseen sekä sellaisten kysymysten ratkaisemiseen, jotka liittyvät osapuolten väliseen kauppaan vaikuttaviin terveys- ja kasvinsuojelutoimiin.

5.2 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Tätä lukua sovelletaan kaikkiin osapuolen terveys- ja kasvinsuojelutoimiin, jotka voivat suoraan tai epäsuorasti vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan.

2. Tätä lukua sovelletaan myös osapuolten yhteistyöhön eläinten hyvinvointiin liittyvissä osapuolten yhteistä etua koskevilla asioissa.

3. Tämän luvun määräykset eivät vaikuta kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen nojalla osapuolille kuuluviin oikeuksiin sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka eivät kuulu tämän luvun piiriin.

5.3 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä luvussa

- a) sovelletaan terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen liitteessä A esitettyjä määritelmiä; ja
- b) osapuolet voivat sopia muista määritelmistä tämän luvun soveltamista varten ottaen huomioon merkittävien kansainvälisten järjestöjen sanastot ja määritelmät; näitä ovat Codex Alimentarius -komissio, jäljempänä "Codex Alimentarius", Kansainvälinen eläintautivirasto, jäljempänä "OIE", sekä kansainvälinen kasvinsuojeluyhteisö, jäljempänä "IPPC".

5.4 ARTIKLA

Oikeudet ja velvollisuudet

Osapuolet säilyttävät terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa.

5.5 ARTIKLA

Toimivaltaiset viranomaiset

Tämän luvun täytäntöönpanosta vastaavat osapuolten toimivaltaiset viranomaiset annetaan liitteessä 5-A. Osapuolet ilmoittavat toisilleen kaikista kyseisten toimivaltaisten viranomaisten muutoksista.

5.6 ARTIKLA

Yleiset periaatteet

Pannessaan täytäntöön tätä lukua osapuolet

- a) varmistavat terveys- ja kasvinsuojelutoimien johdonmukaisuuden terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen 3 artiklassa vahvistettuihin periaatteisiin nähden;
- b) eivät käytä terveys- ja kasvinsuojelutoimia luomaan perusteettomia kaupan esteitä;
- c) varmistavat, että tämän luvun mukaisesti vahvistetut menettelyt toteutetaan ja saatetaan päätökseen ilman aiheutonta viivästystä ja että tällaisia menettelyjä ei sovelleta tavalla, joka merkitsisi mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää silloin, kun osapuolten välillä vallitsevat samanlaiset tai samankaltaiset olosuhteet; ja
- d) eivät ilman tieteellistä ja teknistä perustetta käytä c alakohdassa tarkoitettuja menettelyjä tai mitään lisätietopyyntöjä viivyttääkseen pääsyä markkinoilleen.

5.7 ARTIKLA

Tuontiin liittyvät vaatimukset

- 1. Osapuolen tuontia koskevia vaatimuksia on sovellettava toisen osapuolen koko alueeseen.
- 2. Viejäosapuolen on varmistettava, että tuojaosapuolen alueelle vietävät tuotteet täyttävät tuojaosapuolen terveys- ja kasvinsuojeluvaatimukset.
- 3. Tuojaosapuolen on varmistettava, että sen tuontiedellytyksiä sovelletaan viejäosapuolesta tuotuihin tuotteisiin oikein suhteutettuna ja syrjimättömästi.
- 4. Viejäosapuolesta tuotuja tuotteita koskevista menettelyistä perittävien maksujen on oltava tasapuolisia verrattuna vastaavista kotimaisista tuotteista veloittaviin maksuihin, eivätkä ne saa olla suurempia kuin tarjottujen palvelujen tosiasialliset kustannukset.

5. Tuojaosapuolella on oikeus toteuttaa tuontitarkastuksia viejäosapuolesta tuotuihin tuotteisiin terveys- ja kasvinsuojelutoimien täytäntöönpanemista varten.
6. Viejäosapuolesta tuotuihin tuotteisiin tehtyjen tuontitarkastusten on perustuttava tällaiseen tuontiin liittyvään terveys- ja kasvinsuojeluriskiin. Tarkastukset on tehtävä ilman tarpeetonta viivytystä ja siten, että niiden vaikutus osapuolten väliseen kauppaan on mahdollisimman vähäinen.
7. Tuojaosapuolen on tarjottava viejäosapuolen saataville viejäosapuolen pyynnöstä tiedot viejäosapuolen tuotteisiin kohdistuneiden tuontitarkastusten toteuttamistiheydestä. Tuojaosapuoli voi tarvittaessa muuttaa lähetyksiä koskevien fyysisten tarkastusten tiheyttä seuraavien seikkojen seurauksena: i) tarkastukset, ii) tuontitarkastukset tai iii) osapuolten keskinäiset sopimukset, mukaan lukien tämän luvun tarkoittamien neuvottelujen jälkeen.
8. Jos tuontitarkastuksissa ilmenee, että tuotteet eivät ole tuojaosapuolen soveltamien tuontivaatimusten mukaisia, kaikkien tuojaosapuolen toteuttamien toimien olisi oltava oikeasuhteisia vaatimustenvastaisen tuotteen tuontiin liittyvään terveys- ja kasvinsuojeluriskiin nähden.

5.8 ARTIKLA

Tarkastukset

1. Jotta voidaan lisätä ja ylläpitää luottamusta tämän luvun tehokkaaseen täytäntöönpanoon, tuojaosapuolella on oikeus toteuttaa tarkastuksia aina, myös
  - a) viejäosapuoleen tehtävillä tarkastuskäynneillä, jotta viejäosapuolen toimivaltaisten viranomaisten tarkastus- ja sertifiointijärjestelmän kaikki osat voidaan tarkastaa Codex Alimentariuksen, OIE:n ja IPPC:n soveltuviin kansainvälisten standardien, ohjeiden ja suositusten mukaisesti; ja
  - b) pyytämällä viejäosapuolta toimittamaan tietoja sen tarkastus- ja sertifiointijärjestelmästä ja saamalla järjestelmässä toteutetun valvonnan tulokset.
2. Tuojaosapuolen on jaettava viejäosapuolen kanssa 1 kohdan nojalla tehtyjen tarkastusten tulokset ja päätelmät. Tuojaosapuoli voi asettaa kyseiset tulokset yleisön saataville.
3. Kun tuojaosapuoli päättää suorittaa tarkastuskäynnin viejäosapuolen alueelle, tuojaosapuolen on ilmoitettava käynnistä viejäosapuolelle vähintään 60 kalenteripäivää ennen kuin tarkastuskäynti suoritetaan paitsi silloin, kun kyseessä on hätätapaus tai jos osapuolet toisin sopivat. Osapuolten on sovittava kaikista tällaiseen tarkastuskäyntiin tehtävistä muutoksista.
4. Viejäosapuolen toimivaltaisten viranomaisten koko tarkastus- ja sertifiointijärjestelmän tai tällaisen järjestelmän osan sekä yksittäisten laitosten tarkastuskäynnistä koituneista kuluista vastaa tuojaosapuoli.
5. Tuojaosapuolen on toimitettava viejäosapuoleen tehtyä tarkastuskäyntiä koskevat tiedot kirjallisesti 60 kalenteripäivän kuluessa. Viejäosapuolella on mahdollisuus 45 kalenteripäivän kuluessa esittää huomautuksensa näistä tiedoista. Viejäosapuolen huomautukset liitetään ja tarvittaessa sisällytetään lopulliseen tulosasiakirjaan.
6. Sen estämättä, mitä 5 kohdassa määrätään, tuojaosapuolen on ilmoitettava mahdollisimman nopeasti viejäosapuolelle ja joka tapauksessa kymmenen kalenteripäivän kuluessa tarkastuksen päättymisestä, jos tarkastuksen aikana on havaittu merkittävä ihmisten, eläinten tai kasvien elämää tai terveyttä koskeva riski.

5.9 ARTIKLA

Kaupun helpottaminen

1. Jos tuojaosapuoli edellyttää paikalla tehtävää tarkastusta antaakseen luvan viejäosapuolesta tapahtuvaa tietyn eläinperäisen tuoteluokan tai tiettyjen eläinperäisten tuoteluokkien tuontia varten, sovelletaan seuraavia:
  - a) tarkastuksessa arvioidaan viejäosapuolen tarkastus- ja sertifiointijärjestelmää 5.8 artiklan (Tarkastukset) mukaisesti ja otetaan pyynnöstä huomioon kaikki asian kannalta oleelliset tiedot, jotka viejäosapuoli on toimittanut kirjallisesti;

- b) jos viejäosapuolen tarkastus- ja sertifiointijärjestelmää koskevan tarkastuksen tulos on tyydyttävä, tuojaosapuolen on ilmoitettava tarkastuksen myönteisestä tuloksesta kirjallisesti viejäosapuolelle. Tällaisessa tapauksessa voidaan antaa myös tieto siitä, että tuojaosapuoli on antanut tai antaa luvan tietyn tuoteluokan tai tiettyjen tuoteluokkien tuontiin;
- c) jos viejäosapuolen tarkastus- ja sertifiointijärjestelmää koskevan tarkastuksen tulos ei ole tyydyttävä, tuojaosapuolen on ilmoitettava tarkastuksen tuloksesta kirjallisesti viejäosapuolelle. Tällaisessa tapauksessa tietoihin on sisällyttävä yksi seuraavista:
- i) ilmoitus niistä edellytyksistä, myös viejäosapuolen tarkastus- ja sertifiointijärjestelmää koskevista edellytyksistä, jotka viejäosapuolen on vielä täytettävä, jotta tuojaosapuoli myöntää luvan tietyn eläinperäisen tuoteluokan tai tiettyjen eläinperäisten tuoteluokkien tuontiin;
  - ii) viittaus siihen, että tiettyjen eläinperäisiä tuotteita käsittelevien laitosten voidaan antaa harjoittaa vientiä tuojaosapuoleen sillä edellytyksellä, että ne täyttävät 5.7 artiklan (Tuontiin liittyvät vaatimukset) sovellettavat tuontia koskevat vaatimukset; tai
  - iii) ilmoitus siitä, että tuojaosapuoli ei ole antanut lupaa tietyn tuoteluokan tai tuoteluokkien tuotteiden tuontiin viejäosapuolesta.

2. Jos tuojaosapuoli on antanut luvan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen tietyn eläinperäisen tuoteluokan tai tuoteluokkien tuontiin, viejäosapuolen on ilmoitettava tuojaosapuolelle luettelo niistä yksittäisistä laitoksista, jotka täyttävät tuojaosapuolen vaatimukset, erityisesti 5.7 artiklan (Tuontiin liittyvät vaatimukset) ja 5.8 artiklan (Tarkastukset) mukaisesti. Lisäksi sovelletaan seuraavaa:

- a) tuojaosapuolen on viejäosapuolen pyynnöstä hyväksyttävä liitteessä 5-B olevassa 3 kohdassa tarkoitettuja yksittäisiä laitoksia, jotka sijaitsevat viejäosapuolen alueella, ilman kyseisten yksittäisten laitosten ennakkotarkastusta. Kun viejäosapuoli pyytää tuojaosapuolen hyväksyntää, viejäosapuolen on toimitettava kaikki tuojaosapuolen edellyttämät tiedot, jotta varmistetaan sovellettavien vaatimusten mukaisuus, myös 5.7 artiklassa (Tuontiin liittyvät vaatimukset) vahvistetut. Tuojaosapuolen hyväksynnän on oltava liitteessä 5-B vahvistettujen edellytysten mukainen, ja se on rajattava niihin tuoteluokkiin, joiden tuonti on sallittua;
- b) kun 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetut yksittäiset laitokset on hyväksytty, tuojaosapuolen on toteutettava tarvittavat lainsäädännölliset tai hallinnolliset toimenpiteet oikeudellisten ja hallinnollisten menettelyjensä mukaisesti, jotta tuonti olisi mahdollista 40 kalenteripäivän kuluttua siitä, kun se on saanut viejäosapuolen pyynnön sekä tarvittaessa tuojaosapuolen edellyttämät tiedot, joilla taataan sovellettavien vaatimusten, myös 5.7 artiklan (Tuontiin liittyvät vaatimukset), mukaisuus;
- c) tuojaosapuolen on ilmoitettava viejäosapuolelle kaikkien 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen yksittäisten laitosten hyväksymisestä tai hylkäämisestä ja tarvittaessa hylkäämisen syistä.

5.10 ARTIKLA

Eläinten ja kasvien terveyteen liittyvät toimenpiteet

1. Osapuolet tunnustavat käsitteinä tuholaisista tai taudeista vapaat alueet sekä alueet, joissa esiintyy vain vähän tuholaisia tai tauteja, terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen sekä OIE:n ja IPPC:n standardien, suuntaviivojen ja suositusten mukaisesti. Jäljempänä 5.15 artiklassa (Terveys- ja kasvinsuojelutoimia käsittelevä komitea) tarkoitettu terveys- ja kasvinsuojelukomitea voi määrittellä tarkemmin tällaisten alueiden tunnustamisessa käytettävän menettelyn, myös menettelyn sellaisten alueiden tunnustamiseksi, kun on tapahtunut taudinpurkaus, ottaen huomioon terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen määräykset sekä OIE:n ja IPPC:n asiaa koskevat standardit, suuntaviivat tai suositukset.

2. Määrittäessään tuholaisista tai taudeista vapaita alueita tai alueita, joilla esiintyy vain vähän tuholaisia tai tauteja, osapuolten on otettava huomioon sellaiset tekijät kuten maantieteellinen sijainti, ekosysteemit, epidemiologinen seuranta sekä terveys- tai kasvinsuojeluvälvön tehokkuus tällaisilla alueilla.

3. Osapuolet aloittavat tiiviin yhteistyön tuholaisista tai taudeista vapaiden alueiden ja niiden alueiden, joissa esiintyy vain vähän tuholaisia ja tauteja, määrittämistä varten tavoitteenaan saavuttaa luottamus toisen osapuolen noudattamiin menettelyihin tällaisten alueiden määrittämisessä. Hyväksyessään viejäosapuolen tekemän tällaisten alueiden määrittelyn tuojaosapuolen on periaatteessa käytettävä oman määrittämisensä pohjana viejäosapuolen toimittamia tietoja viejäosapuolta tai sen osia koskevasta eläinten tai kasvien terveystilanteesta terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen, OIE:n ja IPPC:n standardien, suuntaviivojen ja suositusten mukaisesti.

4. Jos tuojaosapuoli ei hyväksy viejäosapuolen tekemää määrittelyä, sen on ilmoitettava syyt tähän ja oltava valmis neuvottelemaan asiasta.

5. Mikäli viejäosapuoli väittää, että sen alueella on tuholaisista tai taudeista vapaita alueita tai alueita, joissa tuholaisia tai tauteja esiintyy vain vähän, sen tulee antaa olennaiset todisteet tästä, jotta se voi puolueettomasti osoittaa tuojaosapuolelle, että tapauksen mukaan tällaiset alueet ovat tuholaisista tai taudeista vapaita alueita taikka alueita, joissa tuholaisia tai tauteja esiintyy vain vähän, ja että ne todennäköisesti pysyvät tällaisina. Tätä tarkoitusta varten tuojaosapuolelle on tämän pyynnöstä annettava kohtuullinen mahdollisuus suorittaa tarkastuksia, kokeita ja muita asianmukaisia menettelyjä.

6. Osapuolet tunnustavat OIE:n lokeroitiperiaatteen ja IPPC:n tuholaisista vapaiden tuotantopaikkojen periaatteen. Jäljempänä 5.15 artiklassa (Terveys- ja kasvinsuojelutoimia käsittelevä komitea) tarkoitettu terveys- ja kasvinsuojelukomitea arvioi kaikki OIE:n ja IPPC:n suositukset, jotka mahdollisesti annetaan tästä asiasta tulevaisuudessa, ja voi niiden mukaisesti antaa suosituksia.

5.11 ARTIKLA

Avoimuus ja tietojen vaihto

1. Osapuolet

- a) pyrkivät kauppaan sovellettavien terveys- ja kasvinsuojelutoimien avoimuuteen, erityisesti toisesta osapuolesta tulevaan tuontiin sovellettavien 5.7 artiklan (Tuontiin liittyvät vaatimukset) mukaisten toimenpiteiden osalta;
- b) tehostavat vastavuoroisesti toistensa terveys- ja kasvinsuojelutoimien ja niiden soveltamisen tuntemusta;
- c) vaihtavat tietoja terveys- ja kasvinsuojelutoimien suunnitteluun ja soveltamiseen liittyvistä seikoista, myös saatavilla olevasta uudesta tieteellisestä näytöstä, joka vaikuttaa tai voi vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan, jotta niiden kielteiset vaikutukset kauppaan voidaan minimoida;
- d) ilmoittavat osapuolen pyynnöstä 15 kalenteripäivän kuluessa tuontivaatimuksista, joita sovelletaan tiettyjen tuotteiden tuontiin; ja
- e) ilmoittavat osapuolen pyynnöstä 15 kalenteripäivän kuluessa edistymisestä, jota on saavutettu tiettyjen tuotteiden tuontia koskevan hyväksymishakemuksen osalta.

2. Osapuolet nimeävät 13.4 artiklan (Tiedustelut ja yhteyspisteet) 1 kohdan mukaisesti yhteyspisteet, jotka ovat vastuussa 1 kohdan mukaisesta tiedottamisesta. Tiedot lähetetään postitse, faksilla tai sähköpostilla. Sähköpostilla toimitettavat tiedot voidaan allekirjoittaa sähköisesti, ja niitä lähetetään ainoastaan yhteyspisteiden välillä.

3. Kun 1 kohdan c alakohdan mukaiset tiedot on tarjottu saataville WTO:lle sen sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti annetulla ilmoituksella tai kun edellä tarkoitettujen tietojen on asetettu saataville osapuolten virallisilla, julkisilla ja maksuttomilla www-sivustoilla, kyseisessä alakohdassa tarkoitettujen tietojenvaihdon katsotaan tapahtuneen.

4. Kaikki tämän luvun mukaiset ilmoitukset on tehtävä 2 kohdassa tarkoitettuihin yhteyspisteisiin.

5.12 ARTIKLA

Neuvottelut

1. Kukin osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle kirjallisesti kahden kalenteripäivän kuluessa kaikista vakavista tai merkittävistä ihmisten, eläinten tai kasvien elämään tai terveyteen kohdistuvista riskeistä, myös elintarvikkeisiin liittyvistä hätätilanteista.

2. Jos osapuoli on vakavasti huolissaan ihmisten, eläinten tai kasvien elämään tai terveyteen kohdistuvista riskeistä, jotka liittyvät kaupan kohteena oleviin tuotteisiin, tilanteesta on pyynnöstä neuvoteltava mahdollisimman pian. Tällaisessa tapauksessa kukin osapuoli pyrkii antamaan kaikki tarvittavat tiedot ajallaan, jotta kaupan häiriöt voidaan välttää.
3. Tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen voidaan järjestää sähköpostitse tai video- tai puhelinneuvotteluna. Pyyntöä esittävä osapuoli vastaa neuvottelujen pöytäkirjan laatimisesta.

5.13 ARTIKLA

Hätätoimenpiteet

1. Jos ihmisten, eläinten tai kasvien elämään tai terveyteen kohdistuu vakava riski, tuojaosapuoli voi toteuttaa ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelun kannalta välttämättömiä toimenpiteitä ilman ennakoilmoitusta. Osapuolten välisessä kuljetuksessa olevien lähetysten osalta tuojaosapuoli harkitsee sopivinta ja kohtuullisinta ratkaisua välttääkseen tarpeetonta kaupan häiriötä.
2. Toimenpiteet toteuttava osapuoli ilmoittaa asiasta toiselle osapuolelle mahdollisimman pian ja viimeistään 24 tunnin kuluessa toimenpiteen käyttöönotosta. Kumpikin osapuoli voi pyytää kaikkia terveys- ja kasvinsuojelutilanteeseen tai mihin tahansa tällaisiin toteutettuihin toimenpiteisiin liittyviä tietoja. Toisen osapuolen on vastattava pyyntöön heti, kun pyydetyt tiedot ovat saatavilla.
3. Osapuolet neuvottelevat tilanteesta kumman tahansa osapuolen pyynnöstä ja tämän luvun 5.12 artiklan (Neuvottelut) määräysten mukaisesti 15 kalenteripäivän kuluessa ilmoituksesta. Neuvottelut käydään kaupan tarpeettomien häiriöiden välttämiseksi. Osapuolet voivat harkita erilaisia vaihtoehtoja toimenpiteiden toteuttamisen helpottamiseksi tai niiden korvaamiseksi.

5.14 ARTIKLA

Vastaavuus

1. Osapuolet voivat 4–7 kohdan mukaisesti tunnustaa toimialaan tai toimialan osaan sovellettavan yksittäisen toimenpiteen, toimenpidekokonaisuuksien tai järjestelmien vastaavuuden. Vastaavuuden tunnustamista sovelletaan osapuolten väliseen eläinten ja eläinperäisten tuotteiden, kasvien ja kasviperäisten tuotteiden tai soveltuvin osin näihin liittyvien tuotteiden kauppaan.
2. Jos vastaavuutta ei ole tunnustettu, kauppa tapahtuu tuojaosapuolen asettamien edellytysten mukaisesti, jotta sen asianmukainen suojatase toteutuu.
3. Vastaavuuden tunnustaminen edellyttää, että arvioidaan ja hyväksytään
  - a) lainsäädäntöön, standardeihin ja menettelyihin sisältyvät nykyiset terveys- ja kasvinsuojelutoimet, myös tarkastus- ja sertifiointijärjestelmään liittyvä valvonta, joilla varmistetaan, että sekä viejäosapuolen että tuojaosapuolen terveys- ja kasvinsuojelutoimet täyttyvät;
  - b) toimivaltaisten viranomaisten asiakirjain vahvistettu rakenne, toimivalta, virkatie, toimintatavat ja käytettävissä olevat resurssit; ja
  - c) toimivaltaisen viranomaisen toimintakyky suhteessa valvontaohjelmiin ja vakuuksiin.
4. Arvioinneissaan osapuolet ottavat huomioon jo saadut kokemukset.
5. Tuojaosapuoli tunnustaa viejäosapuolen terveys- tai kasvinsuojelutoimenpiteen vastaavuuden, jos viejäosapuoli osoittaa puolueettomasti, että sen toimenpide vastaa tuojaosapuolen asianmukaisen suojan tasoa. Tätä tarkoitusta varten tuojaosapuolelle on tämän pyynnöstä annettava kohtuullinen mahdollisuus suorittaa tarkastuksia, kokeita ja muita asianmukaisia menettelyjä.
6. Osapuolet ottavat vastaavuuden tunnistamisessa huomioon Codex Alimentariuksen, OIE:n, IPPC:n ja terveys- ja kasvinsuojelutoimia käsittelevän WTO-komitean ohjeet.
7. Kun vastaavuus on tunnustettu, osapuolet voivat lisäksi sopia yksinkertaistetusta virallisen terveystodistuksen tai kasvien terveystodistuksen mallista, jota edellytetään tuontiin tarkoitettujen eläinten tai eläinperäisten tuotteiden, kasvien tai kasviperäisten tuotteiden tai muiden näihin liittyvien tuotteiden jokaista lähetystä varten.

5.15 ARTIKLA

Terveys- ja kasvinsuojelutoimia käsittelevä komitea

1. Jäljempänä olevan 16.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) nojalla perustettuun terveys- ja kasvinsuojelutoimikomiteaan kuuluu osapuolten toimivaltaisten viranomaisten edustajia.
2. Terveys- ja kasvinsuojelukomitea kokoontuu vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta. Tämän jälkeen se kokoontuu vähintään kerran vuodessa tai osapuolten sopimuksen mukaan. Terveys- ja kasvinsuojelukomitea vahvistaa työjärjestyksensä ensimmäisessä kokouksessaan. Se voi kokoontua henkilökohtaisesti, puhelin- tai videokokouksena tai muilla keinoilla, joista osapuolet sopivat.
3. Terveys- ja kasvinsuojelukomitea voi perustaa osapuolten asiantuntijoista koostuvia teknisiä työryhmiä, jotka tunnustavat ja käsittelevät teknisiä ja tieteellisiä kysymyksiä, joita nousee esiin tämän luvun alalla, ja tarkastelevat mahdollisuuksia lisäyhteistyöhön osapuolten yhteistä etua koskevissa terveys- ja kasvinsuojeluasioissa. Kun tarvitaan lisäasiantuntemusta, myös muut kuin osapuolten edustajat voivat osallistua teknisen työryhmän työhön.
4. Terveys- ja kasvinsuojelukomitea voi käsitellä mitä tahansa tämän luvun tehokkaaseen soveltamiseen liittyvää asiaa. Sillä on erityisesti seuraavat vastuualueet ja tehtävät:
  - a) laatia tämän luvun, liitteet 5-A ja 5-B mukaan luettuina, täytäntöönpanon edellyttämiä menettelyjä tai järjestelyjä;
  - b) seurata tämän luvun määräysten täytäntöönpanoa; ja
  - c) tarjota keskustelufoorumi tiettyjen terveys- tai kasvinsuojelutoimien soveltamisesta johtuvien ongelmien käsittelyä varten kumpaakin osapuolta tyydyttävien vaihtoehtojen löytämiseksi. Tässä tapauksessa komitea kutsutaan osapuolen pyynnöstä koolle kiireellisesti neuvottelujen käymistä varten. Tällaiset neuvottelut eivät rajoita neljännessä luvun (Riitien ratkaiseminen) eivätkä viidennessä luvun (Sovittelujärjestelmä) mukaisia osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia.
5. Terveys- ja kasvinsuojelukomitea vaihtaa tietoja, osaamista ja kokemuksia eläinten hyvinvoinnin alalla, jotta voidaan edistää eläinten hyvinvointia koskevaa yhteistyötä osapuolten välillä.
6. Osapuolet voivat terveys- ja kasvinsuojelukomitean päätöksellä hyväksyä suosituksia ja päätöksiä, jotka liittyvät tuonnin hyväksymiseen, tiedonvaihtoon, avoimuuteen, alueellistamisen tunnustamiseen, vastaavuuteen ja vaihtoehtoihin toimenpiteisiin sekä kaikkiin muihin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettuihin seikkoihin.

5.16 ARTIKLA

Tekniset neuvottelut

1. Kun osapuoli katsoo, että toisen osapuolen toimenpide on tai saattaa olla ristiriidassa tämän luvun mukaisten velvollisuuksien kanssa ja katsoo, että kyseinen toimenpide aiheuttaa tai voi aiheuttaa kaupan perusteettoman häiriön, se voi pyytää teknisten neuvottelujen aloittamista terveys- ja kasvinsuojelukomiteassa kumpaakin osapuolta tyydyttävien ratkaisujen löytämiseksi. Liitteessä 5-A luetellut toimivaltaiset viranomaiset helpottavat näiden neuvottelujen käymistä.
2. Terveys- ja kasvinsuojelukomiteassa käytävät tekniset neuvottelut katsotaan päättyneiksi 30 päivän kuluessa teknisiä neuvotteluita koskevan pyynnön esittämisestä paitsi, jos neuvottelun osapuolet sopivat neuvottelujen jatkamisesta. Tekniset neuvottelut voidaan käydä puhelin- tai videokokouksena tai muilla osapuolten sopimilla tavoilla.

KUUKESKUS

TULLIASIAT JA KAUPAN HELPOTTAMINEN

6.1 ARTIKLA

Tavoitteet

1. Osapuolet tunnustavat tulliasioiden ja kaupan helpottamisen merkityksen kehittyvän globaalien kaupankäyntiympäristön kannalta. Osapuolet sopivat tämän alan yhteistyön vahvistamisesta, jotta voidaan varmistaa, että sovellettava lainsäädäntö ja menettelyt sekä asianomaisten viranomaisten hallinnolliset valmiudet vastaavat kaupan helpottamisen ja tehokkaan tullivalvonnan tavoitteita.

2. Tätä tarkoitusta varten osapuolet sopivat, että lainsäädännön on oltava syrjimätöntä ja tullimenettelyjen on perustuttava nykyaikaisten menetelmien ja tehokkaan valvonnan käyttöön, jotta voidaan torjua petoksia ja suojella laillista kaupankäyntiä.
3. Osapuolet tunnustavat, että oikeutettuja poliittisia tavoitteita, mukaan lukien turvallisuuteen, suojaan ja petosten torjuntaan liittyvät tavoitteet, ei saa vaarantaa millään tavoin.

6.2 ARTIKLA

Periaatteet

1. Osapuolet sopivat, että niiden tullilainsäädännön, -määräysten ja -menettelyjen perustana ovat seuraavat:
  - a) kansainväliset kauppaa ja tullia koskevat välineet ja normit, jotka osapuolet ovat hyväksyneet, mukaan luettuina tullimenettelyjen yksinkertaistamista ja yhdenmukaistamista koskevan tarkistetun Kioton yleissopimuksen sisällölliset osatekijät, kansainvälinen yleissopimus harmonoidusta tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmästä sekä Maailman tullijärjestön, jäljempänä "WCO", maailmankaupan turvaamista ja helpottamista koskeva normikehys, jäljempänä "SAFE-normikehys";
  - b) laillisen kaupan suoja lakiin perustuvien vaatimusten tehokkaan täytäntöönpanon ja noudattamisen kautta;
  - c) lainsäädäntö, jolla vältetään tarpeeton tai syrjivä talouden toimijoihin kohdistuva rasite, jolla edelleen helpotetaan vaatimuksia hyvin noudattavien talouden toimijoiden kauppaa ja jolla varmistetaan suojautuminen petoksilta taikka laittomilta tai vahingollisilta toimilta; ja
  - d) säännöt, joilla varmistetaan, että tullisääntöjen tai menettelyvaatimusten rikkomisesta johtuvat seuraamukset ovat oikeasuhteisia ja syrjimättömyyteen perustuvia ja että tällaisten sääntöjen soveltaminen ei viivästytä tavaroiden luovutusta perusteettomasti.
2. Työskentelytapojen parantamiseksi sekä toiminnan syrjimättömyyden, avoimuuden, tehokkuuden, rehellisyyden ja vastuullisuuden takaamiseksi osapuolet
  - a) yksinkertaistavat tavaroiden nopeaan luovutukseen ja tulliselvitykseen liittyviä vaatimuksia ja muodollisuuksia aina, kun se on mahdollista; ja
  - b) jatkavat työtä, jonka tavoitteena on yksinkertaistaa ja standardoida tullin ja muiden virastojen vaatimia tietoja ja asiakirjoja.

6.3 ARTIKLA

Tulliyhteistyö

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä tulliasioissa viranomaistensa välityksellä, jotta varmistetaan 6.1 artiklassa (Tavoitteet) vahvistettujen tavoitteiden saavuttaminen.
2. Voidakseen tehostaa yhteistyötään tulliasioissa, osapuolet muun muassa
  - a) vaihtavat tietoja tullilainsäädännöstään, sen täytäntöönpanosta ja tullimenettelyistään erityisesti seuraaviin aloihin liittyen:
    - i) tullimenettelyjen yksinkertaistaminen ja nykyaikaistaminen;
    - ii) tulliviranomaisten suorittama teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen rajavalvonta;
    - iii) passitus ja jälleenlaivaus; ja
    - iv) suhteet liike-elämään;
  - b) tarkastelevat sellaisten yhteishankkeiden kehittämistä, joiden aiheina ovat tuonti, vienti ja muut tullimenettelyt sekä tehokkaan palvelun varmistaminen liike-elämään nähden;
  - c) tekevät yhdessä työtä, joka koskee tulliin liittyviä seikkoja kansainvälisen kaupan toimitusketjun turvaamisessa ja tukemisessa SAFE-normikehysten mukaisesti;

- d) tarvittaessa vahvistavat toistensa riskienhallintamenetelmien, riskejä koskevien standardien, turvalvonnin ja kaupan kumppanuusohjelmien vastavuoroisen tunnustamisen, mukaan lukien tiedonsiirron ja keskinäisesti hyväksytyjen etuuksien kaltaiset kysymykset; ja
- e) tehostavat toiminnan koordinoitua kansainvälisissä järjestöissä, kuten WTO:ssa ja WCO:ssa.

6.4 ARTIKLA

Kauttakulku ja uudelleenlastaus

1. Kumpikin osapuoli varmistaa uudelleenlastausmenettelyjen ja kauttakulkutoimintojen helpottamisen ja tehokkaan valvonnan alueellaan.
2. Osapuolet edistävät ja panevat täytäntöön alueellisia kauttakulkujärjestelyjä, joiden tarkoituksena on vähentää kaupan esteitä.
3. Osapuolet varmistavat kaikkien asianomaisten viranomaisten ja virastojen välisen yhteistyön ja koordinoitua alueillaan tarkoituksenaan helpottaa kauttakululiikennettä.

6.5 ARTIKLA

Ennakkopäätökset

Ennen tavaroiden tuontia sen alueelle ja oman lainsäädäntönsä ja menettelyjensä mukaisesti kukin osapuoli antaa tulliviranomaistensa tai muiden toimivaltaisten viranomaistensa kautta omalle alueelleen sijoittautuneille toimijoille kirjallisen ennakkopäätöksen, joka koskee tariffiluokitusta, alkuperää tai muita vastaavia seikkoja osapuolen päätöksen mukaisesti.

6.6 ARTIKLA

Yksinkertaistettu tullimenettely

1. Kukin osapuoli tarjoaa yksinkertaistettuja tuonti- ja vientimenettelyjä, jotka ovat avoimia ja tehokkaita, jotta talouden toimijoiden, pienet ja keskisuuret yritykset mukaan luettuina, kustannuksia voidaan pienentää ja ennustettavuutta parantaa niiden osalta. Yksinkertaistettujen tullimenettelyjen saatavuutta on parannettava myös valtuutettujen toimijoiden osalta objektiivisten ja syrjimättömien perusteiden mukaisesti.
2. Niiden muodollisuuksien toteuttamiseen, joita tavaroiden asettaminen tullimenettelyyn edellyttää, käytetään yhteistä tulli-ilmoitusasiakirjaa tai sen sähköistä vastinetta.
3. Osapuolten on käytettävä nykyaikaisia menettelyjä, mukaan lukien riskinarvioinnin ja selvityksen jälkeisen tarkastelun menetelmät, jotta tavaroiden saapumista ja luovuttamista voidaan yksinkertaistaa ja helpottaa.
4. Osapuolten on edistettävä sellaisten, myös tietotekniikkaan pohjautuvien, järjestelmien vaiheittaista kehittämistä ja käyttöä, joilla helpotetaan tietojen sähköistä vaihtoa osapuolten toimijoiden, tulliviranomaisten ja muiden alan virastojen kesken.

6.7 ARTIKLA

Tavaroiden luovutus

Kukin osapuoli varmistaa, että sen tulliviranomaiset, rajavalvontalaitokset tai muut toimivaltaiset viranomaiset soveltavat vaatimuksia ja menettelyjä,

- a) joissa määrätään tavaroiden nopeasta luovuttamisesta sellaisen ajan kuluessa, joka ei ole pidempi kuin osapuolen tullia koskevien ja muiden kauppaan liittyvien lakien ja muodollisuuksien noudattaminen edellyttää;
- b) joissa määrätään saapumista edeltävästä käsittelystä (eli etukäteen tapahtuvasta tietojen sähköisestä toimittamisesta ja mahdollisesta käsittelystä ennen tavaroiden fyysistä saapumista), jotta tavarat voidaan luovuttaa niiden saapuessa; ja
- c) joissa määrätään tavaroiden luovuttamisesta ilman tullien maksamista sillä edellytyksellä, että vaadittaessa annetaan asianomaisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti takuu, jotta voidaan varmistaa tullien lopullinen maksaminen.

6.8 ARTIKLA

Maksut ja palkkiot

1. Maksuja ja palkkioita voidaan määrätä ainoastaan kyseessä olevan tuonnin tai viennin yhteydessä tarjotuista palveluista ja mahdollisista muodollisuuksista, joita tällaisen tuonnin tai viennin toteuttaminen edellyttää. Niiden on oltava määrältään rajattu tarjottujen palvelujen likimääräisiin kustannuksiin eikä niitä saa laskea arvoon perustuvina.
2. Tiedot maksuista ja palkkioista on julkaistava virallisesti nimityn välineen kautta, internet mahdollisesti mukaan luettuna. Näihin tietoihin on sisällytettävä tarjotusta palvelusta perittävän maksun tai palkkion peruste, vastuussa oleva viranomaisen, sovellettava maksu tai palkkio sekä maksun suoritusaika ja -tapa.
3. Uusia tai muutettuja maksuja ja palkkioita ei saa määrätä, ennen kuin 2 kohdan mukaiset tiedot on julkaistu ja saatettu helposti saataville.

6.9 ARTIKLA

Tulliasioitsijat

Osapuolet sopivat, että niiden tullimääräykset ja -menettelyt eivät edellytä tulliasioitsijoiden pakollista käyttöä. Osapuolten on sovellettava avoimia, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia sääntöjä, kun ne myöntävät lupia tulliasioitsijoille.

6.10 ARTIKLA

Kuljetusta edeltävät tarkastukset

Osapuolet sopivat, että niiden tullilainsäädännössä, -määräyksissä ja -menettelyissä ei edellytetä kuljetusta edeltäviä pakollisia tarkastuksia, sellaisina kuin ne on määritelty sopimuksessa vientitavaran ennakkotarkastuksesta, tai mitään muita yksityisten yritysten ennen tulliselvitystä suorittamia tarkastuksia määräpaikassa.

6.11 ARTIKLA

Tullausarvon määrittäminen

1. Osapuolet määrittävät tavaroiden tullausarvon tullausarvoa koskevan sopimuksen mukaisesti.
2. Osapuolet tekevät yhteistyötä, jotta päästäisiin yhteiseen toimintatapaan tullausarvon määrittämiseen liittyvissä kysymyksissä.

6.12 ARTIKLA

Riskinhallinta

1. Kukin osapuoli perustaa tarkastelu- ja luovutusmenettelynsä ja tuonnin jälkeiset tarkastusmenettelynsä riskinarvioinnin periaatteille ja auditointien käyttöön sen sijaan, että jokainen lähetys tutkittaisiin kattavasti kaikkien tuontivaatimusten noudattamisen suhteen.
2. Osapuolet sopivat, että ne hyväksyvät ja soveltavat tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakuljetusta ja uudelleenlastausta koskevia valvontavaatimuksia ja -menettelyjä riskinhallinnan periaatteiden pohjalta, joita sovelletaan siten, että vaatimustenmukaisuuden noudattamista koskevat toimenpiteet kohdistuvat huomionarvoisiin toimiin.

6.13 ARTIKLA

Yksi palvelupiste

Kukin osapuoli pyrkii perustamaan sellaisen järjestelmän tai ylläpitämään sellaista järjestelmää, joka helpottaa kaiken tavaroiden vientiä, tuontia ja kauttakuljetusta varten tulli- ja muussa lainsäädännössä edellytetyn tiedon toimittamista yhtenä sähköisenä toimituksena.

6.14 ARTIKLA

Muutoksenhakumenettelyt

1. Kukin osapuoli tarjoaa tehokkaat, nopeat, syrjimättömät ja helposti käytettävissä olevat menettelyt, joilla turvataan muutoksenhakuoikeus sellaisiin tullin ja muun toimivaltaisen viranomaisen hallinnollisiin toimiin ja päätöksiin, jotka vaikuttavat tavaroiden tuontiin tai vientiin tai kuljetettavina oleviin tavaroihin.

2. Muutoksenhakumenettelyihin voi osapuolten lainsäädännön mukaisesti kuulua valvontaviranomaisen suorittama hallinnollinen tarkastelu sekä hallinnollisella tasolla tehtyjen päätösten oikeudellinen tarkastelu.

6.15 ARTIKLA

Avoimuus

1. Kukin osapuoli julkaisee tai asettaa muutoin saataville, myös sähköisin keinoin, tulliin ja kaupan helpottamiseen liittyvän lainsäädäntönsä, asetuksensa sekä hallinnolliset menettelynsä ja muut vaatimuksensa.

2. Kukin osapuoli ilmoittaa tai pitää yllä yhden tai useamman tiedustelua tai tiedotusta varten tarkoitettua yhteyspisteen, joka käsittelee asianomaisten henkilöiden tullista ja muista kaupan helpottamiseen liittyvistä kysymyksistä esittämiä tiedusteluja.

6.16 ARTIKLA

Suhteet liike-elämään

Osapuolet sopivat

- a) tarpeesta käydä oikea-aikaisia keskusteluja kaupan alan edustajien kanssa laadittaessa lainsäädäntöehdotuksia ja yleisiä menettelyjä, jotka liittyvät tullia ja kaupan helpottamista koskeviin kysymyksiin. Tätä tarkoitusta varten on tarvittaessa järjestettävä kuulemisia tulliviranomaisten ja liike-elämän edustajien välillä;
- b) siitä, että ne julkaisevat tai muutoin asettavat saataville, mahdollisuuksien mukaan sähköisesti, tullialaan ja kaupan helpottamiseen liittyviä kysymyksiä koskevaa uutta lainsäädäntöä ja yleisiä menettelyjä ennen tällaisen lainsäädännön ja menettelyjen käyttöönottoa samoin kuin niihin mahdollisesti tehtäviä muutoksia ja niiden tulkintoja; lisäksi ne asettavat yleisön saataville tärkeitä hallinnollisia tietoja, kuten virastoja koskevat vaatimukset ja ilmoitusmenettelyt, satamissa ja rajanylityspaikoissa sijaitsevien tullitoimipaikkojen aukioloajat ja toimintatavat sekä yhteyspisteet tiedusteluja varten;
- c) siitä, että uusien tai muutettujen lakien, menettelyjen, palkkioiden tai maksujen julkaisemisen ja voimaantulon välillä on oltava kohtuullinen ajanjakso, rajoittamatta oikeutettuja yleisiä politiikan tavoitteita (esimerkiksi muutokset tullitasoissa); ja
- d) jotta varmistetaan, että niiden tullia ja siihen liittyviä seikkoja koskevat vaatimukset ja menettelyt vastaavat edelleen kaupan alan toimijoiden tarpeita, ovat parhaiden toimintatapojen mukaisia ja että jatkossakin kyseiset vaatimukset ja menettelyt rajoittavat kauppaa mahdollisimman vähän.

6.17 ARTIKLA

Tullikomitea

1. Jäljempänä olevalla 16.2 artiklalla (Erikoistuneet komiteat) perustettu tullikomitea koostuu osapuolten tullin ja muiden toimivaltaisten viranomaisten edustajista. Tullikomitea varmistaa tämän luvun, pöytäkirjan 1 ja kaikkien muiden, osapuolten välillä mahdollisesti sovittujen tulliin liittyvien määräysten asianmukaisen toiminnan. Osapuolet voivat tullikomiteassa tarkastella kaikkia tällä alalla esiin nousevia kysymyksiä ja tehdä niistä päätöksiä.
2. Tullikomiteassa osapuolet voivat antaa suosituksia ja tehdä päätöksiä toistensa riskienhallintamenetelmien, riskejä koskevien standardien, turvavalvonnan ja kaupan kumppanuusohjelmien vastavuoroisesta tunnustamisesta, mukaan lukien tiedonsiirron ja keskinäisesti hyväksytyjen etuuksien kaltaiset kysymykset, ja kaikista muista 1 kohdan piiriin kuuluvista seikoista.
3. Osapuolet voivat sopia erityiskokousten järjestämisestä kaikista tulliasioista, alkuperäsäännöt ja kaikki tulliin liittyvät lisämääräykset mukaan luettuina, osapuolten sopimuksen mukaisesti. Ne voivat tarvittaessa myös perustaa alaryhmiä erityiskysymyksiä varten.

SEITSEMÄS LUKU

TULLIEN ULKOPUOLISET KAUPAN ESTEET JA INVESTOINNIT UUSIUTUVAN ENERGIAN TUOTANTOON

7.1 ARTIKLA

Tavoitteet

Kasvihuonekaasupäästöjen maailmanlaajuisten rajoittamiskäytäntöjen mukaisesti osapuolet jakavat tavoitteen, jonka mukaan olisi edistettävä, kehitettävä ja lisättävä energiantuotantoa uusiutuvista ja kestävästä ei-fossiilisista lähteistä, erityisesti helpottamalla kauppaa ja investointeja. Tätä varten osapuolet tekevät yhteistyötä pyrkiessään poistamaan sekä tariffeja että tullin ulkopuolisia esteitä tai alentamaan niitä ja tekevät yhteistyötä edistäessään sääntelyn lähentymistä alueellisiin ja kansainvälisiin standardeihin nähden.

7.2 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä luvussa

- a) "paikallista sisältöä koskevalla vaatimuksella" tarkoitetaan
- i) tavaroiden osalta yritykseen kohdistuvaa vaatimusta, jonka mukaan sen on ostettava tai käytettävä kotimaisia tavaroita tai kotimaisesta lähteestä peräisin olevia tavaroita, riippumatta siitä, onko kyseinen vaatimus täsmennetty tiettyjen tuotteiden, tuotteiden määrän tai arvon taikka sen paikallisen tuotannon määrän tai arvon osuuden mukaisesti;
  - ii) palvelujen osalta vaatimusta, jolla rajoitetaan palvelun tarjoajan tai palvelun valintaa toisen osapuolen palveluille tai palvelun tarjoajille epäedullisesti;
- b) "toimenpiteellä" tarkoitetaan mitä tahansa tämän luvun piiriin kuuluvaa toisen osapuolen toteuttamaa toimenpidettä, joka voi olla lain, säännöksen tai määräyksen, säännön, menettelyn, päätöksen tai hallinnollisen toimen muodossa tai missä tahansa muussa muodossa;
- c) "toimenpiteillä, jotka edellyttävät kumppanuussuhteiden muodostamista paikallisten yritysten kanssa" tarkoitetaan kaikkia vaatimuksia perustaa yhdessä paikallisten yhtiöiden tai muiden yritysten kanssa oikeussubjekti, kuten yritys, säätiö, henkilöyritys, yhteisyrittäjä, tai operoida sitä taikka solmia sopimussuhteita;
- d) "vastikkeella" tarkoitetaan kaikkia ehtoja, joilla edistetään paikallista kehitystä, esimerkiksi teknologian perusteettoman lisensioinnin, sijoitusten, tiettyä rahoituslaitosta koskevan sopimuspakon, vastakauppojen tai muun vastaavan vaatimuksen avulla; ja
- e) "palvelun tarjoajalla" tarkoitetaan palvelun tarjoajaa sellaisena kuin se on määritelty 8.2 artiklan (Määritelmät) 1 alakohdassa.

7.3 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Tätä lukua sovelletaan toimenpiteisiin, jotka voivat vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan ja investointeihin, jotka liittyvät energiantuotantoon uusiutuvista ja kestävästä ei-fossiilisista lähteistä, joita ovat tuuli-, ilmalämpö-, maalämpö-, hydrotermiini- ja merienergia, vesivoima, biomassa, kaatopaikkakaasu, jäteveden käsittelylaitosten kaasu ja biokaasut, mutta ei tuotteisiin, joista energiaa tuotetaan.
2. Tätä lukua ei sovelleta tutkimus- ja kehityshankkeisiin eikä esittelyhankkeisiin, joita ei toteuteta kaupallisessa laajuudessa.
3. Tällä luvulla ei rajoiteta tämän sopimuksen muiden aiheeseen liittyvien määräysten soveltamista, mukaan luettuina soveltuvin osin kaikki kyseisiä määräyksiä koskevat poikkeukset, varaukset ja rajoitukset 1 kohdassa mainittuihin toimenpiteisiin. Selvyyden vuoksi todetaan, että mahdollisissa ristiriitapauksissa tämän luvun ja tämän sopimuksen muiden määräysten välillä tämän sopimuksen muilla määräyksillä on etusija ristiriitaisuuden osalta.

7.4 ARTIKLA

Periaatteet

Kukin osapuoli

- a) pidättäytyy hyväksymästä toimenpiteitä, joissa vahvistetaan paikallista sisältöä koskevia vaatimuksia tai mitään muita vastikkeita, jotka vaikuttavat toisen osapuolen tuotteisiin, palvelun tarjoajiin, yrittäjiin tai sijoittautumisiin;
- b) pidättäytyy hyväksymästä toimenpiteitä, jotka edellyttävät kumppanuussuhteiden muodostamista paikallisiin yrityksiin, ellei tällaisia kumppanuussuhteita pidetä tarpeellisina teknisistä syistä ja osapuoli voi toisen osapuolen pyynnöstä osoittaa tällaiset tekniset syyt;
- c) varmistaa, että kaikki erityisesti laitteistoihin, laitoksiin ja niihin liittyvään siirtoverkkoinfrastruktuuriin sovellettavat lupa-, sertifiointi- ja lisensiointimenettelyt ovat objektiivisia, avoimia ja ennustettavia eikä niillä syrjitä toisen osapuolen hakijoita;
- d) varmistaa seuraavista perittävien tai seuraavien yhteydessä määrättyjen hallinnollisten maksujen osalta, että:
  - i) toisesta osapuolesta peräisin olevien tavaroiden tuontia ja käyttöä koskeviin hallinnollisiin maksuihin tai maksuihin, jotka vaikuttavat toisen osapuolen toimittajien toteuttamaan tavaroiden toimittamiseen, sovelletaan 2.10 artiklaa (Tuontiin ja vientiin liittyvät maksut ja muodollisuudet); ja
  - ii) toisen osapuolen toimittajien toteuttamaan palvelujen tarjontaan sovelletaan 8.18 artiklaa (Soveltamisala ja määritelmät), 8.19 artiklaa (Lisensiointia ja pätevyyttä koskevat edellytykset) ja 8.20 artiklaa (Lisensiointia ja pätevyyttä koskevat menettelyt); ja
- e) varmistaa, että sähköjakeluverkkoihin liittymisen ja pääsyn ehdot, edellytykset ja menettelyt ovat avoimia eikä niillä syrjitä toisen osapuolen toimittajia.

7.5 ARTIKLA

Standardit, tekniset määräykset ja vaatimustenmukaisuuden arviointi

1. Jos on olemassa energiantuotantoa uusiutuvista ja kestävästä ei-fossiilisista lähteistä koskevia kansainvälisiä tai alueellisia standardeja, osapuolet käyttävät näitä standardeja tai näiden standardien soveltuvia osia perustana teknisille määräyksilleen paitsi, jos tällaisten kansainvälisten standardien tai niiden soveltuvien osien käyttäminen olisi tehoton tai sopimaton keino tavoitteena olevien oikeutettujen päämäärien saavuttamiseksi. Tämän kohdan soveltamista varten asiaan kuuluvina kansainvälisinä standardointieliminä pidetään erityisesti kansainvälistä standardisointijärjestöä, jäljempänä "ISO", ja sähköalan kansainvälistä standardisointijärjestöä, jäljempänä "IEC".
2. Osapuolten on tarvittaessa annettava teknisiä määräyksiä, jotka perustuvat tuotetta koskeviin vaatimuksiin suorituskyvyn, myös ympäristötehokkuuden, pohjalta eikä suunnittelun tai kuvaavien ominaisuuksien pohjalta.
3. Harmonoidun järjestelmän ryhmässä 84 (lukuun ottamatta nimikettä 8401) sekä harmonoidun järjestelmän nimikkeissä 850231 ja 854140 lueteltujen tuotteiden osalta
  - a) unioni hyväksyy Singaporen toimittajien antamat vaatimustenmukaisuusvakuutukset samoilla ehdoilla kuin unionin toimittajien antamat vakuutukset ilman lisävaatimuksia, kun tarkoituksena on tällaisten tuotteiden markkinoille saattaminen; ja
  - b) Singapore hyväksyy EU:n vaatimustenmukaisuusvakuutukset tai testiraportit ilman lisävaatimuksia, kun tarkoituksena on tällaisten tuotteiden markkinoille saattaminen. Singapore voi edellyttää pakollista kolmannen osapuolen suorittamaa testausta tai sertifiointia liitteessä 4-A olevan 5 artiklassa (Suojatoimenpiteet) esitettyjen ehtojen mukaisesti.

Selvyyden vuoksi todetaan, että tämä kohta ei estä kumpaakaan osapuolta soveltamasta vaatimuksia, jotka eivät liity tässä kohdassa tarkoitettuihin tuotteisiin, kuten kaavoitus- tai rakennusmääräyksiä.

7.6 ARTIKLA

Poikkeukset

1. Tähän lukuun sovelletaan 2.14 artiklassa (Yleiset poikkeukset), 8.62 artiklassa (Yleiset poikkeukset) ja 9.3 artiklassa (Turvallisuus ja yleiset poikkeukset) vahvistettuja poikkeuksia sekä selvyuden vuoksi kuudennentoista luvun (Institutionaaliset, yleiset ja loppumääräykset) soveltuvia määräyksiä.
2. Selvyuden vuoksi todetaan, että edellyttäen, että tällaisia toimenpiteitä ei sovelleta tavalla, joka johtaisi mielivaltaiseen tai perusteettomaan syrjintään osapuolten tuotteiden, palveluntarjoajien tai sijoittajien kesken samanlaisten olosuhteiden vallitessa tai kaupan ja investointien peiteltyyn rajoittamiseen, tämän luvun määräysten ei voida tulkita estävän osapuolta ottamasta käyttöön tai soveltamasta toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen kyseisten energiaverkostojen turvallista toimintaa tai energiahuollon varmuutta varten.

7.7 ARTIKLA

Täytäntöönpano ja yhteistyö

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä ja vaihtavat tietoja kaikista tämän luvun täytäntöönpanon kannalta merkityksellisistä kysymyksistä 16.1 artiklan (Kauppakomitea) nojalla perustetussa kauppakomiteassa. Osapuolet voivat kauppakomitean päätöksellä hyväksyä tätä tarkoitusta varten soveltuvia täytäntöönpanotoimenpiteitä ja päivittää tarvittaessa tätä lukua.
2. Yhteistyön mahdollisia muotoja ovat:
  - a) tiedonvaihto, sääntelystä saadut kokemukset ja parhaat toimintatavat esimerkiksi seuraavilla aloilla:
    - i) toimenpiteiden suunnittelu ja syrjimätön täytäntöönpano uusiutuvista lähteistä saatavan energian käytön edistämiseksi;
    - ii) hiilidioksidin talteenotto ja varastointi;
    - iii) älykkäät sähköverkot;
    - iv) energiatehokkuus; ja
    - v) tekniset määräykset, standardit ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt, esimerkiksi verkkosäätöjä koskeviin vaatimuksiin liittyvät; ja
  - b) lähentymisen edistäminen, myös asiaa käsittelevillä alueellisilla foorumeilla, osapuolten kansallisten tai alueellisten teknisten määräysten, sääntelykäsitteiden, standardien, vaatimusten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen osalta kansainvälisiin standardeihin nähden.

KAHDEKSAS LUKU

PALVELUKAUPPA, SIOJTAUTUMINEN JA SÄHKÖINEN KAUPPA

A JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

8.1 ARTIKLA

Tavoite ja soveltamisala

1. Osapuolet vahvistavat WTO-sopimuksen mukaiset sitoumuksensa ja määräävät tarvittavista järjestelyistä, jotta palvelukauppa, sijoittautuminen ja sähköinen kauppa voidaan asteittain vastavuoroisesti vapauttaa.
2. Ellei toisin määrätä,
  - a) tätä lukua ei sovelleta osapuolen myöntämiin tukiin tai avustuksiin, valtion tukemat lainat, takaukset ja vakuutukset mukaan luettuina;
  - b) tätä lukua ei sovelleta julkista valtaa käytettäessä tarjottaviin palveluihin kunkin osapuolen alueella;

- c) tässä luvussa ei edellytetä julkisten yritysten yksityistämistä; ja
- d) tätä lukua ei sovelleta lakeihin, asetuksiin tai vaatimuksiin, jotka koskevat valtion virastojen tekemiä valtion käyttöön tehtyjä palveluhankintoja, joita ei ole tarkoitettu edelleen kaupallisesti myytäviksi tai palvelujen tarjoamiseksi kaupalliseen myyntiin.
3. Kukin osapuoli säilyttää oikeutensa säännellä ja ottaa käyttöön uusia säännöksiä oikeutettujen poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi tämän luvun kanssa johdonmukaisella tavalla.
4. Tätä lukua ei sovelleta osapuolen työmarkkinoille pyrkiviä luonnollisia henkilöitä koskeviin toimenpiteisiin eikä kansalaisuutta, asumista tai vakituista työpaikkaa koskeviin toimenpiteisiin. Tämän luvun määräykset eivät estä osapuolta soveltamasta toimenpiteitä, joilla säännellään luonnollisten henkilöiden pääsyä sen alueelle tai heidän väliaikaista oleskeluaan sen alueella, mukaan luettuina toimenpiteet, joita tarvitaan osapuolen rajojen koskemattomuuden suojelemiseksi ja jotta varmistettaisiin luonnollisten henkilöiden asianmukainen liikkuvuus sen rajojen yli, sillä edellytyksellä, että tällaisia toimenpiteitä ei sovelleta siten, että ne tekisivät tyhjäksi ne edut⁽⁴⁾, joita toinen osapuoli saa tämän luvun mukaisesti, tai heikentäisivät näitä etuja.

8.2 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä luvussa

- a) "välittömät verot" käsittävät kaikki kokonaistulon tai kokonaisvarallisuuden taikka tulon tai varallisuuden osan perusteella suoritettavat verot, mukaan luettuina omaisuuden luovutuksesta saadun voiton perusteella suoritettavat verot, jäämistön, perinnön ja lahjan perusteella suoritettavat verot sekä yrityksen maksamien palkkojen yhteenlasketun määrän perusteella suoritettavat verot samoin kuin arvonnousun perusteella suoritettavat verot;
- b) "oikeushenkilöllä" tarkoitetaan mitä tahansa sovellettavan lainsäädännön mukaan joko voiton tuottamiseksi tai muuta tarkoitusta varten asianmukaisesti perustettua tai muulla tavoin järjestettyä, yksityisessä tai julkisessa omistuksessa olevaa oikeussubjektia, kuten yrityksiä, säätiöitä, henkilöyhtiöitä, yhteisyrityksiä, yksityisiä elinkeinonharjoittajia tai yhdistyksiä;
- c) "unionin oikeushenkilöllä" tai "Singaporen oikeushenkilöllä" tarkoitetaan
- i) oikeushenkilöä, joka on perustettu unionin ja/tai unionin jäsenvaltion tai Singaporen lainsäädännön mukaisesti ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto⁽⁵⁾ tai päätoimipaikka unionin tai Singaporen alueella; tai
- ii) kun kyseessä on 8.8 artiklan (Määritelmät) ensimmäisen kohdan d alakohdassa tarkoitettu sijoittautuminen, unionin jäsenvaltion tai Singaporen luonnollisten henkilöiden taikka unionin tai Singaporen oikeushenkilöiden omistamaa tai määräysvallassa olevaa oikeushenkilöä;

jos oikeushenkilöllä on ainoastaan sääntömääräinen kotipaikka tai keskushallinto unionin tai Singaporen alueella, sitä ei katsota unionin oikeushenkilöksi tai Singaporen oikeushenkilöksi, ellei sillä ole merkittäviä liiketoimia⁽⁶⁾ unionin alueella tai Singaporen alueella;

oikeushenkilö on

- i) unionin ja/tai unionin jonkin jäsenvaltion tai Singaporen luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden "omistama", jos yli 50 prosenttia sen pääomasta on unionin ja/tai unionin jonkin jäsenvaltion tai Singaporen henkilöiden omistuksessa;
- ii) unionin ja/tai unionin jonkin jäsenvaltion tai Singaporen luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden "määräysvallassa", jos tällaisilla henkilöillä on valtuudet nimittää enemmistö sen johtajista tai muutoin oikeudellisesti ohjata sen toimintaa;

⁽⁴⁾ Sen seikan, että viisumi vaaditaan tiettyjen maiden luonnollisilta henkilöiltä mutta ei muiden maiden luonnollisilta henkilöiltä, ei katsota tekevän tyhjäksi erityisen sitoumuksen mukaisia etuja tai heikentävän niitä.

⁽⁵⁾ "Keskushallinnolla" tarkoitetaan pääkonttoria, jossa lopullinen päätöksenteko tapahtuu.

⁽⁶⁾ Unioni katsoo, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä "SEUT", 54 artiklaan kuuluva käsite "tosiasiallinen ja jatkuva yhteys" unionin jonkin jäsenvaltion talouteen vastaa käsitettä "merkittäviä liiketoimia". Tämän mukaisesti unioni myöntää oikeushenkilölle, joka on perustettu Singaporen lainsäädännön mukaisesti ja jolla on ainoastaan sääntömääräinen kotipaikka tai keskushallinto Singaporen alueella, tämän sopimuksen mukaiset edut vain, jos kyseisellä oikeushenkilöllä on tosiasiallinen ja jatkuva taloudellinen yhteys Singaporen talouteen.

- iii) "liitetty" toiseen henkilöön, kun sillä on määräysvalta kyseisen toiseen henkilöön tai se on kyseisen toisen henkilön määräysvallassa; tai kun sekä se että kyseinen toinen henkilö ovat saman henkilön määräysvallassa.
- d) sen estämättä, mitä c alakohdassa määrätään, myös unionin ulkopuolelle sijoittautuneet meriliikenneyhtiöt, jotka ovat unionin jonkin jäsenvaltion kansalaisten määräysvallassa, kuuluvat tämän sopimuksen piiriin, jos niiden alukset on rekisteröity unionin jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ja ne purjehtivat unionin kyseisen jäsenvaltion lipun alla;
- e) "toimenpiteellä" tarkoitetaan mitä tahansa osapuolen toimenpidettä, joka voi olla lain, asetuksen tai määräyksen, säännön, menettelyn, päätöksen tai hallinnollisen toimen muodossa tai missä tahansa muussa muodossa;
- f) "osapuolen käyttöönottamalla tai voimassa pitämällä toimenpiteellä" tarkoitetaan toimenpidettä, jonka toteuttavat
- i) keskus-, alue- tai paikallistason hallintoelimet ja viranomaiset; tai
- ii) julkishallinnon ulkopuoliset elimet käyttäessään keskus-, alue- tai paikallistason hallintoelinten tai viranomaisten niille siirtämiä valtuuksia;
- g) "palvelujen kauppaan vaikuttaviin, osapuolen käyttöönottamiin tai voimassapitämiin toimenpiteisiin" sisältyvät toimenpiteet, jotka koskevat seuraavia:
- i) palvelun ostaminen, maksaminen tai käyttäminen;
- ii) sellaisiin palveluihin pääsy ja niiden käyttö, joita osapuolet edellyttävät tarjottavan yleisesti, palvelun tarjoamisen yhteydessä; ja
- iii) osapuolen henkilöiden läsnäolo, myös kaupallinen läsnäolo, palvelun tarjoamiseksi toisen osapuolen alueella;
- h) "erityssitoumusten luettelolla" viitataan unionin osalta liitteeseen 8-A lisäyksineen ja Singaporen osalta liitteeseen 8-B lisäyksineen;
- i) "palvelun käyttäjällä" tarkoitetaan mitä tahansa henkilöä, joka vastaanottaa palvelun tai käyttää sitä;
- j) "palvelun tarjoaminen" sisältää palvelun tuottamisen, jakelun, markkinoinnin, myynnin ja toimittamisen;
- k) "toisen osapuolen palvelulla" tarkoitetaan palvelua,
- i) joka tarjotaan toisen osapuolen alueelta tai alueella tai jonka meriliikenteen tapauksessa tarjoaa alus, joka on rekisteröity toisen osapuolen lakien alaisuuteen, tai jonka tarjoaa toisen osapuolen henkilö rahtaamalla alus ja/tai käyttämällä sitä kokonaan tai osittain; tai
- ii) jonka tarjoaa, siinä tapauksessa, että palvelun tarjoaminen tapahtuu kaupallisen läsnäolon tai luonnollisten henkilöiden läsnäolon avulla, toisen osapuolen palvelujen tarjoaja;
- l) "palveluntarjoajalla" tarkoitetaan henkilöä, joka tarjoaa tai haluaa tarjota palvelua, myös sijoittautumalla;
- m) "julkista valtaa käytettäessä tarjottavalla palvelulla" tarkoitetaan kaikkia palveluja, lukuun ottamatta palveluja, jotka tarjotaan kaupalliselta pohjalta tai yhden tai useamman palveluntarjoajan välisessä kilpailussa; ja
- n) "palvelukaupalla" tarkoitetaan palvelujen tarjontaa
- i) osapuolen alueelta toisen osapuolen alueelle ("rajatylittävä");
- ii) osapuolen alueella toisen osapuolen palvelujen käyttäjälle ("kulutus ulkomailla");
- iii) osapuolen palveluntarjoajan toimesta toisen osapuolen alueella olevan kaupallisen läsnäolon kautta ("kaupallinen läsnäolo"); tai
- iv) siten, että osapuolen palveluntarjoaja tarjoaa palveluja toisen osapuolen alueella olevien luonnollisten henkilöiden kautta ("luonnollisten henkilöiden läsnäolo").

B JAKSO

RAJATYLITTÄVÄ PALVELUJEN TARJOAMINEN

8.3 ARTIKLA

Soveltamisala

Tätä jaksoa sovelletaan osapuolten toimenpiteisiin, jotka vaikuttavat rajatylittävään palvelujen tarjontaan lukuun ottamatta seuraavia:

- a) audiovisuaalisen alan palvelut;
- b) kansallinen meriliikenteen kabotaasi⁽⁷⁾; ja
- c) kansalliset ja kansainväliset lentoliikennepalvelut, mukaan luettuna sekä säännöllinen että muunlainen lentoliikenne, ja suoraan liikenneoikeuksien käyttöön liittyvät palvelut, eivät kuitenkaan seuraavat:
  - i) ilma-alusten korjaus- ja huoltopalvelut, joiden ajaksi ilma-alus poistetaan liikenteestä;
  - ii) lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi; ja
  - iii) tietokonepohjaisen paikanvarausjärjestelmän palvelut.

8.4 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä jaksossa "rajatylittävällä palvelujen tarjoamisella" tarkoitetaan palvelun tarjoamista

- a) osapuolen alueelta toisen osapuolen alueelle; ja
- b) osapuolen alueella toisen osapuolen palvelun käyttäjälle.

8.5 ARTIKLA

Markkinoille pääsy

1. Kun kyse on markkinoille pääsystä rajatylittävän palvelujen tarjonnan muodossa, kumpikin osapuoli myöntää toisen osapuolen palveluille ja palveluntarjoajille kohtelun, joka on vähintään yhtä edullinen kuin sen erityissitoumusten luettelossa täsmennettyjen ja sovittujen ehtojen, rajoitusten ja edellytysten mukainen kohtelu.
2. Aloilla, joilla on tehty markkinoillepääsytoumuksia, kumpikaan osapuoli ei saa, ellei sen erityissitoumusten luettelossa toisin mainita, ottaa käyttöön tai pitää voimassa alueellisesti tai koko alueellaan seuraavia toimenpiteitä:
  - a) palvelujen tarjoajia koskevat määrälliset rajoitukset, joko lukumääräisten kiintiöiden, monopoliin, yksinomaisten palvelujen tarjoajien tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;⁽⁸⁾
  - b) palvelujen liiketoimien tai varojen kokonaisarvoa koskevat rajoitukset lukumääräisten kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; ja
  - c) palveluliiketoimien kokonaismäärää tai palvelutuotannon kokonaismäärää koskevat rajoitukset määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa.⁽⁹⁾

⁽⁷⁾ Tämän luvun mukainen kansallinen kabotaasiliikenne käsittää matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen unionin jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan luettuna mannerjalusta Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen, jäljempänä "UNCLOS", mukaisesti, sekä jostakin unionin jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päättyvän liikenteen, sanotun kuitenkin rajoittamatta sitä, mitä tätä aihetta koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.

⁽⁸⁾ Tämän artiklan 2 kohdan a alakohtaan sisältyvät toimenpiteet, joissa rajatylittävän palvelun tarjonnan ehtona edellytetään, että toisen osapuolen palveluntarjoaja on 8.8 artiklan (Määritelmät) ensimmäisen kohdan d alakohdassa tarkoitettulla tavalla sijoittautunut osapuolen alueelle tai asuu siellä.

⁽⁹⁾ Tämä alakohta ei koske sellaisia osapuolen toimenpiteitä, jotka rajoittavat palvelun tarjoamiseen tarvittavia tuotantopanoksia.

8.6 ARTIKLA

Kansallinen kohtelu

1. Kumpikin osapuoli myöntää erityissitoumusten luettelossaan kuvatuilla aloilla ja siinä asetettujen edellytysten ja kelpoisuusehtojen mukaisesti toisen osapuolen palveluille ja palveluntarjoajille kaikkien rajatylittävään palvelujen tarjontaan vaikuttavien toimenpiteiden suhteen yhtä edullisen kohtelun kuin omille vastaaville palveluilleen ja palveluntarjoajilleen.
2. Osapuoli voi täyttää 1 kohdan vaatimuksen myöntämällä toisen osapuolen palveluille ja palveluntarjoajille joko muodollisesti samanlaisen tai muodollisesti erilaisen kohtelun kuin se myöntää omille vastaaville palveluilleen ja palveluntarjoajilleen.
3. Muodollisesti samanlaisen tai muodollisesti erilaisen kohtelun ei katsota olevan yhtä edullista, jos se muuttaa kilpailuedellytyksiä osapuolen palvelujen tai palveluntarjoajien eduksi verrattuna vastaaviin toisen osapuolen palveluihin tai palveluntarjoajiin.
4. Tämän artiklan nojalla tehtyjen erityissitoumusten ei voi katsoa velvoittavan osapuolta korvaamaan luontaista kilpailuhaittaa, joka johtuu kyseisten palvelujen tai palveluntarjoajien ulkomaalaisuudesta.

8.7 ARTIKLA

Erityissitoumusten luettelo

1. Osapuolen tämän jakson mukaisesti vapauttamat alat sekä markkinoillepääsyn ja kansallisen kohtelun rajoitukset, joita näillä aloilla varaumien muodossa sovelletaan toisen osapuolen palveluihin ja palveluntarjoajiin, luetellaan sen erityissitoumusten luettelossa.
2. Kumpikaan osapuoli ei voi ottaa käyttöön toisen osapuolen palveluja tai palvelun tarjoajia koskevia toimenpiteitä, jotka ovat uusia tai syrjivämpiä 1 kohdan mukaisiin erityissitoumuksiin nähden.

C JAKSO

SJOITTAUTUMINEN

8.8 ARTIKLA

Määritelmät

Tätä jaksoa sovellettaessa

- a) oikeushenkilön ”sivuliikkeellä” tarkoitetaan liiketoimintayksikköä tai oikeushenkilöä, jolla ei ole erillistä oikeushenkilön asemaa ja joka on emoyhtiön laajentuma;
- b) ”taloudelliseen toimintaan” sisältyy kaikki luonteeltaan taloudellinen toiminta, lukuun ottamatta julkista valtaa käytettäessä toteutettu toiminta eli toiminta, jota ei toteuteta kaupallisesti eikä kilpailtaessa yhden tai useamman talouden toimijan kanssa;
- c) ”yrittäjällä” tarkoitetaan kaikkia osapuolen henkilöitä, jotka aikovat harjoittaa tai harjoittavat taloudellista toimintaa sijoittautumalla ⁽¹⁰⁾;
- d) ”sijoittautumisella” tarkoitetaan
  - i) oikeushenkilön perustamista, hankintaa tai ylläpitämistä; tai
  - ii) sivuliikkeen tai edustuston perustamista tai ylläpitämistä,

kun tarkoituksena on luoda tai pitää yllä kestäviä taloudellisia yhteyksiä osapuolen alueella sellaisen taloudellisen toiminnan toteuttamiseksi, johon sisältyy palvelun tarjoaminen mutta joka ei rajoitu siihen; ja

⁽¹⁰⁾ Jos taloudellista toimintaa ei harjoita oikeushenkilö suoraan vaan muiden sijoittautumismuotojen, kuten sivuliikkeen tai edustuston välityksellä, yrittäjälle (eli oikeushenkilölle) on kuitenkin tällaisen sijoittautumisen kautta myönnettävä tämän sopimuksen nojalla yrittäjille tarjottava kohtelu. Tällainen kohtelu on myönnettävä sijoittautumiselle, jonka kautta taloudellista toimintaa harjoitetaan, eikä sitä tarvitse myöntää millekään muulle yrittäjän osalle, joka sijaitsee sen alueen ulkopuolella, jossa taloudellista toimintaa harjoitetaan.

- e) osapuolen oikeushenkilön ”tytäryhtiöllä” tarkoitetaan kyseisen osapuolen toisen oikeushenkilön määräysvallassa sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti olevaa oikeushenkilöä. ⁽¹¹⁾

8.9 ARTIKLA

Soveltamisala

Tätä jaksoa sovelletaan osapuolten hyväksymiin tai ylläpitämiin toimenpiteisiin, jotka vaikuttavat sijoittautumiseen kaikilla talouden toimialoilla lukuun ottamatta seuraavia:

- a) ydinaineiden louhinta, valmistus ja jalostus ⁽¹²⁾;
- b) aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden tuotanto tai kauppa;
- c) audiovisuaalisen alan palvelut;
- d) kansallinen meriliikenteen kabotaasi; ⁽¹³⁾ ja
- e) kansalliset ja kansainväliset lentoliikennepalvelut, mukaan luettuna sekä säännöllinen että muunlainen lentoliikenne, ja suoraan liikenneoikeuksien käyttöön liittyvät palvelut, eivät kuitenkaan seuraavat:
  - i) ilma-alusten korjaus- ja huoltopalvelut, joiden ajaksi ilma-alus poistetaan liikenteestä;
  - ii) lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi; ja
  - iii) tietokonepohjaisen paikanvarausjärjestelmän palvelut.

8.10 ARTIKLA

Markkinoille pääsy

1. Kun kyse on markkinoille pääsystä sijoittautumisen muodossa, kumpikin osapuoli myöntää toisen osapuolen sijoittautuneille yksiköille ja yrittäjille kohtelun, joka on vähintään yhtä edullinen kuin sen erityissitoumusten luettelossa täsmennettyjen ja sovittujen ehtojen, rajoitusten ja edellytysten mukainen kohtelu.
2. Aloilla, joilla on tehty markkinoillepääsytoumuksia, kumpikaan osapuoli ei saa, ellei sen erityissitoumusten luettelossa toisin mainita, ottaa käyttöön tai pitää voimassa alueellisesti tai koko alueellaan seuraavia toimenpiteitä:
  - a) sijoittautumista koskevat määrälliset rajoitukset lukumääräisten kiintiöiden, monopolien, yksinoikeuksien tai muiden sijoittautumista koskevien vaatimusten, kuten taloudellisen tarveharkinnan, muodossa;
  - b) liiketoimien tai varojen kokonaisarvoa koskevat rajoitukset lukumääräisten kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
  - c) liiketoimien tai tuotannon kokonaismäärää koskevat rajoitukset määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiöiden tai tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; ⁽¹⁴⁾
  - d) ulkomaisen pääoman määrää koskevat rajoitukset ulkomaista omistusosuutta tai yksittäisten tai yhteenlaskettujen ulkomaisten investointien kokonaisarvoa koskevan prosentuaalisen enimmäismäärän muodossa;
  - e) toimenpiteet, jotka rajoittavat tai edellyttävät tietyn tyyppisiä oikeussubjekteja tai yhteisyrityksiä, jonka kautta toisen osapuolen yrittäjät voivat harjoittaa taloudellista toimintaa; ja

⁽¹¹⁾ Selvyyden vuoksi todetaan, että osapuolen oikeushenkilön tytäryhtiöllä voidaan myös tarkoittaa oikeushenkilöä, joka on kyseisen osapuolen jonkin oikeushenkilön toisen tytäryhtiön tytäryhtiö.

⁽¹²⁾ Selvyyden vuoksi todetaan, että ydinmateriaalien jalostukseen kuuluu kaikki toiminta, joka sisältyy kaikkia toimialoja koskevaan kansainväliseen toimialaluokitusstandardiin, sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N 4, ISIC REV 3.1, 2002, koodi 2330).

⁽¹³⁾ Tämän luvun mukainen kansallinen kabotaasiliikenne käsittää matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen unionin jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan luettuna mannerjalusta UNCLOS:in mukaisesti, sekä jostakin unionin jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päättyvän liikenteen, sanotun kuitenkin rajoittamatta sitä, mitä tätä aihetta koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.

⁽¹⁴⁾ Tämän artiklan 2 kohdan a–c alakohta ei koske toimenpiteitä, jotka toteutetaan jonkin maataloustuotteen tuotannon rajoittamiseksi.

- f) lukumääräisten kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa olevat rajoitukset, jotka koskevat niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärää, jotka voivat toimia tietyllä toimialalla tai jotka yrittäjä voi ottaa palvelukseen ja joiden toiminta on tarpeen ja liittyy välittömästi toimialaan, lukuun ottamatta 8.13 artiklassa (Soveltamisala ja määritelmät) ⁽¹⁵⁾ määriteltyä avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita.

8.11 ARTIKLA

Kansallinen kohtelu

1. Sijoittautumiseen ⁽¹⁶⁾ vaikuttavien kaikkien toimenpiteiden osalta kumpikin osapuoli myöntää toisen osapuolen sijoittautuneille yksiköille ja yrityksille erityissitoumusten luettelossa kuvatuilla aloilla ja siinä määrättyjä edellytyksiä ja kelpoisuusehtoja noudattaen yhtä edullisen kohtelun kuin omille samankaltaisille sijoittautuneille yksiköilleen ja yrittäjilleen.
2. Osapuoli voi täyttää 1 kohdan vaatimuksen myöntämällä toisen osapuolen sijoittautuneille yksiköille ja yrittäjille joko muodollisesti samanlaisen kohtelun tai muodollisesti erilaisen kohtelun kuin se myöntää omille vastaaville sijoittautuneille yksiköilleen ja yrittäjilleen.
3. Muodollisesti samanlaisen tai muodollisesti erilaisen kohtelun katsotaan olevan vähemmän edullista, jos se muuttaa kilpailuedellytyksiä osapuolen sijoittautuneiden yksiköiden tai yrittäjien eduksi verrattuna vastaaviin toisen osapuolen sijoittautuneisiin yksiköihin tai yrittäjiin.
4. Tämän artiklan nojalla tehdyt erityissitoumukset eivät velvoita osapuolta korvaamaan luontaista kilpailuhaittaa, joka johtuu kyseisten sijoittautuneiden yksiköiden tai yrittäjien ulkomaalaisuudesta.

8.12 ARTIKLA

Erytyssitoumusten luettelo

1. Osapuolen tämän jakson mukaisesti vapauttamat alat sekä markkinoillepääsyn ja kansallisen kohtelun rajoitukset, joita näillä aloilla varaumien muodossa sovelletaan toisen osapuolen sijoittautuneisiin yksiköihin ja yrittäjiin, luetellaan ensiksi mainitun osapuolen erityissitoumusten luettelossa.
2. Kumpikaan osapuoli ei voi ottaa käyttöön toisen osapuolen sijoittautuneita yksiköitä ja yrittäjiä koskevia toimenpiteitä, jotka ovat uusia tai syrjivämpiä 1 kohdan mukaisiin erityissitoumuksiin nähden.

D JAKSO

LUONNOLLISTEN HENKILÖIDEN TILAPÄINEN OLESKELU LIIKETOIMINTAA VARTEN

8.13 ARTIKLA

Soveltamisala ja määritelmät

1. Tätä jaksoa sovelletaan osapuolten toimenpiteisiin, jotka koskevat avainhenkilöstön, korkeakoulututkinnon suorittaneiden harjoittelijoiden ja yrityspalvelujen myyjien saapumista ja tilapäistä oleskelua niiden alueella, jollei 8.1 artiklan (Tavoite ja soveltamisala) 4 kohdasta muuta johdu.

2. Tässä jaksossa

- a) ”avainhenkilöstöllä” tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka työskentelevät osapuolen sellaisessa oikeushenkilössä, joka ei ole voittoa tavoittelematon organisaatio, ja jotka ovat vastuussa sijoittautuneen yksikön perustamisesta tai sen asianmukaisesta valvonnasta, hallinnosta ja toiminnasta;

avainhenkilöstöön kuuluvat sijoittautumisen vuoksi matkustavat liikematkalaiset, jotka ovat vastuussa sijoittautuneen yksikön perustamisesta, sekä yrityksen sisäisesti siirretyt työntekijät:

- i) ”sijoittautumisen vuoksi matkustavilla liikematkalaisilla” tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka työskentelevät johtotehtävissä ja ovat vastuussa sijoittautuneen yksikön perustamisesta ja jotka eivät ole osallisina suorissa liiketoimissa suuren yleisön kanssa eivätkä saa korvausta isäntämaana olevan osapuolen alueella sijaitsevasta lähteestä; ja

⁽¹⁵⁾ Selvyyden vuoksi todetaan, että erityisesti avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskeviin toimenpiteisiin tai rajoituksiin sovelletaan 8.14 artiklaa (Avainhenkilöstö ja korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat)

⁽¹⁶⁾ Tämän artiklan velvoitteita sovelletaan myös toimenpiteisiin, joilla säädellään sijoittautuneen yksikön johtokunnan kokoonpanoa, kuten kansalaisuutta ja asuinpaikkaa koskeviin vaatimuksiin.

- ii) ”yrityksen sisäisesti siirretyillä” tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka ovat olleet osapuolen jonkin oikeushenkilön palveluksessa tai, kun kyseessä on yrityspalvelujen ammattimainen tarjoaminen, ovat olleet sen kumppaneita vähintään yhden vuoden ajan ja jotka on tilapäisesti siirretty sijoittautuneeseen yksikköön (joka voi olla yrityksen tytäryhtiö, sivuliike tai pääyhtiö) toisen osapuolen alueelle ja joidenka on kuuluttava johonkin seuraavista luokista:
- 1) ”johtohenkilöt”, tarkoittaen oikeushenkilön palveluksessa työskenteleviä luonnollisia henkilöitä, jotka vastaavat sijoittautuneen yksikön johtamisesta, joilla on suuri vapaus päätöksenteossaan ja jotka työskentelevät yrityksen johtokunnan tai osakkeenomistajien tai vastaavan elimen yleisen valvonnan alaisuudessa ja jotka eivät suoraan toteuta tehtäviä, jotka liittyvät oikeushenkilön varsinaiseen palvelun tai palvelujen tarjontaan;
  - 2) ”johtajat”, tarkoittaen oikeushenkilön palveluksessa työskenteleviä luonnollisia henkilöitä, jotka ensisijaisesti vastaavat sijoittautuneen yksikön johtamisesta ja työskentelevät pääasiassa korkeamman tason johtohenkilöiden, yrityksen johtokunnan tai osakkeenomistajien tai vastaavan elimen yleisen valvonnan alaisuudessa ja joiden toimenkuvaan voi kuulua:
    - aa) sijoittautuneen yksikön tai sen osaston tai alaostalon johtaminen;
    - bb) muun valvonta-, asiantuntija- tai johtotehtävissä toimivan henkilöstön työskentelyn ohjaus ja valvonta; ja
    - cc) henkilökohtainen toimivalta palkata tai irtisanoa työntekijöitä taikka suositella palkkaamista, irtisanomista tai muita henkilöstöön liittyviä toimia; tai
  - 3) ”asiantuntijat”, tarkoittaen oikeushenkilön palveluksessa työskenteleviä luonnollisia henkilöitä, joilla on sijoittautuneen yksikön tuotannon, tutkimuslaitteiden, tekniikan tai hallinnon kannalta erityisiä tietoja tai asiantuntemusta; tällaisia tietoja arvioitaessa otetaan huomioon paitsi yksikön sisäinen tieto myös tarvittaessa henkilön huomattava pätevyys erityistä teknistä osaamista vaativassa työssä tai ammatissa, mukaan lukien henkilön kuumainen luvanvaraisten ammattien harjoittajiin;
- b) ”korkeakoulututkinnon suorittaneilla harjoittelijoilla” tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka ovat olleet osapuolen jonkin oikeushenkilön palveluksessa vähintään yhden vuoden ajan, joilla on korkeakoulututkinto ja jotka tilapäisesti siirretään sijoittautuneeseen yksikköön toisen osapuolen alueelle urakehitystä varten tai liiketoiminnan tekniikoita tai menetelmiä koskevan koulutuksen saamiseksi; ⁽¹⁷⁾ ja
- c) ”yrityspalvelujen myyjillä” tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka edustavat osapuolen palveluntarjoajaa hakevat tilapäistä pääsyä toisen osapuolen alueelle palvelujen myyntineuvottelujen käymiseksi tai palvelujen myyntiä koskevan sopimuksen tekemiseksi kyseistä palveluntarjoajaa varten ja jotka eivät ole osallisina suorassa myyntitoiminnassa suuren yleisön kanssa eivätkä saa korvausta isäntämaana olevan osapuolen alueella sijaitsevasta lähteestä.

8.14 ARTIKLA

Avainhenkilöstö ja korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat

1. Kaikilla C jakson (Sijoittautuminen) mukaisesti vapautetuilla aloilla ja erityissitoumusten luettelossa luetellut varaukset huomioon ottaen kukin osapuoli sallii toisen osapuolen yrittäjien ottaa sijoittautuneeseen yksikköönsä tilapäisesti palvelukseen mainitun toisen osapuolen luonnollisia henkilöitä sillä edellytyksellä, että tällaiset työntekijät ovat 8.13 artiklassa (Soveltamisala ja määritelmät) määriteltyä avainhenkilöstöä tai korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita. Tällaisten henkilöiden tilapäinen saapuminen ja oleskelu on yrityksen sisäisesti siirrettyjen osalta rajattu enintään kolmeen vuoteen, sijoittautumisen vuoksi matkustavien liikematkalaisten osalta 90 päivään minä hyvänsä 12 kuukauden jaksossa ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden harjoittelijoiden osalta yhteen vuoteen. Yrityksen sisäisten siirtojen osalta tätä jaksoa voidaan jatkaa kahdella lisävuodella kansallisen lainsäädännön puitteissa. ⁽¹⁸⁾

⁽¹⁷⁾ Vastaanottavalta sijoittautuneelta yksiköltä voidaan edellyttää oleskeluajan kattavan koulutusohjelman esittämistä ennakkohyväksyntää varten; koulutusohjelmasta on käytävä ilmi, että oleskelun tarkoituksena on koulutus. Toimivaltaiset viranomaiset voivat edellyttää, että harjoittelu liittyy suoritettuun korkeakoulututkintoon.

⁽¹⁸⁾ Selvyyden vuoksi ja rajoittamatta 8.1 artiklan (Tavoite ja soveltamisala) 4 kohdan soveltamista todetaan, että näiden määräysten nojalla tapahtuva oleskelu osapuolen alueella ei oikeuta yrityksen sisäisesti siirrettyä hakemaan kyseisen osapuolen pysyvää oleskelulupaa tai kansalaisuutta.

2. Ellei erityissitoumusten luettelossa toisin täsmennetä, osapuoli ei minkään C jakson (Sijoittautuminen) mukaisesti vapautetun alan osalta saa pitää voimassa tai ottaa käyttöön toimenpiteitä, jotka määritellään lukumääraisten kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa oleviksi rajoituksiksi niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärään, jotka yrittäjä saa siirtää avainhenkilöstönä ja korkeakoulututkinnon suorittaneina harjoittelijoina jollakin tietyllä alalla, ja syrjiviksi rajoituksiksi.

8.15 ARTIKLA

Yrityspalvelujen myyjät

Jokaisen B jakson (Rajatyöttävä palvelujen tarjoaminen) tai C jakson (Sijoittautuminen) mukaisesti vapautetun alan osalta ja erityissitoumusten luettelossa mahdollisesti luetellut varaukset huomioon ottaen kukin osapuoli sallii yrityspalvelujen myyjien tilapäisen saapumisen ja oleskelun enintään 90 päivän ajaksi minä hyvänsä 12 kuukauden jaksossa. ⁽¹⁹⁾

E JAKSO

SÄÄNTELYKEHYS

1 ALAJAKSO

YLEISESTI SOVELLETTAVAT MÄÄRÄYKSET

8.16 ARTIKLA

Ammattipätevyysien vastavuoroinen tunnustaminen

1. Tämän artiklan määräykset eivät estä osapuolta vaatimasta, että luonnollisilla henkilöillä on sellainen tarvittava pätevyys ja/tai ammattikokemus, jota edellytetään asianomaisen toimialan osalta sillä alueella, jolla palvelua tarjotaan.

2. Osapuolet rohkaisevat omien alueidensa ammattialajärjestöjä laatimaan ja antamaan 16.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) nojalla perustetulle palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevälle komitealle vastavuoroista tunnustamista koskevan yhteisen suosituksen. Tällaisten suositusten tueksi on esitettävä näyttöä seuraavista:

a) ammattipätevyysien vastavuoroista tunnustamista koskevan ehdotetun sopimuksen, jäljempänä ”vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus”, taloudellinen arvo; ja

b) eri ohjelmien vastaavuus eli se, missä määrin kunkin osapuolen perusteet, joita sovelletaan yrittäjien ja palveluntarjoajien lupien myöntämiseen, lisensointiin, toimintaan ja sertifiointiin, vastaavat toisiaan.

3. Otettuaan vastaan yhteisen suosituksen palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevä komitea tarkastelee sitä kohtuullisen ajan kuluessa ja selvittää, onko se tämän sopimuksen mukainen.

4. Jos 2 kohdan mukaisesti toimitettujen tietojen pohjalta on todettu, että suositus on tämän sopimuksen kanssa yhteensopiva, osapuolet ryhtyvät tarvittaviin toimiin neuvotellakseen vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen toimivaltaisten viranomaistensa tai nimettyjen tahojensa välityksellä.

8.17 ARTIKLA

Avoimuus

Kukin osapuoli vastaa viipymättä toisen osapuolen pyyntöihin saada siltä tietoja sen yleisesti soveltamista toimenpiteistä tai kansainvälisistä sopimuksista, jotka liittyvät tähän lukuun tai vaikuttavat siihen. Lisäksi kukin osapuoli perustaa 13.4 artiklan (Tiedustelut ja yhteyspisteet) mukaisesti yhden tai useamman tiedotuspisteen, jotka pyynnöstä toimittavat tietoja kaikista tällaisista seikoista toisen osapuolen yrittäjille ja palveluntarjoajille.

⁽¹⁹⁾ Tällä artiklalla ei rajoiteta oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka johtuvat Singaporen ja unionin jonkin jäsenvaltion välisistä viisumivapautta koskevista sopimuksista.

2 ALAJAKSO

KANSALLINEN SÄÄNTELY

8.18 ARTIKLA

Soveltamisala ja määritelmät

1. Tätä alajaksoa sovelletaan osapuolten toimenpiteisiin, jotka liittyvät lisensointivaatimuksiin ja -menettelyihin tai pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, jotka vaikuttavat seuraaviin:

- a) 8.4 artiklassa (Määritelmät) määritelty rajatylittävä palvelujen tarjoaminen;
- b) 8.8 artiklassa (Määritelmät) määritelty oikeus- ja luonnollisten henkilöiden sijoittautuminen osapuolten alueelle; tai
- c) 8.13 artiklassa (Soveltamisala ja määritelmät) määritelty luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu niiden alueella.

2. Tätä alajaksoa sovelletaan ainoastaan toimialoihin, joilla osapuoli on tehnyt erityisiä sitoumuksia ja ainoastaan siinä laajuudessa, joissa tällaisia erityisiä sitoumuksia sovelletaan.

3. Tätä alajaksoa ei sovelleta toimenpiteisiin siinä määrin, kun toimenpiteet muodostavat 8.5 artiklassa (Markkinoille pääsy) ja 8.10 artiklassa (Markkinoille pääsy) tai 8.6 artiklassa (Kansallinen kohtelu) ja 8.11 artiklassa (Kansallinen kohtelu) tarkoitettuja rajoituksia.

4. Tässä alajaksossa

- a) "toimivaltaisilla viranomaisilla" tarkoitetaan sellaisia keskus-, alue- tai paikallistason julkishallintoa tai viranomaisia tai julkishallinnon ulkopuolisia elimiä niiden käyttäessä keskus-, alue- tai paikallistason hallintoelinten tai viranomaisten niille siirtämiä valtuuksia, jotka tekevät päätöksiä palvelun tarjoamiseen myönnettävästä luvasta, myös sijoittautumisen osalta, tai luvasta perustaa muita taloudellisia toimintoja kuin palveluja;
- b) "lisensointimenettelyillä" tarkoitetaan hallinnollisia sääntöjä tai menettelysääntöjä, joita luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön on noudatettava voidakseen osoittaa olevansa lisensointivaatimusten mukainen hakiessaan lupaa palvelun tarjoamiseen tai muun taloudellisen toiminnan kuin palvelujen perustamiseen, mukaan luettuina lisenssin muutos tai uusiminen;
- c) "lisensointivaatimuksilla" tarkoitetaan sisällöllisiä vaatimuksia, jotka eivät ole pätevyysvaatimuksia ja jotka luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön on täytettävä voidakseen saada luvan palvelun tarjoamiseen tai muun taloudellisen toiminnan kuin palvelujen perustamiseen tai voidakseen muuttaa tällaista lupaa tai uusia sen;
- d) "pätevyysmenettelyillä" tarkoitetaan hallinnollisia tai menettelysääntöjä, joita luonnollisen henkilön on noudatettava voidakseen osoittaa olevansa niiden pätevyysvaatimusten mukainen, joita palvelun tarjoamiseen tarvittavan luvan saaminen edellyttää; ja
- e) "pätevyysvaatimuksilla" tarkoitetaan sisällöllisiä vaatimuksia, jotka liittyvät luonnollisen henkilön pätevyyteen tarjota jokin palvelu ja joiden täyttäminen on osoitettava voidakseen saada luvan palvelun tarjoamista varten.

8.19 ARTIKLA

Lisensointia ja pätevyyttä koskevat edellytykset

1. Kukin osapuoli varmistaa, että lisensointivaatimuksiin ja -menettelyihin ja pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin liittyvät toimenpiteet pohjautuvat ehtoihin, jotka ovat

- a) selkeitä;
- b) objektiivisia ja avoimia; ja
- c) ennalta vahvistettuja sekä yleisesti ja asianomaisten henkilöiden saatavilla.

2. Lupa tai lisenssi on myönnettävä heti, kun soveltuvan tarkastelun pohjalta on vahvistettu, että ehdot on täytetty, edellyttäen että lupia tai lisenssejä on saatavilla.

3. Kukin osapuoli pitää yllä tai perustaa oikeudellisia, välitys- tai hallinnollisia tuomioistuimia tai menettelyjä, jotka mahdollistavat vahinkoa kärsineen yrittäjän tai palveluntarjoajan pyynnöstä nopean uudelleenkäsittelyn ja tarvittaessa asianmukaiset oikaisukeinot, kun kyse on hallinnollisista päätöksistä, jotka koskevat sijoittautumista, rajatylittävää palveluntarjontaa tai luonnollisten henkilöiden tilapäistä oleskelua liiketoimintaa varten. Siinä tapauksessa, että tällaiset menettelytavat eivät ole riippumattomia elimestä, jolle on uskottu asianomaisen hallinnollisen päätöksen tekeminen, kunkin osapuolen on taattava, että menettelytavat turvaavat asian objektiivisen ja puolueettoman uudelleenkäsittelyn.

Tämän kohdan määräysten ei voida tulkita velvoittavan osapuolta perustamaan tällaisia tuomioistuimia tai menettelytapoja siinä tapauksessa, että perustaminen olisi ristiriidassa osapuolen perustuslaillisen järjestelmän tai sen oikeudellisen järjestelmän luonteen kanssa.

8.20 ARTIKLA

Lisensiointia ja pätevyyttä koskevat menettelyt

1. Kukin osapuoli varmistaa, että lisensiointia ja pätevyyttä koskevat menettelyt ja muodollisuudet ovat mahdollisimman yksinkertaisia eivätkä tarpeettomasti mutkista tai viivytä palvelun tarjoamista. Kaikkien hakijoille mahdollisesti koituvien lisensiointi- tai lupamaksujen⁽²⁰⁾ olisi oltava kohtuullisia eivätkä ne saisi itsessään rajoittaa palvelun tarjoamista.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että toimivaltaisen viranomaisen lisensiointi- tai lupa-asioissa käyttämät menettelyt ja tekemät päätökset ovat kaikkiin hakijoihin nähden puolueettomia. Toimivaltaisen viranomaisen olisi tehtävä päätöksensä riippumattomasti, eikä se saisi olla vastuussa toiminnastaan mihinkään sellaiseen palveluntarjoajaan nähden, jolta edellytetään lisenssiä tai lupaa.

3. Jos hakemuksille on tietty määräaika, hakijalle on varattava kohtuullinen ajanjakso hakemuksen toimittamista varten. Toimivaltaisen viranomaisen on aloitettava tällaisten hakemusten käsittely viipymättä. Mahdollisuuksien mukaan hakemukset olisi voitava toimittaa sähköisessä muodossa samoin aitoutta koskevin edellytyksin kuin paperikopiona toimitettavat hakemuksetkin.

4. Kukin osapuoli varmistaa, että hakemuksen käsittely, myös lopullisen päätöksen tekeminen, saatetaan loppuun kohtuullisessa ajassa täydellisen hakemuksen toimittamisesta lukien. Kunkin osapuolen on pyrittävä vahvistamaan tavanomainen aikataulu hakemusten käsittelyä varten.

5. Kun toimivaltainen viranomainen katsoo, että hakemus on epätäydellinen, sen on kohtuullisessa ajassa hakemuksen vastaanottamisesta ilmoitettava hakijalle, että hakemus on epätäydellinen, ja siinä määrin kuin se on mahdollista täsmennettävä hakemuksen täydentämiseen vaadittavat lisätiedot ja tarjottava hakijalle mahdollisuus puutteiden korjaamiseen.

6. Alkuperäisten asiakirjojen sijaan olisi mahdollisuuksien mukaan hyväksyttävä oikeaksi todistetut kopiot.

7. Jos toimivaltainen viranomainen hylkää hakemuksen, sen on ilmoitettava tästä hakijalle kirjallisesti viipymättä. Hakijalle olisi periaatteessa pyynnöstä ilmoitettava myös hakemuksen hylkäämisen syyt sekä määräaika muutoksen hakemiseksi hylkäävään päätökseen. Hakijalle olisi tapauksen mukaan annettava kohtuullisen ajan kuluessa mahdollisuus toimittaa uusi hakemus.

8. Kunkin osapuolen on varmistettava, että myönnetty lisenssi tai lupa tulee viipymättä voimaan siinä vahvistettujen ehtojen ja edellytysten mukaisesti.

3 ALAJAKSO

TIETOKONEPALVELUT

8.21 ARTIKLA

Tietokonepalvelut

1. Osapuolet hyväksyvät seuraavissa kohdissa esitetyn yhteisen tulkinnan B jakson (Rajatylittävä palvelujen tarjoaminen), C jakson (Sijoittautuminen) ja D jakson (Luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu liiketoimintaa varten) mukaisesti vapautettujen tietokonepalvelujen osalta.

⁽²⁰⁾ Lisensiointi- tai lupamaksuihin eivät sisälly huutokaupasta, tarjouskilpailusta tai muusta syrjittämättömästä luvan myöntämistavasta johtuvat maksut eivätkä pakolliset suoritukset yleispalvelun tarjoamiseksi.

2. Osapuolet hyväksyvät, että Yhdistyneiden kansakuntien koodi CPC ⁽²¹⁾ 84, jolla kuvataan tietokonepalveluja ja niihin liittyviä palveluja, kattaa kaikki tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut. Tekniikan kehitys on johtanut siihen, että näitä palveluja tarjotaan yhä useammin toisiinsa liittyvien palvelujen kokonaisuutena tai pakettina, johon voivat sisältyä kaikki 3 kohdassa luetellut perustoiminnot tai joitain niistä. Esimerkiksi verkkosivujen tai verkkoalueen isännöinti, tietojen louhintapalvelut ja grid-laskenta koostuvat tietokonepalvelujen perustoimintojen yhdistelmästä.

3. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut, riippumatta siitä, tarjotaanko ne verkoston, myös internetin, kautta, sisältävät kaikki palvelut, joissa tarjotaan jotain seuraavista tai jotain niiden yhdistelmää:

- a) tietokoneita tai tietokonejärjestelmiä koskevaa tai niitä varten tehtävää konsultointia, sopeuttamista, strategioita, analyysia, suunnittelua, määrittelyjä, tuotesuunnittelua, kehittämistä, asentamista, toteuttamista, integrointia, testausta, vianetsintää, päivitystä, tukea, teknistä apua tai hallinnointia;
- b) ohjelmistoja koskevaa tai niitä varten tehtävää konsultointia, strategioita, analyysia, suunnittelua, määrittelyjä, tuotesuunnittelua, kehittämistä, asentamista, toteuttamista, integrointia, testausta, vianetsintää, päivitystä, sopeuttamista, ylläpitoa, tukea, teknistä apua, hallinnointia tai käyttöä ⁽²²⁾;
- c) tietojenkäsittelyä, tietojen tallennusta, tietojen isännöintiä tai tietokantapalveluja;
- d) toimistokoneiden ja -laitteiden, myös tietokoneiden huolto- ja korjauspalveluja; ja
- e) muualle luokittelemattomia ohjelmistoon, tietokoneisiin tai tietokonejärjestelmiin liittyviä asiakkaiden henkilöstön koulutuspalveluja.

4. Osapuolet hyväksyvät, että monissa tapauksissa tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut mahdollistavat muiden palvelujen ⁽²³⁾ tarjonnan sekä sähköisin että muin keinoin. Tässä tapauksessa on kuitenkin tärkeää erottaa toisistaan tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (esimerkiksi www-sivujen tai sovelluksen isännöinti) ja muut palvelut ⁽²⁴⁾, jotka ovat mahdollisia tietokonepalvelujen ja niihin liittyvien palvelujen ansiosta. Tällainen muu palvelu ei kuulu CPC 84:n piiriin riippumatta siitä, onko se mahdollinen tietokonepalvelujen ja niihin liittyvien palvelujen ansiosta.

4 ALAJAKSO

POSTIPALVELUT

8.22 ARTIKLA

Kilpailuvastaisten käytänteiden torjunta postialalla ⁽²⁵⁾

Kukin osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa asianmukaisia toimenpiteitä ⁽²⁶⁾ sen estämiseksi, että postipalvelujen tarjoajat, jotka joko yksin tai yhdessä ovat suuria tarjoajia kyseisillä postipalvelujen markkinoilla, ottavat käyttöön kilpailuvastaisia käytäntöjä tai jatkavat sellaisten soveltamista.

8.23 ARTIKLA

Sääntelyelinten riippumattomuus

Sääntelyelinten on oltava oikeudellisesti erillisiä kaikista postipalvelujen tarjoajista, eivätkä ne saa olla niille vastuussa toiminnastaan. Sääntelyviranomaisen päätösten ja sen käyttämien menettelyjen on oltava tasapuoliset kaikkien markkinaosapuolten kannalta.

⁽²¹⁾ "CPC" tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N°77, CPC prov, 1991).

⁽²²⁾ "Ohjelmistolla" tarkoitetaan ohjekokonaisuuksia, joita tietokoneiden toiminta ja viestintä edellyttävät. Eri ohjelmia voidaan kehittää eri sovelluksia varten (sovellusohjelmistot), ja asiakas voi valita joko sellaisenaan valmiita ohjelmia (ohjelmistopaketti) tai kehittää erityisohjelmia erityistarpeisiinsa (räätälöidyt ohjelmistot) tai käyttää näiden molempien yhdistelmää.

⁽²³⁾ Esim. W/120.1.A.b. (laskentatoimen palvelut, tilintarkastuspalvelut ja kirjanpidon palvelut), W/120.1.A.d. (arkkitehtipalvelut), W/120.1.A.h. (lääkäripalvelut ja hammashoitopalvelut), W/120.2.D (audiovisuaalisen alan palvelut), W/120.5. (koulutuspalvelut).

⁽²⁴⁾ Ks. edellinen alaviite.

⁽²⁵⁾ Selvyyden vuoksi todetaan, että 8.22 artiklaa (Kilpailuvastaisten käytänteiden torjunta postialalla) sovelletaan ainoastaan peruskirjepalveluihin.

⁽²⁶⁾ Asianmukaisten toimenpiteiden voimassa pitämiseen sisältyy tällaisten toimenpiteiden tehokas täytäntöönpano.

5 ALAJAKSO

TELEVIESTINTÄPALVELUT

8.24 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Tätä alajaksoa sovelletaan toimenpiteisiin, jotka vaikuttavat televiestintäpalvelujen kauppaan, ja tässä esitetään sääntelykehys, joka koskee tämän luvun B–D jakson mukaisesti vapautettuja televiestintäpalveluja.
2. Tätä alajaksoa ei sovelleta mihinkään osapuolen hyväksymään tai voimassa pitämään toimenpiteeseen, joka liittyy radio- tai televisio-ohjelmien kaapelitse tai yleisradiolähetyksinä tapahtuvaan jakeluun.
3. Tämän alajakson määräyksiä ei voida tulkita siten, että ne edellyttävät, että osapuoli
  - a) antaa toisen osapuolen palveluntarjoajalle oikeuden perustaa, rakentaa, vuokrata, käyttää tai tarjota televiestinnän siirtoverkkoja tai palveluja omassa erityissitoumusten luettelossaan täsmennettyjen lisäksi; tai
  - b) perustaa, rakentaa, hankkii, vuokraa, käyttää tai tarjoaa televiestinnän siirtoverkkoja tai palveluja, jos tällaisia verkkoja tai palveluja ei yleisesti ole tarjolla, tai pakottaa palveluntarjoajan tekemään näin.
4. Kunkin osapuolen on vahvistettava, ylläpidettävä, muutettava tai peruutettava 8.26 artiklassa (Pääsy yleisiin televiestintäverkkoihin ja -palveluihin ja niiden käyttö), 8.28 artiklassa (Yhteenliittäminen), 8.29 artiklassa (Yhteenliittäminen suuren palveluntarjoajan kanssa), 8.30 artiklassa (Suurien palveluntarjoajien toiminta), 8.32 artiklassa (Eriytetyt verkkoelementit), 8.33 artiklassa (Rinnakkain sijoittaminen), 8.34 artiklassa (Jälleenmyynti), 8.35 artiklassa (Yhteiskäyttö), 8.36 artiklassa (Vuokrajohtopalvelujen varaaminen) ja 8.38 artiklassa (Merenalaisten kaapeleiden rantautumispisteet) määrätyt palveluntarjoajien oikeudet ja velvollisuudet televiestintämarkkinoita koskevan lainsäädäntönsä ja sisäisten menettelyjensä mukaisesti. Unionin osalta tällaiset menettelyt merkitsevät unionin sääntelyviranomaisten toteuttamaa kyseessä olevien tuote- ja palvelumarkkinoiden tarkastelua, josta säädetään aihetta koskevassa unionin lainsäädännössä, palveluntarjoajan nimeämistä markkinavoimaltaan merkittäväksi sekä tällaisen tarkastelun pohjalta tehtävää sääntelyviranomaisten päätöstä mainittujen oikeuksien ja velvollisuuksien määrittämisestä, ylläpitämisestä, muuttamisesta tai peruuttamisesta.

8.25 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä alajaksossa

- a) "yleisradiolähetyksellä" tarkoitetaan yleisön tai sen osan vastaanotettavaksi tarkoitettua vapaasti etenevää langattomasti tai johtoja hyväksi käyttäen tapahtuvaa lähetystä, sen alkupaikan sijainnista riippumatta, joka on tarpeen ääni- tai kuvasignaali-ohjelman vastaanottamiseksi tai esittämiseksi mutta johon eivät kuulu operaattoreiden väliset yhteydet;
- b) "loppukäyttäjällä" tarkoitetaan yleisen televiestintäverkon tai -palvelun käyttäjää tai palveluntarjoajaa, lukuun ottamatta käyttöä yleisen televiestintäverkon tai -palvelujen tarjoamiseksi edelleen;
- c) "välttämättömillä televiestintälaitteilla" tarkoitetaan yleisen televiestintäverkon ja -palvelun laitteita,
  - i) jotka tarjoaa ainoastaan tai pääasiassa yksi tarjoaja tai rajallinen määrä tarjoajia; ja
  - ii) joiden korvaaminen palvelun tarjoamista varten ei ole taloudellisesti tai teknisesti mahdollista;
- d) "yhteenliittämisellä" tarkoitetaan yleisten televiestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajien linkittämistä, jotta yhden tarjoajan palveluja käyttävät voivat olla yhteydessä toisen tarjoajan asiakkaisiin ja käyttää toisen tarjoajan palveluja;
- e) "suurella palveluntarjoajalla" tarkoitetaan yleisten televiestintäverkkojen tai -palvelujen toimittajaa, joka voi kyseisillä televiestintäverkkojen tai -palvelujen markkinoilla olennaisesti vaikuttaa osallistumisehtoihin hinnan ja tarjonnan osalta seuraavien tekijöiden vuoksi:
  - i) välttämättömät laitteet ovat sen hallinnassa; tai
  - ii) se voi hyödyntää asemaansa markkinoilla;

- f) "syrjimättömällä" tarkoitetaan kohtelua, joka on yhtä edullinen kuin muille yleisten televerkkojen tai televiestintäpalvelujen käyttäjille samanlaisissa olosuhteissa myönnetty kohtelu;
- g) "numeron siirrettävyydellä" tarkoitetaan yleisten televiestintäverkkojen tai -palvelujen loppukäyttäjälle tarjottavaa mahdollisuutta säilyttää puhelinnumerosa vaihtaessaan samankaltaisten yleisten televiestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajaa samassa sijaintipaikassa ilman palvelun laatuun, luotettavuuteen tai käyttömukavuuteen kohdistuvaa haittaa;
- h) "yleisellä televiestintäverkolla" tarkoitetaan televiestintäverkkoa, jonka osapuoli edellyttää tarjoavan televiestintäpalveluja määrättyjen verkon liityntäpisteiden välillä;
- i) "yleisellä televiestintäpalvelulla" tarkoitetaan mitä tahansa televiestintäpalvelua, jonka osapuoli on nimenomaisesti tai käytännössä vaatinut tarjottavaksi yleisesti;
- j) "merenalaisen kaapelin rantautumispisteellä" tarkoitetaan tilaa ja rakennuksia, joihin kansainväliset merenalaiset kaapelit johtavat ja päättyvät ja joissa ne liitetään runkoliityntälinkkeihin;
- k) "televiestinnällä" tarkoitetaan signaalien lähettämistä ja vastaanottamista mitä tahansa elektromagneettista tapaa käyttäen;
- l) "televiestintäpalveluilla" tarkoitetaan kaikkia palveluja, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähettämisestä ja vastaanottamisesta, mutta niihin eivät sisälly yleisradiotoiminta eivätkä toimialat, jotka koostuvat sellaisen sisällön tarjoamisesta, jonka siirtäminen edellyttää televiestintää; ja
- m) "televiestinnän sääntelyelimellä" tarkoitetaan kansallista elintä tai elimiä, joiden tehtävänä on televiestinnän sääntely.

8.26 ARTIKLA

Pääsy yleisiin televiestintäverkkoihin ja -palveluihin ja niiden käyttö

1. Kukin osapuoli varmistaa, että toisen osapuolen palveluntarjoajien saatavilla ja käytettävissä ovat kohtuullisin, syrjimättömin ja avoimin ehdoin ja edellytyksin kaikki yleiset televiestintäverkot ja -palvelut, yksityiset vuokraohdot mukaan luettuina, joita sen alueella tai sen rajojen yli tarjotaan, myös 2 ja 3 kohdassa vahvistetulla tavalla.
2. Kukin osapuoli varmistaa, että tällaiset palveluntarjoajat saavat
  - a) ostaa tai vuokrata ja liittää päätelaitteita tai muita laitteita, jotka toimivat rajapintana yleiseen televiestintäverkkoon;
  - b) liittää yhteen yksityisiä vuokraohjoja tai omia johtoja ja yleisiä televiestintäverkkoja ja -palveluja sen alueen alueella tai sen rajojen yli tai muiden palveluntarjoajien vuokrattuja tai omia johtoja; ja
  - c) käyttää valitsemiaan käyttöprotokollia sen lisäksi, mikä on tarpeen, jotta varmistetaan televiestintäverkkojen ja -palvelujen yleinen saatavuus.
3. Kunkin osapuolen on varmistettava, että toisen osapuolen palveluntarjoajat voivat käyttää yleisiä televiestintäverkkoja ja -palveluja sen alueella ja rajojen yli tiedonsiirtoa varten, mukaan lukien tällaisten palveluntarjoajien yrityksen sisäinen viestintä ja pääsy kumman tahansa osapuolen alueella tietokannoissa pidettäviin tai muulla tavalla säilytettyihin konekielellä luettaviin tietoihin. Kaikista osapuolen uusista tai muutetuista toimenpiteistä, jotka merkittävästi vaikuttavat tällaiseen käyttöön, on ilmoitettava toiselle osapuolelle, ja niistä on neuvoteltava.

8.27 ARTIKLA

Tietojen luottamuksellisuus

Palvelukauppaa rajoittamatta kukin osapuoli varmistaa kaikkien yleisiä televiestintäverkkoja ja -palveluja käyttävän televiestinnän ja siihen liittyvien liikennetietojen luottamuksellisuuden.

8.28 ARTIKLA

Yhteenliittäminen ⁽²⁷⁾

1. Kukin osapuoli varmistaa, että kaikilla palveluntarjoajilla, joilla on yleisten televiestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamista koskeva lupa, on oikeus ja velvollisuus neuvotella verkkojen yhteenliittämisestä muiden yleisten televiestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajien kanssa. Verkkojen yhteenliittämisestä on sovittava kyseisten osapuolten kaupallisten neuvottelujen pohjalta.
2. Sääntelyviranomaisten on varmistettava, että toimittajat, jotka verkkojen yhteenliittämisjärjestelyjä koskevien neuvottelujen myötä saavat tietoja toisilta yrityksiltä, käyttävät tällaisia tietoja ainoastaan siihen tarkoitukseen, johon ne on annettu, ja huolehtivat aina toimitettujen tai tallennettujen tietojen luottamuksellisuudesta.

8.29 ARTIKLA

Yhteenliittäminen suuren palveluntarjoajan kanssa

1. Kunkin osapuolen on varmistettava, että kaikki sen alueen suuret palveluntarjoajat tarjoavat yhteenliittämismahdollisuuden toisen osapuolen televiestintäverkkojen ja -palvelujen toimittajien toimintoja ja laitteistoja varten kaikissa suuren palveluntarjoajan verkoston teknisesti mahdollisissa kohdissa. Yhteenliittäminen toteutetaan
  - a) syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin (mukaan luettuina tekniset standardit ja eritelvät) ja syrjimättömin hinnoin sekä laatuvaatimuksin, jotka ovat yhtä korkeatasoiset tai edulliset kuin ne, joita sovelletaan tällaisen suuren palveluntarjoajan omiin vastaaviin palveluihin tai siihen vailla sidosyhteyttä olevien yleisten televiestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajien vastaaviin palveluihin taikka sen tytäryhtiön tai muun sidosyrityksen tarjoamiin palveluihin;
  - b) joutuisasti ja soveltaen periaatteita, edellytyksiä (mukaan luettuina tekniset standardit ja eritelvät) ja kustannusperustaisia maksuja, jotka ovat avoimia, taloudelliseen toteutettavuuteen nähden kohtuullisia ja riittävän eriteltyjä, jotta palveluntarjoajan ei tarvitse maksaa sellaisista verkon osista tai toiminteista, joita se ei tarvitse palvelunsa tarjoamiseen; ja
  - c) yleisten televiestintäverkkojen tai -palvelujen toimittajien enemmistölle tarjottujen verkon liityntäpisteiden lisäksi pyynnöstä myös muissa pisteissä sellaista maksua vastaan, joka perustuu tarvittavien lisätoiminteiden rakentamiskustannuksiin.
2. Kukin osapuoli varmistaa, että sen alueen suuret palveluntarjoajat julkaisevat joko yhteenliittämissopimuksensa tai yhteenliittämistarjouksensa mallin.
3. Menettelyt, joilla yhteenliittäminen suureen palveluntarjoajaan toteutetaan, on julkistettava.
4. Kun yleisten televiestintäverkkojen tai -palvelujen toimittajat eivät pysty ratkaisemaan riitaa, joka koskee suuren palveluntarjoajan tarjoaman yhteenliittymisen ehtoja, edellytyksiä ja hintaa, niiden on pyydettävä riitaan ratkaisua sääntelyelimeltä, joka pyrkii ratkaisemaan riidat mahdollisimman lyhyessä ajassa ja joka tapauksessa 180 päivän kuluessa siitä, kun asia on saatettu sen käsiteltäväksi, kuitenkin sillä varauksella, että monimutkaisten riitojen ratkaisu voi kestää yli 180 päivää.

8.30 ARTIKLA

Suurien palveluntarjoajien toiminta

1. Kukin osapuoli voi määrätä suurille palveluntarjoajille syrjimättömyyttä koskevia velvoitteita yhteenliittämisen tai verkkoon pääsyn osalta.
2. Syrjimättömyysvelvoitteilla on varmistettava erityisesti, että suuri palveluntarjoaja soveltaa vastaavia ehtoja vastaavissa olosuhteissa muihin palveluntarjoajiin, jotka tarjoavat vastaavia palveluja, sekä tarjoaa palveluja ja tietoja muille vastaavilla ehdoilla ja samanlaatuisina kuin omia palvelujaan varten tai tytäryhtiöidensä tai kumppaniensa palveluja varten.

⁽²⁷⁾ Tämän ja 8.30 artiklan (Suurien palveluntarjoajien toiminta) soveltamista varten yleisten televiestintäverkkojen tai -palvelujen toimittajan nimeämisen suureksi palveluntarjoajaksi on tapahduttava kunkin osapuolen kansallisen lainsäädännön ja menettelyjen mukaisesti.

8.31 ARTIKLA

Suuria palveluntarjoajia koskeva kilpailun suojaaminen

Kukin osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa asianmukaisia toimenpiteitä⁽²⁸⁾ sen estämiseksi, että yleisten televiestintäverkkojen tai -palvelujen toimittajat, jotka joko yksin tai yhdessä ovat suuria tarjoajia sen alueella, ottavat käyttöön kilpailunvastaisia käytäntöjä tai jatkavat sellaisten soveltamista. Tällaisia kilpailunvastaisia käytäntöjä ovat erityisesti

- a) kilpailua rajoittavien ristikkäistukien käyttö tai hintaruuvi;
- b) kilpailijoilta saatujen tietojen käyttö kilpailua rajoittavasti;
- c) se, ettei muiden yleisten televiestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajien käyttöön anneta ripeästi teknisiä tietoja välttämättömistä laitteista eikä kaupallisesti tärkeitä tietoja, joita ne tarvitsevat voidakseen tarjota yleisiä televiestintäpalveluja;
- d) palvelujen hinnoittelu tavalla, joka todennäköisesti kohtuuttomasti rajoittaa kilpailua, kuten saalistushinnoittelu.

8.32 ARTIKLA

Eriytetyt verkkoelementit

1. Kukin osapuoli velvoittaa suuret palveluntarjoajat vastaamaan kohtuullisiin pyyntöihin, jotka koskevat tiettyjen verkkoelementtien ja niihin liittyvien toimintojen saantia ja käyttöä eriytetyltä pohjalta ja joutuisasti sekä soveltaen ehtoja ja edellytyksiä, jotka ovat kohtuullisia, avoimia ja syrjimättömiä ja erityisesti

- a) antamaan tiettyjen verkkoelementtien ja/tai toimintojen, myös verkkoelementtien, jotka eivät ole aktiivisia, käyttöoikeus, ja/tai tilaajayhteyksien eriytetty tarjonta, jotta mahdollistettaisiin muun muassa tilaajaliittymän jälleenmyyntitarjoukset;
- b) myöntämään teknisten rajapintojen, yhteyskäytäntöjen tai muiden keskeisten palvelujen tai virtuaaliverkkopalvelujen yhteentoimivuuden kannalta välttämättömien tekniikkojen avoin käyttöoikeus;
- c) tarjoamaan rinnakkain sijoittamista; ja
- d) tarjoamaan tiettyjä sellaisia palvelua, joita tarvitaan päästä päähän -palvelujen yhteentoimivuuden varmistamiseksi käyttäjille.

2. Kun osapuoli tarkastelee 1 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita, se voi ottaa huomioon muiden muassa seuraavat tekijät:

- a) kilpailevien toimintojen käytön tai asentamisen tekninen ja taloudellinen kannattavuus, ottaen huomioon kyseessä olevan yhteenliittämisen ja käyttöoikeuden luonne ja laatu, myös muiden alkuvaiheen käyttöoikeustuotteiden kuten kaapelikanavien käyttöoikeuden kannattavuus;
- b) ehdotetun käyttöoikeuden toteuttamiskelpoisuus suhteessa käytettävissä olevaan kapasiteettiin;
- c) toiminnon omistajan tekemät perusinvestoinnit ottaen huomioon investointeihin liittyvät riskit; ja
- d) tarve suojella tehokasta ja kestävästä kilpailusta.

8.33 ARTIKLA

Rinnakkain sijoittaminen

1. Kukin osapuoli varmistaa, että suuret palveluntarjoajat sen alueella antavat joutuisasti sekä soveltaen kohtuullisia ja syrjimättömiä ehtoja ja edellytyksiä toisen osapuolen yleisten televiestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajille mahdollisuuden sellaiseen laitteiden fyysiseen rinnakkain sijoittamiseen, jota eritettyjen verkkoelementtien yhteenliittäminen tai käyttömahdollisuus edellyttää.

⁽²⁸⁾ Soveltuvien toimenpiteiden voimassa pitämiseen sisältyy tällaisten toimenpiteiden tehokas täytäntöönpano.

2. Kukin osapuoli voi määritellä oman lainsäädäntönsä mukaisesti paikat, joissa se edellyttää oman alueensa suurten palveluntarjoajien tarjoavan 1 kohdan mukaista rinnakkain sijoittamista.

8.34 ARTIKLA

Jälleenmyynti

Kukin osapuoli varmistaa, että suuret palveluntarjoajat sen alueella tarjoavat tämän alajakson ja erityisesti 8.32 artiklan (Eriytetyt verkkoelementit) mukaisesti toisen osapuolen yleisten televiestintaverkkojen tai -palvelujen tarjoajille jälleenmyyntiin sellaisia yleisiä televiestintäpalveluja, joita nämä suuret palveluntarjoajat tarjoavat vähittäismyyntinä loppukäyttäjille.

8.35 ARTIKLA

Yhteiskäyttö

1. Kunkin osapuolen on, suhteellisuusperiaate huomioon ottaen, voitava määrätä kaikille suurille palveluntarjoajille, joilla on oikeus asentaa järjestelmiä yksityisessä tai julkisessa omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen, velvollisuus jakaa tällaiset järjestelmät tai omaisuus, myös rakennukset, rakennusten sisääntulot, rakennusten kaapelointi, mastot, antennit, tornit ja muut tukirakenteet, pylväät, kaapelikanavat, tyhjat putket, kaapelikaivot ja jakokaapit.

2. Kukin osapuoli voi määritellä oman lainsäädäntönsä mukaisesti järjestelmät, joissa se edellyttää oman alueensa suurten palveluntarjoajien tarjoavan 1 kohdan mukaista yhteiskäyttöä siltä pohjalta, että teknisistä tai taloudellisista syistä tällaisia järjestelmiä ei voida korvata kilpailevan palvelun tarjoamiseksi.

8.36 ARTIKLA

Vuokrajohtopalvelujen varaaminen

Kukin osapuoli varmistaa, että sen alueen vuokrajohtopalvelujen suuret toimittajat tarjoavat joutuisasti sekä soveltaen ehtoja ja edellytyksiä, jotka ovat kohtuullisia, syrjimättömiä ja avoimia, toisen osapuolen oikeushenkilöille vuokrajohtopalveluja, jotka ovat yleisiä televiestintäpalveluja.

8.37 ARTIKLA

Numeron siirrettävyys

Kukin osapuoli varmistaa, että yleisten televiestintäpalvelujen tarjoajat mahdollistavat sen alueella numeron siirrettävyyden kyseisen osapuolen nimeämien palvelujen osalta, siinä määrin kuin se on teknisesti mahdollista, joutuisasti sekä kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin.

8.38 ARTIKLA

Merenalaisten kaapeleiden rantautumispisteet

Kukin osapuoli varmistaa alueellaan merenalaisten kaapelijärjestelmien, rantautumispisteet mukaan luettuina, käyttömahdollisuuden, kun toimittajalla on lupa käyttää merenalaista kaapelijärjestelmää yleisenä televiestintäpalveluna, kohtuullisia, syrjimättömiä ja avoimia ehtoja ja edellytyksiä soveltaen.

8.39 ARTIKLA

Riippumaton sääntelyviranomainen

1. Kukin osapuoli varmistaa, että sen televiestinnän sääntelyelin on erillinen kaikista yleisten televiestintaverkkojen ja -palvelujen tai televiestintälaitteiden tarjoajista eikä niihin nähden vastuussa toiminnastaan. Tätä tarkoitusta varten kukin osapuoli varmistaa, ettei televiestinnän sääntelyelimellä ole mitään taloudellisia etuja tai minkäänlaista valvontasuhdetta tällaiseen toimittajaan nähden.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että sen televiestinnän sääntelyelinten tekemät päätökset ja noudattamat menettelyt ovat oikeudenmukaiset ja tasapuoliset kaikkien markkinaosapuolten kannalta ja että ne tehdään ja pannaan täytäntöön ilman tarpeetonta viivytystä. Tätä tarkoitusta varten kukin osapuoli varmistaa, että mikään sen mahdollinen taloudellinen etu yleisten televiestintäpalvelujen ja -verkkojen tarjoajaan nähden ei vaikuta sen televiestinnän sääntelyelimen tekemiin päätöksiin ja noudattamiin menettelyihin.

3. Sääntelyviranomaisten toimivaltaa on käytettävä avoimesti ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
4. Sääntelyviranomaisilla on oltava valtuudet varmistaa, että yleisten televiestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajat niiden alueella toimittavat niille pyynnöstä ja viipymättä kaikki tiedot, myös rahoitustiedot, joita sääntelyviranomaiset tarvitsevat voidakseen toteuttaa tämän alajakson mukaiset tehtävänsä. Pyydettyjen tietojen on oltava asianmukaisessa suhteessa sääntelyviranomaisen tehtävien toteuttamiseen nähden ja niitä on käsiteltävä luottamuksellisuusvaatimusten mukaisesti.
5. Sääntelyviranomaisella on oltava riittävä valta toimialan sääntelyyn. Sääntelyviranomaisen tehtävät on julkaistava helposti saatavilla olevassa ja selkeässä muodossa, erityisesti jos tehtävät on osoitettu useammalle kuin yhdelle elimelle.

8.40 ARTIKLA

Yleispalvelut

1. Kullakin osapuolella on oikeus määrittellä, minkälaiset yleispalveluvelvoitteet se haluaa pitää voimassa.
2. Tällaisia velvoitteita ei sinänsä katsota kilpailun vastaisiksi, jos niitä hallinnoidaan avoimesti, objektiivisesti, syrjimättömästi ja kilpailun kannalta puolueettomalla tavalla eivätkä ne aiheuta suurempaa rasitetta kuin mitä osapuolen määrittämä yleispalvelu edellyttää.
3. Jos osapuoli edellyttää, että televiestintäpalvelujen tarjoajan on tarjottava tilaajaluetteloita, kyseisen osapuolen on varmistettava, että tarjoaja soveltaa syrjimättömyyden periaatetta niiden tietojen käsittelyyn, jotka muut tällaisten televiestintäpalvelujen tarjoajat ovat sille toimittaneet.

8.41 ARTIKLA

Lupa televiestintäpalvelujen tarjoamiseen

1. Kukin osapuoli varmistaa että lisensiointimenettelyt ovat mahdollisimman yksinkertaisia eivätkä tarpeettomasti mutkista tai viivytä palvelun tarjoamista.
2. Jos osapuoli edellyttää yleisen televiestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajalta lisenssiä, kyseisen osapuolen on tarjottava yleisesti saataville:
  - a) kaikki lisensiointiperusteet, -ehdot, -edellytykset ja -menettelyt, joita se soveltaa; ja
  - b) kohtuullinen aika, joka yleensä tarvitaan lisenssihakemusta koskevan päätöksen tekemiseen.
3. Kunkin osapuolen on varmistettava, että hakija saa pyynnöstä kirjallisesti syyt lisenssin epäämiseen.
4. Jos lisenssi on perusteettomasti evätty, lisenssin hakijan on voitava hakea muutosta muutoksenhakuelimestä.
5. Kaikkien hakijoille mahdollisesti koituvien lisensiointi- tai lupamaksujen ⁽²⁹⁾ olisi oltava kohtuullisia eivätkä ne saisi itsessään rajoittaa palvelun tarjoamista.

8.42 ARTIKLA

Rajallisten voimavarojen myöntäminen ja käyttö

1. Kaikki menettelyt, jotka koskevat rajallisten voimavarojen, kuten taajuuksien, numeroiden ja reititysoikeuksien, myöntämistä ja käyttöä, on toteutettava puolueettomasti, viivytyksettä, avoimesti ja syrjimättömästi. Myönnettyjen taajuuskaistojen kulloinenkin tilanne on asetettava julkisesti saataville, mutta yksityiskohtaisia tietoja julkishallinnon erityisiin käyttötarkoituksiin myönnettyistä taajuuksista ei edellytetä.

⁽²⁹⁾ Lisensiointi- tai lupamaksuihin eivät sisälly huutokaupasta, tarjouskilpailusta tai muusta syrjittämättömästä luvan myöntämistavasta johtuvat maksut eivätkä pakolliset suoritukset yleispalvelun tarjoamiseksi.

2. Osapuolet hyväksyvät, että spektrin jakamis- ja myöntämispäätökset sekä taajuushallintaa koskevat päätökset eivät sinänsä ole 8.5 artiklan (Markkinoille pääsy) ja 8.10 artiklan (Markkinoille pääsy) kanssa yhteensopimattomia toimenpiteitä. Näin ollen kukin osapuoli säilyttää oikeuden harjoittaa spektrin ja taajuuksien hallintaa koskevaa politiikkaansa, joka voi vaikuttaa yleisten televiestintäpalvelujen tarjoajien määrään, sillä edellytyksellä, että tämä tapahtuu tämän luvun määräyksiä vastaavalla tavalla. Osapuolet säilyttävät samoin oikeutensa jakaa taajuusalueita ottaen huomioon nykyiset ja tulevat tarpeet.

8.43 ARTIKLA

Täytäntöönpano

1. Kukin osapuoli varmistaa, että sen televiestinnän sääntelyelimellä on soveltuvat menettelyt ja toimivalta, jotta se voi panna täytäntöön kansalliset toimenpiteet, jotka liittyvät tämän alajakson mukaisiin velvoitteisiin. Tällaisiin menettelyihin ja toimivaltaan sisältyvät mahdollisuus määrätä oikea-aikaisia, oikeasuhteisia ja tehokkaita seuraamuksia sekä mahdollisuus muuttaa, keskeyttää ja perua lisenssejä.

2. Jos suuri palveluntarjoaja kieltäytyy soveltamasta 8.29 artiklassa (Yhteenliittäminen suuren palveluntarjoajan kanssa), 8.30 artiklassa (Suurien palveluntarjoajien toiminta), 8.31 artiklassa (Suuria palveluntarjoajia koskeva kilpailun suojaaminen), 8.32 artiklassa (Erietyt verkkoelementit), 8.33 artiklassa (Rinnakkain sijoittaminen), 8.34 artiklassa (Jälleenmyynti), 8.35 artiklassa (Yhteiskäyttö) ja 8.36 artiklassa (Vuokrajohtopalvelujen varaaminen) määrättyjä oikeuksia ja velvoitteita, pyynnön esittävä palveluntarjoaja voi pyytää sääntelyelimen väliintuloa ja tämän on kansallisen lainsäädännön mukaisesti tehtävä sitova päätös mahdollisimman lyhyen ja joka tapauksessa kohtuullisen ajan kuluessa.

8.44 ARTIKLA

Televiestintäriitojen ratkaiseminen

1. Kukin osapuoli varmistaa, että toisen osapuolen yleisten televiestintäverkkojen tai -palvelujen toimittajat voivat ripeästi hakea muutosta televiestinnän sääntelyelimeltä tai muulta asiaan kuuluvalla elimeltä ratkaistakseen riidat, jotka liittyvät tässä alajaksossa esitettyjä asioita koskeviin kansallisiin toimenpiteisiin.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että kaikki toisen osapuolen yleisten televiestintäverkkojen tai -palvelujen toimittajat, joihin sen televiestinnän sääntelyelimen tekemä päätös vaikuttaa, voivat hakea muutosta kyseiseen päätökseen riidan osapuolista riippumattomalta oikeus- tai hallintoviranomaiselta.

3. Jos muutoksenhakuelin ei ole luonteeltaan oikeudellinen, sen päätökset on perusteltava kirjallisesti ja sen päätöksistä on lisäksi voitava valittaa puolueettomalle ja riippumattomalle oikeudelliselle viranomaiselle.

4. Kyseisten riidan osapuolten on pantava muutoksenhakuelinten tekemät päätökset toimeen soveltuvan kansallisen lainsäädännön ja sisäisten menettelyjen mukaisesti. Muutoksenhaku ei vapauta asianomaista osapuolta velvoitteesta noudattaa sääntelypäätöstä, ellei toimivaltainen viranomainen ole keskeyttänyt kyseisen sääntelypäätöksen soveltamista.

8.45 ARTIKLA

Avoimuus

Kun sääntelyelimet aikovat toteuttaa toimenpiteitä, jotka liittyvät tämän alajakson määräyksiin, niiden on annettava asianomaisille osapuolille mahdollisuus esittää huomautuksensa toimenpide-ehdotuksesta kohtuullisen ajan kuluessa ja niiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Sääntelyelinten on asetettava julkisesti saataville kuulemismenettelynsä tällaisten toimenpide-ehdotusten osalta. Sääntelyelimen olisi asetettava julkisesti saataville kuulemismenettelyjen tulokset lukuun ottamatta tapauksia, joihin kuuluu luottamuksellista tietoa sellaisina kuin ne on määritelty yritysten luottamuksellisia tietoja koskevassa kansallisessa lainsäädännössä.

8.46 ARTIKLA

Joustavuus teknologian valinnassa

Kumpikaan osapuoli ei saa estää yleisten televiestintäpalvelujen tarjoajia valitsemasta joustavasti teknologiaa, jota ne käyttävät palvelujensa tarjontaan, sillä edellytyksellä, että kukin osapuoli voi toteuttaa toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että eri verkkojen loppukäyttäjät pystyvät viestimään keskenään.

8.47 ARTIKLA

Suhde muihin alajaksoihin, jaksoihin ja lukuihin

Jos tämä alajakso ja jokin muu tämän tai jonkin muun luvun alajakso tai jakso ovat keskenään ristiriidassa, sovelletaan siltä osin tätä alajaksoa.

8.48 ARTIKLA

Yhteistyö

1. Osapuolet tunnustavat televiestintä- ja tietotekniikka-alan nopean kehityksen sekä kansallisesti että kansainvälisesti ja tekevät yhteistyötä edistääkseen tällaisten palvelujen kehitystä, jotta televiestintä- ja tietotekniikan käytöstä saataisiin mahdollisimman suuri hyöty osapuolille.
2. Yhteistyöaloihin voivat kuulua seuraavat:
  - a) näkemysten vaihto politiikan kysymyksistä, kuten nopeiden laajakaistaverkkojen sääntelypuutteista ja kansainvälisten verkkovierailumaksujen pienentämisestä; ja
  - b) televiestintä- ja tietotekniikkapalvelujen, myös uusien kehityksessä olevien palvelujen, käytön edistäminen kuluttajien keskuudessa sekä julkisella ja yksityisellä sektorilla.
3. Yhteistyömuotoihin voivat kuulua seuraavat:
  - a) vuoropuhelun edistäminen politiikan kysymyksistä;
  - b) yhteistyön tehostaminen kansainvälisillä foorumeilla, jotka liittyvät televiestintä- ja tietotekniikkaan; ja
  - c) muut yhteistyömuodot.

6 ALAJAKSO

RAHOITUSPALVELUT

8.49 ARTIKLA

Soveltamisala ja määritelmät

1. Tässä alajaksossa vahvistetaan kaikkien B jakson (Rajatyttävä palvelujen tarjonta), C jakson (Sijoittautuminen) ja D jakson (Luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu liiketoimintaa varten) nojalla vapautettujen rahoituspalvelujen sääntelykehyksen periaatteet.
2. Tässä alajaksossa
  - a) "rahoituspalvelulla" tarkoitetaan mitä tahansa osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajan tarjoamaa rahoitusluonteista palvelua, mukaan luettuina rahoitusluonteisten palvelujen satunnaiset tai liitännäispalvelut. Rahoituspalveluihin kuuluvat seuraavat toiminnot:
    - i) vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut:
      - 1) ensivakuutus (mukaan luettuna rinnakkaisvakuutus):
        - aa) henkivakuutus;
        - bb) vahinkovakuutus;
      - 2) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;
      - 3) vakuutusten välittäminen, kuten vakuutusmeklarien ja -asiamiesten toiminta; ja

- 4) vakuutusten liitännäispalvelut, kuten neuvonta-, aktuaari-, riskinarviointi- ja vahingonkäsittelypalvelut;
- ja
- ii) pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuspalveluja):
- 1) talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanotto yleisöltä;
  - 2) kaikenlaiset luotonantot, mukaan luettuina kulutusluotot, kiinnitysluotot, factoring-rahoitus ja liiketoimien rahoitus;
  - 3) rahoitusleasing;
  - 4) kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut, mukaan luettuina luotto- ja maksukortit, matkasekit ja pankkivekselit;
  - 5) takaukset ja sitoumukset;
  - 6) kaupankäynti omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muuten seuraavilla välineillä:
    - aa) rahamarkkinavälineet (mukaan lukien sekkit, vekselit ja talletustodistukset);
    - bb) ulkomaanvaluutta;
    - cc) johdannaistuotteet, mukaan luettuina, muttei yksinomaan, futuurit ja optiot;
    - dd) valuuttakursseihin ja korkoihin liittyvät välineet, mukaan luettuina sellaiset tuotteet kuin swap-sopimukset ja korkotermiinit;
    - ee) siirtokelpoiset arvopaperit;
    - ff) muut markkinakelpoiset välineet ja rahoitusomaisuus, mukaan lukien jalometalliharkot;
  - 7) osallistuminen kaikenlaisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun, mukaan lukien merkintätakuut ja sijoitukset asiamiehenä (julkisesti tai yksityisesti) ja liikkeeseenlaskuun liittyvien palvelujen tarjoaminen;
  - 8) välitystoiminta rahamarkkinoilla;
  - 9) omaisuuden hoito, kuten käteisvarojen tai arvopaperisalkun hoito, yhteissijoitusten hoidon kaikki muodot, eläkerahastojen hoito sekä arvopapereiden talletus- ja notariaattipalvelut;
  - 10) rahoitusvaroihin kuten arvopapereihin, johdannaistuotteisiin ja muihin siirtokelpoisiin välineisiin liittyvät maksu- ja selvityspalvelut;
  - 11) muita rahoituspalveluja tarjoavien suorittama rahoitustietojen hankinta ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittelyn ja siihen liittyvien ohjelmistojen hankinta; ja
  - 12) neuvonta, välitys ja muut liitännäisrahoituspalvelut 1–11 alakohdassa lueteltujen toimintamuotojen osalta, mukaan lukien luottotiedot ja luottotietoanalyysit, sijoituksiin ja arvopaperisalkkuihin liittyvä tutkimus ja neuvonta, yritysostoihin sekä yritysten uudelleenjärjestelyyn ja strategiaan liittyvä neuvonta;
- b) ”rahoituspalvelujen tarjoajalla” tarkoitetaan osapuolen kaikkia luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, jotka liiketoimintana harjoittavat rahoituspalvelujen tarjontaa kyseisen osapuolen alueella, ei kuitenkaan julkisia elimiä;

- c) "uusilla rahoituspalveluilla" tarkoitetaan rahoitusluonteista palvelua, jota mikään rahoituspalvelujen tarjoaja ei tarjoa osapuolen alueella mutta jota tarjotaan toisen osapuolen alueella, mukaan lukien palvelut, jotka liittyvät olemassa oleviin ja uusiin tuotteisiin tai tuotteen toimitustapaan;
- d) "julkisella elimellä" tarkoitetaan
- i) osapuolen viranomaisia, keskuspankkia tai rahapolitiikasta vastaavaa viranomaista taikka osapuolen omistuksessa tai valvonnassa olevaa elintä, jonka pääasiallisena tehtävänä on hoitaa julkisia tehtäviä tai suorittaa julkishallintoon kuuluvia toimintoja, ei kuitenkaan elintä, joka pääasiallisesti tarjoaa rahoituspalveluja kaupallisin ehdoin; tai
  - ii) näiden tehtävien osalta yksityistä elintä, joka hoitaa tehtäviä, joita yleensä hoitaa keskuspankki tai rahaviranomainen; ja
- e) "itsesääntelyorganisaatiolla" tarkoitetaan valtiosta riippumatonta elintä, mukaan luettuina arvopaperi- tai futuuripörssi tai markkinoita, selvitystoimistoja tai muita organisaatioita tai yhdistyksiä, jotka käyttävät omaa tai niille valtion-, alue- tai paikallishallinnolta taikka viranomaisilta siirrettyä sääntely- tai valvontavaltaa rahoituspalvelujen tarjoajiin nähden.

8.50 ARTIKLA

Vakauden ja luotettavuuden turvaamista koskeva poikkeus

1. Minkään tämän sopimuksen määräyksen ei voida tulkita estävän osapuolta ottamasta käyttöön tai ylläpitämästä vakauden ja luotettavuuden turvaamiseen liittyvistä syistä kohtuullisia toimenpiteitä, joita ovat muun muassa seuraavat:
- a) sijoittajien, tallettajien, vakuutuskenottajien tai sellaisten henkilöiden, joiden omaisuudenhoidosta vastaa rahoituspalvelujen tarjoaja, suojeleu;
  - b) rahoituspalvelujen tarjoajien toiminnan turvallisuuden, vakauden, luotettavuuden tai taloudellisen vastuun varmistaminen; tai
  - c) osapuolen rahoitusjärjestelmien luotettavuuden ja vakauden turvaaminen.
2. Nämä toimenpiteet eivät saa olla raskaampia kuin mikä on tarpeen niiden tavoitteen saavuttamiseksi eivätkä saa merkitä mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajia kohtaan verrattuna osapuolen omiin rahoituspalvelun tarjoajiin taikka palvelukaupan peiteltyä rajoittamista.
3. Minkään tämän sopimuksen määräyksen ei voida tulkita velvoittavan osapuolta paljastamaan yksittäisten kuluttajien liiketoimiin ja tileihin liittyviä tietoja tai paljastamaan julkisten elinten hallussa olevia luottamuksellisia tai yksityisiä tietoja.
4. Kukin osapuoli pyrkii parhaansa mukaan varmistamaan, että Baselin pankkivalvontakomitean pankkivalvontaa koskevat perusperiaatteet, kansainvälisen vakuutusvalvojen järjestön (IAIS) normit ja periaatteet ja kansainvälisen arvopaperimarkkinavalvojen yhteisön (IOSCO) arvopaperikaupan sääntelyn tavoitteet ja periaatteet sekä vuonna 2017 tehdystä tulo- ja pääomaverotusta koskevassa OECD:n malliverosopimuksessa esitetty avoimuutta ja tietojenvaihtoa verotuslalla koskeva normi pannaan täytäntöön ja että niitä sovelletaan osapuolen alueella.
5. Osapuoli voi vaatia toisen osapuolen rajatylittävien rahoituspalvelujen tarjoajilta ja rahoitusvälineiltä rekisteröintiä tai luvan hakemista, jollei 8.6 artiklassa (Kansallinen kohtelu) toisin määrätä ja rajoittamatta rahoituspalvelujen rajatylittävään kauppaan liittyvien muiden, toiminnan vakauden ja luotettavuuden turvaamiseen tarkoitettujen sääntelykeinojen käyttöä.

8.51 ARTIKLA

Itsesääntelyorganisaatiot

Jos osapuoli edellyttää liittymistä tai osallistumista tai pääsyä johonkin itsesääntelyorganisaatioon, jotta toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoaja saisi tarjota rahoituspalveluja osapuolen alueelle, osapuolen on varmistuttava siitä, että tällaiset itsesääntelyorganisaatiot noudattavat 8.6 (Kansallinen kohtelu) ja 8.11 artiklassa (Kansallinen kohtelu) vahvistettuja velvoitteita.

8.52 ARTIKLA

Maksu- ja selvitysjärjestelmät

Kansallisen kohtelun myöntämisehtojen ja -edellytysten mukaisesti ja järjestelmään pääsyä koskevien kunkin osapuolen perusteiden asettamin rajoituksin kunkin osapuolen on sallittava alueelleen sijoittautuneiden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti rahoituspalvelujen tarjoajina säänneltyjen tai valvottujen toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajien päästä osalliseksi julkisten elinten ylläpitämiin maksu- ja selvitysjärjestelmiin sekä sellaisiin virallisiin rahoitus- ja jälleenrahoitusmahdollisuuksiin, jotka ovat käytettävissä tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä. Tällä artiklalla ei ole tarkoitus päästää näitä rahoituspalvelujen tarjoajia osallisiksi osapuolen viimekäden rahoittajan ("lender of last resort") mahdollisuuksiin.

8.53 ARTIKLA

Uudet rahoituspalvelut

Kukin osapuoli sallii toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajien tarjota kaikkia sellaisia uusia rahoituspalveluja, joita se sallisi omien vastaavien rahoituspalvelujen tarjoajiensa tarjota edellyttämättä mitään lisälainsäädäntötoimia. Kukin osapuoli voi määrätä sen institutionaalisen ja oikeudellisen muodon, jonka kautta uutta rahoituspalvelua voidaan tarjota, ja se voi edellyttää, että palvelun tarjoamiseen hankitaan lupa. Jos osapuoli edellyttää tällaista lupaa, päätös sen antamisesta on tehtävä kohtuullisen ajan kuluessa ja lupa voidaan evätä vain vakauden ja luotettavuuden turvaamiseen liittyvistä syistä 8.50 artiklan (Vakauden ja luotettavuuden turvaamisesta koskeva poikkeus) mukaisesti.

8.54 ARTIKLA

Tietojenkäsittely

1. Jollei soveltuvista yksityisyyden ja luottamuksellisuuden suojatoimenpiteistä muuta johdu, kukin osapuoli sallii toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajan siirtää tietojenkäsittelyssä tarvittavia tietoja sähköisesti tai muussa muodossa alueelleen ja sieltä pois, jos tällainen tietojenkäsittely on tarpeen kyseisen rahoituspalvelujen tarjoajan tavanomaisessa liiketoiminnassa.
2. Kukin osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa soveltuvat suojatoimenpiteet yksityisyyden ja henkilötietojen, myös yksityishenkilöä koskevien tiedostojen ja tilitietojen, turvaamiseksi sillä edellytyksellä, että näitä suojatoimenpiteitä ei käytetä tämän sopimuksen määräysten kiertämiseen.

8.55 ARTIKLA

Erityiset poikkeukset

1. Minkään tämän luvun määräyksen ei voida tulkita estävän osapuolta, sen julkiset elimet mukaan luettuina, harjoittamasta yksinoikeudella alueellaan yleiseen eläkejärjestelmään tai lakisääteiseen sosiaaliturvajärjestelmään kuuluvaa toimintaa tai tarjoamista siihen liittyviä palveluja, paitsi jos kyseistä toimintaa voivat harjoittaa osapuolen kansallisen sääntelyn mukaisesti myös julkisten elinten tai yksityisten laitosten kanssa kilpailevat rahoituspalvelujen tarjoajat.
2. Tämän sopimuksen määräyksiä ei sovelleta keskuspankin, rahaviranomaisen tai muun julkisen elimen raha- ja valuuttakurssipolitiikan yhteydessä toteuttamiin toimiin.
3. Minkään tämän luvun määräyksen ei voida tulkita estävän osapuolta, sen julkiset elimet mukaan luettuina, toteuttamasta tai tarjoamista alueellaan yksinomaista toimintaa tai palveluja osapuolen puolesta tai sen takaamana tai osapuolen tai sen julkisten elinten rahavaroja käyttäen, paitsi jos kyseistä toimintaa voivat harjoittaa osapuolen kansallisen sääntelyn mukaisesti myös julkisten elinten tai yksityisten laitosten kanssa kilpailevat rahoituspalvelujen tarjoajat.

7 ALAJAKSO

KANSAINVÄLISET MERILIKENNEPALVELUT

8.56 ARTIKLA

Soveltamisala, määritelmät ja periaatteet

1. Tässä alajaksossa vahvistetaan periaatteet, jotka koskevat kansainvälisten meriliikennepalvelujen vapauttamista B jakson (Rajatyöttävä palvelujen tarjonta), C jakson (Sijoittautuminen) ja D jakson (Luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu liiketoimintaa varten) nojalla.

2. Tässä alajaksossa "kansainväliseen meriliikenteeseen" sisältyvät ovelta ovelle -kuljetukset ja multimodaaliliikenne, joilla tarkoitetaan tavaroiden kuljettamista useammalla kuin yhdellä liikennemuodolla ja joihin sisältyy meriosuus, kun tällainen kuljetus suoritetaan ainoastaan yhdellä kuljetusasiakirjalla, minkä vuoksi tähän kuuluu oikeus tehdä suoraan sopimuksia muiden liikennemuotojen tarjoajien kanssa.

3. Kansainvälisen meriliikenteen osalta osapuolet sopivat varmistavansa seuraavien periaatteiden tehokkaan soveltamisen: vapaa oikeus kuljettaa rahtia kaupalliselta pohjalta, vapaus tarjota kansainvälisiä meriliikennepalveluja sekä kansallinen kohtelu tällaisten palvelujen tarjonnan yhteydessä.

Ottaen huomioon kansainvälisten meriliikennepalvelujen nykyisen vapauttamisen asteen osapuolten välillä

a) osapuolet soveltavat tosiasiallisesti periaatetta, jonka mukaan kansainvälisille meriliikennemarkkinoille ja meriliikenteeseen on rajoittamaton pääsy kaupallisin ehdoin ja syrjimättömästi; ja

b) kukin osapuoli myöntää toisen osapuolen lipun alla toimiville tai sen palveluntarjoajien liikennöimille aluksille yhtä edullisen kohtelun kuin myöntävä osapuoli myöntää sen omille tai minkä tahansa kolmannen maan aluksille sen mukaan, kumpi näistä on parempi, muun muassa satamiin pääsyn, satamien infrastruktuurin ja merenkulun tukipalvelujen käytön ja niistä johtuvien maksujen ja palkkioiden, tullipalvelujen ja laituripaikkojen sekä lastausta ja purkamista varten tarvittavien tilojen ja välineiden saannin osalta.

4. Soveltaessaan näitä periaatteita osapuolet

a) eivät ota käyttöön tulevissa, kolmansien maiden kanssa meriliikennepalveluista tehtävissä sopimuksissa lastinjakojärjestelyjä, kuivan ja nestemäisen irtolastin kuljetukset ja linjaliikenne mukaan luettuina, ja lopettavat kohtuullisen ajan kuluessa kaikki tällaiset lastinjakojärjestelyt, joita on aiemmissa sopimuksissa; ja

b) poistavat tämän sopimuksen voimaantullessa kaikki yksipuoliset toimenpiteet⁽³⁰⁾ tai hallinnolliset, tekniset ja muut esteet, jotka voisivat rajoittaa peiteltysti kansainvälisten merikuljetuspalvelujen vapaata tarjoamista tai vaikuttaa niihin syrjivästi, ja pidättäytyvät ottamasta tällaisia käyttöön.

5. Kukin osapuoli sallii toisen osapuolen kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoajien sijoittautumisen alueelleen erityissitoumusten luettelonsa kirjattujen sijoittautumis- ja toimintaedellytysten mukaisesti.

6. Osapuolet antavat toisen osapuolen kansainvälisen meriliikenteen kuljetuspalvelujen tarjoajien käyttöön kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin seuraavat satamapalvelut:

a) luotsaus;

b) hinaus ja vetoapu;

c) muonitus;

d) polttoaineen ja veden toimitus;

e) jätehuolto ja painolastin hävittäminen;

f) satamakapteenipalvelu;

g) navigointilaitteet;

⁽³⁰⁾ Tässä alakohdassa käsitteeseen "toimenpiteet" sisältyvät ainoastaan sellaiset syrjivät toimenpiteet, jotka perustuvat toimenpiteen soveltamisen kohteena olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kansalaisuuteen tai maantieteelliseen alkuperäalueeseen.

- h) alusten käytön kannalta ratkaisevan tärkeät maissa sijaitsevat käyttöpalvelut, mukaan lukien viestintä-, vesi- ja sähköpalvelut; ja
- i) korjausvälineet hätätapauksia varten, ankkurointi, ankkuripaikka ja ankkurointipalvelut.

F JAKSO

SÄHKÖINEN KAUPANKÄYNTI

8.57 ARTIKLA

Tavoitteet

1. Osapuolet tunnustavat, että sähköinen kauppa lisää kaupankäynnin mahdollisuuksia monilla aloilla, ja ovat samaa mieltä siitä, että on tärkeää tukea sähköisen kaupan käyttöä ja kehitystä ja että sähköiseen kauppaan sovelletaan WTO-sääntöjä.
2. Osapuolet sopivat edistävänsä sähköistä kaupankäyntiä välillään tekemällä yhteistyötä erityisesti sähköisen kaupan käynnin alalla esille tulevissa tämän luvun piiriin kuuluvissa kysymyksissä. Tässä yhteydessä kummankin osapuolen olisi vältettävä sähköiseen kauppaan kohdistuvaa tarpeetonta sääntelyä tai rajoituksia.
3. Osapuolet tunnustavat internetin vapaan tiedonkulun merkityksen ja ovat samaa mieltä siitä, että tämän ei pitäisi vahingoittaa teollis- ja tekijänoikeuksien omistajia, koska teollis- ja tekijänoikeuksien suojelulla internetissä on suuri merkitys.
4. Osapuolet sopivat, että sähköisen kaupan kehityksen on oltava täysin yhteensopivaa kansainvälisten tietosuojastandardien kanssa, jotta varmistetaan sähköisen kaupan käyttäjien luottamus.

8.58 ARTIKLA

Tullit

Osapuolet eivät määrää tulleja, jotka koskevat sähköisinä siirtoina tapahtuvia toimituksia.

8.59 ARTIKLA

Sähköinen palvelujen tarjoaminen

Selvyyden vuoksi osapuolet vahvistavat, että toimenpiteet, jotka liittyvät jonkin palvelun tarjoamiseen sähköisin keinoin, kuuluvat tämän luvun soveltuviin määräyksiin sisältyvien velvoitteiden piiriin, jollei tällaisiin velvoitteisiin sovelleta mitään poikkeuksia.

8.60 ARTIKLA

Sähköiset allekirjoitukset

1. Osapuolet toteuttavat toimia, jotta ne voivat parantaa toistensa sähköisiä allekirjoituksia koskevien puitteiden tuntemusta ja, omien kansallisten edellytystensä ja lainsäädäntönsä mukaisesti, tarkastella mahdollisuutta tehdä tulevaisuudessa sähköisten allekirjoitusten vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus.
2. Saavuttaakseen 1 kohdan tavoitteet kukin osapuoli
  - a) helpottaa mahdollisimman paljon toisen osapuolen edustamista omien toimivaltaisten viranomaistensa virallisesti tai epävirallisesti järjestämällä sähköisiä allekirjoituksia käsittelevillä foorumeilla tarjoamalla toiselle osapuolelle mahdollisuuden esitellä omat sähköisten allekirjoitusten puitteensa;
  - b) rohkaisee mahdollisimman laajaa tietojenvaihtoa sähköisistä allekirjoituksista esimerkiksi turvallisuutta ja yhteentömmivuutta käsittelevien erityisseminaarien ja asiantuntijakokousten avulla; ja

- c) osallistuu mahdollisimman laajalti toisen osapuolen pyrkimyksiin tarkastella ja analysoida omia puitteitaan tarjoamalla asiaa koskevat tiedot saataville.

8.61 ARTIKLA

Sähköistä kauppaa koskeva sääntely-yhteistyö

1. Osapuolet ylläpitävät sähköisen kaupan esille nostamista sääntelykysymyksistä vuoropuhelua, jossa käsitellään muuan muassa seuraavia seikkoja:

- a) yleisölle annettujen sähköisten allekirjoitusten varmenteiden tunnustaminen ja rajatylittävien varmennepalvelujen helpottaminen;
- b) välittävien palveluntarjoajien vastuu tiedon toimittamisen tai tallentamisen osalta;
- c) ei-toivotun sähköisen kaupallisen viestinnän käsittely;
- d) kuluttajansuoja; ja
- e) kaikki muut sähköisen kaupan kehityksen kannalta merkitykselliset seikat.

2. Tällainen yhteistyö voi tapahtua tiedonvaihtona, jonka aiheena on osapuolten lainsäädäntö näissä kysymyksissä ja tällaisen lainsäädännön täytäntöönpano.

G JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

8.62 ARTIKLA

Yleiset poikkeukset

Edellyttäen, että tällaisia toimenpiteitä ei sovelleta tavalla, joka johtaisi mielivaltaiseen tai perusteettomaan toisen osapuolen syrjintään, kun samankaltaiset olosuhteet vallitsevat, taikka sijoittautumisen tai rajatylittävän palveluntarjonnan peitelyyn rajoittamiseen, minkään tämän luvun määräysten ei voida tulkita estävän osapuolta ottamasta käyttöön tai soveltamasta toimenpiteitä, jotka

- a) ovat tarpeen yleisen turvallisuuden tai julkisen moraalin suojelemiseksi tai yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi ⁽³¹⁾;
- b) ovat tarpeen ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi;
- c) liittyvät ehtyvien luonnonvarojen suojeluun, jos toimenpiteiden toteuttamiseen liittyy kotimaisia yrittäjiä tai kotimaista palveluntuotantoa tai kulutusta koskevia rajoituksia;
- d) ovat tarpeen taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi;
- e) ovat välttämättömiä sellaisten lakien tai asetusten tai määräysten noudattamisen turvaamiseksi, jotka eivät ole ristiriidassa tämän luvun määräysten kanssa, mukaan lukien ne, jotka liittyvät
- i) harhaanjohtavien ja vilpillisten toimintatapojen ehkäisemiseen tai sopimusten noudattamatta jättämisen seurauksista huolehtimiseen;

⁽³¹⁾ Yleistä järjestystä koskevaan poikkeukseen voidaan vedota ainoastaan silloin, kun aito ja riittävän vakava uhka vaarantaa jonkin yhteiskunnan oleellisen edun.

ii) henkilöiden yksityisyyden suojaamiseen henkilötietojen käsittelyssä ja levittämisessä sekä henkilöä koskevien tiedostojen ja tilitietojen luottamuksellisuuden turvaamiseen; tai

iii) turvallisuuteen;

tai

f) eivät ole yhteensopivia 8.6 artiklan (Kansallinen kohtelu) ja 8.11 artiklan (Kansallinen kohtelu) kanssa, edellyttäen että erilaisen kohtelun tarkoituksena on varmistaa välittömien verojen tehokas tai tasapuolinen määrääminen tai kantaminen toisen osapuolen taloudellisen toiminnan, yrittäjien tai palveluntarjoajien osalta. ⁽³²⁾

8.63 ARTIKLA

Uudelleentarkastelu

Tavoitteinaan kaupan vapauttamisen syventäminen ja jäljelle jääneiden rajoitteiden poistaminen sekä oikeuksien ja velvoitteiden yleinen tasapaino osapuolet tarkastelevat viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantuloa ja sen jälkeen säännöllisin väliajoin tätä lukua ja omia erityissitoumusten luetteloaan. Tällaisen tarkastelun tuloksena 16.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) nojalla perustettu palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevä komitea voi päättää muutosten tekemisestä kyseisiin erityissitoumusten luetteloihin.

8.64 ARTIKLA

Palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevä komitea

1. Palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevä komitea varmistaa tämän luvun asianmukaisen täytäntöönpanon ja tätä tarkoitusta varten se

a) uudelleentarkastelee säännöllisesti tämän luvun täytäntöönpanoa kunkin osapuolen toimesta ja erityissitoumusten luetteloita 8.63 artiklan (Uudelleentarkastelu) mukaisesti;

b) tekee tapauksen mukaan päätöksiä 8.63 artiklan (Uudelleentarkastelu) nojalla liitteiden 8-A ja 8-B lisäysten muuttamiseksi; ja

c) tarkastelee tähän lukuun liittyvää asiaa, siten kuin osapuolet sopivat.

2. Palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevän komitean yhdeksänteen lukuun (Julkiset hankinnat) liittyvistä velvollisuuksista määrätään 9.19 artiklassa (Komitean vastualueet).

⁽³²⁾ Toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on turvata välittömien verojen määrääminen tai kantaminen tehokkaasti tai tasapuolisesti, kuuluvat osapuolen verojärjestelmänsä mukaisesti suorittamat toimenpiteet,

a) joita sovelletaan sellaisiin yrittäjiin ja palveluntarjoajiin, jotka eivät asu kyseisellä alueella, tunnustaen, että sellaisten henkilöiden, jotka eivät asu kyseisellä alueella, verotukselliset velvoitteet määritetään sellaisten erien perusteella, joiden lähde on tai jotka sijaitsevat osapuolen alueella;

b) joita sovelletaan sellaisiin henkilöihin, jotka eivät asu osapuolen alueella, verojen määräämisen tai kantamisen turvaamiseksi osapuolen alueella;

c) joita sovelletaan sellaisiin henkilöihin, jotka asuvat tai eivät asu kyseisellä alueella, verojen välttämisen tai kiertämisen estämiseksi, mukaan luettuina menettelyyn liittyvien määräysten noudattaminen;

d) joita sovelletaan toisen osapuolen alueella tai alueelta hankittujen palvelujen kuluttajiin tarkoituksena turvata osapuolen alueella olevista lähteistä olevien verojen määrääminen tällaisille kuluttajille tai kantaminen tällaisilta kuluttajilta;

e) joilla erotetaan toisistaan maailmanlaajuisesti veronalaisista eristään verovelvolliset yrittäjät ja palvelujen tarjoajat ja muut yrittäjät ja palvelujen tarjoajat tunnustaen heidän veropohjansa välisen erilaisuuden; tai

f) joilla määrätään, kohdennetaan tai jaetaan osapuolen alueella asuvien henkilöiden tai sivukonttoreiden taikka etuyhteydessä keskenään olevien henkilöiden tai saman henkilön sivukonttoreiden välinen tulo, voitto, tappio, vähennys tai hyvitys tarkoituksena turvata osapuolen veropohja.

Edellä f alakohdassa ja tässä alaviitteessä olevat verotustermit ja -käsitteet määräytyvät toimenpiteen suorittavan osapuolen sisäisen lainsäädännön mukaisten verotuksen määritelmien ja käsitteiden tai vastaavien tai samankaltaisten määritelmien ja käsitteiden mukaisesti.

YHDEKSÄS LUKU

JULKISET HANKINNAT

9.1 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä luvussa

- a) "kaupallisilla tavaroilla ja palveluilla" tarkoitetaan sellaisia tavaroita ja palveluja, joita yleensä myydään tai tarjotaan myytäväksi kaupallisilla markkinoilla julkishallinnon ulkopuolisille ostajille julkishallinnon ulkopuolisiin tarkoituksiin ja joita tavanomaisesti ostavat tällaiset asiakkaat;
- b) "kilpailulle avoimella toiminnalla" tarkoitetaan unionin osalta seuraavaa:
- i) unionin jonkin jäsenvaltion alueella tapahtuvaa toimintaa, johon välittömästi kohdistuu kilpailua sellaisilla markkinoilla, joille pääsyä ei ole rajoitettu; ja
- ii) jokin toimivaltainen viranomaisella unionissa on hyväksynyt päätöksen, jolla vahvistetaan i kohdan sovellettavuus; edellä olevan b kohdan i alakohdan soveltamiseksi on kyseisten tavaroiden tai palvelujen ominaispiirteiden, vaihtoehtoisten tavaroiden tai palvelujen olemassaolon sekä niiden hintojen ja useamman kuin yhden kyseisten tavaroiden tai palvelujen toimittajan todellisen tai mahdollisen läsnäolon perusteella ratkaistava, kohdistuuko toimintaan välittömästi kilpailua;
- c) "rakennusalan palvelulla" tarkoitetaan palvelua, jonka tavoitteena on toteuttaa millä tahansa tavalla jokin Yhdistyneiden kansakuntien yhteisen tuoteluokituksen alajaksossa 51 tarkoitettu ja suoritettava maa- ja vesirakentamiseen tai rakennusten rakentamiseen liittyvä työsuorite;
- d) "korjaavilla toimilla" tarkoitetaan kansallisten muutoksenhakumenettelyjen yhteydessä joko hankintayksikön lainvastaaisesti tekemien päätösten kumoamista tai tällaisen kumoamisen varmistamista, mukaan luettuna teknisten, taloudellisten tai rahoitusta koskevien syrjivien tarjouspyyntöeritelmien, sopimusasiakirjojen tai muiden hankintamenettelyyn liittyvien asiakirjojen poistaminen;
- e) "sähköisellä huutokaupalla" tarkoitetaan iteraatioprosessia, jossa toimittajat käyttävät sähköisiä välineitä uusien hintojen tai tarjouksen määrällisesti esitettävien, arviointiperusteisiin liittyvien muiden tekijöiden kuin hinnan tai molempien esittämiseen, minkä perusteella tarjoukset asetetaan järjestykseen tai niiden järjestystä muutetaan;
- f) ilmauksilla "kirjallisesti" tai "kirjallisena/kirjallisina" tarkoitetaan mitä tahansa sanallista ilmaisua tai numeroilmaisua, joka voidaan lukea, toistaa ja tuoda julki myöhemmin; se voi sisältää sähköisesti lähetettyjä ja tallennettuja tietoja;
- g) "oikeushenkilöllä" tarkoitetaan 8.2 artiklan (Määritelmät) ensimmäisen kohdan b alakohdassa annettua määritelmää;
- h) "unionin oikeushenkilöllä" tai "Singaporen oikeushenkilöllä" tarkoitetaan 8.2 artiklan (Määritelmät) ensimmäisen kohdan c alakohdassa annettua määritelmää;
- i) "suljetulla tarjouspyyntömenettelyllä" tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö ottaa yhteyttä valitsemaansa toimittajaan tai valitsemiinsa toimittajiin;
- j) "alueelle sijoittautuneella" tarkoitetaan osapuolen alueelle sijoittautunutta oikeushenkilöä, joka on toisen osapuolen luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden omistama tai määräysvallassa;

oikeushenkilö on

- i) toisen osapuolen luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden "omistama", jos yli 50 prosenttia kyseisen oikeushenkilön pääomasta on toisen osapuolen henkilöiden omistuksessa; ja
- ii) toisen osapuolen luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden "määräysvallassa", jos tällaisilla henkilöillä on valtuudet nimittää enemmistö kyseisen oikeushenkilön johtajista tai muutoin oikeudellisesti ohjata sen toimintaa;

- k) "toimenpiteellä" tarkoitetaan mitä tahansa lakia, asetusta tai määräystä, menettelyä, hallinnollista ohjetta tai käytäntöä tai hankintayksikön toimintaa, joka liittyy tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaan hankintaan;
- l) "kestoluettelolla" tarkoitetaan luetteloa toimittajista, jotka hankintayksikön mukaan täyttävät kyseiseen luetteloon osallistumista koskevat edellytykset, ja jota hankintayksikkö aikoo käyttää useammin kuin kerran;
- m) "aiottua hankintaa koskevalla ilmoituksella" tarkoitetaan ilmoitusta, jonka hankintayksikkö julkaisee ja jossa kiinnostuneita toimittajia pyydetään jättämään osallistumishakemus tai tarjous tai molemmat;
- n) "vastikkeilla" tarkoitetaan kaikkia ehtoja tai sitoumuksia, joilla pyritään edistämään paikallista kehitystä tai parannetaan osapuolen maksutasetta esimerkiksi kotimaisuusasteen, teknologian lisensioinnin, sijoitusten, vastakauppojen tai muiden vastaavanlaisten toimien tai vaatimusten avulla;
- o) "avoimella tarjouspyyntömenettelyllä" tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa kaikki kiinnostuneet toimittajat voivat jättää tarjouksen;
- p) "yksityistetyllä" tarkoitetaan Singaporen osalta yksikköä, joka on uudelleen muodostettu hankintayksiköstä tai sen osasta oikeushenkilöksi, joka toimii kaupallisten näkökohtien mukaisesti tavaroiden hankinnassa ja jolla ei enää ole oikeutta käyttää julkista valtaa, vaikka valtio omistaa osuuksia tästä yksiköstä tai nimittää sen johtokunnan jäsenet;

selvyyden vuoksi todetaan, että kun osapuolen valtio omistaa osuuksia tällaisesta yksiköstä tai nimittää valtion virkamiehen yksityistetyn yksikön johtokuntaan, kyseisen yksikön katsotaan toimivan kaupallisten näkökohtien, kuten tavaroiden ja palvelujen saatavuuden, hinnan ja laadun, pohjalta hankkiessaan tavaroita ja palveluja, jos valtio tai näin nimitetty virkamies ei suoraan tai epäsuorasti vaikuta johtokunnan päätöksiin tai ohjaa johtokunnan päätöksiä, jotka koskevat sen toteuttamaa tavaroiden ja palvelujen hankintaa;

- q) "hankintayksiköllä" tarkoitetaan yksikköä, joka kuuluu liitteiden 9-A, 9-B tai 9-C piiriin;
- r) "edellytykset täyttävällä toimittajalla" tarkoitetaan toimittajaa, joka hankintayksikön mukaan täyttää osallistumisedellytykset;
- s) "tarkistetulla GPA:lla" tarkoitetaan julkisia hankintoja koskevan sopimuksen tekstiä, sellaisena kuin se on muutettuna Genevessä 30 päivänä maaliskuuta 2012 tehdyllä julkisia hankintoja koskevan sopimuksen muuttamista koskevalla pöytäkirjalla;
- t) "valikoivalla tarjouspyyntömenettelyllä" tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö pyytää ainoastaan edellytykset täyttäviä toimittajia jättämään tarjouksen;
- u) "palveluihin" luetaan mukaan rakennusalan palvelut, ellei toisin täsmennetä;
- v) "standardilla" tarkoitetaan virallisen elimen hyväksymää asiakirjaa, joka sisältää yleistä ja toistuvaa käyttöä varten tavaroita tai palveluja tai niihin liittyviä prosesseja ja tuotantomenetelmiä koskevia sääntöjä tai ohjeita tai niiden ominaisuuksien kuvauksen, joiden noudattaminen ei ole pakollista; siihen voi myös sisältyä tai se voi yksinomaan käsitellä termistöön, tunnuksiin, pakkaukseen, merkintöihin tai etiketöintiin liittyviä vaatimuksia, jotka koskevat tavaraa, palvelua tai prosessia taikka tuotantomenetelmää;
- w) "toimittajalla" tarkoitetaan tapauksen mukaan kumman tahansa osapuolen henkilöä tai henkilöryhmää, joka tarjoaa tai voisi tarjota tavaroita tai palveluja; ja
- x) "teknisellä eritelmällä" tarkoitetaan tarjouspyyntömenettelyn vaatimusta, jossa
  - i) esitetään hankittavien tavaroiden tai palvelujen ominaisuudet, kuten laatu, käyttöominaisuudet, turvallisuus ja mitat, tai prosessit ja menetelmät niiden valmistamiseksi tai tarjoamiseksi; tai
  - ii) käsitellään termistöön, tunnuksiin, pakkaukseen, merkintöihin tai etiketöintiin liittyviä vaatimuksia, jotka koskevat tavaraa tai palvelua.

9.2 ARTIKLA

Soveltamisala ja kattavuus

Tämän luvun soveltaminen

1. Tätä lukua sovelletaan kaikkiin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluviin julkisiin hankintoihin riippumatta siitä, tehdäänkö ne täysin tai osittain sähköisin keinoin.
2. Tässä luvussa ”tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla hankinnalla” tarkoitetaan hankintaa julkishallinnon tarkoituksiin seuraavasti:
  - a) kyseessä on tavaroiden, palvelujen tai niiden yhdistelmän hankinta
    - i) liitteissä 9-A–9-G olevassa kunkin osapuolen jaksossa täsmennetyllä mukaisesti; ja
    - ii) kyseisiä tavaroita, palveluja tai niiden yhdistelmää ei ole hankittu kaupalliseen myyntiin tai jälleenmyyntiin tai käytettäväksi tavaroiden tuotannossa tai palvelujen tarjoamisessa myyntiin tai jälleenmyyntiin;
  - b) hankinta tapahtuu sopimusperusteisesti esimerkiksi ostamalla, leasing-menettelyllä, vuokraamalla tai osamaksulla hankkimalla osto-optioin tai ilman niitä sekä kaikilla liitteessä 9-I määritellyillä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuussopimuksilla;
  - c) 6–8 kohdan mukaisesti arvioitu hankinnan arvo on vähintään liitteissä 9-A–9-G vahvistetun soveltuvan kynnyksiarvon suuruinen sillä hetkellä, kun ilmoitus julkaistaan 9.6 artiklan (Ilmoitukset) mukaisesti;
  - d) kyseessä on hankintayksikön suorittama hankinta; ja
  - e) hankintaa ei ole muutoin jätetty soveltamisalan ulkopuolelle joko 3 kohdassa tai liitteissä 9-A–9-G olevassa osapuolen jaksossa.
3. Ellei liitteissä 9-A–9-G toisin määrätä, tätä lukua ei sovelleta seuraaviin:
  - a) maan, rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden tai niitä koskevien oikeuksien hankinta tai vuokraus;
  - b) muut kuin sopimusoikeudelliset sopimukset tai osapuolen antama mikä tahansa tuki, mukaan lukien yhteistyösopimukset, avustukset, lainat, pääomanlisäykset, takuut ja verokannustimet;
  - c) finanssiahallinto- tai talletuspalvelujen, säänneltyjen rahoituslaitosten selvitys- ja hallintopalvelujen tai julkisen velan, myös lainojen, valtionobligatioiden, velkasitoumusten ja muiden arvopapereiden, myyntiin, lunastukseen ja jakeluun liittyvien palvelujen hankinta tai ostaminen;
  - d) julkiset työsopimukset;
  - e) hankinnat, jotka tehdään
    - i) kansainvälisen avun, kehitysapu mukaan lukien, antamista varten;
    - ii) jonkin sellaiseen kansainväliseen sopimukseen kuuluvan menettelyn tai edellytyksen mukaisesti, joka liittyy joukkojen sijoittamiseen tai hankkeeseen, joka hankkeen allekirjoittaneiden valtioiden on tarkoitus toteuttaa yhdessä; tai
    - iii) johonkin kansainväliseen järjestöön liittyvän menettelyn tai edellytyksen mukaisesti tai kansainvälisillä avustuksilla, lainoilla tai muulla tuella rahoitettuna, kun sovellettava menettely tai edellytys olisi ristiriidassa tämän luvun kanssa.
4. Kukin osapuoli esittää seuraavat tiedot liitteissä 9-A–9-G:
  - a) liitteessä 9-A keskushallinnon yksiköt, joiden hankinnat kuuluvat tämän luvun soveltamisalaan;
  - b) liitteessä 9-B keskushallintoa alemman tason yksiköt, joiden hankinnat kuuluvat tämän luvun soveltamisalaan;
  - c) liitteessä 9-C kaikki muut yksiköt, joiden hankinnat kuuluvat tämän luvun soveltamisalaan;

- d) liitteessä 9-D tämän luvun soveltamisalaan kuuluvat tavarat;
- e) liitteessä 9-E tämän luvun soveltamisalaan kuuluvat muut palvelut kuin rakennuspalvelut;
- f) liitteessä 9-F tämän luvun soveltumisalaan kuuluvat rakennuspalvelut; ja
- g) liitteessä 9-G mahdolliset yleiset huomautukset.

5. Jos hankintayksikkö sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan yhteydessä pyytää henkilöitä, joita ei ole lueteltu liitteissä 9-A–9-C, tekemään hankinnan tiettyjen vaatimusten mukaisesti, tällaisiin vaatimuksiin sovelletaan 9.4 artiklaa (Yleiset periaatteet) soveltuvin osin.

Arvottaminen

6. Arvioidessaan hankinnan arvoa sen varmistamiseksi, onko kyseessä tämän sopimuksen piiriin kuuluva hankinta, hankintayksikkö

- a) ei saa jakaa hankintaa erillisiin hankintoihin eikä valita tai käyttää tiettyä arvonmäärittämenetelmää hankinnan jättämiseksi kokonaan tai osittain tämän sopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle; ja
- b) sisällyttää yhdelle tai usealle toimittajalle myönnetyn hankinnan kokonaisarvon arvioidun enimmäismäärän hankinnan koko keston ajalta ottaen huomioon kaikenlaiset hyvitykset, kuten seuraavat:
  - i) palkkiot, maksut, komissiot ja korot; ja
  - ii) jos hankintaan on mahdollista sisällyttää optioita, näiden optioiden kokonaisarvo.

7. Jos yksi hankintakokonaisuus johtaa useamman kuin yhden sopimuksen tekemiseen tai sopimuksen osittamiseen, jäljempänä ”jaksotetut hankinnat”, kokonaisarvon arvioidun enimmäismäärän laskentaperusteena on

- a) viimeisten 12 kuukauden aikana tai hankintayksikön edellisen verovuoden aikana tehtyjen saman tavara- tai palvelulajin jaksotettujen hankintojen arvo oikaistuna mahdollisuuksien mukaan seuraavien 12 kuukauden aikana tehtävien tavara- tai palveluhankintojen laatua tai arvoa koskevien ennakoitujen muutosten huomioon ottamiseksi; tai
- b) alkuperäisen sopimuksen tekemistä seuraavien 12 kuukauden aikana tai hankintayksikön verovuoden aikana tehtävien saman tavara- tai palvelulajin jaksotettujen hankintojen arvioitu arvo.

8. Jos kyseessä on tavaroiden tai palvelujen hankkiminen leasingmenettelyllä, vuokraamalla tai osamaksulla tai jos hankinnan kokonaishintaa ei määritellä, arvonmäärittäisperusteena

- a) on määräaikaisten
  - i) enintään 12 kuukauden pituisten sopimusten osalta kestonaikainen kokonaisarvon arvioitu enimmäismäärä; tai
  - ii) yli 12 kuukauden pituisten sopimusten osalta kokonaisarvon arvioitu enimmäismäärä, johon sisältyy mahdollinen arvioitu jäännösarvo;
- b) on määräämättömäksi ajaksi tehtyjen sopimusten kuukautta kohti erääntyvien maksuerien arvioitu arvo 48-kertaisena; ja
- c) käytetään b alakohtaa, kun on epävarmaa, onko sopimus määräaikainen.

9.3 ARTIKLA

Turvallisuus ja yleiset poikkeukset

1. Minkään tämän luvun määräyksen ei voida tulkita estävän osapuolta toteuttamasta toimea tai pitämästä salassa tietoa, joita se pitää keskeisten turvallisuusetujensa suojelemisen kannalta välttämättöminä ja jotka liittyvät aseiden, ampuma- tai sotatarvikkeiden hankkimiseen taikka kansallisen turvallisuuden tai puolustuksen kannalta välttämättömiin hankintoihin.

2. Edellyttäen, ettei toimenpiteitä sovelleta tavalla, joka merkitsisi mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää osapuolten kesken samanlaisten olosuhteiden vallitessa tai kansainvälisen kaupan peiteltyä rajoittamista, minkään tämän luvun määräyksen ei voida tulkita estävän osapuolta ottamasta käyttöön tai pitämästä voimassa toimenpiteitä, jotka

- a) ovat tarpeen julkisen moraalien, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden suojelemiseksi;
- b) ovat tarpeen ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi;
- c) ovat tarpeen teollis- ja tekijänoikeuksien suojelemiseksi; tai
- d) liittyvät vammaisten henkilöiden, hyväntekeväisyysjärjestöjen tai vankityövoiman valmistamiin tavaroihin tai näiden tarjoamiin palveluihin.

9.4 ARTIKLA

Yleiset periaatteet

Kansallinen kohtelu ja syrjimättömyys

1. Kukin osapuoli ja sen hankintayksiköt myöntävät kaikkien tämän sopimuksen piiriin kuuluvia hankintoja koskevien toimenpiteiden osalta välittömästi ja ehdoitta toisen osapuolen tavaroille ja palveluille sekä toisen osapuolen toimittajille vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin kotimarkkinoiden tavaroille, palveluille ja toimittajille.
2. Osapuoli ja sen hankintayksiköt eivät saa minkään tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa hankintaa koskevan toimenpiteen osalta
  - a) kohdella alueelle sijoittautunutta toisen osapuolen toimittajaa epäedullisemmin kuin toista alueelle sijoittautunutta toimittajaa sen ulkomaisten sidosten tai ulkomaisen omistuksen perusteella; tai
  - b) kohdella alueelle sijoittautunutta toimittajaa syrjivästi sillä perusteella, että kyseisen toimittajan tiettyä hankintaa varten tarjoamat tavarat tai palvelut ovat toisen osapuolen tavaroita tai palveluja.

Sähköisten välineiden käyttö

3. Kun tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluva hankinta toteutetaan sähköisiä välineitä käyttäen, hankintayksikkö
  - a) varmistaa, että hankinta toteutetaan käyttäen yleisesti saatavilla olevia ja muiden yleisesti saatavilla olevien tietoteknisten järjestelmien ja ohjelmistojen kanssa yhteentoimivia tietotekniikkajärjestelmiä ja -ohjelmistoja, tietojen todentamiseen ja salaamisen käytettävät järjestelmät ja ohjelmistot mukaan luettuina; ja
  - b) ylläpitää mekanismeja, joilla varmistetaan osallistumishakemusten ja tarjousten koskemattomuus, vahvistetaan niiden saapumisaika sekä estetään asiaton pääsy niihin.

Hankinnan toteuttaminen

4. Hankintayksiköt toteuttavat tämän sopimuksen piiriin kuuluvan hankinnan avoimella ja puolueettomalla tavalla siten, että
  - a) noudatetaan tätä lukua ja käytetään esimerkiksi avointa, valikoivaa tai suljettua tarjouspyyntömenettelyä;
  - b) vältetään eturistiriidat; ja
  - c) estetään korruptio.

Alkuperäsäännöt

5. Kumpikaan osapuoli ei tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan yhteydessä saa soveltaa toisen osapuolen tuomiin tavaroihin tai tarjoamiin palveluihin alkuperäsääntöjä, jotka eroavat niistä alkuperäsäännöistä, joita kyseinen osapuoli soveltaa samaan aikaan tavanomaisessa kaupankäynnissä samanlaisten tavaroiden tuontiin tai palvelujen hankintaan toiselta osapuolelta.

Vastikkeet

6. Tämän sopimuksen piiriin kuuluvan hankinnan osalta osapuoli ja sen hankintayksiköt eivät saa tavoitella, ottaa huomioon, määrätä tai panna täytäntöön mitään vastikkeitä.

Toimenpiteet, jotka eivät koske hankintaa

7. Edellä olevaa 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta tulleihin eikä mihinkään tuonnin yhteydessä kannettaviin tai tuontiin liittyviin maksuihin, tullien ja maksujen kantamismenettelyyn eikä muihin tuontisäännöksiin ja -muodollisuuksiin tai palvelujen kauppaa koskeviin toimenpiteisiin lukuun ottamatta tämän sopimuksen piiriin kuuluvia hankintoja koskevia toimenpiteitä.

9.5 ARTIKLA

Hankintajärjestelmästä tiedottaminen

1. Kukin osapuoli

a) julkaisee viipymättä kaikki tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia hankintoja koskevat lait, asetukset tai määräykset, oikeuden päätökset, yleisesti sovellettavaksi tarkoitetut hallinnolliset päätökset, sopimusten vakioehdot, joista säädetään laissa tai asetuksessa tai määräyksessä ja jotka on otettu viitteeksi ilmoituksiin ja tarjouspyyntöasiakirjoihin, ja menettelyt sekä kaikkien näiden mahdolliset muutokset virallisessa sähköisessä julkaisussa tai paperijulkaisussa, jota levitetään laajasti ja joka on helposti yleisön saatavilla; ja

b) antaa näistä pyydettyä selvityksen toiselle osapuolelle.

2. Kukin osapuoli luettelee liitteessä 9-H

a) sähköiset julkaisut tai paperijulkaisut, joissa se julkaisee 1 kohdassa kuvatut tiedot; ja

b) sähköiset julkaisut tai paperijulkaisut, joissa se julkaisee 9.6 artiklassa (Ilmoitukset), 9.8 artiklan (Toimittajien kelpuuttaminen) 8 kohdassa ja 9.15 artiklan (Hankintatietojen avoimuus) 2 kohdassa edellytetyt ilmoitukset.

3. Kukin osapuoli ilmoittaa viipymättä 16.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) nojalla perustetulle palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevälle komitealle kaikista liitteessä 9-H lueteltuihin julkaisuvälineisiin tehtävistä muutoksista.

9.6 ARTIKLA

Ilmoitukset

Aiottua hankintaa koskeva ilmoitus

1. Hankintayksikkö julkaisee kunkin tämän sopimuksen piiriin kuuluvan hankinnan osalta aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen, joka on välittömästi saatavilla sähköisesti ja maksutta keskitetystä palvelupisteestä, paitsi jos kyse on 9.12 artiklassa (Suljettu tarjouspyyntömenettely) tarkoitetuista olosuhteista. Aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen on oltava helposti yleisön saatavilla ainakin ilmoituksessa ilmoitetun ajanjakson päättymiseen saakka. Kunkin osapuolen on ilmoitettava soveltuva sähköinen väline liitteessä 9-H olevassa sitä koskevassa jaksossa olevassa luettelossa.

2. Jollei tässä luvussa muuta määrätä, kunkin aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen on sisällettävä seuraavat tiedot:

a) hankintayksikön nimi ja osoite ja muut tiedot, joita tarvitaan yhteyden ottamiseen hankintayksikköön ja hankinta-asiakirjojen hankkimiseen, tarvittaessa myös niiden hintatiedot ja maksuehdot;

b) hankinnan kuvaus, joka sisältää muun muassa hankittavien tavaroiden tai palvelujen luonteen ja määrän tai arvioidun määrän;

c) toistuvien sopimusten osalta arvio tulevia aiottuja hankintoja koskevien ilmoitusten julkaisuajankohdasta, jos mahdollista;

d) mahdollisten vaihtoehtojen kuvaus;

e) aikataulu tavaroiden tai palvelujen toimittamiselle tai sopimuksen kesto;

f) käytettävä hankintamenetelmä ja tieto siitä, liittyykö menetelmään neuvotteluja tai sähköinen huutokauppa;

- g) tarvittaessa osoite ja hankintaan osallistumista koskevien hakemusten viimeinen jättöpäivä;
- h) tarjousten toimitusosoite ja viimeinen jättöpäivä;
- i) kieli tai kielet, jolla tai joilla tarjoukset tai osallistumishakemukset voidaan jättää, jos ne voidaan jättää kielellä, joka on muu kuin hankintayksikön sijaintipaikan virallinen kieli;
- j) luettelo ja lyhyt kuvaus kaikista toimittajiin sovellettavista osallistumisedellytyksistä, mukaan luettuina toimittajilta edellytettävistä asiakirjoista tai todistuksista koskevat vaatimukset, ellei tällaisia vaatimuksia ole ilmoitettu tarjouspyyntöasiakirjoissa, jotka on saatettu kaikkien kiinnostuneiden toimittajien saataville samanaikaisesti aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen kanssa;
- k) toimittajien valintaperusteet ja mahdolliset rajoitukset niiden toimittajien määrään, jotka voivat jättää tarjouksen, jos hankintayksikkö aikoo 9.8 artiklan (Toimittajien kelpuuttaminen) mukaisesti pyytää rajallisen määrän edellytykset täyttäviä toimittajia jättämään tarjouksen; ja
- l) osoitus siitä, että hankinta kuuluu tämän sopimuksen piiriin.

Ilmoituksen tiivistelmä

3. Hankintayksikkö julkaisee jokaisesta aiotusta hankinnasta helposti saatavilla olevan ilmoituksen tiivistelmän jollakin WTO:n virallisista kielistä samanaikaisesti kun se julkaisee aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen. Ilmoituksen on sisällettävä ainakin seuraavat tiedot:

- a) hankinnan kohde;
- b) tarjousten viimeinen jättöpäivä tai tarvittaessa hankintaan osallistumista tai kestoluetteloon sisällyttämistä koskevan hakemuksen viimeinen jättöpäivä; ja
- c) osoite, josta hankinta-asiakirjoja voi pyytää.

Suunniteltua hankintaa koskeva ilmoitus

4. Hankintayksiköitä kannustetaan julkaisemaan sähköisesti, aiottuja hankintoja koskevien ilmoitusten julkaisemiseen tarkoitettua palvelupisteen välityksellä ja mahdollisimman aikaisin kunakin verovuonna ilmoitukset tulevista hankintasuunnitelmista, jäljempänä "suunniteltua hankintaa koskeva ilmoitus". Suunniteltua hankintaa koskevassa ilmoituksessa olisi mainittava hankinnan kohde ja aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen suunniteltu julkaisupäivä.

5. Liitteessä 9-B tai 9-C luetellut hankintayksiköt voivat käyttää suunniteltua hankintaa koskevaa ilmoitusta ilmoituksena aiotusta hankinnasta, jos se sisältää kaikki saatavilla olevat 2 kohdassa tarkoitettut tiedot ja jos siinä pyydetään kiinnostuneita toimittajia ilmaisemaan hankintayksikölle kiinnostuksensa kyseistä hankintaa kohtaan.

9.7 ARTIKLA

Osallistumisedellytykset

- 1. Hankintayksiköt rajaavat hankintaan osallistumisedellytykset niihin, jotka ovat välttämättömiä sen varmistamiseksi, että toimittajalla on lainsäädännölliset, kaupalliset, tekniset ja taloudelliset valmiudet toteuttaa asianomainen hankinta.
- 2. Vahvistaessaan osallistumisedellytykset hankintayksiköt
  - a) eivät saa asettaa toimittajan hankintaan osallistumisen edellytykseksi sitä, että tietyn osapuolen hankintayksikkö on aiemmin myöntänyt kyseiselle toimittajalle yhden tai useamman sopimuksen tai että toimittajalla on tietyn osapuolen alueella hankittua aiempaa kokemusta; mutta
  - b) voivat edellyttää asianmukaista aiempaa kokemusta, jos se on oleellista hankinnan vaatimusten täyttämiseksi.

3. Arvioidessaan sitä, täyttääkö toimittaja osallistumisedellytykset, hankintayksiköt
  - a) arvioivat toimittajan taloudellisia valmiuksia sekä kaupallisia ja teknisiä kykyjä tämän liiketoiminnan perusteella sekä hankintayksikön osapuolen alueella että sen ulkopuolella; ja
  - b) perustavat arvionsa edellytyksiin, jotka ne ovat etukäteen maininneet ilmoituksissa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa.
4. Jos on olemassa asiaa tukevia todisteita, osapuoli ja sen hankintayksiköt voivat hylätä toimittajan muun muassa seuraavin perustein:
  - a) konkurssi;
  - b) väärät ilmoitukset;
  - c) aiemmasta sopimuksesta tai aiemmista sopimuksista johtuvien oleellisten vaatimusten tai velvoitteiden täyttämisen merkittävä tai jatkuva laiminlyönti;
  - d) vakavista rikoksista tai muista vakavista rikkomuksista saadut lopulliset tuomiot;
  - e) ammatillinen laiminlyönti tai toiminta tai toiminnan puute, joka vaikuttaa haitallisesti toimittajan kaupalliseen luotettavuuteen; tai
  - f) verojen laiminlyönti.

9.8 ARTIKLA

Toimittajien kelpuuttaminen

Rekisteröintijärjestelmät ja kelpuuttamismenettelyt

1. Kukin osapuoli ja sen hankintayksiköt voivat pitää yllä toimittajien rekisteröintijärjestelmää, johon kiinnostuneita toimittajia pyydetään rekisteröitymään ja antamaan tiettyjä tietoja.
2. Kukin osapuoli varmistaa, että
  - a) sen hankintayksiköt pyrkivät yhtenäistämään kelpuuttamismenettelyjään; ja
  - b) sen hankintayksiköt pyrkivät yhtenäistämään rekisteröintijärjestelmiään, jos kyseiset hankintayksiköt ylläpitävät tällaisia järjestelmiä.
3. Kumpikaan osapuoli eikä sen hankintayksiköt saa ottaa käyttöön tai soveltaa mitään rekisteröintijärjestelmää tai kelpuuttamismenettelyä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti aiheutetaan tarpeettomia esteitä toisen osapuolen toimittajien osallistumiselle sen hankintaan.

Valikoiva tarjouspyyntömenettely

4. Jos hankintayksikkö aikoo järjestää valikoivan tarjouspyyntömenettelyn, hankintayksikön on
  - a) sisällytettävä aiottua hankintaa koskevaan ilmoitukseen ainakin 9.6 artiklan (Ilmoitukset) 2 kohdan a, b, f, g, j, k ja l alakohdan mukaiset tiedot ja pyydettyä toimittajia lähettämään osallistumishakemus; ja
  - b) annettava tarjouskilpailun alkuun mennessä ainakin 9.6 artiklan (Ilmoitukset) 2 kohdan c, d, e, h ja i alakohdan mukaiset tiedot edellytykset täyttävillä toimittajille, joille se antaa ilmoituksen 9.10 artiklan (Määräajat) 3 kohdan b alakohdan mukaisesti.
5. Hankintayksikkö sallii kaikkien edellytykset täyttävien toimittajien osallistua tiettyyn hankintaan, jollei hankintayksikkö aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa rajoita niiden toimittajien määrää, jotka saavat jättää tarjouksen, ja ilmoita perusteita rajoitetun toimittajamäärän valitsemiselle. Niiden toimittajien määrän, jotka saavat jättää tarjouksen, on joka tapauksessa oltava riittävä, jotta turvataan kilpailu vaikuttamatta hankintajärjestelmän toiminnan tehokkuuteen.

6. Jos tarjouspyyntöasiakirjat eivät ole julkisesti saatavilla 4 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen julkaisupäivästä alkaen, hankintayksikön on varmistettava, että kyseiset asiakirjat saatetaan samanaikaisesti kaikkien 5 kohdan mukaisesti valittujen edellytykset täyttävien toimittajien saataville.

Kestoluettelot

7. Hankintayksiköt voivat pitää yllä toimittajien kestoluetteloa sillä edellytyksellä, että ilmoitus, jolla kiinnostuneita toimittajia pyydetään hakemaan sisällyttämistä luetteloon,

- a) julkaistaan vuosittain; ja
- b) jos luettelo julkaistaan sähköisesti, se on saatavilla jatkuvasti jollakin liitteessä 9-H luetellulla soveltuvalla sähköisellä välineellä.

8. Edellä 7 kohdassa tarkoitettuun ilmoitukseen on sisällytettävä seuraavat:

- a) kuvaus tavaroista tai palveluista tai niiden luokista, joita varten luetteloa voidaan käyttää;
- b) osallistumisedellytykset, jotka toimittajien on täytettävä, sekä menetelmät, joilla hankintayksikkö varmentaa, että toimittaja täyttää edellytykset;
- c) hankintayksikön nimi ja osoite ja muut tiedot, joita tarvitaan yhteydenottoon hankintayksikköön ja kaikkien luetteloon liittyvien merkittävien asiakirjojen hankkimiseen;
- d) luettelon voimassaoloaika ja sen voimassaolon uudistamis- tai päättämistapa tai, jos voimassaoloaikaa ei mainita, ilmoitus siitä, miten luettelon käytön päättämisestä ilmoitetaan; ja
- e) osoitus siitä, että luetteloa voidaan käyttää tämän sopimuksen piiriin kuuluvaan hankintaan.

9. Jos kestoluettelo on voimassa enintään kolme vuotta, hankintayksiköt voivat 7 kohdan määräyksistä poiketen julkaista 7 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen ainoastaan kerran luettelon voimassaoloajan alkaessa sillä edellytyksellä, että

- a) ilmoituksessa ilmoitetaan voimassaoloaika ja ettei muita ilmoituksia julkaista; ja
- b) ilmoitus julkaistaan sähköisesti ja se on saatavilla jatkuvasti sen voimassaolon ajan.

10. Hankintayksiköiden on annettava toimittajien milloin tahansa hakea sisällyttämistä kestoluetteloon, ja niiden on sisällytettävä luetteloon kaikki edellytykset täyttävät toimittajat kohtuullisessa ajassa.

11. Jos toimittaja, joka ei sisälly kestoluetteloon, jättää kestoluetteloon perustuvaan hankintaan liittyvän osallistumishakemuksen ja kaikki vaadittavat asiakirjat 9.10 artiklan (Määräajat) 2 kohdassa vahvistettujen määräaikojen puitteissa, hankintayksikön on käsiteltävä hakemus. Hankintayksikkö ei saa hylätä toimittajaa hankintaa koskevasta käsittelystä sillä perusteella, että hankintayksiköllä ei ole riittävästi aikaa käsitellä hakemusta, jollei ole kyse poikkeustapauksesta, jossa hankintayksikkö ei hankinnan monitahoisuuden vuoksi kykene käsittelemään hakemusta tarjousten jättämiseksi asetussa määräajassa.

Liitteeseen 9-C kuuluvat yksiköt

12. Liitteessä 9-C luetellut hankintayksiköt voivat käyttää aiottua hankintaa koskevana ilmoituksena ilmoitusta, jossa toimittajia pyydetään hakemaan kestoluetteloon sisällyttämistä, sillä edellytyksellä, että

- a) ilmoitus julkaistaan 7 kohdan mukaisesti ja se sisältää 8 kohdassa vaaditut tiedot, kaikki saatavilla olevat 9.6 artiklan (Ilmoitukset) 2 kohdassa vaaditut tiedot sekä maininnan siitä, että kyseinen ilmoitus on aiottua hankintaa koskeva ilmoitus tai että ainoastaan kestoluettelossa olevat toimittajat saavat jatkossa kestoluettelon piiriin kuuluvaa hankintaa koskevia ilmoituksia; ja
- b) hankintayksikkö toimittaa viipymättä riittävästi tietoja toimittajille, jotka ovat ilmaisseet hankintayksikölle kiinnostuksensa tiettyä hankintaa kohtaan, jotta toimittajat voivat arvioida, ovatko ne kiinnostuneita hankinnasta, mukaan luettuina kaikki saatavilla olevat lisätiedot, joita edellytetään 9.6 artiklan (Ilmoitukset) 2 kohdassa.

13. Liitteen 9-C piiriin kuuluvat hankintayksiköt voivat antaa toimittajan, joka on hakenut sisällyttämistä kestopuutteen 10 kohdan mukaisesti, tehdä tarjouksen tietyssä hankinnassa, jos hankintayksiköllä on riittävästi aikaa tutkia, täyttääkö toimittaja osallistumisedellytykset.

Hankintayksikön päätöksistä tiedottaminen

14. Hankintayksiköiden on viipymättä ilmoitettava osallistumishakemuksen tai toimittajien kestopuutteen sisällyttämistä koskevan hakemuksen lähettäneelle toimittajalle hankintayksikön tällaisesta hakemuksesta tekemästä päätöksestä.

15. Jos hankintayksikkö hylkää osallistumishakemuksen tai kestopuutteen sisällyttämistä koskevan toimittajan esittämän hakemuksen, ei katso toimittajan enää täyttävän osallistumisedellytyksiä tai poistaa toimittajan kestopuutteen sisällyttämistä koskevan hankintayksikön on viipymättä ilmoitettava asiasta toimittajalle ja toimitettava tälle pyynnöstä viipymättä kirjallinen selvitys päätöksensä perusteluista.

9.9 ARTIKLA

Tekniset eritelmät ja tarjouspyyntöasiakirjat

Tekniset eritelmät

1. Hankintayksiköt eivät saa laatia, ottaa käyttöön tai soveltaa teknisiä eritelmiä tai määrätä vaatimustenmukaisuuden arviointimenetelystä, joiden tarkoituksena tai seurauksena on tarpeettomien esteiden aiheuttaminen kansainväliselle kaupalle.

2. Hankittavien tavaroiden tai palvelujen teknisistä eritelmistä määrätessään hankintayksikköjen on tarvittaessa

a) laadittava tekniset eritelmät tietoina käyttöominaisuuksista ja toimintavaatimuksista eikä niinkään mallina tai kuvailevina ominaisuuksina; ja

b) käytettävä teknisten eritelmien perustana kansainvälisiä standardeja, jos niitä on; muussa tapauksessa perustana on käytettävä kansallisia teknisiä määräyksiä, tunnustettuja kansallisia standardeja tai rakennusmääräyksiä.

3. Jos teknisissä eritelmissä käytetään mallia tai kuvailevia ominaisuuksia, hankintayksiköiden on tarvittaessa mainittava, että ne ottavat huomioon vastaavia tavaroita tai palveluja koskevat tarjoukset, jotka todistettavasti täyttävät hankintavaatimukset, sisällyttämällä esimerkiksi maininnan "tai vastaava" tarjouspyyntöasiakirjoihin.

4. Hankintayksiköt eivät saa laatia teknisiä eritelmiä, joissa edellytetään tiettyä tavaramerkkiä tai toiminimeä, patenttia, tekijänoikeutta, mallia, tyyppiä, tiettyä alkuperää, valmistajaa tai toimittajaa taikka viitataan niihin, paitsi jos hankintavaatimuksia ei voida muulla tavoin kuvata riittävän tarkasti tai selvästi ja edellyttäen, että tällaisissa tapauksissa hankintayksiköt sisällyttävät tarjouspyyntöasiakirjoihin esimerkiksi maininnan "tai vastaava".

5. Hankintayksiköt eivät saa pyytää eikä ottaa vastaan kilpailua rajoittavalla tavalla vaikuttavaa neuvontaa, jota voidaan käyttää tietyssä hankinnassa käytettävien eritelmien valmistelussa tai hyväksynnässä, sellaiselta henkilöltä, jolla voi olla kaupallista mielenkiintoa tätä hankintaa kohtaan.

6. Selvyyden vuoksi todetaan, että kumpikin osapuoli ja sen hankintayksiköt saavat tämän artiklan mukaisesti laatia, ottaa käyttöön tai soveltaa teknisiä eritelmiä luonnonvarojen säilyttämisen tai ympäristönsuojelun edistämiseksi.

7. Kun hankintayksiköt vahvistavat 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja suorituskykyä tai toiminnallisia vaatimuksia koskevia ympäristöominaisuuksia, ne voivat halutessaan käyttää unionissa olemassa olevissa ympäristömerkeissä ja Singaporessa olemassa olevissa ympäristömerkeissä määriteltyjä yksityiskohtaisia eritelmiä tai tarvittaessa niiden osia sillä edellytyksellä, että

a) eritelmät soveltuvat hankintasopimuksen kohteena olevien tavaroiden tai palvelujen ominaisuuksien määrittämiseen;

b) merkin asettamat vaatimukset laaditaan tieteellisen tiedon pohjalta; ja

c) tällaiset eritelmät ovat kaikkien asianomaisten osapuolten saatavilla.

Tarjouspyyntöasiakirjat

8. Hankintayksiköt antavat toimittajille tarjouspyyntöasiakirjat, joissa on ilmoitettava kaikki tiedot, jotka toimittajat tarvitsevat asianmukaisten tarjousten laatimista ja jättämistä varten. Asiakirjoihin on sisällytettävä täydellinen kuvaus seuraavista seikoista, ellei niitä ole esitetty jo aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa:

- a) hankinta, mukaan luettuina hankittavien tavaroiden tai palvelujen luonne ja määrä tai arvioitu määrä ja kaikki vaatimukset, kuten tekniset eritelvät, vaatimustenmukaisuuden arviointitodistus, suunnitelmat, piirustukset tai ohjeaineistot;
- b) kaikki toimittajien osallistumisedellytykset sekä luettelo osallistumisedellytyksiin liittyvistä tiedoista ja asiakirjoista, jotka toimittajien on esitettävä;
- c) kaikki sopimuksen myöntämisessä huomioon otettavat hankintayksikön arviointiperusteet ja niiden suhteellinen painoarvo silloin, kun hinta ei ole ainoa arviointiperuste;
- d) todentamiseen ja salaamiseen liittyvät vaatimukset tai tietojen sähköiseen toimittamiseen liittyvät muut vaatimukset, jos hankintayksikkö toteuttaa hankinnan sähköisesti;
- e) huutokaupan säännöt, mukaan luettuna tarjousten arviointiperusteisiin liittyvien tekijöiden yksilöinti, jos hankintayksikkö järjestää sähköisen huutokaupan;
- f) tarjousten avaamistilaisuuden päivämäärä, kellonaika ja paikka sekä tarvittaessa tiedot henkilöistä, joilla on oikeus olla läsnä, jos tarjoukset avataan julkisesti;
- g) kaikki muut ehdot, kuten maksuehdot ja tarjousten esittämistapaa koskevat rajoitukset, esimerkiksi paperilla tai sähköisesti; ja
- h) tavaroiden toimittamiselle tai palvelujen tarjoamiselle mahdollisesti asetetut määräajat.

9. Vahvistaessaan hankittavien tavaroiden tai palvelujen toimittamiselle mahdollisesti asetettavia määräaikoja hankintayksiköt ottavat huomioon muun muassa hankinnan monitahoisuuden, odotettavissa olevan alihankinnan osuuden sekä tuotannon, varastosta oton ja tavaroiden kuljetuksen lähtöpaikasta taikka palvelun toimittamisen vaatiman todellisen ajan.

10. Hankintayksiköt voivat vahvistaa hankinnan toteuttamiseen liittyviä ympäristövaatimuksia sillä edellytyksellä, että nämä ovat tässä luvussa vahvistettujen sääntöjen kanssa yhteensopivia ja että niistä ilmoitetaan aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai muussa ilmoituksessa, jota käytetään aiottua hankintaa koskevana ilmoituksena⁽³³⁾, tai tarjouspyyntöasiakirjoissa.

11. Aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai muussa ilmoituksessa, jota käytetään aiottua hankintaa koskevana ilmoituksena, tai tarjouspyyntöasiakirjoissa vahvistettuihin arviointiperusteisiin voivat sisältyä muiden muassa hinta ja muita kustannustekijöitä, laatu, tekniset ansiot, ympäristöominaisuudet ja toimitusehdot.

12. Hankintayksiköiden on viipymättä

- a) asetettava tarjouspyyntöasiakirjat saataville, jotta kiinnostuneilla toimittajilla on riittävästi aikaa asianmukaisten tarjousten jättämistä varten;
- b) toimitettava pyynnöstä tarjouspyyntöasiakirjat kaikille kiinnostuneille toimittajille; ja
- c) vastattava kaikkien kiinnostuneiden tai hankintaan osallistuvien toimittajien kaikkiin asianmukaisiin tietopyyntöihin sillä edellytyksellä, ettei kyseinen toimittaja saa tietojen avulla etua muihin toimittajiin nähden.

⁽³³⁾ Tämän artiklan 10, 11 ja 13 kohdan sekä 9.11 artiklan (Neuvottelut) 2 kohdan soveltamiseksi ilmaisulla ”muu ilmoitus, jota käytetään aiottua hankintaa koskevana ilmoituksena” tarkoitetaan 9.6 artiklan (Ilmoitukset) 5 kohdan piiriin kuuluvaa, suunniteltua hankintaa koskevaa ilmoitusta sekä 9.8 artiklan (Toimittajien kelpuuttaminen) 12 kohdan piiriin kuuluvaa ilmoitusta, jolla tarjoajia pyydetään hakemaan sisällyttämistä kestoletteloon.

Muutokset

13. Jos hankintayksikkö ennen sopimuksen myöntämistä muuttaa aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai muussa ilmoituksessa, jota käytetään aiottua hankintaa koskevana ilmoituksena, tai hankintaan osallistuville toimittajille annetuissa tarjouspyyntöasiakirjoissa vahvistettuja perusteita tai vaatimuksia tai muuttaa ilmoitusta tai tarjouspyyntöasiakirjoja taikka julkaisee ne uudelleen, sen on toimitettava kirjallisesti kaikki tällaiset muutokset tai muutetut tai uudelleen julkaistut ilmoitukset tai tarjouspyyntöasiakirjat:

- a) kaikille toimittajille, jotka ovat osallisina menettelyssä ajankohtana, jona tietoja muutetaan tai julkaistaan uudelleen, jos nämä ovat hankintayksikön tiedossa, ja muissa tapauksissa samalla tavalla kuin alkuperäiset tiedot; ja
- b) riittävän aikaisin, jotta toimittajille jää aikaa tarvittaessa muuttaa tarjouksiaan ja toimittaa muutetut tarjoukset.

9.10 ARTIKLA

Määräajat

Yleistä

1. Hankintayksiköt antavat omien kohtuullisten tarpeidensa mukaisesti toimittajille riittävästi aikaa laatia ja toimittaa osallistumishakemukset ja asianmukaiset tarjoukset ottaen huomioon muun muassa

- a) hankinnan luonteen ja monitahoisuuden;
- b) odotettavissa olevan alihankinnan osuuden; ja
- c) vaadittavan ajan tarjousten toimittamiseen muilla kuin sähköisillä välineillä ulkomailla sijaitsevista ja kansallisista yhteyspisteistä, joissa ei käytetä sähköisiä välineitä.

Näiden määräaikojen, mukaan luettuina määräaikojen mahdolliset pidennykset, on oltava samat kaikille hankinnasta kiinnostuneille tai hankintaan osallistuville toimittajille.

Määräajat

2. Valikoivaa tarjouspyyntömenettelyä käyttävät hankintayksiköt vahvistavat osallistumishakemusten viimeisen jättöpäivän siten, että se on periaatteessa vähintään 25 päivää aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisemispäivästä. Jos hankintayksikön asianmukaisesti osoittama tilanteen kiireellisyys vaikeuttaa tämän määräajan noudattamista, määräaika voidaan lyhentää vähintään kymmeneen päivään.

3. Lukuun ottamatta 4, 5, 7 ja 8 kohdan määräyksiä hankintayksiköt vahvistavat tarjousten viimeisen jättöpäivän siten, että se on vähintään 40 päivää siitä, kun

- a) aiottua hankintaa koskeva ilmoitus on julkaistu, kun kyseessä on avoin tarjouspyyntömenettely; tai
- b) hankintayksikkö ilmoittaa toimittajille, että niitä pyydetään jättämään tarjous, kun kyseessä on valikoiva tarjouspyyntömenettely, riippumatta siitä, käyttääkö hankintayksikkö kestoluetteloa.

4. Hankintayksiköt voivat lyhentää tarjousten jättämiselle 3 kohdassa asetetun määräajan vähintään kymmeneen päivään, jos

- a) hankintayksikkö on julkaissut suunniteltua hankintaa koskevan ilmoituksen 9.6 artiklan (Ilmoitukset) 4 kohdan mukaisesti vähintään 40 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisemista ja suunniteltua hankintaa koskeva ilmoitus sisältää seuraavat:

- i) hankinnan kuvaus;
- ii) arvioitu päivämäärä, jolloin tarjoukset tai osallistumishakemukset on viimeistään jätettävä;

- iii) maininta siitä, että kiinnostuneiden toimittajien on ilmaistava hankintayksikölle kiinnostuksensa hankintaan;
  - iv) osoite, josta hankinta-asiakirjoja voi pyytää; ja
  - v) kaikki saatavilla olevat tiedot, joita 9.6 artiklan (Ilmoitukset) 2 kohdassa edellytetään aiottua hankintaa koskevalta ilmoitukselta;
- b) hankintayksikkö ilmoittaa uudistettavien sopimusten osalta aiottua hankintaa koskevassa ensimmäisessä ilmoituksessa, että seuraavissa ilmoituksissa esitetään tämän kohdan mukaiset määräajat tarjousten jättämiselle; tai
- c) hankintayksikön asianmukaisesti osoittama tilanteen kiireellisyys vaikeuttaa 3 kohdan mukaisesti tarjousten jättämiselle asetetun määräajan noudattamista.
5. Hankintayksiköt voivat lyhentää tarjousten jättämiselle 3 kohdassa asetettua määräaika viidellä päivällä kaikissa seuraavissa tilanteissa:
- a) aiottua hankintaa koskeva ilmoitus julkaistaan sähköisesti;
  - b) kaikki tarjouspyyntöasiakirjat ovat saatavilla sähköisesti aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisupäivästä alkaen; ja
  - c) hankintayksikkö voi ottaa tarjoukset vastaan sähköisesti.
6. Edellä olevan 5 kohdan soveltaminen yhdessä 4 kohdan kanssa ei saa johtaa siihen, että 3 kohdassa tarjousten jättämiselle asetettuja määräaikoja lyhennetään alle kymmeneen päivään aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisupäivästä.
7. Jos hankintayksikkö ostaa kaupallisia tavaroita tai palveluja tai niiden yhdistelmän, se voi lyhentää 3 kohdan mukaisesti tarjousten jättämiselle asetetun määräajan vähintään 13 päivään sillä edellytyksellä, että se julkaisee samaan aikaan sähköisesti sekä aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen että tarjouspyyntöasiakirjat, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muita tämän artiklan määräyksiä. Jos hankintayksikkö hyväksyy kaupallisia tavaroita tai palveluja koskevien tarjousten esittämisen sähköisesti, se voi lyhentää 3 kohdan mukaisesti määritetyn määräajan vähintään kymmeneen päivään.
8. Jos liitteiden 9-B tai 9-C piiriin kuuluva hankintayksikkö on valinnut kaikki edellytykset täyttävät toimittajat tai rajoitetun määrän niistä, hankintayksikkö ja valitut toimittajat voivat sopia keskenään määräajasta tarjousten jättämiselle. Jos sopimusta ei ole, määräaika on vähintään kymmenen päivää.

9.11 ARTIKLA

Neuvottelut

1. Kumpikin osapuoli voi edellyttää, että sen hankintayksiköt käyvät neuvotteluja, jos
- a) hankintayksikkö on ilmaissut aikomuksensa käydä neuvotteluja 9.6 artiklan (Ilmoitukset) 2 kohdan mukaisessa aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa; tai
  - b) tarjousten arvioinnissa ilmenee, ettei yksikään tarjouksista ole aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai muussa ilmoituksessa, jota käytetään aiottua hankintaa koskevana ilmoituksena, tai tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyillä arviointiperusteilla selvästi edullisin.
2. Hankintayksiköt
- a) varmistavat, että neuvotteluihin osallistuvien toimittajien mahdollinen poissulkeminen tehdään aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai muussa ilmoituksessa, jota käytetään aiottua hankintaa koskevana ilmoituksena, tai tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyillä arviointiperusteilla; ja
  - b) ilmoittavat neuvottelujen päättyttyä yleisen määräajan, johon mennessä jäljelle jääneiden toimittajien on jätettävä uusi tai tarkistettu tarjous.

9.12 ARTIKLA

Suljettu tarjouspyyntömenettely

1. Edellyttäen, että hankintayksiköt eivät käytä tätä määräystä toimittajien kilpailun välttämistarkoituksessa tai tavalla, jolla syrjitään minkä tahansa muun osapuolen toimittajia tai suojellaan kotimaisia toimittajia, hankintayksiköt voivat käyttää suljettua tarjouspyyntömenettelyä ja olla soveltamatta 9.6 artiklaa (Ilmoitukset), 9.7 artiklaa (Osallistumisedellytykset), 9.8 artiklaa (Toimittajien kelpuuttaminen), 9.9 artiklan (Tekniset eritelmät ja tarjouspyyntöasiakirjat) 8–13 kohtaa, 9.10 artiklaa (Määräajat), 9.11 artiklaa (Neuvottelut), 9.13 artiklaa (Sähköiset huutokaupat) ja 9.14 artiklaa (Tarjousten käsittely ja sopimusten myöntäminen) ainoastaan seuraavin edellytyksin:

a) jos

- i) yhtään tarjousta ei ole jätetty tai yksikään toimittaja ei ole pyytänyt osallistua;
- ii) yhtään tarjouspyyntöasiakirjojen olennaiset vaatimukset täyttävää tarjousta ei ole jätetty;
- iii) yksikään toimittaja ei ole täyttänyt osallistumisedellytyksiä; tai
- iv) toimitetut tarjoukset ovat olleet vilpillisiä,

edellyttäen, että hankintayksikkö ei oleellisesti muuta tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyjä vaatimuksia;

b) jos ainoastaan tietty toimittaja voi toimittaa tavarat tai palvelut ja varteenotettavia vaihtoehtoisia tai korvaavia tavaroita tai palveluja ei ole mistä tahansa seuraavasta syystä:

- i) vaatimuksena on taideteos;
- ii) kyse on patenttisuojasta, tekijänoikeuksista tai muista yksinoikeuksista; tai
- iii) kilpailua ei ole teknisistä syistä;

c) jos kyseessä ovat tavaroiden tai palvelujen alkuperäisen toimittajan suorittamat, alkuperäiseen hankintaan sisällytettömät lisätoimitukset, kun toimittajan vaihtaminen tällaisten lisätavaroiden tai -palvelujen osalta

- i) ei ole mahdollinen taloudellisista tai teknisistä syistä, joita ovat muun muassa vaatimus korvattavuudesta tai yhteentoimivuudesta olemassa olevien laitteiden, ohjelmistojen, palvelujen tai laitteistojen kanssa, jotka on hankittu osana alkuperäistä hankintaa; ja
- ii) aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten olennaista päällekkäisyyttä hankintayksikölle;

d) jos tämä on ehdottoman välttämätöntä, koska tavaroita tai palveluja ei hankintayksikölle ennalta arvaamattomista syistä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi ole voitu hankkia tarpeeksi ajoissa avointa tai valikoivaa tarjouspyyntömenettelyä noudattaen;

e) jos tavarat hankitaan perushyödykemarkkinoilta;

f) jos hankintayksikkö hankkii prototyyppin tai uuden tavarain tai palvelun, joka on kehitetty sen pyynnöstä tietyn tutkimus- tai koetoimintaa, selvitystyötä tai alkuperäiskehittelyä koskevan sopimuksen osana ja sitä varten. Uuden tavarain tai palvelun alkuperäiskehittelyyn voi kuulua rajoitettua tuotantoa tai tarjontaa kenttäkokeiden tulosten saamiseksi ja sen osoittamiseksi, että tavara tai palvelu soveltuu sarjatuotantoon tai joukkotarjontaan hyväksyttävien laatustandardien mukaisesti, mutta siihen ei kuulu sarjatuotanto, tarjontaa kaupallisen kannattavuuden saavuttamiseksi tai tutkimus- ja kehityskulujen kattaminen;

g) jos kyse on hankinnasta poikkeuksellisen edullisissa olosuhteissa, jotka voivat liittyä vain lyhytaikaisesti ilmenevään epätavalliseen tilanteeseen, kuten selvitystilaan, konkurssipesän hallintoon tai konkurssiin, mutta ei tavanomaisesta hankinnasta vakituksilta toimittajilta; ja

h) jos sopimus tehdään suunnittelukilpailun voittajan kanssa sillä edellytyksellä, että

- i) kilpailu on järjestetty tämän luvun periaatteita noudattaen, erityisesti aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisemisen osalta; ja
- ii) riippumaton tuomaristo arvioi osallistujat suunnittelusopimuksen tekemiseksi voittajan kanssa.

2. Hankintayksiköt laativat kirjallisen kertomuksen jokaisesta 1 kohdan mukaisesti tehdystä sopimuksesta. Kertomus sisältää hankintayksikön nimen, hankittujen tavaroiden tai palvelujen arvon ja laadun sekä maininnan 1 kohdassa tarkoitetuista olosuhteista ja edellytyksistä, jotka oikeuttavat suljetun tarjouspyyntömenettelyn käytön.

9.13 ARTIKLA

Sähköiset huutokaupat

Jos hankintayksikkö aikoo toteuttaa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan sähköistä huutokauppaa käyttäen, hankintayksikön on toimitettava jokaiselle osallistujalle ennen sähköisen huutokaupan aloittamista

- a) tiedot automaattisesta arviointimenettelystä, joka perustuu tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyihin arviointiperusteisiin ja jota käytetään huutokaupassa tarjousten automaattisessa järjestykseen asettamisessa tai niiden järjestyksen muuttamisessa, ja siihen kuuluvista matemaattisista kaavoista;
- b) osallistujan tarjouksen alustavan arvioinnin tulokset, jos sopimus myönnetään edullisimman tarjouksen perusteella; ja
- c) kaikki muut huutokaupan toteuttamisen kannalta oleelliset tiedot.

9.14 ARTIKLA

Tarjousten käsittely ja sopimusten myöntäminen

Tarjousten käsittely

1. Hankintayksiköiden on otettava kaikki tarjoukset vastaan, avattava ne ja käsiteltävä niitä sellaisia menettelyjä noudattaen, joilla taataan hankintaprosessin oikeudenmukaisuus ja puolueettomuus sekä tarjousten luottamuksellisuus.
2. Hankintayksiköt eivät saa rangaista toimittajaa, jonka tarjous vastaanotetaan tarjousten vastaanottamiselle vahvistetun määräajan jälkeen, jos viive johtuu pelkästään hankintayksikön käsittelyvirheestä.
3. Jos hankintayksikkö antaa toimittajalle mahdollisuuden korjata tahattomat muotovirheet tarjousten avaamisen ja sopimuksen myöntämisen välisenä aikana, sen on annettava sama mahdollisuus kaikille tarjousmenettelyyn osallistuville toimittajille.

Sopimusten myöntäminen

4. Jotta tarjous voidaan ottaa huomioon sopimusta myönnettäessä, se on toimitettava kirjallisesti ja sen on tarjouksia avattaessa oltava ilmoitusten ja tarjouspyyntöasiakirjojen oleellisten vaatimusten mukainen ja osallistumisedellytykset täyttävän toimittajan jättämä.
5. Jollei hankintayksikkö päätä, että sopimuksen myöntäminen ei ole yleisen edun mukaista, hankintayksikön on myönnettävä sopimus sellaiselle toimittajalle, jonka hankintayksikkö on todennut kykenevän täyttämään sopimuksen ehdot ja jonka tarjous on ainoastaan ilmoituksissa ja tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyjen arviointiperusteiden perusteella
  - a) edullisin; tai
  - b) hinnaltaan alhaisin, jos hinta on yksinomaisen arviointiperuste.
6. Jos hankintayksikkö saa tarjouksen, jonka hinta on epätavallisen alhainen muiden tarjousten hintaan verrattuna, se voi varmistaa toimittajalta, että tämä täyttää osallistumisehdot ja pystyy täyttämään sopimusehdot ja onko tarjouksen hintaan vaikuttanut tukien saaminen.
7. Jos hankintayksikkö toteaa, että tarjouksen hinta on poikkeuksellisen alhainen tarjoajan saamien tukien vuoksi, se voi hylätä tarjouksen pelkästään tästä syystä vasta tarjoajan kuulemisen jälkeen, jos tämä ei pysty hankintayksikön vahvistamassa riittävässä ajassa näyttämään toteen, että kyseinen tuki on myönnetty tässä sopimuksessa määrättyjen tukiin liittyvien sääntöjen mukaisesti.
8. Hankintayksikkö ei saa käyttää vaihtoehtoja, peruuttaa hankintaa tai muuttaa myönnettyjä sopimuksia kiertääkseen tämän luvun mukaisia velvoitteitaan.

9.15 ARTIKLA

Hankintatietojen avoimuus

Tiedotus toimittajille

1. Hankintayksiköiden on viipymättä ilmoitettava menettelyyn osallistuville toimittajille sopimuksen myöntämistä koskevista päätöksistään ja toimittajan pyynnöstä annettava tieto kirjallisesti. Jollei 9.16 artiklan (Tietojen luovuttaminen) 2 ja 3 kohdasta muuta johdu, hankintayksiköiden on pyynnöstä toimitettava toimittajalle, joka ei menestynyt menettelyssä, selvitys syistä, joiden vuoksi hankintayksikkö ei valinnut sen tarjousta, ja esitettävä valitun toimittajan tarjouksen suhteelliset edut.

Sopimuksen myöntämistä koskevien tietojen julkaiseminen

2. Hankintayksikön on viimeistään 72 päivän kuluttua jokaisen tämän luvun piiriin kuuluvan sopimuksen myöntämisestä julkaistava ilmoitus liitteessä 9-H luetellussa soveltuvassa paperijulkaisussa tai sähköisessä julkaisussa. Jos hankintayksikkö julkaisee ilmoituksen ainoastaan sähköisessä julkaisussa, tietojen on oltava helposti saatavilla kohtuullisen ajan. Ilmoitukseen on sisällytettävä ainakin seuraavat tiedot:

- a) hankittavien tavaroiden tai palvelujen kuvaus;
- b) hankintayksikön nimi ja osoite;
- c) valitun toimittajan nimi ja osoite;
- d) valitun tarjouksen arvo tai hankintasopimuksen myöntämisessä huomioon otettujen tarjousten korkein ja alin arvo;
- e) myöntämissä päätöksen tekopäivä; ja
- f) käytetty hankintamenetelmä ja, jos käytettiin 9.12 artiklan (Suljettu tarjouspyyntömenettely) mukaista suljettua tarjouspyyntömenettelyä, kuvaus sen käyttöön oikeuttaneista olosuhteista.

Asiakirjojen säilyttäminen, kertomukset ja sähköinen jäljitettävyyys

3. Jokainen hankintayksikkö säilyttää vähintään kolmen vuoden ajan sopimuksen myöntämissäpäivästä lähtien
  - a) tämän sopimuksen piiriin kuuluviin hankintoihin liittyvät tarjouspyyntömenettelyjä ja sopimusten myöntämistä koskevat asiakirjat ja kertomukset, mukaan luettuina 9.12 artiklassa (Suljettu tarjouspyyntömenettely) vaaditut kertomukset; ja
  - b) tiedot, joilla varmistetaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvan, sähköisesti toteutetun hankinnan asianmukainen jäljitettävyyys.

Tilastotietojen kokoaminen ja niistä raportointi

4. Kukin osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle saatavilla olevat ja vertailukelpoiset tilastotiedot, jotka ovat tämän luvun piiriin kuuluvien hankintojen kannalta merkityksellisiä.

9.16 ARTIKLA

Tietojen luovuttaminen

Tiedotus osapuolille

1. Osapuolen on toisen osapuolen pyynnöstä toimitettava viipymättä kaikki tiedot, joita tarvitaan sen arvioimiseksi, toteutettiinko hankinta oikeudenmukaisesti, puolueettomasti ja tämän luvun mukaisesti, mukaan luettuina tiedot valitun tarjouksen erityispiirteistä ja sen suhteellisista eduista. Jos tietojen antaminen vaarantaisi kilpailun tulevien tarjouspyyntömenettelyjen yhteydessä, tiedot saava osapuoli ei saa luovuttaa niitä millekään toimittajalle muuten kuin neuvoteltuaan asiasta tiedot antaneen osapuolen kanssa ja saatuaan sen suostumuksen.

Tietojen salassapito

2. Sen estämättä, mitä muualla tässä luvussa määrätään, osapuoli ja sen hankintayksiköt eivät saa antaa millekään toimittajalle tietoja, jotka saattaisivat vaarantaa toimittajien välisen reilun kilpailun.

3. Mitään tämän luvun määräyksiä ei voida tulkita siten, että osapuolen, sen hankintayksiköt, viranomaiset ja muutoksenhakuelimet mukaan luettuina, edellyttäisiin luovuttavan luottamuksellisia tietoja, jos luovuttaminen

- a) häiritäisi lainvalvontaa;
- b) saattaisi vaarantaa toimittajien välisen reilun kilpailun;
- c) vaarantaisi tiettyjen henkilöiden perustellut kaupalliset edut, teollis- ja tekijänoikeuksien suoja mukaan luettuna; tai
- d) olisi muutoin yleisen edun vastaista.

9.17 ARTIKLA

Kansalliset muutoksenhakumenettelyt

1. Kukin osapuoli tarjoaa käyttöön nopean, tehokkaan, avoimen ja syrjimättömän hallinnollisen tai oikeudellisen muutoksenhakumenettelyn, jonka avulla toimittaja voi valittaa

- a) tämän luvun rikkomisesta; tai
- b) siitä, että tämän luvun täytäntöönpanoa koskevia osapuolen toimenpiteitä ei ole noudatettu, jos toimittajalla ei ole oikeutta valittaa tämän luvun rikkomisesta suoraan osapuolen kansallisen lainsäädännön nojalla,

tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan sellaisen hankinnan yhteydessä, johon liittyy tai on liittynyt toimittajan etu; kunkin osapuolen on joka tapauksessa varmistettava, että saatuaan toimittajalta valituksen muutoksenhakuelin voi tarkastella osapuolten hankintayksiköiden tekemiä päätöksiä siitä, kuuluuko tietty hankinta tämän luvun piirissä oleviin hankintoihin.

Kaikkia valituksia koskevat menettelysäännöt on laadittava kirjallisesti ja ne on yleisesti asetettava saataville sähköisessä tai painetussa muodossa.

2. Jos toimittaja valittaa tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sellaisen hankinnan yhteydessä, johon liittyy tai on liittynyt toimittajan etu, 1 kohdassa tarkoitettua rikkomisesta tai laiminlyönnistä, hankinnan toteuttavan hankintayksikön osapuolen on kannustettava hankintayksikköä ja toimittajaa ratkaisemaan asia neuvottelemalla. Hankintayksikön on käsiteltävä jokainen valitus puolueettomasti ja kohtuullisessa ajassa tavalla, joka ei vaikuta toimittajan osallistumiseen meneillään oleviin tai tuleviin hankintoihin tai oikeuteen pyytää hallinnollisen tai oikeudellisen muutoksenhakumenettelyn mukaisia korjaavia toimenpiteitä.

3. Kullekin toimittajalle on annettava riittävästi aikaa, kuitenkin vähintään kymmenen päivää, valituksen valmistelua ja jättämistä varten siitä ajankohdasta lukien, jolloin valituksen peruste tuli toimittajan tietoon tai sen voidaan kohtuudella olettaa tulleen tämän tietoon.

4. Kukin osapuoli perustaa tai nimeää vähintään yhden puolueettoman hallinto- tai oikeusviranomaisen, joka on riippumaton sen hankintayksiköistä ja ottaa vastaan ja tutkii valitukset, joita toimittajat tekevät tämän sopimuksen piiriin kuuluvien hankintojen yhteydessä.

5. Jos muu elin kuin 4 kohdassa tarkoitettu viranomaisen tutkii valituksen ensin, asianomainen osapuoli varmistaa, että toimittaja voi valittaa alkuperäisestä päätöksestä puolueettomalle hallinto- tai oikeusviranomaiselle, joka on riippumaton siitä hankintayksiköstä, jonka hankintaa valitus koskee.

6. Kukin osapuoli varmistaa, että sellaisen muutoksenhakuelimien ratkaisujen, joka ei ole tuomioistuin, on oltava oikeudellisen tarkastuksen alainen tai sen menettelytapoihin on kuuluttava se, että

- a) hankintayksikkö vastaa valitukseen kirjallisesti ja luovuttaa muutoksenhakuelimelle kaikki tarvittavat asiakirjat;
- b) menettelyn osapuolilla, jäljempänä ”menettelyn osapuolet”, on oikeus tulla kuulluksi ennen kuin muutoksenhakuelin tekee valituksesta päätöksen;
- c) menettelyn osapuolilla on oikeus edustajaan ja avustajaan;
- d) kaikki käsitellyt ovat menettelyn osapuolille avoimia;

- e) menettelyn osapuolilla on oikeus pyytää, että käsittelet järjestetään julkisesti ja että läsnä voi olla todistajia; ja
- f) muutoksenhakuelin antaa päätökset tai suositukset kohtuullisessa ajassa kirjallisina ja liittää niihin selostuksen niiden perusteluista.

7. Kukin osapuoli ottaa käyttöön tai ylläpitää menettelyjä, jotka mahdollistavat pikaiset väliaikaiset toimenpiteet, jotta toimittaja voi säilyttää mahdollisuutensa osallistua hankintaan. Tällaiset väliaikaiset toimenpiteet voivat johtaa hankintamenettelyn keskeyttämiseen. Menettelyissä voidaan sallia se, että asianomaisten etujen, myös yleisen edun, kannalta merkittävät kielteiset seuraukset voidaan ottaa huomioon päätettäessä näiden toimien toteuttamisesta. Jos asiassa ei ryhdytä toimenpiteisiin, perustelut tästä on ilmoitettava kirjallisesti.

8. Kukin osapuoli mahdollistaa muutoksenhakuelimen määräämän korjaavan toimenpiteen tai korvauksen kärsitystä menetyksestä tai vahingosta, jos muutoksenhakuelin on todennut 1 kohdassa tarkoitetun rikkomisen tai laiminlyönnin tapahtuneen; korvaus voi olla rajoitettu joko tarjouksen valmisteluun liittyviin kustannuksiin tai valitukseen liittyviin kustannuksiin. Jos sopimus on jo myönnetty, osapuolet voivat säätää siitä, että korjaavat toimet eivät ole mahdollisia.

9.18 ARTIKLA

Soveltamisalan muutokset ja korjaukset

Ehdotetusta muutoksesta ilmoittaminen

1. Kukin osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle kaikista ehdotetuista korjauksista liitteisiin 9-A–9-I, hankintayksikön siirrosta kyseisestä liitteestä toiseen, hankintayksikön poistamisesta kyseisistä liitteistä tai muista kyseisten liitteiden muutoksista, jäljempänä kaikkiin tällaisiin muutoksiin viitataan nimityksellä ”muutos”.

2. Jos osapuoli ehdottaa hankintayksikön poistamista liitteistä 9-A–9-G sillä perusteella, että valtion valvonta tai vaikutus kyseisen yksikön tämän sopimuksen piiriin kuuluvan hankinnan osalta on käytännössä lakannut, muutosta ehdottavan osapuolen, jäljempänä ”muutosta ehdottava osapuoli”, on sisällytettävä ilmoitukseen näyttöä siitä, että tällainen valtion valvonta tai vaikutus on tosiasiallisesti poistunut. Valtion valvonnan tai vaikutuksen liitteessä 9-C lueteltujen hankintayksiköiden toteuttamiin, tämän sopimuksen piiriin kuuluviin hankintoihin katsotaan tosiasiallisesti poistuneen, jos

a) unionin osalta hankintayksikkö toteuttaa kilpailulle avointa toimintaa; ja

b) Singaporen osalta hankintayksikkö on yksityistetty.

Kun valtion valvonta tai vaikutus osapuolen hankintayksikön toteuttamiin, tämän sopimuksen piiriin kuuluviin hankintoihin on tosiasiallisesti poistunut, toinen osapuoli ei ole oikeutettu korvaaviin muutoksiin.

3. Muutosta ehdottava osapuoli sisällyttää ilmoitustietoihin kaikkien muiden ehdotettujen muutosten osalta kyseisen muutoksen todennäköiset seuraukset tämän luvun piiriin kuuluvien hankintojen osalta. Jos muutosta ehdottava osapuoli ehdottaa puhtaasti muodollisia vähäisiä muutoksia tai teknisiä korjauksia, jotka eivät vaikuta siihen, mitkä hankinnat kuuluvat tämän sopimuksen piiriin, se ilmoittaa näistä muutoksista vähintään kahden vuoden välein.

Vastalauseen ratkaisu

4. Jos toinen osapuoli esittää vastalauseen, jäljempänä ”vastustava osapuoli”, muutosta ehdottavan osapuolen ilmoitukseen, osapuolten on pyrittävä ratkaisemaan vastalause neuvottelujen avulla, joita käydään tarvittaessa myös 16.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) nojalla perustetussa palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevässä komiteassa. Näissä neuvotteluissa osapuolet ottavat huomioon

a) näytön siitä, että valtion valvonta tai vaikutus hankintayksikön tämän sopimuksen piiriin kuuluvan hankinnan osalta on käytännössä lakannut, kun kyseessä on 2 kohdan mukainen ilmoitus;

b) näytön siitä, että ehdotettu muutos ei vaikuta siihen, mitkä hankinnat kuuluvat tämän sopimuksen piiriin, kun kyseessä on 3 kohdan mukainen ilmoitus; ja

c) mahdolliset vaatimukset, jotka liittyvät 1 kohdan mukaisesti ilmoitetuista muutoksista johtuvien korvaavien muutosten tarpeellisuuteen tai niiden tasoon. Tällaisina korvaavina muutoksina joko muutosta ehdottava osapuoli voi korvauksena laajentaa sopimuksen soveltamisalaa tai vastustava osapuoli voi peruuttaa vastaavasti soveltamisalaa, jolloin kummassakin tapauksessa tavoitteena on säilyttää oikeuksien ja velvollisuuksien tasapaino ja tämän luvun mukaisen yhteisesti sovitun soveltamisalan vastaava laajuus.

5. Osapuolet voivat turvautua neljäntoista luvun (Riitojen ratkaiseminen) mukaiseen riitojenratkaisumenettelyyn, jos vastustava osapuoli katsoo 4 kohdan mukaisesti käytyjen neuvottelujen jälkeen, että yksi tai useampi seuraavista tilanteista vallitsee:

- a) 4 kohdan a alakohdan tapauksessa valtion valvonta tai vaikutus hankintayksikön tämän sopimuksen piiriin kuuluvan hankinnan osalta ei ole käytännössä lakannut;
- b) 4 kohdan b alakohdan tapauksessa muutos, joka vaikuttaa soveltamisalaan ei täytä 3 kohdan perusteita vaan siihen pitäisi soveltaa korvaavia muutoksia; tai
- c) 4 kohdan c alakohdan tapauksessa osapuolten käymien neuvottelujen aikana ehdotetut korvaavat muutokset eivät ole riittäviä, jotta voitaisiin säilyttää tämän luvun mukaisen yhteisesti sovitun soveltamisalan vastaava laajuus.

Täytäntöönpano

6. Ehdotettu muutos tulee voimaan vain, jos

- a) vastustava osapuoli ei toimita muutosta ehdottavalle osapuolelle ehdotettua muutosta koskevaa kirjallista vastalauseita 45 päivän kuluessa ehdotettua muutosta koskevasta ilmoituksesta;
- b) vastustava osapuoli on ilmoittanut muutosta ehdottavalle osapuolelle peruuttavansa vastalauseensa;
- c) osapuolet ovat päässeet sopimukseen käytyään 4 kohdan mukaisia neuvotteluja; tai
- d) vastalause on ratkaistu 5 kohdan mukaisen riitojenratkaisumenettelyn välityksellä.

9.19 ARTIKLA

Komitean vastualueet

1. Osapuolet voivat 16.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) nojalla perustetussa palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevässä komiteassa

- a) hyväksyä tilastotietojen raportointimenetelmiä 9.15 artiklan (Hankintatietojen avoimuus) 4 kohdan nojalla;
- b) tarkastella avoimia ilmoituksia, jotka koskevat soveltamisalan muutoksia ja hyväksyä liitteiden 9-A-9-C hankintayksikköluetteloiden päivityksiä;
- c) hyväksyä korvaavia muutoksia, jotka ovat seurausta soveltamisalaan vaikuttavista muutoksista;
- d) tarvittaessa tarkistaa suuntaa-antavia perusteita, joilla osoitetaan, että valtion valvonta tai vaikutus hankintayksikön tämän sopimuksen piiriin kuuluvan hankinnan osalta on käytännössä lakannut;
- e) hyväksyä perusteita, joilla päätetään soveltamisalaan tehtävien korvaavien muutosten tasosta;
- f) tarkastella julkisiin hankintoihin liittyviä kysymyksiä, jotka osapuoli on antanut sen käsiteltäväksi;
- g) vaihtaa tietoja, jotka liittyvät julkisen hankinnan mahdollisuuksiin kussakin osapuolella, myös valtion keskushallintoa alemmalla tasolla; ja
- h) keskustella kaikista muista tämän luvun toimintaan liittyvistä seikoista.

2. Osapuolet voivat 16.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) nojalla perustetussa palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevässä komiteassa tehdä kaikki a–h alakohdan soveltamista varten tarvittavat päätökset.

9.20 ARTIKLA

Mukautuminen GPA-sopimuksen määräyksiin

Jos tarkistettua GPA-sopimusta muutetaan tai se korvataan toisella sopimuksella, osapuolet muuttavat tarvittaessa tätä lukua 16.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) nojalla perustetun palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevän komitean päätöksellä.

KYMMENES LUKU

TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUDET

10.1 ARTIKLA

Tavoitteet

1. Tämän luvun tavoitteena on
  - a) helpottaa osapuolten välillä innovatiivisten ja luovien tuotteiden tuotantoa ja kauppaa sekä palvelujen tarjontaa; ja
  - b) lisätä kaupasta ja investoinneista saatavia hyötyjä antamalla teollis- ja tekijänoikeuksille riittävä ja tehokas suoja ja tarjoamalla välineet tällaisten oikeuksien tehokasta täytäntöönpanoa varten.
2. Tähän lukuun sovelletaan soveltuvin osin TRIPS-sopimuksen I osassa esitettyjä tavoitteita ja periaatteita, erityisesti sen 7 artiklaa (Tavoitteet) ja 8 artiklaa (Periaatteet).

A JAKSO

PERIAATTEET

10.2 ARTIKLA

Soveltamisala ja määritelmät

1. Osapuolet palauttavat mieliin teollis- ja tekijänoikeuksia koskevien kansainvälisten sopimusten mukaiset sitoumukset, mukaan lukien TRIPS-sopimus ja 20 päivänä maaliskuuta 1883 tehty teollisoikeuksien suojelemista koskeva Pariisin yleissopimus, sellaisena kuin se on tarkistettu Tukholmassa 15 päivänä heinäkuuta 1967, jäljempänä ”Pariisin yleissopimus”. Tämän luvun määräyksissä täydennetään osapuolten TRIPS-sopimuksen ja muiden sellaisten teollis- ja tekijänoikeuksia koskevien kansainvälisten sopimusten mukaisia oikeuksia ja velvoitteita, joiden sopimuspuolia ne kumpikin ovat.
2. Tässä luvussa ”teollis- ja tekijänoikeuksilla” tarkoitetaan
  - a) kaikkia sellaisia teollis- ja tekijänoikeuksien luokkia, joista määrätään TRIPS-sopimuksen II osan 1–7 luvussa, eli
    - i) tekijänoikeus ja lähioikeudet;
    - ii) patentit; ⁽³⁴⁾
    - iii) tavaramerkit;
    - iv) mallit;
    - v) integroitujen piirien piirimallit (topografiat);
    - vi) maantieteelliset merkinnät;

⁽³⁴⁾ Unionin tapauksessa tämän luvun soveltamista varten patenteihin sisältyvät lisäsuojatodistuksista johdetut oikeudet.

vii) julkistamattoman tiedon suoja; ja

b) kasvinjalostajanoikeuksia.

10.3 ARTIKLA

Sammuminen

Kukin osapuoli voi vapaasti vahvistaa omat teollis- ja tekijänoikeuksien sammumista koskevat sääntönsä ottaen huomioon TRIPS-sopimuksen soveltuvat määräykset.

B JAKSO

TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUKSIA KOSKEVAT NORMIT

A ALAJAKSO

TEKIJÄNOIKEUS JA LÄHIOIKEUDET

10.4 ARTIKLA

Annettava suoja

Osapuolten on noudatettava oikeuksia ja velvoitteita, jotka on vahvistettu 9 päivänä syyskuuta 1886 tehdyssä Bernin yleissopimuksessa kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta (sellaisena kuin se on viimeksi tarkistettuna Pariisissa 24 päivänä heinäkuuta 1971), Genevessä 20 päivänä joulukuuta 1996 tehdyssä Maailman henkisen omaisuuden järjestön tekijänoikeussopimuksessa, Genevessä 20 päivänä joulukuuta 1996 tehdyssä Maailman henkisen omaisuuden järjestön esitys- ja äänitesopimuksessa ja TRIPS-sopimuksessa. ⁽³⁵⁾ Osapuolet voivat säätää esittäjien, äänitetuottajien ja yleisradiotoiminnan harjoittajien oikeuksien suojasta esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyriyten suojaamisesta Roomassa 26 päivänä lokakuuta 1961 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen, soveltuvien määräysten mukaisesti.

10.5 ARTIKLA

Suoja-aika

1. Jos teoksen suoja-aika on laskettava tekijän eliniän perusteella, kunkin osapuolen on säädettävä, että suoja-aika ei saa olla lyhyempi kuin tekijän elinikä ja 70 vuotta tekijän kuoleman jälkeen.
2. Jos tekijänoikeus kuuluu yhteisesti teoksen tekijäkumppaneille, 1 kohdassa tarkoitettu suoja-aika on laskettava viimeisenä elossa olleen tekijäkumppanin kuolemasta.
3. Elokuvateoksen ⁽³⁶⁾ suoja-aika on vähintään 70 vuotta teoksen saattamisesta yleisön saataville tekijän suostumuksella, tai jos teosta ei ole saatettu yleisön saataville vähintään 50 vuoden kuluessa sen valmistumisesta, vähintään 70 vuotta sen valmistumisesta. ⁽³⁷⁾
4. Äänitteiden oikeuksien suoja-aika on vähintään 50 vuotta äänitteen tekemisestä ja, jos äänite julkaistaan tämän ajan kuluessa, vähintään 70 vuotta sen ensimmäisestä laillisesta julkaisemisesta.
5. Yleisradioinnin oikeuksien suoja-aika on vähintään 50 vuotta ensimmäisestä lähetyksestä tai yleisradioitavan aineiston tekemisestä.
6. Tässä artiklassa esitetyt voimassaoloajat on laskettava teoksen luomista seuraavan vuoden tammikuun 1 päivästä.

⁽³⁵⁾ Rajoittamatta 10.6 artiklaa (Äänitetuottajat) osapuolet tunnustavat, että näihin kansainvälisiin sopimuksiin kohdistuviin viittauksiin sovelletaan varauksia, jotka kukin osapuoli on ilmaissut osaltaan.

⁽³⁶⁾ Unionin osalta käsitteeseen "elokuvateos" sisältyvät myös audiovisuaaliset teokset.

⁽³⁷⁾ Unionin tapauksessa suoja-aika päättyy 70 vuotta viimeisen, kansallisen lainsäädännön mukaisesti tekijäksi nimetyn henkilön kuoleman jälkeen eikä suoja-aika missään tapauksessa ole lyhyempi kuin 10.5 artiklan (Suoja-aika) 3 kohdassa määrätty vähimmäiskesto.

10.6 ARTIKLA

Äänitetuottajat

Kunkin osapuolen on säädettävä, että äänitetuottajilla⁽³⁸⁾ on oikeus kertakaikkiseen kohtuulliseen korvaukseen, jos äänite julkaistaan kaupallisessa tarkoituksessa tai sen kopiota käytetään vapaasti etenevien radioaaltojen välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin tai välittämiseen yleisölle.⁽³⁹⁾ ⁽⁴⁰⁾

10.7 ARTIKLA

Jälleenmyyntioikeudet

Osapuolet sopivat taiteilijan jälleenmyyntioikeuteen vaikuttavia toimintatapojaan ja -linjojaan koskevien näkemysten ja tietojen vaihdosta.

10.8 ARTIKLA

Oikeuksien kollektiivista hallinnointia koskeva yhteistyö

Osapuolet pyrkivät edistämään vuoropuhelua ja yhteistyötä omien yhteisvalvontajärjestöjensä välillä, jotta voitaisiin taata sisällön helpompi saanti ja jakelu osapuolten alueiden välillä ja taata teosten tai muiden tekijänoikeudella suojattujen kohteiden käytöstä maksettavien rojaltien siirto.

10.9 ARTIKLA

Teknisten toimenpiteiden suojaaminen

1. Kunkin osapuolen on säädettävä riittävästä ja tehokkaista oikeuskeinoista, joilla torjutaan kaikkien sellaisten tehokkaiden teknisten toimenpiteiden⁽⁴¹⁾ kiertämistä, joita tekijät, esiintyjät tai äänitetuottajat käyttävät oikeuksiensa käyttämisen yhteydessä ja jotka rajoittavat heidän teoksiinsa, esityksiinsä ja äänitteisiinsä kohdistuvia tekoja, joihin ei ole saatu lupaa kyseisiltä tekijöiltä, esiintyjiltä tai äänitetuottajilta tai jotka eivät ole kansallisen lainsäädännön mukaan sallittuja.⁽⁴²⁾

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuista riittävästä oikeudellisesta suojasta ja tehokkaista oikeuskeinoista säätäessään kunkin osapuolen on säädettävä suojasta ainakin seuraavia vastaan:

a) sen kansallisessa lainsäädännössä säädetyssä laajuudessa

i) tehokkaan teknisen toimenpiteen luvaton kiertäminen, kun oikeudenloukkaaja tiesi tai hänen olisi perustellusti pitänyt tietää teon olevan luvaton; ja

ii) laitteen tai tuotteen, tietokoneohjelmat mukaan lukien, taikka palvelun markkinointi yleisölle keinona tehokkaan teknisen toimenpiteen kiertämiseksi; ja

b) sellaisen laitteen tai tuotteen, tietokoneohjelmat mukaan lukien, valmistaminen, maahantuonti tai jakelu taikka sellaisen palvelun tarjoaminen,

i) joka on pääasiallisesti suunniteltu tai tuotettu tehokkaan teknisen toimenpiteen kiertämiseksi; tai

⁽³⁸⁾ "Äänitetuottajalla" tarkoitetaan luonnollista tai oikeushenkilöä, jonka aloitteesta ja vastuulla esityksen äännet tai muut äännet tai ääniä edustavien merkkien ensimmäinen tallennus tapahtuu.

⁽³⁹⁾ "Välittämällä yleisölle" tarkoitetaan äänitteen osalta kaikkia tapoja äänitteeseen tallennettujen äänten tai ääniä edustavien merkkien esittämiseksi yleisölle.

⁽⁴⁰⁾ Singapore noudattaa täysimääräisesti tässä artiklassa vahvistettuja velvoitteita kahden vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

⁽⁴¹⁾ Tässä artiklassa "teknisillä toimenpiteillä" tarkoitetaan mitä tahansa tekniikkaa, laitetta tai komponenttia, joka on suunniteltu normaaliin käyttötarkoituksessaan estämään tai rajoittamaan sellaisia teoksiin, esityksiin tai äänitteisiin kohdistuvia tekoja, joihin ei ole saatu lupaa tekijöiltä, esittäjiltä tai äänitetuottajilta kunkin osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Osapuolen kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen tekijänoikeuden ja lähioikeuksien soveltamisalaa rajoittamatta teknisiä toimenpiteitä pidetään tehokkaina, jos tekijät, esiintyjät tai äänitteiden tuottajat valvovat suojattujen teosten, esitysten tai äänitteiden käyttöä sellaisen pääsynvalvonta- tai suojauskeinon avulla, jolla tavoiteltu suoja saavutetaan ja jollaisia ovat esimerkiksi teoksen tai muun aineiston salaus, muuntaminen tai muunlainen muuttaminen taikka kopioinnin valvontajärjestelmä.

⁽⁴²⁾ Missään tämän luvun määräyksissä ei edellytetä, että Singapore rajoittaa sellaisten laitteiden tuontia tai kotimaan myyntiä, jotka eivät toteuta sellaista teknistä toimenpidettä, jonka ainoa tarkoitus on valvoa elokuvien laillisten kopioiden markkinoiden segmentoitumista, ja jotka eivät muutoin ole kansallisen lainsäädännön vastaisia.

ii) jolla on tehokkaan teknisen toimenpiteen kiertämisen ohella vain vähäistä muuta kaupallista merkitystä. ⁽⁴³⁾

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuista riittävästä oikeudellisesta suojasta ja tehokkaista oikeuskeinoista säätäessään osapuoli voi hyväksyä tai pitää voimassa asianmukaisia poikkeuksia tai rajoituksia 1 ja 2 kohdan täytäntöönpanotoimiin. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden soveltaminen ei rajoita kunkin osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisia tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkauksia koskevia oikeuksia, rajoituksia, poikkeuksia tai suojakeinoja.

10.10 ARTIKLA

Oikeuksien hallinnointitietojen suoja

1. Kunkin osapuolen on säädettävä riittävästä oikeudellisesta suojasta ja tehokkaista oikeuskeinoista oikeuksien sähköisten hallinnointitietojen ⁽⁴⁴⁾ suojaamiseksi sellaista henkilöä vastaan, joka tietoisesti tekee luvatta jonkin seuraavista teoista tietäen tai, jos on kyse yksityisoikeudellisista oikeuskeinoista, kun hänen olisi perustellusti pitänyt tietää, että tällainen teko aiheuttaa tai mahdollistaa tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkauksen taikka helpottaa sen tekemistä tai salaa sen. Tällaisia tekoja ovat

- a) oikeuksien sähköisten hallinnointitietojen poistaminen tai muuttaminen; ja
- b) teoskappaleiden, esitystallenteiden tai äänitekoopioiden levittäminen, maahantuonti jakelua varten, yleisradioiminen tai yleisölle välittäminen tietäen, että oikeuksien sähköiset hallinnointitiedot on poistettu tai että tietoja on muutettu ilman lupaa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuista riittävästä oikeudellisesta suojasta ja tehokkaista oikeuskeinoista säätäessään osapuoli voi hyväksyä tai pitää voimassa poikkeuksia tai rajoituksia 1 kohdan täytäntöönpanotoimiin. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden soveltaminen ei rajoita osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisia tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkauksia koskevia oikeuksia, rajoituksia, poikkeuksia tai suojakeinoja.

10.11 ARTIKLA

Poikkeukset ja rajoitukset

Osapuolet voivat säätää rajoituksia tai poikkeuksia 10.6 artiklan (Äänitetuottajat) mukaisiin oikeuksiin vain tietyissä erikoistapauksissa, jotka eivät ole ristiriidassa teoksen tai muun aineiston tavanomaisen hyödyntämisen kanssa eivätkä kohtuuttomasti haittaa oikeudenhaltijoiden oikeutettuja etuja.

B ALAJAKSO

TAVARAMERKIT

10.12 ARTIKLA

Kansainväliset sopimukset

Kukin osapuoli pyrkii kaikin kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin noudattamaan Genevessä 27 päivänä lokakuuta 1994 tehtyä tavaramerkkilakisopimusta ja Singaporessa 27 päivänä maaliskuuta 2006 hyväksyttyä Singaporen sopimusta tavaramerkkilaista. ⁽⁴⁵⁾

⁽⁴³⁾ Kumpaakaan osapuolta ei veloiteta tämän artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamiseksi edellyttämään, että viihde-elektroniikka-, televisio- tai tietotekniikkatuotteet tai niiden osat tai komponentit suunnitellaan jotakin tiettyä teknistä toimenpidettä silmällä pitäen, ellei tuote muuten olisi näiden kohtien täytäntöönpanotoimien vastainen.

⁽⁴⁴⁾ "Oikeuksien hallinnointitiedoilla" tarkoitetaan tässä artiklassa

- a) teoksen, esityksen tai äänitteen tunnistetietoja; teoksen tekijää, esityksen esittäjää tai äänitteen tuottajaa; tai minkä tahansa oikeuden haltijaa teoksen esityksen tai äänitteen osalta;
- b) tietoja teoksen, esityksen tai äänitteen käyttörajoituksista ja käyttöehdoista; tai
- c) numeroita tai koodoja, jotka tarkoittavat tällaista a ja b alakohdassa kuvattua tietoa, jos jokin näistä tiedoista on liitetty teoksen, esityksen tai äänitteen kappaleeseen tai ilmenee mainittua teosta, esitystä tai äänitettä yleisölle välitettäessä.

⁽⁴⁵⁾ Singaporen osapuolena Singaporen sopimuksessa tavaramerkkilaista, ja unioni pyrkii kaikin kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin helpottamaan liittymistään Singaporen sopimukseen tavaramerkkilaista.

10.13 ARTIKLA

Rekisteröintimenettely

Kukin osapuoli perustaa tavaramerkkien rekisteröintijärjestelmän, jossa tavaramerkkien hallintoelimen kielteinen päätös tavaramerkin rekisteröinnistä on perusteltava kirjallisesti. Hakijalla on mahdollisuus hakea muutosta tällaiseen kielteiseen päätöksen oikeusviranomaiselta. Kunkin osapuolen on tarjottava kolmansille osapuolille mahdollisuus vastustaa tavaramerkkihakemuksia. Kukin osapuoli tarjoaa yleisesti saataville sähköisen tietokannan tavaramerkkihakemuksista ja tavaramerkkien rekisteröinnistä.

10.14 ARTIKLA

Laajalti tunnetut tavaramerkit

Osapuolet suojelevat laajalti tunnettuja tavaramerkkejä TRIPS-sopimuksen mukaisesti. Määrittäessään, onko tavaramerkki tunnettu, osapuolet luomioivat laajalti tunnettujen tavaramerkkien suojaan liittyviä määräyksiä koskevan yhteisen suosituksen, joka hyväksyttiin teollisoikeuksien suojelua käsittelevän Pariisin liiton konferenssissa ja WIPO:n yleiskokouksen kolmannessakymmenennessä neljännessä WIPO:n jäsenvaltioiden konferenssien kokoussarjassa 20–29 päivänä syyskuuta 1999.

10.15 ARTIKLA

Poikkeukset tavaramerkillä myönnettyihin oikeuksiin

Kukin osapuoli

- a) säätää kuvailevien termien ⁽⁴⁶⁾ oikeudenmukaisesta käytöstä rajoitettuna poikkeuksena tavaramerkkioikeuksiin; ja
- b) voi säätää muista rajoitetuista poikkeuksista

edellyttäen, että tällaisissa rajoitetuissa poikkeuksissa otetaan huomioon tavaramerkin omistajien ja kolmansien osapuolien oikeutetut edut.

C ALAJAKSO

MAANTIETEELLISET MERKINNÄT ⁽⁴⁷⁾

10.16 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Tätä C alajaksoa (Maantieteelliset merkinnät) sovelletaan osapuolten alueelta peräisin olevien viinien, väkevien alkoholijuomien, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen tunnistamiseen ja suojaamiseen.
2. Osapuolen maantieteellisiin merkintöihin, joita toinen osapuoli suojelee, sovelletaan C alajaksoa (Maantieteelliset merkinnät) vain, jos ne on tunnistettu ja ilmoitettu maantieteellisiksi merkinnöiksi alkuperämaassaan.

10.17 ARTIKLA

Maantieteellisten merkintöjen suojaamisjärjestelmä

1. Tämän sopimuksen tullessa voimaan kukin osapuoli ottaa alueellaan käyttöön järjestelmiä maantieteellisten merkintöjen rekisteröintiä ja suojelua varten sellaisten asianmukaisiksi katsomiensa viinien ja väkevien alkoholijuomien sekä elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden ryhmien osalta.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelmiin on sisällytettävä esimerkiksi seuraavia osia:
  - a) kansallinen rekisteri;

⁽⁴⁶⁾ Kuvailevien termien oikeudenmukaiseen käyttöön sisältyy merkin käyttäminen ilmaisemaan tavaroiden tai palvelujen maantieteellistä alkuperää, kun tällainen käyttö on teollisuudessa tai kaupassa omaksutun hyvän liiketavan mukaista.

⁽⁴⁷⁾ "Maantieteellisillä merkinnöillä" tarkoitetaan tässä luvussa merkintöjä, jotka osoittavat tavaralla olevan peräisin tietyn osapuolen alueelta tai tietyltä seudulta taikka paikkakunnalta tuolla alueella, ja tavaralla tunnettu laatu, maine tai muu ominaisuus liittyy olennaisella tavalla sen maantieteelliseen alkuperään.

- b) hallinnollinen prosessi, jolla varmistetaan, että a alakohdassa tarkoitetut kansalliseen rekisteriin merkityt tai merkittävät maantieteelliset merkinnät ilmaisevat tavaran olevan peräisin osapuolen alueelta tai osapuolen alueen jostakin osasta tai paikasta, kun tavaran laatu, maine tai muu ominaisuus on olennaisesti luettavissa sen maantieteellisen alkuperän ansioksi;
- c) väitemenettely, jonka avulla kolmansien osapuolten oikeudet voidaan ottaa huomioon; ja
- d) oikeudelliset keinot, joiden avulla a alakohdassa tarkoitettuun kansalliseen rekisteriin tehdyt merkinnät voidaan oikaista ja kumota ja jossa otetaan huomioon kolmansien osapuolten ja kyseisten rekisteröityjen maantieteellisten merkintöjen oikeudenhaltijoiden oikeudet.

3. Sen jälkeen, kun maantieteellisten merkintöjen suojausmenettelyt on kummassakin osapuolella⁽⁴⁸⁾ saatu päätökseen kaikkien liitteessä 10-A lueteltujen nimien osalta, osapuolten on heti kun se on käytännössä mahdollista kokoonnuttava tekemään 16.1 artiklassa (Kauppakomitea) tarkoitettua kauppakomiteassa päätös sellaisten nimien luettelemisesta liitteessä 10-B, jotka ovat kunkin osapuolen liitteessä 10-A ja joilla on ollut ja on edelleen maantieteellisen merkinnän suoja 2 kohdassa tarkoitettua kyseisen osapuolen järjestelmässä.

10.18 ARTIKLA

Muutokset maantieteellisten merkintöjen luetteloon

Osapuolet sopivat mahdollisuudesta muuttaa kunkin osapuolen C alajakson (Maantieteelliset merkinnät) mukaisesti suojelemien viinejä, väkeviä alkoholijuomia, maataloustuotteita ja elintarvikkeita koskevien maantieteellisten merkintöjen luetteloa, joka on annettu liitteessä 10-B. Tällaiset muutokset liitteeseen 10-B edellyttävät, että kyseiset maantieteelliset merkinnät ovat olleet ja ovat edelleen suojattuja maantieteellisinä merkintöinä 10.17 artiklan (Maantieteellisten merkintöjen suojaamisjärjestelmä) 2 kohdassa tarkoitettua kyseisen osapuolen järjestelmän mukaisesti.

10.19 ARTIKLA

Maantieteellisten merkintöjen suojan laajuus

1. Jollei 10.22 artiklasta (Yleiset säännöt) muuta johdu, liitteessä 10-B lueteltujen viinejä, väkeviä alkoholijuomia, maataloustuotteita ja elintarvikkeita koskevien maantieteellisten merkintöjen osalta, jotka edelleen ovat suojattuja maantieteellisinä merkintöinä osapuolen 10.17 artiklan (Maantieteellisten merkintöjen suojaamisjärjestelmä) 2 kohdassa tarkoitettua järjestelmän mukaisesti, kunkin osapuolen on tarjottava asianomaisten osapuolten saataville oikeudelliset keinot, jotta estetään

- a) mikä tahansa tapa merkitä tai esittää tavara, joka osoittaa tai antaa ymmärtää, että kyseessä oleva tavara on peräisin muulta maantieteelliseltä alueelta kuin sen todelliselta lähtöpaikalta tavalla, joka johtaa yleisöä harhaan tavaran maantieteellisen alkuperän osalta; ja
- b) mikä tahansa muu käyttö, jota voidaan pitää Pariisin yleissopimuksen 10 bis artiklan (Vilpillinen kilpailu) tarkoittamana vilpillisenä kilpailuna.

2. Jollei 10.22 artiklasta (Yleiset säännöt) muuta johdu, liitteessä 10-B lueteltujen, viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevien maantieteellisten merkintöjen osalta, jotka edelleen ovat suojattuja maantieteellisinä merkintöinä osapuolen 10.17 artiklan (Maantieteellisten merkintöjen suojaamisjärjestelmä) 2 kohdassa tarkoitettua järjestelmän mukaisesti, kunkin osapuolen on tarjottava asianomaisten osapuolten saataville oikeudelliset keinot, jotta estetään kaikkien sellaisten maantieteellisten merkintöjen käyttö viineissä, jotka eivät ole kyseessä olevan alkuperämerkinnän osoittamasta paikasta, tai väkevissä alkoholijuomissa, jotka eivät ole kyseisen maantieteellisen merkinnän osoittamasta paikasta, vaikka

- a) tavaran oikea alkuperä ilmoitetaan;
- b) kyseistä maantieteellistä merkintää käytetään käännöksenä; tai

⁽⁴⁸⁾ C alajakson (Maantieteelliset merkinnät) soveltamiseksi Singaporen osalta maantieteellisten merkintöjen suojausmenettelyllä tarkoitetaan 10.17 artiklan (Maantieteellisten merkintöjen suojaamisjärjestelmä) 2 kohdan nojalla perustettua järjestelmän mukaista kansallista rekisteröintimenettelyä.

c) maantieteellisiä merkintöjä käytetään ilmaisujen ”laji”, ”tyyppi”, ”tapa”, ”jäljitelmä” tai muiden vastaavien kanssa.

3. Jollei 10.22 artiklasta (Yleiset säännöt) muuta johdu, liitteessä 10-B lueteltujen maataloustuotteita ja elintarvikkeita koskevien maantieteellisten merkintöjen, jotka edelleen ovat suojattuja maantieteellisinä merkintöinä osapuolen 10.17 artiklan (Maantieteellisten merkintöjen suojaamisjärjestelmä) 2 kohdassa tarkoitetun järjestelmän mukaisesti, kunkin osapuolen on tarjottava asianomaisten osapuolten saataville oikeudelliset keinot, jotta estetään kaikkien sellaisten maantieteellisten merkintöjen käyttö, jotka ilmaisevat tavaran sijasta vastaavan tavaran⁽⁴⁹⁾, joka ei ole kyseisen maantieteellisen merkinnän osoittamasta paikasta, vaikka

a) tavaran oikea alkuperä ilmoitetaan;

b) kyseistä maantieteellistä merkintää käytetään käännöksenä;⁽⁵⁰⁾ tai

c) maantieteellisiä merkintöjä käytetään ilmaisujen ”laji”, ”tyyppi”, ”tapa”, ”jäljitelmä” tai muiden vastaavien kanssa.

4. Mikään C alajaksoissa (Maantieteelliset merkinnät) ei edellytä, että osapuoli soveltaa säännöksiään maantieteelliseen merkintään, jos oikeudenhaltija

a) on laiminlyönyt maantieteellisen merkinnän rekisteröinnin uusimisen kyseisen osapuolen markkinoilla; tai

b) ei ole maantieteellisen merkinnän osalta ylläpitänyt kyseisen osapuolen markkinoilla vähimmäistason kaupallista toimintaa tai edustusta, mukaan lukien markkinoille saattaminen, myynnin edistäminen tai markkinoiden seuranta.

5. Kukin osapuoli määrittää käytännön edellytykset, joiden mukaisesti samannimiset maantieteelliset merkinnät erotetaan toisistaan sen alueella ottaen huomioon, että on tarpeen varmistaa asianomaisten tuottajien tasapuolinen kohtelu ja se, ettei kuluttajia johdeta harhaan, sanotun rajoittamatta TRIPS-sopimuksen 23 artiklan 3 kohdan soveltamista

6. Jos osapuoli saa rekisteröintiä tai suojaa koskevan hakemuksen maantieteellisestä merkinnästä, joka on samanniminen kuin jokin liitteen 10-B maantieteellisistä merkinnöistä, kyseisen osapuolen on otettava huomioon hakijan ja asianomaisten tuottajien⁽⁵¹⁾ näkemykset määrittäessään edellytyksiä, joiden mukaisesti kyseiset samannimiset maantieteelliset merkinnät erotetaan toisistaan.

10.20 ARTIKLA

Maantieteellisten merkintöjen käyttöoikeus

Henkilöt, joilla on C alajakson (Maantieteelliset merkinnät) mukaisesti suojatun maantieteellisen merkinnän käyttöoikeus, eivät rajoitu hakijaan sillä edellytyksellä, että tällainen käyttö liittyy kyseisellä maantieteellisellä merkinnällä suojattuihin tavaroihin.

10.21 ARTIKLA

Suhde tavaramerkkeihin

1. Jollei 10.22 artiklasta (Yleiset säännöt) muuta johdu, liitteessä 10-B lueteltujen maantieteellisten merkintöjen osalta, jotka edelleen ovat suojattuja maantieteellisinä merkintöinä osapuolen 10.17 artiklan (Maantieteellisten merkintöjen suojaamisjärjestelmä) 2 kohdassa tarkoitetun järjestelmän mukaisesti, sellaisen tavaramerkin rekisteröinti, joka sisältää vastaavan tavaran maantieteellisen merkinnän tai koostuu siitä, hylätään tai mitätöidään joko viran puolesta, jos kyseisen osapuolen kansallinen lainsäädäntö tämän mahdollistaa, tai asianomaisen osapuolen pyynnöstä sellaisten tavaroitten osalta, jotka eivät ole peräisin kyseisen maantieteellisen merkinnän alueelta, sillä edellytyksellä, että tavaramerkin rekisteröintihakemus toimitetaan sen päivän jälkeen, jona maantieteellisen merkinnän rekisteröintiä kyseisellä alueella haettiin.

⁽⁴⁹⁾ Tämän ja 10.21 artiklan (Suhde tavaramerkkeihin) 1 kohdan soveltamista varten käsitteellä ”vastaava tavara” tarkoitetaan sellaisen tavaran osalta, jolla on osapuolen 10.17 artiklassa (Maantieteellisten merkintöjen suojaamisjärjestelmä) tarkoitetun järjestelmän mukainen maantieteellisen merkinnän suoja, tavaraa, joka kuuluisi samaan tavaraluokkaan kyseisen osapuolen rekisterissä kuin se tavara, jolle maantieteellinen merkintä on rekisteröity.

⁽⁵⁰⁾ Selvyyden vuoksi todetaan, että tätä arvioidaan tapauskohtaisesti. Tätä määräystä ei sovelleta, jos on esitetty näyttöä siitä, että suojelun maantieteellisen merkinnän ja käännetyt ilmauksen välillä ei ole mitään yhteyttä. Lisäksi sovitaan, että tätä määräystä sovelletaan rajoittamatta C alajakson (Maantieteelliset merkinnät) yleisiä sääntöjä.

⁽⁵¹⁾ Singaporen osalta ”asianomaisilla tuottajilla” tarkoitetaan kyseisiä oikeudenhaltijoita.

2. Rajoittamatta 4 kohtaa osapuolet tunnustavat, että aiemman, ristiriidassa olevan tavaramerkin esiintyminen osapuolen alueella ei täysin sulje pois myöhemmän maantieteellisen merkinnän rekisteröintiä vastaaville tavaroille kyseisessä osapuolella. ⁽⁵²⁾

3. Kun tavaramerkkiä on haettu tai se on rekisteröity vilpittömässä mielessä taikka kun tavaramerkkioikeudet on hankittu vilpittömässä mielessä ja jos tällaisesta mahdollisuudesta säädetään osapuolten kansallisissa lainsäädännöissä, ja tällainen haku, rekisteröinti tai hankinta tapahtuu joko

a) ennen päivää, jona maantieteelliselle merkinnälle haetaan suojaa kyseisellä alueella; tai

b) ennen kuin maantieteellinen merkintä saa suojaa sen alkuperämaassa,

mitkään C alajakson (Maantieteelliset merkinnät) täytäntöönpanemiseksi hyväksytyt toimenpiteet eivät vaikuta tavaramerkin rekisteröitävyyteen tai rekisteröinnin pätevyys taikka tavaramerkin käyttöoikeuteen sillä perusteella, että tällainen tavaramerkki on identtinen tai samanlainen maantieteellisen merkinnän kanssa.

4. Osapuolilla ei ole velvoitetta suojata maantieteellistä merkintää C alajakson (Maantieteelliset merkinnät) nojalla, jos maineikkaan tai laajalti tunnetun tavaramerkin ollessa kyseessä merkinnän tällainen suoja saattaisi johtaa kuluttajia harhaan tuotteen tunnistamisessa.

10.22 ARTIKLA

Yleiset säännöt

1. Tässä C alajaksossa (Maantieteelliset merkinnät) tarkoitettujen tuotteiden tuontiin, vientiin ja kaupallistamiseen osapuolen alueella sovelletaan kyseisen osapuolen kansallista lainsäädäntöä.

2. Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden osalta mikään C alajaksossa (Maantieteelliset merkinnät) ei edellytä, että osapuoli estää toisen osapuolen jonkin maantieteellisen merkinnän jatkuvan ja samanlaisen käytön, joka liittyy kyseisen osapuolen sellaisten kansalaisten tai asukkaiden tavaroihin tai palveluihin, jotka ovat käyttäneet kyseistä maantieteellistä merkintää jatkuvasti samojen tai näihin liittyvien tavaroiden tai palvelujen osalta tämän osapuolen alueella joko

a) vähintään kymmenen vuoden ajan ennen 1 päivää tammikuuta 2004; tai

b) vilpittömässä mielessä ennen mainittua päivämäärää.

3. Liitteessä 10-B lueteltujen maantieteellisten merkintöjen osalta, jos aiempi käyttö on todettu

a) väitemenettelyissä kansallisten rekisteröintimenettelyiden aikana; tai

b) oikeudellisissa menettelyissä,

tällainen aiempi käyttö on lueteltava liitteessä 10-B kyseisen maantieteellisen merkinnän osalta:

i) 10.17 artiklan (Maantieteellisten merkintöjen suojaamisjärjestelmä) 3 kohdassa vahvistetun mekanismin mukaisesti, kun kyseessä on a alakohta; ja

ii) 10.18 artiklassa (Muutokset maantieteellisten merkintöjen luetteloon) vahvistetun mekanismin mukaisesti, kun kyseessä on b alakohta.

4. Kukin osapuoli voi määritellä käytännön edellytykset, joiden mukaisesti tällainen aiempi käyttö erotetaan sen oman alueen maantieteellisestä merkinnästä, kun otetaan huomioon, että on tarpeen varmistaa, ettei kuluttajia johdeta harhaan.

5. Mikään C alajaksossa (Maantieteelliset merkinnät) ei edellytä, että osapuoli soveltaa määräyksiään toisen osapuolen maantieteelliseen merkintään sellaisten tavaroiden tai palvelujen osalta, joihin liittyvä merkintä on identtinen sellaisen termin kanssa, joka on tavanomainen arkikielessä yleisnimenä tällaisille tavaroille tai palveluille kyseisen osapuolen alueella.

⁽⁵²⁾ Singaporen osalta maantieteellinen merkintä, joka on ristiriidassa aiemman tavaramerkin kanssa, voidaan rekisteröidä aiemman tavaramerkin oikeuksien haltijan suostumuksella. Unionin osalta tällainen suostumus ei ole ennakkosedellytys aiemman tavaramerkin kanssa ristiriitaisen maantieteellisen merkinnän rekisteröinnille.

6. Mikään C alajaksossa (Maantieteelliset merkinnät) ei edellytä, että osapuoli soveltaa määräyksiään mihinkään toisen osapuolen maantieteelliseen merkintään sisältyvään nimeen sellaisten tavaroiden tai palvelujen osalta, joiden nimi on identtinen sellaisen termin kanssa, joka on tavanomainen arkikielessä yleisnimenä tällaisille tavaroille tai palveluille kyseisen osapuolen alueella.
7. Mikään C alajaksossa (Maantieteelliset merkinnät) ei edellytä, että osapuoli soveltaa määräyksiään toisen osapuolen maantieteellisen merkinnän osalta sellaisiin viinituotteisiin, joihin liittyvä merkintä on identtinen sellaisen termin kanssa, joka on arkikäytössä sellaisen viiniryppälajikkeen nimenä, jota esiintyy kyseisen osapuolen alueella sinä päivänä, jona WTO-sopimus tuli voimaan kyseisessä osapuolessa.
8. Mikään C alajaksossa (Maantieteelliset merkinnät) ei estä osapuolta suojaamasta kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti maantieteellisenä merkintänä termiä, joka on ristiriidassa kasvilajikkeen tai eläinrodun nimen kanssa.
9. Osapuoli voi säätää, että mikä tahansa C alajakson (Maantieteelliset merkinnät) määräysten nojalla esitetty vaatimus, joka liittyy tavaramerkin käyttöön tai rekisteröintiin, on tehtävä viiden vuoden kuluessa siitä, kun suojatun merkinnän vastainen käyttö on tullut yleisesti tunnetuksi kyseisen osapuolen alueella, tai rekisteröintipäivästä kyseisen osapuolen alueella edellyttäen, että tavaramerkki on julkistettu mainittuun päivään mennessä, jos rekisteröintipäivä edeltää päivää, jolloin merkinnän vastainen käyttö tuli tunnetuksi kyseisen osapuolen alueella, sillä edellytyksellä, että maantieteellistä merkintää ei käytetä tai rekisteröidä vilpillisessä mielessä.
10. Mikään C alajaksossa (Maantieteelliset merkinnät) ei millään tavoin estä ketään käyttämästä kaupankäynnissä omaa nimeään tai sen nimeä, joka harjoitti liiketoimintaa ennen häntä paitsi, jos sellaista nimeä käytetään tavalla, joka johtaa yleisöä harhaan.
11. Mikään C alajaksossa (Maantieteelliset merkinnät) ei velvoita osapuolta suojaamaan toisen osapuolen maantieteellistä merkintää, jota ei ole suojattu sen alkuperämaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti tai jolle myönnetty tällainen suoja on päättynyt. Osapuolet ilmoittavat toisilleen, jos maantieteellinen merkintä ei ole enää suojattu sen alkuperämaassa.

10.23 ARTIKLA

Suhde kauppakomiteaan

Jäljempänä olevan 16.1 artiklan (Kauppakomitea) nojalla perustetulla kauppakomitealla on valtuudet

- a) tehdä päätöksiä 10.17 artiklan (Maantieteellisten merkintöjen suojaamisjärjestelmä) 3 kohdassa tarkoitetusta liitteen 10-B luettelosta; ja
- b) muuttaa liitettä 10-B 10.18 artiklan (Muutokset maantieteellisten merkintöjen luetteloon) mukaisesti.

D ALAJAKSO

MALLIT

10.24 ARTIKLA

Rekisteröityjen mallien suoja koskevat vaatimukset ⁽⁵³⁾

1. Osapuolet säätävät sellaisten itsenäisesti luotujen mallien suojusta, jotka ovat uusia tai omaperäisiä. ⁽⁵⁴⁾ Tällainen suoja on tarjottava rekisteröinnillä, ja sillä on myönnettävä niiden haltijoille yksinoikeudet D alajakson (Mallit) määräysten mukaisesti. ⁽⁵⁵⁾

⁽⁵³⁾ Tämän alajakson (Mallit) soveltamiseksi unioni myöntää suojan myös rekisteröimättömälle mallille silloin, kun se täyttää yhteisömallista 12 päivänä joulukuuta 2001 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 6/2002, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 18 päivänä joulukuuta 2006 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1891/2006, säädetyt vaatimukset.

⁽⁵⁴⁾ Osapuolet sopivat, että jos osapuolen kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, voidaan myös edellyttää, että malleilla on yksilöllinen luonne. Tällä tarkoitetaan malleja, jotka poikkeavat merkittävästi tunnetuista malleista tai tunnettujen mallipiirteiden yhdistelmistä. Unioni katsoo, että malleja pidetään luonteeltaan yksilöllisinä, jos asiantuntevien käyttäjien siitä saama yleisvaikutelma eroaa yleisvaikutelmasta, jonka tällaiset käyttäjät ovat saaneet muista tunnetuista malleista.

⁽⁵⁵⁾ Hyväksytään se, että malleja ei suljeta suojan ulkopuolelle pelkästään sillä perusteella, että ne muodostavat osan esinettä tai tuotetta edellyttäen, että ne ovat näkyviä, täyttävät tämän kohdan vaatimukset ja

a) ne täyttävät kaikki muut mallisuojuille asetetut perusteet; ja

b) niitä ei ole muutoin suljettu mallisuojujen ulkopuolelle osapuolten kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti.

2. Mallisuoja ei ulotu malleihin, jotka määräytyvät olennaisesti teknisten tai toiminnallisten seikkojen perusteella.
3. Mallioikeutta ei myönnetä malliin, joka on yleisen järjestyksen tai hyvien tapojen vastainen. ⁽⁵⁶⁾

10.25 ARTIKLA

Rekisteröinnillä saavutettavat oikeudet

Suojatun mallin omistajalla tulee olla oikeus vähintäänkin estää kolmansia osapuolia valmistamasta, tarjoamaan myyntiin, myymästä tai maahantuomasta ilman omistajan suostumusta esineitä, joissa on malli tai jotka muodostavat mallin, joka on kokonaan tai olennaisilta osiltaan kopio suojatusta mallista, kun tällaisiin toimiin ryhdytään kaupallisessa tarkoituksessa.

10.26 ARTIKLA

Suoja-aika

Saatavilla oleva suoja-aika on vähintään kymmenen vuotta hakemispäivästä.

10.27 ARTIKLA

Poikkeukset

Kukin osapuoli voi säätää rajoitetuista poikkeuksista mallien suojaan edellyttäen, että poikkeukset eivät ole kohtuuttomasti ristiriidassa suojattujen mallien tavanomaisen käytön kanssa eivätkä kohtuuttomasti vahingoita suojatun mallin omistajan oikeutettuja etuja, ottaen huomioon kolmansien osapuolien oikeudet.

10.28 ARTIKLA

Suhde tekijänoikeuteen

Kukin osapuoli antaa mahdollisuuden siihen, että osapuolen alueella D alajakson (Mallit) mukaisesti rekisteröityä mallia ei suljeta täysin kyseisen osapuolen kansallisen tekijänoikeuslainsäädännön tarjoaman suojan ulkopuolelle. Tällaisen suojan laajuudesta ja sen saamisen edellytyksistä päättää kyseinen osapuoli. ⁽⁵⁷⁾

E ALAJAKSO

PATENTIT

10.29 ARTIKLA

Kansainväliset sopimukset

Osapuolet palauttavat mielin patenttiyhteistyösopimuksen (tehty Washingtonissa 19 päivänä kesäkuuta 1970, muutettu 28 päivänä syyskuuta 1979 ja muutettu 3 päivänä helmikuuta 1984) mukaiset velvoitteet. Osapuolet pyrkivät tarvittaessa kaikin kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin noudattamaan Genevessä 1 päivänä kesäkuuta 2000 tehdyn patenttilainsäädäntöä koskevan yleissopimuksen 1–16 artiklaa tavalla, joka on johdonmukainen niiden kansallisen lainsäädännön ja menettelyjen kanssa.

10.30 ARTIKLA

Patentit ja kansanterveys

1. Osapuolet tunnustavat 14 päivänä marraskuuta 2001 Dohassa WTO:n ministerikokouksessa TRIPS-sopimuksesta ja kansanterveydestä annetun julistuksen merkityksen. E alajakson (Patentit) ja F alajakson (Testitietojen suoja) mukaisia oikeuksia ja velvoitteita tulkitessaan ja täytäntöönpannessaan osapuolet varmistavat johdonmukaisuuden kyseiseen julistukseen nähden.

⁽⁵⁶⁾ Mikään tässä artiklassa ei estä kumpaakaan osapuolta säätämästä kansallisessa lainsäädännössään muista täsmällisistä mallisuojaan rajauksista. Osapuolet hyväksyvät, että tällaiset suojan rajaukset eivät voi olla laaja-alaisia.

⁽⁵⁷⁾ Singaporen tapauksessa tällaisen suojan laajuuteen ja sen saamisedellytyksiin sisältyvät Singaporen tekijänoikeuslain (Copyright Act) 74 pykälän mukaiset olosuhteet.

2. Kukin osapuoli noudattaa WTO:n yleisneuvoston 30 päivänä elokuuta 2003 TRIPS-sopimuksesta ja kansanterveydestä annetun Dohan julistuksen 6 artiklan täytäntöönpanosta tekemää päätöstä ja TRIPS-sopimuksen muuttamista koskevaa WTO:n yleisneuvoston 6 päivänä joulukuuta 2005 tekemää päätöstä, jolla hyväksytään TRIPS-sopimuksen muuttamisesta tehty pöytäkirja.

10.31 ARTIKLA

Patentilla myönnettyjen oikeuksien keston pidentäminen

Osapuolet tunnustavat, että niiden alueilla patentilla suojatuilta farmaseuttisilta tuotteilta⁽⁵⁸⁾ voidaan edellyttää hallinnollista myyntilupamenettelyä ennen niiden saattamista osapuolten markkinoille. Osapuolet tarjoavat pidennyksen patenttisuojalla myönnettyjen oikeuksien keston hyvityksenä patentinomistajalle sen patentin suoja-ajan tosiasiallisesta lyhentymisestä, joka johtuu hallinnollisesta myyntilupamenettelystä.⁽⁵⁹⁾ Patenttisuojalla myönnettävien oikeuksien keston pidentäminen ei voi ylittää viittä vuotta.⁽⁶⁰⁾

10.32 ARTIKLA

Yhteistyö

Osapuolet sopivat yhteistyöstä aloitteissa, joilla tuetaan

- a) patenttien myöntämistä osapuolen hakijoiden jättämien hakemusten perusteella toisessa osapuolella; ja
- b) osapuolten patenttiasiamiesten pätevyyttä ja tunnustamista toisen osapuolen alueella.

F ALAJAKSO

TESTITIETOJEN SUOJA

10.33 ARTIKLA

Farmaseuttisen tuotteen markkinoille saattamista varten hankittavan hallinnollisen myyntiluvan saamiseksi toimitettujen testitietojen suoja

Jos osapuoli edellyttää testitietojen tai tutkimusten toimittamista farmaseuttisen tuotteen turvallisuudesta ja tehokkuudesta ennen myyntiluvan myöntämistä tällaiselle tuotteelle, kyseinen osapuoli ei saa vähintään viiden vuoden ajan luvan myöntämispäivästä kyseisessä osapuolella sallia kolmansien osapuolten markkinoida samaa tai samanlaista tuotetta testitiedot tai tutkimukset toimittaneelle asianomaiselle osapuolelle myönnetyn myyntiluvan perusteella, ellei testitiedot tai tutkimukset toimittanut asianomainen osapuoli ole antanut tähän suostumustaan.⁽⁶¹⁾ ⁽⁶²⁾ ⁽⁶³⁾

⁽⁵⁸⁾ Tämän ja 10.33 artiklan (Farmaseuttisen tuotteen markkinoille saattamista varten hankittavan hallinnollisen myyntiluvan saamiseksi toimitettujen testitietojen suoja) soveltamista varten käsitteen ”farmaseuttinen tuote” määritelmä on kunkin osapuolen osalta sen tämän sopimuksen allekirjoittamispäivänä voimassa olevan lainsäädännön määritelmän mukainen. Unionin osalta termillä ”farmaseuttinen tuote” tarkoitetaan ”lääkettä”.

⁽⁵⁹⁾ Singapore sitoutuu tarjoamaan pidennyksen patenttisuojalla myönnettyjen oikeuksien keston hyvityksenä patentinomistajalle sen patentin suoja-ajan tosiasiallisesta lyhentymisestä, joka johtuu hallinnollisesta myyntilupamenettelystä, jota sovelletaan diagnoosi- tai testausaineisiin ja lääkkeiksi hyväksytyihin aineisiin.

⁽⁶⁰⁾ Patentin suoja-ajan pidennystä koskevista edellytyksistä ja menettelyistä säädetään osapuolten lainsäädännössä. Tämä ei rajoita mahdollista lastenlääkkeitä koskevan patentin keston pidentämistä, jos jompikumpi osapuoli niin säätää.

⁽⁶¹⁾ Tässä artiklassa esitetystä patenttisuojan myöntämistä koskevista edellytyksistä ja menettelyistä säädetään osapuolten lainsäädännössä.

⁽⁶²⁾ Rajoittamatta oikeuksia ja velvoitteita osapuolet aloittavat viiden vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta neuvottelut mahdollisesta suoja-ajan pidentämisestä farmaseuttisen tuotteen hallinnollisen myyntiluvan saamiseksi toimitettujen testitietojen osalta.

⁽⁶³⁾ Tämän artiklan yhteydessä oletetaan, että määritettäessä, voidaanko jokin muu hakemus hyväksyä, tällaisia hakemusta tukevia luottamuksellisia testitietoja tai tutkimuksia ei käytetä vähintään viiteen vuoteen

a) Singaporen tapauksessa siitä päivästä, jolloin ensimmäinen hakemus otettiin vastaan;

b) unionin tapauksessa ensimmäisen hakemuksen hyväksymispäivästä,

ellei testitiedot tai tutkimukset toimittanut asianomainen osapuoli ole antanut siihen suostumustaan.

10.34 ARTIKLA

Maatalouskemikaalituotteen ⁽⁶⁴⁾ markkinoille saattamista varten hankittavan hallinnollisen myyntiluvan saamiseksi toimitettujen testitietojen suoja

1. Jos osapuoli edellyttää testitietojen tai tutkimusten toimittamista maatalouskemikaalituotteen turvallisuudesta ja tehokkuudesta ennen myyntiluvan myöntämistä tällaiselle tuotteelle, kyseinen osapuoli ei saa vähintään viiden vuoden ajan luvan myöntämispäivästä kyseisessä osapuolella sallia kolmansien osapuolten markkinoida samaa tai samanlaista tuotetta testitiedot tai tutkimukset toimittaneelle asianomaiselle osapuolelle myönnetyn myyntiluvan perusteella, ellei asianomainen osapuoli ole antanut tähän suostumustaan.
2. Jos osapuoli säättää toimenpiteistä tai menettelyistä, joilla maatalouskemikaalituotteiden osalta vältetään päällekkäiset kokeet selkärankaisilla, kyseinen osapuoli voi säätää edellytyksistä ja olosuhteista, joiden mukaisesti kolmannet osapuolet voivat markkinoida samaa tai samanlaista tuotetta myyntiluvan perusteella, joka oli myönnetty sille asianomaiselle osapuolelle, joka oli toimittanut testitiedot tai tutkimukset.
3. Jos osapuoli edellyttää testitietojen tai tutkimusten toimittamista maatalouskemikaalituotteen turvallisuudesta tai tehokkuudesta ennen hyväksynnän antamista tällaisen tuotteen markkinoinnille, osapuolen on parhaalla mahdollisella tavalla pyrittävä käsittelemään hakemus ripeästi, jotta kohtuuttomilta viivästyksiltä voitaisiin välttyä.

G ALAJAKSO

KASVILAJIKKEET

10.35 ARTIKLA

Kansainväliset sopimukset

Osapuolet vahvistavat uudelleen Pariisissa 2 päivänä joulukuuta 1961 hyväksytyyn uusien kasvilajikkeiden suojaamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, sellaisena kuin se on viimeksi tarkistettuna Genevessä 19 päivänä maaliskuuta 1991, mukaiset velvoitteensa, myös mahdollisuutensa panna täytäntöön kyseisen yleissopimuksen 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu jalostajan oikeuksia koskeva valinnainen poikkeus.

C JAKSO

TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUKSIEN YKSITYISOIKEUDELLINEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

10.36 ARTIKLA

Yleiset velvoitteet

1. Osapuolet vahvistavat uudelleen TRIPS-sopimuksen 41–50 artiklan mukaiset sitoumuksensa ja säätävät tällaisten sitoumusten mukaisista toimenpiteistä, menettelyistä ja oikeussuojakeinoista kansallisessa lainsäädännössään tämän luvun piiriin kuuluvien teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaamisia vastaan.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä, menettelyjä ja oikeussuojakeinoja, joista kukin osapuoli säätää kansallisessa lainsäädännössään, koskevat erityisesti seuraavat:
  - a) niissä on otettava tarvittaessa huomioon oikeasuhteisuuden tarve oikeuksien loukkaamisen vakavuuden ja kolmansien osapuolten etujen välillä;
  - b) niiden on oltava oikeudenmukaisia ja tasapuolisia;

⁽⁶⁴⁾ Unionin tapauksessa tässä artiklassa "maatalouskemikaalituotteilla" tarkoitetaan tehoaineita ja yhtä tai useampaa tehoainetta sisältäviä valmisteita siinä muodossa, jossa ne toimitetaan käyttäjälle, ja jotka on tarkoitettu

- a) suojelemaan kasveja tai kasvituotteita kaikilta haitallisilta organismeilta tai estämään tällaisten organismien vaikutus, jollei näitä aineita tai valmisteita b–e alakohdassa toisin määritellä;
- b) vaikuttamaan kasvien elintoimintoihin muulla tavoin kuin ravinteina (esimerkiksi kasvunsäätelyaineet);
- c) vaikuttamaan kasvituotteiden säilyvyyteen, jolleivät nämä aineet tai tuotteet ole säilöntäaineita koskevien neuvoston tai komission erityissäännöksiä alaisia;
- d) tuhoamaan epätoivottuja kasveja; tai
- e) tuhoamaan kasvin osia tai estämään kasvien epätoivottua kasvua.

- c) ne eivät saa olla turhan monimutkaisia tai kalliita, eivätkä ne saa sisältää kohtuuttomia määräaikoja tai johtaa aiheutomiin viivytyksiin; ja
- d) niitä on sovellettava siten, että vältetään luomasta esteitä lailliselle kaupankäynnille ja että luodaan takeet niiden väärinkäytön estämiseksi.

3. Tämän luvun määräykset eivät vaikuta kummankaan osapuolen valtuuksiin panna yleisesti täytäntöön kansallista lainsäädäntöään tai luo kummallekaan osapuolelle minkäänlaista velvoitetta muuttaa olemassa olevia lakejaan, jotka liittyvät teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoon. Rajoittamatta edellä esitettyjä yleisiä periaatteita mikään tässä luvussa ei luo kummallekaan osapuolelle minkäänlaista velvoitetta

- a) toteuttaa yleisestä lainsäädännön täytäntöönpanosta erillinen oikeudellinen järjestely teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa varten; tai
- b) resurssien jakamisen osalta yleisen lainsäädännön täytäntöönpanon ja teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanon välillä.

10.37 ARTIKLA

Tuomioistuinten päätösten julkistaminen

Teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksen johdosta nostetun siviilioikeuskanteen yhteydessä kukin osapuoli toteuttaa tarvittavat toimenpiteet kansallisen lainsäädäntönsä ja toimintalinjojensa mukaisesti, jotta tuomioistuinten lopullisia päätöksiä koskevat tiedot voidaan julkaista tai saattaa yleisesti saataville. Tämän artiklan määräykset eivät velvoita osapuolta paljastamaan luottamuksellisia tietoja, joiden paljastaminen estäisi lain noudattamisen tai olisi muutoin yleisen edun vastaista tai vaarantaisi yksittäisen julkisen tai yksityisen yrityksen oikeudet kaupalliset edut. Kukin osapuoli voi erityisolosuhteiden perusteella säätää muista tarkoituksenmukaisista julkistamistoimenpiteistä, näkyvät ilmoitukset mukaan lukien.

10.38 ARTIKLA

Yksityisoikeudellisten toimenpiteiden, menettelyjen ja oikeussuojakeinojen saatavuus

1. Kukin osapuolet tarjoaa oikeudenhaltijoiden saataville kansallisessa lainsäädännössään C jaksossa (Teollis- ja tekijänoikeuksien yksityisoikeudellinen täytäntöönpano) tarkoitettujen yksityisoikeudellisten toimenpiteiden, menettelyjen ja oikeussuojakeinot jäljempänä 2 kohdassa määriteltyjä teollis- ja tekijänoikeuksia varten.

2. Tämän C jakson (Teollis- ja tekijänoikeuksien yksityisoikeudellinen täytäntöönpano) soveltamista varten käytetään seuraavista termeistä seuraavia määritelmiä:

- a) "oikeudenhaltijoihin" sisältyvät yksinoikeuden omaavat käyttöluvan haltijat sekä liitot ja yhdistykset⁽⁶⁵⁾, joilla on lakiin perustuva oikeus ottaa nimiinsä sellaisia oikeuksia; ja
- b) "teollis- ja tekijänoikeuksilla" tarkoitetaan kaikkia sellaisia teollis- ja tekijänoikeuksien luokkia, joista määrätään TRIPS-sopimuksen II osan 1–6 luvussa.⁽⁶⁶⁾

10.39 ARTIKLA

Toimenpiteet todistusaineiston suojaamiseksi

1. Kunkin osapuolen on huolehdittava siitä, että sen oikeusviranomaisilla on toimivalta määrätä nopeista ja tehokkaista turvaamistoimenpiteistä, jotka

- a) kohdistuvat sellaiseen osapuoleen tai tilanteen mukaan sellaiseen kolmanteen osapuoleen, jonka osalta asianomainen tuomioistuin on toimivaltainen, mahdollisten teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten estämiseksi ja etenkin sellaisten tavaroiden jakelukanaviin pääsyn estämiseksi, joihin liittyy teollis- tai tekijänoikeuden loukkaus; ja
- b) tähtäävät väitetyn loukkauksen kannalta merkityksellisten todisteiden turvaamiseen.

⁽⁶⁵⁾ Siinä määrin kuin sovellettava lainsäädäntö sen sallii ja se on mainitun lainsäädännön mukaista, ilmaisuun "liitot ja yhdistykset" sisältyvät teollis- ja tekijänoikeuksia kollektiivisesti hallinnoivat elimet ja unionin tapauksessa ammatilliset etujärjestöt, joilla on säännöllisesti tunnustettu oikeus edustaa teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoita.

⁽⁶⁶⁾ Osapuoli voi sulkea patentit C jakson (Teollis- ja tekijänoikeuksien yksityisoikeudellinen täytäntöönpano) soveltamisalan ulkopuolelle.

2. Kunkin osapuolen on huolehdittava siitä, että sen oikeusviranomaisilla on toimivalta päättää turvaamistoimenpiteistä, tarvittaessa toista osapuolta kuulematta, erityisesti jos mahdollisesta viivytyksestä voisi koitua korvaamatonta haittaa oikeudenhaltijalle tai jos todisteiden hävittämisen vaara on ilmeinen. Jos asia käsitellään toista osapuolta kuulematta, kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen oikeusviranomaisilla on toimivalta käsitellä turvaamistoimenpiteitä koskevat vaatimukset joutuisasti ja tehdä päätös ilman aiheetonta viivytystä.

3. Kunkin osapuolen on huolehdittava siitä, että sen oikeusviranomaisilla on ainakin tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkauksia ja tavaramerkkiväärennöksiä koskevissa yksityisoikeudellisissa menettelyissä toimivalta määrätä epäilyksenalaiset tavarat ja loukkauksen kannalta merkitykselliset materiaalit ja välineet sekä ainakin tavaramerkkiväärennösten osalta loukkauksen kannalta merkitykselliset asiakirjatodisteet tai niiden jäljennökset takavarikoitaviksi tai muuten haluttuun otettaviksi.

4. Kunkin osapuolen on huolehdittava siitä, että sen viranomaisilla on toimivalta vaatia hakijaa esittämään turvaamistoimenpiteitä varten kaikki kohtuullisesti saatavissa olevat todisteet, jotta viranomaisen voi riittävän varmasti vakuuttua siitä, että hakijan oikeutta on loukattu tai että tällaisen loukkauksen uhka on välitön, ja määrätä hakija asettamaan vakuus tai vastaava, joka riittää suojaamaan vastaajaa ja estämään väärinkäytökset. Tällainen vakuus tai vastaava ei saa perusteettomasti estää turvautumasta tällaisia turvaamistoimenpiteitä koskevaan menettelyyn.

5. Jos turvaamistoimenpiteet kumotaan tai ne raukeavat hakijan toiminnan tai laiminlyönnin takia, tai jos myöhemmin todetaan, ettei teollis- tai tekijänoikeutta ole loukattu, oikeusviranomaisilla on oltava toimivalta vastaajan vaatimuksesta määrätä hakija suorittamaan vastaajalle asianmukainen korvaus näiden toimenpiteiden aiheuttamasta vahingosta.

10.40 ARTIKLA

Todisteet ja tiedonsaantioikeus

1. Kunkin osapuolen on huolehdittava siitä, että sen oikeusviranomaisilla on teollis- ja tekijänoikeuden täytäntöönpanoa koskevissa yksityisoikeudellisissa menettelyissä toimivalta oikeudenhaltijan perustellusta vaatimuksesta määrätä oikeudenloukkaaja tai väitetty oikeudenloukkaaja toimittamaan oikeudenhaltijalle tai oikeusviranomaisille ainakin todistelutarkoituksessa sellaiset oikeudenloukkaajan tai väitetyn oikeudenloukkaajan hallussa olevat, asiaan sovellettavien osapuolen lakien ja asetusten mukaisesti merkitykselliset tiedot, sanotun kuitenkin rajoittamatta etuoikeutta, tietolähteiden luottamuksellisuuden suojaa tai henkilötietojen käsittelyä sääntelevän osapuolen kansallisen lainsäädännön soveltamista.

2. Tällaiset 1 kohdassa tarkoitetut merkitykselliset tiedot voivat koskea loukkaukseen tai väitettyyn loukkaukseen jollakin tavalla liittyvään seikkaan osallista henkilöä ja oikeuksia loukkaavien tai väitetyksi loukkaavien tavaroiden tai palvelujen tuotantomenetelmiä tai jakelukanavia, myös tällaisten tavaroiden tai palvelujen tuotantoon ja jakeluun osallisiksi väitettyjen kolmansien osapuolten henkilöllisyyttä.

10.41 ARTIKLA

Muut oikeuskeinot

1. Kukin osapuoli huolehtii siitä, että kun yksityisoikeudellisissa menettelyissä on tehty teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksen toteava oikeuden päätös, osapuolen oikeusviranomaisilla on oikeudenhaltijan pyynnöstä toimivalta ainakin tavaramerkkioikeutta loukkaavien tuoteväärennösten tai tekijänoikeutta loukkaavien piraattituotteiden osalta määrätä

a) että tällaiset oikeutta loukkaavat tavarat, ilman minkäänlaista korvausta

i) hävitetään, paitsi poikkeuksellisissa olosuhteissa; tai

ii) poistetaan jakelukanavista siten, että vältetään oikeudenhaltijalle koituva vahinko; ja

b) että materiaalit ja välineet, joita on pääasiassa käytetty oikeuksia loukkaavien tavaroiden valmistamiseen tai suunnitteluun, hävitetään tai poistetaan viipymättä ja ilman minkäänlaista korvausta jakelukanavista siten, että uusien loukkausten riski on mahdollisimman pieni.

2. Tarkasteltaessa 1 kohdassa tarkoitettua oikeudenhaltijan esittämää pyyntöä on otettava huomioon oikeasuhteisuus loukkauksen vakavuuden ja määrättyjen oikeussuojakeinojen välillä sekä kolmansien osapuolien edut.
3. Tämän artiklan mukaiset oikeuskeinot voidaan toteuttaa oikeudenloukkaajan kustannuksella.

10.42 ARTIKLA

Kieltotuomiot

Kukin osapuoli huolehtii siitä, että kun yksityisoikeudellisissa menettelyissä on tehty teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksen toteava oikeuden päätös, osapuolen oikeusviranomaisilla on oikeudenhaltijan pyynnöstä toimivalta antaa loukkaajaa tai tilanteen mukaan sellaista kolmatta osapuolta, jonka osalta asianomainen tuomioistuin on toimivaltainen, vastaan kieltotuomio, jonka tarkoituksena on kieltää loukkauksen jatkaminen. Jos osapuolen kansallinen lainsäädäntö sen sallii, kieltotuomion noudattamatta jättämisestä voidaan tarvittaessa määrätä uhkasakko tuomion noudattamisen varmistamiseksi.

10.43 ARTIKLA

Vaihtoehtoiset toimenpiteet

Kukin osapuoli voi kansallisessa lainsäädännössään säätää siitä, että kun yksityisoikeudellisissa menettelyissä on tehty teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksen toteava oikeuden päätös, osapuolen oikeusviranomaiset voivat soveltuviin tapauksissa määrätä sen henkilön pyynnöstä, johon 10.41 artiklassa (Muut oikeuskeinot) ja/tai 10.42 artiklassa (Kielto-tuomiot) määrätty toimenpiteet voivat kohdistua, että vahingon kärsineelle osapuolelle maksetaan 10.41 artiklassa (Muut oikeuskeinot) ja/tai 10.42 artiklassa (Kielto-tuomiot) määrättyjen toimenpiteiden soveltamisen sijasta rahallinen hyvitys, edellyttäen että kyseinen hakija toimi ilman tuottamusta tai laiminlyöntiä, kyseisten toimenpiteiden täytäntöönpano aiheuttaisi hakijalle suhteetonta vahinkoa ja vahingon kärsineelle osapuolelle maksettavaa rahallista hyvitystä voidaan kohtuudella pitää tyydyttävänä. ⁽⁶⁷⁾

10.44 ARTIKLA

Vahingonkorvaukset

1. Kukin osapuoli huolehtii siitä, että sen oikeusviranomaisilla on teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa koskevissa yksityisoikeudellisissa menettelyissä toimivalta määrätä oikeudenloukkaaja, joka tiesi tai jolla oli riittävät perusteet tietää ryhtyneensä loukkaavaan tekoon, maksamaan oikeudenhaltijalle vahingonkorvaus, joka riittää hyvittämään oikeudenhaltijan kärsimän vahingon teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksesta.
2. Määrittäessään vahingonkorvausta teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksesta osapuolen oikeusviranomaisilla on oltava toimivalta ottaa huomioon muun muassa oikeudenhaltijan esittämän oikeutetun arvon, johon voi kuulua saamatta jäänyt voitto, niiden tavaroiden tai palvelujen markkinahintainen arvo, joita loukkaus koskee, tai ohjevähittäishinta. ⁽⁶⁸⁾ Ainakin kun kyse on tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkauksesta tai tavaramerkkiväärennöksestä, kunkin osapuolen on säädettävä oikeusviranomaisten oikeudesta määrätä oikeudenloukkaaja maksamaan oikeudenhaltijalle loukkaamisesta johtuva oikeudenloukkaajan saama voitto joko vahingonkorvauksen vaihtoehtona tai sen lisäksi taikka sen osana.
3. Vaihtoehtona 2 kohdan määräykselle kukin osapuoli voi säätää, että sen oikeusviranomaisilla on valtuudet soveltuviin tapauksissa määrittää vahingot kiinteänä määränä esimerkiksi vähintään niiden rojaltien tai maksujen määrän perusteella, jotka oikeudenloukkaaja olisi joutunut suorittamaan, jos se olisi pyytänyt lupaa käyttää kyseistä teollis- ja tekijänoikeutta.
4. Tämän artiklan määräykset eivät estä osapuolta säätämästä, että jos oikeudenloukkaaja ei tietoisesti ryhtynyt loukkaavaan tekoon tai ryhtyi loukkaavaan tekoon ilman, että hänellä oli riittävät perusteet tietää ryhtyvänsä siihen, osapuolen oikeusviranomaiset voivat määrätä voitot perittäviksi takaisin tai maksettavaksi vahingonkorvauksen, joka voi olla ennalta määrätty.

⁽⁶⁷⁾ Singaporen tapauksessa ymmärretään, että Singapore voi säätää, että sen oikeusviranomaisilla on valtuudet määrätä rahallinen hyvitys, jos kyseinen henkilö toimi ilman tuottamusta tai laiminlyöntiä, tai jos kyseisten toimenpiteiden täytäntöönpano aiheuttaisi tälle henkilölle suhteetonta vahinkoa ja jos vahingon kärsineelle osapuolelle maksettavaa rahallista hyvitystä voidaan kohtuudella pitää tyydyttävänä.

⁽⁶⁸⁾ Unionin tapauksessa tähän sisältyisi soveltuviin tapauksissa taloudellisten tekijöiden lisäksi myös muita osia, kuten oikeudenhaltijalle loukkauksen johdosta aiheutunut aineeton vahinko.

10.45 ARTIKLA

Oikeudenkäyntikulut

Kunkin osapuolen on huolehdittava siitä, että sen oikeusviranomaisilla on tilanteen mukaan teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausta koskevan yksityisoikeudellisen menettelyn päätteeksi toimivalta määrätä, että hävinnyt osapuoli maksaa voitaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut tai -maksut ja kohtuullisen asianajopalkkion tai mahdolliset muut, kyseisen osapuolen kansallisessa lainsäädännössä säädetty kulut.

10.46 ARTIKLA

Tekijänoikeuteen ja lähioikeuksiin liittyvät oletamat

Tekijänoikeuksia tai lähioikeuksia koskevilla siviilioikeudellisissa menettelyissä kummankin osapuolen on säädettävä olettuksesta, että ainakin kirjallisten tai taiteellisten teosten, esitysten tai äänitteiden osalta, jollei toisin osoiteta, oikeudenhaltija on se luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jonka nimi ilmenee teoksesta, esityksestä tai äänitteestä tavanomaisella tavalla, ja näin ollen tällä on oikeus ajaa kannetta tekijänoikeutensa loukkaamisesta.

10.47 ARTIKLA

Palvelunvälittäjien vastuu

1. Jollei 2–6 kohdasta muuta johdu, kukin osapuoli säätää kansallisessa lainsäädännössään poikkeuksista tai rajoituksista, jotka koskevat palveluntarjoajien vastuuta tai palveluntarjoajia vastaan käytettävissä olevien oikeuskeinojen soveltamisalaa tekijänoikeuden tai lähioikeuksien taikka tavaramerkin loukkauksissa, jotka tapahtuvat palveluntarjoajien valvonnassa tai käytössä olevissa tai niiden puolesta käytettävissä tai valvottavissa järjestelmissä tai verkoissa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen poikkeusten tai rajoitusten

a) on katettava kaikki toiminnot, joissa

i) lähetetään ⁽⁶⁹⁾ tai tarjotaan saataville aineistoa valitsematta ja/tai muuttamatta sen sisältöä ⁽⁷⁰⁾; ja

ii) automaattisella prosessilla tallennetaan välimuistiin; ⁽⁷¹⁾ ja

b) ne voivat myös kattaa toiminnot, joissa

i) käyttäjän ohjauksessa tallennetaan aineistoa, joka on palveluntarjoajan valvonnassa tai käytössä olevassa tai palveluntarjoajan puolesta valvottavassa tai käytettävässä järjestelmässä tai verkossa; ja

ii) ohjataan tai linkitetään käyttäjiä verkko-osoitteeseen käyttämällä tiedon paikannusvälineitä, myös hyperlinkkejä ja hakemistoja.

3. Tämän artiklan mukaisten poikkeusten ja rajoitusten sovellettavuuden edellytyksenä ei saa olla se, että palveluntarjoaja valvoo palveluaan tai aktiivisesti etsii loukkaamisesta kertovia tietoja, paitsi siinä määrin kuin se on yhdenmukaista tällaisten teknisten toimenpiteiden kanssa.

4. Kunkin osapuoli voi kansallisessa lainsäädännössään vahvistaa edellytykset, joiden mukaisesti palveluntarjoajiin voidaan soveltaa tämän artiklan poikkeuksia tai rajoituksia. Rajoittamatta 1–3 kohdan soveltamista kukin osapuoli voi vahvistaa soveltuvat menettelyt, joilla tehokkaasti annetaan ilmoitus väitetystä loukkauksesta ja joilla ne, joiden aineisto on poistettu tai tehty toimimattomaksi virheellisesti tai väärän tunnisteen vuoksi, voivat tehdä tätä koskevan vastailmoituksen.

5. Tällä artiklalla ei rajoiteta mahdollisuutta käyttää yleisesti sovellettavia oikeuskeinoja tekijänoikeuden tai lähioikeuksien taikka tavaramerkin loukkauksissa. Tämä artikla ei vaikuta osapuolen tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen mahdollisuuteen vaatia oikeusjärjestelmänsä mukaisesti palveluntarjoajaa lopettamaan tai estämään loukkaukset.

⁽⁶⁹⁾ Tässä yhteydessä katsotaan, että lähetystoimintoon sisältyy reititystoiminto.

⁽⁷⁰⁾ Tässä yhteydessä katsotaan, että toiminnolla, jossa tarjotaan saataville aineistoa valitsematta ja/tai muuttamatta sen sisältöä, tarkoitetaan myös kaikkia keinoja, joilla viestintäverkkoon päästään, ja että siihen sisältyvät tapaukset, joissa yhteydet tarjotaan aineistoa varten.

⁽⁷¹⁾ Tässä yhteydessä katsotaan, että automaattisella prosessilla välimuistiin tallentamisella voidaan tarkoittaa aineiston välivaiheen tai väliaikaista tallentamista tällaista aineistoa lähetettäessä tai tarjottaessa siihen pääsy.

6. Kumpi tahansa osapuoli voi pyytää toisen osapuolen kanssa käytäviä neuvotteluja, joissa tarkastellaan, miten olisi käsiteltävä uusia toimintoja, jotka ovat luonteeltaan samanlaisia kuin tässä artikkelissa käsitellyt toiminnot.

D JAKSO

TOIMENPITEET RAJALLA

10.48 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä jaksossa

- a) ”maantieteellistä merkintää loukkaavalla tuotevääreännöksellä” tarkoitetaan mitä tahansa tavaroita, pakkaus mukaan lukien, joihin on ilman lupaa liitetty merkki, joka on identtinen sellaisen asianmukaisesti rekisteröidyn maantieteellisen merkinnän kanssa, joka koskee samoja tavaroita sillä alueella, jolla tavarat ovat, tai joita ei voida sen olennaisten piirteiden osalta erottaa tällaisesta maantieteellisestä merkinnästä, mikä siten loukkaa kyseisen maantieteellisen merkinnän omistajan tai haltijan oikeutta sen osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jossa tavarat ovat;
- b) ”tavaramerkkioikeutta loukkaavalla tuotevääreännöksellä” tarkoitetaan mitä tahansa tavaroita, pakkaus mukaan lukien, joihin on ilman lupaa liitetty tavaramerkki, joka on identtinen sellaisen asianmukaisesti rekisteröidyn tavaramerkin kanssa, joka koskee samoja tavaroita, tai joita ei voida sen olennaisten piirteiden osalta erottaa sellaisesta tavaramerkistä, mikä siten loukkaa kyseessä olevan tavaramerkin oikeuden haltijan oikeutta sen osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaan, jossa tavarat ovat;
- c) ”kauttakulikutavaroilla” tarkoitetaan tavaroita, joiden kulku osapuolen alueen halki, riippumatta siitä, kuuluuko tähän uudelleenlastausta, varastointia, lastinjakamista tai kuljetustavan tai kuljetusvälineen muuttamista, muodostaa vain osan koko kuljetuksesta, joka alkaa sen osapuolen rajan ulkopuolelta, jonka alueen halki kuljetus tapahtuu, ja päättyy tällaisen rajan ulkopuolelle;
- d) ”tekijänoikeutta loukkaavalla piraattitavaralla” tarkoitetaan mitä tahansa tavaroita, jotka on kopioitu ilman oikeudenhaltijan tai oikeudenhaltijan asianmukaisesti valtuuttaman henkilön antamaa suostumusta valmistusmaassa ja jotka on tehty suoraan tai epäsuorasti tavarasta, jonka kopioiminen olisi täyttänyt sen osapuolen, jossa tavarat ovat, kansallisen lainsäädännön mukaan tekijänoikeuden tai lähioikeuksien rikkomisen tunnusmerkistön; ja
- e) ”mallisuoja loukkaavalla piraattitavaralla” tarkoitetaan mitä tahansa tavaroita, joiden osalta käytetty malli on rekisteröity ja joihin on sovellettu tällaista mallia tai mallia, joka ei olennaisesti eroa siitä, ilman mallin oikeudenhaltijan tai oikeudenhaltijan asianmukaisesti valtuuttaman henkilön antamaa suostumusta valmistusmaassa, kun tällaisten tavaroiden valmistus olisi täyttänyt sen osapuolen, jossa tavarat ovat, kansallisen lainsäädännön mukaan rikkomisen tunnusmerkistön.

10.49 ARTIKLA

Rajatoimenpiteiden soveltamisala

1. Rajoittamatta 3 kohtaa, kukin osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa tullivalvonnassa olevia tavaroita koskevia menettelyjä, joiden mukaisesti oikeudenhaltija voi pyytää niiden toimivaltaisia viranomaisia lykkäämään seuraavien epäilyksenaisten tavaroiden luovuttamista:

- a) tavaramerkkioikeutta loukkaavat tuotevääreännökset;
- b) tekijänoikeutta loukkaavat piraattitavarat;
- c) maantieteellistä merkintää loukkaavat tuotevääreännökset; ja
- d) mallisuoja loukkaavat piraattitavarat.

2. Kukin osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa tullivalvonnassa olevia tavaroita koskevia menettelyjä, joiden mukaisesti niiden toimivaltaiset viranomaiset voivat omasta aloitteestaan lykätä seuraavien epäilyksenalaisen tavaroiden luovuttamista: ⁽⁷²⁾

a) tavaramerkkioikeutta loukkaavat tuoteväärennökset;

b) tekijänoikeutta loukkaavat piraattitavarat; ja

c) maantieteellistä merkintää loukkaavat tuoteväärennökset.

3. Osapuolilla ei ole velvollisuutta säätää 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista menettelyistä kauttakuluttavien tavaroiden osalta. Tällä ei rajoiteta 10.51 artiklan (Yhteistyö) 2 kohdan soveltamista.

4. Singapore panee 1 ja 2 kohdan mukaiset velvoitteensa täysimittaisesti täytäntöön ihannetapauksessa kahden tai viimeistään kolmen vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta niiden menettelyjen osalta, jotka koskevat

a) maantieteellistä merkintää loukkaavien tuoteväärennösten; ja

b) mallisuoja loukkaavien piraattitavaroiden luovuttamista.

10.50 ARTIKLA

Lähetysten tunnistaminen

Teollis- ja tekijänoikeuksien tehokkaan täytäntöönpanon helpottamiseksi tulliviranomaiset ottavat käyttöön eri toimintatapoja, joilla tunnistetaan tavaramerkkioikeutta loukkaavia tuoteväärennöksiä, tekijänoikeutta loukkaavia piraattitavaroita, mallisuoja loukkaavia piraattitavaroita ja maantieteellistä merkintää loukkaavia tuoteväärennöksiä sisältäviä lähetystyyppejä. Näihin toimintatapoihin kuuluu riskianalysimenetelmiä, jotka pohjautuvat muun muassa oikeuksienhaltijoilta saatuihin tietoihin, itse kerättyihin tietoihin sekä rahdin tarkastuksiin.

10.51 ARTIKLA

Yhteistyö

1. Osapuolet sopivat tekemänsä yhteistyötä sellaisten tavaroiden kansainvälisen kaupankäynnin lopettamiseksi, jotka loukkaavat teollis- ja tekijänoikeuksia. Tätä varten niiden on erityisesti vaihdettava tietoja ja järjestettävä yhteistyötä, joista sovitaan yhteisesti niiden tulliviranomaisten välillä ja jotka koskevat tavaramerkkioikeutta loukkaavilla tuoteväärennöksillä, tekijänoikeutta loukkaavilla piraattitavaroilla, mallisuoja loukkaavilla piraattitavaroilla tai maantieteellistä merkintää loukkaavilla tuoteväärennöksillä käytävää kauppaa.

2. Osapuolen alueen läpi kauttakuljetettavien tai uudelleenlastattavien sellaisten lähetysten osalta, joiden määränpää on toisen osapuolen alueella ja joiden epäillään olevan tuoteväärennöksiä tai piraattitavaroita, osapuolten on omasta aloitteestaan tai toisen osapuolen pyynnöstä toimitettava saatavilla olevat tiedot toiselle osapuolelle, jotta tällaisten lähetysten osalta voidaan toteuttaa tehokkaat täytäntöönpanotoimet. Osapuolet eivät saa toimittaa tietoja, jotka laivaaja, linjavaraamo tai sen edustaja on antanut luottamuksellisesti.

⁽⁷²⁾ Osapuolet tarkastelevat mahdollisuutta sisällyttää mallisuoja loukkaavat piraattitavarat tämän artiklan 2 kohdan soveltamisalaan kolmen vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta. Osapuolet voivat kauppakomitean päätöksellä muuttaa tämän artiklan 2 kohtaa tällaisen tarkastelun tuloksena.

E JAKSO

YHTEISTYÖ

10.52 ARTIKLA

Yhteistyö

1. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä tukeakseen tämän luvun nojalla tehtyjen sitoumusten ja veloitteiden täytäntöönpanoa. Yhteistyö koskee muun muassa seuraavia toimintoja:

- a) tietojenvaihto teollis- ja tekijänoikeuksia koskevasta lainsäädännöstä, teollis- ja tekijänoikeuslainsäädännön ja -järjestelmien täytäntöönpano mukaan luettuna, tavoitteena edistää teollis- ja tekijänoikeuksien tehokasta rekisteröintiä;
- b) teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa koskevien kokemusten ja parhaiden käytänteiden vaihto teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanosta vastaavien eri viranomaisten välillä;
- c) tiedonvaihto ja yhteistyö tiedotustoimissa sekä soveltuvat aloitteet tietoisuuden lisäämiseksi teollis- ja tekijänoikeuksien ja niitä koskevien järjestelmien eduista;
- d) valmiuksien rakentaminen ja tekninen yhteistyö, joka koskee muun muassa seuraavia: teollis- ja tekijänoikeuksien hallinnointi, lisensointi, arvottaminen ja hyödyntäminen; teknologia ja markkinatieto; teollisuuden yhteistyön helpottaminen, myös teollis- ja tekijänoikeuksissa, joita voidaan soveltaa ympäristönsuojeluun tai ympäristön parantamiseen, mihin voi sisältyä ja johon kuulua foorumin tai tietokannan luominen; sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuussuhteet, joilla tuetaan kulttuuria ja innovointia;
- e) tiedonvaihto ja yhteistyö teollis- ja tekijänoikeuskysymyksissä, kun se on asianmukaista ja tarkoituksenmukaista ympäristöstävällisen tekniikan kehityksen kannalta; ja
- f) kaikki muut yhteistyöalat tai -toiminnot, joista on keskusteltu ja sovittu osapuolten välillä.

2. Rajoittamatta 1 kohdan soveltamista osapuolet sopivat yhteispisteen nimeämisestä, jotta voidaan ylläpitää vuoropuhelua ja tarvittaessa kutsua koolle tämän luvun aiheita käsittelevien osapuolten teknisten asiantuntijoiden kokouksia, jotka koskevat teollis- ja tekijänoikeuskysymyksiä.

3. Tämän artiklan mukainen yhteistyö on toteutettava kunkin osapuolen lakien, sääntöjen, asetusten, direktiivien tai toimintalinjojen mukaisesti. Yhteistyön on lisäksi tapahduttava yhteisesti hyväksytyin ehdoin ja edellytyksin ja kunkin osapuolen käytettävissä olevien resurssien rajoissa.

YHDESTOISTA LUKU

KILPAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT SEIKAT

A JAKSO

KILPAILUNVASTAISET TOIMET JA YRITYSKESKITTYMÄT

11.1 ARTIKLA

Periaatteet

1. Osapuolet tunnustavat vapaan ja vääristymättömän kilpailun merkityksen kauppasuhteissaan. Ne tunnustavat, että kilpailunvastaiset yritysten toimintatavat ja kilpailunvastaiset liiketoimet voivat vääristää niiden markkinoiden asianmukaista toimintaa ja vaarantaa kaupan vapauttamisesta saatavat edut.

2. Edistääkseen vapaata ja vääristymätöntä kilpailua taloutensa kaikilla sektoreilla kumpikin osapuoli pitää alueellaan voimassa kattavan lainsäädännön, jonka avulla tehokkaasti torjutaan seuraavia menettelytapoja, kun tällaiset menettelytavat vaikuttavat osapuolten väliseen kauppaan:

- a) yritysten väliset horisontaaliset ja vertikaaliset sopimukset⁽⁷³⁾, yritysten yhteenliittymien päätökset sekä yhdenmu-kaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena tai seurauksena on kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen jommankumman osapuolen alueella kokonaisuudessaan tai sen merkittävällä osalla;
- b) yhden tai useamman yrityksen määräävän aseman väärinkäytöt jommankumman osapuolen alueella kokonaisuudes-saan taikka sen merkittävällä osalla; ja
- c) yrityskeskittymät, joiden seurauksena kilpailu vähentyy merkittävästi tai jotka haittaavat merkittävästi tehokasta kil-pailua erityisesti määräävän aseman luomisen tai vahvistumisen seurauksena jommankumman osapuolen alueella kokonaisuudessaan taikka sen merkittävällä osalla.

11.2 ARTIKLA

Täytäntöönpano

1. Kukin osapuoli säilyttää itsenäisyytensä oman lainsäädäntönsä laatimisessa ja täytäntöönpanemisessa. Osapuolet sitoutuvat kuitenkin ylläpitämään viranomaisia, jotka ovat vastuussa 11.1 artiklan (Periaatteet) 2 kohdassa tarkoitetun lainsäädännön tehokkaasta täytäntöönpanosta ja joilla on siihen asianmukaiset välineet.

2. Osapuolet soveltavat 11.1 artiklan (Periaatteet) 2 kohdassa tarkoitettua lainsäädäntöään avoimesti ja syrjimättö-mästi noudattaen oikeudenmukaisen menettelyn ja asianomaisten osapuolten puolustautumisoikeuksien periaatteita, mihin kuuluu myös asianomaisten osapuolten oikeus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekoa tapauksesta.

B JAKSO

JULKISET YRITYKSET JA YRITYKSET, JOILLE ON MYÖNNETTY ERITYIS- TAI YKSINOIKEUKSIA, JA VALTION MONOPOLIT

11.3 ARTIKLA

Julkiset yritykset ja yritykset, joille on myönnetty erityis- tai yksinoikeuksia

1. Tämän luvun määräykset eivät estä osapuolta perustamasta tai ylläpitämästä julkisia yrityksiä tai antamasta yrityk-sille erityisoikeuksia tai yksinoikeuksia oman lainsäädäntönsä mukaisesti.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että julkisiin yrityksiin ja yrityksiin, joilla on erityisoikeuksia tai yksinoikeuksia, sovelle-taan A jaksossa (Kilpailunvastaiset toimet ja yrityskeskittymät) tarkoitettua lainsäädäntöä, sikäli kuin tällaisten sääntöjen soveltaminen ei oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estä yrityksiä suorittamasta niille määrättyjä erityistehtäviä.

3. Kukin osapuoli varmistaa, että yritykset, joilla on erityisoikeuksia tai yksinoikeuksia, eivät muilla markkinoilla, joilla tällaisilla yrityksillä ei ole erityis- tai yksinoikeuksia, käytä kyseisiä erityis- tai yksinoikeuksiaan, mukaan lukien yritysten toimet emo- tai tytäryhtiöiden tai muiden samassa omistuksessa olevien yritysten kanssa, ryhtyäkseen joko suoraan tai välillisesti kilpailunvastaisiin menettelytapoihin, jotka vaikuttavat kielteisesti toisen osapuolen investointeihin tai tavara- tai palvelukauppaan.

4. Singapore varmistaa, että kaikki julkiset yritykset ja yritykset, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai yksinoikeuk-sia, toimivat ostaessaan tai myydessään tavaroita tai palveluja ainoastaan kaupallisten näkökohtien, kuten hinnan, laa-dun, saatavuuden, markkinointavuuden, kuljetuksen sekä muiden ostoa tai myyntiä koskevien edellytysten ja ehtojen poh-jalta ja tarjoavat syrjimättömän kohtelun unionin yksiköille, unionin tavaroille ja unionin palveluntarjoajille.

⁽⁷³⁾ Jos Singaporen toimivaltainen viranomainen arvioi, että kilpailulain (Competition Act) 34 pykälässä (luku 50B) säädetyn kiellon mukaisesti vertikaalisen sopimuksen kilpailunvastaiset vaikutukset ovat todennäköisesti suuremmat kuin sen kilpailua edistävät vai-kutukset, toimivaltainen viranomainen siirtää asian ministerin käsiteltäväksi. Ministeri tekee päätöksen kilpailulain (Competition Act) 34 pykälän sovellettavuudesta kyseiseen vertikaaliseen sopimukseen. Tällä ei rajoiteta Singaporen toimivaltaisen viranomaisen mah-dollisuutta soveltaa kilpailulain (Competition Act) 47 pykälää, jota sovelletaan hallitsevassa asemassa olevan yrityksen tekemiin verti-kaalisiin sopimuksiin.

11.4 ARTIKLA

Valtion monopolit

Vaikka minkään tämän luvun määräyksen ei voida tulkita estävän osapuolta nimeämästä tai ylläpitämästä valtion monopoleja, kukin osapuoli sopeuttaa luonteeltaan kaupallisia valtion monopoleja varmistaakseen, että tällaiset monopolit eivät harjoita minkäänlaista syrjintää niiden edellytysten osalta, joiden mukaisesti tavaroita ja palveluja hankitaan toisen osapuolen luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä ja markkinoidaan toisen osapuolen luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille.

C JAKSO

TUET

11.5 ARTIKLA

Määritelmä ja soveltamisala

1. Tässä sopimuksessa tuella tarkoitetaan toimenpidettä, joka täyttää soveltuvin osin tukisopimuksen 1 artiklan 1 kohdan edellytykset, riippumatta siitä, onko tuki myönnetty tavaroiden tai palvelujen tuotannon osalta ⁽⁷⁴⁾.
2. Tätä lukua sovelletaan tukiin vain, jos ne ovat erityisiä tukisopimuksen 2 artiklan mukaisesti. Kaikki 11.7 artiklan (Kielletyt tuet) piiriin kuuluvat tuet katsotaan erityisiksi.
3. Jäljempänä olevaa 11.7 artiklaa (Kielletyt tuet), 11.8 artiklaa (Muut tuet) ja 11.10 artiklaa (Tarkistuslauseke) sekä liitettä 11-A ei sovelleta kalastusalan tukiin, maataloussopimuksen liitteen 1 soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden tukiin eikä muihin maataloussopimuksen soveltamisalaan kuuluviin tukiin.

11.6 ARTIKLA

Suhde WTO:hon

Tämän jakson määräyksiä sovelletaan rajoittamatta osapuolen WTO-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia, erityisesti niitä, jotka koskevat kaupan oikeussuojakeinoja tai riitojenratkaisumenettelyjen käyttöä tai muita asianmukaisia toimia, jotka on suunnattu toisen osapuolen myöntämää tukea vastaan.

11.7 ARTIKLA

Kielletyt tuet

1. Tavarakauppaan liittyvien tukien osalta osapuolet vahvistavat tukisopimuksen 3 artiklasta johtuvat nykyiset oikeutensa ja velvollisuutensa toisiaan kohtaan; mainittu sopimus sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan osaksi sitä soveltuvin osin.
2. Seuraavat tavaroiden ja palvelujen kauppaan liittyvät tuet ovat kiellettyjä, jollei tukea myöntävä osapuoli toisen osapuolen pyynnöstä ole osoittanut, että kyseinen tuki ei vaikuta eikä todennäköisesti tule vaikuttamaan toisen osapuolen kauppaan:
  - a) mitkä tahansa oikeudelliset järjestelyt, joissa hallitus tai muu julkinen elin on vastuussa tiettyjen yritysten veloista tai vastuista ilman mitään oikeudellisia tai tosiasiallisia rajoituksia, jotka koskevat kyseisten velkojen ja vastuiden määrää tai kyseisen vastuun ajallista kestoa; ja
  - b) tuki kaikissa muodoissaan (kuten lainat ja vakuudet, käteistuet, pääomalisäykset, varojen tarjoaminen markkinahinnan alittavaan hintaan tai verovapaukset) maksukyvyttömille tai huonossa kunnossa oleville yrityksille ilman uskotavaa ja realistisiin oletuksiin perustuvaa rakenneuudistusohjelmaa huonossa kunnossa olevan yrityksen palauttamiseksi kohtuullisessa aikataulussa elinkelpoiseksi pitkällä aikavälillä ja ilman, että yritys itse merkittävästi osallistuu rakenneuudistuksen kustannuksiin. ⁽⁷⁵⁾

⁽⁷⁴⁾ Tällä kohdalla ei rajoiteta WTO:ssa käytävien, palvelujen tukien määritelmää koskevien tulevien neuvotteluiden tulosta. Osapuolet harkitsevat kauppakomitean sellaisen mahdollisen päätöksen hyväksymistä, jolla päivitetään tätä sopimusta kuvastamaan WTO:ssa saavutettua sopimusta palvelujen tukien määritelmästä.

⁽⁷⁵⁾ Tämä ei estä osapuolia tarjoamasta tilapäistä maksuvalmiustukea sellaisen lainatakuun tai lainan muodossa, joka on rajoitettu siihen määrään, joka tarvitaan huonossa kunnossa olevan yrityksen toiminnan jatkamiseksi rakenneuudistus- tai selvitystilasuunnitelman laatimiseen saakka.

3. Edellä olevan 2 kohdan a ja b alakohdan määräyksillä ei estetä osapuolta tarjoamasta tukia, joilla lievitetään sen talouden vakavaa häiriötä. Osapuolen talouden vakavalla häiriöllä tarkoitetaan poikkeuksellista, tilapäistä ja merkittävää kriisiä, joka vaikuttaa osapuolen koko talouteen eikä ainoastaan kyseisen osapuolen johonkin tiettyyn alueeseen tai toimialaan.

4. Edellä olevan 2 kohdan b alakohtaa ei sovelleta tukiin, jotka myönnetään korvauksena julkisen palvelun velvoitteiden suorittamisesta tai tukina hiiliteollisuudelle.

11.8 ARTIKLA

Muut tuet

1. Osapuolet sopivat, että ne pyrkivät kaikin tavoin kilpailulainsäädäntöään tai muuta lainsäädäntöään soveltamalla korjaamaan tai poistamaan kilpailun vääristymät, jotka ovat aiheutuneet muista tavaroiden ja palvelujen kauppaan liittyvistä erityisistä tuista, jotka eivät kuulu 11.7 artiklan (Kielletyt tuet) piiriin, sikäli kuin ne vaikuttavat tai todennäköisesti vaikuttavat kumman tahansa osapuolen kauppaan, ja ehkäisemään tällaisten tilanteiden esiintymisen. Liitteessä 11-A annetaan ohjeita erityisesti sellaisista tukityypeistä, joilla ei ole tällaisia vaikutuksia.

2. Osapuolet sopivat, että ne vaihtavat tietoja kumman tahansa osapuolen pyynnöstä ja järjestävät ensimmäisen vuoropuhelun kahden vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta, jotta voidaan laatia muihin tukiin sovellettavia sääntöjä ottaen huomioon monenkeskisellä tasolla tapahtuva kehitys. Tätä tarkoitusta varten osapuolet voivat tehdä päätöksen kauppakomiteassa.

11.9 ARTIKLA

Avoimuus

1. Kukin osapuoli varmistaa tavaroiden kauppaan tai palvelujen tarjontaan liittyvien tukien avoimuuden. Tätä tarkoitusta varten kukin osapuoli toimittaa joka toinen vuosi toiselle osapuolelle kertomuksen sen hallituksen tai muun julkisen elimen myöntämien tukien oikeusperustasta, muodosta ja, siinä määrin kuin se on mahdollista, tukien määrästä tai talousarviosta ja vastaanottajista.

2. Tällainen kertomus katsotaan esitetyksi, jos osapuolet ovat asettaneet tai niiden nimissä on asetettu asiaan kuuluvat tiedot julkisesti saataville verkkosivuilla, joille kaikilla on pääsy, tukien myöntämistä seuraavan toisen kalenterivuoden kesäkuuhun mennessä.

11.10 ARTIKLA

Tarkistuslauseke

Osapuolet arvioivat tässä jaksossa tarkoitettuja seikkoja jatkuvasti. Kukin osapuoli voi kääntyä kauppakomitean puoleen tällaisissa asioissa. Osapuolet sopivat arvioivansa tämän jakson täytäntöönpanon edistymistä joka toinen vuosi tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen, jolleivät osapuolet sovi toisin.

D JAKSO

YLEISET AIHEPIIRIT

11.11 ARTIKLA

Lainvalvonnan yhteistyö ja koordinointi

Osapuolet tunnustavat yhteistyön ja koordinoinnin merkityksen, jotta lainvalvontaa voidaan edelleen tehostaa. Osapuolten viranomaiset pyrkivät koordinoimaan toimintaansa ja tekemään yhteistyötä oman lainsäädäntönsä täytäntöönpanon valvonnassa, jotta tämän sopimuksen tavoitteena oleva vapaa ja vääristymätön kilpailu niiden kauppasuhteissa toteutuu.

11.12 ARTIKLA

Luottamuksellisuus

1. Kun osapuoli toimittaa tietoja tämän sopimuksen mukaisesti, kyseisen osapuolen on varmistettava liikesalaisuuk-sien ja muiden luottamuksellisten tietojen suoja.

2. Kun osapuoli toimittaa luottamuksellisesti tietoja tämän sopimuksen mukaisesti, vastaanottavan osapuolen on lakiensa ja asetustensa mukaisesti säilytettävä näiden toimitettujen tietojen luottamuksellisuus.

11.13 ARTIKLA

Neuvottelut

1. Osapuolten keskinäisen ymmärryksen vaalimiseksi taikka A jaksossa (Kilpailunvastaiset toimet ja yrityskeskittymät), B jaksossa (Julkiset yritykset ja yritykset, joille on myönnetty erityis- tai yksinoikeuksia, ja valtion monopolit) tai D jaksossa (Yleiset aihepiirit) tarkoitettujen erityiskysymysten ratkaisemiseksi kunkin osapuolen on toisen osapuolen pyynnöstä aloitettava neuvottelut toisen osapuolen esittämien seikkojen johdosta. Osapuolen on pyynnössään ilmoitettava, miten asia vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan, jos se on olennaista.

2. Osapuolet keskustelevat viipymättä kumman tahansa osapuolen pyynnöstä kysymyksistä, jotka koskevat A jakson (Kilpailunvastaiset toimet ja yrityskeskittymät), B jakson (Julkiset yritykset ja yritykset, joille on myönnetty erityis- tai yksinoikeuksia, ja valtion monopolit) tai D jakson (Yleiset aihepiirit) tulkintaa tai soveltamista.

3. Kunkin osapuolen on pyrittävä toimittamaan toisella osapuolelle merkitykselliset muut kuin luottamukselliset tiedot keskustelujen helpottamiseksi neuvottelujen kohteena olevasta asiasta.

11.14 ARTIKLA

Riitojen ratkaiseminen ja sovittelujärjestelmä

Kumpikaan osapuoli ei voi vedota neljäljenteentoista lukuun (Riitojen ratkaiseminen) ja viidenteentoista lukuun (Sovittelujärjestelmä) tämän luvun osalta esille tulevissa asioissa, 11.7 artiklaa (Kielletyt tuet) lukuun ottamatta.

KAHDESTOISTA LUKU

KAUPPA JA KESTÄVÄ KEHITYS

A JAKSO

JOHDANTOMÄÄRÄYKSET

12.1 ARTIKLA

Taustaa ja tavoitteet

1. Osapuolet palauttavat mieliin vuonna 1992 järjestetyn Yhdistyneiden kansakuntien ympäristöä ja kehitystä koskevan konferenssin Agenda 21:n, WTO-sopimuksen johdanto-osan, Singaporessa pidetyn WTO:n ministerikokouksen julistuksen vuodelta 1996, kestävää kehitystä koskevan Johannesburgin täytäntöönpanosuunnitelman vuodelta 2002, Yhdistyneiden kansakuntien talous- ja sosiaalineuvoston vuonna 2006 antaman täystyöllisyyttä ja ihmisarvoista työtä koskevan julistuksen sekä Kansainvälisen työjärjestön, jäljempänä "ILO", vuonna 2008 antaman julistuksen sosiaalisesti oikeudenmukaisesta globalisaatiosta. Näiden välineiden pohjalta osapuolet vahvistavat sitoumuksensa edistää ja kehittää kansainvälistä kauppaa ja niiden kahdenvälistä kauppaa ja taloussuhdetta siten, että sillä edistetään kestävää kehitystä.

2. Osapuolet tunnustavat, että taloudellinen kehitys, sosiaalinen kehitys ja ympäristönsuojelu ovat toisistaan riippuvaisia ja toinen toistaan vahvistavia kestävä kehityksen osatekijöitä. Ne korostavat kauppaa liittyvien sosiaalisten ja ympäristöön liittyvien kysymysten piirissä tehdyn yhteistyön hyötyä osana kaupan ja kestävä kehityksen globaalia lähestymistapaa.

3. Osapuolet tunnustavat, että ei ole asianmukaista edistää kauppaa tai sijoituksia heikentämällä tai pienentämällä niiden kansallisen työ- ja ympäristölainsäädännön mukaista suojaa. Samalla osapuolet korostavat, että ympäristö- ja työnormeja ei saisi käyttää protektionistisiin tarkoituksiin kaupankäynnissä.

4. Osapuolet tunnustavat, että niiden tavoitteena on lujittaa niiden kauppasuhteita ja yhteistyötä siten, että se edistää kestävä kehitystä 1 ja 2 kohdan yhteydessä. Kunkin osapuolen erityisolosuhteet huomioon ottaen osapuolten aikomuksena ei ole yhdenmukaistaa työvoima- tai ympäristönormejaan.

1.2.2 ARTIKLA

Oikeus sääntelyyn ja suojan tasot

1. Osapuolet tunnustavat kummankin osapuolen oikeuden vahvistaa omat ympäristönsuojelun ja työsuojelun tasonsa ja vastaavasti antaa tai muuttaa asiaa koskevaa lainsäädäntöään ja toimintalinjojaan 12.3 artiklassa (Monenväliset työnormit ja -sopimukset) ja 12.6 artiklassa (Monenväliset ympäristönormit ja -sopimukset) tarkoitettujen sellaisten kansainvälisesti tunnustettujen normien tai sopimusten mukaisesti, joiden osapuoli se on.
2. Osapuolet jatkavat tällaisen lainsäädännön ja toimintalinjojen kehittämistä ja pyrkivät säätämään korkeasta ympäristönsuojelun ja työsuojelun tasosta ja tukemaan sitä.

B JAKSO

KAUPPA JA KESTÄVÄ KEHITYS – TYÖKYSYMYKSET ⁽⁷⁶⁾

1.2.3 ARTIKLA

Monenväliset työnormit ja -sopimukset

1. Osapuolet tunnustavat työllisyyttä ja työvoimaa kansainvälisen yhteistyön ja sopimusten merkityksen kansainvälisen yhteisön vastauksena talouden, työllisyyden ja yhteiskunnan haasteille ja mahdollisuuksille, jotka ovat maailmanlaajuistumisen seurausta. Ne sitoutuvat keskustelemaan kauppaan liittyvistä yhteistä etua koskevista työvoima- ja työllisyyskysymyksistä, ja tekemään niitä koskevaa yhteistyötä tarpeen mukaan.
2. Osapuolet vahvistavat sitoutuvansa YK:n talous- ja sosiaalineuvoston ministerikokouksen vuonna 2006 täystyöllisyydestä ja ihmisarvoisesta työstä antaman julistuksen mukaisesti tunnustamaan, että täysi ja tuottava työllisyys ja ihmisarvoinen työ kaikille ovat kestävä kehityksen tärkeimpiä osatekijöitä kaikissa maissa ja kansainvälisen yhteistyön ensisijaisia tavoitteita. Osapuolet ovat vakaasti päättäneet edistää kansainvälisen kaupan kehittymistä tavalla, joka tukee täyttää ja tuottavaa työllisyyttä ja ihmisarvoista työtä kaikille.
3. Osapuolet sitoutuvat ILO:n jäsenyydestä ja Kansainvälisen työkonferenssin 86. kokouksessa Genevessä kesäkuussa 1998 annetusta työelämän peruseriaatteita ja -oikeuksia koskevasta ILO:n julistuksesta ja sen seurannasta johtuvien velvoitteiden mukaisesti kunnioittamaan, edistämään ja käytännössä tehokkaasti toimeenpanemaan seuraavat perusoikeuksia koskevat periaatteet:
  - a) yhdistymisvapaus ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden tosiasiallinen tunnustaminen;
  - b) kaikenlaisen pakkotyön poistaminen;
  - c) lapsityövoiman käytön tosiasiallinen poistaminen; ja
  - d) työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä esiintyvän syrjinnän poistaminen.

Osapuolet vahvistavat sitoutuvansa panemaan tehokkaasti täytäntöön Singaporen ja unionin jäsenvaltioiden ratifioimat ILO:n yleissopimukset.

4. Osapuolet pyrkivät jatkuvasti ja hellittämättömästi ratifioimaan ja panemaan tehokkaasti täytäntöön ILO:n keskeiset yleissopimukset, ja osapuolet vaihtavat keskenään tätä koskevia tietoja. Osapuolet pyrkivät ratifioimaan ja panemaan tehokkaasti täytäntöön muut ILO:n yleissopimukset ottaen huomioon kansalliset olosuhteet. Osapuolet vaihtavat tätä koskevia tietoja.
5. Osapuolet tunnustavat, että työtä koskevien peruseriaatteiden ja -oikeuksien rikkomiseen ei voida vedota oikeutettuna suhteellisenä etuna eikä sitä voida muutoinkaan tällaisena käyttää.

⁽⁷⁶⁾ Kun tässä luvussa viitataan "työhön", se sisältää ILO:ssa vahvistettuun ihmisarvoista työtä koskevaan ohjelmaan ja YK:n talous- ja sosiaalineuvoston ministerikokouksen vuonna 2006 täystyöllisyydestä ja ihmisarvoisesta työstä antamaan julistukseen liittyvät merkitykselliset kysymykset.

12.4 ARTIKLA

Yhteistyö työvoimakysymyksissä kaupan ja kestävän kehityksen yhteydessä

Osapuolet tunnustavat kauppaan liittyvien työvoimapolitiikan kysymysten piirissä tehdyn yhteistyön merkityksen tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Osapuolet voivat käynnistää kumpaakin hyödyttäviä yhteistyötoimia muun muassa seuraavilla aloilla:

- a) yhteistyö kaupan ja kestävän kehityksen työhön liittyviä kysymyksiä käsittelevillä kansainvälisillä foorumeilla, muun muassa ILO:ssa ja Aasia–Eurooppa-kokouksessa;
- b) tiedonvaihto ja parhaiden toimintatapojen jakaminen työolainsäädännön ja -käytäntöjen, noudattamis- ja täytäntöönpanojärjestelmien, työriitojen hallinnan, työntekijöiden kuulemisen, työntekijöiden ja johdon yhteistyön sekä työturvallisuuden ja -terveyden kaltaisilla aloilla;
- c) näkemysten vaihto tämän sopimuksen myönteisistä ja kielteisistä vaikutuksista kestävän kehityksen työhön liittyviin seikkoihin sekä tavoista tehostaa, estää tai lievittää kyseisiä vaikutuksia, kun otetaan huomioon jommankumman tai kummankin osapuolen toteuttamat kestävyyttä koskevat vaikutustenarvioinnit;
- d) näkemysten vaihto ILO:n keskeisten yleissopimusten ja muiden yhteisen edun mukaisten yleissopimusten ratifioinnista sekä ratifioitujen yleissopimusten tehokkaasta täytäntöönpanosta;
- e) yhteistyö ILO:ssa vahvistetun ihmisarvoista työtä koskevan ohjelman kauppaan liittyvissä kysymyksissä, mukaan luetuina kaupan sekä täyden ja tuottavan työllisyyden väliset yhteydet, työmarkkinoiden sopeuttaminen, keskeiset työnormit, työvoimatilastot, inhimillisten voimavarojen kehittäminen ja elinikäinen oppiminen, sosiaalinen suojelu ja sosiaalinen osallisuus, työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu sekä sukupuolten tasa-arvo; ja
- f) näkemysten vaihto kaupan vaikutuksesta työolainsäädäntöön, -normeihin ja -standardeihin.

12.5 ARTIKLA

Tieteellinen tieto

Valmistellessaan ja pannahaan täytäntöön työterveyttä ja -turvallisuutta koskevia toimenpiteitä, jotka voivat vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan tai investointeihin, kukin osapuoli ottaa huomioon asiaan kuuluvat tieteelliset ja tekniset tiedot sekä aiheeseen liittyvät kansainväliset standardit, suuntaviivat tai suositukset, jos niitä on saatavilla, mukaan luetuna ennalta varautumisen periaate, sellaisena kuin se on vahvistettuna tällaisissa kansainvälisissä standardeissa, suunta-viivoissa tai suosituksissa.

C JAKSO

KAUPPA JA KESTÄVÄ KEHITYS – YMPÄRISTÖKYSYMYKSET

12.6 ARTIKLA

Monenväliset ympäristönormit ja -sopimukset

1. Osapuolet tunnustavat kansainvälisen ympäristöhallinnon ja -sopimusten merkityksen kansainvälisen yhteisön vastuuksena maailmanlaajuisiin tai alueellisiin ympäristöongelmiin ja korostavat tarvetta tehostaa kauppaa ja ympäristöä koskevien toimintalinjojen, sääntöjen ja toimenpiteiden keskinäistä täydentävyyttä. Tässä yhteydessä osapuolet käyvät vuoropuhelua ja tekevät yhteistyötä asianmukaisella tavalla molemmille tärkeissä kauppaan liittyvissä ympäristökysymyksissä.
2. Osapuolet panevat tehokkaasti täytäntöön omissa laeissaan, asetuksissaan tai muissa toimenpiteissään ja käytännössään alueillaan ne monenväliset ympäristösopimukset, joiden osapuolina ne ovat. ⁽⁷⁾
3. Osapuolet vahvistavat sitoutumisensa pyrkiä saavuttamaan Yhdistyneiden kansakuntien ilmastonmuutosta koskevan puitesopimuksen, jäljempänä "UNFCCC", lopullinen tavoite ja tehokkaasti täytäntöönpanna UNFCCC, sen Kioton pöytäkirja ja 12 päivänä joulukuuta 2015 tehty Pariisin sopimus tavalla, joka on johdonmukainen UNFCCC:n periaatteiden ja määräysten kanssa. Ne sitoutuvat työskentelemään yhdessä vahvistaakseen UNFCCC:n mukaista monenvälistä sääntöpohjaista ohjelmaa, joka pohjautuu UNFCCC:n hyväksytyihin päätöksiin, ja tukemaan pyrkimyksiä UNFCCC:n mukaisen, vuoden 2020 jälkeisen kansainvälisen kaikkiin osapuoliin sovellettavan ilmastonmuutossopimuksen kehittämiseksi.

⁽⁷⁾ Edellä tarkoitettuihin monenvälisiin ympäristösopimuksiin sisältyvät osapuolia sitovat pöytäkirjat, muutokset, liitteet ja sopeutukset.

4. Tämän sopimuksen määräyksillä ei estetä osapuolta hyväksymästä tai pitämässä voimassa toimenpiteitä, jolla pannaan täytäntöön monenvälisiä kansainvälisiä ympäristösopimuksia, jonka osapuoli se on, sillä edellytyksellä, että tällaisia toimenpiteitä ei sovelleta tavalla, joka tarkoittaisi mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää osapuolten välillä tai kaupan peiteltyä rajoitusta.

12.7 ARTIKLA

Puutavaran ja puutuotteiden kauppa

Osapuolet tunnustavat metsien maailmanlaajuisen suojelun ja kestävän hoidon merkityksen. Tätä tarkoitusta varten osapuolet sitoutuvat

- a) vaihtamaan tietoja toimintatavoista, joilla edistetään laillisesti ja kestävästi hoidetuista metsistä saadun puutavaran ja puutuotteiden kauppaa ja kulutusta, ja edistämään tietoisuutta tällaisista toimintatavoista;
- b) edistämään maailmanlaajuisesta metsälainsäädännön valvontaa ja hallintotapaa ja torjumaan laittomasti korjatun puutavaran ja puutuotteiden kauppaa esimerkiksi edistämällä laillisesti ja kestävästi hoidetuista metsistä saadun puutavaran ja puutuotteiden käyttöä, myös varmistus- ja sertifiointijärjestelmien avulla;
- c) tekemään yhteistyötä edistääkseen sellaisten toimenpiteiden tai toimintalinjojen tehokkuutta, joilla torjutaan laittomasti korjatun puutavaran ja puutuotteiden kauppaa; ja
- d) edistämään luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen (CITES) tehokasta käyttöä niiden puulajien osalta, joiden suojelutilanne katsotaan riskinalaiseksi.

12.8 ARTIKLA

Kalatuotteiden kauppa

Osapuolet tunnustavat kalakantojen kestävän suojelun ja hoidon varmistamisen merkityksen. Tätä tarkoitusta varten osapuolet sitoutuvat

- a) toimimaan kalakantojen pitkän aikavälin suojelutoimenpiteiden ja kestävän hyödyntämisen mukaisesti, sellaisina kuin nämä on määritelty osapuolten ratifioimissa kansainvälisissä sopimuksissa, ja tukemaan YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön, jäljempänä "FAO", periaatteita ja näihin kysymyksiin liittyviä YK:n sopimuksia;
- b) ottamaan käyttöön ja panemaan täytäntöön tehokkaita toimenpiteitä, joilla torjutaan laitonta, ilmoittamatonta ja sääntelemätöntä kalastusta, jäljempänä "LIS-kalastus", mukaan luettuna yhteistyö alueellisissa kalastuksenhoitojärjestöissä sekä tarvittaessa niiden saalisasiakirjaohjelmat tai sertifiointimenettelyt kalan ja kalatuotteiden vientiä varten; osapuolet myös helpottavat LIS-kalastuksen tuotteiden hävittämistä kauppavirroista ja tietojen vaihtoa LIS-toiminnasta;
- c) hyväksymään tehokkaita seuranta- ja valvontatoimenpiteitä, joilla varmistetaan suojelutoimenpiteiden, kuten soveltuvien satamavaltion toimenpiteiden, noudattaminen; ja
- d) tukemaan FAO:n sopimuksessa kansainvälisten suojelu- ja hoitotoimenpiteiden noudattamisen edistämiseksi aavalla merellä toimivien kalastusalusten osalta ilmaistuja periaatteita ja noudattamaan asiaankuuluvia määräyksiä FAO:n sopimuksessa LIS-kalastuksen ehkäisemiseksi, estämiseksi ja lopettamiseksi toteutettavista satamavaltion toimenpiteistä.

12.9 ARTIKLA

Tieteellinen tieto

Valmistellessaan ja pannaan täytäntöön ympäristönsuojeluun tähtääviä toimenpiteitä, jotka voivat vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan tai investointeihin, kukin osapuoli ottaa huomioon tieteellisen näytön sekä aiheeseen liittyvät kansainväliset standardit, suuntaviivat tai suosituksen, jos niitä on saatavilla, sekä ennalta varautumisen periaatteen.

12.10 ARTIKLA

Yhteistyö ympäristökysymyksissä kaupan ja kestävän kehityksen yhteydessä

Osapuolet tunnustavat kauppaan liittyvien ympäristökysymysten piirissä tehdyn yhteistyön merkityksen tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Osapuolet voivat käynnistää kumpaakin hyödyttäviä yhteistyötoimia muun muassa seuraavilla aloilla:

- a) näkemysten vaihto tämän sopimuksen myönteisistä ja kielteisistä vaikutuksista kestävän kehityksen ympäristöseikkoihin sekä tavoista tehostaa, estää tai lievittää kyseisiä vaikutuksia, kun otetaan huomioon jommankumman tai kummankin osapuolen toteuttamat kestävyyttä koskevat vaikutustenarvioinnit;
- b) yhteistyö kaupan ja kestävän kehityksen ympäristökysymyksiä käsittelevillä kansainvälisillä foorumeilla, erityisesti WTO:ssa, YK:n ympäristöohjelman mukaisesti sekä monenvälisten ympäristösopimusten mukaisesti;
- c) yhteistyö kaupan kannalta merkityksellisten monenvälisten ympäristösopimusten ratifioinnin ja tehokkaan täytäntönnäpön edistämiseksi;
- d) yksityisiä ja julkisia sertifiointi- ja merkintäjärjestelmiä, mukaan lukien ympäristömerkinnät, ja ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskeva tiedonvaihto ja yhteistyö;
- e) näkemysten vaihto ympäristölainsäädännön, -normien ja -standardien vaikutuksesta kauppaan;
- f) yhteistyö, jonka aiheena ovat nykyisen ja tulevan ilmastonmuutosta koskevan kansainvälisen järjestelmän kauppaan liittyvät näkökohdat, myös keinot kaupan kielteisten ilmastovaikutusten torjumiseksi sekä vähähiilisen teknologian ja energiatehokkuuden edistämiseksi;
- g) yhteistyö, jonka aiheena ovat monenvälisten ympäristösopimusten kauppaan liittyvät näkökohdat, myös tulliyhteistyö;
- h) yhteistyö, jonka aiheena on kestävä metsänhoito, jolla tuetaan tehokkaita toimenpiteitä kestävästi tuotetun puutavaran sertifiointia varten;
- i) näkemysten vaihto monenvälisten ympäristösopimusten ja kansainvälisen kaupan sääntöjen välisestä suhteesta;
- j) näkemysten vaihto ympäristöhyödykkeiden ja -palvelujen kaupan vapauttamisesta; ja
- k) näkemysten vaihto meren elollisten luonnonvarojen suojelusta ja hoidosta.

D JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

12.11 ARTIKLA

Kestävää kehitystä edistävä kauppa ja investoinnit

1. Osapuolet päättävät vakaasti jatkaa erityisponnisteluja helpottaakseen ja edistääkseen ympäristöhyödykkeiden ja -palvelujen kauppaa ja niihin kohdistuvia investointeja, myös tutkimalla niihin liittyviä muita kuin tullisteitä. Osapuolet myös tunnustavat hyödyllisiksi pyrkimykset edistää kauppaa tavaroilla, jotka kuuluvat kestävän kehityksen vapaaehtoisen tai yksityisen varmistamisohjelman piiriin, kuten ympäristömerkinnät tai reilu ja eettinen kauppa.

2. Osapuolet kiinnittävät erityistä huomiota kaupan tai investointien esteiden poistamiseen ilmastoystävällisiltä tavaroilta ja palveluilta, esimerkiksi kestävään ja uusiutuvaan energiaan perustuvilta tavaroilta ja niihin liittyviltä palveluilta sekä energiatehokkailta tuotteilta ja palveluilta, muun muassa laatimalla poliittisia toimintakehyksiä, joilla edistetään parhaan saatavilla olevan teknologian käyttöä, sekä edistämällä normeja, jotka vastaavat ympäristön ja talouden tarpeita ja minimoivat kaupan tekniset esteet.

3. Osapuolet tunnustavat, että kehitettäessä fossiilisia polttoaineita koskevia julkisia tukijärjestelmiä on tarpeen varmistaa, että niissä otetaan asianmukaisesti huomioon tarve pienentää kasvihuonekaasupäästöjä ja rajoittaa kaupan vääristymiset mahdollisimman vähäisiksi. Vaikka 11.7 artiklan (Kielletyt tuet) 2 kohdan b alakohtaa ei sovelleta hiiliteollisuuden tukiin, osapuolten yhteisenä tavoitteena on asteittain vähentää fossiilisten polttoaineiden tukia. Tällaisiin vähennyksiin voidaan liittää toimenpiteitä, joilla lievitetään vähähiilisiin polttoaineisiin siirtymisen aiheuttamia sosiaalisia vaikutuksia. Lisäksi osapuolet aktiivisesti edistävät kestävän ja turvallisen vähähiilisen talouden kehittämistä, esimerkiksi investointien avulla uusiutuviin energialähteisiin ja energiatehokkaisiin ratkaisuihin.

4. Edistäessään kauppaa ja investointeja osapuolten olisi erityisesti pyrittävä edistämään yritysten yhteiskuntavastuullisia toimintatapoja, jotka omaksutaan vapaaehtoiselta pohjalta. Tältä osin kukin osapuoli käyttää sellaisia asiaan kuuluvia kansainvälisesti hyväksytyjä periaatteita, normeja tai suuntaviivoja, jotka se on hyväksynyt tai joihin se on liittynyt, kuten taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön toimintaohjeet monikansallisille yrityksille, YK:n Global Compact -aloite ja ILO:n kolmikantainen periaatejulistus, joka koskee monikansallisia yrityksiä ja sosiaalipolitiikkaa. Osapuolet sitoutuvat vaihtamaan tietoja ja toimimaan yhteistyössä yritysten yhteiskuntavastuun edistämiseksi.

12.12 ARTIKLA

Suojelun tasojen säilyttäminen

1. Osapuoli ei saa jättää soveltamatta ympäristö- ja työolainsäädäntöään tai poiketa siitä tai tarjoutua jättämään sitä soveltamatta tai tarjoutua poikkeamaan siitä tavalla, joka vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan tai sijoitukseen.

2. Osapuoli ei saa pysyvällä tai toistuvalla toiminnalla tai toimimatta jättämisellä laiminlyödä ympäristö- ja työolainsäädäntönsä tehokasta täytäntöönpanoa, jos tällainen tehokkaan täytäntöönpanon laiminlyönti vaikuttaisi osapuolten väliseen kauppaan tai sijoitukseen.

12.13 ARTIKLA

Avoimuus

Kukin osapuoli varmistaa, että jos ympäristönsuojelua tai työoloja koskeva yleisesti sovellettava toimenpide voi vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan tai sijoitukseen, tällainen toimenpide suunnitellaan ja otetaan käyttöön avoimesti ja sitä hallinnoidaan avoimesti ja siitä ilmoitetaan asianmukaisesti asianomaisille henkilöille ja näille tarjotaan mahdollisuus toimittaa näkemyksensä osapuolen kansallisen lainsäädännön ja kolmannentoista luvun (Avoimuus) mukaisesti.

12.14 ARTIKLA

Kestävään kehitykseen kohdistuvan vaikutuksen tarkastelu

1. Osapuolet sitoutuvat yhdessä tai itsenäisesti seuraamaan, arvioimaan ja tarkastelemaan tämän sopimuksen täytäntöönpanon vaikutusta kestävään kehitykseen omien soveltuvien osallistavien prosessiansa ja instituutioidensa kautta ja nykyisten toimintatapojensa mukaisesti.

2. Osapuolet vaihtavat näkemyksiä menetelmistä ja indikaattoreista, joilla arvioidaan kaupan vaikutusta kestävyteen.

12.15 ARTIKLA

Institutionaalinen järjestely ja seurantajärjestelmä

1. Kumpikin osapuoli nimeää hallinnostaan yksikön, joka toimii toisen osapuolen yhteyspisteenä tämän luvun täytäntöönpanoa varten.

2. Osapuolet perustavat kauppaa ja kestävästä kehityksestä käsittelevän lautakunnan, jäljempänä "lautakunta". Lautakuntaan kuuluu ylempiä virkamiehiä kummankin osapuolen hallinnosta.

3. Lautakunta kokoontuu kahden vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulopäivästä ja sen jälkeen tarvittaessa valvomaan tämän luvun täytäntöönpanoa.

4. Kuhunkin lautakunnan kokoukseen sisältyy julkinen tilaisuus, jossa sidosryhmät voivat vaihtaa näkemyksiä tämän luvun täytäntöönpanoon liittyvistä kysymyksistä. Osapuolet edistävät aiheeseen liittyvien eri etunäkökohtien tasapainoista edustusta, mukaan luettuina työnantajat, työntekijöitä, ympäristönäkemyksiä ja yritysryhmiä edustavat riippumattomat järjestöt sekä tarvittaessa muut aiheeseen liittyvät sidosryhmät.

5. Kukin osapuoli luo uusia tai käyttää nykyisiä kuulemismenettelyjä pyytäkseen soveltuvilta kansallisilta sidosryhmiltä, kuten kansallisilta asiantuntijaryhmiltä, neuvoja tämän luvun täytäntöönpanosta. Tällaisiin menettelyihin sisältyy riippumattomien talous-, sosiaali- ja ympäristösidosryhmien tasapainoinen edustus. Näihin sidosryhmiin kuuluu työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä sekä kansalaisjärjestöjä. Tällaiset sidosryhmät voivat omasta aloitteestaan esittää näkemyksiä tai suosituksia omalle osapuolelleen tämän luvun täytäntöönpanosta.

12.16 ARTIKLA

Valtioiden väliset neuvottelut

1. Kaikissa tämän luvun piiriin kuuluvia asioita koskevissa erimielisyyksissä osapuolet voivat turvautua vain 12.16 artiklassa (Valtioiden väliset neuvottelut) ja 12.17 artiklassa (Asiantuntijapaneeli) tarkoitettuihin menettelyihin. Tähän lukuun ei sovelleta neljättätoista lukua (Riitojen ratkaiseminen) eikä viidettätoista lukua (Sovittelujärjestelmä).

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa erimielisyystupauksessa osapuoli voi pyytää neuvottelujen aloittamista toisen osapuolen kanssa toimittamalla kirjallisen pyynnön toisen osapuolen yhteyspisteeseen. Neuvottelut aloitetaan viipymättä sen jälkeen kun osapuoli on toimittanut neuvottelupyynnön.

3. Osapuolet pyrkivät kaikin tavoin pääsemään asiassa molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun. Osapuolten on otettava huomioon ILO:n tai asiaan kuuluvien monenvälisten ympäristöjärjestöjen tai -elinten toiminta, jotta voidaan edistää yhteistyötä ja johdonmukaisuutta osapuolten ja kyseisten organisaatioiden työssä. Osapuolet voivat yhteisestä sopimuksesta pyytää tarvittaessa näkemyksiä kyseisiltä organisaatioilta tai elimiltä taikka muilta henkilöiltä tai elimiltä, jotka osapuolten mielestä soveltuvat tutkimaan asiaa.

4. Jos osapuoli katsoo, että asiasta on keskusteltava edelleen, osapuoli voi pyytää, että lautakunta kokoontuu tarkastelemaan asiaa toimittamalla kirjallisen pyynnön toisen osapuolen yhteyspisteeseen. Lautakunnan on kokoonnuttava viipymättä, ja sen on pyrittävä löytämään asiaan ratkaisu.

5. Tarvittaessa lautakunta voi kuulla aiheeseen liittyviä sidosryhmiä.

6. Kaikki lautakunnan päätökset asiassa on julkaistava, ellei se itse toisin päättä.

12.17 ARTIKLA

Asiantuntijapaneeli

1. Kaikissa niissä asioissa, joita lautakunta ei ole onnistuneesti saanut käsiteltävä loppuun 120 päivän tai pidemmän ajan, jos kumpikin osapuoli sen hyväksyy, kuluessa siitä, kun lautakunta sai pyynnön kokoontua käsittelemään kyseistä asiaa 12.16 artiklan (Valtioiden väliset neuvottelut) 4 kohdan mukaisesti, osapuoli voi toimittamalla kirjallisen pyynnön toisen osapuolen yhteyspisteeseen pyytää, että asiaa tarkastelemaan asetetaan asiantuntijapaneeli.

2. Lautakunta vahvistaa ensimmäisessä kokouksessaan tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen asiantuntijapaneelin työjärjestyksen käyttäen viitteenä liitteessä 14-A vahvistetun työjärjestyksen asiaan kuuluvia määräyksiä. Liitteessä 14-B vahvistettuja periaatteita sovelletaan tähän artiklaan.

3. Ensimmäisessä kokouksessaan tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen lautakunta vahvistaa luettelon vähintään 12 henkilöstä, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan asiantuntijapaneelissa. Kyseinen luettelo koostuu kolmesta osaluettelosta: yksi osaluettelo kummallekin osapuolelle ja yksi osaluettelo henkilöistä, jotka eivät ole kummankaan osapuolen kansalaisia ja jotka toimivat asiantuntijapaneelin puheenjohtajana. Kukin osapuoli ehdottaa vähintään neljää henkilöä asiantuntijoiksi omaan osaluetteloonsa. Kukin osapuoli ehdottaa lisäksi kummankin osapuolen suostumuksella puheenjohtajien osaluetteloon vähintään kahta henkilöä. Kokouksissaan lautakunta tarkistaa luettelon ja varmistaa, että se pysyy vähintään 12 henkilön tasolla.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitettuun luetteloon kirjataan henkilöitä, joilla on erikoisosaamista tai -asiantuntemusta tässä luvussa käsiteltävien aiheiden alalta, työlaainsäädännön tai ympäristölaainsäädännön alalta taikka kansainvälisten sopimusten puitteissa syntyvien riitojen ratkaisemisesta. Kyseisten henkilöiden on oltava riippumattomia ja toimittava yksityisesti, he eivät saa ottaa käsiteltävään asiaan liittyviä ohjeita miltään organisaatiolta tai hallitukselta eikä heillä saa olla sidoksia Singaporen hallitukseen tai unionin minkään jäsenvaltion hallitukseen taikka unioniin.

5. Asiantuntijapaneeliin kuuluu kolme jäsentä, elleivät osapuolet toisin sovi. Osapuolet kuulevat toisiaan sopiakseen paneelin kokoonpanosta 30 päivän kuluessa siitä, kun vastaavalle osapuolelle on toimitettu pyyntö asiantuntijapaneelin asettamisesta. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen asiantuntijapaneelin kokoonpanosta tässä määräajassa, niiden on yhteisellä sopimuksella valittava puheenjohtaja 3 kohdassa tarkoitettua osaluetelosta, tai tehtävä valinta arvalla, jos ne eivät pääse sopimukseen seitsemän päivän kuluessa. Kukin osapuoli valitsee yhden 4 kohdan vaatimukset täyttävän asiantuntijan 44 päivän kuluessa siitä, kun vastaavalle osapuolelle on toimitettu pyyntö asiantuntijapaneelin asettamisesta. Osapuolet voivat sopia muiden asiantuntijoiden, jotka täyttävät 4 kohdan vaatimukset asiantuntijapaneeliin osallistumiselle, valitsemisesta. Jos asiantuntijapaneelin kokoonpano ei ole valmis 44 päivän määräajan kuluessa siitä, kun vastaavalle osapuolelle on toimitettu pyyntö asiantuntijapaneelin asettamisesta, jäljellä oleva yksi tai useampi asiantuntija valitaan seitsemän päivän kuluessa arvalla niiden henkilöiden joukosta, jotka ovat 3 kohdassa tarkoitettussa osaluetelossa, jota ehdotti se tai ne osapuolet, joka ei ole vielä saattanut menettelyä päätökseen. Jos tällaista luetteloa ei ole vielä laadittu, asiantuntijat valitaan arvalla niiden henkilöiden joukosta, joita yksi tai kumpikin osapuoli on virallisesti ehdottanut. Asiantuntijapaneelin asettamispäivä on päivä, jona viimeinen sen kolmesta asiantuntijasta valitaan.

6. Jolleivät osapuolet seitsemän päivän kuluessa asiantuntijapaneelin asettamisesta toisin sovi, paneelin tehtävänä on

”tarkastella kauppaa ja kestävästä kehitystä käsittelevän luvun soveltuvien määräysten pohjalta asiantuntijapaneelin asettamista koskevassa pyynnössä tarkoitettua asiaa ja antaa 12.17 artiklan (Asiantuntijapaneeli) 8 kohdan mukaisesti raportti, jossa annetaan suosituksia asian ratkaisemiseksi”.

7. Asiantuntijapaneeli voi hankkia tietoja kaikista sopiviksi katsomistaan lähteistä. Asioissa, jotka liittyvät 12.3 artiklassa (Monenväliset työnormit ja -sopimukset) ja 12.6 artiklassa (Monenväliset ympäristönormit ja -sopimukset) tarkoitettujen monenvälisten sopimusten noudattamiseen, asiantuntijapaneelin olisi pyydettävä tietoja ja neuvoja ILO:lta tai monenkeskisen ympäristösopimuksen elimiltä. Kaikki tämän kohdan mukaisesti saadut tiedot on ilmoitettava molemmille osapuolille ja toimitettava niille huomautusten esittämistä varten.

8. Asiantuntijapaneeli antaa osapuolille väli- ja loppuraportin. Raporteissa esitetään selvitetty tosiseikat, asiaa koskevien määräysten sovellettavuus sekä päätelmien ja suositusten keskeiset perustelut. Asiantuntijapaneeli antaa osapuolille väliraportin viimeistään 90 päivän kuluttua asettamisestaan. Osapuoli voi esittää asiantuntijapaneelille kirjallisesti huomautuksensa väliraportista. Otettuaan huomioon tällaiset mahdolliset kirjalliset huomautukset asiantuntijapaneeli voi muuttaa raporttia ja tehdä uusia tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Asiantuntijapaneeli antaa osapuolille loppuraportin viimeistään 150 päivän kuluttua asettamisestaan. Jos asiantuntijapaneeli katsoo, että tässä kohdassa asetettua määräaikaa ei pystytä noudattamaan, asiantuntijapaneelin puheenjohtajan on ilmoitettava asiasta kirjallisesti osapuolille ja mainittava viivästyksen syyt sekä päivämäärä, jona asiantuntijapaneeli aikoo antaa väli- tai loppuraporttinsa. Asiantuntijapaneeli antaa loppuraportin viimeistään 180 päivän kuluttua asettamisestaan, elleivät osapuolet toisin sovi. Tämä loppuraportti on asetettava julkisesti saataville, elleivät osapuolet toisin päättää.

9. Osapuolet keskustelevat asianmukaisista toimenpiteistä, jotka toteutetaan ottaen huomioon asiantuntijapaneelin raportti ja suositukset. Asianomainen osapuoli ilmoittaa viimeistään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun raportti on toimitettu osapuolille, 12.15 artiklan (Institutionaalinen järjestely ja seurantajärjestelmä) 5 kohdassa tarkoitettujen kuulemismenettelyjen kautta sidosryhmilleen ja toiselle osapuolelle päätöksistään, jotka koskevat toteutettavia toimia tai toimenpiteitä. Lautakunta valvoo asiantuntijapaneelin raportin ja suositusten seurantaa. Sidosryhmät voivat tältä osin esittää huomautuksensa lautakunnalle.

KOLMASTOISTA LUKU

AVOIMUUS

13.1 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä luvussa

- a) ”yleisesti sovellettavilla toimenpiteillä” tarkoitetaan lakeja, asetuksia, tuomioistuinten päätöksiä, menettelyjä ja hallinnollisia päätöksiä, jotka voivat vaikuttaa johonkin tämän sopimuksen piiriin kuuluvaan asiaan, mutta ei päätöstä, joka koskee yksittäistä henkilöä; ja
- b) ”asianomaisella henkilöllä” tarkoitetaan luonnollista tai oikeushenkilöä, jolla voi olla yleisesti sovellettavan toimenpiteen vuoksi oikeuksia tai velvollisuuksia.

13.2 ARTIKLA

Tavoitteet ja soveltamisala

1. Osapuolet tunnustavat sen vaikutuksen, joka niiden sääntelyjärjestelmillä voi olla niiden väliseen kauppaan ja investointeihin, ja pyrkivät siihen, että talouden toimijoita koskeva sääntelyjärjestelmä on avoin ja ennakoitavissa oleva, myös osapuolten alueilla toimivien pienten ja keski suurten yritysten osalta.
2. Osapuolet vahvistavat omat WTO-sopimuksen mukaiset sitoumuksensa ja vahvistavat tässä yhteydessä selvennyksiä ja parannettuja järjestelyjä avoimuutta, kuulemista ja yleisesti sovellettavien toimenpiteiden parempaa hallinnointia varten.

13.3 ARTIKLA

Yleisesti sovellettavien toimenpiteiden julkaiseminen

1. Kukin osapuoli varmistaa, että yleisesti sovellettavien toimenpiteiden osalta
  - a) tällaiset toimenpiteet ovat asianomaisten henkilöiden saatavilla helposti ja syrjimättömästi virallisesti nimetyn välineen avulla, ja jos toteutettavissa ja mahdollista sähköisesti niin, että asianomaiset henkilöt ja toinen osapuoli voivat tutustua niihin;
  - b) annetaan tällaisten toimenpiteiden tavoitteet ja perustelut siinä määrin kuin se on mahdollista; ja
  - c) tällaisten toimenpiteiden julkaisemisen ja niiden voimaantulon välillä on riittävästi aikaa, paitsi kun se ei kiireellisyyden vuoksi ole mahdollista.
2. Kukin osapuoli
  - a) pyrkii julkaisemaan ennakolta kaikki ehdotukset yleisesti sovellettavien toimenpiteiden hyväksymiseksi tai muuttamiseksi, ja selvityksen ehdotuksen tavoitteesta ja sen perusteluista;
  - b) antaa asianomaisille henkilöille kohtuulliset mahdollisuudet esittää tällaisia ehdotettuja toimenpiteitä koskevia huomautuksia, erityisesti riittävästi aikaa tällaisille mahdollisuuksille; ja
  - c) pyrkii ottamaan huomioon asianomaisten henkilöiden kyseisestä ehdotetuista toimenpiteistä esittämät huomautukset.

13.4 ARTIKLA

Tiedustelut ja yhteyspisteet

1. Tämän sopimuksen tehokkaan täytäntöönpanon helpottamiseksi ja osapuolten välisen viestinnän tukemiseksi kaikissa tämän sopimuksen piiriin kuuluvissa kysymyksissä kukin osapuoli nimeää yhteyspisteen tämän sopimuksen voimaantullessa.
2. Osapuolen yhteyspiste ilmoittaa toisen osapuolen pyynnöstä viraston tai virkailijan, joka vastaa tietystä tämän sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvästä kysymyksestä, ja antaa tarvittavaa apua helpottaakseen yhteydenpitoa pyynnön esittäneen osapuolen kanssa.

3. Kukin osapuoli perustaa tai pitää voimassa asianmukaisia mekanismeja, joilla vastataan toisen osapuolen asianomaisten henkilöiden esittämiin tiedusteluihin, jotka koskevat yleisesti sovellettavaa toimenpidettä, jota on ehdotettu tai joka on voimassa, ja tällaisen toimenpiteen soveltamista. Tiedustelut voidaan esittää 1 kohdan mukaisesti perustettujen yhteyspisteiden kautta tai tapauksen mukaan muulla tavalla.
4. Osapuolet tunnustavat, että mikään 3 kohdassa tarkoitettu vastaus ei voi olla lopullinen tai oikeudellisesti sitova, vaan se on annettu vain tiedoksi, jollei osapuolten laeissa ja asetuksissa toisin säädetä.
5. Tämän artiklan mukaiset pyynnöt tai tiedot toimitetaan toiselle osapuolelle 1 kohdassa määrättyjen asiaan kuuluvien yhteyspisteiden kautta.
6. Kumman tahansa osapuolen pyynnöstä toinen osapuoli toimittaa viipymättä tietoja ja vastaa kysymyksiin, jotka koskevat voimassa olevaa tai ehdotettua yleisesti sovellettavaa toimenpidettä, joka pyynnön esittäneen osapuolen mukaan voi vaikuttaa tämän sopimuksen toimintaan, riippumatta siitä, onko pyynnön esittäneelle osapuolelle aiemmin ilmoitettu kyseisestä toimenpiteestä.
7. Kukin osapuoli perustaa tai pitää voimassa mekanismeja, joilla pyritään tehokkaasti ratkaisemaan ongelmia, joita yleisesti sovellettavat toimenpiteet saattavat aiheuttaa toisen osapuolen asianomaisille henkilöille. Tällaisten menettelyjen olisi oltava helposti saatavilla, aikatauluun sidottuja, tulossuuntautuneita ja avoimia. Niillä ei rajoiteta osapuolten perustamien tai voimassa pitämien valitus- tai muutoksenhakumenettelyjen soveltamista. Niillä ei myöskään rajoiteta neljännen luvun (Riitojen ratkaiseminen) ja viidennen luvun (Sovittelujärjestelmä) mukaisten osapuolten oikeuksien ja velvollisuuksien soveltamista.
8. Tämän artiklan mukaisesti toimitetuilla tiedoilla ei vaikuteta siihen, onko toimenpide tämän sopimuksen mukainen.

13.5 ARTIKLA

Hallinnolliset menettelyt

Jotta kaikkia yleisesti sovellettavia toimenpiteitä hallinnoidaan johdonmukaisesti, puolueettomasti ja kohtuullisesti, kumpikin osapuoli, joka soveltaa tällaisia toimenpiteitä toisen osapuolen yksittäisiin henkilöihin, tavaroihin tai palveluihin yksittäistapauksissa

- a) pyrkii menettelyjen aloittamisen jälkeen tarjoamaan toisen osapuolen asianomaisille henkilöille, joita tällaiset menettelyt välittömästi koskevat, kohtuullisessa määräajassa menettelysääntöjensä mukaisesti ilmoituksen, mukaan lukien kuvaus menettelyjen luonteesta, selvitys siitä oikeusviranomaisesta, jossa menettelyt on aloitettu, ja yleinen kuvaus mahdollisista riidan aiheista;
- b) antaa tällaisille asianomaisille henkilöille kohtuullisen mahdollisuuden esittää tosiasioita ja väitteitä näkemystensä tueksi ennen lopullista hallintotoimenpidettä, siinä määrin kuin siihen on aikaa ja menettelyjen luonne ja yleinen etu sen sallivat; ja
- c) varmistaa, että sen menettelyt perustuvat sen lainsäädäntöön ja ovat lainsäädännön mukaisia.

13.6 ARTIKLA

Hallinnollisten toimenpiteiden tarkastelu

1. Kunkin osapuolen on kansallisen lainsäädäntönsä puitteissa perustettava tai pidettävä voimassa oikeudellisia tuomioistuimia, niihin verrattavia tuomioistuimia tai hallinnollisia tuomioistuimia tai menettelyjä, joiden tarkoituksena on tarkastella pikaisesti uudelleen ja, jos on aihetta, korjata tässä sopimuksessa käsiteltäviin seikkoihin liittyviä hallinnollisia toimenpiteitä⁽⁷⁸⁾. Tällaisten tuomioistuinten on oltava puolueettomia ja riippumattomia hallinnollisesta toimeenpanosta vastaavasta virastosta tai viranomaisesta, eikä niille saa koitua merkittävää etua asian lopputuloksesta.

⁽⁷⁸⁾ Selkeyden vuoksi todetaan, että hallinnollisten toimenpiteiden tarkastelu voi tapahtua common law -järjestelmässä laillisuusvalvonnan muodossa ja hallinnollisen toimenpiteen korjaamiseen voi kuulua toimenpiteen palauttaminen sen toteuttaneelle elimelle, jotta tämä voi korjata sitä.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että tällaisissa tuomioistuimissa tai menettelyissä menettelyjen osapuolilla on oikeus
  - a) kohtuulliseen mahdollisuuteen tukea tai puolustaa kantojaan; ja
  - b) ratkaisuun, joka perustuu näyttöön ja esitettyihin asiakirjoihin tai, jos osapuolen lainsäädäntö niin edellyttää, hallinto-
viranomaisen kokoamiin asiakirjoihin.
3. Kukin osapuoli varmistaa, että kyseessä olevasta hallinnollisesta toimesta vastaava virasto tai viranomainen panee 2 kohdassa tarkoitetun päätöksen täytäntöön ja noudattaa sitä, sen mukaan kuin sen omassa lainsäädännössä säädetään muutoksenhausta tai uudelleentarkastelusta.

13.7 ARTIKLA

Sääntelyn laatu ja toimivuus sekä hyvä hallintotapa

1. Osapuolet sopivat tekemänsä yhteistyötä oman sääntelypolitiikkansa mukaisen sääntelyn laadun ja tehokkuuden kehittämisessä tietojen ja parhaiden toimintatapojen vaihdon avulla.
2. Osapuolet sitoutuvat hyvän hallintotavan periaatteisiin ja sopivat tekemänsä yhteistyötä sen edistämiseksi omassa hallinnossaan muun muassa tietojen ja parhaiden toimintatapojen vaihdon avulla.

13.8 ARTIKLA

Erityiset säännöt

Tämän sopimuksen muiden lukujen erityisillä säännöillä, jotka koskevat tämän luvun aihealuetta, on etusija siinä määrin kuin ne eroavat tämän luvun määräyksistä.

NELJÄSTOISTA LUKU

RIITOJEN RATKAISEMINEN

A JAKSO

TAVOITE JA SOVELTAMISALA

14.1 ARTIKLA

Tavoite

Tämän luvun tavoitteena on luoda tehokas ja toimiva järjestelmä osapuolten välisten, tämän sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen liittyvien riitojen välttämiseksi ja ratkaisemiseksi, jotta voidaan saavuttaa yhteisesti hyväksyttävissä oleva ratkaisu, jos se on mahdollista.

14.2 ARTIKLA

Soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan kaikkiin tämän sopimuksen määräysten tulkintaan ja soveltamiseen liittyviin riitoihin osapuolten välillä, jollei toisin nimenomaan määrätä.

B JAKSO

NEUVOTTELUT

14.3 ARTIKLA

Neuvottelut

1. Osapuolet pyrkivät ratkaisemaan kaikki 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettujen määräysten tulkintaa ja soveltamista koskevat riidat käymällä neuvotteluja hyvässä hengessä ja siten, että tavoitteena on päästä yhteisesti sovittuun ratkaisuun.
2. Osapuoli pyytää neuvotteluja esittämällä toiselle osapuolelle kirjallisen pyynnön, jonka jäljennös toimitetaan kaup-pakomitealle ja jossa selvitetään neuvottelupyynnön syyt ja yksilöidään kyseessä oleva toimenpide, 14.2 artiklassa (Sovel-tamisala) tarkoitetut soveltuvat määräykset sekä syyt, miksi toimenpiteiden katsotaan olevan ristiriidassa tällaisten mää-räysten kanssa.

3. Neuvottelut on pidettävä 30 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamispäivästä, ja ne on käytävä, jolleivät osapuolet muuta sovi, valituksen kohteena olevan osapuolen alueella. Neuvottelut katsotaan loppuun suoritetuiksi 60 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, jolleivät osapuolet toisin sovi. Neuvottelut ovat luottamuksellisia, eivätkä ne vaikuta kummankaan osapuolen oikeuteen ryhtyä muihin toimenpiteisiin.
4. Neuvottelut kiireellisistä asioista, myös niistä, jotka koskevat pilaantuvia tavaroita ja tarpeen mukaan kausitavaroita tai -palveluja, on järjestettävä 15 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, ja ne katsotaan loppuun suoritetuiksi 30 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, elleivät osapuolet toisin sovi.
5. Jos osapuoli, jolle neuvottelupyynnö on tehty, ei vastaa pyyntöön kymmenen päivän kuluessa sen vastaanottamisesta tai jos neuvotteluja ei järjestetä 3 tai 4 kohdassa määrättyjen määräaikojen kuluessa tai jos neuvottelut on suoritettu loppuun mutta yhteisesti sovittuun ratkaisuun ei ole päästy, valituksen tehnyt osapuoli voi pyytää välimiespaneelin asettamista 14.4 artiklan (Välimiesmenettelyn aloittaminen) mukaisesti.

C JAKSO

RIITOJENRATKAISUMENETTELYT

A ALAJAKSO

VÄLIMIESMENETTELYT

14.4 ARTIKLA

Välimiesmenettelyn aloittaminen

1. Jos osapuolet eivät ole onnistuneet ratkaisemaan riitaa 14.3 artiklassa (Neuvottelut) määrättyjen neuvottelujen avulla, valituksen tehnyt osapuoli voi pyytää välimiespaneelin asettamista.
2. Välimiespaneelin asettamista koskeva pyyntö on tehtävä kirjallisesti valituksen kohteena olevalle osapuolelle sekä kauppakomitealle. Valituksen tehneen osapuolen on pyynnössään nimettävä kohteena oleva toimenpide ja selitettävä, millä tavoin kyseinen toimenpide rikkoo 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettuja määräyksiä, siten, että selitykseen selkeästi sisältyvät oikeudelliset perusteet valitusta varten.

14.5 ARTIKLA

Välimiespaneelin asettaminen

1. Välimiespaneeli koostuu kolmesta välimiehestä.
2. Viiden päivän kuluessa siitä päivästä, jona valituksen kohteena oleva osapuoli on vastaanottanut 14.4 artiklan (Välimiesmenettelyn aloittaminen) 1 kohdassa tarkoitetun pyynnön, osapuolet neuvottelevat sopiakseen välimiespaneelin kokoonpanosta.
3. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen välimiespaneelin puheenjohtajasta kymmenen päivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen aloittamisesta, kauppakomitean puheenjohtajan tai puheenjohtajan valtuuttaman henkilön on 20 päivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen aloittamisesta valittava arvalla 14.20 artiklan (Välimiesluettelot) 1 kohdassa tarkoitetusta luettelosta yksi välimies toimimaan puheenjohtajana.
4. Jos osapuolet eivät kymmenen päivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen aloittamisesta pääse sopimukseen välimiehistä,
  - a) kukin osapuoli valitsee 15 päivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen aloittamisesta 14.20 artiklan (Välimiesluettelot) 2 kohdan nojalla laaditusta luettelosta yhden välimiehen, joka ei toimi puheenjohtajana; ja
  - b) jos jompikumpi osapuoli ei pysty valitsemaan välimiestä a alakohdan mukaisesti, kauppakomitean puheenjohtajan tai puheenjohtajan valtuuttaman henkilön on valittava jäljellä olevat välimiehet arvalla sellaisten henkilöiden luettelosta, joita kyseinen osapuoli on ehdottanut 14.20 artiklan (Välimiesluettelot) 2 kohdan mukaisesti, 20 päivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen aloittamisesta.

5. Jos 14.20 artiklan (Välímiesluettelot) 2 kohdassa määrättyä luetteloa ei ole laadittu 4 kohdan mukaisesti vaadittuna ajankohtana
- a) ja jos molemmat osapuolet ovat ehdottaneet henkilöitä 14.20 artiklan (Välímiesluettelot) 2 kohdan mukaisesti, kukin osapuoli voi valita ehdotettujen henkilöiden joukosta yhden välímiehen, joka ei toimi puheenjohtajana, 15 päivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen aloittamisesta. Jos osapuoli ei pysty valitsemaan välímiestä, kauppakomitean puheenjohtajan tai puheenjohtajan valtuuttaman henkilön on valittava välímies arvalla sellaisten henkilöiden joukosta, joita on ehdottanut se osapuoli, joka ei pystynyt valitsemaan välímiestään; tai
- b) jos vain yksi osapuoli on ehdottanut henkilöitä 14.20 artiklan (Välímiesluettelot) 2 kohdan mukaisesti, kukin osapuoli voi valita ehdotettujen henkilöiden joukosta yhden välímiehen, joka ei toimi puheenjohtajana, 15 päivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen aloittamisesta. Jos osapuoli ei pysty valitsemaan välímiestä, kauppakomitean puheenjohtajan tai puheenjohtajan valtuuttaman henkilön on valittava arvalla välímies ehdotettujen henkilöiden joukosta.
6. Jos 14.20 artiklan (Välímiesluettelot) 1 kohdassa määrättyä luetteloa ei ole laadittu 3 kohdan soveltamiseksi vaadittuna ajankohtana, puheenjohtaja on valittava arvalla WTO:n valituselimen sellaisten entisten jäsenten joukosta, jotka eivät ole osapuolen luonnollisia henkilöitä.
7. Välímiespaneelin asettamispäivä on päivä, jona viimeinen sen kolmesta välímiehestä valitaan.
8. Välímiehiä voidaan vaihtaa ainoastaan liitteen 14-A sääntöjen 19–25 kohdassa esitetyistä syistä ja siinä esitettyjen menettelyjen mukaisesti.

14.6 ARTIKLA

Alustava ratkaisu kiireellisyydestä

Osapuolen pyynnöstä välímiespaneelin on tehtävä kymmenen päivän kuluessa asettamispäivästään alustava päätös siitä, katsotaanko asia kiireelliseksi.

14.7 ARTIKLA

Paneelin väliraportti

1. Välímiespaneelin on annettava osapuolille viimeistään 90 päivän kuluttua välímiespaneelin asettamispäivästä väliraportti, jossa esitetään selvitetty tosiseikat, tämän sopimuksen asiaa koskevien määräysten sovellettavuus sekä päätelmien ja annettavien suositusten perustelut. Jos välímiespaneeli katsoo, että määräaika ei pystytä noudattamaan, välímiespaneelin puheenjohtajan on ilmoitettava asiasta kirjallisesti osapuolille sekä kauppakomitealle ja mainittava syyt viivästykseen sekä päivämäärä, jona välímiespaneeli aikoo antaa väliraporttinsa. Välímiespaneelin olisi joka tapauksessa annettava väliraportti viimeistään 120 päivän kuluttua asettamispäivästään.
2. Osapuoli voi 30 päivän kuluessa väliraportin esittämisestä toimittaa välímiespaneelille kirjallisen pyynnön tiettyjen väliraportin kohtien tarkastelemiseksi.
3. Kiireellisissä tapauksissa, esimerkiksi silloin kun kyse on pilaantuvista tavaroista tai tapauksen mukaan kausitavaroista tai -palveluista, välímiespaneelin olisi kaikin keinoin pyrittävä antamaan väliraporttinsa määräajassa, joka on puolet 1 kohdan mukaisesta määräajasta, ja osapuolet voivat esittää välímiespaneelille kirjallisen pyynnön tarkastella uudelleen tiettyjä väliraportin seikkoja 15 päivän kuluessa väliraportin esittämisestä.
4. Tarkasteltuaan osapuolten väliraporttia koskevia kirjallisia huomautuksia välímiespaneeli voi muuttaa raporttiaan ja tehdä tarpeelliseksi katsomiaan lisätutkimuksia. Lopullisen välitystuomion päätelmiin on sisällytettävä alustavassa tutkintavaiheessa esitettyjen väitteiden riittävä tarkastelu, ja niissä on käsiteltävä selkeästi kummankin osapuolen esittämiä huomautuksia.

14.8 ARTIKLA

Välitystuomio

1. Välimiespaneeli antaa tuomionsa osapuolille ja kauppakomitealle 150 päivän kuluessa välimiespaneelin asettamispäivästä. Jos välimiespaneeli katsoo, että tätä määräaika ei pystytä noudattamaan, välimiespaneelin puheenjohtajan on ilmoitettava asiasta kirjallisesti osapuolille sekä kauppakomitealle ja mainittava syyt viivästykseen sekä päivämäärä, jona välimiespaneeli aikoo antaa tuomionsa. Välimiespaneelin olisi joka tapauksessa annettava tuomionsa viimeistään 180 päivän kuluttua asettamispäivästään.

2. Kiireellisissä tapauksissa, mukaan lukien pilaantuvia tavaroita tai tapauksen mukaan kausitavaroita tai -palveluja koskevat tapaukset, välimiespaneelin olisi kaikin keinoin pyrittävä antamaan tuomionsa 75 päivän kuluessa asettamispäivästään. Välimiespaneelin olisi joka tapauksessa annettava tuomionsa viimeistään 90 päivän kuluttua asettamispäivästään.

B ALAJAKSO

NOUDATTAMINEN

14.9 ARTIKLA

Välitystuomioiden noudattaminen

Kukin osapuoli toteuttaa tarvittavat toimenpiteet välimiespaneelin tuomion noudattamiseksi vilpittömässä mielessä ja osapuolet pyrkivät sopimaan tuomion noudattamista koskevasta määräajasta.

14.10 ARTIKLA

Välitystuomioiden noudattamista koskeva kohtuullinen määräaika

1. Valituksen kohteena olevan osapuolen on viimeistään 30 päivän kuluttua siitä, kun se on vastaanottanut ilmoituksen välitystuomiosta, ilmoitettava valituksen tehneelle osapuolelle ja kauppakomitealle aika, jonka se tarvitsee välitystuomion noudattamiseksi, jäljempänä "kohtuullinen määräaika", jos välitystuomion välitön noudattaminen ei ole mahdollista.

2. Jos osapuolten välillä on erimielisyyttä välitystuomion noudattamisen edellyttämästä kohtuullisesta määräajasta, valituksen tehneen osapuolen on 20 päivän kuluessa valituksen kohteena olevan osapuolen tekemän 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta pyydettävä kirjallisesti alkuperäistä välimiespaneelia määrittämään kohtuullinen määräaika. Tällaisesta pyynnöstä on ilmoitettava samanaikaisesti toiselle osapuolelle ja kauppakomitealle. Alkuperäinen välimiespaneeli antaa tuomionsa osapuolille ja ilmoittaa siitä kauppakomitealle 20 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä.

3. Jos joku alkuperäisen välimiespaneelin jäsenistä ei ole enää käytettävissä, sovelletaan 14.5 artiklassa (Välimiespaneelin asettaminen) määrättyä menettelyä. Määräaika välimiespaneelin tuomion antamiselle on 35 päivää 2 kohdassa tarkoitetun pyynnön esittämisestä.

4. Valituksen kohteena oleva osapuoli ilmoittaa valituksen tehneelle osapuolelle kirjallisesti välitystuomion noudattamisen edistymisestä viimeistään kuukautta ennen kohtuullisen määräajan umpeutumista.

5. Kohtuullista määräaika voidaan jatkaa osapuolten yhteisellä sopimuksella.

14.11 ARTIKLA

Välitystuomion noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu

1. Valituksen kohteena olevan osapuolen on ilmoitettava valituksen tehneelle osapuolelle sekä kauppakomitealle ennen kohtuullisen määräajan päättymistä toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut välitystuomion noudattamiseksi.

2. Jos osapuolten välillä on erimielisyyttä 1 kohdan nojalla ilmoitettujen toimenpiteiden olemassaolosta tai tällaisten toimenpiteiden yhdenmukaisuudesta 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettujen määräysten kanssa, valituksen tehnyt osapuoli voi pyytää kirjallisesti alkuperäistä välimiespaneelia ratkaisemaan asian. Tällaisessa pyynnössä on nimettävä kohteena oleva toimenpide ja 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettujen määräysten, joiden kanssa toimenpiteen katsotaan olevan ristiriidassa, siten, että valituksen oikeudelliset perusteet käyvät riittävästi ilmi. Tällaisessa pyynnössä on myös selvitettävä, millä tavoin kyseinen toimenpide on ristiriidassa 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettujen määräysten kanssa. Alkuperäisen välimiespaneelin on annettava tuomionsa tiedoksi 45 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä.

3. Jos joku alkuperäisen välimiespaneelin jäsenistä ei ole enää käytettävissä, sovelletaan 14.5 artiklassa (Välimiespaneelin asettaminen) määrättyä menettelyä. Määräaika tuomion antamiselle on 60 päivää 2 kohdassa tarkoitettujen pyynnön esittämisestä.

14.12 ARTIKLA

Välitystuomioiden noudattamatta jättämisestä seuraavat väliaikaiset korjaavat toimenpiteet

1. Jos valituksen kohteena oleva osapuoli ei ilmoita välitystuomion noudattamiseksi toteuttamistaan toimenpiteistä ennen kohtuullisen määräajan päättymistä tai jos välimiespaneeli päättää, että mitään tällaisia toimenpiteitä ei ole toteutettu tai 14.11 artiklan (Välitystuomion noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu) 1 kohdan mukaisesti ilmoitettu toimenpide on ristiriidassa osapuolen 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitetuista määräyksistä johtuvien osapuolen velvoitteiden kanssa, valituksen kohteena olevan osapuolen on käynnistettävä neuvottelut valituksen tehneen osapuolen kanssa, jotta voidaan päästä kummankin osapuolen hyväksyttävissä olevaan sopimukseen korvauksesta.

2. Jos korvauksesta ei päästä sopimukseen 30 päivän kuluessa kohtuullisen määräajan päättymisestä tai 30 päivän kuluessa 14.11 artiklan (Välitystuomion noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu) nojalla annetusta välitystuomiosta, jonka mukaan mitään toimenpiteitä välitystuomion noudattamiseksi ei ole toteutettu tai kyseisen tuomion noudattamiseksi toteutettu toimenpide on ristiriidassa 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettujen määräysten kanssa, valituksen tehneellä osapuolella on oikeus keskeyttää 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitetuista määräyksistä johtuvien velvoitteiden täyttäminen rikkomisesta johtuvien mitätöivien tai heikentävien vaikutusten tasoa vastaavassa määrin ilmoitettuaan tästä toiselle osapuolelle ja kaupakomitealle. Ilmoituksessa on eriteltävä niiden velvoitteiden taso, joiden noudattamisen valituksen tehnyt osapuoli aikoo keskeyttää. Valituksen tehnyt osapuoli voi aloittaa keskeytyksen milloin hyvänsä kymmenen päivän kulluttua siitä, kun valituksen kohteena oleva osapuoli on vastaanottanut ilmoituksen, ellei valituksen kohteena oleva osapuoli ole pyytänyt välimiesmenettelyä 3 kohdan mukaisesti.

3. Jos valituksen kohteena oleva osapuoli katsoo, että keskeytyksen taso ei vastaa rikkomisesta johtuvia mitätöiviä tai heikentäviä vaikutuksia, se voi pyytää kirjallisesti alkuperäistä välimiespaneelia ratkaisemaan asian. Tällainen pyyntö on annettava tiedoksi valituksen tehneelle osapuolelle ja kaupakomitealle ennen 2 kohdassa tarkoitettujen kymmenen päivän määräajan umpeutumista. Alkuperäisen välimiespaneelin on, hankittuaan tarvittaessa asiantuntijalausunnot, annettava velvoitteiden keskeytyksen tasoa koskeva tuomionsa tiedoksi osapuolille ja kaupakomitealle 30 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä. Velvoitteita ei saa keskeyttää ennen kuin alkuperäinen välimiespaneeli on ilmoittanut tuomiostaan, ja keskeytys on toteutettava välitystuomiota noudattaen.

4. Jos joku alkuperäisen välimiespaneelin jäsenistä ei ole enää käytettävissä, sovelletaan 14.5 artiklassa (Välimiespaneelin asettaminen) määrättyä menettelyä. Määräaika tuomion antamiselle on 45 päivää 3 kohdassa tarkoitettujen pyynnön esittämisestä.

5. Velvoitteiden keskeytyksen on oltava tilapäistä, ja sitä voidaan jatkaa ainoastaan siihen asti,

a) kun osapuolet ovat päässeet yhteisesti hyväksytyyn ratkaisuun 14.15 artiklan (Yhteisesti sovittu ratkaisu) mukaisesti; tai

b) kun osapuolet ovat päässeet sopimukseen siitä, muuttaako 14.13 artiklan (Välitystuomion noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu velvoitteiden keskeyttämisen jälkeen) 1 kohdan mukaisesti ilmoitettu toimenpide valituksen kohteena olevan osapuolen toiminnan 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettujen määräysten mukaiseksi; tai

c) kun 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettujen määräysten kanssa ristiriidassa olevaksi katsottu toimenpide peruutetaan tai sitä muutetaan sen saattamiseksi mainittujen määräysten mukaiseksi 14.13 artiklan (Välitystuomion noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu velvoitteiden keskeyttämisen jälkeen) 2 kohdassa määrättyllä tavalla.

14.13 ARTIKLA

Välitystuomion noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu velvoitteiden keskeyttämisen jälkeen

1. Valituksen kohteena olevan osapuolen on ilmoitettava valituksen tehneelle osapuolelle ja kauppakomitealle toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut välitystuomion noudattamiseksi, ja pyynnöstään valituksen tehneen osapuolen soveltaman velvoitteiden keskeyttämisen lopettamiseksi.
2. Jos osapuolet eivät 30 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta pääse yhteisymmärrykseen siitä, muuttaako ilmoitettu toimenpide valituksen kohteena olevan osapuolen toiminnan yhteensopivaksi 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettujen määräysten kanssa, valituksen tehnyt osapuoli pyytää kirjallisesti alkuperäistä välimiespaneelia ratkaisemaan asian. Tällaisesta pyynnöstä on ilmoitettava samanaikaisesti toiselle osapuolelle ja kauppakomitealle. Välitystuomio annetaan tiedoksi osapuolille ja kauppakomitealle 45 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä. Jos välimiespaneeli päättää, että välitystuomion noudattamiseksi toteutettu toimenpide on 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettujen määräysten mukainen, velvoitteiden keskeytys on lopetettava.

C ALAJAKSO

YHTEISET MÄÄRÄYKSET

14.14 ARTIKLA

Välimiesmenettelyn keskeyttäminen ja päättäminen

1. Molempien osapuolten kirjallisesta pyynnöstä välimiespaneelin on milloin tahansa keskeytettävä työnsä osapuolten sopimaksi ajanjaksoksi, joka on enintään 12 kuukautta. Välimiespaneelin on jatkettava työtään sovitun ajanjakson päätyttyä valituksen tehneen osapuolen kirjallisesta pyynnöstä tai ennen tämän sovitun ajanjakson päättymistä kummankin osapuolen kirjallisesta pyynnöstä. Jos valituksen tehnyt osapuoli ei pyydä välimiespaneelin työn jatkamista ennen sovitun ajanjakson umpeutumista, tämän jakson mukaisesti aloitetut riitojenratkaisumenettelyt katsotaan päättyneiksi. Ellei 14.21 artiklasta (Suhde WTO:n asettamiin velvoitteisiin) muuta johdu, välimiespaneelin työn keskeyttäminen ja päättäminen eivät rajoita kummankaan osapuolen oikeuksia muissa menettelyissä.
2. Osapuolet voivat milloin tahansa sopia kirjallisesti tämän jakson mukaisesti aloitettujen riitojenratkaisumenettelyjen päättämisestä.

14.15 ARTIKLA

Yhteisesti sovittu ratkaisu

Osapuolet voivat milloin tahansa päästä yhteisesti sovittuun ratkaisuun tähän lukuun liittyvässä riidassa. Niiden on ilmoitettava tällaisesta ratkaisusta kauppakomitealle ja mahdolliselle välimiespaneelille. Jos ratkaisu edellyttää jommankumman osapuolen kansallisten menettelyjen mukaista hyväksyntää, ilmoituksessa on viitattava tähän vaatimukseen, ja tämän jakson mukaisesti aloitettu riitojenratkaisumenettely keskeytetään. Menettely päätetään, jos tällaista hyväksyntää ei edellytetä tai kun tällaisten mahdollisten kansallisten menettelyjen päätökseen saattamisesta on ilmoitettu.

14.16 ARTIKLA

Työjärjestys

1. Tämän luvun mukaisiin riitojenratkaisumenettelyihin sovelletaan liitettä 14-A.
2. Välimiespaneelin kokoukset ovat julkisia liitteen 14-A mukaisesti.

14.17 ARTIKLA

Tietojen toimittaminen

1. Välimiespaneeli voi osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan hankkia kaikista lähteistä, myös riidan osapuolilta, tietoja, joita se pitää asianmukaisina välimiespaneelimenettelyn kannalta. Välimiespaneelilla on myös oikeus hankkia asianmukaisiksi katsomansa asiantuntijalausunnat. Välimiespaneelin on kuultava osapuolia ennen tällaisten asiantuntijoiden valitsemista. Kaikki tällä tavoin saadut tiedot on ilmoitettava osapuolille, ja niiden on voitava esittää huomautuksia niiden johdosta.

2. Muut osapuolten luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, joita asia koskee, saavat toimittaa *amicus curiae* -lausumia välimiespaneelille liitteen 14-A mukaisesti.

14.18 ARTIKLA

Tulkintasäännöt

Välimiespaneelin on tulkittava 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettuja määräyksiä kansainvälisen julkisoikeuden tavanomaisten tulkintasääntöjen mukaisesti, mukaan lukien valtiosopimusoikeutta koskevassa Wienin yleissopimuksessa määrättyt tulkintasäännöt. Kun tämän sopimuksen mukainen velvoite on sama kuin WTO-sopimuksessa oleva velvoite, välimiespaneelin on otettava huomioon kaikki aihetta koskevat WTO:n riitojenratkaisuelimen antamat tulkinnat. Välimiespaneelin ratkaisuilla ei voida lisätä eikä vähentää 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettujen määräysten mukaisia oikeuksia ja velvoitteita.

14.19 ARTIKLA

Välimiespaneelin ratkaisut ja tuomiot

1. Välimiespaneelin on kaikin keinoin pyrittävä tekemään kaikki päätökset yksimielisesti. Jos yksimielisyyteen ei päästä, asiasta on päätettävä äänten enemmistöllä.

2. Kaikki välimiespaneelin tuomiot sitovat osapuolia, eivätkä ne luo minkäänlaisia oikeuksia tai velvollisuuksia luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille. Tuomiossa esitetään tosiseikat, 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettujen asiaa koskevien määräysten sovellettavuus sekä havaintojen ja päätelmien perustelut. Kauppakomitea asettaa välitystuumion julkisesti saataville kokonaisuudessaan, jollei se toisin päätä jommankumman osapuolen luottamukselliseksi määrittelemien tietojen suojaamiseksi.

D JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

14.20 ARTIKLA

Välimiesluettelot

1. Osapuolet laativat tämän sopimuksen voimaantullessa luettelon viidestä henkilöstä, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan 14.5 artiklassa (Välimiespaneelin asettaminen) tarkoitettuna välimiespaneelin puheenjohtajana.

2. Kauppakomitea laatii viimeistään kuuden kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta luettelon vähintään kymmenestä henkilöstä, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan välimiehinä. Kumpikin osapuoli ehdottaa tämän sopimuksen voimaantullessa vähintään viittä henkilöä toimimaan välimiehinä.

3. Kauppakomitea varmistaa, että 1 ja 2 kohdan mukaisesti laadittuja luetteloita henkilöistä, jotka voivat toimia puheenjohtajina tai välimiehinä, pidetään yllä.

4. Välimiehillä on oltava erityisasiantuntemusta tai kokemusta oikeudellisista kysymyksistä ja kansainvälisestä kaupasta tai kansainvälisistä kauppasopimuksista johtuvien riitojen ratkaisemisen alalla. Välimiesten on oltava riippumattomia ja toimittava yksilöinä, heillä ei saa olla sidoksia kummankaan osapuolen hallitukseen ja heidän on oltava liitteessä 14-B esitettyjen vaatimusten mukaisia.

14.21 ARTIKLA

Suhde WTO:n asettamiin velvoitteisiin

1. Turvautuminen tämän luvun riitojenratkaisua koskeviin määräyksiin ei rajoita mahdollisia WTO-sopimukseen perustuvia toimia, riitojenratkaisumenettelyt mukaan luettuina.

2. Sen estämättä mitä 1 kohdassa määrätään, jos osapuoli on aloittanut tiettyä toimenpidettä koskevan riitojenratkaisumenettelyn joko tämän luvun tai WTO-sopimuksen mukaisesti, se ei voi aloittaa samaa toimenpidettä koskevaa riitojenratkaisumenettelyä toisella foorumilla ennen ensimmäisen menettelyn päättymistä. Lisäksi kumpikaan osapuoli ei saa aloittaa riitojenratkaisumenettelyä sekä tämän luvun että WTO-sopimuksen nojalla, elleivät riidan kohteena olevat näiden sopimusten mukaiset velvoitteet eroa merkittävästi toisistaan tai valittu foorumi ei pysty menettelyllisten tai tuomiovaltaan liittyvien syiden vuoksi tutkimaan kyseisen velvoitteen rikkomiseen liittyvää korvausvaatimusta edellyttäen, että syynä foorumin kykenemättömyyteen toimia ei ole se, että riitaosapuoli ei ole toiminut asianmukaisesti.

3. Edellä olevaa 2 kohtaa sovellettaessa
  - a) WTO-sopimuksen mukaisen riitojenratkaisumenettelyn katsotaan käynnistyneen, kun osapuoli pyytää paneelin asettamista riitojen ratkaisua koskevan sopimuksen 6 artiklan mukaisesti, ja sen katsotaan päättyneen, kun riitojenratkaisuelin hyväksyy paneelin raportin ja, tapauksen mukaan, valituselimen raportin riitojen ratkaisua koskevan sopimuksen 16 artiklan ja 17 artiklan 14 kohdan mukaisesti; ja
  - b) tämän luvun mukaisen riitojenratkaisumenettelyn katsotaan käynnistyneen, kun osapuoli pyytää välimiespaneelin asettamista 14.4 artiklan (Välimiesmenettelyn aloittaminen) 1 kohdan mukaisesti, ja sen katsotaan päättyneen, kun välimiespaneeli antaa tuomionsa osapuolille ja kauppakomitealle 14.8 artiklan (Välitystuomio) 2 kohdan mukaisesti tai kun osapuolet ovat päässeet yhteisesti sovittuun ratkaisuun 14.15 artiklan (Yhteisesti sovittu ratkaisu) mukaisesti.
4. Tämän luvun määräykset eivät estä osapuolta soveltamasta riitojenratkaisuelimen hyväksymää velvoitteiden keskeyttämistä. WTO-sopimukseen ei voida vedota siinä tarkoituksessa, että estetään toista osapuolta keskeyttämästä velvoitteitaan tämän luvun mukaisesti.

14.22 ARTIKLA

Määräajat

1. Kaikki tässä luvussa määrätty määrääjat, mukaan lukien välimiespaneeleille niiden ratkaisun tiedoksiantoa varten asetetut määrääjat, lasketaan kalenteripäivinä alkaen niitä toimia tai tosiseikkoja seuraavasta päivästä, johon ne viittaavat, jollei toisin määrätä.
2. Osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella muuttaa mitä tahansa tässä luvussa tarkoitettua määräaika.

14.23 ARTIKLA

Luvun tarkastelu ja muuttaminen

Osapuolet voivat kauppakomitean päätöksellä muuttaa tätä lukua ja liitteitä 14-A ja 14-B.

VIIDESTOISTA LUKU

SOVITTELUJÄRJESTELMÄ

15.1 ARTIKLA

Tavoite ja soveltamisala

1. Tämän luvun tavoitteena on helpottaa yhteisesti sovitun ratkaisun löytämistä kattavan ja nopean menettelyn kautta, jossa turvaudutaan sovittelijaan.
2. Tätä lukua sovelletaan kaikkiin tämän sopimuksen piiriin kuuluviin toimenpiteisiin, jotka vaikuttavat kielteisesti osapuolten väliseen kauppaan tai sijoituksiin, ellei tosin määrätä.

A JAKSO

SOVITTELUJÄRJESTELMÄN MUKAINEN MENETTELY

15.2 ARTIKLA

Tietopyyntö

1. Osapuoli voi milloin tahansa ennen sovittelumenettelyn aloittamista pyytää kirjallisesti toista osapuolta toimittamaan tietoja toimenpiteestä, joka vaikuttaa kielteisesti osapuolten väliseen kauppaan tai sijoituksiin. Osapuolen, jolle tällainen pyyntö osoitetaan, on annettava kirjallinen vastaus 20 päivän kuluessa.
2. Jos vastaava osapuoli katsoo, että vastaaminen 20 päivän kuluessa ei ole mahdollista, sen on ilmoitettava pyynnön esittäneelle osapuolelle syyt siihen, miksi vastaaminen kyseisessä ajassa ei ole mahdollista, sekä arvio lyhimmästä määräajasta, jossa se pystyy antamaan vastauksensa.

15.3 ARTIKLA

Menettelyn aloittaminen

1. Osapuoli voi milloin tahansa pyytää, että osapuolet aloittavat sovittelumenettelyn. Tällainen pyyntö on esitettävä toiselle osapuolelle kirjallisena. Pyyntö on oltava niin yksityiskohtainen, että siitä käy selvästi ilmi pyynnön esittävän osapuolen havaitsemat ongelmat, ja siinä on

- a) yksilöitävä kyseessä oleva toimenpide;
- b) annettava ilmoitus väitetyistä kielteisistä vaikutuksista, joita pyynnön esittävä osapuoli uskoo toimenpiteellä olleen tai olevan osapuolten väliseen kauppaan tai investointeihin; ja
- c) selostettava, miten nämä vaikutukset pyynnön esittävän osapuolen mukaan liittyvät toimenpiteeseen.

2. Osapuoli, jolle tällainen pyyntö on osoitettu, tarkastelee sitä myötämielisesti ja vastaa kirjallisesti hyväksyvänsä tai hylkäävänsä pyynnön kymmenen päivän kuluessa sen vastaanottamisesta.

15.4 ARTIKLA

Sovittelijan valinta

1. Osapuolet pyrkivät sopimaan sovittelijasta viimeistään 15 päivän kuluessa vastauksen vastaanottamisesta 15.3 artiklan (Menettelyn aloittaminen) 2 kohdassa tarkoitettuun pyyntöön.

2. Jos osapuolet eivät pysty sopimaan sovittelijasta asetetussa määräajassa, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää kauppakomitean puheenjohtajaa tai puheenjohtajan valtuuttamaa henkilöä valitsemaan sovittelijan arvalla 14.20 artiklan (Välimiesluettelot) 2 kohdan mukaisesti laaditusta luettelosta. Kummankin osapuolen edustajilla on oikeus olla läsnä, kun valinta tehdään arvalla.

3. Kauppakomitean puheenjohtajan tai puheenjohtajan valtuuttaman henkilön on valittava sovittelija viiden työpäivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitettua pyynnöstä.

4. Sovittelija ei voi olla kummankaan osapuolen kansalainen, elleivät osapuolet toisin sovi.

5. Sovittelija auttaa puolueettomasti ja avoimesti osapuolia selventämään kyseessä olevaa toimenpidettä ja sen mahdollisia kielteisiä vaikutuksia kauppaan ja investointeihin sekä pääsemään yhteisesti sovittuun ratkaisuun asiassa. Sovittelijoihin sovelletaan liitettä 14-B soveltuvin osin. Myös liitteen 14-A sääntöjä 4–9 ja 46–49 sovelletaan soveltuvin osin.

15.5 ARTIKLA

Sovittelumenettelyä koskevat säännöt

1. Sovittelumenettelyyn turvautunut osapuoli esittää kymmenen päivän kuluessa sovittelijan nimittämisestä sovittelijalle ja toiselle osapuolelle yksityiskohtaisen kirjallisen kuvauksen ongelmasta ja erityisesti kyseessä olevan toimenpiteen toiminnasta ja sen kielteisistä vaikutuksista kauppaan ja investointeihin. Toinen osapuoli saa esittää kyseistä ongelman kuvausta koskevat kirjalliset huomautuksensa 20 päivän kuluessa kyseisen kuvauksen toimittamisesta. Kumpikin osapuoli voi sisällyttää ongelman kuvaukseensa tai sitä koskeviin huomautuksiinsa kaikki tarpeelliseksi katsomansa tiedot.

2. Sovittelija voi päättää sopivimmasta tavasta selkeyttää kyseistä toimenpidettä ja sen mahdollisia kielteisiä vaikutuksia kauppaan ja investointeihin. Sovittelija voi esimerkiksi järjestää osapuolten välisiä kokouksia, kuulla osapuolia yhdessä tai erikseen, pyytää alan asiantuntijoilta ja sidosryhmiltä apua tai kuulla niitä ja antaa osapuolille niiden mahdollisesti pyytämää lisätukea. Sovittelijan on kuitenkin kuultava osapuolia ennen avun pyytämistä alan asiantuntijoilta ja sidosryhmiltä tai niiden kuulemista.

3. Sovittelija voi tarjota neuvoja ja ehdottaa ratkaisua osapuolten harkittavaksi; nämä voivat hyväksyä tai hylätä ehdotetun ratkaisun tai sopia erilaisesta ratkaisusta. Sovittelija ei saa kuitenkaan antaa neuvoja tai esittää näkemyksiä siitä, onko kyseessä oleva toimenpide tämän sopimuksen mukainen.

4. Sovittelumenettely toteutetaan sen osapuolen alueella, jolle pyyntö osoitettiin, tai yhteisestä sopimuksesta missä tahansa muualla tai millä tahansa muulla tavalla.
5. Osapuolet pyrkivät saavuttamaan yhteisesti sovitun ratkaisun 60 päivän kuluessa sovittelijan nimittämisestä. Ennen lopullista ratkaisua osapuolet voivat harkita väliaikaisten ratkaisujen mahdollisuutta, erityisesti jos toimenpiteet liittyvät pilaantuviin tavaroihin.
6. Ratkaisu voidaan hyväksyä kauppakomitean päätöksellä. Kumpikin osapuoli voi asettaa tällaisen ratkaisun edellytykseksi mahdollisesti vaadittavien sisäisten menettelyjen päätökseen saattamisen. Yhteisesti sovitut ratkaisut asetetaan julkisesti saataville. Yleisesti saataville asetettu toisinto ei saa kuitenkaan sisältää tietoja, jotka osapuoli on määrittänyt luottamuksellisiksi.
7. Sovittelumenettely päättyy
  - a) osapuolten yhteisesti sovitulla ratkaisulla, tässä tapauksessa sovittelumenettely päättyy ratkaisun hyväksymispäivänä;
  - b) osapuolten yhteisestä sopimuksesta missä tahansa sovittelumenettelyn vaiheessa, tässä tapauksessa sovittelumenettely päättyy päivänä, jona tällaiseen sopimukseen päästään;
  - c) kirjallisella ilmoituksella, jonka sovittelija antaa kuultuaan osapuolia ja jonka mukaan sovittelun jatkaminen on hyödytöntä, tässä tapauksessa sovittelumenettely päättyy sinä päivänä, jona tällainen ilmoitus annetaan; tai
  - d) kumman tahansa osapuolen kirjallisella ilmoituksella, jonka se antaa tarkasteltuaan sovittelumenettelyssä yhteisesti sovitut ratkaisut ja otettuaan huomioon kaikki sovittelijan antamat neuvot ja ehdottamat ratkaisut, tässä tapauksessa sovittelumenettely päättyy sinä päivänä, jona kyseinen ilmoitus annetaan.

B JAKSO

TÄYTÄNTÖÖNPANO

15.6 ARTIKLA

Yhteisesti sovitun ratkaisun täytäntöönpano

1. Jos osapuolet ovat sopineet ratkaisusta, molempien osapuolten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet yhteisesti sovitun ratkaisun täytäntöönpanemiseksi sovitussa aikataulussa.
2. Täytäntöönpanevan osapuolen on ilmoitettava toiselle osapuolelle kirjallisesti kaikista yhteisesti sovitun ratkaisun täytäntöönpanemiseksi toteutetuista toimenpiteistä.
3. Osapuolten pyynnöstä sovittelija antaa niille luonnoksen tosiseikkoihin pohjautuvasta kirjallisesta raportista, johon sisältyy lyhyt tiivistelmä i) toimenpiteestä, josta menettelyssä on kyse; ii) noudatetuista menettelyistä; ja iii) menettelyn tuloksena mahdollisesti saavutetusta yhteisesti sovitusta ratkaisusta, mahdolliset väliaikaiset ratkaisut mukaan luettuina. Sovittelijan on annettava osapuolille 15 päivän määräaika huomautusten esittämiseen raporttiluonnoksesta. Otettuaan huomioon kyseisen määräajan sisällä toimitetut osapuolten huomautukset sovittelija toimittaa 15 päivän kuluessa osapuolille tosiseikkoihin pohjautuvan kirjallisen loppuraportin. Tosiseikkoihin pohjautuvaan kirjalliseen loppuraporttiin ei sisälly minkäänlaista tämän sopimuksen tulkintaa.

C JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

15.7 ARTIKLA

Suhde riitojen ratkaisuun

1. Sovittelumenettely ei vaikuta neljänestätoista luvusta (Riitojen ratkaiseminen) johtuviin osapuolten oikeuksiin ja velvoitteisiin.
2. Sovittelumenettelyä ei ole tarkoitus käyttää perustana tämän sopimuksen tai muiden sopimusten mukaisille riitojenratkaisumenettelyille. Osapuoli ei saa tukeutua tai esittää tällaisissa riitojenratkaisumenettelyissä näyttönä eikä väli-miespaneeli saa ottaa huomioon seuraavia:
  - a) osapuolen sovittelumenettelyn aikana esittämiä kantoja;

- b) sitä seikkaa, että osapuoli on ilmoittanut olevansa valmis hyväksymään sovittelun kohteena olevaa toimenpidettä koskevan ratkaisun; tai
- c) sovittelijan antamia neuvoja tai esittämiä ehdotuksia.

3. Rajoittamatta 15.5 artiklan (Sovittelumenettelyä koskevat säännöt) 6 kohdan soveltamista ja elleivät osapuolet toisin sovi, kaikki sovittelumenettelyn vaiheet, mahdolliset annetut neuvot tai ehdotettu ratkaisu mukaan luettuina, ovat luottamuksellisia. Kumpikin osapuoli voi kuitenkin ilmoittaa julkisesti, että sovittelu on käynnissä.

15.8 ARTIKLA

Määräajat

Osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella muuttaa mitä tahansa tässä luvussa tarkoitettua määräaika.

15.9 ARTIKLA

Kulut

1. Kumpikin osapuoli vastaa itse sovittelumenettelyyn osallistumisesta aiheutuvista kustannuksistaan.
2. Osapuolet jakavat tasan kulut, jotka johtuvat organisatorisista seikoista, sovittelijalle maksettavat palkkiot ja kulkukorvaukset mukaan luettuina. Sovittelijan palkkio on liitteessä 14-A olevan 10 kohdan b alakohdassa vahvistetun mukainen.

15.10 ARTIKLA

Uudelleentarkastelu

Viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä osapuolet neuvottelevat tarpeesta muuttaa tätä sovittelumenettelyä sovittelumenettelyn käytöstä saatujen kokemustensa perusteella ja ottaen huomioon vastaavan järjestelmän kehittyminen WTO:ssa.

KUUDESTOISTA LUKU

INSTITUTIONAALISET, YLEISET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

16.1 ARTIKLA

Kauppakomitea

1. Osapuolet perustavat kauppakomitean, johon kuuluu osapuolten edustajia.
2. Kauppakomitea kokoontuu joka toinen vuosi vuoroin unionissa tai Singaporessa tai toisen osapuolen pyynnöstä ilman aiheutonta viivytystä. Kauppakomitean puheenjohtajina toimivat yhdessä kauppapolitiikasta vastaava Euroopan komission jäsen ja Singaporen kauppaja teollisuusministeri tai heidän nimittämänsä edustajat. Kauppakomitea sopii itse kokoontumisaikataulustaan ja vahvistaa asialistansa.
3. Kauppakomitea
  - a) varmistaa, että tämä sopimus toimii moitteettomasti;
  - b) valvoo ja helpottaa tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja soveltamista, ja edistää sen yleisiä tavoitteita;
  - c) valvoo kaikkien tämän sopimuksen mukaisesti perustettujen erikoistuneiden komiteoiden, työryhmien ja muiden elinten työskentelyä;
  - d) tarkastelee tapoja, joilla voitaisiin entisestään syventää osapuolten kauppasuhteita;

e) pyrkii ratkaisemaan ongelmia, joita voi ilmetä tämän sopimuksen kattamilla aloilla, tai ratkaisemaan riitoja, jotka voivat ilmetä tämän sopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta, sanotun kuitenkin vaikuttamatta neljännentoista luvun (Riitojen ratkaiseminen) ja viidennentoista luvun (Sovittelujärjestelmä) soveltamiseen; ja

f) tarkastelee muita seikkoja, jotka liittyvät tämän sopimuksen piiriin kuuluviin aloihin.

4. Kauppakomitea voi

a) päättää perustaa tai lakkauttaa erikoistuneita komiteoita tai myöntää tällaisille komiteoille vastuita, mutta erikoistuneille komiteoille myönnettyjä valtuuksia hyväksyä oikeudellisesti sitovia päätöksiä tai tehdä muutoksia voidaan muuttaa ainoastaan 16.5 artiklassa (Muutokset) vahvistettua menettelyä noudattaen;

b) pitää yhteyttä kaikkiin asianomaisiin osapuoliin, yksityinen sektori ja kansalaisyhteiskunnan järjestöt mukaan luettuina;

c) harkita muutoksia tähän sopimukseen tai muuttaa tämän sopimuksen määräyksiä tässä sopimuksessa erityisesti mainituissa tilanteissa;

d) hyväksyä tämän sopimuksen määräysten tulkintoja, jotka sitovat osapuolia ja kaikkia tämän sopimuksen nojalla perustettuja elimiä, myös neljännessätoista luvussa (Riitojen ratkaiseminen) tarkoitettuja välimiespaneeleita;

e) tehdä päätöksiä tai antaa suosituksia tässä sopimuksessa vahvistetun mukaisesti;

f) vahvistaa oman työjärjestyksensä; ja

g) ryhtyä kaikkiin osapuolten sopimiin muihin toimenpiteisiin tehtäviään suorittaessaan.

5. Kauppakomitean on ilmoitettava kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen nojalla perustetulle sekakomitealle kauppakomitean ja tarvittaessa sen erikoistuneiden komiteoiden toimista sekakomitean säännöllisessä kokouksessa.

6. Osapuolet tunnustavat avoimuuden merkityksen ja vahvistavat, että niiden käytäntönä on ottaa huomioon yleinen mielipide, jotta ne voivat tarkastella tämän sopimuksen soveltamista monesta eri näkökulmasta.

16.2 ARTIKLA

Erikoistuneet komiteat

1. Perustetaan kauppakomitean alaisuuteen seuraavat erikoistuneet komiteat:

a) tavarakauppakomitea;

b) terveys- ja kasvinsuojelutoimikomitea;

c) tullikomitea; ja

d) palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevä komitea.

2. Erikoistuneiden komiteoiden kokoonpano, toimeksianto ja tehtävät määritellään tapauksen mukaan tämän sopimuksen niitä koskevissa luvuissa, tai kauppakomitea määrittelee ne.

3. Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, erikoistuneet komiteat kokoontuvat tavallisesti joka toinen vuosi tarkoituksenmukaisella tasolla vuoroin unionissa ja Singaporessa tai toisen osapuolen tai kauppakomitean pyynnöstä ilman aiheutonta viivytystä. Niiden puheenjohtajina toimivat osapuolten edustajat. Erikoistuneet komiteat sopivat itse kokoon-tumisaikataulunsa ja vahvistavat asialistansa.

4. Erikoistuneet komiteat ilmoittavat aikataulunsa ja asialistastansa kauppakomitealle riittävän hyvissä ajoin ennen kokouksiaan. Ne raportoivat kauppakomitealle toiminnoistaan jokaisessa kauppakomitean säännöllisessä kokouksessa. Erikoistuneen komitean perustaminen tai olemassaolo ei estä osapuolta esittämästä mitään kysymystä suoraan kauppakomitealle.

16.3 ARTIKLA

WTO:n kehittyvät säännöt

Jos jotakin WTO-sopimuksen määräystä, jonka osapuolet ovat liittäneet osaksi tätä sopimusta, muutetaan, osapuolten on neuvoteltava kauppakomitean välityksellä, jotta tarvittaessa voidaan löytää kumpaakin osapuolta tyydyttävä ratkaisu. Tällaisen tarkastelun tuloksena osapuolet voivat kauppakomitean päätöksellä muuttaa tätä sopimusta vastaavasti.

16.4 ARTIKLA

Päätöksenteko

1. Osapuolet voivat tehdä päätöksiä kauppakomiteassa tai erikoistuneessa komiteassa, jos siitä määrätään tässä sopimuksessa. Tällaisessa komiteassa tehdyt päätökset sitovat osapuolia, joiden on toteutettava kyseisten päätösten täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet.
2. Kauppakomitea ja erikoistuneet komiteat voivat antaa asianmukaisia suosituksia, jos siitä määrätään tässä sopimuksessa.
3. Kauppakomitea ja erikoistuneet komiteat tekevät päätöksensä ja antavat suosituksensa osapuolten yhteisellä sopimuksella.

16.5 ARTIKLA

Muutokset

1. Osapuolet voivat sopia muutoksista tähän sopimukseen. Tämän sopimuksen muutokset tulevat voimaan sen jälkeen kun osapuolet ovat vaihtaneet kirjalliset ilmoitukset siitä, että ne ovat täyttäneet asiaa koskevat oikeudelliset vaatimukset ja menettelyt muutosasiakirjassa määrätyllä tavalla.
2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, osapuolet voivat kauppakomiteassa tai erikoistuneessa komiteassa tehdä päätöksen tämän sopimuksen muuttamisesta, jos siitä määrätään tässä sopimuksessa.

16.6 ARTIKLA

Verotus

1. Tätä sopimusta sovelletaan verotuksellisiin toimenpiteisiin vain, jos tällainen soveltaminen on tarpeen tämän sopimuksen määräysten täytäntöönpanemiseksi.
2. Tämän sopimuksen määräykset eivät vaikuta unionille tai millekään sen jäsenvaltioista kuuluviin oikeuksiin ja velvoitteisiin tai Singaporelle kuuluviin oikeuksiin ja velvoitteisiin, jotka johtuvat jostakin unionin ja Singaporen tai jonkin unionin jäsenvaltion ja Singaporen välisestä verotussopimuksesta. Jos tämä sopimus ja tällainen verotussopimus ovat keskenään ristiriidassa, sovelletaan siltä osin verotussopimusta. Jos unionin ja Singaporen tai jonkin unionin jäsenvaltion ja Singaporen välillä on verotussopimus, kyseisen verotussopimuksen mukaisilla toimivaltaisilla viranomaisilla on yksinomainen vastuu päättää, onko tämän sopimuksen ja kyseisen verotussopimuksen välillä ristiriita.
3. Tämän sopimuksen määräyksillä ei estetä kumpaakaan osapuolta antamasta tai pitämästä yllä mitään sellaista verotoimenpidettä, jolla erotellaan veronmaksajat rationaalisin kriteerein, kuten ovatko veronmaksajat samassa tilanteessa, erityisesti asuinpaikan tai sen osalta, minne he ovat sijoittaneet pääomansa.⁽⁷⁹⁾

⁽⁷⁹⁾ Selvyyden vuoksi todetaan, että osapuolet ymmärtävät, että tämän sopimuksen määräyksillä ei estetä mitään verotustoimenpidettä, jonka tavoitteena on yhteiskunnallinen hyvinvointi, kansanterveys tai muut yhteiskunnallis-yhteisölliset tavoitteet tai makrotalouden vakaus, tai veroetuja, jotka liittyvät yrityksen perustamispaikkaan eivätkä yrityksen omistavan henkilön kansallisuuteen. Makrotaloudellista vakautta edistäviä verotustoimenpiteitä ovat toimenpiteet, joilla reagoidaan kansantalouden muutoksiin ja kehityssuuntauksiin, jotta korjataan tai estetään systeemistä epätasapainoa, joka vakavasti uhkaa kansantalouden vakautta.

4. Tämän sopimuksen määräyksillä ei estetä sellaisen toimenpiteen käyttöönottoa tai voimassa pitämistä, jonka tarkoituksena on estää verojen välttäminen tai kiertäminen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyjen sopimusten tai muiden verotusjärjestelyjen tai verotusta koskevien kansallisen verolainsäädännön säännösten mukaisesti.
5. a) Tämän sopimuksen määräyksillä ei estetä Singaporea ottamasta käyttöön tai pitämästä voimassa verotustoimenpiteitä, joita tarvitaan suojaamaan Singaporen ensisijaisia yleisiä poliittisia etuja, jotka johtuvat sen erityisistä tilarajoituksista.
- b) Singapore ilmoittaa unionille välittömästi tällaisten toimenpiteiden toteuttamisesta, ja niistä käydään viipymättä neuvotteluja kauppakomiteassa yhteisymmärryksen saavuttamiseksi.
- c) Jos tällaiset toimenpiteet vaikuttavat osapuolten tässä sopimuksessa sopimien sitoumusten yleiseen tasapainoon, osapuolet voivat kauppakomitean päätöksellä muuttaa osapuolten erityissitoumusten luetteloita tällaisten toimenpiteiden huomioimiseksi.

16.7 ARTIKLA

Vaihtotase ja pääomanliikkeet

1. Osapuolet sitoutuvat Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen VIII artiklan mukaisesti hyväksymään kaikki vapaasti vaihdettavassa valuutassa⁽⁸⁰⁾ suoritettavat vaihtotaseeseen liittyvät maksut ja siirrot osapuolten välillä tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien liiketoimien osalta.
2. Osapuolet neuvottelevat keskenään helpottaakseen pääoman liikkumista välillään tämän sopimuksen soveltamisalan osalta, erityisesti pääoma- ja rahoitustilin asteittaista vapauttamista, jotta voidaan tukea pitkän aikavälin investointien vakaita ja taloudellisia puitteita.

16.8 ARTIKLA

Valtiolliset sijoitusrahastot

Kukin osapuoli rohkaisee valtiollisia sijoitusrahastojaan noudattamaan yleisesti hyväksytyjä periaatteita ja käytänteitä eli niin kutsuttuja Santiagon periaatteita.

16.9 ARTIKLA

Rajoitukset maksutaseen turvaamiseksi

1. Jos osapuolella on vakavia maksutaseeseen ja ulkoiseen rahoitukseen liittyviä vaikeuksia tai sellaisten uhka on olemassa, se voi ottaa käyttöön tai pitää voimassa rajoittavia toimenpiteitä, jotka koskevat tavara- ja palvelukauppaan tai sijoittautumiseen liittyviä pääomanliikkeitä, maksuja tai siirtoja.
2. Osapuolet pyrkivät siihen, ettei 1 kohdassa tarkoitettuja rajoittavia toimenpiteitä sovelleta. Tämän artiklan nojalla käyttöönotetut tai voimassa pidetyt rajoittavat toimenpiteet eivät saa olla syrjiviä, niiden on oltava määräaikaista eikä niiden vaikutus saa olla suurempi kuin mitä maksutasetta ja ulkoista rahoitusta koskevien vaikeuksien korjaamiseksi on tarpeen. Tällaisten toimenpiteiden on oltava WTO-sopimuksessa vahvistettujen edellytysten ja tarvittaessa Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen mukaisia.
3. Osapuolen, joka ottaa käyttöön tai pitää voimassa rajoittavia toimenpiteitä tai tekee tällaisiin toimenpiteisiin muutoksia, on viipymättä ilmoitettava tästä toiselle osapuolelle.

⁽⁸⁰⁾ "Vapaasti vaihdettavalla valuutalla" tarkoitetaan valuuttaa, jolla käydään yleisesti kauppaa kansainvälisillä valuuttamarkkinoilla ja jota käytetään yleisesti kansainvälisissä liiketoimissa.

4. Kun rajoituksia otetaan käyttöön tai ne pidetään voimassa, kauppakomiteassa on neuvoteltava asiasta viipymättä. Neuvotteluissa arvioidaan kyseisen osapuolen maksutasetilannetta ja tämän artiklan nojalla käyttöön otettuja tai voimassa pidettyjä rajoituksia, ottaen huomioon muun muassa seuraavat tekijät:

- a) maksutasevaikeuksien ja ulkoisten rahoitusvaikeuksien luonne ja laajuus;
- b) taloudelliset ja kaupankäyntiin liittyvät ulkoiset olosuhteet; tai
- c) mahdollisesti käytettävissä olevat vaihtoehtoiset korjaavat toimenpiteet.

Neuvotteluissa on käsiteltävä sitä, ovatko mahdolliset rajoittavat toimenpiteet 1 ja 2 kohdan määräysten mukaisia. Kaikki IMF:n esittämät valuuttaan, rahavarantoon tai maksutaseeseen liittyvät tilastolliset ja muut tiedot hyväksytään, ja kauppakomitean päätelmien perustana käytetään IMF:n arviota kyseisen osapuolen maksutasetta ja ulkoista rahoitusta koskevasta tilanteesta.

16.10 ARTIKLA

Pääomanliikkeitä ja maksuja koskevat tilapäiset suojoimenpiteet

1. Kun poikkeuksellisissa olosuhteissa osapuolella esiintyy vakavia vaikeuksia tai niiden uhkaa kyseisen osapuolen raha- tai vaihtokurssipolitiikan toiminnassa, kyseinen osapuoli voi tilapäisesti ottaa käyttöön pääomanliikkeisiin, maksuihin tai siirtoihin vaikuttavia suojoimenpiteitä. Tällaisten toimenpiteiden on oltava ehdottoman välttämättömiä, ne eivät missään tapauksessa saa kestoaltaan ylittää kuutta kuukautta ⁽⁸¹⁾ eivätkä merkitä mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää jonkin osapuolen ja muun kuin osapuolena olevan tahon välillä vastaavissa tilanteissa.

2. Suojoimenpiteet käyttöönotettavan osapuolen on viipymättä ilmoitettava tästä toiselle osapuolelle ja esitettävä aikataulu niiden poistamiselle.

16.11 ARTIKLA

Turvallisuuden perustuvat poikkeukset

Minkään tämän sopimuksen määräyksen ei voida tulkita

- a) velvoittavan kumpaakaan osapuolta toimittamaan tietoja, joiden paljastamista se pitää tärkeiden turvallisuusasetujensa vastaisina;
- b) estävän kumpaakaan osapuolta toteuttamasta toimenpiteitä, jos se katsoo ne välttämättömiksi suojelemaan keskeisiä turvallisuusasetujaan, jotka
  - i) liittyvät aseiden, ammusten ja muiden sotatarvikkeiden tuotantoon tai kauppaan sekä muiden tarvikkeiden ja materiaalien kauppaan ja taloudellisiin toimiin, joita toteutetaan suoraan tai epäsuorasti sotilaskohdetta varten;
  - ii) liittyvät palvelujen tarjoamiseen, jonka tarkoituksena on suoraan tai välillisesti sotilaskohteen varustaminen;
  - iii) liittyvät fission tuotantoon tai fuusioituvaan ydinmateriaaliin tai materiaaleihin, joista ne on johdettu; tai
  - iv) toteutetaan sodan tai muun kansainvälisten suhteiden hätätilan aikana tai keskeisen yleisen infrastruktuurin suojelemiseksi (tämä koskee viestintä-, voima- tai vesihuoltoinfrastruktuuria, jolla tarjotaan julkisesti olennaisen tärkeitä tavaroita tai palveluja) tahallisuudesta sen estämiseksi tai häiritsemiseksi;
- c) estävän kumpaakaan osapuolta toteuttamasta toimenpiteitä kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi.

⁽⁸¹⁾ Suojoimenpiteiden soveltamisaikaa voidaan jatkaa ottamalla ne virallisesti uudelleen käyttöön, jos poikkeukselliset olosuhteet jatkuvat ja kun ehdotetusta virallisesta uudelleen käyttöönottamisesta on ilmoitettu toiselle osapuolelle.

16.12 ARTIKLA

Tietojen luovuttaminen

1. Minkään tämän sopimuksen määräyksen ei voida tulkita velvoittavan osapuolta tarjoamaan saataville luottamuksellisia tietoja, joiden paljastaminen estäisi lain noudattamisen, olisi muutoin yleisen edun vastaista tai vaarantaisi yksittäisen julkisen tai yksityisen yrityksen oikeutetut kaupalliset edut.
2. Kun osapuoli toimittaa lakiensa ja asetustensa nojalla luottamuksellisiksi katsottuja tietoja kauppakomitealle tai erikoistuneille komiteoille, toisen osapuolen on käsiteltävä kyseisiä tietoja luottamuksellisina, ellei tiedot toimittanut osapuoli toisin sovi.

16.13 ARTIKLA

Voimaantulo

1. Osapuolet hyväksyvät tämän sopimuksen omien menettelyjensä mukaisesti.
2. Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona osapuolet ovat vaihtaneet kirjalliset ilmoitukset, joilla ne vahvistavat täyttäneensä tämän sopimuksen voimaan saattamiseksi tarvittavat oikeudelliset vaatimuksensa ja menettelynsä. Osapuolet voivat sopia muusta päivämäärästä.
3. Ilmoitukset toimitetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristölle ja Singaporen kauppa- ja teollisuusministeriön Pohjois-Amerikan ja Euroopan osaston johtajalle tai heidän seuraajilleen.

16.14 ARTIKLA

Kesto

1. Tämä sopimus on voimassa rajoittamattoman ajan.
2. Osapuoli voi ilmoittaa toiselle kirjallisesti aikomuksestaan irtisanoa tämä sopimus.
3. Tämän sopimuksen voimassaolo päättyy kuusi kuukautta 2 kohdassa tarkoitetun ilmoittamisen jälkeen.
4. Kumpi tahansa osapuoli voi pyytää 30 päivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta neuvottelua siitä, olisiko tämän sopimuksen jonkin määräyksen voimassaolon päättymisen tultava voimaan myöhemmin kuin 3 kohdassa määrättyinä päivämäärinä. Tällaisten neuvottelujen on käynnistyttävä 30 päivän kuluessa siitä, kun osapuoli on toimittanut tällaisen pyynnön.

16.15 ARTIKLA

Velvoitteiden täyttäminen

Osapuolet toteuttavat kaikki tarvittavat yleiset tai erityiset toimenpiteet varmistaakseen tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteidensa täyttämisen. Ne huolehtivat siitä, että tässä sopimuksessa määrätyt tavoitteet saavutetaan.

16.16 ARTIKLA

Ei välitöntä vaikutusta

Selvyyden vuoksi todetaan, että minkään tämän sopimuksen määräyksen ei voida tulkita luovan keillekään henkilöille muita oikeuksia tai velvollisuuksia kuin osapuolten välillä kansainvälisen oikeuden mukaisesti luodut oikeudet ja velvollisuudet.

16.17 ARTIKLA

Liitteet, lisäykset, yhteiset julistukset, pöytäkirjat ja yhteisymmärrykset

Tämän sopimuksen liitteet, lisäykset, yhteiset julistukset, pöytäkirjat ja yhteisymmärrykset ovat sen erottamattomia osia.

16.18 ARTIKLA

Suhde muihin sopimuksiin

1. Tämä sopimus on erottamaton osa kumppanuus- ja yhteistyösopimuksella säänneltyjä unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Singaporen välisiä yleisiä suhteita, ja se muodostaa osan yhteisestä institutionaalisesta kehyksestä. Kyseessä on erityissopimus, jolla pannaan täytäntöön kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen kauppaa koskevat määräykset.
2. Selvyyden vuoksi todetaan, että osapuolet sopivat, että mikään tässä sopimuksessa ei edellytä niiden toimivan tavalla, joka ei olisi yhteensopiva niiden WTO-sopimuksen mukaisten velvoitteiden kanssa.

16.19 ARTIKLA

Myöhemmät liittymiset unioniin

1. Unioni ilmoittaa Singaporelle ilman aiheetonta viivytystä kolmannen maan pyynnöstä liittyä unioniin.
2. Unionin ja jäsenyyttä hakevan ehdokasmaan välisten neuvottelujen aikana unioni pyrkii
  - a) toimittamaan Singaporelle siinä määrin kuin se on mahdollista kaikki Singaporen pyytämät tiedot, jotka liittyvät tämän sopimuksen piiriin kuuluviin seikkoihin; ja
  - b) ottamaan huomioon kaikki Singaporen mahdollisesti esille tuomat huolenaiheet.
3. Unioni ilmoittaa Singaporelle heti kun se on mahdollista ehdokasmaan kanssa käytyjen liittymisneuvottelujen tuloksesta ja ilmoittaa Singaporelle unioniin liittymisen voimaantulosta.
4. Osapuolet tarkastelevat kauppakomitean yhteydessä ja riittävän ajoissa ennen kolmannen maan unioniin liittymisen päivämäärää tällaisen liittymisen mahdollisia vaikutuksia tähän sopimukseen. Osapuolet voivat kauppakomitean päätöksellä toteuttaa kaikki tarvittavat sopeuttamiset tai siirtymäjärjestelyt.

16.20 ARTIKLA

Alueellinen soveltaminen

1. Tätä sopimusta sovelletaan
  - a) unionin osalta alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan unionista tehtyä sopimusta ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyä sopimusta niissä määrätyn edellytyksin; ja
  - b) Singaporen osalta sen alueeseen.

Tämän sopimuksen viittaukset "alueeseen" on tulkittava tässä mielessä, ellei nimenomaisesti toisin määrätä.

2. Tavaroiden tullikohtelua koskevien määräysten osalta tätä sopimusta sovelletaan myös niihin unionin tullialueisiin, jotka eivät kuulu 1 kohdan a alakohdan soveltamisalaan.

16.21 ARTIKLA

Todistusvoimaiset tekstit

Tämä sopimus laaditaan kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalín, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakín, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

Съставено в Брюксел на деветнадесети октомври две хиляди и осемнадесета година.

Hecho en Bruselas, el diecinueve de octubre de dos mil dieciocho.

V Bruselu dne devatenáctého října dva tisíce osmnáct.

Udfærdiget i Bruxelles den nittende oktober to tusind og atten.

Geschehen zu Brüssel am neunzehnten Oktober zweitausendachtzehn.

Kahe tuhande kaheksateistkümnenda aasta oktoobrikuu üheksateistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα εννέα Οκτωβρίου δύο χιλιάδες δεκαοκτώ.

Done at Brussels on the nineteenth day of October in the year two thousand and eighteen.

Fait à Bruxelles, le dix-neuf octobre deux mille dix-huit.

Sastavljeno u Bruxellesu devetnaestog listopada godine dvije tisuće osamnaeste.

Fatto a Bruxelles, addì diciannove ottobre duemiladiciotto.

Briselē, divi tūkstoši astoņpadsmitā gada deviņpadsmitajā oktobrī.

Priimta du tūkstančiai aštuonioliktų metų spalio devynioliktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétézer-tizennyolcadik év október havának tizenkilencedik napján.

Magħmul fi Brussell, fid-dsatax-il jum ta' Ottubru fis-sena elfejn u tmintax.

Gedaan te Brussel, negentien oktober tweeduizend achttien.

Sporządzono w Brukseli dnia dziewiętnastego października roku dwa tysiące osiemnastego.

Feito em Bruxelas, em dezanove de outubro de dois mil e dezoito.

Íntocmit la Bruxelles la nouăsprezece octombrie două mii optsprezece.

V Bruseli devätnásteho oktobra dvetisícosemnást.

V Bruslju, dne devetnajstega oktobra leta dva tisoč osemnajst.

Tehty Brysselissä yhdeksäntenätoista päivänä lokakuuta vuonna kaksituhattakahdeksantoista.

Som skedde i Bryssel den nittonde oktober år tjugohundraarton.

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Za Europsku uniju
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen

За Република Сингапур
 Por la República de Singapur
 Za Singapurskou republiku
 For Republikken Singapore
 Für die Republik Singapur
 Singapuri Vabariigi nimel
 Για τη Δημοκρατία της Σιγκαπούρης
 For the Republic of Singapore
 Pour la République de Singapour
 Za Republiku Singapur
 Per la Repubblica di Singapore
 Singapūras Republikas vārdā –
 Singapūro Respublikos vardu
 A Szingapúri Köztársaság részéről
 Għar-Repubblika ta' Singapore
 Voor de Republiek Singapore
 W imieniu Republiki Singapuru
 Pela República de Singapura
 Pentru Republica Singapore
 Za Singapurskú republiku
 Za Republika Singapur
 Singaporen tasavallan puolesta
 För Republiken Singapore

LUETTELO TÄMÄN SOPIMUKSEN LIITTEISTÄ, LISÄYKSISTÄ, YHTEISISTÄ JULKILAUSUMISTA, PÖYTÄKIRJOISTA
JA YHTEISYMMÄRRYKSISTÄ

Toisen luvun liitteet ja lisäykset

Liite 2-A	Tullien poistaminen
Lisäys 2-A-1	Unionin tulliluettelo
Lisäyksen 2-A-1 liite	Unionin tariffiluettelo
Lisäys 2-A-2	Singaporen tulliluettelo
Liite 2-B	Moottoriajoneuvot ja niiden osat
Liite 2-C	Farmaseuttiset tuotteet ja lääkinnälliset laitteet

Neljännen luvun liitteet ja lisäykset

Liite 4-A	Elektroniikka
Lisäys 4-A-1	Soveltamisala
Lisäys 4-A-2	Tuoteluokat
Lisäys 4-A-3	Määritelmät

Viidennen luvun liitteet

Liite 5-A	Toimivaltaiset viranomaiset
Liite 5-B	Eläinperäisiä tuotteita käsittelevien laitosten hyväksyntää koskevat vaatimukset ja määräykset

Kahdeksannen luvun liitteet ja lisäykset

Liite 8-A	Unionin erityissitoumusten luettelo
Lisäys 8-A-1	Unioni – 8.7 artiklan (Erityissitoumusten luettelo) mukainen erityissitoumusten luettelo
Lisäys 8-A-2	Unioni – 8.12 artiklan (Erityissitoumusten luettelo) mukainen erityissitoumusten luettelo
Lisäys 8-A-3	Unioni – 8.14 artiklan (Avainhenkilöstö ja korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat) ja 8.15 artiklan (Yrityspalvelujen myyjät) mukainen erityissitoumusten luettelo
Liite 8-B	Singaporen erityissitoumusten luettelo
Lisäys 8-B-1	Singapore – erityissitoumusten luettelo
Lisäys 8-B-2	Singapore – erityissitoumusten luettelo – rahoituspalveluja koskeva lisäys

Yhdeksännen luvun liitteet

Liite 9-A	Keskusyksiköt, jotka tekevät hankintoja tämän sopimuksen määräysten mukaisesti
Liite 9-B	Valtionhallintoon välillisesti kuuluvat yksiköt, jotka tekevät hankintoja tämän sopimuksen määräysten mukaisesti
Liite 9-C	Erityisaloilla toimivat laitokset ja muut yksiköt, jotka tekevät hankintoja tämän sopimuksen määräysten mukaisesti
Liite 9-D	Tavarat
Liite 9-E	Palvelut
Liite 9-F	Rakennusalan palvelut ja käyttöoikeusurakat
Liite 9-G	Yleiset huomautukset ja poikkeukset 9.4 artiklan (Yleiset periaatteet) määräyksistä
Liite 9-H	Julkaisutapa
Liite 9-I	Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet

Kymmenennen luvun liitteet	
Liite 10-A	Luettelo nimistä, joita suojellaan maantieteellisinä merkintöinä osapuolten alueella
Liite 10-B	Suojatut maantieteelliset merkinnät
Yhdennentoista luvun liite	
Liite 11-A	Muihin tukiin sovellettavat periaatteet
Neljännentoista luvun liitteet	
Liite 14-A	Välimiesmenettelyn työjärjestys
Liite 14-B	Välimiesten ja sovittelijoiden käytäntösäännöt
Pöytäkirjat	
Pöytäkirja 1	Käsitteen "alkuperätuotteet" määrittelystä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmistä (sisältää sen liitteet ja yhteiset julistukset)
Yhteisymmärrykset	
Yhteisymmärrys 1	Koskien 16.6 artiklaa (Verotus)
Yhteisymmärrys 2	Koskien välimiesten palkkioita
Yhteisymmärrys 3	Tulliin liittyvät lisämääräykset
Yhteisymmärrys 4	Valtuutettuja talouden toimijoita (AEO) koskevien ohjelmien vastavuoroinen tunnustaminen
Yhteiset julistukset	
Yhteinen julistus	Tulliliitoista

LIITE 2-A

TULLIEN POISTAMINEN

1. Kumpikin osapuoli poistaa 2.6 artiklan (Tuontiin liittyvien tullien alentaminen tai poistaminen) mukaisesti kaikki toisen osapuolen alkuperätuotteisiin sovelletut tullit tämän sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen, paitsi jos toisin määrätään tässä liitteessä olevissa osapuolten luetteloissa.
2. Seuraavia vaiheluokkia sovelletaan kummankin osapuolen toteuttamaan, 2.6 artiklan (Tuontiin liittyvien tullien alentaminen tai poistaminen) mukaiseen tullien poistamiseen sellaisten tullien osalta, joita ei poistettu tämän sopimuksen tullessa voimaan:
  - a) osapuolen luettelon vaiheluokassa "3" tarkoitettujen alkuperätuotteiden tullit poistetaan neljässä tasasuudessa vuosierässä alkaen tämän sopimuksen voimaantulopäivästä, ja kyseiset tuotteet ovat sen jälkeen vapaat kaikista tulleista;
  - b) osapuolen luettelon vaiheluokassa "5" tarkoitettujen alkuperätuotteiden tullit poistetaan kuudessa tasasuudessa vuosierässä alkaen tämän sopimuksen voimaantulopäivästä, ja kyseiset tuotteet ovat sen jälkeen vapaat kaikista tulleista; ja
  - c) vaiheluokassa "X" tarkoitettuihin tavaroihin ei sovelleta mitään tämän sopimuksen mukaisia tullivelvoitteita.
3. Kummankin osapuolen luettelossa mainitaan tietyn nimikkeen tavaroista tullin perustaso ja vaiheluokka, jonka perusteella määritetään kussakin alennusvaiheessa kannettava väliaikainen tulli.
4. Edellä olevaa 2 kohtaa sovellettaessa tullit pyöristetään välivaiheissa alaspäin vähintään lähimpään prosenttiyksikön kymmenyksen tai soveltuvin osin unionissa lähimpään eurosenttiin.
5. Tässä liitteessä ja osapuolen luettelossa kukin vuotuinen alennus tapahtuu tämän liitteen 6 kohdassa määritellyn asiankuuluvan vuoden ensimmäisenä päivänä.
6. Tässä liitteessä tarkoitetaan:
  - a) "vuodella 1" kahdentoista kuukauden ajanjaksoa, joka alkaa tämän sopimuksen voimaantulopäivänä;
  - b) "vuodella 2" kahdentoista kuukauden ajanjaksoa, joka alkaa tämän sopimuksen voimaantulon yksivuotispäivänä;
  - c) "vuodella 3" kahdentoista kuukauden ajanjaksoa, joka alkaa tämän sopimuksen voimaantulon kaksivuotispäivänä;
  - d) "vuodella 4" kahdentoista kuukauden ajanjaksoa, joka alkaa tämän sopimuksen voimaantulon kolmivuotispäivänä; ja
  - e) "vuodella 5" kahdentoista kuukauden ajanjaksoa, joka alkaa tämän sopimuksen voimaantulon nelivuotispäivänä.
7. Lisäykset 2-A-1 (Unionin tulliluettelo) ja 2-A-2 (Singaporen tulliluettelo) ovat erottamaton osa tätä liitettä.

Lisäys 2-A-1

UNIONIN TULLILUETTELO

Yleiset huomautukset

1. Suhde unionin yhdistettyyn nimikkeistöön, jäljempänä "CN": tämän luettelon määräykset on yleensä ilmaistu CN:n käsittein, ja tämän luettelon määräysten tulkitsemisessa, mukaan luettuna tämän luettelon alanimikkeiden tuotemääritelmät, sovelletaan CN:n yleis-, jakso- ja ryhmähuomautuksia. Kun tämän luettelon määräykset ovat samat kuin vastaavat CN:n määräykset, tämän luettelon määräyksillä on sama merkitys kuin vastaavilla CN:n määräyksillä.
2. Tässä luettelossa esitetyt tullin perustasot ovat 1 päivänä tammikuuta 2010 voimaan tulleen unionin yhteisen tullitariffin mukaiset.
3. Unioni poistaa 2.6 artiklan (Tuontiin liittyvien tullien alentaminen tai poistaminen) ja liitteen 2-A 1 kohdan nojalla tullit kaikilta tämän sopimuksen mukaisilta Singaporen alkuperätuotteilta tämän sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen, lukuun ottamatta tässä luettelossa mainittuja tuotteita.

Tulohintajärjestelmä

4. Tämän lisäyksen 5–7 kohdassa on muutokset tulohintajärjestelmään, jota unioni soveltaa tiettyihin hedelmiin ja vihanneksiin komission asetuksessa (EY) N:o 927/2012 (ja sen jälkeen annetuissa säädöksissä) säädetyn yhteisen tullitariffin ja unionin WTO-luettelon CXL mukaisesti. Tässä lisäyksessä lueteltuihin Singaporen alkuperätuotteisiin sovelletaan tässä lisäyksessä vahvistettua tulohintajärjestelmää komission asetuksessa (EY) N:o 927/2012 säädettyssä yhteisessä tullitariffissa ja unionin WTO-luettelossa CXL täsmennetyn tulohintajärjestelmän sijaan.
5. Singaporen alkuperätuotteiden, joihin unioni soveltaa komission asetuksessa (EY) N:o 927/2012 säädetyn yhteisen tullitariffin ja unionin WTO-luettelon CXL mukaista tulohintajärjestelmää, arvotullit on poistettava unionin luettelossa olevien vaiheluokkien mukaisesti.
6. Edellä 5 kohdan mukaisista tavaroista kannettaviin, komission asetuksessa (EY) N:o 948/2009 säädettyihin paljoustulleihin ei sovelleta unionin luettelossa olevien vaiheluokkien mukaista tullien poistoa. Sen sijaan paljoustullit kannetaan edelleen seuraavista tavaroista:

CN-koodi 2013	Tavaran kuvaus
0702 00 00	Tuoreet tai jäähdetyt tomaatit
0707 00 05	- kurkut
0709 91 00	- - latva-artisokat
0709 93 10	- - - kesäkurpitsat
0805 10 20	- - makeat appelsiinit, tuoreet
0805 20 10	- - klementiinit
0805 20 30	- - monrealit (monreales) ja satsumat
0805 20 50	- - mandariinit ja wilkingit
0805 20 70	- - tangeriinit
0805 20 90	- - muut
0805 50 10	- - sitruunat (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i>)
0806 10 10	- - syötäväksi tarkoitettut viinirypäleet

CN-koodi 2013	Tavaran kuvaus
0808 10 80	- - muut
0808 30 90	- - muut
0809 10 00	- aprikoosit
0809 21 00	- - hapankirsikat (<i>Prunus cerasus</i>)
0809 29 00	- - muut
0809 30 10	- - nektariinit
0809 30 90	- - muut
0809 40 05	- - luumut
2009 61 10	- - - arvo yli 18 EUR / 100 kg netto
2009 69 19	- - - - muut
2009 69 51	- - - - tiivistetyt
2009 69 59	- - - - - muut
2204 30 92	- - - - tiivistetyt
2204 30 94	- - - - muut
2204 30 96	- - - - tiivistetyt
2204 30 98	- - - - muut

7. Edellä 6 kohdan mukainen paljoustulli voi olla enintään pienempi seuraavista paljoustulleista: joko voimassa oleva suosituimmuustulli tai välittömästi tämän sopimuksen voimaantulopäivää edeltävänä päivänä voimassa oleva suosituimmuustulli.

TAVAROIDEN KANSALLISTA KOHTELUA JA MARKKINOILLE PÄÄSYÄ KOSKEVAN TOISEN LUVUN LISÄYKSEN
2-A-1 LIITE

UNIONIN TARIFFILUETTELO

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0102 29 10	- - - - paino enintään 80 kg	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 21	- - - - teuraseläimet	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 29	- - - - muut	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 41	- - - - teuraseläimet	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 49	- - - - muut	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 51	- - - - - teuraseläimet	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 59	- - - - - muut	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 61	- - - - - teuraseläimet	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 69	- - - - - muut	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 91	- - - - - teuraseläimet	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 99	- - - - - muut	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 39 10	- - - kotieläinlajit	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 90 91	- - - kotieläinlajit	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0103 91 10	- - - kotieläinlajit	41,2 €/100 kg/net	5	
0103 92 11	- - - - emakot, jotka ovat porsineet vähintään kerran, paino vähintään 160 kg	35,1 €/100 kg/net	5	
0103 92 19	- - - - muut	41,2 €/100 kg/net	5	
0104 10 30	- - - karitsat (enintään vuoden ikäiset)	80,5 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0104 10 80	- - - muut	80,5 €/100 kg/net	5	
0104 20 90	- - muut	80,5 €/100 kg/net	5	
0105 11 11	- - - - munijarotuiset	52 €/1 000 p/st	5	
0105 11 19	- - - - muut	52 €/1 000 p/st	5	
0105 11 91	- - - - munijarotuiset	52 €/1 000 p/st	5	
0105 11 99	- - - - muut	52 €/1 000 p/st	5	
0105 12 00	- - kalkkunat	152 €/1 000 p/st	5	
0105 13 00	- - ankat	52 €/1 000 p/st	5	
0105 14 00	- - hanhet	152 €/1 000 p/st	5	
0105 15 00	- - helmikanat	52 €/1 000 p/st	5	
0105 94 00	- - kanat	20,9 €/100 kg/net	5	
0105 99 10	- - - ankat	32,3 €/100 kg/net	5	
0105 99 20	- - - hanhet	31,6 €/100 kg/net	5	
0105 99 30	- - - kalkkunat	23,8 €/100 kg/net	5	
0105 99 50	- - - helmikanat	34,5 €/100 kg/net	5	
0201 10 00	- ruhot ja puoliruhot	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	5	
0201 20 20	- - saman ruhon neljännekset	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	5	
0201 20 30	- - erottamattomat tai erotetut etuneljännekset	12,8 + 141,4 €/100 kg/net	5	
0201 20 50	- - erottamattomat tai erotetut takaneljännekset	12,8 + 212,2 €/100 kg/net	5	
0201 20 90	- - muut	12,8 + 265,2 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0201 30 00	- luuton liha	12,8 + 303,4 €/100 kg/net	5	
0202 10 00	- ruhot ja puoliruhot	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	5	
0202 20 10	- - saman ruhon neljännekset	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	5	
0202 20 30	- - erottamattomat tai erotetut etuneljännekset	12,8 + 141,4 €/100 kg/net	5	
0202 20 50	- - erottamattomat tai erotetut takaneljännekset	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	5	
0202 20 90	- - muut	12,8 + 265,3 €/100 kg/net	5	
0202 30 10	- - etuneljännekset, kokonaisina tai leikattuina enintään viideksi palaksi, kunkin neljänneksen ollessa omana kokonaisuutena; saman ruhon neljännekset, kahtena kokonaisuutena, joista toinen sisältää etuneljänneksen kokonaisena tai leikattuna enintään viideksi palaksi ja toinen takaneljänneksen, ilman sisäfilettä, yhtenä palana	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	5	
0202 30 50	- - leikatut palat, joita kutsutaan nimillä "etuneljänneksen selkäosa" (crop), "niska ja etuselkä sekä lapa" (chuck and blade) ja "rinta" (brisket)	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	5	
0202 30 90	- - muut	12,8 + 304,1 €/100 kg/net	5	
0203 11 10	- - - kesyä sikaa	53,6 €/100 kg/net	5	
0203 12 11	- - - - kinkku ja sen palat	77,8 €/100 kg/net	5	
0203 12 19	- - - - lapa ja sen palat	60,1 €/100 kg/net	5	
0203 19 11	- - - - etuosa ja sen palat	60,1 €/100 kg/net	5	
0203 19 13	- - - - selkä ja sen palat, luulliset	86,9 €/100 kg/net	5	
0203 19 15	- - - - kylki ja kuve (lihaskudosta sisältävä silava) sekä niiden palat	46,7 €/100 kg/net	5	
0203 19 55	- - - - - luuttomat	86,9 €/100 kg/net	5	
0203 19 59	- - - - - muut	86,9 €/100 kg/net	5	
0203 21 10	- - - kesyä sikaa	53,6 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0203 22 11	- - - - kinkku ja sen palat	77,8 €/100 kg/net	5	
0203 22 19	- - - - lapa ja sen palat	60,1 €/100 kg/net	5	
0203 29 11	- - - - etuosa ja sen palat	60,1 €/100 kg/net	5	
0203 29 13	- - - - selkä ja sen palat, luulliset	86,9 €/100 kg/net	5	
0203 29 15	- - - - kylki ja kuve (lihaskudosta sisältävä silava) sekä niiden palat	46,7 €/100 kg/net	5	
0203 29 55	- - - - - luuttomat	86,9 €/100 kg/net	5	
0203 29 59	- - - - - muut	86,9 €/100 kg/net	5	
0204 10 00	- karitsanruhot ja puoliruhot, tuoreet tai jäädytetyt	12,8 + 171,3 €/100 kg/net	5	
0204 21 00	- - ruhot ja puoliruhot	12,8 + 171,3 €/100 kg/net	5	
0204 22 10	- - - lyhyet etuneljännekset	12,8 + 119,9 €/100 kg/net	5	
0204 22 30	- - - kyljysrivi ja/tai satula	12,8 + 188,5 €/100 kg/net	5	
0204 22 50	- - - paistit	12,8 + 222,7 €/100 kg/net	5	
0204 22 90	- - - muut	12,8 + 222,7 €/100 kg/net	5	
0204 23 00	- - luuton liha	12,8 + 311,8 €/100 kg/net	5	
0204 30 00	- karitsanruhot ja puoliruhot, jäädytetyt	12,8 + 128,8 €/100 kg/net	5	
0204 41 00	- - ruhot ja puoliruhot	12,8 + 128,8 €/100 kg/net	5	
0204 42 10	- - - lyhyet etuneljännekset	12,8 + 90,2 €/100 kg/net	5	
0204 42 30	- - - kyljysrivi ja/tai satula	12,8 + 141,7 €/100 kg/net	5	
0204 42 50	- - - paistit	12,8 + 167,5 €/100 kg/net	5	
0204 42 90	- - - muut	12,8 + 167,5 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0204 43 10	- - - karitsaa	12,8 + 234,5 €/100 kg/net	5	
0204 43 90	- - - muuta	12,8 + 234,5 €/100 kg/net	5	
0204 50 11	- - - ruhot ja puoliruhot	12,8 + 171,3 €/100 kg/net	5	
0204 50 13	- - - lyhyet etuneljännekset	12,8 + 119,9 €/100 kg/net	5	
0204 50 15	- - - kyljysrivi ja/tai satula	12,8 + 188,5 €/100 kg/net	5	
0204 50 19	- - - paistit	12,8 + 222,7 €/100 kg/net	5	
0204 50 31	- - - - luulliset palat	12,8 + 222,7 €/100 kg/net	5	
0204 50 39	- - - - luuttomat palat	12,8 + 311,8 €/100 kg/net	5	
0204 50 51	- - - ruhot ja puoliruhot	12,8 + 128,8 €/100 kg/net	5	
0204 50 53	- - - lyhyet etuneljännekset	12,8 + 90,2 €/100 kg/net	5	
0204 50 55	- - - kyljysrivi ja/tai satula	12,8 + 141,7 €/100 kg/net	5	
0204 50 59	- - - paistit	12,8 + 167,5 €/100 kg/net	5	
0204 50 71	- - - - luulliset palat	12,8 + 167,5 €/100 kg/net	5	
0204 50 79	- - - - luuttomat palat	12,8 + 234,5 €/100 kg/net	5	
0206 10 95	- - - pallealiha ja kuveliha	12,8 + 303,4 €/100 kg/net	5	
0206 29 91	- - - - pallealiha ja kuveliha	12,8 + 304,1 €/100 kg/net	5	
0206 80 91	- - - hevosta, aasia, muulia tai muuliaasia	6,4	3	
0207 11 10	- - - kynittynä ja suolistettuna, päineen ja koipineen (ns. 83-prosenttista kanaa)	26,2 €/100 kg/net	5	
0207 11 30	- - - kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 70-prosenttista kanaa)	29,9 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0207 11 90	- - - kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 65-prosenttista kanaa), tai muussa muodossa	32,5 €/100 kg/net	5	
0207 12 10	- - - kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 70-prosenttista kanaa)	29,9 €/100 kg/net	5	
0207 12 90	- - - kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 65-prosenttista kanaa), tai muussa muodossa	32,5 €/100 kg/net	5	
0207 13 10	- - - - luuttomat	102,4 €/100 kg/net	5	
0207 13 20	- - - - puolikkaat ja neljännekset	35,8 €/100 kg/net	5	
0207 13 30	- - - - kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 13 40	- - - - selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 13 50	- - - - rinta ja sen palat	60,2 €/100 kg/net	5	
0207 13 60	- - - - koipi-reisipalat ja niiden palat	46,3 €/100 kg/net	5	
0207 13 70	- - - - muut	100,8 €/100 kg/net	5	
0207 13 99	- - - - muut	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 14 10	- - - - luuttomat	102,4 €/100 kg/net	5	
0207 14 20	- - - - puolikkaat ja neljännekset	35,8 €/100 kg/net	5	
0207 14 30	- - - - kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 14 40	- - - - selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 14 50	- - - - rinta ja sen palat	60,2 €/100 kg/net	5	
0207 14 60	- - - - koipi-reisipalat ja niiden palat	46,3 €/100 kg/net	5	
0207 14 70	- - - - muut	100,8 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0207 14 91	---- maksa	6,4	5	
0207 14 99	---- muut	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 24 10	--- kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 80-prosenttista kalkkunaa)	34 €/100 kg/net	5	
0207 24 90	--- kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 73-prosenttista kalkkunaa), tai muussa muodossa	37,3 €/100 kg/net	5	
0207 25 10	--- kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 80-prosenttista kalkkunaa)	34 €/100 kg/net	5	
0207 25 90	--- kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 73-prosenttista kalkkunaa), tai muussa muodossa	37,3 €/100 kg/net	5	
0207 26 10	---- luuttomat	85,1 €/100 kg/net	5	
0207 26 20	----- puolikkaat ja neljännekset	41 €/100 kg/net	5	
0207 26 30	----- kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 26 40	----- selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 26 50	----- rinta ja sen palat	67,9 €/100 kg/net	5	
0207 26 60	----- koivet ja niiden palat	25,5 €/100 kg/net	5	
0207 26 70	----- muut	46 €/100 kg/net	5	
0207 26 80	----- muut	83 €/100 kg/net	5	
0207 26 99	---- muut	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 27 10	---- luuttomat	85,1 €/100 kg/net	5	
0207 27 20	----- puolikkaat ja neljännekset	41 €/100 kg/net	5	
0207 27 30	----- kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä	26,9 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0207 27 40	- - - - - selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 27 50	- - - - - rinta ja sen palat	67,9 €/100 kg/net	5	
0207 27 60	- - - - - koivet ja niiden palat	25,5 €/100 kg/net	5	
0207 27 70	- - - - - muut	46 €/100 kg/net	5	
0207 27 80	- - - - - muut	83 €/100 kg/net	5	
0207 27 91	- - - - - maksa	6,4	5	
0207 27 99	- - - - - muut	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 41 20	- - - kynittynä, veret laskettuna, puhdistamattomana tai suolistettuna, päineen ja koipineen (ns. 85-prosenttista ankkaa)	38 €/100 kg/net	5	
0207 41 30	- - - kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 70-prosenttista ankkaa)	46,2 €/100 kg/net	5	
0207 41 80	- - - kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 63-prosenttista ankkaa), tai muussa muodossa	51,3 €/100 kg/net	5	
0207 42 30	- - - kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 70-prosenttista ankkaa)	46,2 €/100 kg/net	5	
0207 42 80	- - - kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 63-prosenttista ankkaa), tai muussa muodossa	51,3 €/100 kg/net	5	
0207 44 10	- - - - - luuttomat	128,3 €/100 kg/net	5	
0207 44 21	- - - - - puolikkaat ja neljännekset	56,4 €/100 kg/net	5	
0207 44 31	- - - - - kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 44 41	- - - - - selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 44 51	- - - - - rinta ja sen palat	115,5 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0207 44 61	----- koipi-reisipalat ja niiden palat	46,3 €/100 kg/net	5	
0207 44 71	----- puhdistettua ankkaa	66 €/100 kg/net	5	
0207 44 81	----- muut	123,2 €/100 kg/net	5	
0207 44 99	----- muut	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 45 10	----- luuttomat	128,3 €/100 kg/net	5	
0207 45 21	----- puolikkaat ja neljännekset	56,4 €/100 kg/net	5	
0207 45 31	----- kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 45 41	----- selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 45 51	----- rinta ja sen palat	115,5 €/100 kg/net	5	
0207 45 61	----- koipi-reisipalat ja niiden palat	46,3 €/100 kg/net	5	
0207 45 71	----- puhdistettua ankkaa	66 €/100 kg/net	5	
0207 45 81	----- muut	123,2 €/100 kg/net	5	
0207 45 95	----- muu	6,4	5	
0207 45 99	----- muut	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 51 10	--- kynittynä, veret laskettuna, puhdistamattomana, päineen ja koipineen (ns. 82-prosenttista hanhea)	45,1 €/100 kg/net	5	
0207 51 90	--- kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia, sydämen ja kivipiiran kanssa tai ilman (ns. 75-prosenttista hanhea), tai muussa muodossa	48,1 €/100 kg/net	5	
0207 52 10	--- kynittynä, veret laskettuna, puhdistamattomana, päineen ja koipineen (ns. 82-prosenttista hanhea)	45,1 €/100 kg/net	5	
0207 52 90	--- kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia, sydämen ja kivipiiran kanssa tai ilman (ns. 75-prosenttista hanhea), tai muussa muodossa	48,1 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0207 54 10	---- luuttomat	110,5 €/100 kg/net	5	
0207 54 21	----- puolikkaat ja neljännekset	52,9 €/100 kg/net	5	
0207 54 31	----- kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 54 41	----- selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 54 51	----- rinta ja sen palat	86,5 €/100 kg/net	5	
0207 54 61	----- koipi-reisipalat ja niiden palat	69,7 €/100 kg/net	5	
0207 54 71	----- puhdistettua hanhea	66 €/100 kg/net	5	
0207 54 81	----- muut	123,2 €/100 kg/net	5	
0207 54 99	---- muu	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 55 10	---- luuttomat	110,5 €/100 kg/net	5	
0207 55 21	----- puolikkaat ja neljännekset	52,9 €/100 kg/net	5	
0207 55 31	----- kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 55 41	----- selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 55 51	----- rinta ja sen palat	86,5 €/100 kg/net	5	
0207 55 61	----- koipi-reisipalat ja niiden palat	69,7 €/100 kg/net	5	
0207 55 71	----- puhdistettua hanhea	66 €/100 kg/net	5	
0207 55 81	----- muut	123,2 €/100 kg/net	5	
0207 55 95	----- muu	6,4	5	
0207 55 99	---- muut	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 60 05	-- paloittelematon, tuoreet, jäädytetyt tai jäädytetyt	49,3 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0207 60 10	- - - - luuttomat	128,3 €/100 kg/net	5	
0207 60 21	- - - - - puolikkaat ja neljännekset	54,2 €/100 kg/net	5	
0207 60 31	- - - - - kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 60 41	- - - - - selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 60 51	- - - - - rinta ja sen palat	115,5 €/100 kg/net	5	
0207 60 61	- - - - - koipi-reisipalat ja niiden palat	46,3 €/100 kg/net	5	
0207 60 81	- - - - - muut	123,2 €/100 kg/net	5	
0207 60 99	- - - - - muut	18,7 €/100 kg/net	5	
0209 10 11	- - - tuore, jäädytetty, jäädytetty, suolattu tai suolavedessä	21,4 €/100 kg/net	5	
0209 10 19	- - - kuivattu tai savustettu	23,6 €/100 kg/net	5	
0209 10 90	- - sianrasva, muu kuin alanimikkeeseen 0209 10 11 tai 0209 10 19 kuuluva	12,9 €/100 kg/net	5	
0209 90 00	- muut	41,5 €/100 kg/net	5	
0210 11 11	- - - - - kinkku ja sen palat	77,8 €/100 kg/net	5	
0210 11 19	- - - - - lapa ja sen palat	60,1 €/100 kg/net	5	
0210 11 31	- - - - - kinkku ja sen palat	151,2 €/100 kg/net	5	
0210 11 39	- - - - - lapa ja sen palat	119 €/100 kg/net	5	
0210 12 11	- - - - - suolattu tai suolavedessä	46,7 €/100 kg/net	5	
0210 12 19	- - - - - kuivattu tai savustettu	77,8 €/100 kg/net	5	
0210 19 10	- - - - - pekonipuolikas ja kinkuton pekonipuolikas	68,7 €/100 kg/net	5	
0210 19 20	- - - - - etuosaton pekonipuolikas ja keskiosa	75,1 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0210 19 30	----- etuosa ja sen palat	60,1 €/100 kg/net	5	
0210 19 40	----- selkä ja sen palat	86,9 €/100 kg/net	5	
0210 19 50	----- muut	86,9 €/100 kg/net	5	
0210 19 60	----- etuosa ja sen palat	119 €/100 kg/net	5	
0210 19 70	----- selkä ja sen palat	149,6 €/100 kg/net	5	
0210 19 81	----- luuttomat	151,2 €/100 kg/net	5	
0210 19 89	----- muut	151,2 €/100 kg/net	5	
0210 20 10	-- luullinen	15,4 + 265,2 €/100 kg/net	5	
0210 20 90	-- luuton	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	5	
0210 92 91	---- liha	130 €/100 kg/net	5	
0210 92 99	---- lihasta tai muista eläimenosista valmistettu syötävä jauho ja jauhe	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	5	
0210 99 21	----- luullinen	222,7 €/100 kg/net	5	
0210 99 29	----- luuton	311,8 €/100 kg/net	5	
0210 99 39	---- muu	130 €/100 kg/net	5	
0210 99 41	----- maksa	64,9 €/100 kg/net	5	
0210 99 49	----- muut	47,2 €/100 kg/net	5	
0210 99 51	----- pallealiha ja kuveliha	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	5	
0210 99 90	--- lihasta tai muista eläimenosista valmistettu syötävä jauho ja jauhe	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	5	
0303 23 00	-- tilapiat (<i>Oreochromis</i> spp.)	8	5	
0303 24 00	-- merikissat (<i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.)	8	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0303 29 00	-- muut	8	5	
0303 32 00	-- punakampela (<i>Pleuronectes platessa</i>)	15	5	
0303 41 90	--- muu	22	5	
0303 42 90	--- muu	22	5	
0303 43 90	--- muu	22	5	
0303 44 90	--- muut	22	5	
0303 45 18	---- muut	22	5	
0303 45 99	---- muut	22	5	
0303 46 90	--- muut	22	5	
0303 49 85	--- muut	22	5	
0303 53 10	--- <i>Sardina pilchardus</i> -lajin sardiini	23	5	
0303 53 30	--- <i>Sardinops</i> -suvun sardiinit; <i>Sardinella</i> spp.	15	5	
0303 54 90	--- <i>Scomber australasicus</i> -lajin makrilli	15	5	
0303 57 00	-- miekkakala (<i>Xiphias gladius</i>)	7,5	5	
0303 64 00	-- kolja (<i>Melanogrammus aeglefinus</i>)	7,5	5	
0303 65 00	-- seiti (<i>Pollachius virens</i>)	7,5	5	
0303 66 11	---- kapinkummelitorska (<i>Merluccius capensis</i>) ja syvänmerenkummelitorska (syvänmerenkapinkummelitorska) (<i>Merluccius paradoxus</i>)	15	5	
0303 66 12	---- argentiinankummelitorska (<i>Merluccius hubbsi</i>)	15	5	
0303 66 13	---- etelänkummelitorska (<i>Merluccius australis</i>)	15	5	
0303 66 19	---- muut	15	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0303 66 90	- - - <i>Urophycis</i> -suvun suomuturskat	15	5	
0303 81 30	- - - sillihai (<i>Lamna nasus</i>)	8	5	
0303 81 90	- - - muut	8	5	
0303 83 00	- - antarktiset ahvenet (<i>Dissostichus</i> spp.)	15	5	
0303 84 10	- - - meribassit (<i>Dicentrarchus labrax</i>)	15	5	
0303 89 10	- - - makean veden kalat	8	5	
0303 89 29	- - - - - muut	22	5	
0303 90 90	- - muu	10	5	
0304 31 00	- - tilapiat (<i>Oreochromis</i> spp.)	9	5	
0304 32 00	- - merikissat (<i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.)	9	5	
0304 33 00	- - niilinahven (<i>Lates niloticus</i>)	9	5	
0304 39 00	- - muut	9	5	
0304 42 10	- - - kirjolohta (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), kappalepaino suurempi kuin 400 g	12	5	
0304 42 50	- - - <i>Oncorhynchus apache</i> - ja <i>Oncorhynchus chrysogaster</i> -lajin kalaa	9	5	
0304 42 90	- - - muuta	12	5	
0304 43 00	- - kampelakalat (<i>Pleuronectidae</i> , <i>Bothidae</i> , <i>Cynoglossidae</i> , <i>Soleidae</i> , <i>Scophthalmidae</i> ja <i>Citharidae</i>)	18	5	
0304 44 10	- - - turskaa (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>) ja <i>Boreogadus saida</i> -lajin kalaa (jäämerenseitiä)	18	5	
0304 44 30	- - - seitiä (<i>Pollachius virens</i>)	18	5	
0304 44 90	- - - muuta	18	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0304 45 00	-- miekkakala (<i>Xiphias gladius</i>)	18	5	
0304 46 00	-- antarktiset ahvenet (<i>Dissostichus spp.</i>)	18	5	
0304 49 10	--- makean veden kalaa	9	5	
0304 49 50	---- punasimppua (puna-ahventa) (<i>Sebastes spp.</i>)	18	5	
0304 49 90	---- muuta	18	5	
0304 51 00	-- tilapiat (<i>Oreochromis spp.</i>), merikissat (<i>Pangasius spp.</i> , <i>Silurus spp.</i> , <i>Clarias spp.</i> , <i>Ictalurus spp.</i>), karpit (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carasius</i> , <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys spp.</i> , <i>Cirrhinus spp.</i> , <i>Mylopharyngodon piceus</i>), ankeriaat (<i>Anguilla spp.</i>), niilinahven (<i>Lates niloticus</i>) ja käärmeenpääkalat (<i>Channa spp.</i>)	8	5	
0304 52 00	-- lohikalat	8	5	
0304 53 00	-- <i>Bregmacerotidae</i> -, <i>Euclichthyidae</i> -, <i>Gadidae</i> -, <i>Macrouridae</i> -, <i>Melanonidae</i> -, <i>Merlucciidae</i> -, <i>Moridae</i> - ja <i>Muraenolepididae</i> -heimoon kuuluvat kalat	15	5	
0304 54 00	-- miekkakala (<i>Xiphias gladius</i>)	15	5	
0304 55 00	-- antarktiset ahvenet (<i>Dissostichus spp.</i>)	15	5	
0304 59 10	--- makean veden kalaa	8	5	
0304 59 90	---- muut	15	5	
0304 61 00	-- tilapiat (<i>Oreochromis spp.</i>)	9	X	
0304 62 00	-- merikissat (<i>Pangasius spp.</i> , <i>Silurus spp.</i> , <i>Clarias spp.</i> , <i>Ictalurus spp.</i>)	9	X	
0304 84 00	-- miekkakala (<i>Xiphias gladius</i>)	7,5	5	
0304 87 00	-- tonnikalat (<i>Thunnus spp.</i>) ja boniitti (<i>Euthynnus (Katsuwonus pelamis)</i>)	18	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0304 89 30	- - - - <i>Euthynnus</i> -suvun kalat, muut kuin alanimikkeessä 0304 87 00 mainittu boniitti (<i>Euthynnus (Katsuwonus) pelamis</i>)	18	5	
0304 89 51	- - - - - piikkihait (<i>Squalus acanthias</i>) tai punahait (<i>Scyliorhinus</i> spp.)	7,5	5	
0304 89 55	- - - - - sillihait (<i>Lamna nasus</i>)	7,5	5	
0304 89 59	- - - - - muut hait	7,5	5	
0304 92 00	- - antarktiset ahvenet (<i>Dissostichus</i> spp.)	7,5	5	
0304 93 10	- - - surimi	14,2	5	
0304 93 90	- - - muut	8	5	
0304 94 10	- - - surimi	14,2	5	
0304 94 90	- - - muut	7,5	5	
0304 95 10	- - - surimi	14,2	5	
0304 95 21	- - - - - <i>Gadus macrocephalus</i> -lajin turska	7,5	5	
0304 95 25	- - - - - <i>Gadus morhua</i> -lajin turska	7,5	5	
0304 95 29	- - - - - muut	7,5	5	
0304 95 30	- - - - kolja (<i>Melanogrammus aeglefinus</i>)	7,5	5	
0304 95 40	- - - - seiti (<i>Pollachius virens</i>)	7,5	5	
0304 95 50	- - - - <i>Merluccius</i> -suvun kummeliturskat	7,5	5	
0304 95 60	- - - - mustakitaturkska (<i>Micromesistius poutassou</i> tai <i>Gadus</i> <i>poutassou</i>)	7,5	5	
0304 95 90	- - - - muut	7,5	5	
0304 99 10	- - - surimi	14,2	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0304 99 21	- - - - makean veden kalat	8	5	
0304 99 29	- - - - - punasimppu (puna-ahven) (<i>Sebastes</i> spp.)	8	5	
0304 99 55	- - - - - lasikampela (<i>Lepidorhombus</i> spp.)	15	5	
0304 99 61	- - - - - merilahna (<i>Brama</i> spp.)	15	5	
0304 99 65	- - - - - merikrotti (<i>Lophius</i> spp.)	7,5	5	
0304 99 99	- - - - - muut	7,5	5	
0305 10 00	- ihmisravinnoksi soveltuvat kalasta valmistetut jauhot, jauheet ja pelletit	13	5	
0305 20 00	- kalan maksa, mäti ja maiti, kuivatut, savustetut, suolatut tai suolavedessä	11	5	
0305 31 00	- - tilapiat (<i>Oreochromis</i> spp.), merikissat (<i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karpit (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carasius</i> , <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i>), ankeriaat (<i>Anguilla</i> spp.), niilinahven (<i>Lates niloticus</i>) ja käärmeenpäkalat (<i>Channa</i> spp.)	16	5	
0305 32 11	- - - - <i>Gadus macrocephalus</i> -lajin turskaa	16	5	
0305 32 19	- - - - muut	20	5	
0305 32 90	- - - muut	16	5	
0305 39 10	- - - tyynenmerenlohret (<i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> ja <i>Oncorhynchus rhodurus</i>), merilohta (<i>Salmo salar</i>) tai tonavanjokilohta (<i>Hucho hucho</i>), suolattuina tai suolavedessä	15	5	
0305 39 50	- - - grönlanninpallas (<i>Reinhardtius hippoglossoides</i>), suolattuna tai suolavedessä	15	5	
0305 39 90	- - - muut	16	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0305 41 00	-- tyynenmerenlohet (<i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbusha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> ja <i>Oncorhynchus rhodurus</i>), merilohi (<i>Salmo salar</i>) ja tonavanjokilohi (<i>Hucho hucho</i>)	13	5	
0305 42 00	-- silli ja silakka (<i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i>)	10	5	
0305 43 00	-- taimenet (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i>), kirjolohi (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), punakurkkulohi (<i>Oncorhynchus clarki</i>), kultalohi (<i>Oncorhynchus aguabonita</i>), <i>Oncorhynchus apache</i> ja <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>	14	5	
0305 44 10	--- ankerias (<i>Anguilla</i> spp.)	14	5	
0305 44 90	--- muu	14	5	
0305 49 10	--- grönlanninpallas (<i>Reinhardtius hippoglossoides</i>)	15	5	
0305 49 20	--- ruijanpallas (<i>Hippoglossus hippoglossus</i>)	16	5	
0305 49 30	--- makrilli (<i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber australasicus</i> , <i>Scomber japonicus</i>)	14	5	
0305 49 80	--- muu	14	5	
0305 51 10	--- kuivattu, suolaamaton	13	5	
0305 51 90	--- kuivattu, suolattu	13	5	
0305 61 00	-- silli ja silakka (<i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i>)	12	5	
0305 62 00	-- turska (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>)	13	5	
0305 63 00	-- sardelli (<i>Engraulis</i> spp.)	10	5	
0305 64 00	-- tilapiat (<i>Oreochromis</i> spp.), merikissat (<i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karpit (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carasius</i> , <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i>), ankeriaat (<i>Anguilla</i> spp.), niilinahven (<i>Lates niloticus</i>) ja käärmeenpäkalat (<i>Channa</i> spp.)	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0305 69 10	- - - <i>Boreogadus saida</i> -lajin kala (jäämerenseiti)	13	5	
0305 69 30	- - - ruijanpallas (<i>Hippoglossus hippoglossus</i>)	15	5	
0305 69 50	- - - tyynenmerenlohet (<i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> ja <i>Oncorhynchus rhodurus</i>), merilohi (<i>Salmo salar</i>) ja tonavanjokilohi (<i>Hucho hucho</i>)	11	5	
0305 69 80	- - - muu	12	5	
0305 71 10	- - - savustettu	14	5	
0306 11 05	- - - savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	5	
0306 11 10	- - - - langustin pyrstöt	12,5	5	
0306 11 90	- - - - muut	12,5	5	
0306 12 10	- - - - kokonaiset	6	5	
0306 12 90	- - - - muut	16	5	
0306 14 10	- - - - <i>Paralithodes camchaticus</i> - ja <i>Callinectes sapidus</i> -lajin sekä <i>Chionoecetes</i> -suvun lajien taskuravut	7,5	5	
0306 14 30	- - - - isotaskuravut (<i>Cancer pagurus</i>)	7,5	5	
0306 14 90	- - - - muut	7,5	5	
0306 15 10	- - - savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	5	
0306 15 90	- - - muut	12	5	
0306 16 91	- - - - <i>Crangon</i> -lajin katkaravut	18	5	
0306 16 99	- - - - muut	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0306 17 91	- - - - <i>Parapenaeus longirostris</i> -lajiin kuuluvat	12	5	
0306 17 92	- - - - <i>Penaeus</i> -sukuun kuuluvat	12	5	
0306 17 93	- - - - <i>Pandalidae</i> -heimon katkaravut, eivät kuitenkaan <i>Pandalus</i> -sukuun kuuluvat	12	5	
0306 17 94	- - - - <i>Crangon</i> -sukuun katkaravut, eivät kuitenkaan <i>Crangon</i> -lajiin katkaravut kuuluvat	18	5	
0306 17 99	- - - - muut	12	5	
0306 19 05	- - - savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	5	
0306 19 10	- - - - makean veden ravut	7,5	5	
0306 19 90	- - - - muut	12	5	
0306 21 10	- - - savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	5	
0306 21 90	- - - muut	12,5	5	
0306 22 10	- - - elävät	8	5	
0306 22 91	- - - - kokonaiset	8	5	
0306 22 99	- - - - muut	10	5	
0306 24 30	- - - - isotaskuravut (<i>Cancer pagurus</i>)	7,5	5	
0306 24 80	- - - - muut	7,5	5	
0306 25 10	- - - savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	5	
0306 25 90	- - - muut	12	5	
0306 26 90	- - - - muut	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0306 27 99	- - - - muut	12	5	
0306 29 05	- - - savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	5	
0306 29 10	- - - - makean veden ravut	7,5	5	
0306 29 90	- - - - muut	12	5	
0307 11 90	- - - muut	9	5	
0307 19 90	- - - muut	9	5	
0307 21 00	- - elävät, tuoreet tai jäädytetyt	8	5	
0307 29 10	- - - - isokampasimpukat (<i>Pecten maximus</i>), jäädytetyt	8	5	
0307 29 90	- - - - muut	8	5	
0307 31 10	- - - <i>Mytilus</i> spp.	10	5	
0307 31 90	- - - <i>Perna</i> spp.	8	5	
0307 39 10	- - - - <i>Mytilus</i> spp.	10	5	
0307 39 90	- - - - <i>Perna</i> spp.	8	5	
0307 41 10	- - - seepiat (<i>Sepia officinalis</i> , <i>Rossia macrosoma</i> ja <i>Sepiola</i> spp.)	8	5	
0307 41 91	- - - - <i>Loligo</i> spp., <i>Ommastrephes sagittatus</i>	6	5	
0307 41 99	- - - - muut	8	5	
0307 51 00	- - elävät, tuoreet tai jäädytetyt	8	5	
0307 59 10	- - - - jäädytetyt	8	5	
0307 59 90	- - - - muut	8	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0307 71 00	-- elävät, tuoreet tai jäädytetyt	11	5	
0307 79 30	--- venussimpukat tai muut <i>Veneridae</i> -heimoon kuuluvat lajit, jäädytetyt	8	5	
0307 81 00	-- elävät, tuoreet tai jäädytetyt	11	5	
0307 91 00	-- elävät, tuoreet tai jäädytetyt	11	5	
0307 99 11	---- <i>Illex</i> spp.	8	5	
0308 11 00	-- elävät, tuoreet tai jäädytetyt	11	5	
0308 21 00	-- elävät, tuoreet tai jäädytetyt	11	5	
0308 30 10	-- elävät, tuoreet tai jäädytetyt	11	5	
0308 90 10	-- elävät, tuoreet tai jäädytetyt	11	5	
0401 10 10	-- tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettosisältö enintään 2 litraa	13,8 €/100 kg/net	5	
0401 10 90	-- muu	12,9 €/100 kg/net	5	
0401 20 11	--- tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettosisältö enintään 2 litraa	18,8 €/100 kg/net	5	
0401 20 19	--- muu	17,9 €/100 kg/net	5	
0401 20 91	--- tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettosisältö enintään 2 litraa	22,7 €/100 kg/net	5	
0401 20 99	--- muu	21,8 €/100 kg/net	5	
0401 40 10	-- tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettosisältö enintään 2 litraa	57,5 €/100 kg/net	5	
0401 40 90	-- muu	56,6 €/100 kg/net	5	
0401 50 11	--- tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettosisältö enintään 2 litraa	57,5 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0401 50 19	- - - muu	56,6 €/100 kg/net	5	
0401 50 31	- - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettosisältö enintään 2 litraa	110 €/100 kg/net	5	
0401 50 39	- - - muu	109,1 €/100 kg/net	5	
0401 50 91	- - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettosisältö enintään 2 litraa	183,7 €/100 kg/net	5	
0401 50 99	- - - muu	182,8 €/100 kg/net	5	
0402 10 11	- - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg	125,4 €/100 kg/net	5	
0402 10 19	- - - muu	118,8 €/100 kg/net	5	
0402 10 91	- - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg	1,19 €/kg + 27,5 €/100 kg/net	5	
0402 10 99	- - - muu	1,19 €/kg + 21 €/100 kg/net	5	
0402 21 11	- - - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg	135,7 €/100 kg/net	5	
0402 21 18	- - - - muu	130,4 €/100 kg/net	5	
0402 21 91	- - - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg	167,2 €/100 kg/net	5	
0402 21 99	- - - - muu	161,9 €/100 kg/net	5	
0402 29 11	- - - - erikoismaito pikkulapsille, enintään nettopainoltaan 500 g:n ilmanpitävissä astioissa, rasvapitoisuus suurempi kuin 10 painoprosenttia	1,31 €/kg + 22 €/100 kg/net	5	
0402 29 15	- - - - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg	1,31 €/kg + 22 €/100 kg/net	5	
0402 29 19	- - - - - muu	1,31 €/kg + 16,8 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0402 29 91	- - - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg	1,62 €/kg + 22 €/100 kg/net	5	
0402 29 99	- - - - muu	1,62 €/kg + 16,8 €/100 kg/net	5	
0402 91 10	- - - rasvapitoisuus enintään 8 painoprosenttia	34,7 €/100 kg/net	5	
0402 91 30	- - - rasvapitoisuus suurempi kuin 8 painoprosenttia mutta enintään 10 painoprosenttia	43,4 €/100 kg/net	5	
0402 91 51	- - - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg	110 €/100 kg/net	5	
0402 91 59	- - - - muu	109,1 €/100 kg/net	5	
0402 91 91	- - - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg	183,7 €/100 kg/net	5	
0402 91 99	- - - - muu	182,8 €/100 kg/net	5	
0402 99 10	- - - rasvapitoisuus enintään 9,5 painoprosenttia	57,2 €/100 kg/net	5	
0402 99 31	- - - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg	1,08 €/kg + 19,4 €/100 kg/net	5	
0402 99 39	- - - - muu	1,08 €/kg + 18,5 €/100 kg/net	5	
0402 99 91	- - - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg	1,81 €/kg + 19,4 €/100 kg/net	5	
0402 99 99	- - - - muu	1,81 €/kg + 18,5 €/100 kg/net	5	
0403 10 11	- - - - enintään 3 painoprosenttia	20,5 €/100 kg/net	5	
0403 10 13	- - - - suurempi kuin 3 painoprosenttia mutta enintään 6 painoprosenttia	24,4 €/100 kg/net	5	
0403 10 19	- - - - suurempi kuin 6 painoprosenttia	59,2 €/100 kg/net	5	
0403 10 31	- - - - enintään 3 painoprosenttia	0,17 €/kg + 21,1 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0403 10 33	---- suurempi kuin 3 painoprosenttia mutta enintään 6 painoprosenttia	0,20 €/kg + 21,1 €/100 kg/net	5	
0403 10 39	---- suurempi kuin 6 painoprosenttia	0,54 €/kg + 21,1 €/100 kg/net	5	
0403 10 51	---- enintään 1,5 painoprosenttia	8,3 + 95 €/100 kg/net	5	
0403 10 53	---- suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	8,3 + 130,4 €/100 kg/net	5	
0403 10 59	---- suurempi kuin 27 painoprosenttia	8,3 + 168,8 €/100 kg/net	5	
0403 10 91	---- enintään 3 painoprosenttia	8,3 + 12,4 €/100 kg/net	5	
0403 10 93	---- suurempi kuin 3 painoprosenttia mutta enintään 6 painoprosenttia	8,3 + 17,1 €/100 kg/net	5	
0403 10 99	---- suurempi kuin 6 painoprosenttia	8,3 + 26,6 €/100 kg/net	5	
0403 90 11	----- enintään 1,5 painoprosenttia	100,4 €/100 kg/net	5	
0403 90 13	----- suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	135,7 €/100 kg/net	5	
0403 90 19	----- suurempi kuin 27 painoprosenttia	167,2 €/100 kg/net	5	
0403 90 31	----- enintään 1,5 painoprosenttia	0,95 €/kg + 22 €/100 kg/net	5	
0403 90 33	----- suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	1,31 €/kg + 22 €/100 kg/net	5	
0403 90 39	----- suurempi kuin 27 painoprosenttia	1,62 €/kg + 22 €/100 kg/net	5	
0403 90 51	----- enintään 3 painoprosenttia	20,5 €/100 kg/net	5	
0403 90 53	----- suurempi kuin 3 painoprosenttia mutta enintään 6 painoprosenttia	24,4 €/100 kg/net	5	
0403 90 59	----- suurempi kuin 6 painoprosenttia	59,2 €/100 kg/net	5	
0403 90 61	----- enintään 3 painoprosenttia	0,17 €/kg + 21,1 €/100 kg/net	5	
0403 90 63	----- suurempi kuin 3 painoprosenttia mutta enintään 6 painoprosenttia	0,20 €/kg + 21,1 €/100 kg/net	5	
0403 90 69	----- suurempi kuin 6 painoprosenttia	0,54 €/kg + 21,1 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0403 90 71	---- enintään 1,5 painoprosenttia	8,3 + 95 €/100 kg/net	5	
0403 90 73	---- suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	8,3 + 130,4 €/100 kg/net	5	
0403 90 79	---- suurempi kuin 27 painoprosenttia	8,3 + 168,8 €/100 kg/net	5	
0403 90 91	---- enintään 3 painoprosenttia	8,3 + 12,4 €/100 kg/net	5	
0403 90 93	---- suurempi kuin 3 painoprosenttia mutta enintään 6 painoprosenttia	8,3 + 17,1 €/100 kg/net	5	
0403 90 99	---- suurempi kuin 6 painoprosenttia	8,3 + 26,6 €/100 kg/net	5	
0404 10 02	----- enintään 1,5 painoprosenttia	7 €/100 kg/net	5	
0404 10 04	----- suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	135,7 €/100 kg/net	5	
0404 10 06	----- suurempi kuin 27 painoprosenttia	167,2 €/100 kg/net	5	
0404 10 12	----- enintään 1,5 painoprosenttia	100,4 €/100 kg/net	5	
0404 10 14	----- suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	135,7 €/100 kg/net	5	
0404 10 16	----- suurempi kuin 27 painoprosenttia	167,2 €/100 kg/net	5	
0404 10 26	----- enintään 1,5 painoprosenttia	0,07 €/kg/net + 16,8 €/100 kg/net	5	
0404 10 28	----- suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	1,31 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 32	----- suurempi kuin 27 painoprosenttia	1,62 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 34	----- enintään 1,5 painoprosenttia	0,95 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 36	----- suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	1,31 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 38	----- suurempi kuin 27 painoprosenttia	1,62 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 48	----- enintään 1,5 painoprosenttia	0,07 €/kg/net	5	
0404 10 52	----- suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	135,7 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0404 10 54	----- suurempi kuin 27 painoprosenttia	167,2 €/100 kg/net	5	
0404 10 56	----- enintään 1,5 painoprosenttia	100,4 €/100 kg/net	5	
0404 10 58	----- suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	135,7 €/100 kg/net	5	
0404 10 62	----- suurempi kuin 27 painoprosenttia	167,2 €/100 kg/net	5	
0404 10 72	----- enintään 1,5 painoprosenttia	0,07 €/kg/net + 16,8 €/100 kg/net	5	
0404 10 74	----- suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	1,31 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 76	----- suurempi kuin 27 painoprosenttia	1,62 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 78	----- enintään 1,5 painoprosenttia	0,95 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 82	----- suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	1,31 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 84	----- suurempi kuin 27 painoprosenttia	1,62 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 90 21	--- enintään 1,5 painoprosenttia	100,4 €/100 kg/net	5	
0404 90 23	--- suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	135,7 €/100 kg/net	5	
0404 90 29	--- suurempi kuin 27 painoprosenttia	167,2 €/100 kg/net	5	
0404 90 81	--- enintään 1,5 painoprosenttia	0,95 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 90 83	--- suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	1,31 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 90 89	--- suurempi kuin 27 painoprosenttia	1,62 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0405 10 11	---- tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg	189,6 €/100 kg/net	5	
0405 10 19	---- muut	189,6 €/100 kg/net	5	
0405 10 30	--- uudelleen yhdistetty (recombined) voi	189,6 €/100 kg/net	5	
0405 10 50	--- heravoi	189,6 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0405 10 90	-- muut	231,3 €/100 kg/net	5	
0405 20 10	-- rasvapitoisuus vähintään 39 mutta pienempi kuin 60 painoprosenttia	9 + EA	5	
0405 20 30	-- rasvapitoisuus vähintään 60 mutta enintään 75 painoprosenttia	9 + EA	5	
0405 20 90	-- rasvapitoisuus suurempi kuin 75 mutta pienempi kuin 80 painoprosenttia	189,6 €/100 kg/net	5	
0405 90 10	-- rasvapitoisuus vähintään 99,3 painoprosenttia ja vesipitoisuus enintään 0,5 painoprosenttia	231,3 €/100 kg/net	5	
0405 90 90	-- muut	231,3 €/100 kg/net	5	
0406 90 86	----- suurempi kuin 47 painoprosenttia mutta enintään 52 painoprosenttia	151 €/100 kg/net	5	
0406 90 87	----- suurempi kuin 52 painoprosenttia mutta enintään 62 painoprosenttia	151 €/100 kg/net	5	
0406 90 88	----- suurempi kuin 62 painoprosenttia mutta enintään 72 painoprosenttia	151 €/100 kg/net	5	
0406 90 93	----- suurempi kuin 72 painoprosenttia	185,2 €/100 kg/net	5	
0406 90 99	----- muu	221,2 €/100 kg/net	5	
0407 11 00	-- kananmunat	35 €/1 000 p/st	5	
0407 19 11	---- kalkkunan- tai hanhenmunat	105 €/1 000 p/st	5	
0407 19 19	---- muut	35 €/1 000 p/st	5	
0407 21 00	-- kananmunat	30,4 €/100 kg/net	5	
0407 29 10	--- muut siipikarjan munat kuin kananmunat	30,4 €/100 kg/net	5	
0407 90 10	-- siipikarjan munat	30,4 €/100 kg/net	5	
0408 11 80	--- muu	142,3 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0408 19 81	- - - - nestemäinen	62 €/100 kg/net	5	
0408 19 89	- - - - muu, myös jäädytetty	66,3 €/100 kg/net	5	
0408 91 80	- - - muut	137,4 €/100 kg/net	5	
0408 99 80	- - - muut	35,3 €/100 kg/net	5	
0409 00 00	Luonnonhunaja	17,3	3	
0602 90 10	- - sienirihmasto	8,3	3	
0602 90 50	- - - - muut avomaankasvit	8,3	3	
0602 90 99	- - - - - muut	6,5	3	
0604 90 99	- - - muut	10,9	3	
0702 00 00	Tuoreet tai jäädytetyt tomaatit	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0703 20 00	- valkosipuli	9,6 + 120 €/100 kg/net	5	
0704 90 10	- - valko- ja punakaali	12 MIN 0,4 €/100 kg/net	5	
0707 00 05	- kurkut (ei kuitenkaan pikkukurkut)	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0709 91 00	- - latva-artisokat	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0709 92 90	- - - muut	13,1 €/100 kg/net	5	
0709 93 10	- - - kesäkurpitsat	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0710 40 00	- sokerimaissi	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	5	
0711 20 90	- - muut	13,1 €/100 kg/net	5	
0711 51 00	- - Agaricus-sukuiset sienet	9,6 + 191 €/100 kg/net eda	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0711 90 30	- - - sokerimaissi	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	5	
0712 90 19	- - - muut	9,4 €/100 kg/net	5	
0714 10 00	- maniokkijuuret (kassava)	9,5 €/100 kg/net	5	
0714 20 90	- - muut	6,4 €/100 kg/net	5	
0714 30 00	- jamssit (<i>Dioscorea</i> spp.)	9,5 €/100 kg/net	5	
0714 40 00	- taarot (<i>Colocasia</i> spp.)	9,5 €/100 kg/net	5	
0714 50 00	- kaakaotaarot (<i>Xanthosoma</i> spp.)	9,5 €/100 kg/net	5	
0714 90 20	- - arrow- ja salepjuuret sekä niiden kaltaiset runsaasti tärkkelystä sisältävät juuret ja mukulat	9,5 €/100 kg/net	5	
0802 11 90	- - - muut	5,6	3	
0803 90 10	- - tuoreet	176 €/1 000 kg/net	5	
0805 10 20	- - makeat appelsiinit, tuoreet	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0805 20 10	- - klementiinit	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0805 20 30	- - monrealit (monreales) ja satsumat	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0805 20 50	- - mandariinit ja wilkingit	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0805 20 70	- - tangeriinit	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0805 20 90	- - muut	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0805 50 10	- - sitruunat (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i>)	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
0806 10 10	- - syötäväksi tarkoitetut viinirypäleet	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0808 10 10	- - omenasiiderin tai omenamehun valmistukseen tarkoitetut, irtotavarana, tullattaessa 16.9. — 15.12.	7,2 MIN 0,36 €/100 kg/net	5	
0808 10 80	- - muut	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0808 30 10	- - päärynäsiiderin tai päärynämehun valmistukseen tarkoitetut, irtotavarana, tullattaessa 1.8.— 31.12.	7,2 MIN 0,36 €/100 kg/net	5	
0808 30 90	- - muut	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0809 10 00	- aprikoosit	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0809 21 00	- - hapankirsikat (<i>Prunus cerasus</i>)	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0809 29 00	- - muut	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0809 30 10	- - nektariinit	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0809 30 90	- - muut	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0809 40 05	- - luumut	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
0811 10 11	- - - sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia	20,8 + 8,4 €/100 kg/net	5	
0811 20 11	- - - sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia	20,8 + 8,4 €/100 kg/net	5	
0811 90 11	- - - - trooppiset hedelmät ja trooppiset pähkinät	13 + 5,3 €/100 kg/net	5	
0811 90 19	- - - - muut	20,8 + 8,4 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1001 11 00	- - siemenvilja	148 €/t	5	
1001 19 00	- - muut	148 €/t	5	
1001 91 20	- - - tavallinen vehnä sekä vehnän ja rukiin sekavilja	95 €/t	5	
1001 91 90	- - - muu	95 €/t	5	
1001 99 00	- - muut	95 €/t	5	
1002 10 00	- siemenvilja	93 €/t	5	
1002 90 00	- muut	93 €/t	5	
1003 10 00	- siemenvilja	93 €/t	5	
1003 90 00	- muu	93 €/t	5	
1004 10 00	- siemenvilja	89 €/t	5	
1004 90 00	- muut	89 €/t	5	
1005 10 90	- - muu	94 €/t	5	
1005 90 00	- muu	94 €/t	5	
1006 10 10	- - siemenvilja	7,7	3	
1006 10 21	- - - - lyhytjyväinen	211 €/t	5	
1006 10 23	- - - - keskipitkäjyväinen	211 €/t	5	
1006 10 25	- - - - - jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2 mutta pienempi kuin 3	211 €/t	5	
1006 10 27	- - - - - jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3	211 €/t	5	
1006 10 92	- - - - lyhytjyväinen	211 €/t	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1006 10 94	---- keskipitkäjyväinen	211 €/t	5	
1006 10 96	----- jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2 mutta pienempi kuin 3	211 €/t	5	
1006 10 98	----- jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3	211 €/t	5	
1006 20 11	--- lyhytjyväinen	65 €/t	5	
1006 20 13	--- keskipitkäjyväinen	65 €/t	5	
1006 20 15	---- jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2 mutta pienempi kuin 3	65 €/t	5	
1006 20 17	---- jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3	65 €/t	5	
1006 20 92	--- lyhytjyväinen	65 €/t	5	
1006 20 94	--- keskipitkäjyväinen	65 €/t	5	
1006 20 96	---- jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2 mutta pienempi kuin 3	65 €/t	5	
1006 20 98	---- jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3	65 €/t	5	
1006 30 21	---- lyhytjyväinen	175 €/t	5	
1006 30 23	---- keskipitkäjyväinen	175 €/t	5	
1006 30 25	----- jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2 mutta pienempi kuin 3	175 €/t	5	
1006 30 27	----- jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3	175 €/t	5	
1006 30 42	---- lyhytjyväinen	175 €/t	5	
1006 30 44	---- keskipitkäjyväinen	175 €/t	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1006 30 46	----- jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2 mutta pienempi kuin 3	175 €/t	5	
1006 30 48	----- jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3	175 €/t	5	
1006 30 61	---- lyhytjyväinen	175 €/t	5	
1006 30 63	---- keskipitkäjyväinen	175 €/t	5	
1006 30 65	----- jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2 mutta pienempi kuin 3	175 €/t	5	
1006 30 67	----- jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3	175 €/t	5	
1006 30 92	---- lyhytjyväinen	175 €/t	5	
1006 30 94	---- keskipitkäjyväinen	175 €/t	5	
1006 30 96	----- jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2 mutta pienempi kuin 3	175 €/t	5	
1006 30 98	----- jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3	175 €/t	5	
1006 40 00	- rikkoutuneet riisinjyvät	128 €/t	5	
1007 10 90	-- muu	94 €/t	5	
1007 90 00	- muut	94 €/t	5	
1008 10 00	- tattari	37 €/t	5	
1008 21 00	-- siemenvilja	56 €/t	5	
1008 29 00	-- muut	56 €/t	5	
1008 40 00	- fonio (<i>Digitaria</i> spp.)	37 €/t	5	
1008 50 00	- kvinoa (<i>Chenopodium quinoa</i>)	37 €/t	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1008 60 00	- ruisvehnä	93 €/t	5	
1008 90 00	- muu vilja	37 €/t	5	
1101 00 11	- - makaroni- eli durumvehnää	172 €/t	5	
1101 00 15	- - tavallista vehnää ja spelttivehnää	172 €/t	5	
1101 00 90	- vehnän ja rukiin sekajauhot	172 €/t	5	
1102 20 10	- - rasvapitoisuus enintään 1,5 painoprosenttia	173 €/t	5	
1102 20 90	- - muu	98 €/t	5	
1102 90 10	- - ohrajauho	171 €/t	5	
1102 90 30	- - kaurajauho	164 €/t	5	
1102 90 50	- - riisijauho	138 €/t	5	
1102 90 70	- - ruisjauho	168 €/t	5	
1102 90 90	- - muu	98 €/t	5	
1103 11 10	- - - makaroni- eli durumvehnää	267 €/t	5	
1103 11 90	- - - tavallista vehnää tai spelttivehnää	186 €/t	5	
1103 13 10	- - - rasvapitoisuus enintään 1,5 painoprosenttia	173 €/t	5	
1103 13 90	- - - muu	98 €/t	5	
1103 19 20	- - - ruista tai ohraa	171 €/t	5	
1103 19 40	- - - kauraa	164 €/t	5	
1103 19 50	- - - riisiä	138 €/t	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1103 19 90	- - - muuta viljaa	98 €/t	5	
1103 20 25	- - ruista tai ohraa	171 €/t	5	
1103 20 30	- - kauraa	164 €/t	5	
1103 20 40	- - maissia	173 €/t	5	
1103 20 50	- - riisiä	138 €/t	5	
1103 20 60	- - vehnää	175 €/t	5	
1103 20 90	- - muuta viljaa	98 €/t	5	
1104 12 10	- - - valssatut	93 €/t	5	
1104 12 90	- - - hiutaleiksi valmistetut	182 €/t	5	
1104 19 10	- - - vehnää	175 €/t	5	
1104 19 30	- - - ruista	171 €/t	5	
1104 19 50	- - - maissia	173 €/t	5	
1104 19 61	- - - - valssatut	97 €/t	5	
1104 19 69	- - - - hiutaleiksi valmistetut	189 €/t	5	
1104 19 91	- - - - riisihautaleet	234 €/t	5	
1104 19 99	- - - - muut	173 €/t	5	
1104 22 40	- - - kuoritut, myös leikatut tai karkeasti rouhitut	162 €/t	5	
1104 22 50	- - - pyöristetyt	145 €/t	5	
1104 22 95	- - - muut	93 €/t	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1104 23 40	- - - kuoritut, myös leikatut tai karkeasti rouhitut; pyöristetyt	152 €/t	5	
1104 23 98	- - - muut	98 €/t	5	
1104 29 04	- - - - kuoritut, myös leikatut tai karkeasti rouhitut	150 €/t	5	
1104 29 05	- - - - pyöristetyt	236 €/t	5	
1104 29 08	- - - - muut	97 €/t	5	
1104 29 17	- - - - kuoritut, myös leikatut tai karkeasti rouhitut	129 €/t	5	
1104 29 30	- - - - pyöristetyt	154 €/t	5	
1104 29 51	- - - - - vehnää	99 €/t	5	
1104 29 55	- - - - - ruista	97 €/t	5	
1104 29 59	- - - - - muuta viljaa	98 €/t	5	
1104 29 81	- - - - - vehnää	99 €/t	5	
1104 29 85	- - - - - ruista	97 €/t	5	
1104 29 89	- - - - - muuta viljaa	98 €/t	5	
1104 30 10	- - vehnää	76 €/t	5	
1104 30 90	- - muuta viljaa	75 €/t	5	
1106 10 00	- nimikkeen 0713 kuivatusta palkoviljasta valmistetut	7,7	3	
1106 20 10	- - denaturoidut	95 €/t	5	
1106 20 90	- - muut	166 €/t	5	
1107 10 11	- - - jauhona	177 €/t	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1107 10 19	- - - muussa muodossa	134 €/t	5	
1107 10 91	- - - jauhona	173 €/t	5	
1107 10 99	- - - muussa muodossa	131 €/t	5	
1107 20 00	- paahdetut	152 €/t	5	
1108 11 00	- - vehnätärkkelys	224 €/t	5	
1108 12 00	- - maissitärkkelys	166 €/t	5	
1108 13 00	- - perunatarkkelys	166 €/t	5	
1108 14 00	- - maniokkitärkkelys (kassavatarkkelys)	166 €/t	5	
1108 19 10	- - - riisitärkkelys	216 €/t	5	
1108 19 90	- - - muu	166 €/t	5	
1109 00 00	Vehnägluteeni, myös kuivattu	512 €/t	5	
1209 10 00	- sokerijuurikkaansiemenet	8,3	3	
1212 91 20	- - - kuivattu, myös jauhettu	23 €/100 kg/net	5	
1212 91 80	- - - muut	6,7 €/100 kg/net	5	
1212 93 00	- - sokeriruoko	4,6 €/100 kg/net	5	
1212 99 49	- - - - muut	5,8	3	
1501 10 90	- - muut	17,2 €/100 kg/net	5	
1501 20 90	- - muut	17,2 €/100 kg/net	5	
1509 10 10	- - oliiviöljylamppuöljy (lampante olive oil)	122,6 €/100 kg/net	5	
1509 10 90	- - muu	124,5 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1509 90 00	- muut	134,6 €/100 kg/net	5	
1510 00 10	- raa'at öljyt	110,2 €/100 kg/net	5	
1510 00 90	- muut	160,3 €/100 kg/net	5	
1511 90 11	- - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg	12,8	3	
1511 90 19	- - - muut	10,9	3	
1511 90 91	- - - muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitetut	5,1	3	
1511 90 99	- - - muut	9	3	
1513 21 30	- - - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg	12,8	3	
1513 21 90	- - - - muut	6,4	3	
1513 29 11	- - - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg	12,8	3	
1513 29 19	- - - - muut	10,9	3	
1513 29 30	- - - - muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitetut	5,1	3	
1513 29 50	- - - - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg	12,8	3	
1513 29 90	- - - - - muut	9,6	3	
1517 10 10	- - jossa on enemmän kuin 10 painoprosenttia mutta enintään 15 painoprosenttia maitorasvaa	8,3 + 28,4 €/100 kg/net	5	
1517 90 10	- - joissa on enemmän kuin 10 painoprosenttia mutta enintään 15 painoprosenttia maitorasvaa	8,3 + 28,4 €/100 kg/net	5	
1522 00 31	- - - neutralointimassa (soap-stock)	29,9 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1522 00 39	- - - muut	47,8 €/100 kg/net	5	
1601 00 91	- - makkarat, kuivatut tai levitteiksi valmistetut, kypsentämättömät	149,4 €/100 kg/net	5	
1601 00 99	- - muut	100,5 €/100 kg/net	5	
1602 10 00	- homogenoitunut valmisteet	16,6	3	
1602 20 10	- - hanhen- tai ankanmaksasta valmistetut	10,2	3	
1602 20 90	- - muut	16	3	
1602 31 11	- - - - joissa on yksinomaan kypsentämätöntä kalkkunanlihaa	102,4 €/100 kg/net	3	
1602 31 19	- - - - muut	102,4 €/100 kg/net	3	
1602 31 80	- - - muut	102,4 €/100 kg/net	3	
1602 32 11	- - - - kypsentämättömät	86,7 €/100 kg/net	3	
1602 32 19	- - - - muut	102,4 €/100 kg/net	3	
1602 32 30	- - - joissa on vähintään 25 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 57 painoprosenttia siipikarjan lihaa tai muita osia	10,9	3	
1602 32 90	- - - muut	10,9	3	
1602 39 21	- - - - kypsentämättömät	86,7 €/100 kg/net	3	
1602 39 29	- - - - muut	10,9	3	
1602 39 85	- - - muut	10,9	3	
1602 41 10	- - - kesyä sikaa	156,8 €/100 kg/net	5	
1602 42 10	- - - kesyä sikaa	129,3 €/100 kg/net	5	
1602 49 11	- - - - selkä ilman niskaa ja sen palat, myös selästä ja kinkusta tehdyt sekavalmisteet	156,8 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1602 49 13	- - - - niska ja sen palat, myös niskasta ja lavasta tehdyt sekavalmisteen	129,3 €/100 kg/net	5	
1602 49 15	- - - - muut sekavalmisteen, joissa on kinkkua, lapaa, selkää tai niskaa taikka niiden paloja	129,3 €/100 kg/net	5	
1602 49 19	- - - - muut	85,7 €/100 kg/net	5	
1602 49 30	- - - - joissa on vähintään 40 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 80 painoprosenttia lihaa tai muita eläimenosia (mukaan lukien ihra ja rasva lajista tai alkuperästä riippumatta)	75 €/100 kg/net	5	
1602 49 50	- - - - joissa on vähemmän kuin 40 painoprosenttia lihaa tai muita eläimenosia (mukaan lukien ihra ja rasva lajista tai alkuperästä riippumatta)	54,3 €/100 kg/net	5	
1602 50 10	- - kypsentämättömät; kypsennetystä lihasta tai kypsennetyistä muista eläimenosista sekä kypsentämättömästä lihasta tai kypsentämättömistä muista eläimenosista tehdyt sekavalmisteen	303,4 €/100 kg/net	5	
1602 90 51	- - - - joissa on kesyn sian lihaa tai kesyä sikaa olevia muita eläimenosia	85,7 €/100 kg/net	5	
1602 90 61	- - - - - kypsentämättömät; kypsennetystä lihasta tai kypsennetyistä muista eläimenosista sekä kypsentämättömästä lihasta tai kypsentämättömistä muista eläimenosista tehdyt sekavalmisteen	303,4 €/100 kg/net	5	
1604 11 00	- - tyynenmerenlohet, merilohi ja tonavanjokilohi	5,5	5	
1604 12 10	- - - fileet, raa'at, ainoastaan taikinalla tai korppujauhoilla päällystetyt, myös öljyssä esikypsennetyt, jäädytetyt	15	5	
1604 12 91	- - - - ilmanpitävissä pakkauksissa	20	5	
1604 12 99	- - - - muut	20	5	
1604 13 11	- - - - oliiviöljyssä	12,5	5	
1604 13 19	- - - - muut	12,5	5	
1604 13 90	- - - muut	12,5	5	
1604 14 11	- - - - kasviöljyssä	24	X	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1604 14 16	- - - - fileet (ns. "loins")	24	X	
1604 14 18	- - - - muut	24	X	
1604 14 90	- - - sardat (<i>Sarda</i> spp.)	25	X	
1604 15 11	- - - - fileet	25	5	
1604 15 19	- - - - muut	25	5	
1604 15 90	- - - <i>Scomber australasicus</i> -lajin makrilli	20	5	
1604 16 00	- - sardelli (aito anjovis)	25	5	
1604 17 00	- - ankeriaat	20	5	
1604 19 10	- - - lohikalat, muut kuin tyynenmerenlohet, merilohi ja tonavanjokilohi	7	5	
1604 19 31	- - - - fileet (ns. "loins")	24	5	
1604 19 39	- - - - muut	24	5	
1604 19 50	- - - <i>Orcynopsis unicolor</i> -lajin kala (juovaton sarda)	12,5	5	
1604 19 91	- - - - fileet, raa'at, ainoastaan taikinalla tai korppujauhoilla päällystetyt, myös öljyssä esikypsytetyt, jäädytetyt	7,5	5	
1604 19 92	- - - - turskat (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>)	20	5	
1604 19 93	- - - - seiti (<i>Pollachius virens</i>)	20	5	
1604 19 94	- - - - kummeliturskat (<i>Merluccius</i> spp.) ja suomuturskat (<i>Urophycis</i> spp.)	20	5	
1604 19 95	- - - - alaskanseiti (<i>Theragra chalcogramma</i>) ja lyyraturskat (<i>Pollachius pollachius</i>)	20	5	
1604 19 97	- - - - muut	20	5	
1604 20 05	- - surimivalmisteet	20	X	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1604 20 10	- - - tyynenmerenlohesta, merilohesta tai tonavanjokilohesta	5,5	5	
1604 20 70	- - - tonnikalasta, boniitista tai muusta Euthynnus-suvun kalasta	24	X	
1604 31 00	- - kaviaari	20	5	
1604 32 00	- - kaviaarinkorvikkeet	20	5	
1605 40 00	- muut äyriäiset	20	5	
1701 12 10	- - - puhdistettavaksi tarkoitettu	33,9 €/100 kg/net	5	
1701 12 90	- - - muu	41,9 €/100 kg/net	5	
1701 13 10	- - - puhdistettavaksi tarkoitettu	33,9 €/100 kg/net	5	
1701 13 90	- - - muu	41,9 €/100 kg/net	5	
1701 14 10	- - - puhdistettavaksi tarkoitettu	33,9 €/100 kg/net	5	
1701 14 90	- - - muu	41,9 €/100 kg/net	5	
1701 91 00	- - lisättyä maku- tai väriainetta sisältävä	41,9 €/100 kg/net	5	
1701 99 10	- - - valkoinen sokeri	41,9 €/100 kg/net	5	
1701 99 90	- - - muu	41,9 €/100 kg/net	5	
1702 11 00	- - laktoosipitoisuus vedettömänä laktoosina ilmaistuna vähintään 99 prosenttia kuiva-aineen painosta	14 €/100 kg/net	5	
1702 19 00	- - muut	14 €/100 kg/net	5	
1702 20 10	- - jähmeä vaahterasokeri, lisättyä maku- tai väriainetta sisältävä	0,4 €/100 kg/net (per 1 paino-% sakkaroosia)	5	
1702 30 10	- - isoglukoosi	50,7 €/100 kg/net mas	5	
1702 30 50	- - - valkoisena kiteisenä jauheena, myös yhteenpuristettuna	26,8 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1702 30 90	- - - muut	20 €/100 kg/net	5	
1702 40 10	- - isoglukoosi	50,7 €/100 kg/net mas	5	
1702 40 90	- - muu	20 €/100 kg/net	5	
1702 50 00	- kemiallisesti puhdas fruktoosi	16 + 50,7 €/100 kg/net mas	X	
1702 60 10	- - isoglukoosi	50,7 €/100 kg/net mas	5	
1702 60 80	- - inuliinisiirappi	0,4 €/100 kg/net (per 1 paino-% sakkaroosia)	5	
1702 60 95	- - muut	0,4 €/100 kg/net (per 1 paino-% sakkaroosia)	5	
1702 90 30	- - isoglukoosi	50,7 €/100 kg/net mas	5	
1702 90 50	- - maltodekstriini ja maltodekstriinisiirappi	20 €/100 kg/net	5	
1702 90 71	- - - jossa on sakkaroosia vähintään 50 prosenttia kuivapainosta	0,4 €/100 kg/net (per 1 paino-% sakkaroosia)	5	
1702 90 75	- - - - jauheena, myös yhteenpuristettuna	27,7 €/100 kg/net	5	
1702 90 79	- - - - muut	19,2 €/100 kg/net	5	
1702 90 80	- - inuliinisiirappi	0,4 €/100 kg/net (per 1 paino-% sakkaroosia)	5	
1702 90 95	- - muut	0,4 €/100 kg/net (per 1 paino-% sakkaroosia)	5	
1704 10 10	- - jossa on vähemmän kuin 60 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna)	6,2 + 27,1 €/100 kg/net MAX 17,9	5	
1704 10 90	- - jossa on vähintään 60 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna)	6,3 + 30,9 €/100 kg/net MAX 18,2	5	
1704 90 10	- - lakritsiuute, jossa on sakkaroosia enemmän kuin 10 painoprosenttia mutta ei muita lisättyjä aineita	13,4	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1704 90 30	-- valkoinen suklaa	9,1 + 45,1 €/100 kg/net MAX 18,9 + 16,5 € /100 kg/net	5	
1704 90 51	--- pastat ja massat, myös marsipaani, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino vähintään 1 kg	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1704 90 55	--- kurkkupastillit ja yskänkaramellit	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1704 90 61	--- valmisteet, joissa on erillinen kova sokerikuorrutuskerros	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1704 90 65	---- viini- ja hedelmäkumit, geleemakeiset sekä hedelmäpastat, jotka ovat sokerimakeisina	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1704 90 71	---- keitetyt makeiset, myös täytetyt	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1704 90 75	---- toffees ja niiden kaltaiset makeiset	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1704 90 81	----- tabletit, jotka on valmistettu puristamalla	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1704 90 99	----- muut	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	X	
1803 10 00	- josta rasvaa ei ole poistettu	9,6	5	
1803 20 00	- josta rasva on joko kokonaan tai osittain poistettu	9,6	5	
1804 00 00	Kaakaovoi, -rasva ja -öljy	7,7	5	
1805 00 00	Kaakaopöytä, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön	8	5	
1806 10 15	-- jossa ei ole lainkaan sakkaroosia tai jossa on vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttiso-keri sakkaroosina ilmaistuna) tai isoglukoosia sakkaroosina ilmaistuna	8	5	
1806 10 20	-- jossa on vähintään 5 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 65 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttiso-keri sakkaroosina ilmaistuna) tai isoglukoosia sakkaroosina ilmaistuna	8 + 25,2 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1806 10 30	-- jossa on vähintään 65 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 80 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna) tai isoglukoosia sakkaroosina ilmaistuna	8 + 31,4 €/100 kg/net	3	
1806 10 90	-- jossa on vähintään 80 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna) tai isoglukoosia sakkaroosina ilmaistuna	8 + 41,9 €/100 kg/net	3	
1806 20 10	-- joissa on vähintään 31 painoprosenttia kaakaovoita tai jotka sisältävät kaakaovoita ja maitorasvaa yhteensä vähintään 31 painoprosenttia	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 20 30	-- joissa on kaakaovoita ja maitorasvaa yhteensä vähintään 25 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 31 painoprosenttia	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 20 50	--- joissa on vähintään 18 painoprosenttia kaakaovoita	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 20 70	--- "chocolate milk crumb"	15,4 + EA	5	
1806 20 80	--- suklaakuorrutteet	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 20 95	--- muut	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 31 00	-- täytetyt	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 32 10	--- lisättyä viljaa, hedelmää tai pähkinää sisältävät	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 32 90	--- muut	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 90 11	---- alkoholia sisältävät	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 90 19	---- muut	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 90 31	---- täytetyt	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 90 39	---- täyttämättömät	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1806 90 50	-- sokerivalmisteet ja niiden korvikkeet, jotka perustuvat muihin makeutusaineisiin kuin sokeriin, kaakaota sisältävät	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 90 60	-- kaakaota sisältävät levitteet	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 90 70	-- kaakaota sisältävät valmisteet juomien valmistukseen	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 90 90	-- muut	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1901 10 00	- pikkulasten ruoaksi tarkoitettut valmisteet vähittäismyyntipakauksissa	7,6 + EA	5	
1901 20 00	- seokset ja taikinat, nimikkeen 1905 leipomatuotteiden valmistukseen tarkoitettut	7,6 + EA	3	
1901 90 11	--- kuivauutteen määrä vähintään 90 painoprosenttia	5,1 + 18 €/100 kg/net	3	
1901 90 19	--- muu	5,1 + 14,7 €/100 kg/net	3	
1901 90 91	--- jotka eivät sisällä maitorasvoja, sakkaroosia, isoglukoosia, glukoosia tai tärkkelystä tai jotka sisältävät vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri) tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä, eivät kuitenkaan nimikkeiden 0401—0404 tuotteista jauheeksi valmistettuja elintarvikkeita	12,8	3	
1901 90 99	--- muut	7,6 + EA	5	
1902 11 00	-- muna sisältävät	7,7 + 24,6 €/100 kg/net	5	
1902 19 10	--- jotka eivät sisällä tavallisia vehnäjauhoja	7,7 + 24,6 €/100 kg/net	3	
1902 19 90	--- muut	7,7 + 21,1 €/100 kg/net	3	
1902 20 10	-- joissa on enemmän kuin 20 painoprosenttia kalaa, äyriäisiä, nilviäisiä tai muita vedessä eläviä selkärangattomia	8,5	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1902 20 30	- - joissa on enemmän kuin 20 painoprosenttia makkaraa ja sen kaltaisia tuotteita, lihaa ja muita eläimenosia (mukaan lukien rasva lajista tai alkuperästä riippumatta)	54,3 €/100 kg/net	3	
1902 20 91	- - - kypsennetyt	8,3 + 6,1 €/100 kg/net	3	
1902 20 99	- - - muut	8,3 + 17,1 €/100 kg/net	3	
1902 30 10	- - kuivatut	6,4 + 24,6 €/100 kg/net	3	
1902 30 90	- - muut	6,4 + 9,7 €/100 kg/net	3	
1902 40 10	- - valmistamaton	7,7 + 24,6 €/100 kg/net	5	
1902 40 90	- - muu	6,4 + 9,7 €/100 kg/net	5	
1903 00 00	Tapioka ja tärkkelyksestä valmistetut tapiokankorvikkeet, hiutaleina, jyvinä, helmisuurimoina, seulomisjääminä tai niiden kaltaisessa muodossa	6,4 + 15,1 €/100 kg/net	5	
1904 10 10	- - maissista tehdyt	3,8 + 20 €/100 kg/net	5	
1904 10 30	- - riisistä tehdyt	5,1 + 46 €/100 kg/net	5	
1904 10 90	- - muut	5,1 + 33,6 €/100 kg/net	5	
1904 20 10	- - myslin kaltaiset valmisteet, jotka perustuvat paahtamattomiin viljahiutaleisiin	9 + EA	5	
1904 20 91	- - - maissista tehdyt	3,8 + 20 €/100 kg/net	5	
1904 20 95	- - - riisistä tehdyt	5,1 + 46 €/100 kg/net	5	
1904 20 99	- - - muut	5,1 + 33,6 €/100 kg/net	5	
1904 30 00	- bulgurvehnä	8,3 + 25,7 €/100 kg/net	5	
1904 90 10	- - riisistä tehdyt	8,3 + 46 €/100 kg/net	5	
1904 90 80	- - muut	8,3 + 25,7 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1905 10 00	- näkkileipä	5,8 + 13 €/100 kg/net	5	
1905 20 10	- - joissa on vähemmän kuin 30 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna)	9,4 + 18,3 €/100 kg/net	5	
1905 20 30	- - joissa on vähintään 30 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna)	9,8 + 24,6 €/100 kg/net	5	
1905 20 90	- - joissa on vähintään 50 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna)	10,1 + 31,4 €/100 kg/net	5	
1905 31 11	- - - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 85 g	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 31 19	- - - - muut	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 31 30	- - - - joissa on maitorasvaa vähintään 8 painoprosenttia	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 31 91	- - - - - täytekeksit	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 31 99	- - - - - muut	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 32 05	- - - joissa on vettä enemmän kuin 10 painoprosenttia	9 + EA MAX 20,7 + AD F/M	5	
1905 32 11	- - - - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 85 g	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 32 19	- - - - - muut	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 32 91	- - - - - suolatut, myös täytetyt	9 + EA MAX 20,7 + AD F/M	5	
1905 32 99	- - - - - muut	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 40 10	- - korput	9,7 + EA	5	
1905 40 90	- - muut	9,7 + EA	5	
1905 90 10	- - happamaton leipä (matzos)	3,8 + 15,9 €/100 kg/net	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
1905 90 20	-- ehtoollisleipä, tyhjät oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet	4,5 + 60,5 €/100 kg/net	3	
1905 90 30	--- ruokaleipä, jossa ei ole lisättyä hunajaa, munaa, juustoa tai hedelmää ja jossa on sokeria enintään 5 prosenttia ja/tai rasvaa enintään 5 prosenttia kuivapainosta	9,7 + EA	3	
1905 90 45	--- keksit ja pikkuleivät	9 + EA MAX 20,7 + AD F/M	3	
1905 90 55	--- puristetut tai paisutetut tuotteet, maustetut tai suolatut	9 + EA MAX 20,7 + AD F/M	3	
1905 90 60	---- lisättyä makeutusainetta sisältävät	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	3	
1905 90 90	---- muut	9 + EA MAX 20,7 + AD F/M	3	
2001 90 30	-- sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	X	
2001 90 40	-- jamssit, bataatit ja niiden kaltaiset syötävät kasvinosat, joissa on vähintään 5 painoprosenttia tärkkelystä	8,3 + 3,8 €/100 kg/net	5	
2003 10 20	-- väliaikaisesti säilötyt, täysin kypsennetyt	18,4 + 191 €/100 kg/net eda	5	
2003 10 30	-- muut	18,4 + 222 €/100 kg/net eda	5	
2004 90 10	-- sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	X	
2005 80 00	- sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	X	
2006 00 31	--- kirsikat	20 + 23,9 €/100 kg/net	5	
2006 00 35	--- trooppiset hedelmät ja trooppiset pähkinät	12,5 + 15 €/100 kg/net	5	
2006 00 38	--- muut	20 + 23,9 €/100 kg/net	5	
2007 10 10	-- sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia	24 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2007 91 10	--- sokeripitoisuus suurempi kuin 30 painoprosenttia	20 + 23 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
2007 91 30	- - - sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia mutta enintään 30 painoprosenttia	20 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2007 99 20	- - - - kastanjasose ja -pasta	24 + 19,7 €/100 kg/net	5	
2007 99 31	- - - - - kirsikoista valmistetut	24 + 23 €/100 kg/net	5	
2007 99 33	- - - - - mansikoista valmistetut	24 + 23 €/100 kg/net	5	
2007 99 35	- - - - - vadelmista valmistetut	24 + 23 €/100 kg/net	5	
2007 99 39	- - - - - muut	24 + 23 €/100 kg/net	5	
2007 99 50	- - - sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia mutta enintään 30 painoprosenttia	24 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 20 11	- - - - sokeripitoisuus suurempi kuin 17 painoprosenttia	25,6 + 2,5 €/100 kg/net	5	
2008 20 31	- - - - sokeripitoisuus suurempi kuin 19 painoprosenttia	25,6 + 2,5 €/100 kg/net	5	
2008 30 19	- - - - muut	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 40 19	- - - - - muut	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 40 31	- - - - sokeripitoisuus suurempi kuin 15 painoprosenttia	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 50 19	- - - - - muut	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 50 51	- - - - sokeripitoisuus suurempi kuin 15 painoprosenttia	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 60 19	- - - - muut	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 70 19	- - - - - muut	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 70 51	- - - - sokeripitoisuus suurempi kuin 15 painoprosenttia	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 80 19	- - - - muut	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 93 19	- - - - - muut	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
2008 93 99	---- lisättyä sokeria sisältämättömät	18,4	3	
2008 97 16	----- trooppisista hedelmistä valmistetut (myös sekoitukset, jotka sisältävät vähintään 50 painoprosenttia trooppisia pähkinöitä ja trooppisia hedelmiä)	16 + 2,6 €/100 kg/net	5	
2008 97 18	----- muut	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 97 32	----- trooppisista hedelmistä valmistetut (myös sekoitukset, jotka sisältävät vähintään 50 painoprosenttia trooppisia pähkinöitä ja trooppisia hedelmiä)	15	3	
2008 99 21	----- sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia	25,6 + 3,8 €/100 kg/net	5	
2008 99 31	----- trooppiset hedelmät	16 + 2,6 €/100 kg/net	5	
2008 99 34	----- muut	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 99 85	----- maissi, muu kuin sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	X	
2008 99 91	----- jamssit, bataatit ja niiden kaltaiset syötävät kasvinosat, joissa on tärkkelystä vähintään 5 painoprosenttia	8,3 + 3,8 €/100 kg/net	5	
2008 99 99	----- muut	18,4	3	
2009 11 11	---- arvo enintään 30 €/100 kg netto	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 11 91	---- arvo enintään 30 €/100 kg netto, lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia sisältävä	15,2 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 19 11	---- arvo enintään 30 €/100 kg netto	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 19 91	---- arvo enintään 30 €/100 kg netto, lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia sisältävä	15,2 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 29 11	---- arvo enintään 30 €/100 kg netto	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 29 91	---- arvo enintään 30 €/100 kg netto, lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia sisältävä	12 + 20,6 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
2009 39 11	- - - - arvo enintään 30 €/100 kg netto	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 39 51	- - - - - jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia	14,4 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 39 91	- - - - - jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia	14,4 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 49 11	- - - - arvo enintään 30 €/100 kg netto	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 49 91	- - - - - jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia	15,2 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 61 10	- - - arvo suurempi kuin 18 €/100 kg netto	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
2009 61 90	- - - arvo enintään 18 €/100 kg netto	22,4 + 27 €/hl	5	
2009 69 11	- - - - arvo enintään 22 €/100 kg netto	40 + 121 €/hl + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 69 19	- - - - muu	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
2009 69 51	- - - - - tiivistetty	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
2009 69 59	- - - - - muu	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
2009 69 71	- - - - - tiivistetty	22,4 + 131 €/hl + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 69 79	- - - - - muu	22,4 + 27 €/hl + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 69 90	- - - - - muu	22,4 + 27 €/hl	5	
2009 79 11	- - - - arvo enintään 22 €/100 kg netto	30 + 18,4 €/100 kg/net	5	
2009 79 91	- - - - - jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia	18 + 19,3 €/100 kg/net	5	
2009 81 11	- - - - arvo enintään 30 €/100 kg netto	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
2009 81 51	----- jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia	16,8 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 89 11	----- arvo enintään 22 €/100 kg netto	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 89 34	----- trooppisista hedelmistä valmistettu	21 + 12,9 €/100 kg/net	5	
2009 89 35	----- muu	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 89 61	----- jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia	19,2 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 89 85	----- trooppisista hedelmistä valmistettu	10,5 + 12,9 €/100 kg/net	5	
2009 89 86	----- muu	16,8 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 90 11	----- arvo enintään 22 €/100 kg netto	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 90 21	----- arvo enintään 30 €/100 kg netto	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 90 31	----- arvo enintään 18 €/100 kg netto, lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia sisältävä	20 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 90 71	----- jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia	15,2 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 90 92	----- trooppisista hedelmistä valmistettu	10,5 + 12,9 €/100 kg/net	5	
2009 90 94	----- muu	16,8 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2101 11 00	-- uutteet, esanssit ja tiivisteet	9	3	
2101 12 92	--- kahviuutteisiin, -esansseihin tai -tiivisteisiin perustuvat valmisteet	11,5	3	
2101 12 98	--- muut	9 + EA	3	
2101 20 98	--- muut	6,5 + EA	3	
2101 30 19	--- muut	5,1 + 12,7 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
2101 30 99	- - - muut	10,8 + 22,7 €/100 kg/net	5	
2102 10 10	- - valikoitu kantahiiva (hiivaviljelmät)	10,9	5	
2102 10 31	- - - kuivattu	12 + 49,2 €/100 kg/net	5	
2102 10 39	- - - muu	12 + 14,5 €/100 kg/net	5	
2102 10 90	- - muu	14,7	5	
2102 20 11	- - - tabletteina, kuutioina tai niiden kaltaisessa muodossa taikka nettopainoltaan enintään 1 kg:n tuotetta lähinnä olevissa pakkauksissa	8,3	5	
2102 20 19	- - - muu	5,1	5	
2102 30 00	- valmistetut leivinjauheet	6,1	5	
2103 10 00	- soijakastike	7,7	3	
2103 20 00	- tomaattiketsuppi ja muut tomaattikastikkeet	10,2	5	
2103 30 90	- - valmistettu sinappi	9	5	
2103 90 90	- - muut	7,7	3	
2104 10 00	- keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten	11,5	3	
2104 20 00	- homogenoidut sekoitetut elintarvikevalmisteet	14,1	5	
2105 00 10	- joissa ei ole lainkaan maitorasvaa tai joissa sitä on vähemmän kuin 3 painoprosenttia	8,6 + 20,2 €/100 kg/net MAX 19,4 + 9,4 €/100 kg/net	5	
2105 00 91	- - vähintään 3 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 7 painoprosenttia	8 + 38,5 €/100 kg/net MAX 18,1 + 7 €/100 kg/net	5	
2105 00 99	- - vähintään 7 painoprosenttia	7,9 + 54 €/100 kg/net MAX 17,8 + 6,9 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
2106 10 20	-- joissa ei ole lainkaan maitorasvaa, sakkaroosia, isoglukoosia, glukoosia tai tärkkelystä, taikka joissa on vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä	12,8	5	
2106 10 80	-- muut	EA	5	
2106 90 20	-- alkoholipitoiset valmisteet (seokset), jollaisia käytetään juomien valmistukseen, muut kuin hyvänhajuisiin aineisiin perustuvat	17,3 MIN 1 €/ % vol/hl	3	
2106 90 30	--- isoglukoosisiirappi	42,7 €/100 kg/net mas	3	
2106 90 51	---- laktoosisiirappi	14 €/100 kg/net	3	
2106 90 55	---- glukoosi- ja maltodekstriinisiirappi	20 €/100 kg/net	3	
2106 90 59	---- muut	0,4 €/100 kg/net	3	
2106 90 98	--- muut	9 + EA	3	
2202 90 91	--- vähemmän kuin 0,2 painoprosenttia	6,4 + 13,7 €/100 kg/net	5	
2202 90 95	--- vähintään 0,2 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 2 painoprosenttia	5,5 + 12,1 €/100 kg/net	5	
2202 90 99	--- vähintään 2 painoprosenttia	5,4 + 21,2 €/100 kg/net	5	
2204 30 92	---- tiivistetty	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
2204 30 94	---- muu	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
2204 30 96	---- tiivistetty	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta
2204 30 98	---- muut	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta	5	Ks. liitteessä 2-A-2 oleva 4 kohta

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
2207 10 00	- denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus vähintään 80 tilavuusprosenttia	19,2 €/hl	5	
2207 20 00	- denaturoitu etyylialkoholi (etanoli) ja muu denaturoitu väki- viina, väkevyydestä riippumatta	10,2 €/hl	5	
2208 40 11	- - - rommi, jossa on muita haihtuvia aineita kuin etyyli- ja metyylialkoholia vähintään 225 grammaa hehtolitrassa puh- dasta alkoholia (sallittu poikkeama 10 prosenttia)	0,6 €/ % vol/hl + 3,2 €/hl	5	
2208 40 39	- - - - muu	0,6 €/ % vol/hl + 3,2 €/hl	5	
2208 40 51	- - - rommi, jossa on muita haihtuvia aineita kuin etyyli- ja metyylialkoholia vähintään 225 grammaa hehtolitrassa puh- dasta alkoholia (sallittu poikkeama 10 prosenttia)	0,6 €/ % vol/hl	5	
2208 40 99	- - - - muu	0,6 €/ % vol/hl	5	
2208 90 91	- - - enintään 2 litraa vetävissä astioissa	1 €/ % vol/hl + 6,4 €/hl	5	
2208 90 99	- - - enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa	1 €/ % vol/hl	5	
2302 10 10	- - tärkkelyspitoisuus enintään 35 painoprosenttia	44 €/t	5	
2302 10 90	- - muut	89 €/t	5	
2302 30 10	- - joiden tärkkelyspitoisuus on enintään 28 painoprosenttia ja joista se osuus, joka läpäisee seulan, jonka silmäkoko on 0,2 mm, on enintään 10 painoprosenttia, tai jos enemmän kuin 10 painoprosenttia läpäisee seulan, niin tämän osuuden tuhkapitoisuus on vähintään 1,5 prosenttia kuiva-aineen painosta	44 €/t	5	
2302 30 90	- - muut	89 €/t	5	
2302 40 02	- - - tärkkelyspitoisuus enintään 35 painoprosenttia	44 €/t	5	
2302 40 08	- - - muut	89 €/t	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
2302 40 10	- - - joiden tärkkelyspitoisuus on enintään 28 painoprosenttia ja joista se osuus, joka läpäisee seulan, jonka silmäkoko on 0,2 mm, on enintään 10 painoprosenttia, tai jos enemmän kuin 10 painoprosenttia läpäisee seulan, niin tämän osuuden tuhkapitoisuus on vähintään 1,5 prosenttia kuiva-aineen painosta	44 €/t	5	
2302 40 90	- - - muut	89 €/t	5	
2303 10 11	- - - suurempi kuin 40 painoprosenttia	320 €/t	5	
2306 90 19	- - - - joissa on enemmän kuin 3 painoprosenttia oliiviöljyä	48 €/t	5	
2307 00 19	- - muu	1,62 €/kg/tot. alc.	5	
2308 00 19	- - muu	1,62 €/kg/tot. alc.	5	
2309 10 13	- - - - - jossa on maitotuotteita vähintään 10 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia	498 €/t	5	
2309 10 15	- - - - - jossa on maitotuotteita vähintään 50 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 75 painoprosenttia	730 €/t	5	
2309 10 19	- - - - - jossa on maitotuotteita vähintään 75 painoprosenttia	948 €/t	5	
2309 10 33	- - - - - jossa on maitotuotteita vähintään 10 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia	530 €/t	5	
2309 10 39	- - - - - jossa on maitotuotteita vähintään 50 painoprosenttia	888 €/t	5	
2309 10 51	- - - - - jossa ei ole lainkaan maitotuotteita tai jossa niitä on vähemmän kuin 10 painoprosenttia	102 €/t	5	
2309 10 53	- - - - - jossa on maitotuotteita vähintään 10 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia	577 €/t	5	
2309 10 59	- - - - - jossa on maitotuotteita vähintään 50 painoprosenttia	730 €/t	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
2309 10 70	--- jossa ei ole tärkkelystä, glukoosia, glukoosisiirappia, maltodekstriiniä tai maltodekstriinisiirappia, mutta jossa on maitotuotteita	948 €/t	5	
2309 90 31	----- joissa ei ole lainkaan maitotuotteita tai joissa niitä on vähemmän kuin 10 painoprosenttia	23 €/t	5	
2309 90 33	----- joissa on maitotuotteita vähintään 10 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia	498 €/t	5	
2309 90 35	----- joissa on maitotuotteita vähintään 50 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 75 painoprosenttia	730 €/t	5	
2309 90 39	----- joissa on maitotuotteita vähintään 75 painoprosenttia	948 €/t	5	
2309 90 41	----- joissa ei ole lainkaan maitotuotteita tai joissa niitä on vähemmän kuin 10 painoprosenttia	55 €/t	5	
2309 90 43	----- joissa on maitotuotteita vähintään 10 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia	530 €/t	5	
2309 90 49	----- joissa on maitotuotteita vähintään 50 painoprosenttia	888 €/t	5	
2309 90 51	----- joissa ei ole lainkaan maitotuotteita tai joissa niitä on vähemmän kuin 10 painoprosenttia	102 €/t	5	
2309 90 53	----- joissa on maitotuotteita vähintään 10 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia	577 €/t	5	
2309 90 59	----- joissa on maitotuotteita vähintään 50 painoprosenttia	730 €/t	5	
2309 90 70	---- jossa ei ole lainkaan tärkkelystä, glukoosia, glukoosisiirappia, maltodekstriiniä tai maltodekstriinisiirappia, mutta jossa on maitotuotteita	948 €/t	5	
2401 10 35	-- "light air-cured"-tupakka	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 10 60	-- "sun-cured" itämainen tupakka	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
2401 10 70	- - "dark air-cured"-tupakka	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 10 85	- - "flue-cured"-tupakka	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 10 95	- - muut	10 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 20 35	- - "light air-cured"-tupakka	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 20 60	- - "sun-cured" itämainen tupakka	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 20 70	- - "dark air-cured"-tupakka	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 20 85	- - "flue-cured"-tupakka	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 20 95	- - muut	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 30 00	- tupakanjätteet	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2402 10 00	- tupakkaa sisältävät sikarit ja pikkusikarit	26	5	
2402 20 10	- - mausteneilikkaa sisältävät	10	5	
2402 20 90	- - muut	57,6	5	
2402 90 00	- muut	57,6	5	
2403 11 00	- - tämän ryhmän 1 alanimikehuomautuksessa tarkoitetut vesi-piipputupakka	74,9	5	
2403 19 10	- - - tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 500 g	74,9	5	
2403 19 90	- - - muu	74,9	5	
2403 91 00	- - "homogenoitu" tai "rekonstruoitu" tupakka	16,6	5	
2403 99 10	- - - purutupakka ja nuuska	41,6	5	
2403 99 90	- - - muut	16,6	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
2905 32 00	-- propeeniglykoli (propaani-1,2-dioli)	5,5	3	
2905 43 00	-- mannitoli	9,6 + 125,8 €/100 kg/net	5	
2905 44 11	---- jossa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitolipitoisuudesta laskettuna	7,7 + 16,1 €/100 kg/net	5	
2905 44 19	---- muut	9 + 37,8 €/100 kg/net	5	
2905 44 91	---- joissa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitolipitoisuudesta laskettuna	7,7 + 23 €/100 kg/net	5	
2905 44 99	---- muut	9 + 53,7 €/100 kg/net	5	
2917 36 00	-- tereftaalihappo ja sen suolat	6,5	3	
2917 39 95	--- muut	6,5	3	
2922 49 85	--- muut	6,5	3	
2922 50 00	- aminoalkoholifenolit, aminohappofenolit ja muut happifunktioidiset aminoyhdisteet	6,5	5	
2930 50 00	- kaptafoli (ISO) ja metamidofossi (ISO)	6,5	3	
2930 90 99	-- muut	6,5	5	
2932 19 00	-- muut	6,5	3	
2933 29 90	--- muut	6,5	3	
2933 39 99	--- muut	6,5	3	
2933 79 00	-- muut laktaamit	6,5	3	
2934 99 90	--- muut	6,5	3	
3302 10 10	---- todellinen alkoholipitoisuus suurempi kuin 0,5 tilavuusprosenttia	17,3 MIN 1 €/100 vol/hl	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
3302 10 21	- - - - - joissa ei ole lainkaan maitorasvaa, sakkaroosia, isogluukoosia, glukoosia tai tärkkelystä, taikka joissa on vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia tai isogluukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä	12,8	5	
3302 10 29	- - - - - muut	9 + EA	5	
3502 11 90	- - - muu	123,5 €/100 kg/net	5	
3502 19 90	- - - muu	16,7 €/100 kg/net	5	
3502 20 91	- - - kuivattu (esim. levyinä, suomuina, hiutaleina tai jauheena)	123,5 €/100 kg/net	5	
3502 20 99	- - - muu	16,7 €/100 kg/net	5	
3505 10 10	- - dekstriini	9 + 17,7 €/100 kg/net	5	
3505 10 90	- - - muu	9 + 17,7 €/100 kg/net	5	
3505 20 10	- - joissa on vähemmän kuin 25 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä	8,3 + 4,5 €/100 kg/net MAX 11,5	5	
3505 20 30	- - joissa on vähintään 25 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 55 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä	8,3 + 8,9 €/100 kg/net MAX 11,5	5	
3505 20 50	- - joissa on vähintään 55 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 80 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä	8,3 + 14,2 €/100 kg/net MAX 11,5	5	
3505 20 90	- - joissa on vähintään 80 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä	8,3 + 17,7 €/100 kg/net MAX 11,5	5	
3603 00 90	- muut	6,5	3	
3809 10 10	- - joissa on vähemmän kuin 55 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita	8,3 + 8,9 €/100 kg/net MAX 12,8	5	
3809 10 30	- - joissa on vähintään 55 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 70 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita	8,3 + 12,4 €/100 kg/net MAX 12,8	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
3809 10 50	- - joissa on vähintään 70 painoprosenttia mutta vähemmän kuin 83 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita	8,3 + 15,1 €/100 kg/net MAX 12,8	5	
3809 10 90	- - joissa on vähintään 83 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita	8,3 + 17,7 €/100 kg/net MAX 12,8	5	
3824 60 11	- - - jossa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitolipitoisuudesta laskettuna	7,7 + 16,1 €/100 kg/net	5	
3824 60 19	- - - muu	9 + 37,8 €/100 kg/net	5	
3824 60 91	- - - jossa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitolipitoisuudesta laskettuna	7,7 + 23 €/100 kg/net	5	
3824 60 99	- - - muut	9 + 53,7 €/100 kg/net	5	
3902 90 90	- - muut	6,5	3	
3906 10 00	- poly(metyylimetakrylaatti)	6,5	3	
3906 90 90	- - muut	6,5	3	
3907 10 00	- polyasetaalit	6,5	3	
3907 20 20	- - - muut	6,5	3	
3907 20 99	- - - muut	6,5	3	
3907 30 00	- epoksihartsit	6,5	3	
3907 40 00	- polykarbonaatit	6,5	3	
3907 60 20	- - viskositeetiluku vähintään 78 ml/g	6,5	5	
3913 90 00	- muut	6,5	5	
4010 11 00	- - ainoastaan metallilla vahvistetut	6,5	5	
4010 12 00	- - ainoastaan tekstiiliaineilla vahvistetut	6,5	5	
4010 19 00	- - muut	6,5	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
4010 31 00	-- päättömät käyttöhihnat, joiden poikkileikkaus on puoli-suunnikkaan muotoinen (kiilahihnat), kiilauurretut, ulkopinnan ympärysmitta suurempi kuin 60 cm mutta enintään 180 cm	6,5	5	
4010 32 00	-- päättömät käyttöhihnat, joiden poikkileikkaus on puoli-suunnikkaan muotoinen (kiilahihnat), muut kuin kiilauurretut, ulkopinnan ympärysmitta suurempi kuin 60 cm mutta enintään 180 cm	6,5	5	
4010 33 00	-- päättömät käyttöhihnat, joiden poikkileikkaus on puoli-suunnikkaan muotoinen (kiilahihnat), kiilauurretut, ulkopinnan ympärysmitta suurempi kuin 180 cm mutta enintään 240 cm	6,5	5	
4010 34 00	-- päättömät käyttöhihnat, joiden poikkileikkaus on puoli-suunnikkaan muotoinen (kiilahihnat), muut kuin kiilauurretut, ulkopinnan ympärysmitta suurempi kuin 180 cm mutta enintään 240 cm	6,5	5	
4010 35 00	-- päättömät synkronihihnat, ulkopinnan ympärysmitta suurempi kuin 60 cm mutta enintään 150 cm	6,5	5	
4010 36 00	-- päättömät synkronihihnat, ulkopinnan ympärysmitta suurempi kuin 150 cm mutta enintään 198 cm	6,5	5	
4010 39 00	-- muut	6,5	5	
4104 11 90	---- muut	5,5	3	
4104 19 90	---- muut	5,5	3	
4104 41 19	---- muut	6,5	3	
4104 41 51	----- kokonaiset vuodat ja nahat, yhden nahan pinta-ala yli 28 neliöjalkaa (2,6 m ²)	6,5	3	
4104 41 59	----- muu	6,5	3	
4104 41 90	---- muut	5,5	3	
4104 49 19	---- muut	6,5	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
4104 49 51	----- kokonaiset vuodat ja nahat, yhden nahan pinta-ala yli 28 neliöjalkaa (2,6 m ²)	6,5	3	
4104 49 59	----- muu	6,5	3	
4104 49 90	----- muut	5,5	3	
4107 11 11	----- boksintahka	6,5	3	
4107 11 19	----- muu	6,5	3	
4107 11 90	--- muu	6,5	3	
4107 12 11	----- boksintahka	6,5	3	
4107 12 19	----- muu	6,5	3	
4107 12 91	----- nautaeläinten (myös puhvelien) nahka	5,5	3	
4107 12 99	----- hevoseläinten nahka	6,5	3	
4107 19 10	--- nautaeläinten (myös puhvelien) nahka, yhden nahan pinta-ala enintään 28 neliöjalkaa (2,6 m ²)	6,5	3	
4107 19 90	--- muu	6,5	3	
4107 91 10	--- pohjanahka	6,5	3	
4107 91 90	--- muu	6,5	3	
4107 99 10	--- nautaeläinten (myös puhvelien) nahka	6,5	3	
4107 99 90	--- hevoseläinten nahka	6,5	3	
4202 12 11	----- attasealaukut, salkut, koululaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet	9,7	5	
4202 12 19	----- muut	9,7	5	
4202 12 50	--- muottiin puristettua muovia	5,2	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
4202 19 10	- - - alumiinia	5,7	3	
4202 92 11	- - - - matkakassit ja -pussit, meikkilaukut ja -pussit (toilet bags), selkäreput ja urheiluvälinelaukut	9,7	3	
4202 92 15	- - - - soittimien kotelot ja laukut	6,7	3	
4202 92 19	- - - - muut	9,7	3	
4203 21 00	- - erityisesti urheilukäyttöön suunnitellut	9	5	
4203 29 90	- - - muut	7	5	
4411 12 90	- - - muu	7	5	
4411 14 90	- - - muu	7	3	
4411 92 10	- - - mekaanisesti työstämätön ja pintapeitteetön	7	5	
4411 92 90	- - - muu	7	5	
4412 10 00	- bambua	10	5	
4412 31 10	- - - acajou d'Afrique, dark red meranti, light red meranti, limba, mahonki (<i>Swietenia</i> spp.), obeche, okoumé, sapelli, sipo, palissandre de Para, palissandre de Rio, palissandre de Rosepuuta, virola tai white lauan	10	5	
4412 31 90	- - - muut	7	3	
4412 32 10	- - - hevostkastanja, hikkori, jalava, kastanja, kirsikkapuu, koivu, leppä, limetti, plataani, poppeli, pyökki, saarni, saksanpähkinäpuu, tammi, tulppaanipuu, vaahtera, valeakasia tai valkopyökki	7	3	
4412 32 90	- - - muut	7	3	
4412 94 10	- - - joissa ainakin yksi pintaviiluista on lehtipuuta	10	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
4412 99 40	- - - - - hevostastanja, hikkori, jalava, kastanja, kirsikkapuu, koivu, leppä, limetti, plataani, poppeli, pyökki, saarni, saksanpähkinäpuu, tammi, tulppaanipuu, vaahtera, valeakasia tai valkopyökki	10	5	
4412 99 50	- - - - - muut	10	5	
4412 99 85	- - - - - muut	10	5	
5007 20 11	- - - valkaisematon, keitetty ja valkaistu	6,9	3	
5007 20 19	- - - muu	6,9	3	
5007 20 39	- - - - - muut	7,5	3	
5007 20 41	- - - läpikuultavat kankaat (rei'ikäs kudós)	7,2	3	
5007 20 59	- - - - - värjätyt	7,2	3	
5007 20 69	- - - - - muut	7,2	3	
5007 20 71	- - - - - painetut	7,2	3	
5007 90 10	- - valkaisemattomat, keitetty tai valkaistut	6,9	3	
5007 90 30	- - värjätyt	6,9	3	
5007 90 50	- - erivärisistä langoista kudotut	6,9	3	
5007 90 90	- - painetut	6,9	3	
5111 11 00	- - paino enintään 300 g/m ²	8	3	
5112 20 00	- muut, sekoitettuna pääasiallisesti tai yksinomaan tekokuitufilamenttien kanssa	8	3	
5208 11 90	- - - muut	8	3	
5208 12 16	- - - - - enintään 165 cm	8	3	
5208 12 19	- - - - - suurempi kuin 165 cm	8	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
5208 12 96	- - - - enintään 165 cm	8	3	
5208 12 99	- - - - suurempi kuin 165 cm	8	3	
5208 13 00	- - 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat	8	3	
5208 19 00	- - muut kankaat	8	3	
5208 22 16	- - - - enintään 165 cm	8	3	
5208 22 96	- - - - enintään 165 cm	8	3	
5208 32 16	- - - - enintään 165 cm	8	3	
5208 32 19	- - - - suurempi kuin 165 cm	8	3	
5208 32 96	- - - - enintään 165 cm	8	3	
5208 33 00	- - 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat	8	3	
5208 42 00	- - palttina, paino suurempi kuin 100 g/m ²	8	3	
5208 43 00	- - 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat	8	3	
5208 49 00	- - muut kankaat	8	3	
5208 52 00	- - palttina, paino suurempi kuin 100 g/m ²	8	3	
5208 59 90	- - - muut	8	3	
5209 11 00	- - palttina	8	3	
5209 19 00	- - muut kankaat	8	3	
5209 21 00	- - palttina	8	3	
5209 31 00	- - palttina	8	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
5209 32 00	-- 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat	8	3	
5209 41 00	-- palttina	8	3	
5209 43 00	-- muut 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat	8	3	
5209 52 00	-- 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat	8	3	
5209 59 00	-- muut kankaat	8	3	
5210 11 00	-- palttina	8	3	
5210 19 00	-- muut kankaat	8	3	
5210 21 00	-- palttina	8	3	
5210 29 00	-- muut kankaat	8	3	
5210 31 00	-- palttina	8	3	
5210 32 00	-- 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat	8	3	
5210 41 00	-- palttina	8	3	
5210 49 00	-- muut kankaat	8	3	
5211 11 00	-- palttina	8	3	
5211 12 00	-- 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat	8	3	
5211 20 00	- valkaistut	8	3	
5211 31 00	-- palttina	8	3	
5211 32 00	-- 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat	8	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
5211 39 00	- - muut kankaat	8	3	
5212 14 90	- - - muut sekoitekankaat	8	3	
5212 23 90	- - - muut sekoitekankaat	8	3	
5212 24 90	- - - muut sekoitekankaat	8	3	
5309 19 00	- - muut	8	3	
5309 29 00	- - muut	8	3	
5407 20 11	- - - pienempi kuin 3 m	8	3	
5407 20 19	- - - vähintään 3 m	8	3	
5407 41 00	- - valkaisuamattomat tai valkaistut	8	3	
5407 42 00	- - värjätyt	8	3	
5407 43 00	- - erivärisistä langoista kudotut	8	3	
5407 44 00	- - painetut	8	3	
5407 51 00	- - valkaisuamattomat tai valkaistut	8	3	
5407 52 00	- - värjätyt	8	3	
5407 53 00	- - erivärisistä langoista kudotut	8	3	
5407 54 00	- - painetut	8	3	
5407 61 10	- - - valkaisuamattomat tai valkaistut	8	3	
5407 61 30	- - - värjätyt	8	3	
5407 61 90	- - - painetut	8	3	
5407 69 10	- - - valkaisuamattomat tai valkaistut	8	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
5407 69 90	- - - muut	8	3	
5407 71 00	- - valkaisuamattomat tai valkaistut	8	3	
5407 72 00	- - värjätyt	8	3	
5407 74 00	- - painetut	8	3	
5407 81 00	- - valkaisuamattomat tai valkaistut	8	3	
5407 82 00	- - värjätyt	8	3	
5407 83 00	- - erivärisistä langoista kudotut	8	3	
5407 92 00	- - värjätyt	8	3	
5407 93 00	- - erivärisistä langoista kudotut	8	3	
5408 23 00	- - erivärisistä langoista kudotut	8	3	
5408 34 00	- - painetut	8	3	
5512 11 00	- - valkaisuamattomat tai valkaistut	8	3	
5512 19 90	- - - muut	8	3	
5513 11 20	- - - leveys enintään 165 cm	8	3	
5513 11 90	- - - leveys suurempi kuin 165 cm	8	3	
5513 12 00	- - 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat, polyesterikatkokuitua	8	3	
5513 13 00	- - muut kudotut kankaat polyesterikatkokuitua	8	3	
5513 19 00	- - muut kudotut kankaat	8	3	
5513 21 00	- - palttina, polyesterikatkokuitua	8	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
5513 23 10	- - - 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat	8	3	
5513 23 90	- - - muut	8	3	
5513 29 00	- - muut kudotut kankaat	8	3	
5513 31 00	- - palttina, polyesterikatkokuitua	8	3	
5513 39 00	- - muut kudotut kankaat	8	3	
5513 49 00	- - muut kudotut kankaat	8	3	
5514 11 00	- - palttina, polyesterikatkokuitua	8	3	
5514 12 00	- - 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat, polyesterikatkokuitua	8	3	
5514 19 10	- - - polyesterikatkokuitua	8	3	
5514 19 90	- - - muut	8	3	
5514 21 00	- - palttina, polyesterikatkokuitua	8	3	
5514 22 00	- - 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat, polyesterikatkokuitua	8	3	
5514 29 00	- - muut kudotut kankaat	8	3	
5514 30 10	- - palttina, polyesterikatkokuitua	8	3	
5514 41 00	- - palttina, polyesterikatkokuitua	8	3	
5514 42 00	- - 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat, polyesterikatkokuitua	8	3	
5514 43 00	- - muut kudotut kankaat, polyesterikatkokuitua	8	3	
5515 11 10	- - - valkaisuamattomat tai valkaistut	8	3	
5515 11 90	- - - muut	8	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
5515 12 10	- - - valkaisuamattomat tai valkaistut	8	3	
5515 19 10	- - - valkaisuamattomat tai valkaistut	8	3	
5515 19 90	- - - muut	8	3	
5515 91 10	- - - valkaisuamattomat tai valkaistut	8	3	
5516 11 00	- - valkaisuamattomat tai valkaistut	8	3	
5516 21 00	- - valkaisuamattomat tai valkaistut	8	3	
5516 41 00	- - valkaisuamattomat tai valkaistut	8	3	
5602 10 11	- - - - juuttia tai muuta nimikkeen 5303 niinitestiiilikuutua	6,7	3	
5602 10 19	- - - - muuta tekstiiliainetta	6,7	3	
5602 10 31	- - - - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	6,7	3	
5602 10 38	- - - - muuta tekstiiliainetta	6,7	3	
5602 10 90	- - kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu	6,7	3	
5602 21 00	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	6,7	3	
5602 29 00	- - muuta tekstiiliainetta	6,7	3	
5602 90 00	- muut	6,7	3	
5607 21 00	- - lyhdelanka ja paalinaru	12	3	
5607 29 00	- - muut	12	5	
5607 49 11	- - - - palmikoidut tai punotut	8	3	
5607 49 19	- - - - muut	8	3	
5607 50 11	- - - - palmikoidut	8	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
5607 50 30	- - - enintään 50 000 desitexiä (5 g/m)	8	3	
5607 50 90	- - muuta synteettikuitua	8	3	
5607 90 20	- - manillaa (<i>abaca</i> tai <i>Musa textilis Nee</i>) tai muuta kovaa kuitua (lehtikuitua); juuttia tai muuta nimikkeen 5303 niinitekstiilikuitua	6	3	
5607 90 90	- - muut	8	3	
5608 11 20	- - - side- tai purjelangasta, nuorasta tai köydestä valmistetut	8	3	
5608 11 80	- - - muut	8	3	
5608 19 11	- - - - side- tai purjelangasta, nuorasta tai köydestä valmistetut	8	3	
5608 19 19	- - - - muut	8	3	
5608 19 30	- - - - muut	8	3	
5608 19 90	- - - muut	8	3	
5608 90 00	- muut	8	3	
5701 10 10	- - yhteensä enemmän kuin 10 painoprosenttia silkkiä tai muuta silkkijätettä kuin bourettesilkkiä	8	3	
5701 10 90	- - muut	8 MAX 2,8 €/m ²	3	
5702 31 10	- - - axminster-matot	8	3	
5702 32 10	- - - axminster-matot	8	3	
5702 49 00	- - muuta tekstiiliainetta	8	3	
5702 99 00	- - muuta tekstiiliainetta	8	3	
5703 10 00	- villaa tai hienoa eläimenkarvaa	8	3	
5703 20 12	- - - laatat, pinta-ala enintään 1 m ²	8	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
5703 20 18	- - - muut	8	3	
5704 10 00	- laatat, pinta-ala enintään 0,3 m ²	6,7	3	
5704 90 00	- muut	6,7	3	
5705 00 80	- muuta tekstiiliainetta	8	3	
5801 36 00	- - chenillelankakankaat	8	3	
5804 10 10	- - kuvioimattomat	6,5	3	
5804 10 90	- - muut	8	3	
5804 21 10	- - - mekaanisella puolaukoneella tehdyt	8	3	
5804 21 90	- - - muut	8	3	
5804 29 10	- - - mekaanisella puolaukoneella tehdyt	8	3	
5804 29 90	- - - muut	8	3	
5804 30 00	- käsin tehdyt pitsit ja pitsikankaat	8	3	
5806 10 00	- kudotut nukkanauhat (myös pyyheliinafrotee- ja sen kaltaiset froteenauhat) ja chenillelankanauhat	6,3	3	
5806 20 00	- muut kudotut nauhat, joissa on vähintään 5 painoprosenttia elastomeerilankaa tai kumilankaa	7,5	3	
5806 32 10	- - - joissa on oikea hulpio	7,5	3	
5806 32 90	- - - muut	7,5	3	
5806 39 00	- - muuta tekstiiliainetta	7,5	3	
5806 40 00	- yhteenliimattujen, yhdensuuntaisten lankojen tai kuitujen muodostamat kuteettomat nauhat (bolducs)	6,2	3	
5807 10 10	- - joissa on kudottu merkintä	6,2	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
5807 10 90	- - muut	6,2	3	
5807 90 10	- - huopaa tai kuitukangasta	6,3	3	
5807 90 90	- - muut	8	3	
5810 10 90	- - muut	8	3	
5810 91 90	- - - muut	7,2	3	
5810 92 90	- - - muut	7,2	3	
5901 10 00	- liimalla tai tärkkelyspitoisella aineella päällystetyt tekstiilikaat, jollaisia käytetään kirjankansien päällystämiseen tai sen kaltaiseen tarkoitukseen	6,5	3	
5901 90 00	- muut	6,5	3	
5902 20 90	- - muu	8	3	
5902 90 90	- - muu	8	3	
5903 20 90	- - päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut	8	3	
5903 90 10	- - kyllästetyt	8	3	
5903 90 91	- - - selluloosajohdannaisella tai muulla muovilla, jolloin pinta-puoli on kangasta	8	3	
5903 90 99	- - - muut	8	3	
5905 00 90	- - muut	6	3	
5906 91 00	- - neulosta	6,5	3	
5909 00 10	- synteettikuitua	6,5	3	
5909 00 90	- muuta tekstiiliainetta	6,5	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
5911 40 00	- suodatuskangas, jollaista käytetään öljynpuristimissa tai niiden kaltaisissa laitteissa, myös hiuksista valmistettu	6	3	
6001 10 00	- ”pitkänukkaiset” neulokset	8	3	
6001 92 00	- - tekokuitua	8	3	
6002 90 00	- muut	6,5	3	
6003 30 10	- - raschel-pitsi	8	3	
6004 10 00	- vähintään 5 painoprosenttia elastomeerilankaa mutta ei kumilankaa sisältävät	8	3	
6004 90 00	- muut	6,5	3	
6005 31 50	- - - raschel-pitsi, muu kuin verhoihin tarkoitettu kangas tai verkkokangas	8	3	
6005 32 50	- - - raschel-pitsi, muu kuin verhoihin tarkoitettu kangas tai verkkokangas	8	3	
6005 33 10	- - - verhoihin tarkoitettu kangas, myös verkkokangas	8	3	
6005 33 50	- - - raschel-pitsi, muu kuin verhoihin tarkoitettu kangas tai verkkokangas	8	3	
6005 33 90	- - - muut	8	3	
6005 34 10	- - - verhoihin tarkoitettu kangas, myös verkkokangas	8	3	
6005 34 50	- - - raschel-pitsi, muu kuin verhoihin tarkoitettu kangas tai verkkokangas	8	3	
6005 42 00	- - värjätyt	8	3	
6005 90 90	- - muut	8	3	
6006 31 10	- - - verhoihin tarkoitettu kangas, myös verkkokangas	8	3	
6006 32 90	- - - muut	8	3	
6006 33 10	- - - verhoihin tarkoitettu kangas, myös verkkokangas	8	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6006 34 90	- - - muut	8	3	
6006 43 00	- - erivärisistä langoista neulotut	8	3	
6006 44 00	- - painetut	8	3	
6006 90 00	- muut	8	3	
6101 20 10	- - päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut ja niiden kaltaiset tavarat	12	5	
6101 20 90	- - anorakit (myös hiihtotakit ja -puserot), tuulipuserot, tuulitakit ja niiden kaltaiset tavarat	12	5	
6101 30 10	- - päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut ja niiden kaltaiset tavarat	12	5	
6101 30 90	- - anorakit (myös hiihtotakit ja -puserot), tuulipuserot, tuulitakit ja niiden kaltaiset tavarat	12	5	
6101 90 20	- - päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut ja niiden kaltaiset tavarat	12	5	
6101 90 80	- - anorakit (myös hiihtotakit ja -puserot), tuulipuserot, tuulitakit ja niiden kaltaiset tavarat	12	5	
6102 10 10	- - päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut ja niiden kaltaiset tavarat	12	5	
6102 10 90	- - anorakit (myös hiihtotakit ja -puserot), tuulipuserot, tuulitakit ja niiden kaltaiset tavarat	12	5	
6102 20 10	- - päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut ja niiden kaltaiset tavarat	12	5	
6102 20 90	- - anorakit (myös hiihtotakit ja -puserot), tuulipuserot, tuulitakit ja niiden kaltaiset tavarat	12	3	
6102 30 10	- - päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut ja niiden kaltaiset tavarat	12	5	
6102 30 90	- - anorakit (myös hiihtotakit ja -puserot), tuulipuserot, tuulitakit ja niiden kaltaiset tavarat	12	3	
6102 90 10	- - päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut ja niiden kaltaiset tavarat	12	5	
6102 90 90	- - anorakit (myös hiihtotakit ja -puserot), tuulipuserot, tuulitakit ja niiden kaltaiset tavarat	12	5	
6103 10 10	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6103 10 90	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6103 22 00	-- puuvillaa	12	5	
6103 23 00	-- synteettikuitua	12	5	
6103 29 00	-- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6103 31 00	-- villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6103 32 00	-- puuvillaa	12	5	
6103 33 00	-- synteettikuitua	12	5	
6103 39 00	-- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6103 41 00	-- villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6103 42 00	-- puuvillaa	12	5	
6103 43 00	-- synteettikuitua	12	3	
6103 49 00	-- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6104 13 00	-- synteettikuitua	12	5	
6104 19 20	--- puuvillaa	12	5	
6104 19 90	--- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6104 22 00	-- puuvillaa	12	5	
6104 23 00	-- synteettikuitua	12	5	
6104 29 10	--- villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6104 29 90	--- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6104 31 00	-- villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6104 32 00	-- puuvillaa	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6104 33 00	- - synteettikuitua	12	5	
6104 39 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6104 41 00	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6104 42 00	- - puuvillaa	12	3	
6104 43 00	- - synteettikuitua	12	5	
6104 44 00	- - muuntokuitua	12	5	
6104 49 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6104 51 00	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6104 52 00	- - puuvillaa	12	5	
6104 53 00	- - synteettikuitua	12	3	
6104 59 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6104 61 00	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6104 62 00	- - puuvillaa	12	3	
6104 63 00	- - synteettikuitua	12	3	
6104 69 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6105 10 00	- puuvillaa	12	3	
6105 20 10	- - synteettikuitua	12	3	
6105 20 90	- - muuntokuitua	12	5	
6105 90 10	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6105 90 90	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6106 10 00	- puuvillaa	12	5	
6106 20 00	- tekokuitua	12	3	
6106 90 10	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6106 90 30	- - silkkiä tai silkkiäätettä	12	5	
6106 90 50	- - pellavaa tai ramia	12	5	
6106 90 90	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6107 11 00	- - puuvillaa	12	5	
6107 12 00	- - tekokuitua	12	3	
6107 19 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6107 21 00	- - puuvillaa	12	5	
6107 22 00	- - tekokuitua	12	5	
6107 29 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6107 91 00	- - puuvillaa	12	5	
6107 99 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6108 11 00	- - tekokuitua	12	5	
6108 19 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6108 21 00	- - puuvillaa	12	5	
6108 22 00	- - tekokuitua	12	5	
6108 29 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6108 31 00	- - puuvillaa	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6108 32 00	- - tekokuitua	12	5	
6108 39 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6108 91 00	- - puuvillaa	12	5	
6108 92 00	- - tekokuitua	12	5	
6108 99 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6109 10 00	- puuvillaa	12	3	
6109 90 20	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa tai tekokuitua	12	3	
6109 90 90	- - muuta tekstiiliainetta	12	3	
6110 11 10	- - - neulepuserot ja pujopaidat, joissa on vähintään 50 paino- prosenttia villaa ja joiden paino on vähintään 600 g kappale	10,5	5	
6110 11 30	- - - - miesten tai poikien	12	5	
6110 11 90	- - - - naisten tai tyttöjen	12	3	
6110 12 10	- - - miesten tai poikien	12	5	
6110 12 90	- - - naisten tai tyttöjen	12	5	
6110 19 10	- - - miesten tai poikien	12	5	
6110 19 90	- - - naisten tai tyttöjen	12	5	
6110 20 10	- - kevyet, tiheäsilmukkaiset puserot tai pujopaidat, joissa on poolo- tai pystykaulus	12	5	
6110 20 91	- - - miesten tai poikien	12	3	
6110 20 99	- - - naisten tai tyttöjen	12	3	
6110 30 10	- - kevyet, tiheäsilmukkaiset puserot tai pujopaidat, joissa on poolo- tai pystykaulus	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6110 30 91	- - - miesten tai poikien	12	3	
6110 30 99	- - - naisten tai tyttöjen	12	3	
6110 90 10	- - pellavaa tai ramia	12	5	
6110 90 90	- - muuta tekstiiliainetta	12	3	
6111 20 90	- - muut	12	3	
6111 30 90	- - muut	12	5	
6111 90 19	- - - muut	12	5	
6111 90 90	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6112 11 00	- - puuvillaa	12	5	
6112 12 00	- - synteettikuitua	12	5	
6112 19 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6112 20 00	- hiihtopuvut	12	5	
6112 31 90	- - - muut	12	5	
6112 39 90	- - - muut	12	5	
6112 41 90	- - - muut	12	5	
6112 49 90	- - - muut	12	5	
6113 00 90	- muut	12	5	
6114 20 00	- puuvillaa	12	5	
6114 30 00	- tekokuitua	12	3	
6114 90 00	- muuta tekstiiliainetta	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6115 10 10	-- suonikohjusukat, synteettikuitua	8	5	
6115 10 90	-- muut	12	5	
6115 21 00	-- synteettikuitua, yksinkertainen lanka pienempi kuin 67 desitexiä	12	5	
6115 22 00	-- synteettikuitua, yksinkertainen lanka vähintään 67 desitexiä	12	5	
6115 29 00	-- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6115 30 11	--- polvisukat	12	5	
6115 30 19	--- muut	12	5	
6115 30 90	-- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6115 94 00	-- villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6115 95 00	-- puuvillaa	12	5	
6115 96 10	--- polvisukat	12	5	
6115 96 91	---- naisten pitkät sukat	12	5	
6115 96 99	---- muut	12	5	
6115 99 00	-- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6117 10 00	- hartiahuivit, kaulaliinat ja muut huivit, mantiljat, hunnut ja niiden kaltaiset tavarat	12	5	
6117 80 80	-- muut	12	5	
6117 90 00	- osat	12	5	
6201 11 00	-- villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6201 12 10	--- vaatteet, jotka painavat enintään 1 kg kappale	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6201 12 90	- - - vaatteet, jotka painavat enemmän kuin 1 kg kappale	12	5	
6201 13 10	- - - vaatteet, jotka painavat enintään 1 kg kappale	12	5	
6201 13 90	- - - vaatteet, jotka painavat enemmän kuin 1 kg kappale	12	5	
6201 19 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6201 91 00	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6201 92 00	- - puuvillaa	12	5	
6201 93 00	- - tekokuitua	12	5	
6201 99 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6202 11 00	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6202 12 10	- - - vaatteet, jotka painavat enintään 1 kg kappale	12	3	
6202 12 90	- - - vaatteet, jotka painavat enemmän kuin 1 kg kappale	12	5	
6202 13 10	- - - vaatteet, jotka painavat enintään 1 kg kappale	12	3	
6202 13 90	- - - vaatteet, jotka painavat enemmän kuin 1 kg kappale	12	3	
6202 19 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6202 91 00	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6202 92 00	- - puuvillaa	12	5	
6202 93 00	- - tekokuitua	12	3	
6202 99 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6203 11 00	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6203 12 00	- - synteetikuitua	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6203 19 10	- - - puuvillaa	12	5	
6203 19 30	- - - muuntokuitua	12	5	
6203 19 90	- - - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6203 22 10	- - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6203 22 80	- - - muut	12	5	
6203 23 10	- - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6203 23 80	- - - muut	12	5	
6203 29 11	- - - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6203 29 18	- - - - muut	12	5	
6203 29 30	- - - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6203 29 90	- - - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6203 31 00	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6203 32 10	- - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6203 32 90	- - - muut	12	5	
6203 33 10	- - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6203 33 90	- - - muut	12	5	
6203 39 11	- - - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6203 39 19	- - - - muut	12	5	
6203 39 90	- - - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6203 41 10	- - - pitkät housut ja polvihousut	12	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6203 41 30	- - - lappuhaalarit	12	5	
6203 41 90	- - - muut	12	5	
6203 42 11	- - - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6203 42 31	- - - - - denimiä	12	3	
6203 42 33	- - - - - leikattua vakosamettia	12	5	
6203 42 35	- - - - - muut	12	3	
6203 42 51	- - - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6203 42 59	- - - - muut	12	5	
6203 42 90	- - - muut	12	5	
6203 43 11	- - - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6203 43 19	- - - - muut	12	3	
6203 43 31	- - - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6203 43 39	- - - - muut	12	5	
6203 43 90	- - - muut	12	5	
6203 49 11	- - - - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6203 49 19	- - - - - muut	12	5	
6203 49 31	- - - - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6203 49 39	- - - - - muut	12	5	
6203 49 50	- - - - muut	12	5	
6203 49 90	- - - muuta tekstiiliainetta	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6204 11 00	-- villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6204 12 00	-- puuvillaa	12	5	
6204 13 00	-- synteettikuitua	12	5	
6204 19 10	--- muuntokuitua	12	5	
6204 19 90	--- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6204 21 00	-- villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6204 22 10	--- työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6204 22 80	--- muut	12	5	
6204 23 10	--- työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6204 23 80	--- muut	12	5	
6204 29 11	---- työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6204 29 18	---- muut	12	5	
6204 29 90	--- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6204 31 00	-- villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6204 32 10	--- työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6204 32 90	--- muut	12	5	
6204 33 10	--- työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6204 33 90	--- muut	12	3	
6204 39 11	---- työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6204 39 19	---- muut	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6204 39 90	- - - muuta tekstiiliainetta	12	3	
6204 41 00	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6204 42 00	- - puuvillaa	12	3	
6204 43 00	- - synteettikuitua	12	3	
6204 44 00	- - muuntokuitua	12	5	
6204 49 10	- - - silkkiä tai jätesilkkiä	12	3	
6204 49 90	- - - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6204 51 00	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6204 52 00	- - puuvillaa	12	5	
6204 53 00	- - synteettikuitua	12	5	
6204 59 10	- - - muuntokuitua	12	5	
6204 59 90	- - - muuta tekstiiliainetta	12	3	
6204 61 10	- - - pitkät housut ja polvihousut	12	5	
6204 61 85	- - - muut	12	5	
6204 62 11	- - - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6204 62 31	- - - - - denimiä	12	3	
6204 62 33	- - - - - leikattua vakosamettia	12	5	
6204 62 39	- - - - - muut	12	3	
6204 62 51	- - - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6204 62 59	- - - - muut	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6204 62 90	- - - muut	12	5	
6204 63 11	- - - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6204 63 18	- - - - muut	12	3	
6204 63 31	- - - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6204 63 39	- - - - muut	12	5	
6204 63 90	- - - muut	12	5	
6204 69 11	- - - - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6204 69 18	- - - - - muut	12	5	
6204 69 31	- - - - - työssä ja ammatissa käytettävät	12	5	
6204 69 39	- - - - - muut	12	5	
6204 69 50	- - - - muut	12	5	
6204 69 90	- - - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6205 20 00	- puuvillaa	12	3	
6205 30 00	- tekokuitua	12	5	
6205 90 10	- - pellavaa tai ramia	12	5	
6205 90 80	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6206 10 00	- silkkiä tai jätésilkkiä	12	5	
6206 20 00	- villaa tai hienoa eläimenkarvaa	12	5	
6206 30 00	- puuvillaa	12	3	
6206 40 00	- tekokuitua	12	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6206 90 10	-- pellavaa tai ramia	12	5	
6206 90 90	-- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6207 11 00	-- puuvillaa	12	5	
6207 19 00	-- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6207 21 00	-- puuvillaa	12	5	
6207 22 00	-- tekokuitua	12	5	
6207 29 00	-- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6207 91 00	-- puuvillaa	12	5	
6207 99 10	--- tekokuitua	12	5	
6207 99 90	--- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6208 11 00	-- tekokuitua	12	5	
6208 19 00	-- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6208 21 00	-- puuvillaa	12	5	
6208 22 00	-- tekokuitua	12	5	
6208 29 00	-- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6208 91 00	-- puuvillaa	12	5	
6208 92 00	-- tekokuitua	12	5	
6208 99 00	-- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6209 20 00	- puuvillaa	10,5	5	
6209 30 00	- synteettikuitua	10,5	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6209 90 10	- - villaa tai hienoa eläimenkarvaa	10,5	5	
6209 90 90	- - muuta tekstiiliainetta	10,5	5	
6210 10 10	- - nimikkeen 5602 kankaista valmistetut	12	5	
6210 10 92	- - - kertakäyttöiset takit, jollaisia potilaat tai kirurgit käyttävät kirurgisten toimenpiteiden aikana	12	3	
6210 10 98	- - - muut	12	3	
6210 20 00	- muut vaatteet, alanimikkeissä 6201 11—6201 19 esitettyä tyyppiä olevat	12	5	
6210 30 00	- muut vaatteet, alanimikkeissä 6202 11—6202 19 esitettyä tyyppiä olevat	12	5	
6210 40 00	- muut miesten ja poikien vaatteet	12	5	
6210 50 00	- muut naisten ja tyttöjen vaatteet	12	3	
6211 11 00	- - miesten ja poikien	12	5	
6211 12 00	- - naisten ja tyttöjen	12	5	
6211 20 00	- hiihtopuvut	12	5	
6211 32 10	- - - työssä ja ammatissa käytettävät vaatteet	12	5	
6211 32 31	- - - - joiden päällyspuoli on yhtä ja samaa kangasta	12	5	
6211 32 41	- - - - - yläosat	12	5	
6211 32 42	- - - - - alaosat	12	5	
6211 32 90	- - - muut	12	5	
6211 33 10	- - - työssä ja ammatissa käytettävät vaatteet	12	5	
6211 33 31	- - - - joiden päällyspuoli on yhtä ja samaa kangasta	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6211 33 41	- - - - - yläosat	12	5	
6211 33 42	- - - - - alaosat	12	5	
6211 33 90	- - - muut	12	5	
6211 39 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6211 42 10	- - - esiliinat, suojapuvut, työtakit ja muut työssä ja ammatissa käytettävät vaatteet (myös kotona käytettävät)	12	5	
6211 42 31	- - - - joiden päällyspuoli on yhtä ja samaa kangasta	12	5	
6211 42 41	- - - - - yläosat	12	5	
6211 42 42	- - - - - alaosat	12	5	
6211 42 90	- - - muut	12	5	
6211 43 10	- - - esiliinat, suojapuvut, työtakit ja muut työssä ja ammatissa käytettävät vaatteet (myös kotona käytettävät)	12	5	
6211 43 31	- - - - joiden päällyspuoli on yhtä ja samaa kangasta	12	5	
6211 43 41	- - - - - yläosat	12	5	
6211 43 42	- - - - - alaosat	12	5	
6211 43 90	- - - muut	12	5	
6211 49 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	3	
6212 10 10	- - vähittäismyyntiä varten pakatuissa sarjoissa, jotka sisältävät rintaliivit ja pikkuhousut	6,5	3	
6212 10 90	- - muut	6,5	3	
6212 20 00	- lantioliivit ja housuliivit	6,5	3	
6212 30 00	- korseletit	6,5	3	
6212 90 00	- muut	6,5	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6213 20 00	- puuvillaa	10	3	
6213 90 00	- muuta tekstiiliainetta	10	5	
6214 10 00	- silkkiä tai jätesilkkiä	8	3	
6215 10 00	- silkkiä tai jätesilkkiä	6,3	3	
6215 20 00	- tekokuitua	6,3	3	
6215 90 00	- muuta tekstiiliainetta	6,3	3	
6217 10 00	- tarvikkeet	6,3	3	
6217 90 00	- osat	12	5	
6301 10 00	- sähköhuovat	6,9	3	
6301 20 10	- - neulosta	12	5	
6301 20 90	- - muut	12	5	
6301 30 10	- - neulosta	12	5	
6301 30 90	- - muut	7,5	5	
6301 40 10	- - neulosta	12	5	
6301 40 90	- - muut	12	5	
6301 90 10	- - neulosta	12	5	
6301 90 90	- - muut	12	5	
6302 10 00	- vuodeliinavaatteet, neulosta	12	5	
6302 21 00	- - puuvillaa	12	5	
6302 22 10	- - - kuitukangasta	6,9	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6302 22 90	- - - muut	12	5	
6302 29 10	- - - pellavaa tai ramia	12	5	
6302 29 90	- - - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6302 31 00	- - puuvillaa	12	5	
6302 32 10	- - - kuitukangasta	6,9	3	
6302 32 90	- - - muut	12	5	
6302 39 20	- - - pellavaa tai ramia	12	5	
6302 39 90	- - - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6302 40 00	- pöytäliinat ja niiden kaltaiset tavarat, neulosta	12	5	
6302 51 00	- - puuvillaa	12	5	
6302 53 10	- - - kuitukangasta	6,9	3	
6302 53 90	- - - muut	12	5	
6302 59 10	- - - pellavaa	12	5	
6302 59 90	- - - muut	12	5	
6302 60 00	- pyyheliinat, pyyheliinafrotee- tai sen kaltaista froteekangasta, puuvillaa	12	5	
6302 91 00	- - puuvillaa	12	5	
6302 93 10	- - - kuitukangasta	6,9	3	
6302 93 90	- - - muut	12	5	
6302 99 10	- - - pellavaa	12	5	
6302 99 90	- - - muut	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6303 12 00	-- synteettikuitua	12	5	
6303 19 00	-- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6303 91 00	-- puuvillaa	12	5	
6303 92 10	--- kuitukangasta	6,9	3	
6303 92 90	--- muut	12	5	
6303 99 10	--- kuitukangasta	6,9	3	
6303 99 90	--- muut	12	5	
6304 11 00	-- neulosta	12	5	
6304 19 10	--- puuvillaa	12	5	
6304 19 30	--- pellavaa tai ramia	12	5	
6304 19 90	--- muuta tekstiiliainetta	12	5	
6304 91 00	-- neulosta	12	5	
6304 92 00	-- muuta kuin neulosta, puuvillaa	12	5	
6304 93 00	-- muuta kuin neulosta, synteettikuitua	12	5	
6304 99 00	-- muuta kuin neulosta, muuta tekstiiliainetta	12	5	
6305 20 00	- puuvillaa	7,2	5	
6305 32 11	---- neulosta	12	5	
6305 32 19	---- muut	7,2	5	
6305 32 90	--- muut	7,2	3	
6305 33 10	--- neulosta	12	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6305 33 90	- - - muut	7,2	5	
6305 39 00	- - muut	7,2	5	
6305 90 00	- muuta tekstiiliainetta	6,2	3	
6306 12 00	- - synteettikuitua	12	5	
6306 19 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6306 22 00	- - synteettikuitua	12	5	
6306 29 00	- - muuta tekstiiliainetta	12	5	
6306 30 00	- purjeet	12	5	
6306 40 00	- ilmapatjat	12	5	
6306 90 00	- muut	12	5	
6307 10 10	- - neulosta	12	5	
6307 10 90	- - muut	7,7	5	
6307 20 00	- pelastusliivit ja -vyöt	6,3	3	
6307 90 10	- - neulosta	12	5	
6307 90 92	- - - - kirurgisten toimenpiteiden aikana käytettävät kertakäyttöiset liinat ja lakanat, jotka on tehty nimikkeeseen 5603 kuuluvista kankaista	6,3	3	
6307 90 98	- - - - muut	6,3	3	
6308 00 00	Sarjat, joissa on kudottua kangasta ja lankaa (ja joissa voi olla myös tarvikkeita), mattojen, kuvakudosten, koruommeltujen pöytäliinojen tai lautasliinojen tai niiden kaltaisten tekstiilitavaroitten valmistusta varten, vähittäismyyntipakkauksissa	12	5	
6401 10 00	- kengät, joissa on suojaava metallinen kärjys	17	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6401 92 10	- - - joiden päälliset ovat kumia	17	5	
6401 92 90	- - - joiden päälliset ovat muovia	17	5	
6401 99 00	- - muut	17	5	
6402 12 10	- - - laskettelu-, pujottelu- ja muut hiihtokengät	17	5	
6402 12 90	- - - lumilautailukengät	17	5	
6402 19 00	- - muut	16,9	5	
6402 20 00	- jalkineet, joissa päällishihnat on kiinnitetty pohjaan tapeilla	17	5	
6402 91 10	- - - joissa on suojaava metallinen kärjys	17	5	
6402 91 90	- - - muut	16,9	5	
6402 99 05	- - - joissa on suojaava metallinen kärjys	17	5	
6402 99 10	- - - - joiden päälliset ovat kumia	16,8	5	
6402 99 31	- - - - - pohjan ja koron yhteenlaskettu korkeus on suurempi kuin 3 cm	16,8	5	
6402 99 39	- - - - - muut	16,8	5	
6402 99 50	- - - - - tohvelit ja muut sisäjalkineet	16,8	5	
6402 99 91	- - - - - pienempi kuin 24 cm	16,8	5	
6402 99 93	- - - - - jalkineet, joita ei voida tunnistaa miesten tai naisten jalkineiksi	16,8	5	
6402 99 96	- - - - - - miesten	16,8	5	
6402 99 98	- - - - - - naisten	16,8	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6403 20 00	- jalkineet, joiden ulkopohjat ovat nahkaa ja päälliset koostuvat jalkapöydän yli ja isovarpaan ympäri menevistä nahkahihnoista	8	3	
6403 40 00	- muut jalkineet, joissa on suojaava metallinen kärjys	8	3	
6403 51 11	- - - - - pienempi kuin 24 cm	8	3	
6403 51 15	- - - - - miesten	8	3	
6403 51 19	- - - - - naisten	8	3	
6403 59 91	- - - - - pienempi kuin 24 cm	8	3	
6403 91 11	- - - - - pienempi kuin 24 cm	8	3	
6403 91 13	- - - - - jalkineet, joita ei voida tunnistaa miesten tai naisten jalkineiksi	8	3	
6403 91 91	- - - - - pienempi kuin 24 cm	8	3	
6403 91 93	- - - - - jalkineet, joita ei voida tunnistaa miesten tai naisten jalkineiksi	8	3	
6403 91 96	- - - - - miesten	8	3	
6403 99 31	- - - - - pienempi kuin 24 cm	8	3	
6403 99 33	- - - - - jalkineet, joita ei voida tunnistaa miesten tai naisten jalkineiksi	8	3	
6403 99 36	- - - - - miesten	8	3	
6404 11 00	- - urheilujalkineet; tennis-, koripallo-, voimistelu- ja harjoitus-kengät sekä niiden kaltaiset kengät	16,9	5	
6404 19 10	- - - tohvelit ja muut sisäjalkineet	16,9	5	
6404 19 90	- - - muut	17	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6404 20 10	- - tohvelit ja muut sisäjalkineet	17	5	
6404 20 90	- - muut	17	3	
6405 90 10	- - joiden ulkopohjat ovat kumia, muovia, nahkaa tai tekonahkaa	17	5	
6903 10 00	- joissa on enemmän kuin 50 painoprosenttia grafiittia tai muuta hiilen muotoa tai näiden tuotteiden seosta	5	3	
6903 20 10	- - joissa on vähemmän kuin 45 painoprosenttia alumiinioksidia (Al ₂ O ₃)	5	3	
6903 20 90	- - joissa on vähintään 45 painoprosenttia alumiinioksidia (Al ₂ O ₃)	5	3	
6903 90 10	- - joissa on enemmän kuin 25 painoprosenttia mutta enintään 50 painoprosenttia grafiittia tai muuta hiilen muotoa tai näiden tuotteiden seosta	5	3	
6903 90 90	- - muut	5	3	
6907 10 00	- laatat, kuutiot ja niiden kaltaiset (myös muun kuin suorakaitteen tai neliön muotoiset) tavarat, joiden suurin pinta-ala mahtuu neliöön, jonka sivu on pienempi kuin 7 cm	5	3	
6907 90 20	- - kivitavaraa	5	3	
6908 10 00	- laatat, kuutiot ja niiden kaltaiset (myös muun kuin suorakaitteen tai neliön muotoiset) tavarat, joiden suurin pinta-ala mahtuu neliöön, jonka sivu on pienempi kuin 7 cm	7	5	
6908 90 11	- - - "Spaltplatten"-tyyppiä olevat lohkotieilet	6	3	
6908 90 20	- - - muut	5	3	
6908 90 31	- - - "Spaltplatten"-tyyppiä olevat lohkotieilet	5	3	
6908 90 51	- - - - joiden päällyspuoli on enintään 90 cm ²	7	5	
6908 90 91	- - - - kivitavaraa	5	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
6908 90 99	- - - - - muut	5	3	
6909 11 00	- - posliinia	5	3	
6909 90 00	- muut	5	3	
6910 10 00	- posliinia	7	3	
6910 90 00	- muut	7	3	
6911 10 00	- pöytä- ja keittiöesineet	12	3	
6911 90 00	- muut	12	5	
6912 00 10	- tiilisavea (common pottery)	5	3	
6912 00 30	- kivitavaraa	5,5	3	
6912 00 50	- fajanssia tai hienoa tiilisavea (fine pottery)	9	5	
6912 00 90	- muut	7	3	
6913 90 93	- - - fajanssia tai hienoa tiilisavea (fine pottery)	6	3	
6913 90 98	- - - muut	6	3	
6914 10 00	- posliinia	5	3	
7010 20 00	- tulpat, kannet ja muut sulkimet	5	3	
7010 90 43	- - - - - suurempi kuin 0,33 l mutta pienempi kuin 1 l	5	3	
7010 90 57	- - - - - pienempi kuin 0,15 l	5	3	
7010 90 71	- - - - - suurempi kuin 0,055 l	5	3	
7010 90 91	- - - - - väritöntä lasia	5	3	
7010 90 99	- - - - - värillistä lasia	5	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
7013 10 00	- lasikeramiikkaa	11	5	
7013 22 10	- - - käsin aloitetut	11	5	
7013 22 90	- - - koneellisesti aloitetut	11	5	
7013 28 10	- - - käsin aloitetut	11	5	
7013 28 90	- - - koneellisesti aloitetut	11	5	
7013 33 11	- - - - hiotut tai muulla tavalla koristellut	11	5	
7013 33 19	- - - - muut	11	5	
7013 33 91	- - - - hiotut tai muulla tavalla koristellut	11	5	
7013 33 99	- - - - muut	11	5	
7013 37 10	- - - karkaistua lasia	11	5	
7013 37 51	- - - - - hiotut tai muulla tavalla koristellut	11	5	
7013 37 59	- - - - - muut	11	5	
7013 37 91	- - - - - hiotut tai muulla tavalla koristellut	11	5	
7013 37 99	- - - - - muut	11	5	
7013 41 10	- - - käsin aloitetut	11	5	
7013 41 90	- - - koneellisesti aloitetut	11	5	
7013 42 00	- - lasia, jonka lämpölaajenemiskerroin on enintään $5 \times 10^{-6}/K$ 0—300 celsiusasteen lämpötila-alueella	11	5	
7013 49 10	- - - karkaistua lasia	11	5	
7013 49 91	- - - - käsin aloitetut	11	5	
7013 49 99	- - - - koneellisesti aloitetut	11	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
7013 91 10	- - - käsin aloitetut	11	3	
7013 91 90	- - - koneellisesti aloitetut	11	5	
7013 99 00	- - muut	11	3	
7016 10 00	- lasikuutiot ja lasinpalaset, myös alustalla, mosaiikkityöhön tai sen kaltaiseen koristetarkoitukseen	8	3	
7018 10 19	- - - muut	7	5	
7018 90 90	- - muut	6	3	
7019 11 00	- - silvotut säikeet, pituus enintään 50 mm	7	5	
7019 12 00	- - jatkuvakuituinen, kiertämätön lanka (rovings)	7	5	
7019 19 10	- - - filamenttia	7	3	
7019 19 90	- - - katkokuitua	7	5	
7019 32 10	- - - filamenttia	5	3	
7019 32 90	- - - muut	5	3	
7019 40 00	- jatkuvakuituisesta kiertämättömästä langasta (rovings) valmistetut kudotut kankaat	7	5	
7019 51 00	- - leveys enintään 30 cm	7	5	
7019 52 00	- - leveys suurempi kuin 30 cm, palttinasidos, paino pienempi kuin 250 g/m ² , filamentista, jossa yksinkertainen lanka on enintään 136 texiä	7	5	
7019 59 00	- - muu	7	3	
7020 00 08	- - valmiit	6	3	
8482 10 10	- - suurin ulkoinen läpimitta enintään 30 mm	8	3	
8482 10 90	- - muut	8	3	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
8482 20 00	- kartiorullalaakerit, myös ilman ulkorengasta	8	3	
8482 30 00	- pallomaiset rullalaakerit	8	3	
8482 40 00	- neulalaakerit	8	3	
8482 50 00	- muut lieriörullalaakerit	8	3	
8482 80 00	- muut, myös yhdistetyt kuula- ja rullalaakerit	8	3	
8519 20 91	- - - joissa on laserlukulaite	9,5	5	
8519 81 21	- - - - - joissa on analoginen ja digitaalinen lukulaite	9	5	
8519 81 31	- - - - - jollaisia käytetään moottoriajoneuvoissa ja joissa käytetään levyjä, joiden halkaisija on enintään 6,5 cm	9	5	
8519 81 35	- - - - - muut	9,5	3	
8519 81 85	- - - - - muut	7	5	
8521 10 20	- - joissa käytetään nauhaa, jonka leveys enintään 1,3 cm, ja joissa nauhan nopeus tallennettaessa tai toistettaessa on enintään 50 mm sekunnissa	14	3	
8521 10 95	- - muut	8	3	
8521 90 00	- muut	13,9	3	
8525 80 99	- - - muut	14	3	
8527 12 10	- - - joissa on analoginen ja digitaalinen lukulaite	14	5	
8527 12 90	- - - muut	10	5	
8527 13 10	- - - joissa on laserlukujärjestelmä	12	5	
8527 13 91	- - - - kasettityyppiset, joissa on analoginen ja digitaalinen lukulaite	14	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
8527 13 99	---- muut	10	3	
8527 21 20	---- joissa on laserlukujärjestelmä	14	3	
8527 21 52	----- kasettityyppiset, joissa on analoginen ja digitaalinen lukulaite	14	5	
8527 21 59	----- muut	10	5	
8527 21 70	---- joissa on laserlukujärjestelmä	14	5	
8527 21 92	----- kasettityyppiset, joissa on analoginen ja digitaalinen lukulaite	14	5	
8527 21 98	----- muut	10	5	
8527 29 00	-- muut	12	5	
8527 91 11	---- kasettityyppiset, joissa on analoginen ja digitaalinen lukulaite	14	5	
8527 91 19	---- muut	10	3	
8527 91 35	---- joissa on laserlukujärjestelmä	12	3	
8527 91 91	----- kasettityyppiset, joissa on analoginen ja digitaalinen lukulaite	14	5	
8527 91 99	----- muut	10	5	
8527 92 90	--- muut	9	5	
8527 99 00	-- muut	9	3	
8528 49 10	--- yksivärinäyttöiset	14	5	
8528 49 80	--- värimonitorit	14	3	
8528 59 10	--- yksivärimonitorit	14	3	
8528 59 40	---- joiden kuvaruudussa käytetään nestekidenäyttötekniikkaa	14	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
8528 59 80	---- muut	14	5	
8528 69 99	---- väriä toistavat	14	5	
8528 71 19	---- muut	14	5	
8528 71 91	---- laitteet, joissa on mikroprosessorin avulla toimiva, modeemilla varustettu laite internet-yhteyttä varten, valmiudet interaktiiviseen tietojen vaihtoon ja jotka pystyvät vastaanottamaan televisiosignaaleja (nk. tietoliikennevalmiudella varustetut sovittimet ("set-top boxes"), myös sellaiset, joissa on tallentamiseen tai toistamiseen tarkoitettu laite, edellyttäen että niillä on tietoliikennevalmiudella varustetun sovittimen olennainen luonne)	14	5	
8528 71 99	---- muut	14	5	
8528 72 10	--- televisioprojektorit	14	3	
8528 72 20	--- laitteet, joissa on videosignaalin tallennus- tai toistolaite	14	5	
8528 72 30	---- joissa on yhteenrakennettu kuvaputki	14	5	
8528 72 40	---- joiden kuvaruudussa käytetään nestekidenäyttötekniikkaa	14	5	
8528 72 60	---- joiden kuvaruudussa käytetään plasmanäyttötekniikkaa	14	5	
8528 72 80	---- muut	14	5	
8529 90 92	---- alanimikkeiden 8525 80 11 ja 8525 80 19 televisiokameroina ja nimikkeiden 8527 ja 8528 laitteita varten	5	3	
8540 11 00	-- värinäyttöiset	14	5	
8702 10 11	--- uudet	16	5	
8702 10 19	--- käytetyt	16	5	
8702 10 91	--- uudet	10	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
8702 90 31	- - - - uudet	10	5	
8702 90 39	- - - - käytetyt	10	5	
8703 10 18	- - muut	10	5	
8703 21 10	- - - uudet	10	5	
8703 21 90	- - - käytetyt	10	5	
8703 22 10	- - - uudet	10	5	
8703 22 90	- - - käytetyt	10	3	
8703 23 11	- - - - matkailuautot	10	5	
8703 23 19	- - - - muut	10	3	
8703 23 90	- - - käytetyt	10	3	
8703 24 10	- - - uudet	10	5	
8703 24 90	- - - käytetyt	10	3	
8703 31 10	- - - uudet	10	5	
8703 31 90	- - - käytetyt	10	5	
8703 32 19	- - - - muut	10	3	
8703 32 90	- - - käytetyt	10	3	
8703 33 19	- - - - muut	10	5	
8703 33 90	- - - käytetyt	10	3	
8703 90 10	- - joissa on sähkömoottori	10	5	
8703 90 90	- - muut	10	5	

CN 2013	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaiheluokka	Tulohinta
8704 21 31	----- uudet	22	5	
8704 21 39	----- käytetyt	22	3	
8704 21 91	----- uudet	10	3	
8704 21 99	----- käytetyt	10	3	
8704 22 91	---- uudet	22	5	
8704 22 99	---- käytetyt	22	5	
8704 31 91	----- uudet	10	5	
8704 31 99	----- käytetyt	10	5	
8704 90 00	- muut	10	5	
8706 00 11	-- nimikkeen 8702 tai 8704 ajoneuvoja varten	19	5	
8706 00 99	-- muut	10	5	
8711 20 98	--- suurempi kuin 125 cm ³ mutta enintään 250 cm ³	8	3	
8712 00 30	- kuulalaakereilla varustetut polkupyörät	14	5	
8712 00 70	- muut	15	5	
9002 90 00	- muut	6,7	3	
9011 10 90	-- muut	6,7	5	
9011 90 90	-- muut	6,7	3	
9619 00 41	--- neulosta	12	5	
9619 00 49	--- muut	6,3	3	
9619 00 59	--- muut	10,5	3	

*Lisäys 2-A-2***SINGAPOREN TULLILUETTELO**

1. Tämän luettelon määräykset ilmaistaan Singaporen kauppaluokittelua, tulleja ja valmisteveroja koskevan nimikkeistön, jäljempänä "STCCE", mukaisesti, ja tämän luettelon määräyksiä, mukaan lukien tämän luettelon alanimikkeiden tuotekate, on tulkittava STCCE:n yleis-, jakso-, ryhmä- ja alanimikehuomautusten perusteella. Kun tämän luettelon määräykset ovat samat kuin vastaavat STCCE:n määräykset, tämän luettelon määräyksillä on sama merkitys kuin vastaavilla STCCE:n määräyksillä.
  2. Singapore poistaa tullit 2.6 artiklan (Tuontiin liittyvien tullien alentaminen tai poistaminen) nojalla kaikilta unionin alkuperätuotteilta tämän sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen.
-

LIITE 2-B

MOOTTORIAJONEUVOT JA NIIDEN OSAT

1 ARTIKLA

Yleiset määräykset

1. Tätä liitettä sovelletaan kaikenlaisiin moottoriajoneuvoihin ja niiden osiin, joilla osapuolet käyvät kauppaa ja jotka kuuluvat harmonoidun järjestelmän 2012 ryhmien 40, 84, 85, 87 ja 94 piiriin, jäljempänä "tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvat tuotteet".
2. Tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta osapuolet vahvistavat seuraavat yhteiset tavoitteet ja periaatteet:
  - a) poistetaan ja torjutaan tullien ulkopuolisia esteitä kahdenvälisessä kaupassa;
  - b) edistetään kansainvälisiin standardeihin perustuvaa sääntelyn yhteensopivuutta;
  - c) edistetään hyväksymisten tunnustamista erityisesti sellaisten hyväksyntäohjelmien pohjalta, joita sovelletaan Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission, jäljempänä "UNECE", puitteissa ajoneuvoja koskevien sääntöjen yhdenmukaistamista käsittelevän maailmanfoorumin, jäljempänä "WP.29", hallinnoimien sopimusten mukaisesti;
  - d) luodaan kilpailuun perustuvat markkinaolosuhteet, jotka pohjautuvat avoimuuden, syrjimättömyyden ja läpinäkyvyyden periaatteisiin;
  - e) varmistetaan ihmisten terveyden, turvallisuuden ja ympäristön suojeleminen; ja
  - f) tehostetaan yhteistyötä kumpaakin osapuolta hyödyttävän kaupan kehityksen edistämiseksi.

2 ARTIKLA

Kansainväliset standardit

1. Osapuolet tunnustavat, että WP.29 on tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta alalla toimiva kansainvälinen standardointielin ⁽¹⁾.
2. Jos Singapore päättää ottaa käyttöön tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskevan tyyppihyväksyntäjärjestelmän, Singapore harkitsee Genevessä 20 päivänä maaliskuuta 1958 tehdyn, pyörillä varustettuihin ajoneuvoihin ja niihin asennettaviin tai niissä käytettäviin varusteisiin ja osiin sovellettavien yhdenmukaisten teknisten vaatimusten hyväksymistä sekä näiden vaatimusten mukaisesti annettujen hyväksymisien vastavuoroista tunnustamista koskevia ehtoja koskevan sopimuksen allekirjoittamista.

3 ARTIKLA

Sääntelyn lähentäminen

1. a) Osapuolet pidättäytyvät pysyvästi ottamasta käyttöön uusia kansallisia teknisiä määräyksiä, jotka eroavat voimassa olevista UNECE-säännöistä tai maailmanlaajuisista teknisistä säännöistä, jäljempänä "GTR", tällaisten UNECE-sääntöjen tai GTR:n piiriin kuuluvilla aloilla, tai kun tällaiset UNECE-säännöt tai GTR ovat pian valmistumassa, ellei ole tieteelliseen tai tekniseen tietoon pohjautuvia päteviä syitä, joiden vuoksi tietty UNECE-sääntö on tehoton tai sopimaton keino varmistaa tieliikenteen turvallisuus tai ympäristön tai ihmisten terveyden suojeleminen ⁽²⁾.
- b) Jos osapuoli ottaa käyttöön a alakohdassa tarkoitettua uuden kansallisen teknisen määräyksen, sen on toisen osapuolen pyynnöstä nimettävä ne kansallisen teknisen määräyksen osat, jotka olennaisesti eroavat UNECE-säännöstä tai GTR:stä ja esitettävä asianmukaiset perustelut tällaisen eroavuuden syistä.

⁽¹⁾ Tällä kohdalla ei rajoiteta osapuolten oikeutta hyväksyä muiden maiden kansallisia standardeja tai teknisiä määräyksiä.

⁽²⁾ Tämän liitteen 3 artiklan (Sääntelyn lähentäminen) 1 kohdan a alakohdalla ja 2 kohdalla sekä 6 artiklalla (Muut kauppaa rajoittavat toimenpiteet) ei estetä Singaporea toteuttamasta liikenteenhallintatoimenpiteitä, kuten sähköistä tien hinnoittelua, Singaporen erityisten tilarajoitusten vuoksi.

2. Jos osapuoli on ottanut käyttöön ja pitää voimassa 1 kohdan mukaisesti kansallisia teknisiä määräyksiä, jotka eroavat UNECE-säännöistä tai GTR:stä, kyseisen osapuolen on tarkasteltava kyseisiä kansallisia teknisiä määräyksiä säännöllisin väliajoin ja vähintään joka viides vuosi, jotta kyseisiä kansallisia teknisiä määräyksiä voitaisiin lähentää soveltuviin UNECE-sääntöihin tai GTR:ään. Tarkastellessaan kansallisia teknisiä määräyksiään osapuolet ottavat huomioon, ovatko eroamisen perustana olleet olosuhteet edelleen voimassa. Näiden tarkastelujen tuloksista, myös käytetyistä tieteellisistä ja teknisistä tiedoista, ilmoitetaan toiselle osapuolelle sen pyynnöstä.

3. Singapore hyväksyy markkinoilleen sellaiset tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvat unionin uudet ⁽³⁾ tuotteet, jotka kuuluvat EY- tai UNECE-tyyppihyväksynnän piiriin, omien kansallisten teknisten määräystensä ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjensä mukaisina ja ilman lisätestausta tai merkintävaatimuksia, joilla varmistettaisiin tai osoitettaisiin vaatimustenmukaisuus EY- ⁽⁴⁾ tai UNECE-tyyppihyväksynnän osalta. Vaatimustenmukaisuustodistus, kun kyseessä on koko ajoneuvo, tai tuotteeseen kiinnitetty EC- tai UNECE-tyyppihyväksyntämerkki, kun kyseessä ovat osat ja erilliset tekniset yksiköt, katsotaan riittäväksi näytöksi tyyppihyväksyntätodistuksesta.

4. Kummankin osapuolen toimivaltaiset hallintoviranomaiset voivat varmistaa kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti satunnaisotantatarkastuksilla, että tuotteet ovat tapauksen mukaan seuraavien vaatimusten mukaisia:

a) kaikki osapuolen kansalliset tekniset määräykset; tai

b) kansalliset tekniset määräykset, joiden osalta vaatimustenmukaisuus on osoitettu EY-vaatimustenmukaisuustodistuksella, kun kyseessä ovat kokonaiset ajoneuvot, tai tuotteeseen kiinnitetyllä EY- tai UNECE-merkillä, kun kyseessä ovat osat ja erilliset tekniset yksiköt, 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Tällainen varmistaminen on toteutettava tapauksen mukaan a tai b alakohdan mukaisten kansallisten teknisten määräysten mukaisesti. Kumpikin osapuoli voi vaatia toimittajaa poistamaan markkinoiltaan tuotteen, jos kyseinen tuote ei ole sovellettavien määräysten ja vaatimusten mukainen.

4 ARTIKLA

Tuotteet, joihin sisältyy uutta teknologiaa tai uusia ominaisuuksia

1. Kumpikaan osapuoli ei saa estää tai muuten viivästyttää saattamasta markkinoilleen tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvaa ja viejäosapuolen hyväksymää tuotetta sillä perusteella, että tuotteeseen sisältyy uutta teknologiaa tai uusi ominaisuus, jota tuojaosapuoli ei vielä sääntele, jollei tuojaosapuoli pysty osoittamaan tieteellisten tai teknisten tietojen perusteella, että tällainen uusi teknologia tai uusi ominaisuus vaarantaa ihmisten terveyden, turvallisuuden tai ympäristön.

2. Jos osapuoli kieltää markkinoille saattamisen tai edellyttää tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvan toisen osapuolen tuotteen poistamista markkinoilta sillä perusteella, että siihen sisältyy uusi teknologia tai uusi ominaisuus, joka vaarantaa ihmisten terveyden, turvallisuuden tai ympäristön, asianomaisen osapuolen on viipymättä ilmoitettava päätöksensä toiselle osapuolelle ja asianomaisille talouden toimijoille ⁽⁵⁾. Ilmoitukseen on sisällytettävä kaikki asiaankuuluvat tieteelliset tai tekniset tiedot, jotka on otettu huomioon osapuolen päätöksessä.

5 ARTIKLA

Lisensiointi

Kumpikaan osapuoli ei sovelle automaattista tuontilisensiointia tai harkinnanvaraista tuontilisensiointia ⁽⁶⁾ tämän liitteen soveltamisalaan kuuluviin tuotteisiin.

⁽³⁾ Tämän kohdan soveltamista varten todetaan, että kun termillä "tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvat unionin uudet tuotteet" viitataan kokonaisuksiin ajoneuvoihin, sen on katsottava tarkoittavan ajoneuvoja, joita ei ole koskaan aiemmin rekisteröity maailmanlaajuisesti.

⁽⁴⁾ Selvyyden vuoksi todetaan, että käsitteillä "EY-tyyppihyväksyntä", "EY-tyyppihyväksyntätodistus" ja "EY-tyyppihyväksyntämerkki" on merkitys, joka on vahvistettu niille unionin lainsäädännössä, erityisesti puitteiden luomisesta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaijien sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksymiselle 5 päivänä syyskuuta 2007 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2007/46/EY (EUVL L 263, 9.10.2007, s. 1).

⁽⁵⁾ Kun tuojaosapuoli on Singapore, "talouden toimijalla" tarkoitetaan kyseisen tuotteen tuojaa.

⁽⁶⁾ Käsitteet "tuontilisensiointi", "automaattinen tuontilisensiointi" ja "harkinnanvarainen tuontilisensiointi" on määritelty tuontilisensioinnin menettelytapoja koskevan WTO:n sopimuksen 1–3 artiklassa.

6 ARTIKLA

Muut kauppaa rajoittavat toimenpiteet

Kumpikin osapuoli pidättäytyy mitätöimästä tai heikentämästä toiselle osapuolelle markkinoillepääsystä tämän liitteen mukaisesti koituvia etuja tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla toteutettavilla muilla sääntelytoimenpiteillä. Tämä ei kuitenkaan rajoita kummankaan osapuolen oikeutta toteuttaa liikenneturvallisuuden ja ympäristön tai kansanterveyden suojelun sekä vilpillisten toimintatapojen estämisen edellyttämiä toimenpiteitä edellyttäen, että tällaiset toimenpiteet perustuvat päteviin tieteellisiin tai teknisiin tietoihin.

7 ARTIKLA

Yhteistyö

Osapuolet tekevät yhteistyötä ja vaihtavat tietoja kaikista tämän liitteen täytäntöönpanon kannalta merkityksellisistä kysymyksistä tavarakauppakomiteassa.

LIITE 2-C

FARMASEUTTISET TUOTTEET JA LÄÄKINNÄLLISET LAITTEET

1 ARTIKLA

Yleiset määräykset

Osapuolet vahvistavat seuraavat yhteiset tavoitteet ja periaatteet:

- a) torjutaan ja poistetaan tullien ulkopuolisia esteitä kahdenvälisessä kaupassa;
- b) luodaan kilpailuun perustuvat markkinaolosuhteet, jotka pohjautuvat avoimuuden, syrjimättömyyden ja läpinäkyvyyden periaatteisiin;
- c) edistetään turvallisia ja tehokkaita farmaseuttisia tuotteita ja lääkinnällisiä laitteita koskevaa innovointia ja tällaisten farmaseuttisten tuotteiden ja lääkinnällisten laitteiden nopeaa saantia avointen ja vastuullisten menettelyjen avulla haittaamatta osapuolen mahdollisuuksia soveltaa korkeatasoisia turvallisuus-, tehokkuus- ja laatuvaatimuksia; ja
- d) tehostetaan osapuolten terveysviranomaisten yhteistyötä kansainvälisten standardien, käytänteiden ja ohjeiden pohjalta alan kansainvälisten järjestöjen, kuten Maailman terveysjärjestön, jäljempänä "WHO", Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön, jäljempänä "OECD", Kansainvälisen harmonisointikonferenssin, jäljempänä "ICH", farmaseuttisten valmisteiden tarkastusta koskevan yleissopimuksen ja farmaseuttisten valmisteiden tarkastusta koskevan yhteistyöohjelman (Pharmaceutical Inspection Convention ja Pharmaceutical Inspection Co-operation Scheme), jäljempänä "PIC/S", puitteissa farmaseuttisten tuotteiden osalta sekä lääkinnällisten laitteiden osalta maailmanlaajuisia yhdenmukaistamista käsittelevän erityisryhmän, jäljempänä "GHTF", puitteissa.

2 ARTIKLA

Kansainväliset standardit

Osapuolet käyttävät omien teknisten määräystensä perustana farmaseuttisia tuotteita ja lääkinnällisiä laitteita koskevia kansainvälisiä standardeja, käytänteitä ja ohjeita, myös WHO:n, OECD:n, ICH:n, PIC/S:n ja GHTF:n laatimia, paitsi kun on tieteellisiin tai teknisiin tietoihin perustuvia päteviä syitä siihen, että tällaiset kansainväliset standardit, käytänteet tai ohjeet olisivat tehoton tai sopimaton keino oikeutettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

3 ARTIKLA

Avoimuus

1. Kumpikin osapuoli varmistaa farmaseuttisiin tuotteisiin tai lääkinnällisiin laitteisiin liittyvien yleisesti sovellettavien toimenpiteiden osalta, että
  - a) tällaiset toimenpiteet ovat asianomaisten henkilöiden ja toisen osapuolen saatavilla helposti ja syrjimättömästi virallisesti nimetyn välineen avulla, ja jos toteutettavissa ja mahdollista sähköisesti niin, että asianomaiset henkilöt ja toinen osapuoli voivat tutustua niihin;
  - b) tällaisten toimenpiteiden tavoitteet ja perustelut annetaan siinä määrin kuin se on mahdollista; ja
  - c) tällaisten toimenpiteiden julkaisemisen ja niiden voimaantulon välillä on kohtuullisesti aikaa, paitsi kun se ei kiireellisyysden vuoksi ole mahdollista.
2. Oman kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti siinä määrin kuin se on mahdollista kumpikin osapuoli
  - a) julkaisee etukäteen kaikki ehdotukset, jotka koskevat farmaseuttisten tuotteiden ja lääkinnällisten laitteiden sääntelyyn liittyviä yleisesti sovellettavia toimenpiteitä, myös ehdotuksen tavoitteiden ja perustelujen selvitys;
  - b) antaa asianomaisille henkilöille ja toiselle osapuolelle riittävästi mahdollisuuksia esittää huomautuksia kyseisistä ehdotetuista toimenpiteistä erityisesti niin, että näille mahdollisuuksille on riittävästi aikaa; ja

- c) ottaa huomioon asianomaisten henkilöiden ja toisen osapuolen näistä ehdotetuista toimenpiteistä esittämät huomautukset.
3. Jos osapuolen terveydenhuoltoviranomaiset ottavat käyttöön tai käyttävät menettelyjä farmaseuttisten tuotteiden luetteloon kirjaamista, hinnoittelua tai korvaamista varten, osapuolen on
- a) varmistettava, että perusteet, säännöt, menettelyt ja tapauksen mukaan käytettävät ohjeet, joita farmaseuttisten tuotteiden luetteloon kirjaamiseen, hinnoitteluun tai korvaamiseen sovelletaan, ovat objektiivisia, oikeudenmukaisia, kohtuullisia ja syrjimättömiä ja pyynnöstä asianomaisten henkilöiden saatavilla;
- b) varmistettava, että päätökset farmaseuttisten tuotteiden hinnoittelua tai tällaisten tuotteiden korvaamisen hyväksymistä koskevista hakemuksista tehdään ja annetaan tiedoksi hakijalle kohtuullisessa ja määritellyssä määräajassa, joka lasketaan hakemuksen vastaanottamisesta; jos hakijan toimittamia tietoja pidetään puutteellisina tai riittämättöminä ja menettely sen vuoksi keskeytetään, osapuolen toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava hakijalle, millaisia lisätietoja tämän on toimitettava, ja jatkettava alkuperäistä päätöksentekomenettelyä nämä lisätiedot saatuaan;
- c) varattava hakijoille tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet esittää huomautuksia hinnoittelua ja korvauksia koskevien päätöksentekomenettelyjen olennaisten vaiheiden aikana, sanotun kuitenkin rajoittamatta luottamuksellisuutta koskevan kansallisen lainsäädännön soveltamista;
- d) jos luetteloon kirjaamisesta, hinnoittelusta tai korvauksesta tehdään kielteinen päätös, hakijalle on ilmoitettava päätöksen syyt riittävän yksityiskohtaisesti, jotta hakija voi ymmärtää päätöksen perusteet, mukaan luettuina sovelletut perusteet ja tarvittaessa päätöksen perustana olevat asiantuntijalausunnat tai suositukset; lisäksi hakijalle on ilmoitettava kansallisen lainsäädännön mukaisesti saatavilla olevista muutoksenhakuineista sekä näihin sovellettavista määräajoista.

4 ARTIKLA

Sääntely-yhteistyö

Tavarakauppakomitean tehtävänä on

- a) seurata ja tukea tämän liitteen täytäntöönpanoa;
- b) helpottaa yhteistyötä ja tietojenvaihtoa osapuolten välillä tämän liitteen tavoitteiden edistämiseksi;
- c) keskustella keinoista, joilla voidaan edistää sääntelyyn sisältyvien hyväksymismenettelyjen yhteensopivuutta aina, kun se on mahdollista; ja
- d) keskustella keinoista helpottaa vaikuttavilla farmaseuttisilla aineilla käytävää kahdenvälistä kauppaa.

5 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä liitteessä

- a) "farmaseuttisella tuotteella" tarkoitetaan
- i) kaikkia aineita tai aineiden yhdistelmiä, jotka on tarkoitettu ihmisen sairauden hoitoon tai ehkäisyyn; tai
- ii) kaikkia aineita tai aineiden yhdistelmiä, joita voidaan antaa ihmisille sairauden syyn selvittämiseksi taikka ihmisen elintoimintojen palauttamiseksi, korjaamiseksi tai muuttamiseksi.

Farmaseuttisiin tuotteisiin kuuluvat esimerkiksi kemialliset lääkkeet, biologiset tuotteet (esimerkiksi rokotteet ja (anti)toksiinit), mukaan luettuina ihmisen verestä tai plasmasta johdetut lääkevalmisteet, pitkälle kehitetyssä terapiassa käytettävät lääkevalmisteet (esimerkiksi geeniterapiatuotteet ja soluterapiatuotteet), kasvirohdokset ja radiofarmaseuttiset valmisteet;

- b) "lääkinnällisellä laitteella" ⁽¹⁾ tarkoitetaan instrumentteja, laitteistoja, työkaluja, koneita, laitteita, implantteja, *in vitro* -reagensseja tai -kalibraattoreita, ohjelmistoja, materiaaleja tai muita vastaavia tai näihin liittyviä tarvikkeita, joita valmistaja on tarkoittanut käytettäväksi ihmisiin joko yksinään tai yhdistelminä yhteen tai useampaan seuraavista tarkoituksista:
- i) sairauden diagnosointi, ehkäisy, tarkkailu, hoito tai lievitys;
  - ii) vamman diagnosointi, tarkkailu, hoito, lievitys tai kompensointi;
  - iii) anatomian tai fysiologisen toiminnon tutkiminen, korvaaminen, muuntelu tai tukeminen;
  - iv) hedelmöitymisen säätely;
  - v) elämän tukeminen tai ylläpito;
  - vi) lääkinällisten laitteiden desinfiointi;
  - vii) tiedon tarjoaminen lääketieteellisiin tai diagnostisiin tarkoituksiin käyttämällä ihmiskehosta saatujen näytteiden *in vitro* -tutkimusta;
- c) "osapuolen terveydenhuoltoviranomaisilla" tarkoitetaan osapuoleen kuuluvia tai osapuolen perustamia elimiä, jotka soveltavat tai hallinnoivat sen terveydenhuolto-ohjelmia, jollei tosin mainita; ja
- d) "valmistajalla" tarkoitetaan tuotteen laillista oikeudenhaltijaa kyseisen osapuolen alueella.

⁽¹⁾ Selvyyden vuoksi todetaan, ettei lääkinällisellä laitteella saavuteta pääasiallista aiottua vaikutusta ihmiskehossa tai -kehoon farmakologisista tai immunologisista keinoista tai aineenvaihdunnan kautta, mutta niiden toimintaa voidaan tällaisilla keinoilla edistää.

LIITE 4-A

ELEKTRONIIKKA

1 ARTIKLA

Yleiset määräykset

1. Osapuolet vahvistavat seuraavat yhteiset tavoitteet ja periaatteet:
  - a) poistetaan ja torjutaan tullien ulkopuolisia esteitä kahdenvälisessä kaupassa;
  - b) käytetään osapuolten standardien, teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiden perustana asianmukaisia kansainvälisiä standardeja aina, kun se on tarkoituksenmukaista;
  - c) poistetaan päällekkäiset ja tarpeettoman raskaat vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt; ja
  - d) tehostetaan yhteistyötä, jotta edistetään kahdenvälisen elektroniikka-alan kaupan kehittymistä.
2. Tätä liitettä sovelletaan ainoastaan jommankumman osapuolen standardeihin, teknisiin määräyksiin ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyihin, jotka liittyvät lisäyksessä 4-A-1 määriteltyjen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden, sähkökäyttöisten kotitalouskoneiden ja -laitteiden sekä kulutuselektronikan, jäljempänä "soveltamisalaan kuuluvat tuotteet", turvallisuuteen ja sähkömagneettiseen yhteensopivuuteen, jäljempänä "EMC".

2 ARTIKLA

Kansainväliset standardit ja standardointielimet

1. Osapuolet tunnustavat, että Kansainvälinen standardisointijärjestö, jäljempänä "ISO", sähköalan kansainvälinen standardisointijärjestö, jäljempänä "IEC", ja Kansainvälinen televiestintäliitto, jäljempänä "ITU", ovat tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden EMC:n ja turvallisuuden osalta alalla toimivat kansainväliset standardointielimet⁽¹⁾.
2. Jos ISO, IEC ja ITU ovat laatineet soveltuvia kansainvälisiä standardeja, osapuolet käyttävät tällaisia kansainvälisiä standardeja tai tällaisten standardien soveltuvia osia perustana standardeilleen, teknisille määräyksilleen ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyilleen paitsi, jos tällaisten kansainvälisten standardien tai niiden soveltuvien osien käyttäminen olisi tehoton tai sopimaton keino tavoitteena olevien osapuolen oikeutettujen päämäärien saavuttamiseksi. Tällaisissa tapauksissa osapuoli erittelee toisen osapuolen pyynnöstä ne kyseisen standardin, teknisen määräyksen tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn osat, jotka olennaisesti poikkeavat soveltuvasta kansainvälisestä standardista, ja esittää poikkeamisen syyt.
3. Rajoittamatta kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 2.3 artiklan soveltamista, jos osapuoli pitää voimassa teknisiä määräyksiä, jotka eroavat 2 kohdassa tarkoitetuista nykyisistä soveltuvista kansainvälisistä standardeista, kyseinen osapuoli tarkastelee tällaisia teknisiä määräyksiä säännöllisin väliajoin ja vähintään joka viides vuosi voidakseen selvittää, ovatko olosuhteet, jotka johtivat poikkeamiseen soveltuvasta kansainvälisestä standardista, edelleen vallitsevia. Tällaisten tarkastelujen tuloksista ilmoitetaan toiselle osapuolelle tämän pyynnöstä.
4. Osapuolet rohkaiset standardointielimiään osallistumaan kansainvälisten standardien laadintaan ISO:ssa, IEC:ssä ja ITU:ssa ja käymään neuvotteluja näiden kansainvälisten standardointielinten puitteissa yhteisten toimintatapojen löytämiseksi.

3 ARTIKLA

Innovaatiot

1. Osapuoli ei saa estää tai aiheuttomasti viivyttää tuotteen saattamista sen markkinoille sillä perusteella, että tuotteen kuuluu uutta teknologiaa tai uusi piirre, jota koskevaa sääntelyä ei vielä ole.

⁽¹⁾ Osapuolet voivat tavara kauppakomitean päätöksellä hyväksyä uusia kansainvälisiä standardointielimiä, joita ne pitävät merkityksellisinä tämän liitteen soveltamiseksi.

2. Edellä olevalla 1 kohdalla ei rajoiteta tuojaosapuolen oikeutta vaatia näyttöä siitä, että kyseinen uusi teknologia tai uusi piirre ei aiheuta riskiä turvallisuuden tai EMC:n tai jonkin muun kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 2.2 artiklassa luetellun oikeutetun tavoitteen osalta, jos tuojaosapuoli esittää asianmukaisesti perustellut huolenaiheensa 1 kohdan mukaisen tuotteen toimittajalle.

4 ARTIKLA

Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt

1. Osapuolet eivät saa laatia, hyväksyä eivätkä soveltaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyitä siinä tarkoituksessa tai siten, että luodaan tarpeettomia esteitä toisen osapuolen kanssa käytävälle kaupalle. Osapuolten olisi periaatteessa vältettävä kolmansien osapuolten suorittamien vaatimustenmukaisuuden arviointien edellyttämistä osoituksena soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden turvallisuutta ja/tai EMC:tä koskevien soveltuviin teknisten määräysten mukaisuudesta ja tämän sijaan harkittava toimittajien antamien vaatimustenmukaisuusvakuutusten ja/tai markkinoille tulon jälkeisten valvontamekanismien käyttämistä, jotta varmistetaan, että tuotteet ovat soveltuviin standardien tai teknisten vaatimusten mukaisia.

2. Lukuun ottamatta sitä, mitä 5 artiklassa (Suojatoimenpiteet) ja 6 artiklassa (Poikkeukset) sekä lisäyksessä 4-A-2 määrätään, ja siinä määrin kuin osapuoli edellyttää erityistä varmennusta siitä, että soveltamisalaan kuuluvat tuotteet ovat turvallisuutta ja/tai EMC:tä koskevien kansallisten teknisten määräysten mukaisia, kunkin osapuolen on hyväksyttävä markkinoillaan tuotteet yhden tai useamman seuraavan perusteen nojalla:

- a) toimittajan antama vaatimustenmukaisuusvakuutus, jossa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen osuus tai tunnistetun testauslaboratorion suorittama tuotteen testaus ei ole pakollista, ja, jos testaus toteutetaan, sen voi tehdä valmistaja itse tai valmistajan valitsema toimivaltainen laitos; tai
- b) toimittajan antama vaatimustenmukaisuusvakuutus, joka perustuu toisen osapuolen sertifiointielimen testauslaboratorion laatimaan testausselosteeseen Worldwide System for Conformity Testing and Certification of Electrotechnical Equipment and Components (IECEE) CB Scheme -järjestelmän, jäljempänä "IECEE CB Scheme -järjestelmä", mukaisesti ja johon on liitetty voimassa oleva sertifiointielimen testaustodistus, joka on annettu IECEE CB Scheme -järjestelmän sääntöjen ja menettelyjen sekä osapuolten järjestelmän mukaisesti antamien sitoumusten mukaisesti; tai
- c) toimittajan antama vaatimustenmukaisuusvakuutus, joka perustuu testausselosteeseen, jonka on laatinut jokin sellainen toisen osapuolen testauslaboratorio, tai vakuutukseen, jonka on antanut jokin sellainen toisen osapuolen sertifiointielin, joka on tehnyt testausselosteidien vastavuoroista hyväksyntää koskevia vapaaehtoisia järjestelyjä tuojaosapuolen nimeämän yhden tai useamman vaatimustenmukaisuuden arviointielimen kanssa.

Toimittaja valitsee tämän kohdan mukaisen perusteen.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitetun toimittajan antaman vaatimustenmukaisuusvakuutuksen on oltava ISO/IEC 17050:n mukainen. Osapuolet hyväksyvät, että toimittaja on yksin vastuussa vaatimustenmukaisuusvakuutuksen toimittamisesta, muuttamisesta tai peruuttamisesta, sellaisten teknisten asiakirjojen valmistamisesta, jotka mahdollistavat soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arvioinnin soveltuviin teknisiin määräyksiin nähden, ja mahdollisesti vaadittujen merkintöjen kiinnittämisestä. Osapuolet voivat vaatia, että vaatimustenmukaisuusvakuutus on päivätty ja että siinä mainitaan toimittaja tai niiden alueella oleva toimittajan valtuutettu edustaja, valmistajan tai tämän edustajan valtuuttama henkilö, jolla on oikeus allekirjoittaa vakuutus, vakuutuksen kattamat tuotteet ja sovelletut tekniset määräykset, joihin vaatimustenmukaisuusvakuutus liittyy.

4. Edellä 1–3 kohdassa vahvistettujen määräysten lisäksi kumpikaan osapuoli ei voi vaatia tuotteiden tai toimittajien rekisteröintiä missään muodossa, jos tällainen rekisteröinti voisi estää tai muuten viivästyttää osapuolen tekniset määräykset täyttävien tuotteiden markkinoille saattamista. Jos osapuoli tarkastelee toimittajan vakuutusta, tällaisessa tarkastelussa on rajoituttava ainoastaan varmistamaan toimitettujen asiakirjojen perusteella, että testaus suoritettiin osapuolen asiaa koskevien teknisten määräysten mukaisesti ja että asiakirjoissa olevat tiedot ovat täydellisiä. Tällaiset tarkastelut eivät saa viivästyttää aiheuttomasti tuotteiden saattamista osapuolen markkinoille, ja osapuolen on hyväksyttävä vakuutus poikkeuksetta, jos tuotteet täyttävät osapuolen tekniset määräykset ja toimitetut asiakirjat ovat täydellisiä. Jos osapuoli hylkää vakuutuksen, kyseisen osapuolen on ilmoitettava hylkäämisestä toimittajalle ja annettava samalla selvitys hylkäämisen syistä. Toimittajan pyynnöstä osapuoli antaa tietoja ja tarvittaessa ohjeita siitä, miten korjata puutteet sekä selvityksen päätöstä koskevista muutoksenhakumahdollisuuksista.

5 ARTIKLA

Suojatoimenpiteet

Sen estämättä, mitä 4 artiklassa (Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt) määrätään, kumpikin osapuoli voi ottaa soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden EMC:n tai turvallisuuden alalla käyttöön pakollista kolmannen osapuolen suorittamaa testausta tai sertifiointia koskevia vaatimuksia taikka hallinnollisia menettelyjä testausselostojen hyväksymistä tai tarkastelua varten tiettyjen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta seuraavin edellytyksin:

- a) tällaisten vaatimusten tai menettelyjen käyttöönotto on perusteltua ihmisten terveyden tai turvallisuuden suojeleminen liittyvistä pakottavista syistä, joiden tueksi on esitetty teknistä tai tieteellistä tietoa;
- b) tällaiset vaatimukset tai menettelyt eivät rajoita kauppaa enemmän kuin on tarpeen osapuolen oikeutettujen tarkoitusten täyttämiseksi ottaen huomioon riskit, jotka niiden täyttämättä jättäminen aiheuttaisi; ja
- c) osapuoli ei olisi voinut kohtuudella ennakoida tarvetta ottaa käyttöön tällaisia vaatimuksia tai menettelyjä tämän sopimuksen voimaantuloa hetkellä.

Rajoittamatta kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 2.10 artiklan soveltamista kummankin osapuolen on ennen vaatimusten tai menettelyjen käyttöönottoa ilmoitettava tästä toiselle osapuolelle ja neuvottelujen jälkeen otettava toisen osapuolen huomautukset huomioon mahdollisimman suuressa määrin tällaisia vaatimuksia tai menettelyjä suunnitellessaan. Kaikkien käyttöönotettujen vaatimusten on oltava mahdollisimman pitkälti tämän liitteen mukaisia. Kun käyttönotettu vaatimus tai menettely on hyväksytty, sitä on tarkasteltava uudelleen säännöllisesti ja se on kumottava, jos vaatimuksen tai menettelyn käyttöönottoon johtaneet syyt eivät ole enää voimassa.

6 ARTIKLA

Poikkeukset

1. Sen mukaisesti, että Singapore on sopinut niiden tuotteiden luettelon merkittävästä supistamisesta, joilta se edellyttää kolmannen osapuolen myöntämän sertifiointin muodossa olevaa erityistä varmennusta vaatimustenmukaisuudesta pakollisiin turvallisuus- ja/tai EMC-vaatimuksiinsa nähden, Singapore edellyttää tämän sopimuksen tullessa voimaan tällaista kolmannen osapuolen antamaa sertifiointia ainoastaan lisäyksessä 4-A-2 luetelluilta tuoteluokilta.
2. Tämän sopimuksen voimaantulopäivään mennessä Singapore on toteuttanut kuluttajansuojaa (turvallisuusvaatimuksia) koskevan rekisteröintiohjelmansa tarkastelun, jonka tavoitteena on vähentää ohjelmaan kuuluvien ja lisäyksessä 4-A-2 lueteltujen tuoteluokkien määrää. Tällaisessa tarkastelussa tutkitaan, onko kyseisen ohjelman säilyttäminen nyky muodossaan tarpeen, vai voitaisiinko kyseisellä ohjelmalla tavoiteltu tulos eli ihmisten terveyden ja turvallisuuden varmistaminen Singaporessa saavuttaa yksinkertaisemmilla ja enemmän kauppaa helpottavilla menettelyillä ⁽²⁾.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettuun tarkasteluun sisältyy myös kunkin kuluttajansuojaa (turvallisuusvaatimuksia) koskevaan rekisteröintiohjelmaan kuuluvan tuotteen riskinarviointi, jotta selvitetään, synnyttääkö siirtyminen markkinoille tulon jälkeiseen valvontaan 4 artiklan (Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt) 1 kohdan mukaisesti tai erityisen varmennuksen hyväksyminen vaatimustenmukaisuudesta 4 artiklan (Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt) 2 kohdan mukaisesti ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen kohdistuvia kohtuuttomia riskejä. Riskinarvioinnin on perustuttava käytettävissä olevaan tieteelliseen ja tekniseen tietoon, kuten tuoteturvallisuuteen kytkeytyviä onnettomuuksia koskeviin kuluttajaraportteihin ja tuotetarkastuksissa havaittuihin vaatimustenvastaisuuksiin. Riskinarvioinnissa on myös tarkasteltava, käytetäänkö tuotteita niiden suunniteltuihin käyttötarkoituksiin ja onko kyseisiä tuotteita käytetty noudattaen kohtuullisia ja tavanomaisia varotoimenpiteitä.
4. Edellä 3 kohdassa tarkoitetun tarkastelun tulosten mukaisesti Singapore voi pitää voimassa vaatimuksensa, jotka koskevat erityistä vaatimustenmukaisuuden varmentamista kolmannen osapuolen antamana sertifiointina sellaisten tuotteiden osalta, jotka kuuluvat kuluttajansuojaa (turvallisuusvaatimuksia) koskevaan rekisteröintiohjelmaan ja jotka on lueteltu lisäyksessä 4-A-2, jos 3 kohdassa tarkoitetun riskinarvioinnin tulokset osoittavat, että 4 artiklan (Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt) 2 kohdan mukaisten menettelyiden käyttöönotto tällaisten tuotteiden osalta aiheuttaisi kohtuuttomia riskejä ihmisten terveydelle ja turvallisuudelle tai jos ei ole mahdollista perustaa markkinoille tulon jälkeistä valvontajärjestelmää tällaisten riskien torjumiseksi tehokkaasti.

⁽²⁾ Singapore tarkastelee esimerkiksi hallinnollisia menettelyjä, jotka liittyvät kuluttajansuojaa (turvallisuusvaatimuksia) koskevaan rekisteröintiohjelmaan, mukaan lukien menettelyt, joiden mukaisesti hyväksytään ja tarkastellaan testausselostoja ja vaatimustenmukaisuustodistuksia.

5. Singapore esittelee 3 kohdassa tarkoitetun riskinarvioinnin keskustelun pohjaksi tavarakauppakomitean ensimmäisessä kokouksessa. Osapuolet voivat Singaporen toteuttaman tarkastelun tuloksena tarvittaessa muuttaa lisäystä 4-A-2 tavarakauppakomitean päätöksellä.

6. Jos Singapore edelleen edellyttää kolmannen osapuolen myöntämän erityisen sertifiointin muodossa olevaa erityistä varmennusta vaatimustenmukaisuudesta pakollisiin turvallisuus- ja/tai EMC-vaatimuksiinsa nähden, Singapore hyväksyy sellaiset todistukset vaatimustenmukaisuudesta sen teknisiin määräyksiin nähden, jotka on antanut Singaporen nimeämä unionissa oleva vaatimustenmukaisuuslaitos⁽³⁾. Singapore varmistaa myös, että Singaporen nimeämät vaatimustenmukaisuuden arviointielimet hyväksyvät tällaisen sertifiointin myöntämistä varten testausselostet, jotka on laatinut:

- a) IECEE CB Scheme -järjestelmän sääntöjen ja menettelyjen sekä osapuolten järjestelmän mukaisesti antamien sitoumusten mukaisesti yksi unionin tunnustetuista sertifiointielinten testauslaboratorioista tai tunnustetuista valmistajien sertifiointielinten testauslaboratorioista;
- b) kansainvälisten standardien, ohjeiden ja suositusten (mukaan luettuna ISO/IEC 17025) mukaisesti mikä tahansa unionin testauslaboratorio, jonka on akkreditoinut sellainen akkreditointielin, joka on allekirjoittanut laboratorioiden kansainvälisen akkreditointiorganisaation ILAC:in (International Laboratory Accreditation Cooperation) vastavuoroista tunnustamista koskevan järjestelyn tai jonkin sen sellaisen alueellisen elimen vastavuoroista tunnustamista koskevan järjestelyn, jonka osapuoli Singapore on; tai
- c) unioniin sijoittautunut testauslaboratorio, joka on tehnyt testausselostetien vastavuoroista hyväksyntää koskevia vapaaehtoisia järjestelyjä yhden tai useamman Singaporen nimeämän vaatimustenmukaisuuden arviointielimen kanssa.

7. Singapore tarkastelee lisäystä 4-A-2 uudelleen viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta ja tämän jälkeen säännöllisesti vähintään viiden vuoden välein, jotta lisäyksessä lueteltujen tuoteluokkien määrää voidaan vähentää. Tällaiset tarkastelut kattavat 3 kohdassa vahvistetut riskinarvioinnit. Singapore toimittaa tällaiset riskinarvioinnit tavarakauppakomitealle keskustelua varten.

8. Osapuolet voivat Singaporen toteuttaman tarkastelun jälkeen tarvittaessa muuttaa lisäystä 4-A-2 tavarakauppakomitean päätöksellä.

7 ARTIKLA

Yhteistyö

1. Osapuolet tekevät tiivistä yhteistyötä lisätäkseen sääntelykysymyksiä koskevaa yhteisymmärrystä ja ottavat huomioon toisen osapuolen esittämät pyynnöt, jotka koskevat tämän liitteen täytäntöönpanoa.
2. Tällainen yhteistyö tapahtuu tavarakauppakomitean puitteissa.

⁽³⁾ Singapore noudattaa täysimääräisesti tätä vaatimusta kolmen vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

Lisäys 4-A-1

SOVELTAMISALA

1. Liitteen 4-A soveltamisalaan kuuluvat liitteessä 4-A olevan 1 artiklan (Yleiset määräykset) 2 kohdassa luetellut tuotteet, jotka, kun kyseessä ovat unionin velvoitteet, kuuluvat tämän sopimuksen allekirjoittamispäivänä tietyllä jännitealueella toimivien sähkölaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta 26 päivänä helmikuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/35/EU soveltamisalaan, sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta 26 päivänä helmikuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/30/EU soveltamisalaan tai radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta 16 päivänä huhtikuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/53/EU turvallisuutta ja sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevien säännösten soveltamisalaan.

Direktiivin 2014/53/EU soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta unioni voi turvallisuuden ja EMC:n lisäksi edellyttää lisävaatimuksia mainitun direktiivin 3 artiklan mukaisesti.

Jos toimittaja ei ole soveltanut tai on soveltanut vain osittain direktiivin 2014/53/EU 16 artiklassa tarkoitettuja yhdenmukaistettuja standardeja, direktiivin 2014/53/EU 10 artiklan 4 kohdan soveltamisalaan kuuluviin radiolaitteisiin sovelletaan valmistajan valinnan mukaan joko direktiivin 2014/53/EU liitteessä III tai sen liitteessä IV kuvattuja menettelyjä. Jos toimittajan antamaan vaatimustenmukaisuusvakuutukseen on liitettävä testauselosteita, toimittaja voi käyttää liitteessä 4-A olevan 4 artiklan (Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt) 2 kohdan b ja c alakohdassa kuvattuja menettelyjä.

2. Liitteen 4-A soveltamisalaan kuuluvat myös liitteessä 4-A olevan 1 artiklan (Yleiset määräykset) 2 kohdassa luetellut tuotteet, jotka, kun kyseessä ovat Singaporen velvoitteet, kuuluvat tämän sopimuksen allekirjoittamispäivänä vuoden 2011 kuluttajansuoja-asetusten (Consumer Protection – Consumer Goods Safety Requirements), vuoden 2004 kuluttajansuoja-asetusten (Consumer Protection – Safety Requirements), televiestintälain (Telecommunications Act) 323 luvun ja vuoden 2004 televiestintäasetusten (Telecommunications – Dealers) soveltamisalaan.

Televiestintälain (Telecommunications Act) 323 luvun ja vuoden 2004 televiestintäasetusten (Telecommunications – Dealers) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta Singapore voi turvallisuuden ja EMC:n lisäksi edellyttää lisävaatimuksia.

3. Osapuolet hyväksyvät, että tässä lisäyksessä lueteltujen kansallisten lakien soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden, joihin sisältyvät myös kaikki tuotteet, joihin sovelletaan liitettä 4-A, on tarkoitus kattaa kaikki elektroniikkatuotteet. Jos jokin tuote ei kuulu liitteen 4-A soveltamisalaan toisella osapuolella mutta toisella osapuolella kuuluu tai jos sopimuksen allekirjoittamishetkellä tai sen jälkeen toinen osapuoli soveltaa johonkin tuotteeseen pakollista kolmannen osapuolen suorittamaa sertifiointia mutta toinen osapuoli ei, toinen osapuoli voi kohdella tällaista tuotetta samalla tavoin, jos se pitää sitä tarpeellisenä ihmisten terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi. Ennen tällaisten toimenpiteiden toteuttamista niiden käyttöönottoa suunnittelevan osapuolen on ilmoitettava aikomuksestaan toiselle osapuolelle ja varattava kolmen kuukauden määräaika neuvottelua varten.

Lisäys 4-A-2

TUOTELUOKAT

Ainoastaan kotitalouskäyttöön tarkoitettu liesi eli laite, jota käytetään ruoan valmistamiseen ja johon sisältyy erillinen kiinteä uuni ja grilli, liesitasoja, keittolevyjä, grillejä ja ritilöitä, jotka muodostavat osan liettä, sekä seinäasennettavat uunit ja grillit, lukuun ottamatta liesiä, joiden massa on alle 18 kg.

Hiustenkuivaaja eli sähkökäyttöinen laite, joka on tarkoitettu hiusten kuivaamiseen ja johon kuuluu lämmitysosa.

Hifi-laitteisto eli sähkökäyttöinen äänentoistolaite, jossa on vähäinen äänen vääristymä ja joka on yhdistetty verkkoliitännään ainoana energianlähteenään ja joka on tarkoitettu kotitalouskäyttöön tai vastaavaan yleiseen käyttöön sisätiloissa ja jonka nimellinen tehollinen syöttöjännite on enintään 250 voltia.

Äänentoistotuote (muu kuin hifi-laitteisto) eli sähkökäyttöinen äänentoistolaite, joka on yhdistetty verkkoliitännään joko suoraan tai epäsuorasti.

Silitysrauta eli sähkökäyttöinen kotitalouskone, jossa on kuumentuva pohjalevy vaatteiden silittämistä varten, kotitalouskäyttöön tai vastaavaan tarkoitukseen.

Vedenkeitin eli sähkökäyttöinen kotitalouskone, jolla kuumennetaan vettä ihmisten kulutukseen ja jonka nimellisvetoisuus on enintään 10 litraa.

Mikroaaltouuni eli sähkökäyttöinen kodinkone ruoan ja juomien kuumentamiseen sähkömagneettisen energian (mikroaaltojen) avulla yhdellä tai useammalla ISM-kaistalla 300 MHz:n ja 30 GHz:n välillä ja joka on tarkoitettu kotitalouskäyttöön. Näihin kodinkoneisiin voi sisältyä myös ruskistustoiminto.

Riisinkitin eli sähkökäyttöinen kodinkone riisin keittämistä varten.

Jääkaappi eli erillinen kokonaisuus, joka koostuu lämpöeristetyistä kaapista elintarvikkeiden varastointia ja säilytystä varten yli 0 °C:n (32 °F) lämpötilassa ja jäähdytysyksiköstä, joka toimii höyrypuristusperiaatteella ja joka on järjestetty poistamaan lämpöä kaapista, sisältäen tai ei yhden tai useamman pakastelokeron.

Huonekohtainen ilmastointilaite eli itsenäinen yksikkö, joka on lähinnä suunniteltu asennettavaksi ikkunaan tai seinän läpi taikka erillislaitteena. Se on suunniteltu lähinnä tuottamaan ilmastoitua ilmaa suljettuun tilaan, huoneeseen tai alueelle (ilmastoitu alue). Siihen sisältyy pääasiallinen jäähdytyslaite jäähdytystä ja kosteuden poistoa varten ja ilman kierrätys- ja puhdistusjärjestelmä sekä mahdollisesti kertyvän kondensaatiokosteuden poisto. Siihen voi sisältyä myös järjestelmiä ilman kostuttamiseksi, vaihtamiseksi tai poistamiseksi.

Pöytä- tai jalkatuuletin eli sähkökäyttöinen kodinkone ilman siirtämistä varten sekä siihen liittyvä säädin, tarkoitettu käytettäväksi yksivaiheisissa enintään 250 voltin vaihtovirta- tai tasavirtapiireissä, ja tarkoitettu kotitalouskäyttöön ja vastaaviin tarkoituksiin.

Televisio- tai videonäyttöyksikkö eli elektroninen laite tiedon vastaanottoa ja esittämistä varten lähetyksasemalta tai paikallisesta lähteestä, yhdistetty verkkoliitännään joko suoraan tai epäsuorasti ja tarkoitettu kotitalouskäyttöön tai vastaavaan yleiseen käyttöön sisätiloissa, lukuun ottamatta kuvaputkitelevisioita.

Imuri eli kone, jolla poistetaan likaa ja pölyä moottorikäyttöisen imupumpun tuottamalla imulla ja joka on tarkoitettu kotitalouskäyttöön ja vastaaviin tarkoituksiin.

Pesukone eli sähkökäyttöinen kodinkone, joka on tarkoitettu vaatteiden ja tekstiilien pesuun (riippumatta siitä, kuuluuko siihen veden lämmitysmekanismi), veden poistamiseen vaatteista tai vaatteiden kuivaamiseen.

Pöytävalaisin tai jalkavalaisin eli siirrettävä yleisvalaisin, taskulamppuja lukuun ottamatta, jossa käytetään hehkulamppuja, loisteputkia tai muita purkauslamppuja, yhdistetty verkkoliitännään joko suoraan tai epäsuorasti.

Leivänpaahdin, grilli, lämpölevy tai vastaava kodinkone eli verkkoliitäntään yhdistetty sähkölaite, jossa käytetään suoraa tai epäsuoraa lämpöä (esimerkiksi kuumentuvaa välitysainetta kuten ilmaa tai paistoöljyä) ruoanvalmistukseen ja joka on tarkoitettu kotitalouskäyttöön.

Seinä- tai kattotuuletin eli sähköinen tuuletin ja siihen liittyvä säädin, joka on tarkoitettu asennettavaksi seinälle tai kattoon ja käytettäväksi enintään 250 voltin vaihtovirta- tai tasavirtapiireissä ja kotitalouskäyttöön ja vastaaviin tarkoituksiin.

Sovitin eli laite, joka on suunniteltu tarjoamaan vaihto- tai tasavirtaa vaihto- tai tasavirtalähteestä joko sellaisenaan tai osana lisälaitetta, tietokoneiden, televiestintälaitteiden, kodin viihdelaitteiden tai lelujen kaltaisten käytön yhteydessä.

Kahvinkeitin, haudutuskeitin, höyrytyskeitin ja muut vastaavat kodinkoneet eli sähkökäyttöiset kodinkoneet, joissa vesi kuumennetaan korkeaan lämpötilaan ruoan ja juomien valmistuksen yhteydessä.

Laserlevylaitte eli elektroninen laite videotallennusta ja -toistoa tai ainoastaan videotoistoa varten, yhdistetty verkkoliitäntään joko suoraan tai epäsuorasti ja tarkoitettu kotitalouskäyttöön tai vastaavaan yleiseen käyttöön sisätiloissa, muu kuin LD-soitin tai video.

Sekoitin, hienonnin, lihamyly ja muut samanlaiset laitteet eli sähkökäyttöiset koneet ruoan ja juomien valmistukseen, kotitalouskäyttöön tarkoitettut.

Ilmanjäähdytin eli sähkökäyttöinen laite ilman sekoittamista varten, jossa käytetään vettä jäähdytysaineena, sekä siihen liittyvä säädin, tarkoitettu käytettäväksi enintään 250 voltin vaihtovirta- ja tasavirtapiireissä ja kotitalouskäyttöön ja vastaaviin tarkoituksiin.

Kotitietokonejärjestelmä (mukaan lukien näyttö, tulostin, kovaaäniset ja muut verkkovirtakäyttöiset lisälaitteet) eli mikroprosessoripohjainen tietojenkäsittelyjärjestelmä, johon sisältyy pienikokoinen ja paikallinen tietojenkäsittely- ja laskenta-teho teräväpiirtografiikalla sekä joustavat tiedonsiirtoyhteyksien rajapinnat.

Koristevalaisimet eli valaisinketjut, joihin on asennettu sarjaan tai rinnakkain kytkettyjä hehkulamppuja sisä- tai ulko-käyttöön enintään 250 voltin jännitteellä.

Kolmipiikkinen suorakulmainen 13 ampeerin pistoke eli siirrettävä sulakkeella varustettu laite, jossa on ulkonevat piikit ja joka on tarkoitettu yhdistettäväksi vastaavien pistorasioiden kontaktipintoihin. Pistokkeeseen sisältyy myös sopivan taipuisan johdon sähkökytkentä ja mekaaninen kiinnitys.

Sulake (enintään 13 ampeeria) käytettäväksi pistokkeessa eli laite, joka yhden tai useamman erityisesti tähän suunnitellun ja valmistetun osan sulaessa avaa virtapiirin, johon se on kytketty ja katkaisee virran, kun se ylittää määritetyn arvon riittävän pitkään. Sulakkeeseen sisältyvät kaikki osat, jotka muodostavat täydellisen laitteen.

Kolmipiikkinen pyöreä 15 ampeerin pistoke eli laite, jossa on kolme metallipiikkiä ja joka on olennaiselta muodoltaan sylinterimäinen, tarkoitettu yhdistettäväksi vastaaviin pistorasian kontaktipintoihin ja valmistettu liitettäväksi soveltuvaan taipuisaan johtoon.

Monipaikkainen sovitin eli sovitin, jossa on useampia kuin yksi pistorasiakontakti (pistorasiakontaktit voivat olla samaa tai eri tyyppiä ja luokkaa kuin pistokeosa).

Kolmipiikkinen siirrettävä pistorasia eli lisälaitte, jossa on kolme pistorasiakontaktia, joiden on tarkoitus yhdistyä vastaavan pistokkeen piikkeihin ja johon on mahdollista tehdä sähköinen kytkentä soveltuvin kaapelein tai taipuisin johdoin, jotta voidaan saada kytkentä taipuisaan johtoon tai johon sisältyy osana taipuisa johto, ja joka voidaan helposti siirtää paikasta toiseen sen ollessa kytkettynä verkkovirtaan.

Siirrettävä kaapelikela eli laite, jossa taipuisa johto tai kaapeli on yhdistetty kelaan, joka on rakennettu siten, että taipuisa kaapeli voidaan täysin keräillä kelan ympärille ja johon kuuluu pistoke ja yksi tai useampia pistorasioita.

Nopea sähköinen vedenlämmitin eli sähkökäyttöinen kiinteä kotitalouskäyttöön tai vastaaviin käyttötarkoituksiin tarkoitettu laite, jota käytetään veden lämmittämiseen alle kiehumispisteen oleviin lämpötiloihin ja jonka nimellisjännite on yksivaihelaitteiden osalta enintään 250 voltia ja muiden laitteiden osalta 480 voltia.

Vesijohtoverkon paineella toimiva varastoiva sähköinen vedenlämmitin eli sähkökäyttöinen kiinteä kotitalouskäyttöön tai vastaaviin käyttötarkoituksiin tarkoitettu laite, jota käytetään veden lämmittämiseen alle kiehumispisteen oleviin lämpötiloihin ja jonka nimellisjännite on yksivaihelaitteiden osalta enintään 250 voltia ja muiden laitteiden osalta 480 voltia.

Vikavirtasuojakytkin eli laite, jonka on tarkoitus suojella ihmisiä epäsuoralta kontaktilta, kun asennuksen jännitteelliset avoimet osat on yhdistetty soveltuvaan maajohtoon.

Kolmipiikkinen 13 ampeerin pistorasia eli 13 A:n suojattu pistorasia yksittäin tai ryhmänä siihen liittyvine hallintakytkimineen uppoasennettavaksi sopivaan koteloon taikka pinta- tai paneeliasennukseen. Pistorasia soveltuu siirrettävien laitteiden, äänen- ja kuvantoistolaitteiden, valaisimien jne. kytkentöihin piireissä, jotka toimivat enintään 250 voltin tehollisella jännitteellä 50 Hz:n taajuudella.

Kolmipiikkinen pyöreä 15 ampeerin pistorasia eli 15 A:n suojattu pistorasia, johon sisältyy kytkin, joka on yhdistetty pistorasian virtakontaktin ja virtalähteen väliin uppoasennettavaksi sopivaan koteloon taikka pinta- tai paneeliasennukseen. Pistorasia soveltuu siirrettävien sähkölaitteiden, kytkentöihin piireissä, jotka toimivat enintään 250 voltin tehollisella jännitteellä 50 Hz:n taajuudella.

Kotitalouden seinäasennettava sähkökatkaisin eli manuaalisesti toimiva yleiskatkaisin ainoastaan vaihtovirralla, joka nimellisjännite on enintään 440 voltia ja jonka nimellisvirta on enintään 63 ampeeria, tarkoitettu kotitalouskäyttöön tai vastaaviin kiinteisiin sähköasennuksiin sisä- tai ulkotiloissa.

Loisteputkilamppujen virranrajoitin eli yksikkö, joka sijoitetaan yhden tai useamman loisteputkilampun virransyötön väliin ja joka induktanssin, kapasitanssin tai niiden yhdistelmän tai elektronisten piirien avulla rajoittaa lampun tai lampujen virran vaaditulle tasolla.

Erotusmuuntaja kiinteiden kohdevalojen asentamista varten eli muuntaja, jonka tulo- ja lähtökäämitys on sähköisesti erotettu, jotta voidaan rajoittaa riskejä, jotka johtuvat tahattomasta samanaikaisesta kontaktista jännitteisen osan ja maadoitetun osan tai metalliosien välillä, jotka voivat tulla jännitteiseksi, jos eristys vuotaa.

Lisäys 4-A-3

MÄÄRITELMÄT

Liitteessä 4-A tarkoitetaan

"sähkölaitteen turvallisuudella" sitä, että laite ei oikein asennettuna, huollettuna ja käyttötarkoituksensa mukaisesti käytettynä vaaranna henkilöiden, kotieläinten tai omaisuuden turvallisuutta, koska se on valmistettu hyvän turvallisuusteknisen käytännön mukaisesti;

"sähkömagneettisella yhteensopivuudella" sitä, että laite suunnitellaan ja valmistetaan siten, että otetaan huomioon uusien tekniikan taso, jotta varmistetaan, että

- a) laitteiston aiheuttama sähkömagneettinen häiriö ei ylitä tasoa, jonka ylityessä radio- ja telelaitteet tai muut laitteistot eivät voi toimia tarkoitetulla tavalla; ja
- b) laitteiston sille tarkoitetussa käytössä odotettavissa olevan sähkömagneettisen häiriön siedon taso on sellainen, että sille tarkoitetussa käytössä laitteisto toimii sen toiminnan heikentymättä kohtuuttomasti;

"sähkömagneettisella häiriöllä" sähkömagneettista ilmiötä, joka voi heikentää laitteiston toimintaa, mukaan luettuina sähkömagneettinen kohina, muu kuin toivottu signaali tai muutos itse etenemisympäristössä;

"häiriönsiedolla" laitteiston kykyä toimia tarkoitetulla tavalla ja toiminnan heikentymättä sähkömagneettisen häiriön vaikutuksen alaisena;

"vaatimustenmukaisuusvakuutuksella" tarkastelun jälkeen tehdyn päätöksen perusteella annettua lausuntoa siitä, että erityisten vaatimusten on osoitettu täyttyvän;

"toimittajalla" valmistajaa tai tämän valtuuttamaa edustajaa tuojaosapuolen alueella, tai, jos kumpikaan ei ole sijoittautunut tuojaosapuolen alueelle, vastaa tuoja toimittajan vakuutuksen esittämisestä; ja

"testauslaboratoriolla" vaatimustenmukaisuuden arviointielintä, joka suorittaa testauksen ja joka on saanut todistuksen, jossa osoitetaan virallisesti sen pätevyys suorittaa tällaisia erityistehtäviä.

Määritelmät käsitteille "standardi", "tekninen määräys" ja "vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely" ovat samat kuin kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen liitteessä I.

LIITE 5-A

TOIMIVALTAISET VIRANOMAISET

1 ARTIKLA

Unionin toimivaltaiset viranomaiset

Unionin toimivaltaiset viranomaiset ovat jäsenvaltioiden viranomaiset ja Euroopan komissio. Tältä osin sovelletaan seuraavaa:

- a) Singaporeen menevän viennin osalta jäsenvaltioiden viranomaiset ovat vastuussa tuotanto-olosuhteiden ja -vaatimusten valvonnasta, mukaan lukien lakisääteiset tarkastukset ja hyväksytyjen normien ja vaatimusten täyttymisen osoittavien terveystodistusten (tai eläinten hyvinvointitodistusten) antaminen;
- b) Singaporesta tulevan tuonnin osalta jäsenvaltioiden viranomaiset ovat vastuussa sen valvonnasta, että tuonti on unionin tuontiedellytysten mukaista;
- c) Euroopan komissio on vastuussa yleisestä yhteensovittamisesta, tarkastuksista ja tarkastusjärjestelmien auditoinnista sekä sellaisten tarvittavien lainsäädäntötoimien toteuttamisesta, joilla varmistetaan normien ja vaatimusten yhdenmukainen soveltaminen unionin sisämarkkinoilla.

2 ARTIKLA

Singaporen toimivaltaiset viranomaiset

Elintarvike- ja eläinlääkintäviranomaisen, jäljempänä "AVA", tehtävänä on varmistaa turvallisten ja terveellisten elintarvikkeiden kestävä tarjonta, eläinten, kalojen ja kasvien terveyden suojele sekä elintarvikkeilla ja maataloustuotteilla käytävän kaupan edistäminen.

Tältä osin sovelletaan seuraavaa:

- a) AVA on tuonti- ja vientitarkastuksista ja karanteeneista vastaava toimivaltainen viranomainen;
- b) AVA on sekä alkutuotannon että jalostettujen elintarvikkeiden turvallisuudesta vastaava kansallinen viranomainen, joka varmistaa kaikkien elintarvikkeiden turvallisuuden alkutuotannosta vähittäiskauppavaiheen alkuun asti ja käyttää kansainvälisiin normeihin perustuvaa lähestymistapaa tieteellisessä riskianalyysissä ja hallinnossa elintarvikkeiden turvallisuuden arvioimiseksi ja varmistamiseksi; ja
- c) AVA on eläinten ja kasvien terveydestä vastaava kansallinen viranomainen, joka hallinnoi kokonaisvaltaista ohjelmaa, jonka avulla pyritään ehkäisemään maatalouden, talouden ja kansanterveyden kannalta merkittävien eläintautien kulkeutuminen, sekä kokonaisvaltaista ohjelmaa, jonka avulla pyritään valvomaan ja ehkäisemään talouden ja kasvinterveyden kannalta merkittävien tautien ja tuhoojien kulkeutuminen.

LIITE 5-B

ELÄINPERÄISIÄ TUOTTEITA KÄSITTELEVIEN LAITOSTEN HYVÄKSYNTÄÄ KOSKEVAT VAATIMUKSET JA MÄÄRÄYKSET

1. Tuojaosapuolen toimivaltaiset viranomaiset laativat luettelot hyväksytyistä laitoksista ja julkistavat kyseiset luettelot.
2. Tuojaosapuolen hyväksynnän antamista laitoksille koskevat vaatimukset ja menettelyt ovat seuraavat:
  - a) tuojaosapuolen toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet luvan eläintuotteelle, jonka laitos aikoo viedä tuojaosapuolen alueelle. Luvan on katettava tuonti- ja todistusvaatimukset;
  - b) viejäosapuolen toimivaltaiset viranomaiset ovat hyväksyneet laitokset, jotka aikovat harjoittaa kyseisen eläintuotteen vientiä, ja ovat antaneet tuojaosapuolelle sen vaatimat terveystakeet, joiden mukaan laitokset täyttävät tuojaosapuolen asiaankuuluvat vaatimukset;
  - c) viejäosapuolen toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet peruuttaa laitoksen vientihyväksyntä määräajaksi tai kokonaan, jos vaatimuksia ei noudateta;
  - d) tuojaosapuoli voi tehdä 5.8 artiklan (Tarkastukset) mukaisesti tarkastuksia osana hyväksyntämenettelyä.

Hyväksyntämenettelyyn kuuluvien tarkastusten on koskettava laitoksen hyväksynnästä vastaavan toimivaltaisen viranomaisen rakennetta, organisaatiota ja valtuuksia ja terveystakuita tuojaosapuolen vaatimusten noudattamisen osalta.

Tarkastuksiin voi sisältyä paikalla tehtäviä tarkastuksia, jotka kohdistuvat tiettyyn määrään sellaisia edustavia laitoksia, jotka mainitaan viejäosapuolen esittämässä hyväksytyjen laitosten luetteloissa.

Ottaen huomioon erityinen rakenne ja vastuut unionissa, tällainen unionissa tehtävä tarkastus voi koskea yksittäisiä jäsenvaltioita;
  - e) tuojaosapuoli voi tehdä 5.8 artiklan (Tarkastukset) mukaisia tarkastuksia milloin tahansa. Tuojaosapuoli voi tällaisten tarkastusten tulosten perusteella muuttaa tämän liitteen 1 kohdassa tarkoitettuja, tuojaosapuolen laatimia hyväksytyjen laitosten luetteloja.
3. Edellä 1 ja 2 kohdan määräykset rajataan aluksi seuraaviin laitosten luokkiin:
  - a) kaikki kotieläinlajien tuoretta lihaa käsittelevät laitokset;
  - b) kaikki luonnonvaraisten ja tarhattujen riistaeläinten tuoretta lihaa käsittelevät laitokset;
  - c) kaikki siipikarjanlihaa käsittelevät laitokset;
  - d) kaikki kaikkien lajien lihavalmisteita käsittelevät laitokset;
  - e) kaikki ihmisravinnoksi tarkoitettuja muita eläinperäisiä tuotteita (esim. suolet, raakalihavalmisteet, jauheliha) käsittelevät laitokset;
  - f) kaikki ihmisravinnoksi tarkoitettua maitoa ja maitotuotteita käsittelevät laitokset; ja
  - g) ihmisravinnoksi tarkoitettuja kalastustuotteita, simpukat ja äyriäiset mukaan luettuina, käsittelevät tuotantolaitokset ja tehdas-/pakastusalukset.

LIITE 8-A

UNIONIN ERITYISSITOUMUSTEN LUETTELO

1. Unionin erityissitoumusten luettelo esitetään lisäyksissä 8-A-1–8-A-3.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut lisäykset ovat tämän liitteen erottamaton osa.
3. Tähän liitteeseen sovelletaan kahdeksannessa luvussa (Palvelukauppa, sijoittautuminen ja sähköinen kauppa) määritellyjä termejä.
4. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:
  - a) 'CPC' tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta, johon viitataan 8.21 artiklan (Tietokonepalvelut) alaviitteessä 23;
  - b) 'CPC ver. 1.0' tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N° 77, CPC ver 1.0, 1998);
  - c) 'ISIC rev 3.1' tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N° 4, ISIC REV 3.1, 2002).
5. Kun 1 kohdassa tarkoitetuissa lisäyksissä viitataan unioniin tai johonkin sen jäsenvaltioista, käytetään seuraavia lyhenteitä:

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

EU Unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

UK Yhdistynyt kuningaskunta

UNIONI

8.7 ARTIKLAN (ERITYISSITOUUMUSTEN LUETTELO) MUKAINEN

ERITYISSITOUUMUSTEN LUETTELO

(RAJATYLITTÄVÄ PALVELUJEN TARJOAMINEN)

1. Jäljempänä esitettävässä sitoumusluettelossa ilmoitetaan 8.7 artiklan (Eryityssitoumusten luettelo) nojalla vapautetut palvelualat sekä Singaporen palveluihin ja palveluntarjoajiin kyseisillä aloilla varaumien muodossa sovellettavat markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset. Luettelo rakentuu seuraavasti:
  - a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jota koskevan sitoumuksen unioni tekee, sekä vapautettu toiminta, johon varauksia sovelletaan, ja
  - b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat varaukset.

Sitoumuksia ei sovelleta rajatylittävään palvelujen tarjontaan niillä tämän sopimuksen kattamilla toimialoilla ja osa-aloilla, joita ei mainita jäljempänä olevassa sitoumusluettelossa.
2. Jäljempänä olevaan sitoumusluetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, elleivät kyseiset toimenpiteet muodosta 8.5 artiklassa (Markkinoille pääsy) ja 8.6 artiklassa (Kansallinen kohtelu) tarkoitettuja markkinoille pääsyn tai kansallisen kohtelun rajoituksia. Kyseisiä toimenpiteitä (esim. toimiluvan saamista koskevat edellytykset, yleispalveluvelvoitteet, tutkintotodistusten tunnustuksen saamista säännellyillä aloilla koskevat edellytykset, tiettyjen tutkintojen, ml. kielitutkinnot, läpäisemistä koskevat edellytykset) sovelletaan joka tapauksessa Singaporen palveluihin ja palveluntarjoajiin, vaikka toimenpiteitä ei mainita luettelossa.
3. Jäljempänä oleva sitoumusluettelo ei rajoita 8.4 artiklan (Määritelmät) a alakohdassa tarkoitettujen palvelujen tarjoamista yli rajojen tietyillä palvelualoilla ja osa-aloilla eikä sijoittautumista koskevassa sitoumusluettelossa kuvattujen julkisten monopoliin ja yksinoikeuksien olemassaoloa.
4. Sopimuksen 8.1 artiklan (Tavoite ja soveltamisala) 2 kohdan a alakohdan mukaisesti jäljempänä olevaan sitoumusluetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolen myöntämiä tukia.
5. Sitoumusluetteloon perustuvat oikeudet ja velvoitteet eivät ole sellaisenaan välittömästi sovellettavissa, eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille.
6. Tässä sitoumusluettelossa mainitun käsitteen ”sijoittaja” on tulkittava tarkoittavan 8.8 artiklan (Määritelmät) c alakohdassa määriteltyä käsitettä ”yrittäjä”.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	<p>Kiinteistöt</p> <p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>Kaikki jäsenvaltiot paitsi AT, BG, CY, CZ, DK, EL, FI, HU, IE, IT, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Ei mitään.</p> <p>AT: Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden on saatava kiinteistön hankinnalle, ostolle tai vuokraukselle lupa toimivaltaisilta alueviranomaisilta (<i>Länder</i>), jotka harkitsevat, onko toimenpiteillä vaikutusta tärkeisiin taloudellisiin, sosiaalisiin tai kulttuurisiin etuihin.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	<p>BG: Ulkomaiset oikeushenkilöt ja ulkomaiden kansalaiset, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, voivat hankkia omistukseensa rakennuksia ja rajoitettuja kiinteistöjen omistusoikeuksia ⁽¹⁾ valtiovarainministeriön luvalla. Lupavaatimusta ei sovelleta henkilöihin, jotka ovat tehneet sijoituksia Bulgariassa.</p> <p>Ulkomaiden kansalaiset, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, sekä ulkomaiset oikeushenkilöt ja yritykset, joissa ulkomaalaisilla on päätösten teon tai päätösten estämisen mahdollistava äänen enemmistö, voivat luvanvaraisesti hankkia kiinteistöjen omistusoikeuksia tietyillä ministerineuvoston nimeämällä maantieteellisillä alueilla.</p> <p>CY: Ei sitoumuksia.</p> <p>CZ: Maatalousmaata ja metsää voivat hankkia sellaiset ulkomaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt, joilla on pysyvä asuinpaikka tai toimipaikka Tšekissä. Valtion omistuksessa olevaan maatalousmaahan ja metsään sovelletaan erityissääntöjä.</p> <p>DK: Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden kiinteistöosastoille on asetettu rajoituksia. Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden maatalouskiinteistöjen osastoille on asetettu rajoituksia.</p> <p>EL: Lain nro 1892/90 mukaan kansalainen voi hankkia maata raja-alueilta ainoastaan puolustusministerin luvalla. Hallintokäytäntöjen mukaan suoria sijoituksia varten on helppo saada lupa.</p> <p>FI: (Ahvenanmaa): Ahvenanmaan kotiseutu-oikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden sekä oikeushenkilöiden oikeutta hankkia ja omistaa kiinteistöjä Ahvenanmaalla ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu. Ahvenanmaan kotiseutu-oikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden sekä oikeushenkilöiden sijoittautumisoikeutta ja oikeutta tarjota palveluja ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu.</p> <p>HU: Ulkomaisten sijoittajien maa- ja kiinteistöhankinnoille on asetettu rajoituksia ⁽²⁾.</p> <p>IE: Kotimaisten tai ulkomaisten yritysten tai ulkomaiden kansalaisten on saatava maankäyttöä valvovalta komitealta etukäteen kirjallinen suostumus Irlannissa sijaitsevan maa-alueen hankinnalle. Jos tällainen maa-alue on tarkoitettu teollisuuden (ei kuitenkaan maatalousteollisuuden) käyttöön, tästä vaatimuksesta voidaan poiketa yritys-, kauppa- ja työministerin tätä tarkoitusta varten antaman todistuksen perusteella. Tätä lakia ei sovelleta kaupunkien rajojen sisällä oleviin maa-alueisiin.</p> <p>IT: Ulkomaisten luonnollisten ja oikeushenkilöiden kiinteistöostoihin sovelletaan vastavuoroisuusehtoa.</p> <p>LT: Ei sitoumuksia maan hankinnan osalta ⁽³⁾.</p> <p>MT: Kiinteistöjen hankintaa koskevia Maltaan lainsäädännön ja hallinnollisten määräysten vaatimuksia sovelletaan edelleen.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	<p>PL: Ulkomaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt tarvitsevat kiinteistöjen suoraan tai epäsuoraan hankkimiseen luvan. Ei sitoumuksia valtion omaisuuden hankinnan osalta (eli yksityistämismenettelyä sääteleviä määräyksiä).</p> <p>RO: Luonnolliset henkilöt, joilla ei ole Romanian kansalaisuutta eikä asuinpaikkaa Romaniassa, sekä oikeushenkilöt, jotka eivät ole romanialaisia ja joiden päätoimipaikka ei ole Romaniassa, eivät voi hankkia minkäänlaista maaomaisuutta elossa olevien kesken päätetyillä oikeustoimilla.</p> <p>SI: Osittain ulkomaisella pääomalla rahoitetut oikeushenkilöt, jotka ovat sijoittautuneet Sloveniaan, voivat hankkia kiinteistöjä Slovenian alueelta. Ulkomaisten henkilöiden Sloveniaan perustamat sivuliikkeet ⁽⁴⁾ voivat hankkia maata lukuun ottamatta ainoastaan sellaista kiinteää omaisuutta, jota tarvitaan sen taloudellisen toiminnan harjoittamiseen, jota varten ne on perustettu.</p> <p>SK: Ulkomaisten luonnollisten ja oikeushenkilöiden kiinteistöostolle on asetettu rajoituksia. Ulkomaiset toimijat voivat hankkia kiinteistöjä perustamalla slovakialaisen oikeushenkilön tai osallistamalla yhteisyrityksiin. Ei sitoumuksia maan hankinnan osalta.</p>
1. YRITYSPALVELUT	
A. Ammatilliset palvelut	
<p>a) Lakiasianpalvelut ⁽⁵⁾ (CPC 861) ⁽⁶⁾</p> <p>pl. julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, "huissiers de justice" ja muut "officiers publics et ministériels") tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut</p>	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>AT, CY, ES, EL, LT, MT, SK: Kansallisen (EU ja jäsenvaltio) oikeuden harjoittamiseen vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.</p> <p>BE, FI: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Belgiassa sovelletaan kiintiöitä "Cour de cassation" -oikeusistuinten edustamiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa.</p> <p>BG: Singaporelaiset asianajajat voivat tarjota oikeudellista edustusta koskevia palveluja ainoastaan Singaporen kansalaisten osalta, ja edellytyksenä on vastavuoroisuus ja yhteistyö bulgarialaisen asianajajan kanssa. Oikeudellista sovittelua koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää vakinaista asuinpaikkaa.</p> <p>FR: Asianajajat voivat harjoittaa "avocat auprès de la Cour de Cassation" ja "avocat auprès du Conseil d'Etat" -ammatteja kiintiöiden rajoissa ja kansalaisuusvaatimuksen täyttyessä.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia Kroatian lain harjoittamisen osalta.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
<p>b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpidon palvelut (CPC 86212, muut kuin tilintarkastuspalvelut, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)</p> <p>b) 2. Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut)</p>	<p>HU: Asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Ulkomaisten asianajajien harjoittama lakiasiaintointi on rajattu oikeudellisen neuvonnan tarjoamiseen.</p> <p>LV: Valan tehneitä asianajajia, joille on varattu rikosoikeudenkäynneissä edustaminen, koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>DK: Oikeudellisten neuvontapalvelujen markkinointi on varattu asianajajille, joilla on Tanskassa myönnetty toimilupa, ja Tanskassa rekisteröidyille lakiasiaintointitoimistoille. Tanskalaisen toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto.</p> <p>SE: Asianajajaliiton jäsenyys, joka on tarpeen ainoastaan käytettäessä ruotsalaista "advokat"-ammattinimikettä, edellyttää asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.</p> <p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>FR, HU, IT, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p> <p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa ja Itävallan erityislainsäädännössä (esim. osakeyhtiölaki, pörssilaki, pankkilaki) säädettyjen tilintarkastusten suorittaminen edellyttävät kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.</p> <p>HR: Ulkomaiset tilintarkastusyrietykset voivat tarjota tilintarkastuspalveluja Kroatian alueella, jos ne ovat perustaneet sivuliikkeen Kroatiaan.</p> <p>SE: Ainoastaan Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat voivat tarjota tilintarkastuspalveluja tietyille oikeushenkilöille, mm. kaikille osakeyhtiöille. Ainoastaan tällaiset tilintarkastajat voivat olla osakkeenomistajia tai muodostaa avoimen yhtiön, joka toimii laillisesti hyväksyttynä tilintarkastusyhteisönä (virallisissa tarkoituksissa). Hyväksyminen edellyttää vakinaista asuinpaikkaa.</p> <p>LT: Tilintarkastuskertomus on laadittava yhdessä sellaisen tilintarkastajan kanssa, jolla on toimilupa Liettuassa.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) (7)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.</p> <p>CY: Veroasiamiehillä on oltava valtiovarainministeriön myöntämä asianmukainen lupa. Lupa myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Käytetään vastaavia arviointiperusteita kuin myönnettäessä lupaa ulkomaisille sijoituksille (arviointiperusteet luetaan horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa). Koska kyseisiä arviointiperusteita sovelletaan myös tähän osa-alaan, osa-alan työllisyystilanne otetaan aina huomioon.</p> <p>BG, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
d) Arkkitehtipalvelut ja e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja CPC 8674)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta suunnittelupalveluja.</p> <p>BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>DE: Kansallisia sääntöjä sovelletaan kaikista ulkomailta toimitettavista palveluista maksettaviin korvauksiin ja palkkioihin.</p> <p>HR: Luonnolliset ja oikeushenkilöt voivat tarjota arkkitehtipalveluja Kroatian arkkitehtikamarin suostumuksella. Valtuutetun luonnollisen tai oikeushenkilön on tunnustettava (validoitava) Kroatiassa kaikki ulkomailta laaditut suunnitelmat tai hankkeet Kroatian lainsäädännön mukaisuuden tarkistamiseksi. Ei sitoumuksia kaupunkisuunnittelun osalta.</p> <p>HU, RO: Ei sitoumuksia maisemasuunnittelupalvelujen osalta.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
f) Tekniset palvelut ja	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, SI: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta pelkkiä suunnittelupalveluja.</p>
g) Rakennushankkeiden suunnittelupalvelut (CPC 8672 ja CPC 8673)	<p>BG, CY, EL, IT, MT, PT: Ei sitoumuksia.</p> <p>HR: Luonnolliset ja oikeushenkilöt voivat tarjota teknisiä palveluja Kroatian insinöörien kamarin suostumuksella. Valtuutetun luonnollisen tai oikeushenkilön on tunnustettava (validoitava) Kroatiassa kaikki ulkomailta laaditut suunnitelmat tai hankkeet Kroatian lainsäädännön mukaisuuden tarkistamiseksi.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
h) Lääkäripalvelut (ml. psykologit) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>SI: Ei sitoumuksia sosiaalilääketieteen palvelujen, puhtaanapitopalvelujen, epidemiologisten ja lääketieteellis-ekologisten palvelujen, veritoimitusten, verivalmisteiden ja verensiirtojen eikä ruumiinavausten osalta.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta telelääketiedettä.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
i) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.</p> <p>UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta eläinlääketieteellisiä laboratorio- ja eläinlääkäreille tarjottavia teknisiä palveluja, yleistä neuvontaa, opastusta ja tiedottamista (esim. ravitsemuksesta, käyttäytymisestä ja lemmikkieläinten hoidosta).</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
j) 1. Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain) j) 2. Sairaanhoidaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>FI, PL: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta sairaanhoitajia.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta telelääketiedettä.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti (CPC 63211) ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut ⁽⁸⁾	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BE, BG, DE, CY, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI, UK, CZ: Ei sitoumuksia.</p> <p>LV, LT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta postimyyntiä.</p> <p>HU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta koodia CPC 63211.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta Ei mitään.
C. Tutkimus- ja kehittämisspalvelut	
<p>Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämisspalvelut (CPC 852 pl. psykologien palvelut) ⁽⁹⁾</p> <p>Luonnontieteen tutkimus- ja kehittämisspalvelut (CPC 851)</p> <p>Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämisspalvelut (CPC 853)</p>	<p>Ei mitään.</p> <p>EU: Julkisin varoin rahoitettavien tutkimus- ja kehittämisspalvelujen osalta yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on unionissa.</p>
D. Kiinteistöpalvelut ⁽¹⁰⁾	
a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat palvelut (CPC 821)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>HR: Edellytetään kaupallista läsnäoloa.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p> <p>DK: "Kiinteistönvälittäjän" ammattinimikettä voivat käyttää ainoastaan sellaiset henkilöt, jotka on hyväksytty kiinteistönvälittäjien rekisteriin. Kiinteistöjen myyntiä koskevan lain 25 §:n 2 momentissa säädetään rekisteriin hyväksymisen edellytyksistä.</p> <p>Laissa edellytetään muun muassa, että hakija asuu vakinaisesti Tanskassa, unionissa, Euroopan talousalueella tai Sveitsissä. Lisäksi on otettava huomioon hakijan teoreettisiin tietoihin ja käytännön taitoihin liittyvät vaatimukset Tanskan yritys- ja rakennusviranomaisen ohjeiden mukaisesti. Kiinteistöjen myyntiä koskevaa lakia sovelletaan ainoastaan toimittaessa tanskalaisten kuluttajien kanssa. Lisäksi voidaan soveltaa muuta lainsäädäntöä, joka koskee ulkomaalaisten Tanskassa toteuttamaa kiinteistöjen hankintaa/myyntiä, kuten asuinpaikkavaatimusta.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut (CPC 822)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>HR: Edellytetään kaupallista läsnäoloa.</p> <p>DK: "Kiinteistönvälittäjän" ammattinimikettä voivat käyttää ainoastaan sellaiset henkilöt, jotka on hyväksytty kiinteistönvälittäjien rekisteriin. Kiinteistöjen myyntiä koskevan lain 25 §:n 2 momentissa säädetään rekisteriin hyväksymisen edellytyksistä.</p> <p>Laissa edellytetään muun muassa, että hakija asuu vakinaisesti Tanskassa, unionissa, Euroopan talousalueella tai Sveitsissä. Lisäksi on otettava huomioon hakijan teoreettisiin tietoihin ja käytännön taitoihin liittyvät vaatimukset Tanskan yritys- ja rakennusviranomaisen ohjeiden mukaisesti. Kiinteistöjen myyntiä koskevaa lakia sovelletaan ainoastaan toimittaessa tanskalaisten kuluttajien kanssa. Lisäksi voidaan soveltaa muuta lainsäädäntöä, joka koskee ulkomaalaisten Tanskassa toteuttamaa kiinteistöjen hankintaa/myyntiä, kuten asuinpaikkavaatimusta.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa	
a) Aluksiin liittyvät (CPC 83103)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BG, CY, DE, HU, MT, RO: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
b) Ilma-aluksiin liittyvät (CPC 83104)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.</p> <p>AT, BE, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PT, SI, SE, UK: Unionin lentoliikenteen harjoittajien käyttämien ilma-alusten on oltava rekisteröityjä kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle luvan antaneessa unionin jäsenvaltiossa tai muualla unionissa. Tästä vaatimuksesta voidaan poiketa, kun kyseessä on lyhytaikainen leasingso- pimus tai jos olosuhteet ovat poikkeukselliset.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät (CPC 83101, CPC 83102 ja CPC 83105)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p> <p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>HR: Pl. kabotaasi.</p>
d) Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 ja CPC 83109)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät (CPC 832)	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>EE: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kodin viihdelaitteissa käytettävien nauhoitettujen videokasettien vuokraus- ja leasingpalveluja.</p>
f) Televiestintälaitteiden vuokraus (CPC 7541)	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
F. Muut yrityspalvelut	
a) Mainonta (CPC 871)	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta Ei mitään.
d) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta HU: Ei sitoumuksia välimies- ja sovittelupalvelujen (CPC 86602) osalta.
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	Toimitusmuodon 1 osalta IT: Ei sitoumuksia biologin tai kemistin ammattien osalta. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Ei sitoumuksia. Toimitusmuodon 2 osalta BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Ei sitoumuksia.
f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 881 osittain)	Toimitusmuodon 1 osalta IT: Ei sitoumuksia agronomeille ja maatalousneuvojille (<i>periti agrari</i>) varatun toiminnan osalta. EE, MT, RO: Ei sitoumuksia. Toimitusmuodon 2 osalta Ei mitään.
g) Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 882 osittain)	Toimitusmuodon 1 osalta LV, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia. Toimitusmuodon 2 osalta Ei mitään.
h) Teollisuuteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 884 osittain ja CPC 885 osittain)	Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
i) Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut	
i) 1. Johtohenkilöiden hakupalvelut (CPC 87201)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.</p>
i) 2. Työnvälityspalvelut (CPC 87202)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.</p>
i) 3. Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.</p>
i) 4. Kotiapuhenkilöstön, myynti- tai teollisuustyöntekijöiden, sairaanhoitohenkilöstön ja muun henkilöstön hankintapalvelut (CPC:t 87204, 87205, 87206, 87209)	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>Kaikki jäsenvaltiot paitsi HU: Ei sitoumuksia.</p> <p>HU: Ei mitään.</p>
j) 1. Etsiväpalvelut (CPC 87301)	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Ei sitoumuksia.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
j) 2. Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ja CPC 87305)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>HU: Ei sitoumuksia koodien CPC 87304 ja CPC 87305 osalta.</p> <p>BE, BG, CY, CZ, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.</p> <p>DK: Johtokunnan jäseniä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Ei sitoumuksia lentokenttäturvallisuuspalvelujen osalta.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>HU: Ei sitoumuksia koodien CPC 87304 ja CPC 87305 osalta.</p> <p>BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.</p>
k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: Ei sitoumuksia etsintäpalvelujen osalta.</p> <p>HR: Geologisiin, geodeettisiin ja kaivostoiminnan peruskonsultointipalveluihin liittyviä palveluja sekä niihin liittyviä ympäristönsuojelua koskevia konsultointipalveluja voidaan toteuttaa Kroatian alueella vain yhdessä kroatialaisten oikeushenkilöiden kanssa tai niiden kautta.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
l) 1. Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>Meriliikennealusten osalta: BE, BG, CY, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Sisävesiliikennealusten osalta: EU paitsi EE, HU, LV: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja tieliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)	Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta Ei mitään.
l) 4. Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Toimitusmuodon 1 osalta BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. Toimitusmuodon 2 osalta Ei mitään.
l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)	Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta Ei mitään.
m) Rakennusten puhtaanapitopalvelut (CPC 874)	Toimitusmuodon 1 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia. Toimitusmuodon 2 osalta Ei mitään.
n) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	Toimitusmuodon 1 osalta BG, EE, MT, PL: Ei sitoumuksia ilmailukuvauspalvelujen tarjoamisen osalta. HR, LV: Ei sitoumuksia erikoisvalokuvauspalvelujen osalta. (CPC 87504) Toimitusmuodon 2 osalta Ei mitään.
o) Pakkauspalvelut (CPC 876)	Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
p) Julkaisu- ja painopalvelut (CPC 88442)	Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta Ei mitään.
q) Kokouspalvelut (CPC 87909 osittain)	Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta Ei mitään.
r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	Toimitusmuodon 1 osalta PL: Ei sitoumuksia valantehneiden tulkkien palvelujen osalta. HR: Ei sitoumuksia virallisten asiakirjojen osalta. HU, SK: Ei sitoumuksia virallisen kääntämisen ja tulkkauksen osalta. Toimitusmuodon 2 osalta Ei mitään.
r) 2. Sisustussuunnittelu- ja muut muotoilu- ja suunnittelu- palvelut (CPC 87907)	Toimitusmuodon 1 osalta DE: Kansallisia sääntöjä sovelletaan kaikista ulkomailta toimitettavista palveluista maksettaviin korvauksiin ja palkkioihin. Toimitusmuodon 2 osalta Ei mitään.
r) 3. Perintätoimistojen palvelut (CPC 87902)	Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.
r) 4. Luottotietopalvelut (CPC 87901)	Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.
r) 5. Kopiointipalvelut (CPC 87904) ⁽¹²⁾	Toimitusmuodon 1 osalta AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia. Toimitusmuodon 2 osalta Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
r) 6. Televiestinnän konsultointipalvelut (CPC 7544)	Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta Ei mitään.
r) 7. Puhelinvastauspalvelut (CPC 87903)	Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta Ei mitään.
2. VIESTINTÄPALVELUT	
<p>A. Posti- ja kuriiripalvelut (Postilähetysten ⁽¹³⁾ käsittelyyn ⁽¹⁴⁾ liittyvät palvelut seuraavan osa-aloja koskevan luettelon mukaisesti sekä koti- että ulkomaan lähetyksissä:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineellä tuotettujen, kirjallisten viestien ⁽¹⁵⁾ käsittely, ml. yhdistelmäpostipalvelu ja suoramainonta; ii) osoitteellisten pakettien käsittely ⁽¹⁶⁾; iii) osoitteellisten painotuotteiden käsittely ⁽¹⁷⁾; iv) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai vakuutettuna postina; v) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden pikälähetyspalvelut ⁽¹⁸⁾; vi) osoitteettomien tuotteiden käsittely; ja vii) asiakirjojen vaihto ⁽¹⁹⁾. <p>Osa-alat i, iv ja v suljetaan kuitenkin pois, jos on kyse palveluista, jotka voidaan varata sellaisille alle 100 gramman painoisille kirjelähetysille ⁽²⁰⁾, joiden hinta on alempi kuin viisinkertainen perustariffi, tai oikeus- ja hallintomenettelyjen yhteydessä käytettäville kirjatuille lähetyksille.)</p> <p>(CPC 751 osittain, CPC 71235 ⁽²¹⁾ osittain ja CPC 73210 ⁽²²⁾ osittain)</p>	Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
<p>B. Televiestintäpalvelut</p> <p>Nämä palvelut eivät kata taloudellista toimintaa, joka koostuu sellaisen sisällön tarjonnasta, jonka välittäminen edellyttää televiestintäpalveluja.</p> <p>a) Kaikki palvelut, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähettämisestä ja vastaanottamisesta ⁽²³⁾ lukuun ottamatta yleisradiotoimintaa ⁽²⁴⁾</p>	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
<p>3. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)</p>	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
<p>4. JAKELUPALVELUT (pl. aseiden, ammusten, räjähdysainesten ja muiden sotatarvikkeiden jakelu)</p> <p>A. Komissionääripalvelut</p> <p>a) Moottoriajoneuvoja, moottoripyöriä, moottorikelkkoja ja niiden osia ja tarvikkeita koskevat komissionääripalvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)</p> <p>b) Muut komissionääripalvelut (CPC 621)</p> <p>B. Tukkukaupan palvelut</p> <p>a) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden tukkukaupan palvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)</p> <p>b) Radio- ja telepäätelaitteiden tukkukaupan palvelut (CPC 7542 osittain)</p> <p>c) Muut tukkukaupan palvelut (CPC 622, pl. energia- tuotteiden tukkukaupan palvelut ⁽²⁵⁾)</p>	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>EU paitsi AT, SI, FI: Ei sitoumuksia kemiallisten tuotteiden ja jalometallien (ja jalokivien) jakelun osalta.</p> <p>AT: Ei sitoumuksia pyroteknisten tuotteiden, helposti syttyvien tuotteiden, räjäytysvälineiden ja myrkyllisten aineiden jakelun osalta.</p> <p>AT, BG: Ei sitoumuksia lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tuotteiden kuten lääkinnällisten ja kirurgisten laitteiden, lääkeaineiden ja lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tavaroiden osalta.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia tupakkatuotteiden osalta.</p> <p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BG, FR, PL, RO: Ei sitoumuksia tupakan ja tupakkatuotteiden jakelun osalta.</p> <p>IT: Tukkukauppapalvelujen osalta valtion tupakkamonopoli.</p> <p>BG, FI, PL, RO: Ei sitoumuksia alkoholijuomien jakelun osalta.</p> <p>SE: Ei sitoumuksia alkoholijuomien vähittäiskaupan osalta.</p> <p>AT, BG, CZ, FI, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia lääkkeiden jakelun osalta.</p> <p>BG, HU, PL: Ei sitoumuksia hyödykkeiden välittäjien palvelujen osalta.</p> <p>FR: Komissionääripalvelujen osalta ei sitoumuksia, jotka koskevat 17:llä kansallista etua koskevilla tuoreiden elintarvikkeiden markkinoilla toimivien kauppiaiden ja välittäjien palveluja. Ei sitoumuksia farmaseuttisten tuotteiden tukkumyynnin osalta.</p> <p>MT: Ei sitoumuksia komissionääripalvelujen osalta.</p> <p>BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia vähittäiskauppapalvelujen osalta lukuun ottamatta postimyyntiä.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
<p>C. Vähittäiskaupan palvelut ⁽²⁶⁾</p> <p>Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 61112 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)</p> <p>Radio- ja telepäätelaitteiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 7542 osittain)</p> <p>Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 631)</p> <p>Muiden tuotteiden (ei energia-) vähittäiskaupan palvelut, pl. farmaseuttiset tuotteet sekä lääkinälliset ja ortopediset tuotteet ⁽²⁷⁾ (CPC 632, pl. CPC 63211 ja 63297)</p> <p>D. Franchising-toiminta (CPC 8929)</p>	
<p>5. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)</p>	
<p>A. Alemman perusasteen koulutuspalvelut (CPC 921)</p> <p>B. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut (CPC 922)</p>	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>LV: Ei sitoumuksia sellaisten koulutuspalvelujen osalta, jotka liittyvät vammaisille opiskelijoille tarkoitettuihin keskiasteen teknisten ja ammatillisten koulujen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224).</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.</p> <p>FR: Kansalaisuusvaatimus. Singaporen kansalaiset voivat kuitenkin saada toimivaltaisilta viranomaisilta luvan oppilaitoksen perustamiseen ja johtamiseen sekä opettamiseen.</p> <p>IT: Jotta palveluntarjoajat voisivat myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, niiden on täytettävä kansalaisuusvaatimus.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>CZ, SK: Ei sitoumuksia korkea-asteen koulutuspalvelujen osalta lukuun ottamatta keskiasteen jälkeisiä teknisiä ja ammatillisia koulutuspalveluja (CPC 92310).</p>
D. Aikuiskoulutuspalvelut (CPC 924)	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT: Ei sitoumuksia radio- tai televisiolähetysinä toteutettavien aikuiskoulutuspalvelujen osalta.</p>
E. Muut koulutuspalvelut (CPC 929)	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>HR: Ei mitään kirjukurssina tai televiestinnän välityksellä toteutettavan koulutuksen osalta.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
<p>6. YMPÄRISTÖPALVELUT</p> <p>A. Jätevesipalvelut (CPC 9401) ⁽²⁸⁾</p> <p>B. Kiinteiden tai vaarallisten jätteiden käsittely pl. vaarallisten jätteiden kuljetus rajojen yli</p> <p> a) Jätehuoltopalvelut (CPC 9402)</p> <p> b) Puhtaanapito ja sen kaltaiset palvelut (CPC 9403)</p> <p>C. Ilman laadun ja ilmaston suojeleminen (CPC 9404) ⁽²⁹⁾</p> <p>D. Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen</p> <p> a) Saastuneen tai pilaantuneen maaperän ja veden käsittely ja kunnostaminen (CPC 94060 osittain) ⁽³⁰⁾</p> <p>E. Melun ja värinän torjunta (CPC 9405)</p> <p>F. Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen</p> <p> a) Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut (CPC 9406 osittain)</p> <p>G. Muut ympäristöpalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 94090)</p>	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
<p>7. RAHOITUSPALVELUT</p>	
<p>A. Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut</p>	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia ensivakuutuksia koskevien palvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia riskien varalta seuraavissa tapauksissa:</p> <p>a) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut, ja</p> <p>b) kansainvälinen kauttakuljetus.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	<p>AT: Myynninedistämisen- ja välitystoimet unioniin sijoittautumattoman tytäryhtiön tai Itävaltaan sijoittautumattoman sivuliikkeen (lukuun ottamatta jälleen- ja edelleenvakuutusta) puolesta ovat kiellettyjä. Pakollisen lentovakuutuksen, lukuun ottamatta kansainvälisen kaupallisen lentoliikenteen vakuutuksia, voi antaa ainoastaan unioniin sijoittautunut tytäryhtiö tai Itävaltaan sijoittautunut sivuliike. Unioniin sijoittautumattoman tytäryhtiön tai Itävaltaan sijoittautumattoman sivuliikkeen tekemistä vakuutus sopimuksista (lukuun ottamatta jälleen- ja edelleenvakuutusta koskevia sopimuksia) kannettava vakuutusmaksuvero on korkeampi. Korkeammasta verosta voidaan kuitenkin myöntää vapautus.</p> <p>DK: Pakollisen lentokuljetusvakuutuksen voivat antaa ainoastaan unioniin sijoittautuneet yritykset. Muut henkilöt tai yritykset (mukaan luettuina vakuutusyhtiöt) kuin ne vakuutusyhtiöt, joilla on Tanskan lainsäädännön mukaisesti myönnetty tai Tanskan toimivaltaisten viranomaisten myöntämä toimilupa, eivät voi antaa Tanskassa ensivakuutuksia Tanskassa asuville henkilöille, tanskalaisille aluksille tai Tanskassa olevalle omaisuudelle liiketoiminnallisia tarkoituksia varten.</p> <p>DE: Pakollisen lentovakuutuksen voi antaa ainoastaan unioniin sijoittautunut tytäryhtiö tai Saksaan sijoittautunut sivuliike. Jos ulkomainen vakuutusyhtiö on perustanut sivuliikkeen Saksaan, se voi tehdä Saksassa kansainvälisiin kuljetuksiin liittyviä vakuutus sopimuksia ainoastaan Saksaan sijoittautuneen sivuliikkeensä kautta.</p> <p>FR: Maakuljetuksiin liittyviä riskejä voivat vakuuttaa ainoastaan unioniin sijoittautuneet vakuutusyhtiöt.</p> <p>PL: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta jälleenvakuutusta, edelleenvakuutusta ja kansainvälisessä kaupassa olevien tavaroiden vakuuttamista.</p> <p>PT: Ainoastaan unioniin sijoittautuneet yhtiöt voivat antaa lento- ja merikuljetusvakuutuksia, jotka kattavat tavarat, lentokoneen, laivan ja vastuuvollisuuden. Ainoastaan unioniin sijoittautuneet henkilöt tai yritykset voivat toimia edellä mainitun kaltaisen vakuutustoiminnan asiamiehinä Portugalissa.</p> <p>RO: Jälleenvakuutus kansainvälisillä markkinoilla on sallittua vain, jos riskiä ei voida jälleenvakuuttaa kotimaisilla markkinoilla.</p> <p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia ensivakuutuksia koskevien välityspalvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia riskien varalta seuraavissa tapauksissa:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruus kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut, ja b) kansainvälinen kauttakuljetus.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	<p>BG: Ei ensivakuutuksia koskevia sitoumuksia, paitsi sellaisten palvelujen osalta, joita ulkomaiset palveluntarjoajat tarjoavat ulkomaisille henkilöille Bulgarian alueella. Ulkomaiset vakuutusyhtiöt eivät voi suoraan antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevaa vakuutusta tai vastuuvakuutusta Bulgariaan sijoittuvien riskien varalta. Ulkomainen vakuutusyhtiö voi tehdä vakuutussopimuksia vain unionissa sijaitsevan sivuliikkeen kautta. Ei sitoumuksia talletusvakuutusten ja sen kaltaisten korvausjärjestelmien eikä pakollisten vakuutusjärjestelmien osalta.</p> <p>CY, LV, MT: Ei sitoumuksia ensivakuutuksia koskevien palvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia riskien varalta seuraavissa tapauksissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut, ja b) kansainvälinen kauttakulutusvara. <p>LT: Ei sitoumuksia ensivakuutuksia koskevien palvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia riskien varalta seuraavissa tapauksissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut, ja b) kansainvälinen kauttakulutusvara lukuun ottamatta sellaisia maakuljetuksia, joissa riskit sijoittuvat Liettuaan. <p>LV, LT, PL, BG: Ei sitoumuksia vakuutusvälityksen osalta.</p> <p>FI: Ensivakuutuspalveluja (ml. rinnakkaisvakuutus) saavat tarjota ainoastaan vakuutuksenantajat, joiden päätoimipaikka on unionissa tai joilla on sivuliike Suomessa. Vakuutusvälittäjän palvelujen tarjonta edellyttää vakinaista toimipaikkaa unionissa.</p> <p>HU: Vakuutusyhtiöt, jotka eivät ole sijoittautuneet unioniin, voivat välittää ensivakuutuksia Unkarin alueella ainoastaan Unkariin rekisteröidyn sivuliikkeen kautta.</p> <p>IT: Ei sitoumuksia aktuaarien ammattikunnan osalta. Ainoastaan unioniin sijoittautuneet vakuutusyhtiöt voivat antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevan vakuutuksen sekä vastuuvakuutuksen Italiaan sijoittuvien riskien varalta. Tätä varaamaa ei sovelleta kansainvälisiin kuljetuksiin, joihin liittyy tuontia Italiaan.</p> <p>SE: Ensivakuutusten tarjoaminen sallitaan ainoastaan Ruotsissa toimiluvan saaneen vakuutuspalvelujen tarjoajan kautta edellyttäen, että ulkomainen palveluntarjoaja ja ruotsalainen vakuutusyhtiö kuuluvat samaan yritysryhmään tai ne ovat tehneet sopimuksen keskinäisestä yhteistyöstä.</p> <p>ES: Aktuaaripalveluja koskee asuinpaikkavaatimus, ja lisäksi edellytetään kolmen vuoden kokemusta alalta.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia välitystoiminnan osalta.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	<p>BG: Bulgarialaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt sekä ulkomaalaiset henkilöt, jotka harjoittavat liiketoimintaa Bulgarian alueella, voivat tehdä ensivakuutus sopimuksia Bulgariassa harjoittamansa toiminnan osalta vain sellaisten palveluntarjoajien kanssa, joilla on lupa harjoittaa vakuutustoimintaa Bulgariassa. Näistä sopimuksista johtuvat vakuutuskorvaukset on maksettava Bulgariassa. Ei sitoumuksia talletusvakuutusten ja sen kaltaisten korvausjärjestelmien eikä pakollisten vakuutusjärjestelmien osalta.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia ensivakuutusten tai ensivakuutuksia koskevien välityspalvelujen osalta, paitsi seuraavien osalta:</p> <p>a) henkivakuutustoiminta: Kroatiassa asuvien ulkomaisten henkilöiden mahdollisuudet saada henkivakuutus;</p> <p>b) vahinkovakuutus:</p> <p>i) Kroatiassa asuvien ulkomaisten henkilöiden mahdollisuudet saada muu vahinkovakuutus kuin autoihin liittyvä vakuutus;</p> <p>ii) — henkilö- tai omaisuusvakuutus, jota ei ole saatavilla Kroatian tasavallassa;</p> <p>— yritykset, jotka hankkivat ulkomailla vakuutuksen ulkomailla toteutettavien investointitöiden yhteydessä ja jotka vakuuttavat myös kyseisiin töihin käytettävän välineistön;</p> <p>— ulkomaisten lainojen tuoton varmistaminen (takausvakuutus);</p> <p>— sellaisten kokonaan omistettujen yritysten ja yhteisyritysten henkilö- ja omaisuusvakuutus, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa ulkomailla, jos vakuutus on kyseisen maan säännösten mukainen tai sitä edellytetään yrityksen rekisteröinnin yhteydessä;</p> <p>— rakenteilla ja kunnostettavina olevat alukset, jos vakuutusta edellytetään ulkomaisen asiakkaan (ostajan) kanssa tehdyssä sopimuksessa;</p> <p>c) merenkulku, lentoliikenne, kuljetukset.</p> <p>IT: Ainoastaan unioniin sijoittautuneet vakuutusyhtiöt voivat antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevan vakuutuksen sekä vastuuvakuutuksen Italiaan sijoittuvien riskien varalta. Tätä varaumaa ei sovelleta kansainvälisiin kuljetuksiin, joihin liittyy tuontia Italiaan.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
<p>B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (pl. vakuutuspalvelut)</p> <p>Kaikki jäljempänä luetellut osa-alat</p>	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta rahoitustietojen ja rahoitukseen liittyvän tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista.</p> <p>BE: Sijoitusneuvontapalvelujen tarjonta edellyttää sijoittautumista Belgiaan.</p> <p>BG: Televerkon käyttöön saatetaan soveltaa rajoituksia ja ehtoja.</p> <p>CY: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta siirtokelpoisten arvopaperien kauppaa, rahoitustietojen ja rahoitukseen liittyvän tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista.</p> <p>EE: Talletusten vastaanottamiseen tarvitaan Viron rahoitustarkastuslaitoksen lupa ja rekisteröityminen Viron lainsäädännön mukaisesti osakeyhtiönä, tytäryhtiönä tai sivuliikkeenä.</p> <p>EE: Sijoitusrahastojen hallinta edellyttää erikoistuneen rahastoyhtiön perustamista, ja sijoitusrahastojen säilytysyhteisöinä voivat toimia ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on unionissa.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta luotonantoa, rahoitusleasingiä, maksu- ja rahansiirtopalveluja, takauksia ja sitoumuksia, välitystoimintaa rahamarkkinoilla, rahoitustietojen antamista ja siirtoa, neuvontaa ja alan muita liitännäispalveluja, välitystoimintaa lukuun ottamatta.</p> <p>LT: Sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden hallinta edellyttää erikoistuneen rahastoyhtiön perustamista, ja sijoitusrahastojen säilytysyhteisöinä voivat toimia ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on unionissa.</p> <p>IE: Sijoituspalvelujen tai sijoitusneuvonnan tarjoaminen edellyttää joko a) Irlannissa saatua lupaa, jonka edellytyksenä yleensä on, että yritys on yhtiötetty, avoin yhtiö tai itsenäinen elinkeinonharjoittaja ja kussakin tapauksessa päätoimipaikan / sääntömääräisen kotipaikan on oltava Irlannissa (toimilupaa ei välttämättä vaadita tietyissä tapauksissa, esim. jos singaporelaisella palveluntarjoajalla ei ole liiketoimintaa Irlannissa ja palveluja ei tarjota yksityishenkilöille) tai b) luvan saamista muussa unionin jäsenvaltiossa unionin sijoituspalveludirektiivin mukaisesti.</p> <p>IT: Ei sitoumuksia rahoituspalvelujen tarjoajien (<i>"promotori di servizi finanziari"</i>) osalta.</p> <p>LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta osallistumista kaikentyyppisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun sekä rahoitustietojen ja rahoitukseen liittyvän tietojenkäsittelyn ja neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
	<p>LT: Eläkerahastojen hoito edellyttää kaupallista läsnäoloa.</p> <p>MT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta talletusten vastaanottoa, kaikenlaisista luotonantoa sekä rahoitustietojen ja rahoitustiedon tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista.</p> <p>PL: Rahoitustietojen tarjontaa ja siirtoa ja rahoitustiedon tietojenkäsittelyä ja siinä tarvittavia ohjelmistoja koskee vaatimus käyttää julkista televerkkoa tai muun luvan saaneen operaattorin verkkoa.</p> <p>RO: Ei sitoumuksia rahoitusleasingin osalta, rahamarkkinavälineiden, ulkomaanvaluutan, johdannaistuotteiden, valuuttakurssien ja korkovälineiden, siirtokelpoisten arvopapereiden sekä muiden markkinakelpoisten välineiden ja rahoitusvarojen kaupan, kaikenlaisista arvopapereiden liikkeeseenlaskuun osallistumisen, omaisuuden hoidon sekä rahoitusomaisuuden maksu- ja clearingpalvelujen osalta. Maksu- ja rahansiirtopalveluja saa tarjota ainoastaan Romaniaan sijoittautuneiden pankkien kautta.</p> <p>SI:</p> <p>a) Osallistuminen valtion velkasitoumusten liikkeeseenlaskuun, eläkerahastojen hoito: Ei sitoumuksia.</p> <p>b) Kaikki osa-alat lukuun ottamatta osallistumista valtion velkasitoumusten liikkeeseenlaskuun, eläkerahastojen hoitoa, rahoituspalveluihin liittyvän tiedon tarjontaa ja siirtoa sekä neuvontaa ja alan muita liitännäispalveluja: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kotimaisten oikeussubjektien ja yksityisten elinkeinonharjoittajien luotonhankintaa (kaikenlaisista lainanotto) sekä takausten ja sitoumusten hankintaa ulkomaisilta luottolaitoksilta. Ulkomaalaiset henkilöt voivat tarjota ulkomaisia arvopapereita ainoastaan kotimaisten pankkien ja pörssivälittäjärytysten kautta. Slovenian pörssin jäsenten on oltava yhtiöitettyjä Sloveniassa tai niiden on oltava ulkomaisien investointiyriytysten tai pankkien sivuliikkeitä.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>BG: Televerkon käyttöön saatetaan soveltaa rajoituksia ja ehtoja.</p> <p>PL: Rahoitustietojen tarjontaa ja siirtoa ja rahoitustiedon tietojenkäsittelyä ja siinä tarvittavia ohjelmistoja koskee vaatimus käyttää julkista televerkkoa tai muun luvan saaneen operaattorin verkkoa.</p>
8. TERVEYDENHUOLTO- JA SOSIAALIPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
<p>A. Sairaalapalvelut (CPC 9311)</p> <p>C. Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut (CPC 93193)</p> <p>D. Sosiaalipalvelut (CPC 933)</p>	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p> <p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LU, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>BE: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta toipilas- ja lepokoteja ja vanhainkoteja.</p>
<p>9. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT</p>	
<p>A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643)</p> <p>pl. lentoliikenteen ateriapalvelut</p> <p>B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina) (CPC 7471)</p>	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta ateriapalveluja.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p> <p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BG, HU: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
10. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)	
A. Viihdepalvelut (ml. teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut) (CPC 9619)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta teatterituotannon, lauluyhtyeiden, yhtyeiden ja orkestereiden palveluja (CPC 96191); kirjailijoiden, säveltäjien, kuvanveistäjien, viihdetaitelijoiden ja muiden yksittäisten taiteilijoiden palveluja (CPC 96192); teatteripalveluihin liittyviä palveluja (CPC 96193).</p> <p>EE: Ei sitoumuksia viihdepalvelujen (CPC 96199) osalta lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja.</p> <p>LT, LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateattereiden käyttöpalveluja (CPC 96199 osittain).</p>
B. Uutis- ja uutistoimistopalvelut (CPC 962)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>BG, CY, CZ, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
<p>C. Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut (CPC 963)</p> <p>D. Urheilupalvelut (CPC 9641)</p> <p>E. Virkistyspuistojen ja uimarantojen palvelut (CPC 96491)</p>	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>AT: Ei sitoumuksia hiihtokoulupalvelujen eikä vuoristo-oppaiden palvelujen osalta.</p> <p>BG, CZ, HR, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>CY, EE: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
<p>11. LIIKENNEPALVELUT</p>	
<p>A. Meriliikenne</p> <p>a) Kansainvälinen henkilöliikenne (CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä ⁽³¹⁾)</p> <p>b) Kansainvälinen tavaraliikenne (CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä ⁽³²⁾)</p>	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
<p>B. Sisävesiliikenne</p> <p>a) Henkilöliikenne (CPC 7221 ilman kansallista kabotaa-siikennettä ⁽³³⁾)</p> <p>b) Tavaraliikenne (CPC 7222 ilman kansallista kabotaa-siikennettä ⁽³⁴⁾)</p>	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikennereiteille pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-jokien yhdistämistä toisiinsa koskevat sopimukset), varataan jotkin liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyttävälle liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöönpanomääräyksiä sovelletaan.</p> <p>AT: Laivayhtiön perustavia luonnollisia henkilöitä koskee kansalaisuusvaatimus. Kun on kyseessä sijoittautuminen oikeushenkilönä, toimitusjohtajien, johtokunnan ja hallintoneuvoston enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. Vaatimuksena on rekisteröity yhtiö tai pysyvä toimipaikka Itävallassa. Lisäksi osake-enemmistön on oltava unionin kansalaisten omistuksessa.</p> <p>BG, CY, CZ, EE, FI, HR, HU, LT, MT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia.</p>
<p>C. Rautatieliikenne</p> <p>a) Henkilöliikenne (CPC 7111)</p> <p>b) Tavaraliikenne (CPC 7112)</p>	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
<p>D. Tieliikenne</p> <p>a) Henkilöliikenne (CPC 7121 ja CPC 7122)</p> <p>b) Tavaraliikenne (CPC 7123, pl. posti- ja kuriirilähe-tysten kuljetus omaan lukuun ⁽³⁵⁾)</p>	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
<p>E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokulje-tus ⁽³⁶⁾ (CPC 7139)</p>	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
12. LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT ⁽³⁷⁾	
<p>A. Meriliikenteen liitännäispalvelut</p> <p>a) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)</p> <p>b) Tulliselvityspalvelut ⁽³⁸⁾</p> <p>c) Konttiasema- ja varastointipalvelut ⁽³⁹⁾</p> <p>d) Varustamon edustajan palvelut ⁽⁴⁰⁾</p> <p>e) Meriliikenteen huolintapalvelut ⁽⁴¹⁾</p> <p>f) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7213)</p> <p>g) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7214)</p> <p>h) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain)</p> <p>i) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)</p>	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia ⁽⁴²⁾ hinaus- ja työntöpalvelujen osalta.</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia alusten, joissa on miehistö, vuokrauspalvelujen osalta. SE: Ei mitään lukuun ottamatta hinaus- ja työntöpalveluja sekä alusten, joissa on miehistö, vuokrauspalveluja silloin, kun Ruotsissa on voimassa kabotaasia ja lippuvaltiota koskevia rajoituksia.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta rahdin kuljetusvälityspalveluja.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
<p>B. Sisävesiliikenteen liitännäispalvelut</p> <p>a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain)</p> <p>b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)</p> <p>c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain)</p> <p>d) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7223)</p> <p>e) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7224)</p> <p>f) Sisävesiliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain)</p> <p>g) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)</p>	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikennereiteille pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-jokien yhdistämistä toisiinsa koskevat sopimukset), varataan jotkin liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyttävälle liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöönpanomääräyksiä sovelletaan.</p> <p>EU: Ei sitoumuksia hinaus- ja työntöpalvelujen osalta.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia alusten, joissa on miehistö, vuokrauspalvelujen osalta. SE: Ei mitään lukuun ottamatta hinaus- ja työntöpalveluja sekä alusten, joissa on miehistö, vuokrauspalveluja silloin, kun Ruotsissa on voimassa kabotaasia ja lippuvaltiota koskevia rajoituksia.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
<p>C. Rautatieliikenteen liitännäispalvelut</p> <p>a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain)</p> <p>b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)</p> <p>c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain)</p> <p>d) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7113)</p> <p>e) Rautatieliikenteen tukipalvelut (CPC 743)</p> <p>f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)</p>	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia hinaus- ja työntöpalvelujen osalta.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta rahdin kuljetusvälityspalveluja.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
<p>D. Tieliikenteen liitännäispalvelut</p> <p>a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain)</p> <p>b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)</p> <p>c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain)</p> <p>d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalvelut (CPC 7124)</p> <p>e) Tieliikenteen tukipalvelut (CPC 744)</p> <p>f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)</p>	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalvelujen osalta.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta rahdin kuljetusvälityspalveluja ja sellaisia tieliikenteen tukipalveluja, joihin tarvitaan lupa.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
<p>F. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut ⁽⁴³⁾</p> <p>a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)</p>	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
13. MUUT LIIKENNEPALVELUT	
Yhdistettyjen kuljetuspalvelujen tarjoaminen	<p>Kaikki jäsenvaltiot paitsi AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Ei mitään, sanotun kuitenkaan rajoittamatta minkään tietyn liikennemuodon osalta tässä sitoumusluettelossa määrättyjen rajoitusten soveltamista.</p> <p>AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia.</p>
14. ENERGIAPALVELUT	
A. Kaivostoimintaan liittyvät palvelut (CPC 883) ⁽⁴⁴⁾	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
B. Polttoaineiden putkijohtokuljetukset (CPC 7131)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.</p>
C. Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
D. Kiinteiden, nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden sekä niihin liittyvien tuotteiden tukkukaupan palvelut (CPC 62271)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia sähkön, höyryn ja lämminveden tukkukauppapalvelujen osalta.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
sekä sähkön, höyryn ja lämminveden tukkukaupan palvelut	

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Moottoripolttoaineiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 613)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
F. Polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäismyynti (CPC 63297) sekä sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämmينveden vähittäiskaupan palvelut	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämmينveden vähittäiskaupan palvelujen osalta.</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäismyyntin osalta lukuun ottamatta postimyyntiä (postimyyntin osalta ei mitään).</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
G. Energian jakeluun liittyvät palvelut (CPC 887)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja (konsultointipalvelujen osalta ei mitään).</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
15. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT	
a) Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut (CPC 9701)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Kampaamopalvelut (CPC 97021)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
c) Kosmetologin käsittely, käsi- ja jalkahoitopalvelut (CPC 97022)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
d) Muut kauneudenhoitopalvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 97029)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeuttiset hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysistä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinnällisiin tai kuntoutustarkoituksiin ⁽⁴⁵⁾ (CPC ver. 1.0 97230)	<p>Toimitusmuodon 1 osalta</p> <p>EU: Ei sitoumuksia.</p> <p>Toimitusmuodon 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>
f) Televiestinnän yhteyspalvelut (CPC 7543)	<p>Toimitusmuotojen 1 ja 2 osalta</p> <p>Ei mitään.</p>

⁽¹⁾ Bulgarian varallisuusosoikeus tunnustaa seuraavat rajoitetut kiinteistöjen omistusoikeudet: käyttöoikeus, rakennusoikeus, oikeus päällysrakenteiden pystyttämiseen ja rasitukset.

⁽²⁾ Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

⁽³⁾ Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

- (4) Sloveniaan perustettua sivuliikettä ei kaupallisia yrityksiä koskevan lain mukaan pidetä oikeushenkilönä, vaan sitä kohdellaan toiminnan osalta samalla tavalla kuin tytäryhtiötä, mikä vastaa GATS-sopimuksen XXVIII artiklan g kohtaa.
- (5) Koska Singaporen lakiasianpalvelujen markkinoita vapautetaan asteittain, Singapore ei voi vielä sitoutua laajempaan markkinoille pääsyyn. Osapuolet tarkastelevat lakiasianpalveluja koskevia sitoumuksiaan viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta tavoitteena laajentaa markkinoille pääsyä. Sopimuksen 16.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) mukaisesti perustetun palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevän komitean päätöksellä osapuolet voivat muuttaa kummankin osapuolen sitoumuksia tältä osin.
- (6) Sisältää oikeudelliset neuvonta- ja edustuspalvelut, välimies- ja sovittelupalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut. Lakiasianpalvelujen tarjonta on sallittua ainoastaan kansainväliseen oikeuteen, unionin oikeuteen ja sellaisen lainkäyttöalueen oikeuteen, jolla palveluntarjoaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan asianajajana, kuuluvissa asioissa, ja siihen sovelletaan, kuten muidenkin palvelujen tarjontaan, unionin jäsenvaltioissa sovellettavia lupavaatimuksia ja -menettelyjä. Kansainväliseen oikeuteen ja ulkomaiseen oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja tarjoavilla asianajajilla kyseiset lupavaatimukset ja -menettelyt voivat tarkoittaa paikallisten eettisten sääntöjen noudattamista, kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (jollei isäntämaan ammattinimikkeen käytölle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua hyväksymistä isäntämaan asianajajaliiton jäseneksi soveltuvuuskokeen kautta ja lainmukaisen kotipaikan tai toimipaikan sijaitsemista isäntämaassa. Unionin oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi periaatteessa tarjota unionin jonkin jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan, ja unionin jäsenvaltioiden oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan. Näin ollen edustaminen unionin tuomioistuimissa ja muissa toimivaltaisissa viranomaisissa saattaa edellyttää täysjäsenyyttä kyseisen jäsenvaltion asianajajaliitossa, koska tällöin on kyse unionin ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin jäsenvaltioissa ulkomaiset asianajajat, joita ei ole hyväksytty asianajajaliiton täysjäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolta, joka on sellaisen valtion kansalainen tai kuuluu sellaiselle valtiolle, jossa asianajajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.
- (7) Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan 1.A.a) Lakiasianpalvelut.
- (8) Farmaseuttisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palveluntarjoamisen tavoin luvanvaraista ja siihen sovelletaan unionin jäsenvaltioissa sovellettavia hyväksymisvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin unionin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden tarjoaminen on varattu farmaseuteille.
- (9) CPC 85201 osittain; sisältyy kohtaan 1.A.h) Lääkäripalvelut ja hammashoitopalvelut.
- (10) Tässä tarkoitetut palvelut liittyvät kiinteistönvälittäjien ammattiin, eivätkä ne vaikuta kiinteistöjä ostavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeuksiin ja/tai heitä koskeviin rajoituksiin.
- (11) Kuljetusvälineiden huolto- ja korjauspalvelut (CPC 6112, 6122, 8867 ja CPC 8868) sisältyvät kohtiin 1.F.)1.–1.F.)4. Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut (CPC 845) sisältyvät kohtaan 1.B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut.
- (12) Ei sisällä koodiin CPC 88442 luettavia tulostuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan 1.F.p).
- (13) ”Postilähetyksellä” tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä.
- (14) ”Käsittelyllä” tarkoitetaan postilähetyksen keruuta, lajittelua, kuljetusta ja jakelua.
- (15) Esim. kirjeet ja postikortit.
- (16) Sisältää kirjat ja kuvastot.
- (17) Aikakausjulkaisut ja sanomalehdet.
- (18) Pikalähetyksipalveluihin voi sisältyä nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoelementtejä, kuten nouto lähettäjältä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja paikantaminen, mahdollisuus muuttaa määrämpäätä ja vastaanottajaa kuljetuksen aikana sekä vastaanottovahvistus.
- (19) Sellaisten välineiden tarjoaminen, ml. väliaikaiset toimitilat sekä kolmannen osapuolen hoitama kuljetus, jotka mahdollistavat postilähetyksen toimittamisen omatoimisesti tämän palvelun tilaajien kesken tapahtuvalla vaihdolla. ”Postilähetyksellä” tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä.
- (20) ”Kirjelähetyksillä” tarkoitetaan minkä tahansa laatuselle fyysiselle alustalle kirjoitettua viestiä, joka kuljetetaan ja toimitetaan lähettäjän itse lähetykseen tai sen kuoreen merkitsemään osoitteeseen. Kirjelähetyksiksi ei katsota kirjoja, kuvastoja, sanomalehtiä eikä aikakausjulkaisuja.
- (21) Posti- ja kuriirilähetyksen kuljetus omaan lukuun maitse millä tahansa välineellä.
- (22) Postin kuljetus omaan lukuun ilmaitse.
- (23) Näihin palveluihin ei sisälly sähköinen tietojen ja/tai datan käsittely (ml. tapahtumakäsittely), joka on osa koodia CPC 843 ja joka sisältyy kohtaan 1.B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut.
- (24) Yleisradiotoiminnalla tarkoitetaan yleisön tai sen osan vastaanotettavaksi tarkoitettua vapaasti etenevää langattomasti tai johtoja hyväksi käyttäen tapahtuvaa lähetystä, sen alkupaikan sijainnista riippumatta, joka on tarpeen ääni- ja/tai kuvasignaali-ohjelman vastaanottamiseksi ja/tai esittämiseksi mutta johon eivät kuulu operaattoreiden väliset yhteydet.
- (25) Nämä palvelut, joihin sisältyy CPC 62271, sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 14.D.
- (26) Ei sisällä huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 1.B. ja 1.F.I). Ei sisällä energiatuotteiden vähittäiskaupan palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtiin 14.E. ja 14.F.
- (27) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinmällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sisältyy AMMATILLISTEN PALVELUJEN kohtaan 1.A.k).
- (28) Vastaa viemäröintipalveluja.
- (29) Vastaa poistokaasujen puhdistuspalveluja.
- (30) Vastaa osittain luonnon- ja maisemansuojelupalveluja.

- (³¹) Tähän luetteloon ei sisälly kansallinen kabotaasiliikenne, jonka katsotaan käsittävän matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen unionin jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan luettuna mannerjalusta YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaisesti, sekä jostakin unionin jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päätyvän liikenteen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sitä, mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.
- (³²) Tähän luetteloon ei sisälly kansallinen kabotaasiliikenne, jonka katsotaan käsittävän matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen unionin jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan luettuna mannerjalusta YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaisesti, sekä jostakin unionin jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päätyvän liikenteen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sitä, mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.
- (³³) Tähän luetteloon ei sisälly kansallinen kabotaasiliikenne, jonka katsotaan käsittävän matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen unionin jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan luettuna mannerjalusta YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaisesti, sekä jostakin unionin jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päätyvän liikenteen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sitä, mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.
- (³⁴) Tähän luetteloon ei sisälly kansallinen kabotaasiliikenne, jonka katsotaan käsittävän matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen unionin jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan luettuna mannerjalusta YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaisesti, sekä jostakin unionin jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päätyvän liikenteen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sitä, mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.
- (³⁵) Osittain CPC 71235, joka sisältyy VIESTINTÄPALVELUJEN kohtaan 2.A. Posti- ja kuriiripalvelut.
- (³⁶) Polttoaineiden putkijohtokuljetus sisältyy ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 14.B.
- (³⁷) Ei sisällä liikennevälineiden huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 1.F.1)1–1.F.1)4.
- (³⁸) ”Tulliselvityspalveluilla” tarkoitetaan toimia, jotka koostuvat rahdin tuontiin, vientiin tai kauttakuljetukseen liittyvien tullimuodollisuuksien täyttämisestä toisen osapuolen puolesta riippumatta siitä, onko tämä palvelu kyseisen palveluntarjoajan päätoimi vai sen päätoimialaa täydentävä muu toimintamuoto.
- (³⁹) ”Konttiasema- ja varastointipalveluilla” tarkoitetaan konttien säilyttämistä joko satama-alueilla tai sisämaassa niiden pakkaamiseksi, purkamiseksi ja korjaamiseksi sekä niiden saattamiseksi liikennekeleisiksi.
- (⁴⁰) ”Ei sitoumuksia” tarkoittaa sitoumusten puuttumista siksi, ettei niiden toteuttaminen olisi teknisesti mahdollista.
- (⁴¹) ”Varustamon edustajan palveluilla” tarkoitetaan yhden tai useamman laivayhtiön tai varustamon kaupallisten etujen edustamista tietyllä maantieteellisellä alueella seuraavissa tarkoituksissa: meriliikenteen ja siihen liittyvien palvelujen markkinointiin ja myyntiin liittyvät toimet hinnoittelusta laskutukseen sekä konossementtien laatiminen yhtiöiden puolesta, tarvittavien oheispalvelujen ostaminen ja jälleenmyynti, asiakirjojen laatiminen ja liiketoimintatietojen toimittaminen, aluksen satamassakäynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto tarvittaessa varustamon puolesta.
- (⁴²) ”Meriliikenteen huolintapalveluilla” tarkoitetaan laivauksen järjestämistä ja seurantaan laivajaan puolesta hankkimalla kuljetus- ja tarvittavat oheispalvelut, laatimalla tarvittavat asiakirjat ja toimittamalla tarvittavat liiketoimintatiedot.
- (⁴³) Polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 14.C.
- (⁴⁴) Sisältää seuraavat palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut: kaivostoimintaan liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut, porauspaikan valmistelu, porauslaitteen asennus, poraus, poranterien huoltopalvelut, suojauspalvelut, porausliejun valmistus ja toimitus, kiinteän aineen hallinta, porausreiässä suoritettavat erikoistoimenpiteet, kairausalueen geologia ja porauksen hallinta, kairasydännäytteen otto, reiän koestus, vajjeripalvelut, viimeistelynesteen (suolaliuosten) toimitus ja käyttö, viimeistelylaitteiden toimitus ja asentaminen, sementointi (painepumppaus), aktivointipalvelut (rakoiluttaminen, hapottaminen ja painepumppaus), porausreiän korjauspalvelut, porausreiän tulppaaminen ja hylkääminen.
Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä.
Ei sisällä maaperän rakentamista muita luonnonvaroja kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostoimintaa varten (CPC 5115), joka sisältyy kohtaan 3. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT.
- (⁴⁵) Terapeuttiset hieronta- ja kylpylähoitopalvelut sisältyvät kohtiin 1.A.h) Lääkäripalvelut ja hammashoitopalvelut ja 1.A.j)2. Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut, sekä kohtaan Terveystieteidenhuoltopalvelut (8.A ja 8.C).

UNIONI

8.12 ARTIKLAN (ERITYISSITOUMUSTEN LUETTELO) MUKAINEN

ERITYISSITOUMUSTEN LUETTELO

(SJOITTAUTUMINEN)

1. Jäljempänä esitettävässä sitoumusluettelossa ilmoitetaan 8.12 artiklan (Erityissitoumusten luettelo) nojalla vapautetut taloudellisen toiminnan alat sekä Singaporen sijoittautumisiin ja yrittäjiin kyseisillä aloilla varaumien muodossa sovellettavat markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset. Luettelo rakentuu seuraavasti:
  - a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jota koskevan sitoumuksen unioni tekee, sekä vapautettu toiminta, johon varaukia sovelletaan, ja
  - b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat varaukset.

Sitoumuksia ei sovelleta sijoittautumiseen niillä tämän sopimuksen kattamilla toimialoilla ja osa-aloilla, joita ei mainita jäljempänä olevassa sitoumusluettelossa.
2. Jäljempänä olevaan sitoumusluetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, elleivät ne ole 8.10 artiklassa (Markkinoille pääsy) ja 8.11 artiklassa (Kansallinen kohtelu) tarkoitettuja markkinoille pääsyn tai kansallisen kohtelun rajoituksia. Kyseisiä toimenpiteitä (esim. toimiluvan saamista koskevat edellytykset, yleispalveluvelvoitteet, tutkintotodistusten tunnustuksen saamista säännellyillä aloilla koskevat edellytykset, tiettyjen tutkintojen, ml. kieli-tutkinnot, läpäisemistä koskevat edellytykset sekä syrjimättömät vaatimukset, joiden mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla luonnonalueilla eikä historiallisesti tai taiteellisilta arvoiltaan erityisen merkittävillä alueilla) sovelletaan joka tapauksessa Singaporen sijoittautumisiin ja yrittäjiin, vaikka toimenpiteitä ei mainita luettelossa.
3. Sopimuksen 8.1 artiklan (Tavoite ja soveltamisala) 2 kohdan a alakohdan mukaisesti jäljempänä olevaan sitoumusluetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolen myöntämiä tukia.
4. Sen estämättä, mitä 8.10 artiklassa (Markkinoille pääsy) määrätään, jäljempänä olevassa sijoittautumista koskevassa sitoumusluettelossa ei ole tarpeen eritellä syrjimättömyysvaatimuksia sijoittautumisen oikeudellisen muodon osalta edellytyksenä sille, että unioni voisi pitää sitoumuksen voimassa tai ottaa sen käyttöön.
5. Sitoumusluetteloon perustuvat oikeudet ja velvoitteet eivät ole sellaisenaan välittömästi sovellettavissa, eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia luonnollisille tai oikeushenkilöille.
6. Tässä sitoumusluettelossa mainitun käsitteen ”sijoittaja” on tulkittava tarkoittavan 8.8 artiklan (Määritelmät) c alakohdassa määriteltyä käsitettä ”yrittäjä”.
7. Mikäli unioni pitää voimassa varauksen, joka edellyttää, että palveluntarjoajan on oltava sen alueen kansalainen tai asuttava pysyvästi tai oleskeltava sen alueella voidakseen tarjota palvelun sen alueella, lisäyksessä 8-A-3 olevassa 8.13 artiklan (Soveltamisala ja määritelmät) mukaisessa sitoumusluettelossa mainittu varaus, joka koskee luonnollisten henkilöiden tilapäistä liikkuvuutta, toimii soveltuvin osin varauksena tässä lisäyksessä tehtyjen 8.12 artiklan (Erityissitoumusten luettelo) mukaisten sijoittautumista koskevien sitoumusten osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Kiinteistöt Kaikki jäsenvaltiot paitsi AT, BG, CY, CZ, DK, EE, EL, FI, HR, HU, IE, IT, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	<p>AT: Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden on saatava kiinteistön hankinnalle, ostolle tai vuokraukselle lupa toimivaltaisilta alueviranomaisilta (Länder), jotka harkitsevat, onko toimenpiteillä vaikutusta tärkeisiin taloudellisiin, sosiaalisiin tai kulttuurisiin etuihin.</p> <p>BG: Ulkomaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt eivät voi hankkia maaomaisuutta (ei myöskään sivuliikkeen kautta). Bulgarianlaiset oikeushenkilöt, joiden omistuksesta osa on ulkomaista, eivät voi hankkia omistukseensa maatalousmaata.</p> <p>Ulkomaiset oikeushenkilöt ja ulkomaiden kansalaiset, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, voivat hankkia omistukseensa rakennuksia ja rajoitettuja kiinteistöjen omistusoikeuksia ⁽¹⁾ valtiovarainministeriön luvalla. Lupavaatimusta ei sovelleta henkilöihin, jotka ovat tehneet sijoituksia Bulgariassa.</p> <p>Ulkomaiden kansalaiset, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, sekä ulkomaiset oikeushenkilöt ja yritykset, joissa ulkomaalaisilla on päätösten teon tai päätösten estämisen mahdollistava äänen enemmistö, voivat luvanvaraisesti hankkia kiinteistöjen omistusoikeuksia tietyillä ministerineuvoston nimeämällä maantieteellisillä alueilla.</p> <p>CY: Ei sitoumuksia.</p> <p>CZ: Maatalousmaata ja metsää voivat hankkia sellaiset ulkomaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt, joilla on pysyvä asuinpaikka tai toimipaikka Tšekissä. Valtion omistuksessa olevaan maatalousmaahan ja metsään sovelletaan erityissääntöjä.</p> <p>DK: Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden kiinteistöostolle on asetettu rajoituksia. Ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden maatalouskiinteistöjen ostoille on asetettu rajoituksia.</p> <p>EE: Ei sitoumuksia maatalousmaan ja metsän hankinnan osalta ⁽²⁾.</p> <p>EL: Lain nro 1892/90 mukaan kansalainen voi hankkia maata raja-alueilta ainoastaan puolustusministerin luvalla. Hallintokäytäntöjen mukaan suoria sijoituksia varten on helppo saada lupa.</p> <p>FI: (Ahvenanmaa): Ahvenanmaan kotiseutu-oikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden sekä oikeushenkilöiden oikeutta hankkia ja omistaa kiinteistöjä Ahvenanmaalla ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu. Ahvenanmaan kotiseutu-oikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden sekä oikeushenkilöiden sijoittautumisoikeutta ja oikeutta tarjota palveluja ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	<p>HR: Ei sitoumuksia, jotka liittyvät sellaisten palveluntarjoajien tekemiin kiinteistöhankintoihin, jotka eivät ole sijoittautuneet Kroatiaan ja yhtiöityneet siellä. Kroatiaan sijoittautuneet ja siellä yhtiöityneet yritykset voivat hankkia kiinteistöjä, joita tarvitaan niiden tarjoamien palvelujen toteuttamiseen. Sivuliikkeiden tarjoamien palvelujen toteuttamiseen tarvittavien kiinteistöjen hankkiminen edellyttää oikeusministeriön lupaa. Ulkomaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt voivat hankkia maatalousmaata.</p> <p>HU: Ulkomaisten sijoittajien maa- ja kiinteistöhankinnoille on asetettu rajoituksia ⁽³⁾.</p> <p>IE: Kotimaisten tai ulkomaisten yritysten tai ulkomaisten kansalaisten on saatava maankäyttöä valvovalta komitealta etukäteen kirjallinen suostumus Irlannissa sijaitsevan maa-alueen hankinnalle. Jos tällainen maa-alue on tarkoitettu teollisuuden (ei kuitenkaan maatalousteollisuuden) käyttöön, tästä vaatimuksesta voidaan poiketa yritys-, kauppa- ja työministerin tätä tarkoitusta varten antaman todistuksen perusteella. Tätä lakia ei sovelleta kaupunkien rajojen sisällä oleviin maa-alueisiin.</p> <p>IT: Ulkomaisten luonnollisten ja oikeushenkilöiden kiinteistöostoihin sovelletaan vastavuoroisuusehtoa.</p> <p>LV: Ei sitoumuksia maan hankinnan osalta; maanvuokra sallittu enintään 99 vuodeksi.</p> <p>LT: Ei sitoumuksia maan hankinnan osalta ⁽⁴⁾.</p> <p>MT: Kiinteistöjen hankintaa koskevia Maltaan lainsäädännön ja hallinnollisten määräysten vaatimuksia sovelletaan edelleen.</p> <p>PL: Ulkomaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt tarvitsevat kiinteistöjen suoraan tai epäsuoraan hankkimiseen luvan. Ei sitoumuksia valtion omaisuuden hankinnan osalta (eli yksityistämisen prosessia sääteleviä määräyksiä).</p> <p>RO: Luonnolliset henkilöt, joilla ei ole Romanian kansalaisuutta eikä asuinpaikkaa Romaniassa, sekä oikeushenkilöt, jotka eivät ole romanialaisia ja joiden päätoimipaikka ei ole Romaniassa, eivät voi hankkia minkäänlaista maaomaisuutta elossa olevien kesken päätetyillä oikeustoimilla.</p> <p>SI: Osittain ulkomaisella pääomalla rahoitetut oikeushenkilöt, jotka ovat sijoittautuneet Sloveniaan, voivat hankkia kiinteistöjä Slovenian alueelta. Ulkomaisten henkilöiden Sloveniaan perustamat sivuliikkeet ⁽⁵⁾ voivat hankkia maata lukuun ottamatta ainoastaan sellaista kiinteää omaisuutta, jota tarvitaan sen taloudellisen toiminnan harjoittamiseen, jota varten ne on perustettu.</p> <p>SK: Ulkomaisten luonnollisten ja oikeushenkilöiden kiinteistöostolle on asetettu rajoituksia. Ulkomaiset toimijat voivat hankkia kiinteistöjä perustamalla slovakialaisen oikeushenkilön tai osallistamalla yhteisyrityksiin. Ei sitoumuksia maan hankinnan osalta.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	<p>Toimitusjohtajat ja tilintarkastajat</p> <p>AT: Oikeushenkilöiden sivuliikkeiden toimitusjohtajien on asuttava vakinaisesti Itävallassa. Oikeushenkilön tai sivuliikkeen palveluksessa olevien luonnollisten henkilöiden, jotka vastaavat Itävallan kauppalaain (Austrian Trade Act) noudattamisesta, on asuttava vakinaisesti Itävallassa.</p> <p>FI: Ulkomaalainen, joka harjoittaa kauppaa yksityisyrittäjänä, tarvitsee elinkeinoluvan ja hänen on asuttava vakinaisesti unionissa. Kaikilla toimialoilla televiestintäpalveluja lukuun ottamatta osakeyhtiön toimitusjohtajaa koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Televiestintäpalvelujen alalla toimitusjohtajan edellytetään asuvan vakinaisesti maassa.</p> <p>FR: Teollisen, kaupallisen tai käsiteollisen yrityksen toimitusjohtajalla on oltava erityisvaltuutus, jollei hänellä ole oleskelulupaa.</p> <p>RO: Kaupallisten yhtiöiden tilintarkastajien ja varatilintarkastajien enemmistön on oltava Romanian kansalaisia.</p> <p>SE: Oikeushenkilön tai sivuliikkeen toimitusjohtajan on asuttava Ruotsissa.</p>
KAIKKI TOIMIALAT	<p>Yleishyödylliset palvelut</p> <p>EU: Kansallisen tai paikallisen tason yleishyödyllisiksi palveluiksi katsottava taloudellinen toiminta voidaan varata julkisille monopoleille tai yksinoikeudet saaneille yksityisille palveluntarjoajille ⁽⁶⁾ ⁽⁷⁾.</p>
KAIKKI TOIMIALAT	<p>Sijoittautumismuodot</p> <p>EU: Jonkin unionin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetuille (singaporelaisten yritysten) tytäryhtiöille, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on unionissa, myönnettyä kohtelua ei laajenneta koskemaan singaporelaisten yritysten johonkin unionin jäsenvaltioon perustamia sivuliikkeitä tai agenttuureja ⁽⁸⁾.</p> <p>BG: Sivuliikkeen perustamiseen tarvitaan lupa.</p> <p>EE: Hallintoneuvoston jäsenistä vähintään puolen on asuttava unionissa.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	<p>FI: Singaporelainen, joka harjoittaa kauppaa yhtiökumppanina suomalaisessa kommandiittiyhtiössä tai avoimessa yhtiössä, tarvitsee elinkeinoluvan ja hänen on asuttava vakituisesti unionissa. Televiestintäpalveluja lukuun ottamatta kaikilla aloilla vähintään puolta johtokunnan varsinaisista ja varajäsenistä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus; vaatimuksista voidaan kuitenkin myöntää vapautus tietyille yrityksille. Televiestintäpalvelujen alalla perustajista ja johtokunnan jäsenistä vähintään puolella on oltava pysyvä asuinpaikka maassa. Jos perustajana on oikeushenkilö, myös siihen sovelletaan asuinpaikkavaatimusta. Jos singaporelainen organisaatio aikoo harjoittaa liiketoimintaa tai kauppaa perustamalla sivuliikkeen Suomeen, sen on hankittava elinkeinolupa. Singaporelainen organisaatio tai luonnollinen henkilö, joka ei ole unionin kansalainen, tarvitsee luvan voidakseen toimia osakeyhtiön perustajana.</p> <p>IT: Teollisen, kaupallisen ja käsiteollisen toiminnan harjoittaminen edellyttää oleskelulupaa ja erityisvaltuutusta.</p> <p>BG, PL: Edustustoimiston toiminta saa käsittää ainoastaan sen edustaman ulkomaisen emoyhtiön mainonnan ja myynninedistämisen.</p> <p>PL: Rahoituspalveluja lukuun ottamatta ei sitoumuksia sivuliikkeiden osalta. Singaporelaiset sijoittajat voivat harjoittaa taloudellista toimintaa ainoastaan kommandiittiyhtiön, kommandiittiosakeyhtiön, rajoitetun vastuun yhtiön tai osakeyhtiön muodossa (lakiasianpalvelujen osalta ainoastaan rekisteröidyn yhtiön tai kommandiittiyhtiön muodossa).</p> <p>RO: Kaupallisten yhtiöiden ainoan johtajan tai johtokunnan puheenjohtajan ja puolen johtokunnan jäsenistä on oltava Romanian kansalaisia, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Kaupallisten yhtiöiden tilintarkastajien ja varatilintarkastajien enemmistön on oltava Romanian kansalaisia.</p> <p>SE: Singaporelaisen yrityksen (joka ei ole rekisteröitynyt oikeushenkilöksi Ruotsissa) on harjoitettava kaupallista toimintaansa sellaisen Ruotsiin sijoittautuneen sivuliikkeen välityksellä, jolla on itsenäinen johto ja erillinen kirjanpito. Alle vuoden kestävä rakennushankkeet vapautetaan vaatimuksista, jotka edellyttävät sivuliikkeen perustamista tai maassa asuvan edustajan nimeämistä. Rajoitetun vastuun yhtiöllä (osakeyhtiöllä) voi olla yksi tai useampi perustaja. Perustajan tai perustajien on joko asuttava Ruotsissa tai oltava ruotsalainen oikeushenkilö. Avoin yhtiö voidaan perustaa vain, jos jokainen yhtiökumppani asuu Ruotsissa. Kaikkien muuntyyppisten oikeushenkilöiden perustamiseen sovelletaan vastaavia ehtoja. Johtokunnan jäsenistä vähintään puolen on asuttava Ruotsissa. Sellaisen ulkomaiden tai Ruotsin kansalaisten, jotka eivät asu Ruotsissa ja jotka haluavat harjoittaa kaupallista toimintaa Ruotsissa, on nimettävä kyseisestä toiminnasta vastaava maassa asuva edustaja ja ilmoitettava tämä paikallisen viranomaisen rekisteriin. Asuinpaikkavaatimuksesta voidaan poiketa tapauksissa, joissa se todistettavasti ei ole tarpeen.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	SK: Singaporelaisen luonnollisen henkilön, jonka nimi rekisteröidään kaupparekisteriin yrittäjän puolesta toimimaan valtuutettuna henkilönä, on esitettävä Slovakian oleskelulupa.
KAIKKI TOIMIALAT	<p>Investoinnit</p> <p>DK: Unionin ulkopuolisten ulkomaisten yritysten mahdollisuus perustaa sivuliike riippuu siitä, onko asianomainen maa tehnyt kansainvälisen sopimuksen. Vähittäiskaupan suunnittelua säännellään Tanskassa suunnittelua koskevalla lailla (Planning Act), jossa säädetään vähittäiskaupan myymälöiden kokoa ja sijaintia koskevista kriteereistä. Kokoa ja sijaintia koskevat säännökset perustuvat ainoastaan ympäristöseikkoihin. Sen vuoksi ulkomaiset yritykset eivät tarvitse erityistä hyväksyntää tai lupaa ennen investoinnin tekemistä Tanskaan.</p> <p>ES: Ulkomaisten hallitusten tai ulkomaisten julkisten yritysten (°) investoiminen Espanjaan joko suoraan tai ulkomaisten hallitusten määräysvallassa suoraan tai välillisesti olevien yritysten tai muiden yhteisöjen kautta edellyttää hallitukselta edeltä käsin saatua lupaa.</p> <p>BG: Yrityksissä, joissa julkinen (valtion tai kunnan) osuus pääomasta ylittää 30 prosenttia, osakkeiden siirtämiseen kolmansille osapuolille tarvitaan lupa. Tiettyyn taloudelliseen toimintaan, joka liittyy valtion omaisuuden tai muun julkisen omaisuuden hyödyntämiseen tai käyttöön, edellytetään toimilupia koskevan lain (Concessions Act) mukaisesti myönnetty toimilupa. Ulkomaiset sijoittajat eivät voi osallistua yksityistämiseen. Ulkomaiset sijoittajat ja sellaiset bulgarialaiset oikeushenkilöt, joissa on määräävä singaporelaisomistus, tarvitsevat luvan</p> <p>a) luonnonvarojen etsintään, käyttöön tai talteenottoon aluevesiltä, mannerjalustasta tai talousvyöhykkeeltä ja</p> <p>b) määräävän omistusosuuden hankintaan yrityksissä, jotka harjoittavat a kohdassa tarkoitettua toimintaa.</p> <p>FR: Singaporelaisiin ostoihin, jotka oikeuttavat yli 33,33 prosenttiin toimivan ranskalaisen yrityksen osakepääomasta tai äänioikeuksista tai 20 prosenttiin ranskalaisesta pörssiyhtiöstä, sovelletaan seuraavia määräyksiä:</p> <p>— ranskalaisiin yrityksiin, joiden liikevaihto on enintään 76 miljoonaa euroa, voidaan tehdä alle 7,6 miljoonan euron investointeja ennakoilmoitusta seuraavan 15 päivän määräajan jälkeen, kun kyseisten määrien paikkansapitävyys on tarkistettu;</p> <p>— lupa muihin investointeihin annetaan ennakoilmoitusta seuraavan kuukauden jälkeen ilman eri toimenpidettä, jollei talousministeri ole poikkeustapauksessa käyttänyt oikeuttaan lykätä investointia.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	<p>Hiljattain yksityistetyissä yrityksissä voidaan rajoittaa ulkomaalaisomistusta siten, että Ranskan hallitus määrää yleisölle tarjottavien osakkeiden enimmäismäärän tapauskohtaisesti. Tietyn kaupallisen, teollisen tai käsiteollisen toiminnan käynnistäminen edellyttää erityisvaltuutusta, jos toimitusjohtajalla ei ole pysyvää oleskelulupaa.</p> <p>FI: Suomen viranomaisten on vahvistettava sellainen singaporelaisten omistajien osakehankinta, joka oikeuttaa yli kolmannekseen suuren suomalaisen yhtiön tai suuren liikeyrityksen (jossa on yli 1 000 työntekijää tai jonka liikevaihto on yli 168 miljoonaa euroa tai jonka taseen loppusumma ⁽¹⁰⁾ on yli 168 miljoonaa euroa) äänivallasta. Tämä vahvistus voidaan evätä vain, jos tärkeä kansallinen etu olisi uhattuna. Näitä rajoituksia ei sovelleta televiestintäpalveluihin.</p> <p>HU: Ei sitoumuksia hiljattain yksityistettyjen yritysten singaporelaisomistuksen osalta.</p> <p>IT: Hiljattain yksityistetyille yrityksille voidaan myöntää yksinoikeuksia tai niiden yksinoikeudet voidaan säilyttää. Joissakin tapauksissa voidaan rajoittaa hiljattain yksityistetyissä yrityksissä käytettäviä äänioikeuksia. Puolustuksen, liikenne-, televiestintä- ja energiapalvelujen alalla toimivien yritysten suurten omistusosuuksien hankinta voi edellyttää toimivaltaisten viranomaisten hyväksyntää viiden vuoden ajan tämän sopimuksen voimaantulosta.</p>
KAIKKI TOIMIALAT	<p>Maantieteelliset alueet</p> <p>FI: Ahvenanmaalla on rajoitettu Ahvenanmaan kotiseutu-oikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden sekä kaikkien oikeushenkilöiden vapautta sijoittautua ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten lupaa.</p>
1. MAATALOUS, RIISTATALOUS, METSÄTALOUS	
A. Maatalous, riistatalous (ISIC rev 3.1: 011, 012, 013, 014, 015) neuvonta- ja konsultointipalveluja lukuun ottamatta ⁽¹⁾	<p>AT, HR, HU, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia maataloustoiminnan osalta.</p> <p>CY: Singaporelaisten sijoittajien osallisuus sallitaan 49 prosenttiin saakka.</p> <p>FR: Singaporen kansalaiset tarvitsevat luvan maatalousyritysten perustamiseen ja singaporelaiset sijoittajat viinitarhojen hankintaan.</p> <p>IE: Singaporessa vakinaisesti asuvat tarvitsevat luvan myllytoimintaa varten.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
B. Metsätalous ja puunkorjuu (ISIC rev 3.1: 020) neuvonta- ja konsultointipalveluja lukuun ottamatta ⁽¹²⁾	BG: Ei sitoumuksia puunkorjuun osalta.
2. Kalastus ja vesiviljely (ISIC rev. 3.1: 0501, 0502) neuvonta- ja konsultointipalveluja lukuun ottamatta ⁽¹³⁾	Ei sitoumuksia.
3. Kaivostoiminta ja louhinta ⁽¹⁴⁾ A. Kivihiilen ja ruskohiilen kaivu; turpeen nosto (ISIC rev 3.1: 10) B. Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto ⁽¹⁵⁾ (ISIC rev 3.1: 1110) C. Metallimalmien louhinta (ISIC rev 3.1: 13) D. Muu kaivostoiminta ja louhinta (ISIC rev 3.1: 14)	EU: Ei sitoumuksia unionin ulkopuolisen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa olevien sellaisten oikeushenkilöiden ⁽¹⁶⁾ osalta, joiden osuus unioniin tulevasta öljyn ja maakaasun tuonnista on yli 5 prosenttia. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Ei sitoumuksia raakaöljyn ja maakaasun tuotannon osalta.
4. Teollisuustuotannon ⁽¹⁷⁾	
A. Elintarvikkeiden ja juomien valmistus (ISIC rev 3.1: 15)	Ei mitään.
B. Tupakkatuotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 16)	Ei mitään.
C. Tekstiilien valmistus (ISIC rev 3.1: 17)	Ei mitään.
D. Vaatteiden valmistus; turkisten muokkaus ja värjäys (ISIC rev 3.1: 18)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Nahan parkitseminen ja muokkaus; matka- ja käsilaukkujen, satuloiden, valjaiden ja jalkineiden valmistus (ISIC rev 3.1: 19)	Ei mitään.
F. Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus, pl. huonekalut; olki- ja punontatuotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 20)	Ei mitään.
G. Paperin ja paperituotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 21)	Ei mitään.
H. Kustantaminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen ⁽¹⁸⁾ (ISIC rev 3.1: 22 pl. palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen ⁽¹⁹⁾)	IT: Kustannus- ja painoyrityksen omistajaa koskee kansalaisuusvaatimus. HR: Asuinpaikkavaatimus.
I. Koksituotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 231)	Ei mitään.
J. Öljytuotteiden valmistus ⁽²⁰⁾ (ISIC rev 3.1: 232)	EU: Ei sitoumuksia unionin ulkopuolisen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa olevien sellaisten oikeushenkilöiden ⁽²¹⁾ osalta, joiden osuus unioniin tulevasta öljyn ja maakaasun tuonnista on yli 5 prosenttia. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
K. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden, muiden kuin räjähdysaineiden, valmistus (ISIC rev 3.1: 24 pl. räjähdysaineiden valmistus)	Ei mitään.
L. Kumi- ja muovituotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 25)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
M. Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 26)	Ei mitään.
N. Perusmetallien valmistus (ISIC rev 3.1: 27)	Ei mitään.
O. Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet) (ISIC rev 3.1: 28)	Ei mitään.
P. Koneiden valmistus	
a) Yleiskäyttöön tarkoitettujen koneiden valmistus (ISIC rev 3.1: 291)	Ei mitään.
b) Erikoiskoneiden, muiden kuin aseiden ja ammusten, valmistus (ISIC rev 3.1: 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2929)	Ei mitään.
c) Kodinkoneiden valmistus, muualle luokittelematon (ISIC rev 3.1: 293)	Ei mitään.
d) Toimisto- ja tietokoneiden valmistus (ISIC rev 3.1: 30)	Ei mitään.
e) Sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus, muualle luokittelematon (ISIC rev 3.1: 31)	Ei mitään.
f) Radio-, televisio- ja tietoliikennevälineiden ja -laitteiden valmistus (ISIC rev 3.1: 32)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Q. Lääkintäkojeiden, hienomekaanisten kojeiden ja optisten instrumenttien sekä kellojen valmistus (ISIC rev 3.1: 33)	Ei mitään.
R. Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus (ISIC rev 3.1: 34)	Ei mitään.
S. Muiden (ei sotilaskäyttöön tarkoitettujen) kulkuneuvojen valmistus (ISIC rev 3.1: 35 pl. sotalaivojen, -lentokoneiden ja muiden sotilaskäyttöön tarkoitettujen kulkuneuvojen valmistus)	Ei mitään.
T. Huonekalujen valmistus; muualle luokittelematon valmistus (ISIC rev 3.1: 361, 369)	Ei mitään.
U. Kierrätys (ISIC rev 3.1: 37)	Ei mitään.
5. SÄHKÖN, KAASUN, HÖYRYN JA LÄMMINVEDEN TUOTANTO, SIIRTO JA JAKELU OMAAN LUKUUN ⁽²²⁾ (pl. ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto)	
A. Sähkön tuotanto; sähkön siirto ja jakelu omaan lukuun (ISIC rev 3.1: 4010 osittain) ⁽²³⁾	EU: Ei sitoumuksia.
B. Kaasun tuotanto; kaasumaisten polttoaineiden jakelu putkiverkossa omaan lukuun (ISIC rev 3.1: 4020 osittain) ⁽²⁴⁾	EU: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
C. Höyryn ja lämminveden tuotanto; höyryn ja lämminveden jakelu omaan lukuun (ISIC rev 3.1: 4030 osittain) ⁽²⁵⁾	EU: Ei sitoumuksia unionin ulkopuolisen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa olevien sellaisten oikeushenkilöiden ⁽²⁶⁾ osalta, joiden osuus unioniin tulevasta öljyn ja maakaasun tuonnista on yli viisi prosenttia. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
6. YRITYSPALVELUT	
A. Ammatilliset palvelut	
a) Lakiasianpalvelut ⁽²⁷⁾ (CPC 861) ⁽²⁸⁾ pl. julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, "huissiers de justice" ja muut "officiers publics et ministériels") tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut	<p>AT: Singaporelaisten asianajajien (joilla on oltava täysi pätevyys Singaporessa) pääomaosakkuus ja osuus minkään lakiasiantuimiston liiketuloksesta ei saa olla yli 25 prosenttia. Heillä ei saa olla ratkaisevaa vaikutusvaltaa päätöksenteossa.</p> <p>BE: "Cour de cassation" -oikeusistuimessa edustamiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa sovelletaan kiintiöitä.</p> <p>FR: Asianajajien toimimiseen "avocat auprès de la Cour de Cassation" ja "avocat auprès du Conseil d'Etat" -ammateissa sovelletaan kiintiöitä.</p> <p>DK: Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty toimilupa, ja Tanskassa rekisteröidyt asianajotoimistot voivat omistaa tanskalaisen asianajotoimiston osakkeita. Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty toimilupa, voivat olla tanskalaisen asianajotoimiston hallintoneuvoston jäseniä tai osallistua muuten sen hallintoon. Tanskalaisen toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto.</p> <p>FR: Jotkin oikeudelliset muodot ("association d'avocats" ja "société en participation d'avocat") on varattu asianajajille, jotka ovat Ranskan asianajajaliiton täysjäseniä. Asianajotoimistossa, joka tarjoaa Ranskan tai unionin oikeuteen liittyviä palveluja, vähintään 75 prosentin niistä osakkaista, joiden hallussa on 75 prosenttia osakepääomasta, on oltava Ranskan asianajajaliiton täysjäseniä.</p> <p>HR: Tuomioistuimissa osapuolia voivat edustaa ainoastaan Kroatian asianajajaneuvoston jäsenet ("odvjetnici"). Asianajajaneuvoston jäsenyyteen sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.</p> <p>HU: Kaupallisen läsnäolon muotona on oltava joko avoin yhtiö unkarilaisen asianajajan (ügyvéd) tai asianajotoimiston (ügyvédi iroda), kanssa tai edustustoimisto.</p> <p>PL: Unionin asianajajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset asianajajat voivat toimia ainoastaan kaupparekisteriin merkityn avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön muodossa.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpidon palvelut (CPC 86212, muut kuin tilintarkastuspalvelut, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)	<p>AT: Singaporelaisten kirjanpitäjien (joiden on oltava Singaporen lainsäädännön mukaisesti hyväksytyt) pääomao-sakkuus ja osuus Itävallan minkään oikeushenkilön liikutuksesta ei saa ylittää 25:tä prosenttia, jos he eivät ole Itävallan ammatillisen toimielimen jäseniä.</p> <p>CY: Markkinoille pääsyyn sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyysti-lanne.</p> <p>DK: Ulkomaisten kirjanpitäjien on saatava Tanskan kauppa- ja teollisuusvirastolta (Danish Commerce and Compa-nies Agency) lupa avoimen yhtiön muodostamiseen tanskalaisten valtuutettujen kirjanpitäjien kanssa.</p>
b) 2. Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut)	<p>AT: Singaporelaisten tilintarkastajien (joiden on oltava Singaporen lainsäädännön mukaisesti hyväksytyt) pääomao-sakkuus ja osuus Itävallan minkään oikeushenkilön liikutuksesta ei saa ylittää 25:tä prosenttia, jos he eivät ole Itävallan ammatillisen toimielimen jäseniä.</p> <p>CY: Markkinoille pääsyyn sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyysti-lanne.</p> <p>CZ, SK: Vähintään 60 prosenttia osakepääomasta ja äänivallasta on varattu kansalaisille.</p> <p>DK: Ulkomaisten kirjanpitäjien on saatava Tanskan kauppa- ja teollisuusvirastolta (Danish Commerce and Compa-nies Agency) lupa avoimen yhtiön muodostamiseen tanskalaisten valtuutettujen kirjanpitäjien kanssa.</p> <p>HR: Ei mitään, mutta tilintarkastuksen voi suorittaa vain oikeushenkilö.</p> <p>LV: Valan tehneiden tilintarkastajien kaupallisessa yrityksessä äänioikeutetuista osakkeista yli 50 prosentin on oltava valan tehneiden tilintarkastajien tai unionin valan tehneiden tilintarkastajien kaupallisten yritysten omistamia.</p> <p>LT: Vähintään 75 prosenttia osakkeista olisi kuuluttava unionin tilintarkastajille tai tilintarkastusyrietyksille.</p> <p>SE: Ainoastaan Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat voivat tarjota tilintarkastuspalveluja tietyille oikeushenkilöille, mm. kaikille osakeyhtiöille. Ainoastaan tällaiset tilintarkastajat voivat olla osakkeenomistajia tai muodostaa avoimen yhtiön, joka toimii laillisesti hyväksyttynä tilintarkastusyhteisönä (virallisissa tarkoituksissa). Nimikkeitä "hyväksytyt tilintarkastajat" ja "valtuutettu tilintarkastaja" saavat käyttää ainoastaan tilintarkastajat, joille on annettu hyväksyntä tai valtuutus Ruotsissa. Sellaisten taloudellisten yhteenliittymien ja tiettyjen muiden yritysten tilintarkastajilla, jotka eivät ole hyväksytyt tai valtuutettuja kirjanpitäjiä, on oltava toimipaikka Euroopan talousalueella, ellei hallitus tai hallituksen nimeämä viranomainen muuta salli yksittäistapauksissa. Hyväksyminen edellyttää maassa asumista.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ⁽²⁹⁾	<p>AT: Singaporelaisten veroneuvojen (joilla on oltava Singaporen lainsäädännön mukainen lupa) pääomaosakkuus ja osuus Itävallan minkä tahansa oikeushenkilön liikeyrityksestä ei saa olla yli 25 prosenttia. Tämä rajoitus koskee ainoastaan henkilöitä, jotka eivät ole Itävallan ammatillisen toimielimen jäseniä.</p> <p>CY: Markkinoille pääsyyn sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne.</p>
d) Arkkitehtipalvelut ja e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja CPC 8674)	<p>BG: Kansallisesti tai alueellisesti merkittävässä hankkeissa singaporelaisten sijoittajien on toimittava paikallisten sijoittajien yhtiökumppaneina tai alihankkijoina.</p> <p>LV: Arkkitehtipalvelujen alalla liiketoiminnan harjoittamiseen täydellä oikeudellisella vastuulla ja oikeudella tehdä hankesopimuksia tarvitaan toimilupa, jonka edellytyksenä on kolmen vuoden toiminta Latviassa rakennushankkeiden alalla ja korkeakoulututkinto.</p> <p>FR: Palveluntarjoajina voivat toimia ainoastaan SEL- ja SCP-yhtiöt ("<i>société d'exercice libérale</i>" tai "<i>société civile professionnelle</i>").</p>
f) Tekniset palvelut ja g) Rakennushankkeiden suunnittelupalvelut (CPC 8672 ja CPC 8673)	<p>BG: Kansallisesti tai alueellisesti merkittävässä hankkeissa singaporelaisten sijoittajien on toimittava paikallisten sijoittajien yhtiökumppaneina tai alihankkijoina.</p>
h) Lääkäripalvelut (ml. psykologit) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain)	<p>CY, EE, FI, MT: Ei sitoumuksia.</p> <p>AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta hammashoitopalveluja sekä psykologeja ja psykoterapeutteja. Hammashoitopalvelujen sekä psykologien ja psykoterapeuttien osalta ei mitään.</p> <p>DE: Taloudellinen tarveharkinta sellaisten lääkäreiden ja hammaslääkäreiden osalta, joilla on lupa hoitaa julkisten vakuutusjärjestelmien jäseniä. Pääasiallinen arviointiperuste: pula lääkäreistä ja hammaslääkäreistä asianomaisella alueella.</p> <p>FR: Unionin sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta singaporelaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa oikeudellisissa muodoissa: "<i>société d'exercice libérale</i>" ja "<i>société civile professionnelle</i>".</p> <p>HR: Kaikilla henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä toimilupa.</p> <p>LV: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallinen arviointiperuste: pula lääkäreistä ja hammaslääkäreistä asianomaisella alueella.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	<p>BG, LT: Palvelujen tarjoamiseen vaaditaan lupa, jonka perusteena on tarpeisiin perustuva terveydenhuollon palvelusuunnitelma ja jossa otetaan huomioon väestö ja jo olemassa olevat lääkäri- ja hammashoitopalvelut.</p> <p>SI: Ei sitoumuksia sosiaalilääketieteen palvelujen, puhtaanapitopalvelujen, epidemiologisten sekä lääketieteellis-ekologisten palvelujen, veritoimitusten, verivalmisteiden ja verensiirtojen eikä ruumiinavausten osalta.</p> <p>UK: Lääkärien sijoittautumisessa julkisen terveydenhuollon järjestelmän (National Health Service) mukaisesti otetaan huomioon terveydenhuollon resurssisuunnittelu.</p>
i) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	<p>AT, CY, EE, MT, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>BG: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.</p> <p>HU: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallinen arviointiperuste: alan työmarkkinatilanne.</p> <p>FR: Palveluja saa tarjota ainoastaan seuraavien kautta: <i>"société d'exercice libérale"</i> tai <i>"société civile professionnelle"</i>.</p> <p>PL: Ulkomaalaiset voivat anoa toimilupaa.</p>
j) 1. Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	<p>BG, CZ, FI, HU, MT, SI, SK: Ei sitoumuksia.</p> <p>FR: Unionin sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta singaporelaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa oikeudellisissa muodoissa: <i>"société d'exercice libérale"</i> ja <i>"société civile professionnelle"</i>.</p> <p>LT: Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne.</p> <p>HR: Kaikilla henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä toimilupa.</p>
j) 2. Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	<p>AT: Ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa tehtävissä: sairaanhoitajat, fysioterapeutit, työterapeutit, puheterapeutit, ravitsemusterapeutit.</p> <p>BG, MT: Ei sitoumuksia.</p> <p>FI, SI: Ei sitoumuksia fysioterapeuttien ja ensihoitajien osalta.</p> <p>FR: Unionin sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta singaporelaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa oikeudellisissa muodoissa: <i>"société d'exercice libérale"</i> ja <i>"société civile professionnelle"</i>.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	<p>LT: Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne.</p> <p>LV: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan ulkomaisiin fysioterapeutteihin ja avustavaan hoitohenkilöstöön. Pääasiallinen arviointiperuste: asianomaisen alueen työllisyystilanne.</p> <p>HR: Kaikilla henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä toimilupa.</p>
<p>k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti (CPC 63211)</p> <p>ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut ⁽³⁰⁾</p>	<p>AT, BG, CY, FI, MT, PL, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia.</p> <p>BE, DE, DK, EE, ES, FR, IT, HR, HU, IE, LV, PT, SK: Lupa myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien apteekkien maantieteellinen tiheys.</p>
<p>B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)</p>	<p>Ei mitään.</p>
<p>C. Tutkimus- ja kehittämispalvelut ⁽³¹⁾</p>	
<p>a) Luonnontieteen tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851)</p>	<p>EU: Julkisin varoin rahoitettavien tutkimus- ja kehittämispalvelujen osalta yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on unionissa.</p>
<p>b) Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 852 pl. psykologien palvelut) ⁽³²⁾</p>	<p>Ei mitään.</p>
<p>c) Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 853)</p>	<p>EU: Julkisin varoin rahoitettavien tutkimus- ja kehittämispalvelujen osalta yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on unionissa.</p>
<p>D. Kiinteistöpalvelut ⁽³³⁾</p>	

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat palvelut (CPC 821)	Ei mitään paitsi DK: "Kiinteistönvälittäjän" ammattinimikettä voivat käyttää ainoastaan sellaiset henkilöt, jotka on hyväksytty kiinteistönvälittäjien rekisteriin. Kiinteistöjen myyntiä koskevan lain 25 §:n 2 momentissa säädetään rekisteriin hyväksymisen edellytyksistä. Laissa edellytetään muun muassa, että hakija asuu vakinaisesti Tanskassa, unionissa, Euroopan talousalueella tai Sveitsissä. Lisäksi on otettava huomioon hakijan teoreettisiin tietoihin ja käytännön taitoihin liittyvät vaatimukset Tanskan yritys- ja rakennusviranomaisen ohjeiden mukaisesti. Kiinteistöjen myyntiä koskevaa lakia sovelletaan ainoastaan toimittaessa tanskalaisten kuluttajien kanssa. Lisäksi voidaan soveltaa muuta lainsäädäntöä, joka koskee ulkomaalaisten Tanskassa toteuttamaa kiinteän omaisuuden hankintaa/myyntiä, kuten asuinpaikkavaatimusta.
b) Palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut (CPC 822)	Ei mitään.
E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa	
a) Aluksiin liittyvät (CPC 83103)	<p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimistä varten.</p> <p>LT: Alusten omistajien on oltava liettualaisia luonnollisia henkilöitä tai Liettuaan sijoittautuneita yrityksiä.</p> <p>SE: Jos alukseen liittyy singaporelaisomistukseen kytkeytyviä etuja, purjehtiminen Ruotsin lipun alla edellyttää, että määräävä ruotsalaisvaikutus toiminna osoitetaan.</p>
b) Ilma-aluksiin liittyvät (CPC 83104)	EU: Unionin lentoliikenteen harjoittajien käyttämien ilma-alusten on oltava rekisteröityjä kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle luvan antaneessa unionin jäsenvaltiossa tai muualla unionissa. Ilma-aluksen on oltava joko erityiset kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai osakkuutta ja määräysvaltaa (ml. johtajien kansalaisuus) koskevat erityiset vaatimukset täyttävien oikeushenkilöiden omistuksessa. Tästä vaatimuksesta voidaan poiketa, kun kyseessä on lyhytaikainen leasing-sopimus tai jos olosuhteet ovat poikkeukselliset.
c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät (CPC 83101, CPC 83102 ja CPC 83105)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
d) Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 ja CPC 83109)	Ei mitään.
e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät (CPC 832)	Ei mitään, paitsi: BE, FR: Ei sitoumuksia CPC 83202:n osalta.
f) Televiestintälaitteiden vuokraus (CPC 7541)	Ei mitään.
F. Muut yrityspalvelut	
a) Mainonta (CPC 871)	Ei mitään.
b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	Ei mitään.
c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	Ei mitään.
d) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	HU: Ei sitoumuksia välimies- ja sovittelupalvelujen (CPC 86602) osalta.
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut ⁽³⁴⁾ (CPC 8676)	Ei mitään, paitsi SK: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 881 osittain)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
g) Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 882 osittain)	Ei mitään.
h) Teollisuuteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 884 osittain ja CPC 885 osittain)	Ei mitään.
i) Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut	
i) 1. Johtohenkilöiden hakupalvelut (CPC 87201)	BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. ES: Valtionmonopoli.
i) 2. Työnvälityspalvelut (CPC 87202)	AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK: Ei sitoumuksia. BE, ES, FR, IT: Valtionmonopoli. DE: Lupa myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasiallinen arviointiperuste: työmarkkinoiden tilanne ja kehitys.
i) 3. Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. IT: Valtionmonopoli.
i) 4. Mallitoimistopalvelut (CPC 87209 osittain)	Ei mitään.
i) 5. Kotiapuhenkilöstön, myynti- tai teollisuustyöntekijöiden, sairaanhoitohenkilöstön ja muun henkilöstön hankintapalvelut (CPC:t 87204, 87205, 87206, 87209)	Kaikki jäsenvaltiot paitsi HU: Ei sitoumuksia. HU: Ei mitään.
j) 1. Etsiväpalvelut (CPC 87301)	BE, BG, CY, CZ, DE, ES, EE, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
j) 2. Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ja CPC 87305)	<p>DK: Johtokunnan jäseniä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Ei sitoumuksia lentokenttäturvallisuuspalvelujen tarjoamisen osalta.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia.</p> <p>BG, CY, CZ, EE, FI, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Lupa voidaan myöntää ainoastaan kansalaisille ja kansallisille rekisteröidyille organisaatioille.</p> <p>ES: Markkinoille pääsy edellyttää etukäteishyväksyntää. Lupaa myöntäessään hallitus ottaa huomioon seuraavat seikat: pätevyys, ammatillinen rehellisyys ja riippumattomuus sekä väestön turvallisuuden ja yleisen järjestyksen suojelun riittävyys.</p>
k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut ⁽³⁵⁾ (CPC 8675)	FR: Ulkomaiset sijoittajat tarvitsevat erityisluvan malminetsintä- ja koekaivauspalveluihin.
l) 1. Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Ei mitään.
l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	<p>LV: Valtionmonopoli.</p> <p>SE: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, jos sijoittaja on oikeissa luoda omia terminaali-infrastruktuureja. Pääasiallinen arviointiperuste: tila- ja kapasiteettirajoitteet.</p>
l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja tieliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)	SE: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, jos sijoittaja on oikeissa luoda omia terminaali-infrastruktuureja. Pääasiallinen arviointiperuste: tila- ja kapasiteettirajoitteet.
l) 4. Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus ⁽³⁶⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)	Ei mitään.
m) Rakennusten puhtaanapitoalvelut (CPC 874)	Ei mitään.
n) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	Ei mitään.
o) Pakkauspalvelut (CPC 876)	Ei mitään.
p) Julkaisu- ja painopalvelut (CPC 88442)	<p>LT, LV: Julkaisualan sijoittautumisoikeus annetaan ainoastaan kansallisesti yhtiötetyille oikeushenkilöille (ei sivuliikkeitä).</p> <p>PL: Sanoma- ja aikakauslehtien päätoimittajia koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>HR: Julkaisijaan ja toimituskuntaan sovelletaan asuinpaikkavaatimusta.</p>
q) Kokouspalvelut (CPC 87909 osittain)	Ei mitään.
r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	<p>DK: Ei sitoumuksia.</p> <p>PL: Ei rajoituksia valantehneiden tulkkien palvelujen osalta.</p> <p>BG, HU, SK: Ei sitoumuksia virallisen kääntämisen ja tulkkauksen osalta.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia kroatialaisissa tuomioistuimissa/tuomioistuimille tarjottavien käännös- ja tulkkauspalvelujen osalta.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
r) 2. Sisustussuunnittelu- ja muut muotoilu- ja suunnittelupalvelut (CPC 87907)	Ei mitään.
r) 3. Perintätoimistojen palvelut (CPC 87902)	<p>IT, PT: Sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>DK: Perintätoimistojen palveluja säännellään perinnästä 14 päivänä toukokuuta 1997 annetulla lailla nro 319 (ja siihen myöhemmin tehdyillä muutoksilla). Säädökseen sisältyy useita vaatimuksia, jotka koskevat Tanskassa toteutettavia perintäpalveluja.</p> <p>Säädöksessä vahvistetaan muun muassa perintätoimistojen ja perintään osallistuvan henkilöstön hyväksymistä, perintäpalvelujen tarjoamista ja perintätoimistojen hyväksynnän peruuttamista koskevat säännöt.</p>
r) 4. Luottotietopalvelut (CPC 87901)	<p>BE: Kulutusluottotietopankkien osalta sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>IT, PT: Sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus.</p>
r) 5. Kopiointipalvelut (CPC 87904) ⁽³⁷⁾	Ei mitään.
r) 6. Televiestinnän konsultointipalvelut (CPC 7544)	Ei mitään.
r) 7. Puhelinvastauspalvelut (CPC 87903)	Ei mitään.
7. VIESTINTÄPALVELUT	

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
<p>A. Posti- ja kuriiripalvelut (Postilähetysten ⁽³⁸⁾ käsittelyyn ⁽³⁹⁾ liittyvät palvelut seuraavan osa-aloja koskevan luettelon mukaisesti sekä koti että ulkomaan lähetyksissä:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineellä tuotettujen, kirjallisten viestien ⁽⁴⁰⁾ käsittely, ml. yhdistelmäpostipalvelu ja suoramainonta; ii) osoitteellisten pakettien käsittely ⁽⁴¹⁾; iii) osoitteellisten painotuotteiden käsittely ⁽⁴²⁾; iv) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai vakuutettuna postina; v) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden pikälähetyspalvelut ⁽⁴³⁾; vi) osoitteettomien tuotteiden käsittely; ja vii) asiakirjojen vaihto ⁽⁴⁴⁾. <p>Osa-alat i, iv ja v suljetaan kuitenkin pois, jos on kyse palveluista, jotka voidaan varata sellaisille alle 100 gramman painoisille kirjelähetyksille ⁽⁴⁵⁾, joiden hinta on alempi kuin viisinkertainen perustariffi, tai oikeus- ja hallintomenettelyjen yhteydessä käytettäville kirjatuille lähetyksille.)</p> <p>(CPC 751 osittain, CPC 71235 ⁽⁴⁶⁾ osittain ja CPC 73210 ⁽⁴⁷⁾ osittain)</p>	<p>Ei mitään.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
<p>B. Televiestintäpalvelut</p> <p>Nämä palvelut eivät kata taloudellista toimintaa, joka koostuu sellaisen sisällön tarjonnasta, jonka välittäminen edellyttää televiestintäpalveluja.</p>	
<p>a) Kaikki palvelut, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähettämisestä ja vastaanottamisesta ⁽⁴⁸⁾ lukuun ottamatta yleisradiotoimintaa ⁽⁴⁹⁾</p>	<p>Ei mitään ⁽⁵⁰⁾.</p>
<p>8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)</p>	<p>Ei mitään.</p>
<p>9. JAKELUPALVELUT (pl. aseiden, ammusten, räjähdysainesten ja muiden sotatarvikkeiden jakelu)</p> <p>Kaikki jäljempänä luetellut osa-alat ⁽⁵¹⁾</p>	<p>AT: Ei sitoumuksia pyroteknisten tuotteiden, helposti syttyvien tuotteiden, räjäytysvälineiden ja myrkyllisten aineiden jakelun osalta. Farmaseuttisten tuotteiden ja tupakkatuotteiden jakelua varten yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on unionissa.</p> <p>FI: Ei sitoumuksia alkoholijuomien ja farmaseuttisten tuotteiden jakelun osalta.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia tupakkatuotteiden jakelun osalta.</p>
<p>A. Komissionääripalvelut</p>	
<p>a) Moottoriajoneuvoja, moottoripyöriä, moottorikelkkoja ja niiden osia ja tarvikkeita koskevat komissionääripalvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)</p>	<p>Ei mitään.</p>
<p>b) Muut komissionääripalvelut (CPC 621)</p>	<p>Ei mitään.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
B. Tukkukaupan palvelut	
a) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden tukkukaupan palvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)	Ei mitään.
b) Radio- ja telepäätelaitteiden tukkukaupan palvelut (CPC 7542 osittain)	Ei mitään.
c) Muut tukkukaupan palvelut (CPC 622, pl. energiatuotteiden tukkukaupan palvelut ⁽⁵²⁾)	FR, IT: Valtion tupakkamonopoli. FR: Uusien tukkukauppaa harjoittavien apteekkien toimilupiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien apteekkien maantieteellinen tiheys.
C. Vähittäiskaupan palvelut ⁽⁵³⁾ Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 61112 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain) Radio- ja telepäätelaitteiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 7542 osittain) Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 631) Muiden tuotteiden (ei energia-) vähittäiskaupan palvelut, pl. farmaseuttiset tuotteet sekä lääkinnälliset ja ortopediset tuotteet ⁽⁵⁴⁾ (CPC 632, pl. CPC 63211 ja 63297)	ES, FR, IT: Valtion tupakkamonopoli. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Tavaratalojen (Ranskan osalta ainoastaan suurten tavaratalojen) luvat myönnetään tarveharkinnan perusteella. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien myymälöiden lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys sekä vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen. IE, SE: Ei sitoumuksia alkoholijuomien vähittäiskaupan osalta. SE: Vaatteiden, jalkineiden ja sellaisten elintarvikkeiden, joita ei kuluteta myyntipisteessä, tilapäistä kauppaa varten myönnettäviin lupiin voidaan soveltaa tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: asianomaisella maantieteellisellä alueella jo oleviin myymälöihin kohdistuvat vaikutukset.
D. Franchising-toiminta (CPC 8929)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
10. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
<p>A. Alemman perusasteen koulutuspalvelut (CPC 921)</p> <p>B. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut (CPC 922)</p> <p>C. Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)</p> <p>D. Aikuiskoulutuspalvelut (CPC 924)</p>	<p>EU: Yksityisten toimijoiden osallistumiseen koulutusverkostoon vaaditaan hyväksyntä.</p> <p>AT: Ei sitoumuksia korkea-asteen koulutuspalvelujen ja radio- tai televisiolähetysten toteutettavien aikuiskoulutuspalvelujen osalta.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja yhteisöjen tarjoamien alemman perusasteen ja/tai ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta eikä korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta.</p> <p>CZ, SK: Johtokunnan jäsenistä enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. Ei sitoumuksia korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta lukuun ottamatta keskiasteen koulutuksen jälkeisiä ammatillisia koulutuspalveluja (CPC 92310).</p> <p>CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.</p> <p>EL: Alemman perusasteen sekä ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulujen johtokunnan jäsenistä enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. Ei sitoumuksia sellaisten korkea-asteen oppilaitosten osalta, jotka myöntävät tunnustettuja valtiollisia tutkintotodistuksia.</p> <p>ES, IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan sellaisten yksityisten yliopistojen perustamiseen, joilla on lupa myöntää tunnustettuja tutkintotodistuksia. Asianomaiseen menettelyyn kuuluu parlamentin lausunto. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien laitosten tiheys.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia alemman perusasteen koulutuspalvelujen (CPC 921) osalta. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut: Ei mitään oikeushenkilöiden osalta.</p> <p>HU, SK: Lupien myöntämisestä vastaavat paikallisviranomaiset (korkeakoulujen ja korkea-asteen oppilaitosten tapauksessa keskusviranomaiset) voivat rajoittaa perustettavien koulujen lukumäärää.</p> <p>LV: Ei sitoumuksia sellaisten koulutuspalvelujen osalta, jotka liittyvät vammaisille opiskelijoille tarkoitettuihin toisen asteen ammatillisen koulutuksen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224).</p> <p>SI: Ei sitoumuksia alemman perusasteen koulujen osalta. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulujen sekä korkea-koulujen johtokunnan jäsenistä enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Muut koulutuspalvelut (CPC 929)	<p>AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>CZ, SK: Yksityisten toimijoiden osallistumiseen koulutusverkostoon vaaditaan hyväksyntä. Johtokunnan jäsenistä enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.</p>
<p>11. YMPÄRISTÖPALVELUT ⁽⁵⁵⁾</p> <p>A. Jätevesipalvelut (CPC 9401) ⁽⁵⁶⁾</p> <p>B. Kiinteiden tai vaarallisten jätteiden käsittely pl. vaarallisten jätteiden kuljetus rajojen yli</p> <p> a) Jätehuoltopalvelut (CPC 9402)</p> <p> b) Puhtaanapito ja sen kaltaiset palvelut (CPC 9403)</p> <p>C. Ilman laadun ja ilmaston suojeleminen (CPC 9404) ⁽⁵⁷⁾</p> <p>D. Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen</p> <p> a) Saastuneen tai pilaantuneen maaperän ja veden käsittely ja kunnostaminen (CPC 9406 osittain) ⁽⁵⁸⁾</p> <p>E. Melun ja värinän torjunta (CPC 9405)</p> <p>F. Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen</p> <p> a) Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut (CPC 9406 osittain)</p> <p>G. Muut ympäristöpalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 9409)</p>	<p>Ei mitään.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
12. RAHOITUSPALVELUT	
A. Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut	<p>AT: Lupa singaporelaisten vakuutuksenantajien sivuliikkeitä varten on evättävä, jos vakuutuksenantajalla ei ole Singaporessa oikeudellista muotoa, joka vastaa osakeyhtiötä tai keskinäistä vakuutusyhtiötä tai on niihin verrattavissa.</p> <p>BG, ES: Ennen tiettyihin luokkiin kuuluvia vakuutuksia tarjoavan sivuliikkeen tai toimiston perustamista Bulgariaan tai Espanjaan singaporelaisella vakuutuksenantajalla on täytynyt olla lupa tarjota saman luokan vakuutuksia Singaporessa vähintään viiden vuoden ajan.</p> <p>EL: Sijoittautumisoikeuteen ei kuulu vakuutusyhtiöiden edustustojen tai muun pysyvän edustuksen perustaminen, elleivät kyseiset edustustot ole toimistoja, sivuliikkeitä tai päätoimipaikkoja.</p> <p>FI: Vakuutusyhtiön perustajista sekä johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsenistä vähintään puolen asuinpaikan on oltava unionissa, elleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Singaporelaiset vakuutuksenantajat eivät voi saada lupaa perustaa Suomeen sivuliikettä lakisääteisten eläkevakuutusten tarjoamista varten.</p> <p>IT: Lupa sivuliikkeiden perustamiseen edellyttää viime kädessä valvontaviranomaisten suorittamaa arviointia.</p> <p>BG, PL: Vakuutusten välittäjien on perustettava yhtiö paikan päälle (ei sivuliikkeitä).</p> <p>PT: Voidakseen perustaa sivuliikkeen Portugaliin singaporelaisten vakuutusyhtiöiden on osoitettava toimineensa vähintään viisi vuotta. Sivuliikkeiden perustaminen suoraan ei ole sallittua vakuutusten välittämistä varten, sillä se on varattu unionin jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti muodostetuille yhtiöille.</p> <p>SK: Singaporen kansalaiset voivat perustaa vakuutusyhtiön osakeyhtiömuotoisena tai harjoittaa vakuutustoimintaa sellaisten tytäryhtiöidensä kautta, joilla on Slovakiassa sääntömääräinen kotipaikka (ei sivuliikkeitä).</p> <p>SI: Ulkomaiset sijoittajat eivät voi olla osakkaana yksityistämisen kohteena olevissa vakuutusyhtiöissä. Keskinäisen vakuutusyhtiön jäsenyys on rajattu yrityksiin, jotka ovat sijoittautuneet Sloveniaan (ei sivuliikkeitä), ja slovenialaisiin luonnollisiin henkilöihin. Konsultointi- ja vahingonselvittelypalvelujen tarjoaminen edellyttää, että oikeushenkilönä on yhtiö (ei sivuliikkeitä).</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
	SE: Sellaiset vakuutuksia välittävät yritykset, joita ei ole yhtiötetty Ruotsissa, voivat sijoittautua ainoastaan sivuliikkeen kautta.
B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (pl. vakuutuspalvelut)	<p>EU: Ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on unionissa, voivat toimia sijoitusrahastojen säilytysyhteisöinä. Sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden hallintaa varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö, jonka päätoimipaikan ja sääntömääräisen kotipaikan on oltava samassa unionin jäsenvaltiossa.</p> <p>BG: Eläkevakuutustoimintaa varten vaaditaan osakkuus yhtiötetyissä eläkevakuutusyrityksissä (ei sivuliikkeitä). Hallintoneuvoston puheenjohtajalla ja johtokunnan puheenjohtajalla on oltava vakinainen asuinpaikka Bulgariassa.</p> <p>CY: Ainoastaan Kyproksen pörssin jäsenet (meklarit) voivat harjoittaa arvopaperinvälitykseen liittyvää liiketoimintaa Kyproksessa. Meklariliike voi rekisteröityä Kyproksen pörssin jäseneksi vain, jos se on sijoittautunut ja rekisteröitynyt Kyproksen yhtiölain mukaisesti (ei sivuliikkeitä).</p> <p>HR: Ei sitoumuksia, paitsi maksu- ja selvityspalvelujen osalta, missä keskussäilytysyhteisö on ainoa palveluntarjoaja Kroatianssa. Mahdollisuus käyttää keskussäilytysyhteisön palveluja myönnetään muille kuin maassa asuville syrjimättömällä tavalla.</p> <p>HU: Singaporelaisten yritysten sivuliikkeet eivät saa tarjota omaisuudenhoitopalveluja yksityisille eläkerahastoille eivätkä pääomasijoitusten hallinnointipalveluja. Rahoituslaitoksen johtokuntaan on kuuluttava ainakin kaksi jäsentä, jotka ovat Unkarin kansalaisia, asuvat maassa asiaa koskevien valuuttakauppasääntöjen mukaisesti ja joiden vakinaisena asuinpaikkana on vähintään vuoden ajan ollut Unkari.</p> <p>IE: Sijoitusrahastojen ja vaihtopääomayhtiöiden (muut kuin siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteissijoitustoimintaa harjoittavat yritykset) muodossa olevien yhteissijoitusten osalta toimitsijamiehen/omaisuudenhoitajan ja rahastoyhtiön on oltava yhtiötetty Irlannissa tai muussa unionin jäsenvaltiossa (ei sivuliikkeitä). Kommandiittisijoitusyhtiön osalta vähintään yhden osakkaan on oltava yhtiötetty Irlannissa. Pääsy Irlannin pörssin jäseneksi edellyttää, että yritykselle on myönnetty lupa joko a) Irlannissa, mikä edellyttää, että yrityksen on oltava yhtiötetty tai avoin yhtiö, jonka päätoimipaikka / sääntömääräinen kotipaikka on Irlannissa, tai b) muussa unionin jäsenvaltiossa unionin sijoituspalveludirektiivin mukaisesti.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
	<p>IT: Jotta yritys voisi saada luvan hoitaa arvopapereiden selvitysjärjestelmiä Italiassa sijaitsevan yrityksen kanssa, sen on oltava yhtiöitetty Italiassa (ei sivuliikkeitä). Jotta yritys voi saada luvan arvopaperikeskuksen talletuspalvelujen hoitoon Italiassa sijaitsevan yrityksen kanssa, sen on oltava yhtiöitetty Italiassa (ei sivuliikkeitä). Muiden yhteissijoitusjärjestelyjen kuin unionin lainsäädännöllä yhdenmukaistettujen yhteissijoitusyritysten (UCITS) osalta toimitsijamiehen/omaisuudenhoitajan on oltava yhtiöitetty Italiassa tai muussa unionin jäsenvaltiossa ja sijoittautunut Italiaan sivuliikkeen kautta. Yhteissijoitusyritysten rahastoyhtiöiden, joita ei ole yhdenmukaistettu unionin lainsäädännöllä, on myös oltava yhtiöitettyjä Italiassa (ei sivuliikkeitä). Ainoastaan sellaiset pankit, vakuutusyhtiöt, sijoitusyhtiöt ja unionin lainsäädännöllä yhdenmukaistettujen yhteissijoitusyritysten rahastoyhtiöt, joiden sääntömääräinen päätoimipaikka on unionissa, sekä Italiassa yhtiöitetty yhteissijoitusyritykset voivat hoitaa eläkerahastojen varoja. Ovelta ovelle -myynnissä välittäjien on käytettävä unionin jäsenvaltion alueella asuvia luvan saaneita rahoituspalvelujen tarjoajia. Ulkomaisten välittäjien edustustot eivät voi harjoittaa sijoituspalvelujen tarjoamiseen tähtäävää toimintaa.</p> <p>LT: Varojen hoitoa varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö (ei sivuliikkeitä). Ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on Liettuassa, voivat toimia säilytysyhteisinä.</p> <p>PT: Eläkerahastojen hoitoa voivat tarjota ainoastaan Portugalissa tätä tarkoitusta varten yhtiötetyt erikoistuneet yritykset, Portugaliin sijoittautuneet ja toimiluvan henkivakuutusten myyntiin saaneet vakuutusyhtiöt tai muissa unionin jäsenvaltioissa toimiluvan eläkerahastojen hoitoon saaneet yhteisöt (ei sitoumuksia unionin ulkopuolisten maiden yritysten sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta).</p> <p>RO: Ulkomaisten yritysten sivuliikkeet eivät saa tarjota omaisuudenhoitopalveluja.</p> <p>SK: Sijoituspalveluja voivat Slovakiassa tarjota pankit, sijoitusyhtiöt, sijoitusrahastot ja arvopaperikauppiat, jotka ovat oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöitä ja joilla on lain edellyttämä pääoma (ei sivuliikkeitä).</p> <p>SI: Ei sitoumuksia yksityistämisen kohteena olevien pankkien omistuksen tai yksityisten (ei-lakisääteisten) eläkerahastojen osalta.</p> <p>SE: Säästöpankin perustajan on oltava luonnollinen henkilö ja asuttava unionissa.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
13. TERVEYDENHUOLTO- JA SOSIAALIPALVELUT ⁽⁵⁹⁾ (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
<p>A. Sairaalapalvelut (CPC 9311)</p> <p>B. Sairaankuljetuspalvelut (CPC 93192)</p> <p>C. Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut (CPC 93193)</p> <p>D. Sosiaalipalvelut (CPC 933)</p>	<p>EU: Yksityisten toimijoiden osallistumiseen terveydenhuolto- ja sosiaaliverkoston vaaditaan hyväksyntä. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen.</p> <p>AT, SI: Ei sitoumuksia sairaankuljetuspalvelujen osalta.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen tai muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen osalta.</p> <p>CY, CZ, FI, MT, SE, SK: Ei sitoumuksia.</p> <p>HU: Ei sitoumuksia sosiaalipalvelujen osalta.</p> <p>PL: Ei sitoumuksia sairaankuljetuspalvelujen, muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen tai sosiaalipalvelujen osalta.</p> <p>BE, UK: Ei sitoumuksia sairaankuljetuspalvelujen, muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen eikä muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokotien ja vanhainkotien osalta.</p> <p>HR: Kaikilla henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä toimilupa.</p>
14. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT	
<p>A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643)</p> <p>pl. lentoliikenteen ateriapalvelut</p>	<p>BG: Yhtiöittäminen vaaditaan (ei sivuliikkeitä).</p> <p>IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan baareihin, kahviloihin ja ravintoloihin. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.</p> <p>HR: Sijoittautumiselle historiallisesti tai taiteellisilta arvoiltaan erityisen merkittävillä suojelluilla alueilla tai kansallisia luonnonpuistoihin vaaditaan Kroatian tasavallan hallituksen hyväksyntä, ja tällainen hyväksyntä voidaan evätä.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina) (CPC 7471)	<p>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).</p> <p>PT: Perustettava kaupallinen yhtiö, jonka kotipaikka on Portugalissa (ei sitoumuksia sivuliikkeiden osalta).</p>
C. Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	Ei mitään.
15. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)	
A. Viihdepalvelut (ml. teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut) (CPC 9619)	<p>CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta teatterituottajien, lauluryhmien, yhtyeiden ja orkesterien palveluja (CPC 96191), kirjailijoiden, säveltäjien, kuvanveistäjien, viihdetaitelijoiden ja muiden yksittäisten taiteilijoiden tarjoamia palveluja (CPC 96192) sekä teatteripalveluihin liittyviä palveluja (CPC 96193).</p> <p>EE: Ei sitoumuksia viihdepalvelujen (CPC 96199) osalta lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja.</p> <p>LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateattereiden käyttöpalveluja (CPC 96199 osittain).</p>
B. Uutis- ja uutistoimistopalvelut (CPC 962)	<p>FR: Ulkomainen omistusosuus ranskankielisiä julkaisuja julkaisevissa ranskalaisissa kustantamoissa voi olla enintään 20 prosenttia pääomasta tai äänivallasta. Uutistoimistot: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta sitä, että singaporelaiset uutistoimistot voivat perustaa Ranskaan sivuliikkeitä tai toimistoja ainoastaan uutisten hankintaa varten. Selvyyden vuoksi todetaan, että kyseiset sivuliikkeet ja toimistot eivät saa levittää uutisia.</p> <p>BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: Ei sitoumuksia.</p> <p>PT: Portugalissa yhtiöitettyjen osakeyhtiömuotoisten ("Sociedade Anónima") uutistoimistojen sosiaalisen pääoman nimellisarvo on voitava ilmoittaa.</p>
C. Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut ⁽⁶⁰⁾ (CPC 963)	<p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.</p> <p>AT, LT: Yksityisten toimijoiden osallistumiseen kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten palveluverkostoon vaaditaan hyväksyntä tai toimilupa.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Urheilupalvelut (CPC 9641)	AT, SI: Ei sitoumuksia hiihtokoulupalvelujen eikä vuoristo-oppaiden palvelujen osalta. BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.
E. Virkistyspuistojen ja uimarantojen palvelut (CPC 96491)	Ei mitään.
16. LIIKENNEPALVELUT	
A. Meriliikenne ⁽⁶¹⁾	
a) Kansainvälinen henkilöliikenne (CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä ⁽⁶²⁾) b) Kansainvälinen tavaraliikenne (CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä ⁽⁶³⁾)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimiseksi.
B. Sisävesiliikenne	
a) Henkilöliikenne (CPC 7221 ilman kansallista kabotaasiliikennettä ⁽⁶⁴⁾) b) Tavaraliikenne (CPC 7222 ilman kansallista kabotaasiliikennettä ⁽⁶⁵⁾)	EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikennereiteille pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-jokien yhdistämistä toisiinsa koskevat sopimukset), varataan jotkin liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyttävälle liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöönpanomääräyksiä sovelletaan. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimiseksi. SK: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	<p>AT: Laivayhtiön perustavia luonnollisia henkilöitä koskee kansalaisuusvaatimus. Kun on kyseessä sijoittautuminen oikeushenkilönä, johtokuntaa ja hallintoneuvostoa koskee kansalaisuusvaatimus. Vaatimuksena on rekisteröity yhtiö tai pysyvä toimipaikka Itävallassa. Lisäksi osake-enemmistön on oltava unionin kansalaisten omistuksessa.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).</p> <p>HU: Sijoittautumisen edellytyksenä saattaa olla valtion osallistuminen.</p> <p>FI: Palveluja voivat tarjota ainoastaan Suomen lipun alla purjehtivat alukset.</p>
<p>C. Rautatieliikenne ⁽⁶⁶⁾</p> <p>a) Henkilöliikenne (CPC 7111)</p> <p>b) Tavaraliikenne (CPC 7112)</p>	<p>BG, SK: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).</p> <p>HR: Ei sitoumuksia.</p>
<p>D. Tieliikenne ⁽⁶⁷⁾</p>	
<p>a) Henkilöliikenne (CPC 7121 ja CPC 7122)</p>	<p>EU: Ulkomaiset sijoittajat eivät voi tarjota jäsenvaltion sisäisiä liikennepalveluja (kabotaasi) lukuun ottamatta linja-autojen, joissa on kuljettaja, muita kuin säännöllisiä vuokrauspalveluja.</p> <p>EU: Taksipalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen.</p> <p>AT: Yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on unionissa.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	<p>BG: Yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on unionissa. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).</p> <p>FI, LV: Toimilupa vaaditaan lukuun ottamatta ulkomailla rekisteröityjä ajoneuvoja.</p> <p>LV, SE: Maahan sijoittautuneiden liikenteenharjoittajien on käytettävä kyseiseen maahan rekisteröityjä ajoneuvoja.</p> <p>ES: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan koodiin CPC 7122. Pääasiallinen arviointiperuste: paikallinen kysyntä.</p> <p>IT, PT: Henkilöautojen vuokrauspalveluihin kuljettajineen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen.</p> <p>ES, IE, IT: Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen.</p> <p>FR: Ei sitoumuksia kaukoliikenteen linja-autopalvelujen osalta.</p>
<p>b) Tavaraliikenne ⁽⁶⁸⁾ (CPC 7123, pl. posti- ja kuriirilähetysten kuljetus omaan lukuun ⁽⁶⁹⁾)</p>	<p>AT, BG: Yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on unionissa.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).</p> <p>FI, LV: Toimilupa vaaditaan lukuun ottamatta ulkomailla rekisteröityjä ajoneuvoja.</p> <p>LV, SE: Maahan sijoittautuneiden liikenteenharjoittajien on käytettävä kyseiseen maahan rekisteröityjä ajoneuvoja.</p> <p>IT, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallinen arviointiperuste: paikallinen kysyntä.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetus ⁽⁷⁰⁾ ⁽⁷¹⁾ (CPC 7139)	AT: Yksinoikeuksia voidaan myöntää ainoastaan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on unionissa.
17. LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT ⁽⁷²⁾	
A. Meriliikenteen liitännäispalvelut ⁽⁷³⁾ <ul style="list-style-type: none"> a) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) b) Tulliselvityspalvelut ⁽⁷⁴⁾ c) Konttiasema- ja varastointipalvelut ⁽⁷⁵⁾ d) Varustamon edustajan palvelut ⁽⁷⁶⁾ e) Meriliikenteen huolintapalvelut ⁽⁷⁸⁾ f) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7213) g) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7214) h) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain) i) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (ml. ateriapalvelut) (CPC 749 osittain) 	<p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikkennöimiseksi.</p> <p>IT: Meriliikenteen lastinkäsittelypalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa ⁽⁷⁷⁾. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen. "Raccomandatario marittimo" -ammatin harjoittajia koskee asuinpaikkavaatimus.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Varustamon edustajan palvelujen osalta singaporelaisilla varustamoilla on oikeus perustaa sivuliikkeitä, jotka voivat toimia pääkonttorin edustajina. Alusten käyttöä edellyttäviä meriliikenteen liitännäispalveluja voidaan tarjota ainoastaan Bulgarian lipun alla purjehtivia aluksia käyttämällä. Kansalaisuusvaatimus.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia tulliselvityspalvelujen, konttiasema- ja varastointipalvelujen, varustamon edustajan palvelujen ja meriliikenteen huolintapalvelujen osalta. Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut, varastointipalvelut, muut tuki- ja liitännäispalvelut (ml. ateriapalvelut), hinaus- ja työntöpalvelut sekä meriliikenteen tukipalvelut: Ei mitään lukuun ottamatta sitä, että ulkomaisten oikeushenkilöiden edellytetään perustavan Kroatiaan yhtiön, jolle satamaviranomaisen on myönnettävä toimilupa julkisen tarjouskilpailumenettelyn perusteella. Palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa satamakapasiteetin rajoitusten mukaisesti.</p> <p>SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä).</p> <p>FI: Palveluja voivat tarjota ainoastaan Suomen lipun alla purjehtivat alukset.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
<p>B. Sisävesiliikenteen liitännäispalvelut ⁽⁷⁹⁾</p> <p>a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain)</p> <p>b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)</p> <p>c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain)</p> <p>d) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7223)</p> <p>e) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7224)</p> <p>f) Sisävesiliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain)</p> <p>g) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)</p>	<p>EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikennereiteille pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-jokien yhdistämistä toisiinsa koskevat sopimukset), varataan jotkin liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyttävälle liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöönpanomääräyksiä sovelletaan.</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimiseksi.</p> <p>AT: Laivayhtiön perustavia luonnollisia henkilöitä koskee kansalaisuusvaatimus. Kun on kyseessä sijoittautuminen oikeushenkilönä, johtokuntaa ja hallintoneuvostoa koskee kansalaisuusvaatimus. Vaatimuksena on rekisteröity yhtiö tai pysyvä sijoittautuminen Itävallassa. Lisäksi osake-enemmistön on oltava unionin kansalaisten omistuksessa, mikä ei kuitenkaan koske varastointipalveluja, rahdin kuljetusvälityspalveluja ja kuljetusta edeltäviä tarkastuksia.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia.</p> <p>HU: Sijoittautumisilta voidaan edellyttää valtion osallistumista, lukuun ottamatta varastointipalveluja.</p> <p>FI: Palveluja voivat tarjota ainoastaan Suomen lipun alla purjehtivat alukset.</p> <p>SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä).</p> <p>HR: Ei sitoumuksia.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
<p>C. Rautatieliikenteen liitännäispalvelut ⁽⁸⁰⁾</p> <p>a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain)</p> <p>b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)</p> <p>c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain)</p> <p>d) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7113)</p> <p>e) Rautatieliikenteen tukipalvelut (CPC 743)</p> <p>f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)</p>	<p>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia.</p> <p>SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä).</p> <p>HR: Ei sitoumuksia hinaus- ja työntöpalvelujen osalta.</p>
<p>D. Tieliikenteen liitännäispalvelut ⁽⁸¹⁾</p> <p>a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain)</p> <p>b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)</p> <p>c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain)</p> <p>d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalvelut (CPC 7124)</p> <p>e) Tieliikenteen tukipalvelut (CPC 744)</p> <p>f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)</p>	<p>AT: Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalveluihin voidaan myöntää lupa ainoastaan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on unionissa. Niitä henkilöitä ja osakkaita, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia. Kansalaisuusvaatimus.</p> <p>FI: Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalveluihin vaaditaan toimilupa lukuun ottamatta ulkomailla rekisteröityjä ajoneuvoja.</p> <p>SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä).</p> <p>MT: Kansalaisuusvaatimus.</p> <p>HR: Ei sitoumuksia kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä/kuljettaja, vuokrauspalvelujen osalta.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
F. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut ⁽⁸²⁾ a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut ⁽⁸³⁾ (CPC 742 osittain)	Ei mitään, paitsi AT: Toimitusjohtajia koskee kansalaisuusvaatimus.
18. MUUT LIIKENNEPALVELUT	
Yhdistettyjen kuljetuspalvelujen tarjoaminen	Kaikki jäsenvaltiot paitsi AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Ei mitään, sanotun kuitenkin rajoittamatta minkään tietyn liikennemuodon osalta tässä sitoumusluettelossa määrättyjen rajoitusten soveltamista. AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia.
19. ENERGIAPALVELUT	
A. Kaivostoimintaan liittyvät palvelut ⁽⁸⁴⁾ (CPC 883) ⁽⁸⁵⁾	Ei mitään.
B. Polttoaineiden putkijohtokuljetukset ⁽⁸⁶⁾ (CPC 7131)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.
C. Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut ⁽⁸⁷⁾ (CPC 742 osittain)	PL: Energiantuottajamaiden sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
D. Kiinteiden, nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden sekä niihin liittyvien tuotteiden tukkukaupan palvelut (CPC 62271) sekä sähkön, höyryn ja lämminveden tukkukaupan palvelut ⁽⁸⁸⁾	EU: Ei sitoumuksia sähkön, höyryn ja lämminveden tukkukauppapalvelujen osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Moottoripolttoaineiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 613) F. Polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäismyynti (CPC 63297) sekä sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämmön veden vähittäiskaupan palvelut ⁽⁸⁹⁾	EU: Ei sitoumuksia moottoripolttoaineiden, sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämmön veden vähittäiskaupan osalta. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Tavarataloille (Ranskan osalta ainoastaan suurille tavarataloille) myönnetään lupa polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäismyyntiin ainoastaan taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien myymälöiden lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys sekä vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen.
G. Energian jakeluun liittyvät palvelut ⁽⁹⁰⁾ (CPC 887)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, HU, IT, LU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja, ja konsultointipalvelujen osalta ei mitään. SI: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kaasun jakeluun liittyviä palveluja, ja kaasun jakelun osalta ei mitään.
20. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT	
a) Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut (CPC 9701)	Ei mitään.
b) Kampaamopalvelut (CPC 97021)	IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohtelun perusteella. Jos taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, yritysten määrälle asetetaan raja. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
c) Kosmetologin käsittely, käsi- ja jalkahoitopalvelut (CPC 97022)	IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohtelun perusteella. Jos taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, yritysten määrälle asetetaan raja. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.
d) Muut kauneudenhoitopalvelut, muualla luokittelemattomat (CPC 97029)	IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohtelun perusteella. Jos taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, yritysten määrälle asetetaan raja. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.
e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeuttiset hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysistä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinnällisiin tai kuntoutustarkoituksiin ⁽⁹¹⁾ ⁽⁹²⁾ (CPC ver. 1.0 97230)	Ei mitään.
f) Televiestinnän yhteyspalvelut (CPC 7543)	Ei mitään.

⁽¹⁾ Bulgarian varallisuus oikeus tunnustaa seuraavat rajoitetut kiinteistöjen omistusoikeudet: käyttöoikeus, rakennusoikeus, oikeus päällysrakenteiden pystyttämiseen ja rasiukset.

⁽²⁾ Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

⁽³⁾ Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

⁽⁴⁾ Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

⁽⁵⁾ Sloveniaan perustettua sivuliikettä ei kaupallisia yrityksiä koskevan lain mukaan pidetä oikeushenkilönä, vaan sitä kohdellaan toiminnan osalta samalla tavalla kuin tytäryhtiötä, mikä vastaa GATS-sopimuksen XXVIII artiklan g kohtaa.

⁽⁶⁾ Koska yleishyödyllisiä palveluja tarjotaan usein myös kansallista tasoa suppeammalla tasolla, yksityiskohtainen ja tyhjentävä toimialakohtainen luettelo ei ole käytännöllinen. Ymmärrettävyyden lisäämiseksi tämän sitoumusluettelon alaviitteissä ilmoitetaan viitteellisesti ne alat, joilla yleishyödyllisillä palveluilla on merkittävä osa.

⁽⁷⁾ Tätä rajoitusta ei sovelleta televiestintäpalveluihin eikä tietokonepalveluihin ja niihin liittyviin palveluihin.

⁽⁸⁾ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 54 artiklan mukaisesti kyseiset tytäryhtiöt katsotaan unionin oikeushenkilöiksi. Siltä osin kuin niillä on jatkuva ja toimiva yhteys Euroopan unionin talouteen, ne ovat unionin sisämarkkinoiden edunsaajia, mikä tarkoittaa muun muassa sijoittautumisvapautta ja vapautta tarjota palveluja kaikissa unionin jäsenvaltioissa.

⁽⁹⁾ Tällaisiin investointeihin sisältyy kyseisten yhteisöjen kannalta taloudellisten etujen lisäksi tavallisesti myös muita etuja.

⁽¹⁰⁾ Varojen kokonaismäärä tai velkojen kokonaismäärä, johon on lisätty pääoma.

⁽¹¹⁾ Maa-, riista-, metsä- ja kalatalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.f) ja 6.F.g).

⁽¹²⁾ Maa-, riista-, metsä- ja kalatalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.f) ja 6.F.g).

⁽¹³⁾ Maa-, riista-, metsä- ja kalatalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.f) ja 6.F.g).

⁽¹⁴⁾ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

⁽¹⁵⁾ Ei sisällä kaivostoimintaan liittyviä öljy- ja kaasukentillä tarjottavia palkkio- tai sopimusperusteisia palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 19.A.

⁽¹⁶⁾ Oikeushenkilö on yhden tai useamman toisen luonnollisen tai oikeushenkilön määräysvallassa, jos viimeksi mainitu(i)lla on valta nimittää enemmistö sen johtajista tai muutoin laillisesti ohjata sen toimintaa. Määräysvallaksi on erityisesti katsottava yli 50 prosentin omistusosuus oikeushenkilön pääomasta.

⁽¹⁷⁾ Toimiala ei sisällä valmistukseen liittyviä neuvontapalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.h).

⁽¹⁸⁾ Toimiala on rajattu valmistustoimintaan. Se ei sisällä audiovisuaalialaan liittyvää eikä kulttuurisäällön esittämistä koskevaa toimintaa.

⁽¹⁹⁾ Palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.p).

⁽²⁰⁾ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

- (21) Oikeushenkilö on yhden tai useamman toisen luonnollisen tai oikeushenkilön määräysvallassa, jos viimeksi mainitu(i)lla on valta nimittää enemmistö sen johtajista tai muutoin laillisesti ohjata sen toimintaa. Määräysvallaksi on erityisesti katsottava yli 50 prosentin omistusosuus oikeushenkilön pääomasta.
- (22) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.
- (23) Ei sisällä palkkio- ja sopimusperusteista sähkönsiirtotoimintaa ja jakelujärjestelmiä, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.
- (24) Ei sisällä maakaasun ja kaasumaisten polttoaineiden siirtoa putkijohtoja pitkin, palkkio- tai sopimusperusteista kaasun siirtoa ja jakelua eikä maakaasun ja kaasumaisten polttoaineiden myyntiä, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.
- (25) Ei sisällä palkkio- tai sopimusperusteista höyryn ja lämminveden siirtoa ja jakelua eikä höyryn ja lämminveden myyntiä, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.
- (26) Oikeushenkilö on yhden tai useamman toisen luonnollisen tai oikeushenkilön määräysvallassa, jos viimeksi mainitu(i)lla on valta nimittää enemmistö sen johtajista tai muutoin laillisesti ohjata sen toimintaa. Määräysvallaksi on erityisesti katsottava yli 50 prosentin omistusosuus oikeushenkilön pääomasta.
- (27) Koska Singaporen lakiasiainpalvelujen markkinoita vapautetaan asteittain, Singapore ei voi vielä sitoutua laajempaan markkinoille pääsyyn. Osapuolet tarkastelevat lakiasiainpalveluja koskevia sitoumuksiaan viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta tavoitteena laajentaa markkinoille pääsyä. 16.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) mukaisesti perustetun palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevän komitean päätöksellä osapuolet voivat muuttaa kummankin osapuolen sitoumuksia tältä osin.
- (28) Sisältää oikeudelliset neuvonta ja -edustuspalvelut, välimies- ja sovittelupalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut. Lakiasiainpalvelujen tarjonta on sallittua ainoastaan kansainväliseen oikeuteen, unionin oikeuteen ja sellaisen lainkäyttöalueen oikeuteen, jolla palveluntarjoaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan asianajajana, kuuluvissa asioissa, ja siihen sovelletaan, kuten muidenkin palvelujen tarjontaan, unionin jäsenvaltioissa sovellettavia lupavaatimuksia ja -menettelyjä. Kansainväliseen oikeuteen ja ulkomaiseen oikeuteen liittyviä lakiasiainpalveluja tarjoavilla asianajajilla kyseiset lupavaatimukset ja -menettelyt voivat tarkoittaa paikallisten eettisten sääntöjen noudattamista, kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (jollei isäntämaan ammattinimikkeen käytölle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua hyväksymistä isäntämaan asianajajaliiton jäseneksi soveltuvuuskokeen kautta ja lainmukaisen kotipaikan tai toimipaikan sijaitsemista isäntämaassa. Unionin oikeuteen liittyviä lakiasiainpalveluja voi periaatteessa tarjota unionin jonkin jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan, ja unionin jäsenvaltioiden oikeuteen liittyviä lakiasiainpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan. Näin ollen edustaminen unionin tuomioistuimissa ja muissa toimivaltaisissa viranomaisissa saattaa edellyttää täysjäsenyyttä kyseisen jäsenvaltion asianajajaliitossa, koska tällöin on kyse unionin ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin jäsenvaltioissa ulkomaiset asianajat, joita ei ole hyväksytty asianajajaliiton täysjäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolta, joka on sellaisen valtion kansalainen tai kuuluu sellaiselle valtiolle, jossa asianajajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.
- (29) Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan 1.A.a) Lakiasiainpalvelut.
- (30) Farmaseuttisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palvelutarjonnan tavoin luvanvaraista, ja siihen sovelletaan unionin jäsenvaltioiden lupa- ja pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden tarjoaminen on varattu farmaseuteille.
- (31) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.
- (32) CPC 85201 osittain; sisältyy kohtaan 6.A.h). Lääkäri- ja hammashoitopalvelut.
- (33) Tässä tarkoitettut palvelut liittyvät kiinteistönvälittäjien ammattiin, eivätkä ne vaikuta kiinteistöjä ostavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeuksiin ja/tai heitä koskeviin rajoituksiin.
- (34) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan niihin teknisiin testaus- ja analysointipalveluihin, jotka ovat pakollisia myynti- ja käyttöilupien myöntämistä varten (esim. autojen katsastus, elintarvikkeiden tarkastus).
- (35) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan tiettyihin kaivostoimintaan (esim. mineraalit, öljy ja kaasu) liittyviin palveluihin.
- (36) Kuljetusvälineiden huolto- ja korjauspalvelut (CPC 6112, 6122, 8867 ja CPC 8868) sisältyvät kohtiin 6.F.1)1.–6.F.1)4. Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut (CPC 845) sisältyvät kohtaan 6.B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut.
- (37) Ei sisällä koodiin CPC 88442 luettavia tulostuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan 6.F.p).
- (38) ”Postilähetyksellä” tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä.
- (39) ”Käsittelyllä” tarkoitetaan postilähetyksen keruuta, lajittelua, kuljetusta ja jakelua.
- (40) Esim. kirjeet ja postikortit.
- (41) Sisältää kirjat ja kuvastot.
- (42) Aikakausjulkaisut ja sanomalehdet.
- (43) Pikalähetyksipalveluihin voi sisältyä nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoelementtejä, kuten nouto lähettäjältä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja paikantaminen, mahdollisuus muuttaa määränpäätä ja vastaanottajaa kuljetuksen aikana sekä vastaanottovahvistus.
- (44) Sellaisten välineiden tarjoaminen, ml. väliaikaiset toimitilat sekä kolmannen osapuolen hoitama kuljetus, jotka mahdollistavat postilähetyksen toimittamisen omatoimisesti tämän palvelun tilaajien kesken tapahtuvalla vaihdolla. ”Postilähetyksellä” tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä.
- (45) ”Kirjelähetyksillä” tarkoitetaan minkä tahansa laatukselle fyysiselle alustalle kirjoitettua viestiä, joka kuljetetaan ja toimitetaan lähettäjän itse lähetykseen tai sen kuoreen merkitsemään osoitteeseen. Kirjelähetyksiksi ei katsota kirjoja, kuvastoja, sanomalehtiä eikä aikakausjulkaisuja.

- (46) Posti- ja kuriirilähetysten kuljetus omaan lukuun maitse millä tahansa välineellä.
- (47) Postin kuljetus omaan lukuun ilmateitse.
- (48) Näihin palveluihin ei sisälly sähköinen tietojen ja/tai datan käsittely (ml. tapahtumakäsittely), joka on osa koodia CPC 843 ja joka sisältyy kohtaan 6.B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut.
- (49) Yleisradiotoiminnalla tarkoitetaan yleisön tai sen osan vastaanotettavaksi tarkoitettua vapaasti etenevää langattomasti tai johtoja hyväksi käyttäen tapahtuvaa lähetystä, sen alkupaikan sijainnista riippumatta, joka on tarpeen ääni- ja/tai kuvasignaali-ohjelman vastaanottamiseksi ja/tai esittämiseksi mutta johon eivät kuulu operaattoreiden väliset yhteydet.
- (50) Selvytyden vuoksi, jotkin unionin jäsenvaltiot ovat säilyttäneet julkisen omistussuuden tietyissä televiestintäoperaattoreissa. Kyseiset jäsenvaltiot varaavat itselleen oikeuden tällaisen julkisen omistussuuden säilyttämiseen myös tulevaisuudessa. Tämä ei ole markkinoille pääsyn rajoittamista. Belgiassa valtion osuus ja äänivalta Belgacomissa määritellään vapaasti lainsäädäntövaltuuksin, kuten tällä hetkellä valtionomistuksessa olevien taloudellisten yritysten uudistamisesta 21 päivänä maaliskuuta 1991 annetulla lailla.
- (51) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan kemianteollisuuden tuotteiden, farmaseuttisten tuotteiden, lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tuotteiden kuten lääkinnällisten ja kirurgisten laitteiden, lääkeaineiden, lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tavaroiden, sotatarvikkeiden ja jalometallien (ja jalokivien) jakeluun sekä joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa myös tupakan ja tupakkatuotteiden sekä alkoholijuomien jakeluun.
- (52) Nämä palvelut, joihin sisältyy CPC 62271, sisältyvät ENERGIAPALVELU JEN kohtaan 19.D.
- (53) Ei sisällä huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.B. ja 6.F.I).
Ei sisällä energiatuotteiden vähittäiskaupan palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtiin 19.E ja 19.F.
- (54) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sisältyy AMMATILLISTEN PALVELUJEN kohtaan 1.A.k).
- (55) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.
- (56) Vastaa viemärintipalveluja.
- (57) Vastaa poistokaasujen puhdistuspalveluja.
- (58) Vastaa osittain luonnon- ja maisemansuojelupalveluja.
- (59) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.
- (60) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.
- (61) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan satamapalveluihin ja muihin sellaisiin meriliikennepalveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.
- (62) Tähän luetteloon ei sisälly kansallinen kabotaasiliikenne, jonka katsotaan käsittävän matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen unionin jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan luettuna mannerjalusta YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaisesti, sekä jostakin unionin jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päättyvän liikenteen, sanotun kuitenkin rajoittamatta sitä, mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.
- (63) Tähän luetteloon ei sisälly kansallinen kabotaasiliikenne, jonka katsotaan käsittävän matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen unionin jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan luettuna mannerjalusta YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaisesti, sekä jostakin unionin jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päättyvän liikenteen, sanotun kuitenkin rajoittamatta sitä, mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.
- (64) Tähän luetteloon ei sisälly kansallinen kabotaasiliikenne, jonka katsotaan käsittävän matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen unionin jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan luettuna mannerjalusta YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaisesti, sekä jostakin unionin jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päättyvän liikenteen, sanotun kuitenkin rajoittamatta sitä, mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.
- (65) Tähän luetteloon ei sisälly kansallinen kabotaasiliikenne, jonka katsotaan käsittävän matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen unionin jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan luettuna mannerjalusta YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaisesti, sekä jostakin unionin jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päättyvän liikenteen, sanotun kuitenkin rajoittamatta sitä, mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.
- (66) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan sellaisiin rautatieliikenteen palveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.
- (67) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.
- (68) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan joissakin jäsenvaltioissa.
- (69) Osittain CPC 71235, joka sisältyy lisäyksessä 8-A-1 olevaan VIESTINTÄPALVELUJEN kohtaan 2.A. Posti- ja kuriiripalvelut.
- (70) Polttoaineiden putkijohtokuljetus sisältyy ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 19.B.
- (71) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.
- (72) Ei sisällä liikennevälineiden huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.I)1.–6.F.I)4.
- (73) Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan satamapalveluihin, muihin liitännäispalveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä, sekä hinaus- ja työntöpalveluihin.

- ⁽⁷⁴⁾ ”Tulliselvityspalveluilla” tarkoitetaan toimia, jotka koostuvat rahdin tuontiin, vientiin tai kauttakuljetukseen liittyvien tullimuodollisuuksien täyttämisestä toisen osapuolen puolesta riippumatta siitä, onko tämä palvelu kyseisen palveluntarjoajan päätoimi vai sen päätoimialaa täydentävä muu toimintamuoto.
- ⁽⁷⁵⁾ ”Konttiasema- ja varastointipalveluilla” tarkoitetaan konttien säilyttämistä joko satama-alueilla tai sisämaassa niiden pakkaamiseksi, purkamiseksi ja korjaamiseksi sekä niiden saattamiseksi liikennekeleiksi.
- ⁽⁷⁶⁾ ”Varustamon edustajan palveluilla” tarkoitetaan yhden tai useamman laivayhtiön tai varustamon kaupallisten etujen edustamista tietyllä maantieteellisellä alueella seuraavissa tarkoituksissa: meriliikenteen ja siihen liittyvien palvelujen markkinointiin ja myyntiin liittyvät toimet hinnoittelusta laskutukseen sekä konossementtien laatiminen yhtiöiden puolesta, tarvittavien oheispalvelujen ostaminen ja jälleenmyynti, asiakirjojen laatiminen ja liiketoimintatietojen toimittaminen, aluksen satamassakäynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto tarvittaessa varustamon puolesta.
- ⁽⁷⁷⁾ ”Meriliikenteen huolintapalveluilla” tarkoitetaan laivauksen järjestämistä ja seurantaa laivaaajan puolesta hankkimalla kuljetus- ja tarvittavat oheispalvelut, laatimalla tarvittavat asiakirjat ja toimittamalla tarvittavat liiketoimintatiedot.
- ⁽⁷⁸⁾ Kyseistä toimenpidettä sovelletaan syrjimättömästi.
- ⁽⁷⁹⁾ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan satamapalveluihin, muihin yleisten alueiden käyttöä edellyttäviin liitännäispalveluihin sekä hinaus- ja työntöpalveluihin.
- ⁽⁸⁰⁾ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan palveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.
- ⁽⁸¹⁾ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan palveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.
- ⁽⁸²⁾ Polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 19.C.
- ⁽⁸³⁾ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.
- ⁽⁸⁴⁾ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.
- ⁽⁸⁵⁾ Sisältää seuraavat palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut: kaivostoimintaan liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut, porauspaikan valmistelu, porauslaitteen asennus, poraus, poranterien huoltopalvelut, suojauspalvelut, porausliejun valmistus ja toimitus, kiinteän aineen hallinta, porausreiässä suoritettavat erikoistoimenpiteet, kairausalueen geologia ja porauksen hallinta, kairasydännäytteen otto, reiän koestus, vajjeripalvelut, viimeistelynesteen (suolaliuosten) toimitus ja käyttö, viimeistelylaitteiden toimitus ja asentaminen, sementointi (painepumppaus), aktivointipalvelut (rakoiluttaminen, hapottaminen ja painepumppaus), porausreiän korjauspalvelut, porausreiän tulppaaminen ja hylkääminen.
Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä.
Ei sisällä maaperän rakentamista muita luonnonvaroja kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostoimintaa varten (CPC 5115), joka sisältyy kohtaan 8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT.
- ⁽⁸⁶⁾ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.
- ⁽⁸⁷⁾ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.
- ⁽⁸⁸⁾ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.
- ⁽⁸⁹⁾ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.
- ⁽⁹⁰⁾ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan lukuun ottamatta konsultointipalveluja.
- ⁽⁹¹⁾ Terapeuttiset hieronta- ja kylpylähoitopalvelut sisältyvät kohtiin 6.A.h) Lääkäripalvelut ja hammashoitopalvelut ja 6.A.j)2. Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut, sekä kohtaan Terveystieteiden palvelut (13.A ja 13.C).
- ⁽⁹²⁾ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan sellaisiin kylpyläpalveluihin ja muuhun kuin lääkinälliseen hierontaan, joita tarjotaan yleishyödyllisillä alueilla kuten tietyillä vesilähteillä.

UNIONI

8.14 ARTIKLAN (AVAINHENKILÖSTÖ JA KORKEAKOULUTUTKINNON
SUORITTANEET HARJOITTELIJAT) JA 8.15 ARTIKLAN (YRITYSPALVELUJEN MYYJÄT)

MUKAINEN ERITYISSITOUMUSTEN LUETTELO

(AVAINHENKILÖSTÖ JA KORKEAKOULUTUTKINNON SUORITTANEET HARJOITTELIJAT SEKÄ YRITYSPALVELUJEN MYYJÄT)

1. Jäljempänä esitettävässä varaumaluettelossa ilmoitetaan 8.7 artiklan (Erytyssitoumusten luettelo) ja 8.12 artiklan (Erytyssitoumusten luettelo) nojalla vapautettu taloudellinen toiminta, johon sovelletaan avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia rajoituksia 8.14 artiklan (Avainhenkilöstö ja korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat) ja 8.15 artiklan (Yrityspalvelujen myyjät) mukaisesti, sekä eritellään kyseiset rajoitukset. Luettelo rakentuu seuraavasti:
  - a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jolla rajoituksia sovelletaan, ja
  - b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat varaumat.Unioni ei tee avainhenkilöstöä koskevia sitoumuksia sellaisen taloudellisen toiminnan osalta, jota ei vapauteta (pysyy ilman sitoumuksia) 8.12 artiklan (Erytyssitoumusten luettelo) nojalla.
2. Avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia sitoumuksia ei sovelleta, jos heidän tilapäisen läsnäolonsa tarkoituksena tai vaikutuksena on osallistuminen tai muunlainen vaikuttaminen työntekijöiden ja johdon välisen riidan tai neuvottelujen tulokseen.
3. Jäljempänä olevaan varaumaluetteloon ei sisälly sellaisia pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, jotka eivät ole 8.14 artiklassa (Avainhenkilöstö ja korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat) ja 8.15 artiklassa (Yrityspalvelujen myyjät) tarkoitettuja rajoituksia. Kyseisiä toimenpiteitä (esim. toimiluvan saamista koskeva edellytys, tutkintotodistusten tunnustuksen saamista säännellyillä aloilla koskeva edellytys, tiettyjen tutkintojen, ml. kielitutkinnot, läpäisemistä ja lainmukaisen kotipaikan sijaitsemista alueella, jolla taloudellista toimintaa harjoitetaan, koskevat edellytykset) sovelletaan joka tapauksessa Singaporen avainhenkilöstöön ja korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin, vaikka toimenpiteitä ei mainita jäljempänä olevassa luettelossa.
4. Kaikkia maahantuloa, oleskelua, työskentelyä ja sosiaaliturvaa koskevia unionin lakeja ja määräyksiä, mukaan luettuina oleskelun kestoa, vähimmäispalkkoja ja työehtosopimuksia koskevat määräykset, on sovellettava edelleen, vaikka niitä ei luetella jäljempänä olevassa luettelossa.
5. Sopimuksen 8.1 artiklan (Tavoite ja soveltamisala) 2 kohdan a alakohdan mukaisesti jäljempänä olevaan varaumaluetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolen myöntämiä tukia.
6. Jäljempänä oleva varaumaluettelo ei rajoita sijoittautumista koskevassa sitoumusluettelossa kuvattujen julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.
7. Toimialoilla, joilla sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, sen pääasiallisena arviointiperusteena on alan markkinatilanteen arviointi siinä unionin jäsenvaltiossa tai sillä alueella, jossa tai jolla palvelua on tarkoitus tarjota, mukaan luettuina olemassa olevien palveluntarjoajien määrä ja niihin kohdistuvat vaikutukset.

8. Jäljempänä olevaan varaumaluetteloon perustuvat oikeudet ja velvoitteet eivät ole sellaisenaan välittömästi sovellettavissa, eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	<p>Taloudellinen tarveharkinta</p> <p>BG, HU: Korkeakoulututkinnon suorittaneiden harjoittelijoiden osalta edellytetään taloudellista tarveharkintaa ⁽¹⁾.</p>
KAIKKI TOIMIALAT	<p>Sisäisen siirron saaneet työntekijät</p> <p>BG: Sisäisen siirron saaneiden työntekijöiden määrä ei saa olla yli 10 prosenttia kyseessä olevan bulgarialaisen oikeushenkilön vuosittain työllistämien unionin kansalaisten määrästä. Jos työllistettyjä on vähemmän kuin 100, yrityksen sisällä siirron saaneiden määrä voi olla yli 10 prosenttia työllistettyjen koko määrästä, jos siihen saadaan lupa.</p> <p>HU: Ei sitoumuksia sellaisten luonnollisten henkilöiden osalta, jotka ovat olleet osakkaina jossakin Singaporen oikeushenkilössä.</p>
KAIKKI TOIMIALAT	<p>Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat</p> <p>AT, DE, ES, FR, HU: Harjoittelun on liityttävä suoritettuun korkeakoulututkintoon.</p>
KAIKKI TOIMIALAT	<p>Toimitusjohtajat ja tilintarkastajat</p> <p>AT: Oikeushenkilöiden sivuliikkeiden toimitusjohtajien on asuttava vakinaisesti Itävallassa. Oikeushenkilön tai sivuliikkeen palveluksessa olevien luonnollisten henkilöiden, jotka vastaavat Itävallan kauppalaain (Austrian Trade Act) noudattamisesta, on asuttava vakinaisesti Itävallassa.</p> <p>FI: Ulkomaalainen, joka harjoittaa kauppaa yksityisyrittäjänä, tarvitsee elinkeinoluvan ja hänen on asuttava vakinaisesti unionissa. Kaikilla toimialoilla televiestintäpalveluja lukuun ottamatta osakeyhtiön toimitusjohtajaa koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Televiestintäpalvelujen alalla toimitusjohtajan edellytetään asuvan vakinaisesti maassa.</p> <p>FR: Teollisen, kaupallisen tai käsiteollisen yrityksen toimitusjohtajalla on oltava erityisvaltuutus, jollei hänellä ole oleskelulupaa.</p> <p>RO: Kaupallisten yhtiöiden tilintarkastajien ja varatilintarkastajien enemmistön on oltava Romanian kansalaisia.</p> <p>SE: Oikeushenkilön tai sivuliikkeen toimitusjohtajan on asuttava Ruotsissa.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	<p>Tunnustaminen</p> <p>EU: Tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta annettuja unionin direktiivejä sovelletaan ainoastaan unionin kansalaisiin. Oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia yhdessä unionin jäsenvaltiossa ei merkitse oikeutta harjoittaa kyseistä ammattia toisessa jäsenvaltiossa ⁽²⁾.</p>
4. Teollisuus ⁽³⁾	
H. Kustantaminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen (ISIC rev 3.1: 22), pl. palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen ⁽⁴⁾	<p>IT: Kustantajia koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>HR: Kustantajia koskee asuinpaikkavaatimus.</p> <p>PL: Sanoma- ja aikakauslehtien päätoimittajia koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>SE: Kustantajaa ja kustannus- tai painoyrityksen omistajaa koskee asuinpaikkavaatimus.</p>
6. YRITYSPALVELUT	
A. Ammatilliset palvelut	
<p>a) Lakiasianpalvelut (CPC 861) ⁽⁵⁾</p> <p>pl. julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, "huissiers de justice" ja muut "officiers publics et ministériels") tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut</p>	<p>AT, CY, ES, EL, LT, MT, RO, SK: Kansallisen (unioni ja jäsenvaltio) oikeuden harjoittamiseen vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. Espanjassa toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää tähän poikkeuksia.</p> <p>BE, FI: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Belgiassa sovelletaan kiintiöitä "Cour de cassation" -oikeusistui- messä edustamiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa.</p> <p>BG: Singaporelaiset asianajajat voivat tarjota oikeudellista edustusta koskevia palveluja ainoastaan Singaporen kansalaisten osalta, ja edellytyksenä on vastavuoroisuus ja yhteistyö bulgarialaisen asianajajan kanssa. Oikeudellista sovittelua koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää vakinaista asuinpaikkaa.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	<p>FR: Asianajajat voivat harjoittaa "<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>" ja "<i>avocat auprès du Conseil d'Etat</i>" -ammatteja kiintiöiden rajoissa ja kansalaisuusvaatimuksen täyttyessä.</p> <p>HR: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen (Kroatian kansalaisuus tai jonkin unionin jäsenvaltion kansalaisuus) täyttymistä.</p> <p>HU: Asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Ulkomaisten asianajajien harjoittamat lakiasiainpalvelut on rajattu oikeudellisen neuvonnan tarjoamiseen, jonka on tapahduttava unkarilaisen asianajajan tai lakiasiaintoimiston kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen perusteella.</p> <p>LV: Valan tehneitä asianajajia, joille on varattu rikosoikeudenkäynneissä edustaminen, koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>DK: Oikeudellisten neuvontapalvelujen markkinointi on rajattu asianajajille, joilla on Tanskassa myönnetty toimilupa. Tanskalaisen toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto.</p> <p>LU: Luxemburgin ja unionin oikeuteen liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.</p> <p>SE: Asianajajaliiton jäsenyys, joka on tarpeen ainoastaan käytettäessä ruotsalaista "<i>advokat</i>"-ammattinimikettä, edellyttää asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.</p>
<p>b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpidon palvelut (CPC 86212, muut kuin tilintarkastuspalvelut, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)</p>	<p>FR: Laskentatoimen palvelujen ja kirjanpitopalvelujen tarjoaminen edellyttää talous-, finanssi- ja teollisuusministerin päätöstä ulkoministerin suostumuksella. Asuinpaikkavaatimus ei voi olla yli viisi vuotta.</p>
<p>b) 2. Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut)</p>	<p>AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa ja Itävallan erityislainsäädännössä (esim. osakeyhtiölaki, pörssilaki, pankkilaki) säädettyjen tilintarkastusten suorittaminen edellyttävät kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.</p> <p>DK: Asuinpaikkavaatimus.</p> <p>ES: Tilintarkastajia ja sellaisten yhtiöiden, joita yhtiöoikeudesta annettu kahdeksas ETY:n direktiivi ei kata, hallinto-henkilöstöä, johtajia ja osakkaita koskee kansalaisuusvaatimus.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
	<p>HR: Ainoastaan viralliset tilintarkastajat, joilla on Kroatian tilintarkastajien kamarin virallisesti tunnustama toimilupa, voivat tarjota tilintarkastuspalveluja.</p> <p>FI: Suomalaisen osakeyhtiön tilintarkastajista vähintään yhtä koskee asuinpaikkavaatimus.</p> <p>EL: Tilintarkastajia koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>IT: Sellaisten yhtiöiden, joita yhtiöoikeudesta annettu kahdeksas ETY:n direktiivi ei kata, hallintohenkilöstöä, johtajia ja osakkaita koskee kansalaisuusvaatimus. Yksittäisiä tilintarkastajia koskee asuinpaikkavaatimus.</p> <p>SE: Ainoastaan Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat voivat tarjota tilintarkastuspalveluja tietyille oikeushenkilöille, mm. kaikille osakeyhtiöille. Hyväksyminen edellyttää maassa asumista.</p>
c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) (6)	<p>AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.</p> <p>BG, SI: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>HU: Asuinpaikkavaatimus.</p>
<p>d) Arkkitehtipalvelut</p> <p>ja</p> <p>e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja CPC 8674)</p>	<p>EE: Vähintään yhden vastuullisista henkilöistä (hankkeen johtaja tai konsultti) on asuttava Virossa.</p> <p>BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennusalalta. Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelujen yhteydessä sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.</p> <p>EL, HR, HU, SK: Asuinpaikkavaatimus.</p> <p>FR: Kolmannessa maassa pätevyyden hankkineet ammattilaiset voivat käyttää ammattinimikettä vain sovellettaessa vastavuoroista tunnustamista koskevia sopimuksia.</p>
<p>f) Tekniset palvelut</p> <p>ja</p> <p>g) Rakennushankkeiden suunnittelupalvelut (CPC 8672 ja CPC 8673)</p>	<p>EE: Vähintään yhden vastuullisista henkilöistä (hankkeen johtaja tai konsultti) on asuttava Virossa.</p> <p>BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennusalalta.</p> <p>HR, SK: Asuinpaikkavaatimus.</p> <p>EL, HU: Asuinpaikkavaatimus (koodin CPC 8673 osalta asuinpaikkavaatimusta sovelletaan ainoastaan korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin).</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
h) Lääkäripalvelut (ml. psykologit) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain)	<p>CZ, IT, SK: Asuinpaikkavaatimus.</p> <p>CZ, RO, SK: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten luvan.</p> <p>BE, LU: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan.</p> <p>BG, MT: Kansalaisuusvaatimus.</p> <p>DE: Kansalaisuusvaatimus, josta voidaan poikkeuksellisesti myöntää vapautus, jos se on perusteltua kansanterveydellisistä syistä.</p> <p>DK: Lupa jonkin erityistehtävän suorittamiseen voidaan antaa tietyin rajoituksin enintään 18 kuukaudeksi, ja se edellyttää maassa asumista.</p> <p>FR: Kansalaisuusvaatimus. Pääsy kuitenkin mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa.</p> <p>HR: Kaikilla henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä toimilupa.</p> <p>LV: Ulkomaalaiset tarvitsevat lääkärinä toimiakseen luvan paikallisilta terveysviranomaisilta; lupa perustuu lääkäreitä ja hammaslääkäreitä koskevaan alueelliseen tarveharkintaan.</p> <p>PL: Ulkomaalaiset voivat harjoittaa lääkärin ammattia luvanvaraisesti. Ulkomaisilla lääkäreillä on rajoitettu äänioikeus ammattikamareissa.</p> <p>PT: Psykologeja koskee asuinpaikkavaatimus.</p>
i) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	<p>BG, DE, EL, FR, HR, HU: Kansalaisuusvaatimus.</p> <p>CZ, SK: Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.</p> <p>IT: Asuinpaikkavaatimus.</p> <p>PL: Kansalaisuusvaatimus. Ulkomaalaiset voivat anoa toimilupaa.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
j) 1. Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	<p>AT: Voidakseen ryhtyä harjoittamaan ammattia Itävallassa asianomaisen henkilön on täytynyt harjoittaa kyseistä ammattia vähintään kolmen vuoden ajan ennen toiminnan aloittamista Itävallassa.</p> <p>BE, LU: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan.</p> <p>CY, EE, RO: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten luvan.</p> <p>FR: Kansalaisuusvaatimus. Pääsy kuitenkin mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa.</p> <p>IT: Asuinpaikkavaatimus.</p> <p>LV: Taloudellinen tarve määritellään sen mukaan, mikä on kyseisellä alueella toimivien kätilöiden kokonaismäärä, ja luvan myöntävät paikalliset terveysviranomaiset.</p> <p>PL: Kansalaisuusvaatimus. Ulkomaalaiset voivat anoa toimilupaa.</p> <p>SK: Asuinpaikkavaatimus.</p> <p>HR: Kaikilla henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä toimilupa.</p>
j) 2. Sairaanhoidaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	<p>AT: Ulkomaiset palveluntarjoajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa tehtävissä: sairaanhoitajat, fysioterapeutit, työterapeutit, puheterapeutit, ravitsemusterapeutit. Voidakseen ryhtyä harjoittamaan ammattia Itävallassa asianomaisen henkilön on täytynyt harjoittaa kyseistä ammattia vähintään kolmen vuoden ajan ennen toiminnan aloittamista Itävallassa.</p> <p>BE, FR, LU: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan.</p> <p>SK: Asuinpaikkavaatimus.</p> <p>HR: Kaikilla henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä toimilupa.</p> <p>CY, CZ, EE, RO, SK: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten luvan.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	<p>HU: Kansalaisuusvaatimus.</p> <p>DK: Lupa jonkin erityistehtävän suorittamiseen voidaan antaa tietyin rajoituksin enintään 18 kuukaudeksi, ja se edellyttää maassa asumista.</p> <p>CY, CZ, EL, IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan; päätös tehdään asianomaisen alueen virkojen ja tarpeiden mukaisesti.</p> <p>LV: Taloudellinen tarve määritellään sen mukaan, mikä on kyseisellä alueella toimivien sairaanhoitajien kokonaismäärä, ja luvan myöntävät paikalliset terveystoimikunnat.</p>
<p>k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti (CPC 63211)</p> <p>ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut (?)</p>	<p>FR: Kansalaisuusvaatimus. Singaporen kansalaisilla on kuitenkin pääsy markkinoille vahvistettujen kiintiöiden rajoissa edellyttäen, että palveluntarjoaja on suorittanut farmasia-alan tutkinnon Ranskassa.</p> <p>DE, EL, SK: Kansalaisuusvaatimus.</p> <p>HU: Kansalaisuusvaatimus lukuun ottamatta farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyyntiä (CPC 63211).</p> <p>IT, PT: Asuinpaikkavaatimus.</p> <p>SK: Asuinpaikkavaatimus.</p>
<p>D. Kiinteistöpalvelut (8)</p>	
<p>a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat palvelut (CPC 821)</p>	<p>FR, HU, IT, PT: Asuinpaikkavaatimus.</p> <p>LV, MT, SI: Kansalaisuusvaatimus.</p>
<p>b) Palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut (CPC 822)</p>	<p>DK: Asuinpaikkavaatimus, jollei Tanskan kauppa- ja teollisuusvirasto (Danish Commerce and Companies Agency) ole määrännyt toisin.</p> <p>FR, HU, IT, PT: Asuinpaikkavaatimus.</p> <p>LV, MT, SI: Kansalaisuusvaatimus.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa	
e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät (CPC 832)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
f) Televiestintälaitteiden vuokraus (CPC 7541)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
F. Muut yrityspalvelut	
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	IT, PT: Biologeja ja kemistejä koskee asuinpaikkavaatimus. SK: Asuinpaikkavaatimus.
f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 881 osittain)	IT: Agronomeja ja maatalousneuvoja (<i>"periti agrari"</i>) koskee asuinpaikkavaatimus.
j) 2. Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ja CPC 87305)	BE: Johtohenkilöstöä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. DK: Johtajiin ja lentokenttäturvallisuuspalveluihin sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta. ES, PT: Erikoistunutta henkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus. FR: Toimitusjohtajia ja johtajia koskee kansalaisuusvaatimus. IT: Turvallisuusvartiointipalveluja ja arvoesineiden kuljettamista varten tarvittavan luvan saaminen edellyttää kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	<p>BG: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>DE: Julkisesti tehtäväänsä nimitettyjä maanmittausinsinöörejä koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>FR: Omistusoikeuksien määrittämiseen ja maa- ja metsätalouden liittyvien maanmittaustoimien osalta sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.</p> <p>IT, PT: Asuinpaikkavaatimus.</p>
l) 1. Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	MT: Kansalaisuusvaatimus.
l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	LV: Kansalaisuusvaatimus.
l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkköiden ja tieliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)	EU: Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien ja moottorikelkköiden huollon ja korjauksen osalta asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus (*) (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)	<p>EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus lukuun ottamatta seuraavia:</p> <p>BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, UK: CPC 633, 8861, 8866;</p> <p>BG: Henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjauspalvelujen osalta (pl. korut): CPC 63301, 63302, 63303 osittain, 63304, 63309;</p> <p>AT: CPC 633, 8861–8866;</p> <p>EE, FI, LV, LT: CPC 633, 8861–8866;</p> <p>CZ, SK: CPC 633, 8861–8865; ja</p> <p>SI: CPC 633, 8861, 8866.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
m) Rakennusten puhtaanapito- ja siivouspalvelut (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
n) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	HR, LV: Erikoisvalokuvauspalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. PL: Ilmavalokuvauspalvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.
p) Julkaisu- ja painopalvelut (CPC 88442)	HR: Kustantajia koskee asuinpaikkavaatimus. SE: Kustantajia ja kustannus- tai painoyrityksen omistajia koskee asuinpaikkavaatimus.
q) Kokouspalvelut (CPC 87909 osittain)	SI: Kansalaisuusvaatimus.
r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	FI: Virallisia kielenkääntäjiä koskee asuinpaikkavaatimus. DK: Virallisia kielenkääntäjiä ja tulkkereita koskee asuinpaikkavaatimus, jollei Tanskan kauppa- ja teollisuusvirasto (Danish Commerce and Companies Agency) ole myöntänyt poikkeusta.
r) 3. Perintätoimistojen palvelut (CPC 87902)	BE, EL, IT: Kansalaisuusvaatimus.
r) 4. Luottotietopalvelut (CPC 87901)	BE, EL, IT: Kansalaisuusvaatimus.
r) 5. Kopiointipalvelut (CPC 87904) ⁽¹⁰⁾	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)	BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennusalalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
9. JAKELUPALVELUT (pl. aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden jakelu)	
C. Vähittäiskaupan palvelut ⁽¹¹⁾	
c) Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 631)	FR: Tupakkakauppiaita (<i>buraliste</i>) koskee kansalaisuusvaatimus.
10. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
A. Alemman perusasteen koulutuspalvelut (CPC 921)	<p>FR: Kansalaisuusvaatimus. Singaporen kansalaiset voivat kuitenkin saada toimivaltaisilta viranomaisilta luvan oppilaitoksen perustamiseen ja johtamiseen sekä opettamiseen.</p> <p>IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>EL: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus.</p>
B. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut (CPC 922)	<p>FR: Kansalaisuusvaatimus. Singaporen kansalaiset voivat kuitenkin saada toimivaltaisilta viranomaisilta luvan oppilaitoksen perustamiseen ja johtamiseen sekä opettamiseen.</p> <p>IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>EL: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>LV: Vammaisille opiskelijoille tarkoitettuihin keskiasteen ammatillisten koulujen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224) sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	<p>FR: Kansalaisuusvaatimus. Singaporen kansalaiset voivat kuitenkin saada toimivaltaisilta viranomaisilta luvan oppilaitoksen perustamiseen ja johtamiseen sekä opettamiseen.</p> <p>CZ, SK: Korkea-asteen koulutuspalveluihin, lukuun ottamatta keskiasteen jälkeisiä ammatillisia koulutuspalveluja (CPC 92310), sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.</p> <p>IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>DK: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus.</p>
12. RAHOITUSPALVELUT	
A. Vakuustoitiminta ja siihen liittyvät palvelut	<p>AT: Sivuliikkeen johdossa on oltava kaksi Itävallassa asuvaa luonnollista henkilöä.</p> <p>EE: Ensivakuutusten osalta vakuutusosakeyhtiön, jossa on singaporelaista pääomaa, johtokuntaan voi kuulua Singaporen kansalaisia ainoastaan suhteessa singaporelaisen pääoman osuuteen ja enintään puolet johtokunnan jäsenten määrästä. Tytäryhtiön tai itsenäisen yrityksen johtajan on asuttava vakinaisesti Virossa.</p> <p>ES: Aktuaarin ammatin osalta asuinpaikkavaatimus (tai vaihtoehtoisesti kahden vuoden kokemus).</p> <p>HR: Asuinpaikkavaatimus.</p> <p>IT: Aktuaarin ammatin osalta asuinpaikkavaatimus.</p> <p>FI: Vakuutusyhtiön toimitusjohtajien ja vähintään yhden tilintarkastajan asuinpaikan on oltava unionissa, elleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Singaporelaisen vakuutusyhtiön pääasiamiehen asuinpaikan on oltava Suomessa, jollei yhtiön päätoimipaikka sijaitse unionissa.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
<p>B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (pl. vakuutuspalvelut)</p>	<p>BG: Toimitusjohtajien ja liikkeenjohdon edustajan pysyvän asuinpaikan on oltava Bulgariassa.</p> <p>FI: Luottolaitosten toimitusjohtajien ja vähintään yhden tilintarkastajan asuinpaikan on oltava unionissa, jollei Finanssivalvonta ole myöntänyt poikkeusta. Johdannaispörssin välittäjän (yksityishenkilö) asuinpaikan on oltava unionissa.</p> <p>IT: Rahoituspalvelujen tarjoajien (<i>"promotori di servizi finanziari"</i>) on asuttava jonkin unionin jäsenvaltion alueella.</p> <p>HR: Asuinpaikkavaatimus. Hallintoneuvoston on johdettava luottolaitoksen toimintaa Kroatian tasavallan alueelta. Vähintään yhden hallintoneuvoston jäsenen on puhuttava sujuvasti kroaattia.</p> <p>LT: Johtajista vähintään yhden on oltava unionin kansalainen.</p> <p>PL: Pankin hallituksen jäsenistä vähintään yhtä koskee kansalaisuusvaatimus.</p>
<p>13. TERVEYDENHUOLTO- JA SOSIAALIPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)</p> <p>A. Sairaalapalvelut (CPC 9311)</p> <p>B. Sairaankuljetuspalvelut (CPC 93192)</p> <p>C. Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut (CPC 93193)</p> <p>E. Sosiaalipalvelut (CPC 933)</p>	<p>FR: Johtotehtäviin tarvitaan lupa. Lupaa myönnettäessä otetaan huomioon se, onko paikallisia johtajia käytettävissä.</p> <p>LV: Lääkäreihin, hammaslääkäreihin, kättilöihin, sairaanhoitajiin, fysioterapeutteihin ja avustavaan hoitohenkilöstöön sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.</p> <p>PL: Ulkomaalaiset voivat harjoittaa lääkärin ammattia luvanvaraisesti. Ulkomaisilla lääkäreillä on rajoitettu äänioikeus ammattikamareissa.</p> <p>HR: Kaikilla henkilöillä, jotka tarjoavat palveluja suoraan potilaille / hoitavat potilaita, on oltava ammattikamarin myöntämä toimilupa.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
14. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT	
<p>A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643)</p> <p>pl. lentoliikenteen ateriapalvelut</p>	<p>BG: Ulkomaisia johtajia ei saa olla enemmän kuin Bulgarian kansalaisuutta olevia johtajia, jos julkisen (valtiollisen ja/tai kunnallisen) pääoman osuus bulgarialaisessa yrityksessä on yli 50 prosenttia.</p> <p>HR: Kotitalouksissa ja pieniloilla tarjottaviin kestitys- ja ateriapalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.</p>
<p>B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina) (CPC 7471)</p>	<p>BG: Ulkomaisia johtajia ei saa olla enemmän kuin Bulgarian kansalaisuutta olevia johtajia, jos julkisen (valtiollisen ja/tai kunnallisen) pääoman osuus bulgarialaisessa yrityksessä on yli 50 prosenttia.</p> <p>HR: Toimistopäällikön asema edellyttää matkailuministeriön lupaa.</p>
<p>C. Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)</p>	<p>BG, CY, ES, FR, EL, HR, HU, IT, LT, MT, PL, PT, SK: Kansalaisuusvaatimus.</p>
15. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)	
<p>A. Viihdepalvelut (ml. teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut) (CPC 9619)</p>	<p>FR: Johtotehtäviin tarvitaan lupa. Luvan osalta sovelletaan kansalaisuusvaatimusta, jos tarvitaan yli kaksi vuotta voimassa oleva lupa.</p> <p>Taiteilijat ovat tehneet työsopimuksen hyväksytyin viihdealan yrityksen kanssa. Työlupa annetaan enintään yhdeksäksi kuukaudeksi, ja se voidaan uusia sopimuksen keston ajaksi. Asianomaisen viihdealan yrityksen on suoritettava maksu <i>Office des migrations internationales</i> -virastolle.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
16. LIIKENNEPALVELUT	
A. Meriliikenne	
a) Kansainvälinen henkilöliikenne (CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) b) Kansainvälinen tavaraliikenne (CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä)	EU: Laivojen miehistöä koskee kansalaisuusvaatimus. AT: Toimitusjohtajien enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.
D. Tieliikenne	
a) Henkilöliikenne (CPC 7121 ja CPC 7122)	AT: Niitä henkilöitä ja osakkaita, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus. DK, HR: Johtajia koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. BG, MT: Kansalaisuusvaatimus.
b) Tavaraliikenne (CPC 7123, pl. posti- ja kuriirilähetysten kuljetus omaan lukuun ⁽¹²⁾)	AT: Niitä henkilöitä ja osakkaita, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus. BG, MT: Kansalaisuusvaatimus. HR: Johtajia koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.
E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetus ⁽¹³⁾ (CPC 7139)	AT: Toimitusjohtajia koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
17. LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT (14)	
<p>A. Meriliikenteen liitännäispalvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) b) Tulliselvityspalvelut c) Konttiasema- ja varastointipalvelut d) Varustamon edustajan palvelut e) Meriliikenteen huolintapalvelut f) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7213) g) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7214) h) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain) i) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (pl. ateriapalvelut) (CPC 749 osittain) 	<p>AT: Toimitusjohtajien enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>BG, MT: Kansalaisuusvaatimus.</p> <p>DK: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta.</p> <p>EL: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.</p> <p>IT: "Raccomandataro marittimo" -ammatin harjoittajia koskee asuinpaikkavaatimus.</p>
<p>D. Tieliikenteen liitännäispalvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalvelut (CPC 7124) 	<p>AT: Niitä henkilöitä ja osakkaita, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus.</p> <p>BG, MT: Kansalaisuusvaatimus.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
F. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut ⁽¹⁵⁾ a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	AT: Toimitusjohtajia koskee kansalaisuusvaatimus.
19. ENERGIAPALVELUT	
A. Kaivostoimintaan liittyvät palvelut (CPC 883) ⁽¹⁶⁾	SK: Asuinpaikkavaatimus.
20. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT	
a) Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut (CPC 9701)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
b) Kampaamopalvelut (CPC 97021)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
c) Kosmetologin käsittely, käsi- ja jalkahoitopalvelut (CPC 97022)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
d) Muut kauneudenhoitopalvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 97029)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeuttiset hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysistä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinnällisiin tai kuntoutustarkoituksiin ⁽¹⁷⁾ (CPC ver. 1.0 97230)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.

- ⁽¹⁾ Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.
- ⁽²⁾ Jotta unionin ulkopuolisten maiden kansalaisten tutkinnot voidaan tunnustaa koko unionissa, on neuvoteltava 8.16 artiklan (Ammattipätevyysien vastavuoroinen tunnustaminen) mukainen vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus.
- ⁽³⁾ Toimiala ei sisällä valmistukseen liittyviä neuvontapalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.h).
- ⁽⁴⁾ Palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.p).
- ⁽⁵⁾ Sisältää oikeudelliset neuvonta- ja edustuspalvelut, välimies- ja sovittelupalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut. Lakiasianpalvelujen tarjonta on sallittua ainoastaan kansainväliseen oikeuteen, unionin oikeuteen ja sellaisen lainkäyttöalueen oikeuteen, jolla palveluntarjoaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan asianajajana, kuuluvissa asioissa, ja siihen sovelletaan, kuten muidenkin palvelujen tarjontaan, unionin jäsenvaltioissa sovellettavia lupavaatimuksia ja -menettelyjä. Kansainväliseen oikeuteen ja ulkomaiseen oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja tarjoavilla asianajajilla kyseiset lupavaatimukset ja -menettelyt voivat tarkoittaa paikallisten eettisten sääntöjen noudattamista, kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (jollei isäntämaan ammattinimikkeen käytölle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua hyväksymistä isäntämaan asianajajaliiton jäseneksi soveltuvuuskokeen kautta ja lainmukaisen kotipaikan tai toimipaikan sijaitsemista isäntämaassa. Unionin oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi periaatteessa tarjota unionin jonkin jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytyt täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai niitä voidaan tarjota hänen kautta, ja unionin jäsenvaltioiden oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytyt täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti, tai niitä voidaan tarjota hänen kautta. Näin ollen edustaminen unionin tuomioistuimissa ja muissa toimivaltaisissa viranomaisissa saattaa edellyttää täysjäsenyyttä kyseisen jäsenvaltion asianajajaliitossa, koska tällöin on kyse unionin ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin jäsenvaltioissa ulkomaiset asianajajat, joita ei ole hyväksytty asianajajaliiton täysjäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolta, joka on sellaisen valtion kansalainen tai kuuluu sellaiselle valtiolle, jossa asianajajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.
- ⁽⁶⁾ Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan 6.A.a) Lakiasianpalvelut.
- ⁽⁷⁾ Farmaseuttisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palvelutarjonnan tavoin luvanvaraista, ja siihen sovelletaan unionin jäsenvaltioiden lupa- ja pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden tarjoaminen on varattu farmaseuteille.
- ⁽⁸⁾ Tässä tarkoitettut palvelut liittyvät kiinteistöväliittäjien ammattiin, eivätkä ne vaikuta kiinteistöjä ostavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeuksiin ja/tai heitä koskeviin rajoituksiin.
- ⁽⁹⁾ Kuljetusvälineiden huolto- ja korjauspalvelut (CPC 6112, 6122, 8867 ja CPC 8868) sisältyvät kohtiin 6.F.l)1.–6.F.l)4. Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut (CPC 845) sisältyvät kohtaan 6.B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut.
- ⁽¹⁰⁾ Ei sisällä koodiin CPC 88442 luettavia tulostuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan 6.F.p).
- ⁽¹¹⁾ Ei sisällä huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.B. ja 6.F.l). Ei sisällä energiatuotteiden vähittäiskaupan palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtiin 19.E ja 19.F.
- ⁽¹²⁾ Osittain CPC 71235, joka sisältyy lisäyksessä 8-A-1 olevaan VIESTINTÄPALVELUJEN kohtaan 2.A. Posti- ja kuriiripalvelut.
- ⁽¹³⁾ Polttoaineiden putkijohtokuljetus sisältyy ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 19.B.
- ⁽¹⁴⁾ Ei sisällä liikennevälineiden huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.l)1.–6.F.l)4.
- ⁽¹⁵⁾ Polttoaineiden putkijohtokuljetusten liittäjäpalvelut sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 19.C.
- ⁽¹⁶⁾ Sisältää seuraavat palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut: kaivostoimintaan liittyvät neuvonta ja konsultointipalvelut, porauspaikan valmistelu, porauslaitteen asennus, poraus, poranterien huoltopalvelut, suojaputkituspalvelut, porausliejun valmistus ja toimitus, kiinteän aineen hallinta, porausreiässä suoritettavat erikoistoimenpiteet, kairausalueen geologia ja porauksen hallinta, kairasydännäytteen otto, reiän koestus, vaijeripalvelut, viimeistelynesteen (suolaliuosten) toimitus ja käyttö, viimeistelylaitteiden toimitus ja asentaminen, sementointi (painepumppaus), aktivointipalvelut (rakoiuttaminen, hapottaminen ja painepumppaus), porausreiän korjauspalvelut, porausreiän tulppaaminen ja hylkääminen.
- Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä.
- Ei sisällä maaperän rakentamista muita luonnonvaroja kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostoimintaa varten (CPC 5115), joka sisältyy kohtaan 8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT.
- ⁽¹⁷⁾ Terapeuttiset hieronta- ja kylpylähoitopalvelut sisältyvät kohtiin 6.A.h) Lääkäripalvelut ja hammashoitopalvelut ja 6.A.j)2. Sairaanhoidaja- ja fysioterapeuttipalvelut ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut, sekä kohtaan Terveystuotepalvelut (13.A ja 13.C).

*LIITE 8-B***SINGAPOREN ERITYISSITOUMUSTEN LUETTELO**

1. Singaporen erityissitoumusten luettelo esitetään lisäyksissä 8-B-1–8-B-2.
  2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut lisäykset ovat tämän liitteen erottamaton osa.
  3. Tähän liitteeseen sovelletaan kahdeksannessa luvussa (Palvelukauppa, sijoittautuminen ja sähköinen kauppa) määritellyjä termejä.
-

SINGAPORE

ERITYISSITOUMUSTEN LUETTELO

SELITTÄVÄT HUOMAUTUKSET

1. Tässä luettelossa esitettyjen palvelualojen luokitus perustuu Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomission vuoden 1991 yhteiseen tavaraluokitukseen (CPC), jollei CPC-koodin puuttuminen osoita muuta. Palvelualat esitetään 10 päivänä heinäkuuta 1991 päivätyssä GATT-asiakirjassa MTN.GNS/W/120 käytetyn palvelualaluokitusluettelon mukaisessa järjestyksessä. Erityissitoumusten luettelossa noudatetaan 3 päivänä syyskuuta 1993 päivätyssä GATT-asiakirjassa MTN.GNS/W/164 ja 30 päivänä marraskuuta 1993 päivätyssä GATT-asiakirjassa MTN.GNS/W/164/Add.1 annettuja ohjeita.
2. Yksittäisen CPC-koodin yhteydessä käytettynä merkki "****" tarkoittaa sitä, että kyseistä koodia koskevaa erityissitoumusta ei laajenneta kattamaan kaikkia kyseiseen koodiin luokiteltavia palveluja.
3. Tässä luettelossa esitetty sijoittautumisalojen luokitus perustuu Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomission kansainväliseen toimialaluokitusstandardiin ISIC Rev. 3. Mikäli sitoumus ei ole täysin luokitusjärjestelmän mukainen, Singapore voi tarvittaessa ja soveltuvin osin määritellä sitoumuksen tarkan soveltamisalan.
4. Seuraavassa esitettävässä sitoumusluettelossa, jäljempänä "tämä luettelo", ilmoitetaan 8.7 artiklan (Erityissitoumusten luettelo) ja 8.12 artiklan (Erityissitoumusten luettelo) nojalla vapautetut palvelualat sekä unionin palveluihin ja palveluntarjoajiin kyseisillä aloilla varaumien muodossa sovellettavat markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset. Luettelo rakentuu seuraavasti:
  - a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jota koskevan sitoumuksen Singapore tekee, sekä vapautettu toiminta, johon varaumia sovelletaan,
  - b) toisessa sarakkeessa esitetään ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetulla toimialalla tai osa-alalla 8.5 artiklaan (Markkinoille pääsy) ja 8.10 artiklaan (Markkinoille pääsy) sovellettavat varaumat,
  - c) kolmannessa sarakkeessa esitetään ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetulla toimialalla tai osa-alalla 8.6 artiklaan (Kansallinen kohtelu) ja 8.11 artiklaan (Kansallinen kohtelu) sovellettavat varaumat, ja
  - d) neljännessä sarakkeessa esitetään erityissitoumukset, kun on kyse toimenpiteistä, jotka vaikuttavat sellaiseen rajojen yli ulottuvaan palvelujen tarjontaan ja palvelualoille sijoittautumiseen, joihin ei liity sitoumuksia 8.5 artiklan (Markkinoille pääsy), 8.10 artiklan (Markkinoille pääsy), 8.6 artiklan (Kansallinen kohtelu) ja 8.11 artiklan (Kansallinen kohtelu) nojalla.
5. Tässä luettelossa ei ole tarpeen eritellä syrjimättömiä vaatimuksia sijoittautumisen oikeudellisen muodon osalta edellytyksenä sille, että Singapore voisi pitää niitä voimassa tai ottaa niitä käyttöön, sen estämättä, mitä 8.10 artiklassa (Markkinoille pääsy) määrätään.
6. Tähän luetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai toimilupamenettelyihin liittyviä toimenpiteitä, elleivät ne ole 8.5 artiklassa (Markkinoille pääsy), 8.10 artiklassa (Markkinoille pääsy), 8.6 artiklassa (Kansallinen kohtelu) ja 8.11 artiklassa (Kansallinen kohtelu) tarkoitettuja markkinoille pääsyn tai kansallisen kohtelun rajoituksia. Kyseisiä toimenpiteitä (esim. toimiluvan saamista koskeva edellytys, yleispalveluvelvoitteet, tutkintotodistusten tunnustuksen saamista säännellyillä aloilla koskeva edellytys, tiettyjen tutkintojen, ml. kielitutkinnot, läpäisemistä ja sääntömääräisen kotipaikan sijaitsemista alueella, jolla taloudellista toimintaa harjoitetaan, koskevat edellytykset) sovelletaan joka tapauksessa unionin palveluihin ja palveluntarjoajiin, vaikka toimenpiteitä ei mainita luettelossa.

7. Sopimuksen 8.1 artiklan (Tavoite ja soveltamisala) 2 kohdan a alakohdan mukaisesti tätä luetteloa ei sovelleta osapuolten myöntämiin tukiin ja avustuksiin, valtion tukemat lainat, takaukset ja vakuutukset mukaan luettuina.

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
----------------------	--	---	-----------------

HORISONTAAISET SITOUKSET/RAJOITUKSET

<p>KAIKKI TÄMÄN LUETTELOKSEN KATTAMAT ALAT</p>	<p>i) Paikallisten ja ulkomaalaisomisteisten rahoituslaitosten ulkomaalaisille, ulkomaisessa valvonnassa oleville yrityksille ja maan asukkaille Singaporen ulkopuolista käyttöä varten Singaporen dollareissa myönnettäviin lainoihin vaaditaan Singaporen rahaviranomaisen (MAS) etukäteen antama lupa.</p> <p>ii) Rahoituslaitokset eivät saa ulottaa Singaporen dollareissa tehtäviä luottojärjestelyjä koskemaan ulkomaisia rahoitusyksiköitä, jos on syytä uskoa, että niistä saatavia Singaporen dollarimääräisiä tuottoja käytetään valuuttakeinotteluun Singaporen dollarilla.</p> <p>Ei sitoumuksia sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka vaikuttavat maahan tai maankäyttöön liittyvään toimintaan, mukaan luettuna mutta ei pelkästään vyöhykejako, maan käyttö ja kaupunkisuunnittelua koskeva politiikka.</p> <p>Ei sitoumuksia sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka vaikuttavat kiinteistöihin. Tämä sisältää toimenpiteet, jotka vaikuttavat kiinteistöjen omistukseen, myyntiin, ostoon, kehittämiseen ja hallinnoimiseen, mutta ei rajoitu näihin toimenpiteisiin.</p> <p>Ei sitoumuksia sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka vaikuttavat seuraaviin:</p> <p>i) julkista valtaa käytettäessä tarjottavien palvelujen siirto yksityiselle sektorille osittain tai kokonaan,</p> <p>ii) kokonaan Singaporen valtion omistuksessa olevan yrityksen omistusosuuksista ja/tai varoista luopuminen, ja</p> <p>iii) osittain Singaporen valtion omistuksessa olevan yrityksen omistusosuuksista ja/tai varoista luopuminen.</p> <p>Ei sitoumuksia sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka liittyvät lentokenttien hallinnasta tai toiminnasta luopumiseen.</p>
--	---

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
			<p>Singaporen valtiota lukuun ottamatta yksittäisiin sijoittajiin sovelletaan seuraavia yritysten ja/tai niiden seuraajayksiköiden omistussuusia koskevia rajoituksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Singapore Technologies Engineering: 15 % ii) Singapore Power, Power Grid, Power Supply, Power Gas: 10 % iii) PSA Corporation: 5 % iv) Singapore Airlines: 5 % <p>Tässä luettelossa sijoittajan osakepääoman omistukseen näissä yrityksissä ja/tai niiden seuraajayksiköissä sisältyy sekä pääoman suora että välillinen omistus.</p> <p>PSA Corporationissa ja sen seuraajayksikössä ulkomainen omistusosuus voi olla yhteensä enintään 49 prosenttia.</p> <p>”Ulkomaisella omistusuudella yhteensä” tarkoitetaan sitä osakkeiden kokonaismäärää, joka on seuraavien tahojen omistuksessa:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) kuka tahansa yksityishenkilö, joka ei ole Singaporen kansalainen, ii) mikä tahansa yhtiö, jossa Singaporen kansalaisten tai Singaporen valtion omistusosuus on enintään 50 prosenttia, ja/tai iii) mikä tahansa yritys, joka ei ole Singaporen valtion omistuksessa tai valvonnassa. <p>Ei sitoumuksia sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka liittyvät Singaporen valtion määräysvallan säilyttämiseen Singapore Technologies Engineeringissä, jäljempänä ”yritys”, ja sen seuraajayksikössä, mukaan luettuna mutta ei pelkästään valta nimitä ja erottaa johtokunnan jäsenet, luopua pääomasta ja purkaa yritys.</p> <p>Ei sitoumuksia sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka vaikuttavat ase- ja räjähdysainealaan, mukaan luettuna aseiden ja räjähdysainesten valmistus, käyttö, myynti, varastointi, kuljetus, tuonti, vienti ja hallussapito.</p>

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>1), 2), 3), 4) Markkinoille pääsyyn millä toimialalla tai osa-alalla tahansa ja minkä toimitusmuodon kautta tahansa liittyvät erityissitoumukset eivät saa rakentua niin, että ne ohittavat rahoituspalvelujen alaa koskevat rajoitukset.</p>	<p>Mikäli yritysten rekisteröintiä koskevassa laissa (Business Registration Act, luku 32, 2001 tarkistettu painos) edellytetään henkilön rekisteröitymistä tai mikäli yhtiön tapauksessa yhtiön johtajat tai toimitusjohtaja eivät asu vakinaisesti Singaporessa, on nimitettävä paikallinen johtaja ⁽¹⁾. ⁽²⁾</p>	
	<p>Tämä luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka liittyvät kelpoisuus- tai pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai työolupien hakemusvaatimuksiin ja -menettelyihin. Kyseisiä toimenpiteitä (esim. tutkintotodistusten tunnustamista koskevat edellytykset ja tietyt palkkaa tai työkokemusta koskevat edellytykset) sovelletaan joka tapauksessa EU:n avainhenkilöstöön ja korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin, vaikka toimenpiteitä ei mainita jäljempänä olevassa luettelossa. EU:n korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin saatetaan soveltaa työmarkkinatestejä.</p> <p>Avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia sitoumuksia ei sovelleta, jos heidän tilapäisen läsnäolonsa tarkoituksena tai vaikutuksena on osallistuminen tai muunlainen vaikuttaminen työntekijöiden ja johdon välisen riidan tai neuvottelujen tulokseen.</p>		
	<p>4) Ei sitoumuksia luonnollisten henkilöiden läsnäolon osalta lukuun ottamatta osan D (Luonnollisten henkilöiden tilapäinen oleskelu liiketoimintaa varten), toimialakohtaisia rajoituksia sovelletaan.</p> <p>Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat</p> <p>Ei sitoumuksia seuraavien toimialojen tai osa-alojen osalta:</p> <p>Rahoituspalvelut</p>	<p>4) Ei sitoumuksia</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
----------------------	--	---	-----------------

ERI ALOJEN SITOUMUKSET/RAJOITUKSET

1. YRITYSPALVELUT

A. Ammatilliset palvelut

Kansainväliset kaupalliset välimiespalvelut, jotka liittyvät kansainväliseen oikeuteen, ulkomaiseen lainsäädäntöön ja Singaporen lainsäädäntöön (86190)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia. Kansainvälisten kaupallisten välimiestehtävien osalta EU:n asianajajat voivat osallistua kansainvälisiin kaupallisiin sovittelumenettelyihin Singaporessa asianajajien ammattia koskevan lain mukaisesti (Legal Profession Act, luku 161).	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia. Kansainvälisten kaupallisten välimiestehtävien osalta EU:n asianajajat voivat osallistua kansainvälisiin kaupallisiin sovittelumenettelyihin Singaporessa asianajajien ammattia koskevan lain mukaisesti (Legal Profession Act, luku 161).	
---	--	--	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Lakiasianpalvelut (pl. kansainväliset kaupalliset välimiespalvelut, jotka liittyvät kansainväliseen oikeuteen, ja lakiasianpalvelut, jotka liittyvät kotimaan lainsäädäntöön) (861**)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ei mitään, paitsi sovellettavat rekisteröintivaatimukset. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään, paitsi sovellettavat rekisteröintivaatimukset. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia, sovellettavia rekisteröintivaatimuksia sovelletaan. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ei mitään lukuun ottamatta markkinoille pääsyä koskevassa sarakkeessa ilmoitettuja sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään lukuun ottamatta markkinoille pääsyä koskevassa sarakkeessa ilmoitettuja sitoumuksia. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia, sovellettavia rekisteröintivaatimuksia sovelletaan. 	
Lakiasianpalvelut, jotka liittyvät Singaporen lainsäädäntöön ⁽³⁾ (861***)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ei mitään, paitsi että ainoastaan henkilöt, jotka ovat Singaporen asianajajaliiton jäseniä, jotka on rekisteröity singaporelaisen lakiasiaintoyhdistyksen jäseniksi ja joilla on voimassa oleva toimilupa, voivat tarjota lakiasianpalveluja Singaporen lainsäädännön osalta. 2) Ei mitään. 3) Ainoastaan henkilöt, jotka ovat Singaporen asianajajaliiton jäseniä, jotka on rekisteröity singaporelaisen lakiasiaintoyhdistyksen jäseniksi ja joilla on voimassa oleva toimilupa, voivat tarjota lakiasianpalveluja Singaporen lainsäädännön osalta. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ei mitään lukuun ottamatta markkinoille pääsyä koskevassa sarakkeessa ilmoitettuja sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään lukuun ottamatta markkinoille pääsyä koskevassa sarakkeessa ilmoitettuja sitoumuksia. 4) Ei sitoumuksia. 	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>EU:n lakiasiaintoimistot voivat tarjota Singaporen lainsäädäntöön liittyviä lakiasiainpalveluja ainoastaan lakialan yhteisyrityksen tai singaporelaisen lakiasiaintoimiston kanssa muodostetun virallisen lakiasiainyhteenliittymän kautta ja vain lakialan yhteisyrityksiä ja virallisia lakiasiainyhteenliittymiä koskevien lakien, sääntöjen ja asetusten mukaisesti, ja niihin sovelletaan lakialan yhteisyrityksiä ja virallisia lakiasiainyhteenliittymiä koskevia edellytyksiä ja vaatimuksia. Singapore kuitenkin muuttaa näitä edellytyksiä ja rajoituksia EU:n lakiasiaintoimistojen hyväksi seuraavasti:</p> <p>i) EU:n lakiasiaintoimistojen lakialan yhteisyrityksissä ja virallisissa lakiasiainyhteenliittymissä toimivien Singaporessa asuvien EU:n asianajajien vähimmäismäärä on viiden sijasta kolme, ja näistä vähintään kahden on oltava EU:n lakiasiaintoimiston yhtiökumppani tai johtokunnan jäsen,</p> <p>ii) edellä i alakohdassa mainituilla kolmella EU:n asianajajalla on oltava yhteensä vähintään 15 vuotta kokemusta alalta sen sijaan, että kullakin EU:n asianajajalla olisi oltava henkilökohtaisesti viiden vuoden kokemus alalta,</p>		

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>iii) lakialan yhteisyrityksissä työskentelevillä EU:n asianajajilla, jotka haluavat alkaa harjoittaa lakia Singaporessa asianajajien ammattia koskevan lain (Legal Profession Act) mukaisesti, on oltava viiden vuoden sijaan vähintään kolmen vuoden kokemus alalta.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p> <p>Kansainvälisten kaupallisten välimiestehävien osalta EU:n asianajajat voivat osallistua kansainvälisiin kaupallisiin välimiesmenettelyihin Singaporessa asianajajien ammattia koskevan lain mukaisesti (Legal Profession Act, luku 161).</p>		
Laskentatoimen palvelut, kirjanpidon palvelut ja tarkastuspalvelut, pl. tilintarkastuspalvelut (862**)	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Tilintarkastuspalvelut (86211)	<p>1) Ei mitään, paitsi että tilintarkastajien on asuttava vakinaisesti Singaporessa tai vähintään yhden tilintarkastustoimiston yhtiökumppanin on asuttava vakinaisesti Singaporessa.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään, paitsi että tilintarkastajien on asuttava vakinaisesti Singaporessa tai vähintään yhden tilintarkastustoimiston yhtiökumppanin on asuttava vakinaisesti Singaporessa.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Sama kuin toimitusmuodon 1 osalta.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	
Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (863)	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Arkkitehtipalvelut (8671)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Tekniset palvelut (8672)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Rakennushankkeiden suunnittelupalvelut (8673)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Maisemasuunnittelupalvelut (86742)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Sairaanhoitopalvelut (93121 ja 93122)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia. Kunakin vuonna rekisteröitävien uusien ulkomaisten lääkäreiden määrää voidaan rajoittaa lääkäreiden kokonaistarjonnasta riippuen.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Hammashoitopalvelut (93123)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia. Kunakin vuonna rekisteröitävien uusien ulkomaisten hammaslääkäreiden määrää voidaan rajoittaa hammaslääkäreiden kokonaistarjonnasta riippuen.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Kättilö-, sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (93191**)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
----------------------	--	---	-----------------

B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut

Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (84)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
---	---	---	--

C. Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Luonnontieteen tutkimus- ja kehittämispalvelut (851)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
--	---	---	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämisspalvelut, pl. oikeustieteellinen tutkimus (852**)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämisspalvelut (853)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

D. Kiinteistöpalvelut

Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat muiden kuin asuinkiinteistöjen vuokraus- ja leasingpalvelut (82102)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
--	---	---	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Palkkio- tai sopimusperusteiset asuin- ja muiden kuin asuinkiinteistöjen hoitopalvelut (82201, 82202)	<p>1) Ei mitään, paitsi että ainoastaan Sentosa Development Corporation ja sen seuraajayksikkö saavat osallistua Sentosa-lomasaaren ja sen vesistöjen kehittämiseen ja hallinnoimiseen.</p> <p>Yksityiset rakennuttajat voivat kuitenkin luvan saatuaan osallistua tiettyjen Sentosan tonttien rakentamiseen kaupalliseen, asuin- tai virkistyskäyttöön.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään, paitsi että ainoastaan Sentosa Development Corporation saa osallistua Sentosa-lomasaaren ja sen vesistöjen kehittämiseen ja hallinnoimiseen. Yksityiset rakennuttajat voivat kuitenkin luvan saatuaan osallistua tiettyjen Sentosan tonttien rakentamiseen kaupalliseen, asuin- tai virkistyskäyttöön.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään, paitsi että ainoastaan Sentosa Development Corporation ja sen seuraajayksikkö saavat osallistua Sentosa-lomasaaren ja sen vesistöjen kehittämiseen ja hallinnoimiseen.</p> <p>Yksityiset rakennuttajat voivat kuitenkin luvan saatuaan osallistua tiettyjen Sentosan tonttien rakentamiseen kaupalliseen, asuin- tai virkistyskäyttöön.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään, paitsi että ainoastaan Sentosa Development Corporation saa osallistua Sentosa-lomasaaren ja sen vesistöjen kehittämiseen ja hallinnoimiseen. Yksityiset rakennuttajat voivat kuitenkin luvan saatuaan osallistua tiettyjen Sentosan tonttien rakentamiseen kaupalliseen, asuin- tai virkistyskäyttöön.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
----------------------	--	---	-----------------

E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa

Aluksiin liittyvät vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa (83103)	<ul style="list-style-type: none"> 1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia. 	
Yksityisajoneuvoihin, tavarankuljetusajoneuvoihin ja muihin maaliikennevälineisiin liittyvät vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa (83101, 83102, 83105)	<ul style="list-style-type: none"> 1) Ei mitään, paitsi että Singaporessa vakinaisesti asuvat henkilöt eivät saa tarjota vuokrattavaksi yksityisajoneuvoja, tavarankuljetusajoneuvoja ja muita maaliikennevälineitä ilman käyttäjää tai kuljettajaa Singaporessa käyttöä varten. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) Ei mitään, paitsi että Singaporessa vakinaisesti asuvat henkilöt eivät saa tarjota vuokrattavaksi ulkomailla rekisteröityjä ajoneuvoja Singaporessa käyttöä varten. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia. 	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät vuokraus- ja leasingpalvelut (83106–83109)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden leasing- ja vuokrauspalvelut (832)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

F. Muut yrityspalvelut

Mainospalvelut (CPC 871)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
--------------------------	---	---	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (864)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (865)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Liikkeenjohdon konsultointiin liittyvät palvelut (866)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Tekniset testaus- ja analysointipalvelut, pl. tekniset testaus- ja analysointipalvelut, jotka liittyvät seuraaviin: ajoneuvot luokituslaitokset eläimet ja kasvit sekä eläimistä ja kasveista saadut tuotteet (8676**)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Ajoneuvojen tekniset testaus- ja analysointipalvelut (8676**)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Eläimiin ja kasveihin sekä eläimistä ja kasveista saatuihin tuotteisiin liittyvät tekniset testaus- ja analysointipalvelut (8676**)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
<p>Maa-, riista-, metsä- ja kalatalouteen liittyvät palvelut, pl. seuraavat:</p> <p>maatilojen työvoiman hankkijoiden palvelut;</p> <p>palontorjunta;</p> <p>metsätalouteen liittyvät palvelut, ml. metsävaurioihin liittyvät palvelut ja</p> <p>puunkorjukseen liittyvät palvelut,</p> <p>mutta ml. metsätalouteen liittyvien palvelujen konsultointipalvelut ja puunkorjukseen liittyvät palvelut (881**, 882**)</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	
<p>Kaivostoimintaan liittyvät palvelut (883, 5115)</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Teollisuuteen liittyvät palvelut (884 ja 885, paitsi 88442)	<ul style="list-style-type: none"> 1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia. 	
Putkea pitkin johdetun kaasun siirto, jakelu ja vähittäismyynti sekä sen jakeluun liittyvät palvelut	<ul style="list-style-type: none"> 1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta maa-kaasun kauppaa ja vähittäiskauppaa. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei sitoumuksia. 4) Ei sitoumuksia. 	
Sähkön vähittäiskauppa	<ul style="list-style-type: none"> 1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta sähkön tarjontaa, joka ylittää viisi MW. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei sitoumuksia. 4) Ei sitoumuksia. 	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Polttoainekuljetukset (7131)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei sitoumuksia. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei sitoumuksia. 4) Ei sitoumuksia.	
Geologiset, geofysikaaliset ja muut tieteelliset luonnonvarojen etsintäpalvelut (86751)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei sitoumuksia. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei sitoumuksia. 4) Ei sitoumuksia.	
Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut (872)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
G. Etsivä- ja turvallisuuspalvelut			
Yksityiset etsiväpalvelut (87301**)	<p>Markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset</p> <p>Kaikkiin tämän toimialan sitoumuksiin sovelletaan yksityisistä turvallisuuspalveluista annettua lakia (Private Security Industry Act, PSIA). Kyseisessä laissa säädetään, että ulkomaalaiset eivät saa työskennellä yksityisetsivinä mutta voivat osallistua yrityksen hallintoon.</p> <p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	
Vartiointi- ja turvallisuusjärjestelyjen konsulttipalvelut (87302)	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Hälytysjärjestelmien valvontapalvelut (87303)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Aseistamattomien vartijoiden palvelut (87305**)	<p>Markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset</p> <p>Kaikkiin tämän toimialan sitoumuksiin sovelletaan yksityisistä turvallisuuspalveluista annettua lakia (Private Security Industry Act, PSIA). Laissa säädetään seuraavaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ulkomaalaiset voivat perustaa toimistoja, jotka tarjoavat aseistamattomien vartijoiden palveluja, mutta heidän on rekisteröitävä yritys ja siinä on oltava paikallisia osakkaita. — Tämä tarkoittaa sitä, että vähintään kahden johtajan on oltava singaporelaisia tai asuttava vakinaisesti Singaporessa. — Ulkomaalaisten johtajien on esitettävä paikalliselle viranomaiselle (commissioner of oaths) todistus, josta käy ilmi, että heitä ei ole tuomittu rikoksesta alkuperämaassaan, tai valahtoinen ilmoitus. 	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>— Ulkomaalaiset eivät saa työskennellä vartijoina mutta voivat osallistua yrityksen hallintoon.</p> <p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>		
<p>Laitehuolto- ja korjauspalvelut (ei sisällä aluksia, ilma-aluksia tai muita liikennevälineitä) (633, 8861–8866**)</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	
<p>Rakennusten puhtaanapitopalvelut (874)</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Valokuvauspalvelut (875)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Pakkauspalvelut (876)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Kokousten ja näyttelyiden hallintopalvelut (87909**)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Sihteeripalvelut (87909**)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Puhelinvastauspalvelut (87903) Tähän eivät sisälly palvelut, joille on annettu toimilupa ja joita säännellään Singaporen yleisradiotoiminnan valvontaviranomaisesta annetun lain nojalla (Broadcasting Authority Act).	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Kopiointipalvelut (87904)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Käännös- ja tulkkauspalvelut (87905)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Muotoilu- ja suunnittelupalvelut (87907)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
2. VIESTINTÄPALVELUT			
A. Posti- ja kuriiripalvelut			
<p>Postipalvelut</p> <p>1. Peruskirjepalvelut – enintään 500 grammaa painavien kirjeiden ⁽⁴⁾ (muiden kuin pikakirjelähetysten) toimittaminen paikasta toiseen mukaan luettuna tällaisten kirjeiden vastaanottamiseen, keräämiseen, lajitteluun, lähettämiseen ja toimittamiseen liittyvät palvelut sekä mitkä tahansa muut palvelut, jotka liittyvät mainittuihin palveluihin tai joita tarjotaan mainittujen palvelujen yhteydessä.</p>	<p>1) Edellyttää kaupallisia järjestelyjä toimiluvan saaneen operaattorin (operaattoreiden) kanssa.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Kaikkien palveluntarjoajien on rekisteröidyttävä yrityksiksi yhtiölain mukaisesti (Companies Act, luku 50) ⁽⁵⁾.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	
<p>2. Pikakirjepalvelut – enintään 500 grammaa painavien pikakirjeiden (ml. paikalliset pikakirjelähetykset ⁽⁶⁾ ja kansainväliset pikakirjelähetykset ⁽⁷⁾) toimittaminen paikasta toiseen mukaan luettuna tällaisten pikakirjelähetysten vastaanottamiseen, keräämiseen, lajitteluun, lähettämiseen ja toimittamiseen liittyvät palvelut sekä mitkä tahansa muut palvelut, jotka liittyvät mainittuihin palveluihin tai joita tarjotaan mainittujen palvelujen yhteydessä.</p>	<p>1) Edellyttää kaupallisia järjestelyjä toimiluvan saaneen operaattorin (operaattoreiden) kanssa.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
----------------------	--	---	-----------------

B. Kuriiripalvelut

<p>Kuriiripalvelut</p> <p>Enintään 500 grammaa painavia asiakirjoja ja paketteja koskevat kuriiripalvelut pl. (edellä esitetyn määritelmän mukaiset) kirje-lähettykset.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta hori-sontaalisia sitoumuksia koskevassa jak-sossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta hori-sontaalisia sitoumuksia koskevassa jak-sossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	
---	--	--	--

C. Televiestintäpalvelut ⁽⁸⁾

	<p>Huomautukset</p> <p>Myönnettävien toimilupien määrää rajoitetaan ainoastaan fyysisten ja resurssirajoitteiden perusteella, kuten käytettävissä olevien taa-juusspektrien ja maan perusteella.</p>
--	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
<p>1. Televiestinnän peruspalvelut ⁽⁹⁾ mukaan luettuna jälleenmyynti (verkkoperusteiset ja palveluperusteiset):</p> <p>a) Julkiset kytkentäiset palvelut ⁽¹⁰⁾ (paikalliset ja kansainväliset)</p> <p>b) Vuokrayhteyspalvelut (paikalliset ja kansainväliset)</p>	<p>1) Edellyttää kaupallisia järjestelyjä toimiluvan saaneen operaattorin (operaattoreiden) kanssa.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Kaikkien palveluntarjoajien on rekisteröidyttävä yrityksiksi yhtiölain mukaisesti (Companies Act, luku 50).</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	
<p>2. Matkaviestintäpalvelut ⁽¹¹⁾ mukaan luetuna jälleenmyynti (verkkoperusteiset ja palveluperusteiset):</p> <p>a) Yleiset matkaviestintäpalvelut (PMDS)</p> <p>b) Yleiset yhteiskäyttöiset radiopalvelut (PTRS)</p> <p>c) Yleiset kaukohakupalvelut (PRPS)</p> <p>d) Yleiset matkapuhelinpalvelut (PCMTS)</p>	<p>1) Edellyttää kaupallisia järjestelyjä toimiluvan saaneen operaattorin (operaattoreiden) kanssa.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Kaikkien palveluntarjoajien on rekisteröidyttävä yrityksiksi yhtiölain mukaisesti (Companies Act, luku 50).</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
3. Lisäarvoverkkopalvelut (VAN) Palveluihin sisältyvät seuraavat: — sähköposti — puheposti — sähköinen tieto- ja tietokantahaku — sähköinen tiedonsiirto — sähköinen tietojen- ja datankäsittely	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

3. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT

Rakennuspalvelut jotka muodostuvat seuraavista: — Rakennusten rakentaminen (CPC 512) — Maa- ja vesirakentaminen (CPC 513) — Asennus- ja kokoonpanotyöt (CPC 514 ja 516) — Rakentamisen sisustus- ja viimeistelytyöt (CPC 517) — Muut (CPC 511, 515 ja 518)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
--	---	---	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
----------------------	--	---	-----------------

4. JAKELUPALVELUT

A. Komissionääripalvelut

<p>Komissionääripalvelut, lukuun ottamatta palkkio- ja sopimusperusteista farmaseuttisten tuotteiden ja lääkinnällisten tuotteiden sekä kosmeettisten valmisteiden myyntiä (621**, paitsi 62117)</p>	<p>Markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat horisontaaliset rajoitukset</p> <p>Ellei muuta mainita, kaikkien sellaisten tuotteiden jakelupalvelut, joihin sovelletaan tuontikieltoa tai harkinnanvaraista tuontilicensiointia, jätetään näiden sitoumusten soveltamisalan ulkopuolelle.</p> <p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	
--	--	--	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
<p>Sellaisten farmaseuttisten tuotteiden ja lääkinnällisten tuotteiden sekä kosmeettisten valmisteiden palkkio- ja sopimusperusteinen myynti, joita ei ole tarkoitettu Singaporen markkinoille (62117**)</p>	<p>Markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat horisontaaliset rajoitukset</p> <p>Ellei muuta mainita, kaikkien sellaisten tuotteiden jakelupalvelut, joihin sovelletaan tuontikieltoa tai harkinnanvaraista tuontilensiointia, jätetään näiden sitoumusten soveltamisalan ulkopuolelle.</p> <p>1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.</p>	
<p>Sellaisten farmaseuttisten tuotteiden ja lääkinnällisten tuotteiden sekä kosmeettisten valmisteiden palkkio- ja sopimusperusteinen myynti, jotka on tarkoitettu Singaporen markkinoille (62117**)</p>	<p>1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
B. Tukkukaupan palvelut			
Tukkukaupan palvelut lukuun ottamatta farmaseuttisia tuotteita ja lääkinnällisiä tuotteita sekä kirurgisia ja ortopedisiä laitteita (622**)	<p>Markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat horisontaaliset rajoitukset</p> <p>Ellei muuta mainita, kaikkien sellaisten tuotteiden jakelupalvelut, joihin sovelletaan tuontikieltoa tai harkinnanvaraista tuontili-sensiointia, jätetään näiden sitoumusten soveltamisalan ulkopuolelle.</p> <p>1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta hori-sontaalisia sitoumuksia koskevassa jak-sossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.</p>	
Farmaseuttisten tuotteiden ja lääkinnällisten tuotteiden sekä kirurgisten ja ortopedisten laitteiden tukkukauppa (62251 ja 62252)	<p>1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta hori-sontaalisia sitoumuksia koskevassa jak-sossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
----------------------	--	---	-----------------

C. Vähittäiskaupan palvelut

<p>Muiden kuin elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut lukuun ottamatta farmaseuttisia tuotteita ja lääkinnällisiä tuotteita (632**)</p>	<p>Markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat horisontaaliset rajoitukset</p> <p>Ellei muuta mainita, kaikkien sellaisten tuotteiden jakelupalvelut, joihin sovelletaan tuontikieltoa tai harkinnanvaraista tuontiliensiointia, jätetään näiden sitoumusten soveltamisalan ulkopuolelle.</p> <p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	
--	---	--	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan vähittäismyynti lukuun ottamatta tupakkatuotteiden vähittäismyyntiä ja alkoholijuomien vähittäismyyntiä (6310**)	<p>Markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat horisontaaliset rajoitukset</p> <p>Ellei muuta mainita, kaikkien sellaisten tuotteiden jakelupalvelut, joihin sovelletaan tuontikieltoa tai harkinnanvaraista tuontilicensiointia, jätetään näiden sitoumusten soveltamisalan ulkopuolelle.</p> <p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	
Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti (63211)	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
<p>Mootoriajoneuvojen myynti</p> <p>Ainostaan seuraavat:</p> <p>Mootoriajoneuvojen tukkukauppa (61111)</p> <p>Mootoriajoneuvojen vähittäismyynti (61112)</p> <p>Mootoriajoneuvojen osien ja tarvikkeiden myyntipalvelut (61130)</p> <p>Moottoripyörien ja moottorikelkkojen sekä niiden osien ja tarvikkeiden myyntipalvelut (61210)</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	
D. Franchising-toiminta			
Franchising-palvelut (8929**)	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
5. KOULUTUSPALVELUT			
Alemman perusasteen koulutuspalvelut (921**)	<p>Ei sitoumuksia toimitusmuotojen 1–4 osalta kun on kyse esiasteen ja alemman perusasteen koulutuspalvelujen tarjoamisesta Singaporen kansalaisille, mukaan luettuna liikuntakasvatuspalvelut. Muutoin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia. 	<p>Ei sitoumuksia toimitusmuotojen 1–4 osalta kun on kyse esiasteen ja alemman perusasteen koulutuspalvelujen tarjoamisesta Singaporen kansalaisille, mukaan luettuna liikuntakasvatuspalvelut. Muutoin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia. 	
Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut (9221**, 9222**)	<p>Ei sitoumuksia toimitusmuotojen 1–4 osalta kun on kyse ylemmän perusasteen ja keskiasteen (koskee ainoastaan Singaporen koulutusjärjestelmään kuuluvia Junior Colleges -oppilaitoksia ja yliopistotasoa edeltäviä koulutuskeskuksia) koulutuspalvelujen tarjoamisesta Singaporen kansalaisille, mukaan luettuna liikuntakasvatuspalvelut. Muutoin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia. 	<p>Ei sitoumuksia toimitusmuotojen 1–4 osalta kun on kyse ylemmän perusasteen ja keskiasteen (koskee ainoastaan Singaporen koulutusjärjestelmään kuuluvia Junior Colleges -oppilaitoksia ja yliopistotasoa edeltäviä koulutuskeskuksia) koulutuspalvelujen tarjoamisesta Singaporen kansalaisille, mukaan luettuna liikuntakasvatuspalvelut. Muutoin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia. 	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Keskiasteen jälkeiset ammatillisen koulutuksen palvelut (ainoastaan muut kuin julkisin varoin rahoitetut oppilaitokset) (92230**, 92240**, 92310)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Muut korkea-asteen koulutuspalvelut, paitsi lääkäreiden koulutus (ainoastaan paikalliset korkea-asteen oppilaitokset ⁽¹²⁾ voivat tarjota korkea-asteen perus- ja jatkotutkinto-ohjelmia lääkäreille Singaporessa) (92390**)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Aikuiskoulutuspalvelut (92400)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Muut koulutuspalvelut (92900)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

6. YMPÄRISTÖPALVELUT

Jätevesipalvelut (94010)	1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja. 2) Ei mitään. 3) Ei sitoumuksia. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja. 2) Ei mitään. 3) Ei sitoumuksia. 4) Ei sitoumuksia.	
--------------------------	--	--	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
<p>Jätteiden keruupalvelut lukuun ottamatta vaarallisten jätteiden huoltoa (94020**)</p>	<p>1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään, paitsi että jätekerääjien on rekisteröidyttävä yrityksiksi Singaporessa.</p> <p>Julkisten jätekerääjien määrää on rajoitettu Singaporen maantieteellisten vyöhykkeiden mukaisesti.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	
<p>Jätehuoltopalvelut lukuun ottamatta kaatopaikkapalveluja ja vaarallisten jätteiden huoltoa (94020**)</p>	<p>1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään, paitsi että yritysten on rekisteröidyttävä Singaporessa.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Vaarallisten jätteiden huolto mukaan luet- tuna vaarallisen jätteen keruu, hävittäminen ja käsittely (94020**)	1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kon- sultointipalveluja. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään, paitsi että yritysten on rekis- teröidyttävä Singaporessa. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta hori- sontaalisia sitoumuksia koskevassa jak- sossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kon- sultointipalveluja. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Puhtaanapito ja vastaavat palvelut (94030)	1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kon- sultointipalveluja. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta hori- sontaalisia sitoumuksia koskevassa jak- sossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kon- sultointipalveluja. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Poistokaasujen puhdistuspalvelut (94040)	1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Meluntorjuntapalvelut (94050)	1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut (94060)	1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
7. RAHOITUSPALVELUT	<p>Huomautus</p> <p>Kaikkiin tämän luettelon sitoumuksiin sovelletaan Singaporen erityissitoumusten luettelossa esitettyjä horisontaalisia sitoumuksia. Kaikkiin tämän luettelon sitoumuksiin sovelletaan myös maahantulovaatimuksia, maahanpääsyaatimuksia, kotimaista lainsäädäntöä, kotimaisia ohjeita, sääntöjä ja määräyksiä sekä Singaporen rahaviranomaisen tai minkä tahansa muun asianomaisen Singaporen viranomaisen tai elimen ehtoja ja edellytyksiä tapauskohtaisesti edellyttäen, että niillä ei kierretä Singaporen tämän sopimuksen mukaisia velvoitteita. Rahoituspalveluja tarjoaviin oikeushenkilöihin sovelletaan oikeudellista muotoa ⁽¹³⁾ koskevia syrjimättömiä rajoituksia.</p>		

A. VAKUUTUSTOIMINTA JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT

a) Henkivakuutuspalvelut mukaan luet- tuna eläke- ja työkyvyttömyysvakuutus sekä tapaturma- ja sairausvakuutus	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Nämä toimenpiteet ovat samalla kansal- lista kohtelua koskevia rajoituksia. Har- kitessaan vakuutuksenantajien markki- noille pääsyä keskitetyn eläkesijoitusra- hastoja koskevan järjestelmän (Central Provident Fund Investment Scheme, CPFIS) puitteissa keskitetyn eläkerahas- ton hallintoneuvosto (Central Provident Fund Board) ottaa huomioon seuraavat tekijät:</p> <p>a) onko vakuutuksenantaja toiminut vähintään yhden vuoden ajan rekisteröitynä vakuuttajana Singaporessa;</p>	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta hori- sontaalisia sitoumuksia koskevassa jak- sossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	
--	---	---	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>b) onko vakuutusentajan palveluksessa vähintään kolme rahastohoidossa toimivaa työntekijää, joista yhdellä on oltava vähintään viiden vuoden kokemus rahastohoidosta; muilta kahdelta työntekijältä edellytetään vain kahden vuoden kokemusta rahastohoidosta, jos</p> <p>i) he ovat täysin päteviä sijoitusalan ammattilaisia (Chartered Financial Analyst, CFA), tai</p> <p>ii) he ovat aktuaarien järjestön jäseniä, tai</p> <p>iii) heillä on Institute of Actuaries -järjestön myöntämä rahoitusta ja sijoittamista koskeva todistus, tai</p> <p>iv) heillä on minkä tahansa sellaisen aktuaarien järjestön myöntämä vastaava pätevyys, jonka Singapore tunnustaa, ja</p> <p>c) hallinnoiko vakuutusentaja vähintään 500 miljoonan Singapo- ren dollarin arvoista rahastoa Singaporessa.</p>		

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>Tämä rajoituksen osalta "rahastonhoidossa toimivilla työntekijöillä" tarkoitetaan salkunhoitajia, tutkimusanalytikoita ja vakuutuskauppiaita.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>		
<p>b) Vahinkovakuutuspalvelut mukaan luetuna työkyvyttömyysvakuutus, lyhyen aikavälin tapaturma- ja sairausvakuutus sekä varallisuusrikosvakuutuksia, toimitustakauksia ja muita vastaavia takauksia koskevat sopimukset</p>	<p>1) Ei sitoumuksia, paitsi että vakuutuksenantajat, joilla on lupa tai toimilupa tarjota vahinkovakuutuspalveluja unionissa, voivat tarjota vakuutuksia meriliikenteen, lentoliikenteen ja kauttakuljetusten riskien varalta. Näihin kuuluvat</p> <p>i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut, ja</p> <p>ii) kansainvälinen kauttakulutusvara.</p>	<p>1) Kuten markkinoille pääsyä koskevassa sarakkeessa ilmoitetaan.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>2) Nämä toimenpiteet ovat samalla kansallista kohtelua koskevia rajoituksia.</p> <p>Ei mitään, paitsi että ajoneuvojen liikennevakuutuksen ja työtaturmakorvauksia koskevan vakuutuksen voi antaa vain Singaporessa toimiluvan saanut vakuutusyhtiö ⁽¹⁴⁾.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>		
c) Jälleen- ja edelleenvakuutus	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
d) Vakuutusvälitys, joka sisältää vakuutusvälitys- ja asiamiestoiminnan	<p>1) Ei sitoumuksia, paitsi että vakuutuksenvälittäjät, joilla on lupa tai toimilupa tarjota vakuutuksia meriliikenteen, lentoliikenteen ja kauttakuljetusten riskien varalta sekä välittää jälleenvakuutuksia EU:ssa, voivat tarjota näitä palveluja.</p> <p>2) Vakuutuksenvälittäjät tarvitsevat Singaporen rahaviranomaisen hyväksynnän kotimaisten riskien siirtämiseen Singaporen ulkopuolelle lukuun ottamatta jälleenvakuutusriskejä ja alusten omistajien vastuuseen meriliikenteessä liittyviä vakuutusriskejä, jotka on vakuutettu P&I-yhdistyksessä (protection & indemnity clubs), tai meriliikenne-, lentoliikenne- ja kauttakuljetusalan yrityksiä, jotka ovat vakuutettuja hyväksytyin meriliikennettä, lentoliikennettä tai kauttakuljetuksia tarjoavan vakuutuksenantajan kautta.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Kuten markkinoille pääsyä koskevassa sarakkeessa ilmoitetaan.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	
e) Vakuuttamiseen liittyvät palvelut, joihin sisältyvät aktuaarien palvelut, vahinkojen ja merivahingon arvioijien palvelut sekä konsultointipalvelut	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
<p>B. PANKKI- JA MUUT RAHOITUSPALVELUT</p>	<p>Huomautus</p> <p>Kaikkiin tämän luettelon sitoumuksiin sovelletaan Singaporen erityissitoumusten luettelossa esitettyjä horisontaalisia sitoumuksia. Kaikkiin tämän luettelon sitoumuksiin sovelletaan myös maahantulovaatimuksia, maahanpääsyaatimuksia, kotimaista lainsäädäntöä, kotimaisia ohjeita, sääntöjä ja määräyksiä sekä Singaporen rahaviranomaisen (MAS) tai minkä tahansa muun asianomaisen Singaporen viranomaisen tai elimen ehtoja ja edellytyksiä tapauskohtaisesti edellyttäen, että niillä ei kierretä Singaporen tämän sopimuksen mukaisia velvoitteita. Rahoituspalveluja tarjoaviin oikeushenkilöihin sovelletaan oikeudellista muotoa ⁽¹⁵⁾ koskevia syrjimättömiä rajoituksia.</p>		
<p>a) Talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanotto yleisöltä</p>	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Nämä toimenpiteet ovat samalla kansallista kohtelua koskevia rajoituksia.</p> <p>Ainoastaan toimiluvan saaneet tai pankkeiksi, sijoituspankeiksi ja rahoitusyhtiöiksi hyväksytyt laitokset voivat ottaa vastaan talletuksia. Tämä toimenpide ei ole syrjivä.</p> <p>Ulkomaiset pankit voivat toimia ainoastaan yhdestä toimipaikasta (back-office-toimintoja lukuun ottamatta), ellei tässä luettelossa muuta mainita. Ne eivät voi perustaa toimitilojen ulkopuolisia pankkiautomaatteja tai pankkiautomaattiverkostoa tai uusia sivukonttoreita, ellei tässä luettelossa muuta mainita. Tämä on samalla kansallista kohtelua koskeva rajoitus.</p>	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Liikepankit</p> <p>Kuten markkinoille pääsyä koskevassa sarakkeessa ilmoitetaan.</p> <p>Sijoituspankit</p> <p>Kuten markkinoille pääsyä koskevassa sarakkeessa ilmoitetaan.</p> <p>Rahoitusyhtiöt</p> <p>Kuten markkinoille pääsyä koskevassa sarakkeessa ilmoitetaan.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>Liikepankit</p> <p>Jos Singapore tekee sitoumuksia Amerikan yhdysvaltoja lukuun ottamatta muiden sellaisten maiden kanssa, joilla on vähintään yksi täysimääräinen pankkitoimilupa ja QFB-oikeudet, yhden tai useamman uuden täysimääräisen pankkitoimiluvan ja QFB-oikeuksien tarjoamisesta tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen, näiden lisäluopien määrää vastaava määrä täysimääräisiä pankkitoimilupia ja QFB-oikeuksia tarjotaan EU:lle. EU:n lisäksi ainoastaan Australialla, Kiinalla, Intialla, Malesialla ja Amerikan yhdysvalloilla on yksi tai useampi täysimääräinen pankkitoimilupa ja QFB-oikeudet.</p>

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>Pankkien sijainnille ja pankkien ja sivukonttoreiden sijainnin vaihtamiselle on saatava etukäteen Singaporen rahaviranomaisen lupa. Tätä rajoitusta ei käytetä EU:n pankkien mielivaltaiseen ja perusteettoaan syrjintään eikä naamioituna palvelukaupan rajoituksena paikallisten vakiintuneiden laitosten kilpailukyvyyn edistämiseksi.</p> <p>Ei mitään lukuun ottamatta seuraavia sähköisiä vähittäispankkipalveluja: tilin avaaminen uusille asiakkaille ⁽¹⁶⁾, talletusten vastaanotto, virallisten setelien ja kolikoiden jakelu ja vakuudettomat luottojärjestelyt ⁽¹⁷⁾. Nämä toimenpiteet eivät saa olla syrjiviä tai mielivaltaisia, eikä niihin sovelleta taloudellista tarveharkintaa. Selvyyden vuoksi mainitaan, että mikään näistä toimenpiteistä ei koske tukkupankkitoimintaa, offshore-pankkeja tai sijoituspankkeja.</p> <p>Tämän rajoituksen osalta sähköisillä pankkipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joita tarjotaan muuta kautta kuin pankin omia yhteyspisteitä käyttäen, kuten mobiilit henkilökohtaiset pankkitoiminnot, internetpankkitoiminnot kotona ja muut vastaavat palvelut, joita teknologian myötä saattaa kehittyä.</p> <p>Ulkomaisten liikepankkien, sijoituspankkien ja rahoitusyhtiöiden sijoittautumiseen ja toimintaan sovelletaan myös toimialojen B a)–B 1) yhteydessä esitetyjä rajoituksia sekä seuraavia rajoituksia:</p>		<p>Jos Singapore sallii muun ulkomaisen kuin yhdysvaltalaisen QFB-pankin pitää toiminnassa yli 50 asiakastoimipistettä, samat oikeudet tarjotaan myös maahan vahvasti juurtuneelle EU:n QFB-pankille.</p>

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>Liikepankit</p> <p>Ulkomaisille pankeille ei myönnetä uusia täysimääräisiä pankkitoimilupia, ellei lisäsitoumuksissa muuta mainita.</p> <p>Sellaisten EU:n pankkien, joilla on täysimääräiseen pankkitoimilupaan liittyvät oikeudet (Qualifying Full Bank ("QFB") privileges, QFB-oikeudet), sallitaan perustavan enintään 25 asiakaspalvelun lisätoimipistettä (joista enintään 10 voidaan perustaa sivukonttoreina) niiden 25 toimipisteen lisäksi, mikä on tällä hetkellä määritelty EU:n pankkeja koskevaksi rajoitukseksi, edellyttäen, että Singaporen rahaviranomaisen katsoo, että EU:n pankki on vahvasti juurtunut Singaporeen.</p> <p>Määrittäessään sitä, onko EU:n pankki vahvasti juurtunut Singaporeen, Singaporen rahanviranomaisen ottaa huomioon seuraavat seikat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) EU:n pankin on yhtiötettävä vähintään vähittäispankkitoimintonsa, b) EU:n pankin paikallisen tytäryhtiön johtokunnan yksinkertaisen enemmistön on oltava Singaporen kansalaisia tai vakinaisia asukkaita tai molempia, c) Singaporen rahaviranomainen katsoo, että EU:n pankki ja mahdollinen paikallinen tytäryhtiö palvelevat kattavasti Singaporen paikallista yhteisöä ja tukevat periaatteellisesti alan yhdistysten tärkeimpiä aloitteita,		

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>d) Singaporen rahaviranomainen katsoo, että EU:n pankki on sitoutunut Singaporen rahoitusalan vakauteen ja kehitykseen pitkällä aikavälillä. Singaporen rahaviranomainen ottaa huomioon esimerkiksi sen, kuinka monta työntekijää EU:n pankki työllistää Singaporessa sekä sen halukkuuden tukea Singaporen rahoitusalan vakautta,</p> <p>e) Singapore on yksi EU:n pankin tärkeimmistä markkinoista, joka muodostaa merkittävän osan EU:n pankin globaalin pankkiryhmän ⁽¹⁸⁾ voitoista ja varoista,</p> <p>f) tärkeiden liiketoiminta-alojen päätoimipaikka on Singaporessa ja näiden liiketoiminta-alojen tärkeimmät päättäjät asuvat Singaporessa.</p> <p>Epäselvyyksien välttämiseksi paikallisella tytäryhtiöllä on oltava täysimääräinen pankkitoimilupa ja QFB-oikeudet, ja sen on oltava yksikkö, jonka sallitaan perustavan enintään 25 asiakaspalvelun lisätoimipaikka (joista enintään 10 voidaan perustaa sivukonttoreina).</p>		

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>QFB-oikeudet omaava pankki voi Singaporen rahaviranomaisen etukäteen myöntämällä luvalla tehdä yhteistyöjärjestelyjä paikallisen pankin kanssa tämän pankkiautomaattiverkostoon pääsemiseksi, jotta sen korttiasiakkaat voivat tehdä käteisnostoja tapauksen mukaan joko luottokortti- tai pankkikorttitililtään. Mikäli QFB-pankki pyytää tällaista lupaa, lupa myönnetään ilman eri toimenpiteitä niiden edellytysten mukaisesti, joita Singaporen rahaviranomainen mahdollisesti asettaa.</p> <p>QFB-pankit voivat tarjota pankkikorttipalveluja EFTPOS-verkossa (Electronic Funds Transfer at Point of Sale).</p> <p>Tukkupankkitoiminta</p> <p>Singaporen rahaviranomaiselle tehdyn hakemuksen jälkeen 12:n tukkupankkitoiminnan toimiluvan omaavan EU:n pankin sallitaan kunkin pitävän toiminnassa kaksi asiakaspalvelupistettä.</p> <p>Sen jälkeen kun tällainen lupa on myönnetty 12:lle EU:n pankille, Singapore sitoutuu tarkastelemaan uudelleen mahdollisuutta lisätä sellaisten pankkien määrää, jotka voivat avata asiakaspalvelupisteen.</p>		

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>Singaporen rahaviranomainen ja/tai sen seuraajaelin myöntää enintään 20 uutta tukkupankkitoiminnan toimilupaa 1 päivän tammikuuta 2013 ja 31 päivän joulukuuta 2014 välisenä aikana.</p> <p>EU:n pankkien tukkupankkitoimintaa koskevien toimilupien määrälliset rajoitukset poistetaan kolmen vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä riippumatta siitä, onko niillä toimintaa Singaporessa vai ei, ja tällaiset pankit voidaan hyväksyä suoraan tukkupankeiksi.</p> <p>Tukkupankit eivät saa:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ottaa vastaan määräaikaistalletuksia, joiden arvo on alle 250 000 Singaporen dollaria, b) hoitaa Singaporen dollarimääräisiä säästötilejä ilman Singaporen rahaviranomaisen etukäteen antamaa lupaa, c) hoitaa Singaporessa asuvien luonnollisten henkilöiden Singaporen dollari-määräisiä käyttötilejä, joista maksetaan korkoa, d) laskea liikkeeseen Singaporen dollari-määräisiä joukkovelkakirjoja tai siirtokelpoisia talletustodistuksia noudattamatta Singaporen rahaviranomaisen ja/tai sen seuraajaelimen laatimissa tukkupankkitoimintaa koskevissa ohjeissa mainittuja vähimmäismaturiteettia, vähimmäisnimellisarvoa ja sijoittajaluokkaa koskevia vaatimuksia.		

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>Offshore-pankit</p> <p>Offshore-pankit eivät saa:</p> <p>a) tehdä muiden Singaporessa oleskelevien kuin pankkien kanssa Singaporen dollarimääräisiä luottojärjestelyjä, joiden arvo on yhdellä kertaa suurempi kuin 500 miljoonaa Singaporen dollaria,</p> <p>b) tarjota säästötilejä,</p> <p>c) ottaa vastaan muilta Singaporessa oleskeleltilta kuin pankeilta Singaporen dollarimääräisiä määräaikaistalletuksia tai hoitaa muiden Singaporessa oleskelevien kuin pankkien Singaporen dollarimääräisiä säästötilejä,</p> <p>d) hoitaa muiden Singaporessa oleskelevien kuin pankkien käyttötilejä, paitsi jos tilit tarjotaan</p> <p> i) asiakkaille myönnettävien luottojärjestelyjen yhteydessä tai asiakkaiden kanssa tehtävien muiden liiketoimien yhteydessä, tai</p> <p> ii) pankin päätoimipaikan asiakkaille,</p> <p>e) hoitaa Singaporessa asuvien luonnollisten henkilöiden Singaporen dollarimääräisiä käyttötilejä, joista maksetaan korkoa,</p> <p>f) hoitaa muiden Singaporen ulkopuolella oleskelevien kuin pankkien Singaporen dollarimääräisiä säästötilejä,</p>		

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>g) ottaa vastaan muilta Singaporen ulkopuolella oleskelevilta kuin pankeilta Singaporen dollarimääräisiä määräaikaistalletuksia, joiden arvo on alle 250 000 Singaporen dollaria,</p> <p>h) laskea liikkeeseen Singaporen dollarimääräisiä joukkovelkakirjoja tai siirtekelpoisia talletustodistuksia noudattamatta Singaporen rahaviranomaisen ja sen seuraajaelimen laatimissa tukkupankkitoimintaa koskevissa ohjeissa mainittuja vähimmäismaturiteettia, vähimmäisnimellisarvoa ja sijoittajaluokkaa koskevia vaatimuksia.</p> <p>Kukaan ulkomainen henkilö ei voi yksin tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa saada määräysvaltaa Singaporessa yhtiöityneessä pankissa tai yhtiössä, joka kuuluu sellaisten rahoituslaitosten luokkaan, jotka on hyväksytty rahoitushallintayhtiöksi (johon viitataan rahoitushallintayhtiönä) Singaporen rahaviranomaisesta annetun lain (Monetary Authority of Singapore Act) 28 pykälän nojalla tai hyväksytty, nimetty tai muuten todettu rahoitushallintayhtiöksi muiden lakien tai määräysten nojalla.</p> <p>Singapore edellyttää ainoastaan yksinkertaisen enemmistön EU:n pankkien johtokunnasta koostuvan Singaporen kansalaisista, Singaporessa vakinaisesti asuvista tai niiden yhdistelmästä.</p>		

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>Tarvitaan ministerin lupa, ennen kuin henkilö voi yksin tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa saada 5, 12 tai 20 prosentin tai sitä suuremman määräysvallan ja osakkuuden tai äänivallan Singaporessa yhtiöityneessä pankissa tai rahoitushallintayhtiössä tai ennen kuin Singaporessa yhtiöitynyt pankki tai rahoitushallintayhtiö voidaan sulauttaa tai jokin toinen elin voi ottaa määräysvallan.</p> <p>Hyväksyessään kynnysarvon ylittäviä hakemuksia ministeri voi ottaa käyttöön ehtoja, joiden katsotaan olevan tarpeen kohtuuttoman määräysvallan ehkäisemiseksi, yleisen edun puolustamiseksi ja rahoitusjärjestelmän luotettavuuden varmistamiseksi.</p> <p>Ulkomainen henkilö on henkilö, joka</p> <p>luonnollisen henkilön tapauksessa ei ole Singaporen kansalainen; ja</p> <p>yrittäjän tapauksessa ei ole Singaporen kansalaisten määräysvallalla.</p>		

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>Sijoituspankit</p> <p>Sijoituspankit voivat toimia vain yhdestä toimipaikasta (back-office-toimintoja lukuun ottamatta). Tämä toimenpide ei ole syrjivä.</p> <p>Sijoituspankkien sijainnille ja sijainnin vaihtamiselle on saatava etukäteen Singaporen rahaviranomaisen lupa. Tätä rajoitusta ei käytetä EU:n sijoituspankkien mielivaltaiseen ja perusteettomaan syrjintään eikä naamioituna palvelukaupan rajoituksena paikallisten vakiintuneiden laitosten kilpailukyvyn edistämiseksi.</p> <p>Singaporen rahaviranomaisen luvalla sijoituspankit voivat hankkia valuuttamääräistä pääomaa sekä maassa asuvilta että muilta kuin maassa asuvilta, hoitaa muiden kuin maassa asuvien ulkomaan valuutassa olevia säästötilejä sekä hankkia Singaporen dollarimääräistä pääomaa osakkailtaan ja osakkaidensa määräysvallassa olevilta yrityksiltä, pankeilta ja rahoitusyhtiöiltä. Tämä toimenpide ei ole syrjivä.</p> <p>Rahoitusyhtiöt</p> <p>Uusia rahoitusyhtiöiden toimilupia ei myönnetä.</p> <p>Ei sitoumuksia, jotka koskevat rahoitusyhtiöiden osakkeiden hankintaa ulkomaalaisten toimesta tai olemassa olevien rahoitusyhtiöiden ulkomaisten osakkuuksien siirtämistä tai myyntiä ulkomaisille osapuolille.</p>		

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>Kotimaiset ja ulkomaalaisomisteiset rahoitusyhtiöt voivat toteuttaa liiketoimia ainoastaan Singaporen dollareissa. Singaporen rahaviranomaisen etukäteen antamalla luvalla hyväksytyt rahoitusyhtiöt voivat toteuttaa liiketoimia myös ulkomaan valuutassa, kullassa tai muilla arvometalleilla sekä hankkia ulkomaan valuuttamääristä pääomaa, osakkeita tai velkakirjoja/vaihtovelkakirjoja.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>		
<p>b) Kaikentyyppinen luotonanto, mukaan lukien kulutusluotot, kiinnitysluotot, factoring-rahoitus ja liiketoimien rahoitus</p>	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Nämä toimenpiteet ovat samalla kansallista kohtelua koskevia rajoituksia:</p> <p>i) Ei sitoumuksia, jotka koskevat luotto- ja pankkikorttien liikkeeseen laskijoiden toimitilojen ulkopuolisia pankkiautomaatteja, joilla kierretään asiakaspalvelupisteitä koskevia määrällisiä rajoituksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Kuten markkinoille pääsyä koskevassa sarakkeessa ilmoitetaan.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>Sellaisten rahoituslaitosten, jotka myöntävät ulkomaisille rahoituslaitoksille Singaporen dollarimääräisiä luottojärjestelyjä, joiden arvo on yli 5 miljoonaa Singaporen dollaria yksikköä kohti, tai tarjoavat ulkomaalaisille Singaporen dollarimääräisiä osake- tai joukkovelkakirjoja, on varmistettava, että jos Singaporen dollarimääräiset tuotot käytetään Singaporen ulkopuolella, ne vaihdetaan tai muunnetaan ulkomaan valuutaksi varoja nostettaessa tai ennen siirtoa ulkomaille.</p> <p>Rahoituslaitokset eivät saa ulottaa Singaporen dollareissa tehtäviä luottojärjestelyjä koskemaan ulkomaisia rahoituslaitoksia, jos on syytä uskoa, että niistä saatavia Singaporen dollarimääräisiä tuottoja käytetään valuutakeinotteluun Singaporen dollarilla.</p> <p>Käsite ”ulkomainen” määritellään pankkilain (Banking Act) nojalla laaditussa Singaporen rahaviranomaisen ilmoituksessa 757 (Notice 757).</p> <p>Offshore-pankkien kansalaisille myöntämien Singaporen dollarimääräisten lainojen määrä ei saa ylittää yhteensä yli 500 miljoonaa Singaporen dollaria.</p>		

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>Offshore-pankit eivät saa käyttää rahoitusleasing-toimintoja tai niihin yhteydessä olevia sijoituspankkeja mainitun 500 miljoonan Singaporen dollarin enimmäismäärän kiertämiseksi.</p> <p>ii) Sellaisten luottoyhtiöiden perustaminen, joiden toiminta ei edellytä lupaa Singaporen rahaviranomaiselta, on sallittua.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>		
c) Rahoitusleasing	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	
d) Maksupalvelut ja rahansiirtopalvelut, mukaan lukien luotto- ja maksukortit, matkashekit ja pankkivekselit	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Nämä toimenpiteet ovat samalla kansallista kohtelua koskevia rajoituksia.</p> <p>Rahansiirtotoimistojen, paitsi silloin kun siirtoon liittyvät liiketoimet toteuttaa pankki tai sijoituspankki, osakkuuksista enemmistön (eli yli 50 prosenttia osakkeista) on kuuluttava Singaporen kansalaisille.</p> <p>Vain pankit voivat laskea liikkeeseen pankkivekseleitä.</p>	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>Edellä B kohdan b alakohdan 3 alakohdassa tarkoitettuja rajoituksia sovelletaan myös B kohdan d alakohdassa esitettyyn toimintaan.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>		
e) Takaukset ja sitoumukset	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	
<p>f) Kaupankäynti omaan tai asiakkaitten lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muuten seuraavilla välineillä:</p> <ul style="list-style-type: none"> — rahamarkkinavälineet (mukaan luettuna sekkit, raha, talletustodistukset) — ulkomaan valuutta — johdannaiset, mukaan luettuna rahoitusfutuurit ja optiot — valuuttakurssi- ja korkovälineet, mukaan luettuna swapit ja korkoterminisopimukset — siirtokelpoiset arvopaperit — muut markkinakelpoiset välineet ja rahoitusomaisuus, mukaan luettuna jalometalliharkot 	<p>1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kaupankäyntiä omaan lukuun B kohdan f alakohdassa mainituilla tuotteilla. Kaupankäyntiä rahamarkkinavälineillä ja ulkomaan valuutalla sekä valuuttakurssi- ja korkovälineillä voidaan harjoittaa ainoastaan rahoituslaitosten kanssa.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Johdannaisten tarjontaan Singaporen dollareiden yhteydessä sovelletaan B kohdan b alakohdan 3 alakohdan i alakohdassa mainittua vaatimusta.</p> <p>Rahanvaihtajien, paitsi silloin kun rahanvaihtoon liittyvät liiketoimet toteuttaa pankki, sijoituspankki tai rahoitusyhtiö, osakkuuksista enemmistön (eli yli 50 prosenttia osakkeista) on kuuluttava Singaporen kansalaisille.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään lukuun ottamatta edellä B kohdan b alakohdassa tarkoitettua toiminta.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
g) Osallistuminen kaikenlaisten arvopapereiden anteihin, mukaan lukien merkintäkaukukset ja sijoitukset asiamiehenä ja näihin anteihin liittyvien palvelujen tarjonta	<p>1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta osallistumista arvopapereiden anteihin omaan lukuun, merkintäkaukuksia ja arvopapereiden sijoittamista pörssiyhtiöiden, pankkien tai sijoituspankkien kautta Singaporessa.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään lukuun ottamatta edellä B kohdan b alakohdassa tarkoitettua toimintaa.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	
h) Välytystoiminta rahamarkkinoilla	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	
i) Omaisuuden hoito, kuten käteisvarojen tai arvopaperisalkun hoito, yhteissijoitusten hoidon kaikki muodot, eläkerahastojen hoito sekä arvopapereiden talletus- ja notariaattipalvelut	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Nämä toimenpiteet ovat samalla kansallista kohtelua koskevia rajoituksia.</p> <p>Ei mitään, paitsi:</p> <p>a) Ainoastaan Central Depository Pte Ltd ja sen seuraajaelin saavat tarjota arvopapereiden talletuspalveluja arvosuusmuotoisten arvopapereiden osalta.</p>	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>b) Harkitessaan rahastoyhtiöiden markkinoille pääsyä keskitetyn eläkesijoitusrahastoja koskevan järjestelmän (Central Provident Fund Investment Scheme, CPFIS) puitteissa keskitetyn eläkerahaston hallintoneuvosto (Central Provident Fund Board) ottaa huomioon seuraavat tekijät:</p> <p>i) onko rahastoyhtiöllä vähintään yhden vuoden kokemus toimiluvan haltijana pääomamarkkinapalvelujen alalla arvopapereista ja futuureista annetun lain (Securities and Futures Act) 289 luvun mukaisesti (tai vastaava kokemus arvopapereista annetun lain (Securities Industry Act) 15/1986 mukaisesti) rahastojen hoidossa Singaporessa ja koko ryhmällä vähintään kolmen vuoden kokemus rahastojen hoidossa,</p> <p>ii) hallinnoiko rahastoyhtiö vähintään 500 miljoonan Singaporen dollarin arvoisia varoja Singaporessa, ja</p> <p>iii) onko rahastoyhtiössä vähintään kolme rahastonhoitajaa, joista yhdellä on vähintään viiden vuoden kokemus rahastojen hoidossa.</p>		

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
	<p>Tämä rajoituksen osalta ”rahastonhoitajalla” tarkoitetaan salkunhoitajia, tutkimusanalytikkoja ja kauppiaita.</p> <p>Arvopaperi- ja futuurimarkkinoiden perustaminen tai toiminta pörssin muodossa, pörssessä ja tunnustettuja kauppajärjestelmien tarjoajia lukuun ottamatta, edellyttää Singaporen rahaviranomaisen tai sen seuraajaelimen lupaa, ja luvan saamiselle saataan asettaa ehtoja.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>		
j) Rahoitusomaisuuden, kuten arvopapereiden, johdannaisten ja muiden siirtekelvoisten välineiden maksu- ja clearingpalvelut	<p>1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta sellaisten rahoitusomaisuuden maksu- ja clearingpalvelujen tarjoamista, jotka on noteerattu ainoastaan ulkomaisissa pörsseissä.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei sitoumuksia.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei sitoumuksia.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
<p>k) Neuvonta- ja muut liitännäiset rahoituspalvelut, mukaan luettuina luottotiedot ja luottotieteanalyysit, sijoituksiin ja arvopaperisalkkuihin liittyvä tutkimus ja neuvonta, yritysostoihin sekä yritysten uudelleenjärjestelyyn ja strategiaan liittyvä neuvonta</p>	<p>1) Sijoituksiin ja arvopaperisalkkuihin liittyvän tutkimuksen ja neuvonnan tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	
<p>l) Rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät muiden rahoituspalvelujen tarjoajien ohjelmistot</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
----------------------	--	---	-----------------

8. TERVEYTEEN LIITYVÄT PALVELUT JA SOSIAALIPALVELUT

A. Sairaalapalvelut

Sairaalapalvelut, paitsi:	1) Ei mitään.	1) Ei mitään.	
i) valtion omistamien tai valvomien terveydenhuoltoalan laitosten tarjoamat terveyspalvelut, ja	2) Ei mitään.	2) Ei mitään.	
ii) investoinnit valtion omistamiin tai valvomiin terveydenhuoltoalan laitoksiin (93110**)	3) Ei mitään.	3) Ei mitään.	
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia.	

B. Muut terveydenhuoltopalvelut

Sairaankuljetuspalvelut, paitsi:	1) Ei sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia.	
i) valtion omistamien tai valvomien terveydenhuoltoalan laitosten tarjoamat terveyspalvelut, ja	2) Ei mitään.	2) Ei mitään.	
ii) investoinnit valtion omistamiin tai valvomiin terveydenhuoltoalan laitoksiin (93192**)	3) Ei mitään.	3) Ei mitään.	
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
<p>Kaupallisin varoin toimivat akuuttia hoitoa antavat sairaalat, hoitokodit ja toipilaskodit, sellaisena kuin ne on määritelty yksityissairaaloista ja terveysklinikoista annetussa laissa (Private Hospitals and Medical Clinics Act, 248 luku) (93193**)</p>	<p>1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.</p>	
<p>C. Sosiaalipalvelut (933)</p>	<p>Markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat horisontaaliset rajoitukset</p> <p>Näitä sitoumuksia ei sovelleta liitteessä lueteltuihin, lakisääteisesti valvottuihin palveluihin.</p>		
<p>Laitosten sosiaalipalvelut ikääntyneille ja vammaisille (93311)</p> <p>Laitosten sosiaalipalvelut lapsille ja muille asiakkaille (93312)</p>	<p>1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään, paitsi että sellaisten voitto tavoittelemattomien palveluntarjoajien tarjoamien laitosten / palvelujen määrä, joiden rahoitus tulee osittain valtiolta, on rajoitettu Singaporen valtionrahoitteisten sosiaalipalvelujen yleissuunnitelmassa annettuun määrään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään, paitsi että Singaporella on harkintavalta päättää, voiko ulkomainen palveluntarjoaja toteuttaa liiketoimia ja markkinoita liiketoimiaan aktiivisesti Singaporessa. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Sosiaalityön avopalvelut (9332)	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään, paitsi että sellaisten voitto tavoittelemattomien palveluntarjoajien tarjoamien laitosten/palvelujen määrä, joiden rahoitus tulee osittain valtiolta, on rajoitettu Singaporen valtionrahoitteisten sosiaalipalvelujen yleissuunnitelmassa annettuun määrään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei sitoumuksia.</p> <p>2) Ei mitään, paitsi että Singaporella on harkintavalta päättää, voiko ulkomainen palveluntarjoaja toteuttaa liiketoimia ja markkinoida liiketoimiaan aktiivisesti Singaporessa.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	

9. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT

A. Hotellit ja ravintolat (ml. ateriapalvelut)

Hotelli- ja muut majoituspalvelut (641)	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	
---	--	--	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
<p>Ruoantarjoilupalvelut, lukuun ottamatta valtion hoitamien ruokailupaikkojen ruoantarjoilupalveluja ⁽¹⁹⁾ (642**)</p> <p>Juomatarjoilupalvelut paikalla nautittavaksi ⁽²⁰⁾ (643**)</p>	<p>1) Ei mitään, paitsi että ainoastaan Singaporen kansalainen tai maassa vakinaisesti asuva voi hakea yksityishenkilön ominaisuudessa toimilupaa ruokailupaikan hoitamiseksi mm. ruokailukeskuksissa (hawker centres), ravintoloissa ja kahviloissa.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään, paitsi että ainoastaan Singaporen kansalainen tai maassa vakinaisesti asuva voi hakea yksityishenkilön ominaisuudessa toimilupaa ruokailupaikan hoitamiseksi mm. ruokailukeskuksissa (hawker centres), ravintoloissa ja kahviloissa. Jotta ulkomainen palveluntarjoaja voi tarjota ruokaa ja/tai juomia sisältäviä ateriapalveluja, sen on yhtiödyttävä Singaporessa osakeyhtiöksi ja haettava ruokailupaikan toimilupaa kyseisen osakeyhtiön nimissä.</p> <p>4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.</p>	<p>1) Ei mitään, paitsi että ainoastaan Singaporen kansalainen tai maassa vakinaisesti asuva voi hakea yksityishenkilön ominaisuudessa toimilupaa ruokailupaikan hoitamiseksi mm. ruokailukeskuksissa (hawker centres), ravintoloissa ja kahviloissa.</p> <p>2) Ei mitään.</p> <p>3) Ei mitään, paitsi että ainoastaan Singaporen kansalainen tai maassa vakinaisesti asuva voi hakea yksityishenkilön ominaisuudessa toimilupaa ruokailupaikan hoitamiseksi mm. ruokailukeskuksissa (hawker centres), ravintoloissa ja kahviloissa. Jotta ulkomainen palveluntarjoaja voi tarjota ruokaa ja/tai juomia sisältäviä ateriapalveluja, sen on yhtiödyttävä Singaporessa osakeyhtiöksi ja haettava ruokailupaikan toimilupaa kyseisen osakeyhtiön nimissä.</p> <p>4) Ei sitoumuksia.</p>	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
----------------------	--	---	-----------------

B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut

Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (7471)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
---	---	---	--

C. Matkailijoiden opastuspalvelut

Matkailijoiden opastuspalvelut (7472)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
---------------------------------------	---	---	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
----------------------	--	---	-----------------

10. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT

A. Viihdepalvelut (mukaan luettuna teatteri-, musiikkiyhtye- ja sirkuspalvelut) (9619)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
--	---	---	--

C. Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut

Kirjastopalvelut (96311)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
--------------------------	---	---	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Museopalvelut, mukaan luettuna historiallisten kohteiden ja rakennusten säilyttäminen (9632)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horizontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Arkistopalvelut, lukuun ottamatta palveluja, jotka on määritelty kansallisen kulttuuriperimän hallintoneuvostosta annetussa laissa (National Heritage Board Act) (9631**)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horizontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
D. Urheilu- ja muut virkistyspalvelut			
Urheilu- ja virkistyspalvelut, lukuun ottamatta rahapeli- ja vedonlyöntipalveluja (964**)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horizontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
----------------------	--	---	-----------------

11. LIIKENNEPALVELUT

A. Meriliikennepalvelut

<p>Kansainvälinen (rahti- ja matkustaja-) liikenne, pl. kabotaasiliikenne (7211**, 7212**)</p>	<p>1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään lukuun ottamatta Singaporen lipun alla purjehtivien alusten rekisteröintiä kauppamerenkululain (Merchant Shipping Act, 179 luku) mukaisesti ⁽²¹⁾. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia, ei sitoumuksia yhtiönsisäisten alusten miehistöjen siirtojen osalta.</p>	<p>1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään lukuun ottamatta Singaporen lipun alla purjehtivien alusten rekisteröintiä kauppamerenkululain (Merchant Shipping Act, 179 luku) mukaisesti ⁽²²⁾. 4) Ei sitoumuksia.</p>	<p>WTO:n merikuljetuspalvelujen neuvotteluryhmässä tehtyjen päätösten mukaisesti silloin, kun seuraavat palvelut eivät muutoin sisälly WTO-sopimuksen liitteessä 1B olevan palvelukaupan yleissopimuksen XXVIII artiklan c alakohdan ii alakohdassa esitettyihin velvoitteisiin, niitä tarjotaan kansainvälisille meriliikenteen toimijoille kohtuullisin ja syrjimättömin edellytyksin ja ehdoin:</p> <ul style="list-style-type: none"> — luotsaus, — hinaus ja vetoapu, — muonitus, polttoaineen ja veden toimitus, — jätehuolto ja painolastin hävittäminen, — satamakapteenipalvelut, — navigointiapu, — korjausvälineet hätätapauksia varten, — ankkurointi, ja — muut alusten käytön kannalta ratkaisevan tärkeitä maissa sijaitsevat palvelut, mukaan luettuna viestintä-, vesi- ja sähköpalvelut.
--	--	---	---

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Meriliikenteen liitännäispalvelut			
Varustamon edustajan palvelut (2 ³) (748 ^{**})	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	
Laivanselvityspalvelut (748 ^{**})	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	
Kansainväliset hinauspalvelut (7214 ^{**})	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Varastointipalvelut (742**)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään lukuun ottamatta julkisten terminaalinpitäjien satamassa tarjoamia tällaisia palveluja. 3) Ei mitään lukuun ottamatta julkisten terminaalinpitäjien satamassa tarjoamia tällaisia palveluja. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään lukuun ottamatta julkisten terminaalinpitäjien satamassa tarjoamia tällaisia palveluja. 3) Ei mitään lukuun ottamatta julkisten terminaalinpitäjien satamassa tarjoamia tällaisia palveluja. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	
Konttiasema- ja varastointipalvelut (24)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään lukuun ottamatta julkisten terminaalinpitäjien satamassa tarjoamia tällaisia palveluja. 3) Ei mitään lukuun ottamatta julkisten terminaalinpitäjien satamassa tarjoamia tällaisia palveluja. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään lukuun ottamatta julkisten terminaalinpitäjien satamassa tarjoamia tällaisia palveluja. 3) Ei mitään lukuun ottamatta julkisten terminaalinpitäjien satamassa tarjoamia tällaisia palveluja. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Meriliikenteen huolintapalvelut ⁽²⁵⁾ (748, 749)	1) Toimiston rekisteröinti saatetaan vaatia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	
Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (7213)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	
Muut tuki- ja liitännäispalvelut (ml. ateriapalvelut) (749**)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Alusten huolto ja korjaus (8868**)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	
B. Rautatieliikennepalvelut			
Kaupunki- ja lähiliikenteen rautatieliikennepalvelujen huolto ja korjaus (8868**)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
C. Tieliikennepalvelut			
Ajoneuvojen vuokrauspalvelut kuljettajineen (71222)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään.	
Linja-autojen vuokrauspalvelut kuljettajineen (71223)	3) Ei mitään.	3) Ei mitään.	
Kaupallisten tavarankuljetusajoneuvojen vuokrauspalvelut kuljettajineen (71240)	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Seuraavien tavaroiden rahtiliikenne: a) jäädytetyt tavarat (71231) b) nesteet ja kaasut (71232) c) konttirahti (71233) d) huonekalut (71234)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Mootoriajoneuvojen huolto- ja korjauspalvelut (61120) Mootoriajoneuvojen osien huolto- ja korjauspalvelut (88**)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Pysäköintipalvelut (74430)	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei mitään. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
----------------------	--	---	-----------------

D. Kaikkia kuljetusmuotoja paitsi meriliikennettä tukevat palvelut

Varastointipalvelut, mukaan luettuna konttiasema- ja varastointipalvelut (742)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta maaliikenteen varastointipalveluja. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta maaliikenteen varastointipalveluja. 4) Ei sitoumuksia.	
--	---	---	--

12. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT (95, 97, 98, 99)

Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut (9701)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
---	--	--	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
Kampaamo- ja muut kauneudenhoitopalvelut (9702)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	
Hautaus-, tuhkaus- ja hautaustoimistopalvelut, lukuun ottamatta hautausmaiden kunnossapitoa ja hautojen ja hautausmaiden hoitoa (97030**)	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa ilmoitettuja sitoumuksia.	1) Ei sitoumuksia. 2) Ei mitään. 3) Ei mitään. 4) Ei sitoumuksia.	

ERI ALOJEN SITOUKSET/RAJOITUKSET

A. MAATALOUS, RIISTATALOUS JA METSÄTALOUS

a) Maatalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut (ISIC rev 3: 011, 012, 013, 014, 015)	Ei sitoumuksia sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka vaikuttavat sikatiloihin.
---	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
b) Metsätalous, puunkorjuu ja niihin liittyvät palvelut (ISIC rev. 3: 020)	Ei mitään.	Ei mitään.	
B. KALATALOUS			
a) Kalatalous, kalahautomo- ja kalanviljelylaitostoiminta; kalatalouteen liittyvät palvelut (ISIC rev. 3: 050)	Ei mitään.	Ei mitään.	
C. KAIVOSTOIMINTA JA LOUHINTA			
a) Kivihiiilen ja ruskohiiilen kaivu; turpeen nosto (ISIC rev 3: 101, 102, 103)	Ei mitään.	Ei mitään.	
b) Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto; öljyn ja kaasun tuotantoon liittyvät palvelut, lukuun ottamatta maaperätutkimusta (ISIC rev. 3: 111, 112)	Ei mitään.	Ei mitään.	
c) Uraani- ja toriummalmien louhinta (ISIC rev. 3: 120)	Ei mitään.	Ei mitään.	
d) Metallimalmien louhinta (ISIC rev 3: 131, 132)	Ei mitään.	Ei mitään.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
e) Muu kaivostoiminta ja louhinta (ISIC rev 3: 141, 142)	Ei sitoumuksia sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka vaikuttavat louhintaan.		
D. TEOLLISUUS	Ei sitoumuksia sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka vaikuttavat teollisuuden valvonnasta annetussa laissa (Control of Manufacture Act) mainittujen tuotteiden valmistukseen myyntiä ja muita kaupallisia tarkoituksia varten. Tämä rajoitus koskee koko kohtaa "D. TEOLLISUUS".		
a) Elintarvikkeiden ja juomien valmistus (ISIC rev 3: 151, 152, 153, 154 paitsi purukumin valmistus, 155 paitsi 1551 ja 1553)	Ei mitään.	Ei mitään.	
b) Tekstiilien valmistus (ISIC rev 3: 171, 172, 173)	Ei mitään.	Ei mitään.	
c) Vaatteiden valmistus; turkisten muokaus ja värjäys (ISIC rev 3: 181, 182)	Ei mitään.	Ei mitään.	
d) Nahan parkitseminen ja muokkaus; matkalaukkujen ja käsilaukkujen valmistus; satuloiden, valjaiden ja jalkineiden valmistus (ISIC rev 3: 191, 192)	Ei mitään.	Ei mitään.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
e) Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus, pl. huonekalut; olki- ja punontatuotteiden valmistus (ISIC rev 3: 201, 202)	Ei mitään.	Ei mitään.	
f) Paperin ja paperituotteiden valmistus (ISIC rev 3: 210)	Ei mitään.	Ei mitään.	
g) Kustantaminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen (ISIC rev 3: 221, 222, 223)	Ei sitoumuksia sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka liittyvät painettuihin tiedotusvälineisiin. Painetuilla tiedotusvälineillä tarkoitetaan mitä tahansa julkaisua, joka sisältää uutisia, tietoa, uutisia tapahtumista tai mitä tahansa niihin tai mihin tahansa yleisön kiinnostuksen kohteeseen liittyviä huomautuksia, huomioita tai kommentteja, jotka on painettu millä tahansa kielellä ja julkaistu myytäväksi tai vapaasti jaettavaksi alle viikon välein.		
h) Koksen ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus (ISIC rev 3: 231, 232)	Ei mitään.	Ei mitään.	
i) Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus (ISIC rev 3: 24 pl. räjähdysaineiden valmistus)	Ei mitään.	Ei mitään.	
j) Kumi- ja muovituotteiden valmistus (ISIC rev 3: 251, 252)	Ei mitään.	Ei mitään.	
k) Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus (ISIC rev 3: 261, 269)	Ei mitään.	Ei mitään.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
l) Perusmetallien valmistus (ISIC rev 3: 271 pl. vedettyjen terästuotteiden valmistus, 272, 273)	Ei mitään.	Ei mitään.	
m) Metallituotteiden valmistus, pl. koneet ja laitteet (ISIC rev 3: 281 pl. ydinreaktoreiden valmistus, 289)	Ei mitään.	Ei mitään.	
n) Muualle luokittelematon koneiden ja laitteiden valmistus (ISIC rev 3: 291, 292 pl. aseiden ja ammusten valmistus, 293)	Ei mitään.	Ei mitään.	
o) Toimisto- ja tietokoneiden valmistus (ISIC rev 3: 300)	Ei mitään.	Ei mitään.	
p) Muualle luokittelematon sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus (ISIC rev 3: 311, 312, 313, 314, 315, 319)	Ei mitään.	Ei mitään.	
q) Radio-, televisio- ja tietoliikennevälineiden ja -laitteiden valmistus (ISIC rev 3: 321, 322, 323)	Ei mitään.	Ei mitään.	

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
r) Lääkintäkojeiden, hienomekaanisten kojeiden ja optisten instrumenttien sekä kellojen valmistus (ISIC rev 3: 331, 332, 333)	Ei mitään.	Ei mitään.	
s) Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus (ISIC rev 3: 341, 342, 343)	Ei mitään.	Ei mitään.	
t) Muiden kulkuneuvojen valmistus (ISIC rev 3: 351, 352, 353, 359)	Ei mitään.	Ei mitään.	
u) Huonekalujen valmistus; muualle luokittelematon valmistus (ISIC rev 3: 361, 369)	Ei mitään.	Ei mitään.	
v) Kierrätys (ISIC rev 3: 371, 372)	Ei mitään.	Ei mitään.	

E. SÄHKÖ-, KAASU JA VESIHUOLTO

a) Sähkö ja kaasu (ISIC rev 3: 401, 402)	Ei mitään, paitsi: a) Sähköntuottajien on myytävä sähkö Singaporen sähkötukkumarkkinoilla; ne eivät saa myydä sähköä suoraan kuluttajille.		
--	---	--	--

Palvelutarjonnan muodot: 1) Rajatylittävä tarjonta 2) Kulutus ulkomailla 3) Kaupallinen läsnäolo 4) Luonnollisten henkilöiden läsnäolo

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset	Lisäsitoumukset
		<p>Singaporen ulkopuolella sijaitsevat sähköntuottajat saavat toimittaa Singaporen sähkötukumarkkinoille yhteensä enintään 600 MW sähköä.</p> <p>b) Ainoastaan SP Services Ltd ja sen seuraajaelin saa toimittaa sähköä seuraaville tahoille:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) kaikki sähkökäyttäjätaloudet, ii) muut sähkökäyttäjät kuin kotitaloudet, joiden keskimääräinen kuukausittainen sähkönkulutus on alle 10 000 kWh, ja iii) kuluttajat, joiden sähkö toimitetaan yksivaiheisena pienjännitteenä. <p>c) Ainoastaan PowerAssets Ltd ja sen seuraajaelin voi saada sähköstä annetun lain (Electricity Act) mukaisen sähkön siirtoa koskevan toimiluvan.</p> <p>PowerAssets Ltd ja sen seuraajaelin on Singaporen sähkön siirto- ja jakeluverkon yksinomistaja ja ainoa toimija.</p> <p>d) Ainoastaan City Gas Ltd ja sen seuraajaelin voi tuottaa ja myydä tuotettua kaasua vähittäismyynnillä.</p> <p>e) Ainoastaan City Gas Ltd ja sen seuraajaelin voi kuljettaa ja jakaa tuotettua kaasua ja maakaasua.</p> <p>Power Gas Ltd ja sen seuraajaelin on Singaporen kaasun siirto- ja jakeluverkon yksinomistaja ja ainoa toimija.</p>	

(1) Tähän asemaan nimityskelpoisia henkilöitä ovat pääasiassa Singaporen kansalaiset, Singaporessa vakinaisesti asuvat ja EnterPass-passin haltijat (kaikilla oltava paikallinen osoite).

(2) Mikäli Singapore tekee yritysten rekisteröintiä koskevan lain (Business Registration Act) tarkastelun päätelmien perusteella lakiin muutoksia kokonaan verkossa tapahtuvaan liiketoimintaan liittyvien rajoitusten poistamiseksi, muutokset sisällytetään tähän luetteloon.

(3) Koska Singaporen lakiasiainpalvelujen markkinoita vapautetaan asteittain, Singapore ei voi vielä sitoutua laajempaan markkinoille pääsyyn. Osapuolet tarkastelevat lakiasiainpalveluja koskevia sitoumuksiaan viimeistään kahden vuoden kuluttua EU:n ja Singaporen välisen vapaakauppasopimuksen voimaantulosta tavoitteena laajentaa markkinoille pääsyä. Kauppakomitea voi muuttaa kunkin osapuolen sitoumuksia tältä osin.

- (4) "Kirjeellä" tarkoitetaan millä tahansa fyysisellä välineellä tuotettua kirjallista viestiä, joka lähetetään ja toimitetaan (muutoin kuin sähköisesti) tietylle vastaanottajalle tai tiettyyn osoitteeseen, jonka lähettäjä on merkinnyt suoraan kirjeeseen tai sen päällykseen, sekä postiesinettä, joka sisältää tällaisen viestin, ei kuitenkaan kirjaa, kuvastoa, sanomalehteä eikä aikakausjulkaisua.
- (5) Turvallisuusehtoja ei voida kuitenkaan missään tapauksessa käyttää EU:n toimijoiden mielivaltaiseen tai perusteettomaan syrjintään eikä naamioituna sijoittautumisen tai rajat ylittävän palvelutarjonnan rajoituksena.
- (6) "Paikallisella pikakirjeellä" tarkoitetaan kirjettä, jonka singaporelainen lähettäjä lähettää singaporelaiselle vastaanottajalle ja joka on tarkoitus toimittaa saman työpäivän aikana.
- (7) "Kansainvälisellä pikakirjeellä" tarkoitetaan kirjettä, i) jonka singaporelainen lähettäjä lähettää Singaporen ulkopuolella olevaan kohteeseen ja jonka toimitusaika on lyhyempi kuin julkisen postitoimitiluvan haltijan ilmoittama lentopostina lähetyn kirjeen perustoimitusaika, tai ii) jonka Singaporen ulkopuolella oleva lähettäjä lähettää ja joka on tarkoitus toimittaa saman työpäivän aikana Singaporessa.
- (8) Televiestintäpalvelut eivät sisällä yleisradiopalveluja, jotka määritellään keskeytymättömäksi, langallisesti tai langattomasti tapahtuvaksi siirtoketjuksi, jota tarvitaan yleisön tai sen osan vastaanotettavaksi tarkoitettujen ääni- ja/tai kuvaohjelmäsignaalien vastaanottamiseen ja/tai kuvantamiseen.
- (9) Perustelevisiivintäpalveluja voidaan toimittaa satelliittiteknologian avulla.
- (10) Tämä sisältää ääni-, tieto- ja faksipalvelut.
- (11) Matkapuhelinpalveluja voidaan toimittaa satelliittiteknologian avulla.
- (12) Paikalliset korkea-asteen oppilaitokset ovat korkea-asteen oppilaitoksia, jotka on perustettu parlamentin antaman lain nojalla tai jotka opetusministeri on nimennyt sellaisiksi.
- (13) Esimerkiksi kumppanuudet ja yksityiset elinkeinonharjoittajat eivät ole Singaporessa hyväksyttäviä talletusrahoituspalvelujen tarjoajien oikeudellisia muotoja. Tämän ylähuomautuksen tarkoituksena ei ole vaikuttaa toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajien tekemään valintaan sivuliikkeiden ja tytäryhtiöiden välillä tai muulla tavoin rajoittaa sitä.
- (14) Toimiluvan saaminen ilmaistaan ja se vastaa vakuutusyhtiöiden ja vakuutustoimintaa harjoittavien vakuutusvälittäjien rekisteröintiä Singaporessa Singaporen vakuutuslainsäädännön mukaisesti.
- (15) Esimerkiksi kumppanuudet ja yksityiset elinkeinonharjoittajat eivät ole Singaporessa hyväksyttäviä talletusrahoituspalvelujen tarjoajien oikeudellisia muotoja. Tämän ylähuomautuksen tarkoituksena ei ole vaikuttaa toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajien tekemään valintaan sivuliikkeiden ja tytäryhtiöiden välillä tai muulla tavoin rajoittaa sitä.
- (16) Rajoitus ei estä mahdollisuutta, että osa näistä liiketoimista toteutetaan verkossa.
- (17) Rajoitus ei estä mahdollisuutta, että osa näistä liiketoimista toteutetaan verkossa.
- (18) "EU:n globaalilla pankkiryhmällä" tarkoitetaan EU:n pankin emoyhtiötä (tai EU:n pankkia silloin, kun se ei ole emoyhtiön omistuksessa tai valvonnassa) ja sen yritysryhmää, joilla on yhdistetty tilinpäätös sillä oikeudenkäyttöalueella, jonne emoyhtiö on yhtiöitynyt tai sijoittautunut.
- (19) Pois lukien ruoantarjoilupalvelut lento- ja meriliikennepalvelujen alalla.
- (20) Pois lukien ruoantarjoilupalvelut lento- ja meriliikennepalvelujen alalla.
- (21) Aluksen rekisteröiminen Singaporen lipun alle edellyttää, että aluksen omistaja on Singaporen kansalainen tai Singaporessa yhtiöitynyt yritys, jonka maksettu pääoma on vähintään 50 000 Singaporen dollaria.
- (22) Aluksen rekisteröiminen Singaporen lipun alle edellyttää, että aluksen omistaja on Singaporen kansalainen tai Singaporessa yhtiöitynyt yritys, jonka maksettu pääoma on vähintään 50 000 Singaporen dollaria.
- (23) "Varustamon edustajan palveluilla" tarkoitetaan yhden tai useamman laivayhtiön tai varustamon kaupallisten etujen edustamista tietyllä maantieteellisellä alueella seuraavissa tarkoituksissa: meriliikenteen ja siihen liittyvien palvelujen markkinointiin ja myyntiin liittyvät toimet hinnoittelusta laskutukseen sekä konossementtien laatiminen yhtiöiden puolesta, tarvittavien oheispalvelujen ostaminen ja jälleenmyynti, asiakirjojen laatiminen ja liiketoimintatietojen toimittaminen, aluksen satamassakäynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto tarvittaessa varustamon puolesta. Tämä osa-ala ei kuitenkaan sisällä palveluja, jotka sisältyvät "meriliikenteen lastinkäsittelypalveluihin", "konttiasema- ja varastointipalveluihin", "meriliikenteen huolintapalveluihin" ja "tulliselvityspalveluihin".
- (24) "Konttiasema- ja varastopalveluilla" tarkoitetaan konttien säilyttämistä niiden pakkaamiseksi/purkamiseksi ja korjaamiseksi sekä niiden saattamiseksi liikennekelpoisiksi.
- (25) "Meriliikenteen huolintapalveluilla" tarkoitetaan laivauksen järjestämistä ja seurantaan laivaajan puolesta hankkimalla kuljetus- ja tarvittavat oheispalvelut, laatimalla tarvittavat asiakirjat ja toimittamalla tarvittavat liiketoimintatiedot, mukaan luettuna tulliselvityspalvelut. Viimeksi mainitulla tarkoitetaan toimia, jotka koostuvat rahdin tuontiin, vientiin tai kauttakuljetukseen liittyvien tullimuodollisuuksien täyttämisestä toisen puolesta riippumatta siitä, onko tämä palvelu kyseisen palvelutarjoajan päätoimi vai sen päätoimialaa täydentävä muu toimintamuoto, mutta siihen ei sisälly tulliyhteyshenkilöiden lakisääteinen toimivalta.

LIITE LISÄYKSEEN 8-B-1:

**SOSIAALIPALVELUTYYPIT, JOTKA ON JÄTETTY SINGAPOREN ERITYISSITOUMUSTEN LUETTELOON
ULKOPUOLELLE**

1. Majoituksen sisältävät lakisääteiset valvontapalvelut seuraaventyypisille asiakkaille (9331):
  - a) naiset ja tytöt, jotka ovat pidätettyinä turvallisessa paikassa naisten peruskirjan (Women's Charter, 353 luku) 160 pykälän nojalla (93312),
  - b) lapset, jotka ovat pidätettyinä turvallisessa paikassa lapsista ja nuorista annetun lain (Children & Young Persons Act, "CYP Act", 38 luku) 8 pykälän nojalla (93312),
  - c) lapset ja nuoret, jotka ovat pidätettyinä lapsista ja nuorista annetun lain (CYP Act) 44 pykälän 1 momentin f alamomentin nojalla tai koeajalla hyväksytyyn kouluun ⁽¹⁾ kyseisen lain 44 pykälän 1 momentin g alamomentin nojalla (93319),
  - d) lapset ja nuoret, jotka on määrätty hyväksytyyn sijoituskotiin lakisääteistä valvontaa varten lapsista ja nuorista annetun lain (CYP Act) 49 pykälän ii alakohdan nojalla (93312), ja
  - e) rikollisten ehdonalaisesta vapaudesta annetun lain (Probation of Offenders Act, luku 252) 12 pykälän nojalla valvonnan alaiseksi asetetut henkilöt, joiden edellytetään asuvan hyväksytyssä laitoksessa (93319).
2. Lakisääteiset avo- ja valvontapalvelut seuraaventyypisille asiakkaille (9332):
  - a) lapsista ja nuorista annetun lain (CYP Act) 49 pykälän i alakohdan nojalla nimetyn sosiaalityöntekijän valvonnan alaiseksi asetetut lapset ja nuoret (93329), ja
  - b) rikollisten ehdonalaisesta vapaudesta annetun lain (Probation of Offenders Act) 5 pykälän nojalla valvonnan alaiseksi asetetut henkilöt, joiden ei edellytetä asuvan hyväksytyssä laitoksessa (93329).

⁽¹⁾ Lapsista ja nuorista annetun lain (CYP Act) 44 pykälän 1 momentin g alamomentissa käytetyllä käsitteellä "hyväksytty koulu" tarkoitetaan kasvatuskotiä nuorille rikollisille, ei tavanomaista koululaitosta. Nuoret rikolliset ovat "hyväksytyssä koulussa" ennemminkin kunnoutusta kuin virallista koulutusta varten.

Lisäys 8-B-2

SINGAPORE

ERITYISSITOUMUSTEN LUETTELO – RAHOITUSPALVELUJA KOSKEVA LISÄYS

A. ERITYISSITOUMUKSET

Kaikkiin tämän luettelon sitoumuksiin sovelletaan Singaporen erityissitoumusten luettelossa esitettyjä horisontaalisia sitoumuksia. Kaikkiin tämän luettelon sitoumuksiin sovelletaan myös maahantulovaatimuksia, maahanpääsyaatimuksia, kotimaista lainsäädäntöä, kotimaisia ohjeita, sääntöjä ja määräyksiä sekä Singaporen rahaviranomaisen tai minkä tahansa muun asianomaisen Singaporen viranomaisen tai elimen ehtoja ja edellytyksiä tapauskohtaisesti edellyttäen, että niillä ei kierretä Singaporen tämän sopimuksen mukaisia velvoitteita. Rahoituspalveluja tarjoaviin oikeushenkilöihin sovelletaan oikeudellista muotoa ⁽¹⁾ koskevia syrjimättömiä rajoituksia.

Vakuutuksiin liittyvät

1. Singapore ei vaadi tuotetietoja tai hyväksyntää muiden vakuutustuotteiden kuin henkivakuutusten ⁽²⁾, keskitettyihin eläkesijoitusrahastoihin liittyvien tuotteiden ja sijoittamiseen liittyvien tuotteiden osalta. Silloin kun tuotetietoja tai hyväksyntää edellytetään, Singapore sallii sellaisen tuotteen saattamisen markkinoille, jonka Singapore katsoo hyväksytyksi ellei hyväksyntää evätä kohtuullisen ajan kuluessa, mikä pyritään toteuttamaan 30 päivässä. Singapore ei pidä voimassa rajoituksia, jotka koskevat markkinoille saatettavien tuotteiden määrää ja markkinoille saattamisen tiheyttä. Tätä erityistä sitoumusta ei sovelleta silloin, kun unionin rahoituslaitos pyrkii tarjoamaan uutta rahoituspalvelua 8.53 artiklan (Uudet rahoituspalvelut) mukaisesti.

Salkun hoitoon liittyvät

2. a) Singapore sallii 8.49 artiklan (Soveltamisala ja määritelmät) mukaisesti sen, että sen alueen ulkopuolelle sijoitautunut rahoituspalvelujen tarjoaja (muu kuin rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö) tarjoaa sijoitusneuvontaa ja arvopaperisalkun hoitopalveluja pois lukien 1) säilytyspalvelut, 2) notariaattipalvelut ja 3) toimeksiantojen toteutuspalvelut, jotka eivät liity yhteissijoitusjärjestelyn hoitoon, yhteissijoitusjärjestelyn johtajalle silloin, kun johtaja
  - i) on sijoittautunut Singaporen alueelle ja
  - ii) hänellä on yhteys rahoituspalvelujen tarjoajaan.
- b) Tämän kohdan soveltamiseksi
  - i) ”yhteissijoitusjärjestely” ymmärretään sellaisena kuin se on määritelty arvopapereista ja futuureista annetun lain (Securities and Futures Act, 289 luku) 2 pykälässä, ja
  - ii) ”yhteydellä” tarkoitetaan etuyhteydessä olevaa yritystä sellaisena kuin se määritelty yhtiölain (Companies Act, 50 luku) 6 pykälässä.

Luotto- ja pankkikortteihin liittyvät

3. Singapore käsittelee paikallisten pankkien Singaporessa hoitamaan pankkiautomaattiverkostoon liittymistä koskevia hakemuksia sellaisilta unionin henkilöiden valvomilta luotto- ja pankkikorttien liikkeeseenlaskijoilta, jotka eivät ole pankkeja. Jos tällainen hakemus hyväksytään, tällaiset liikkeeseenlaskijat, jotka eivät ole pankkeja, voivat neuvotella paikallisten pankkien pankkiautomaattiverkostoon liittymisestä kaupallisin ehdoin.

B. MUUT

1. a) Ainoastaan Singaporen pankkitoiminnan osa-alan tulevan vapauttamisen yhteydessä, eikä paikallisten pankkitoiminnan osa-alalla toimivien rahoituspalvelujen tarjoajien suojaamiseksi, Singapore voi ottaa käyttöön uusia poikkeavia toimenpiteitä suosituimmuuskohtelun perusteella. Näihin toimenpiteisiin voi sisältyä muun muassa seuraavia toimenpiteitä:
  - i) vaatimukset, jotka koskevat pankkien ja rahoitusyhtiöiden johtokunnan koostumusta, ja
  - ii) rajoitukset, jotka koskevat rahoitusyhtiöiden asiakaspalvelupisteiden määrää,

⁽¹⁾ Esimerkiksi kumppanuudet ja yksityiset elinkeinonharjoittajat eivät ole Singaporessa hyväksyttäviä talletusrahoituspalvelujen tarjoajien oikeudellisia muotoja. Tämän ylähuomautuksen tarkoituksena ei ole vaikuttaa toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajien tekemään valintaan sivuliikkeiden ja tytäryhtiöiden välillä tai muulla tavoin rajoittaa sitä.

⁽²⁾ Tässä yhteydessä henkivakuutustuotteet sisältäisivät muut kuin lyhytkestoiset tapaturma- ja sairausvakuutukset sekä yli viisi vuotta kestävät vakuutukset.

edellyttäen, että tällaiset poikkeavat vaatimukset eivät poikkea Singaporen erityissitoumusten luettelon rahoituspalveluja koskevassa kohdassa tehdyistä sitoumuksista, joilla vapautetaan unionin pankkien toimilupia tai asiakaspalvelupisteiden määrää koskevia rajoituksia, eikä niillä aseteta määräaikoja, jotka koskevat unionin pankkien liittymistä Singaporen pankkiautomaattiverkoston.

- b) Jos unionin rahoituspalvelujen tarjoaja päättää olla osallistumatta edellä a alakohdassa kuvattuun tulevaan vapauttamiseen, Singapore ei ota käyttöön siihen liittyviä poikkeavia toimenpiteitä tai toteuta haitallisia toimenpiteitä kyseisen rahoituspalvelujen tarjoajan kohdalla.
- c) Jos Singapore ottaa käyttöön edellä a alakohdassa tarkoitettuja poikkeavia toimenpiteitä, se
  - i) ilmoittaa aikomuksestaan unionille vähintään kolme kuukautta ennen toimenpiteen käyttöönottoa,
  - ii) kuulee unionia toimenpiteestä ja ottaa unionin esittämät asiaan liittyvät näkökannat asianmukaisesti huomioon, ja
  - iii) tekee korvaavia muutoksia erityissitoumusten luettelonsa rahoituspalveluja koskevaan kohtaan niiden samaan luokkaan kuuluvien, pankkitoiminnan osa-alalla toimivien rahoituspalvelujen tarjoajien osalta, joihin toimenpide vaikuttaa siten, että sitoumusten yleinen taso on suotuisampi pankkitoiminnan osa-alan kaupan osalta kuin ennen uuden toimenpiteen käyttöönottoa ⁽³⁾.
- d) Edellä olevaa a alakohtaa ei sovelleta sitoumuksiin, jotka Singapore tekee lisätoimilupien ja asiakaspalvelupisteiden osalta.

⁽³⁾ Korvaavia muutoksia ei tule pitää riittämättöminä ainoastaan sen vuoksi, että sitoumusten yleinen taso uuden toimenpiteen käyttöönoton jälkeen ei ole huomattavasti suotuisampi pankkitoiminnan osa-alan kaupan osalta kuin ennen toimenpiteen käyttöönottoa.

LIITE 9-A

KESKUSYKSIKÖT, JOTKA TEKEVÄT HANKINTOJA TÄMÄN SOPIMUKSEN MÄÄRÄYSTEN MUKAISESTI

1 OSA

SINGAPOREN SITOUMUKSET

Tavarat (liitteen 9-D mukaisesti)	Kynnysarvo: 50 000 erityisnosto-oikeutta
Palvelut (liitteen 9-E mukaisesti)	Kynnysarvo: 50 000 erityisnosto-oikeutta
Rakentaminen (liitteen 9-F mukaisesti)	Kynnysarvo: 5 000 000 erityisnosto-oikeutta

Luettelo hankintayksiköistä:

Auditor-General's Office

Attorney-General's Chambers

Cabinet Office

Istana

Judicature

Ministry of Transport

Ministry of Culture, Community and Youth

Ministry of Education

Ministry of Environment and Water Resources

Ministry of Finance

Ministry of Foreign Affairs

Ministry of Health

Ministry of Home Affairs

Ministry of Communications and Information

Ministry of Manpower

Ministry of Law

Ministry of National Development

Ministry of Social and Family Development

Ministry of Trade and Industry

Parliament

Presidential Councils

Prime Minister's Office

Public Service Commission

Ministry of Defence

Tämän sopimuksen piiriin kuuluvat Singaporen puolustusministeriön seuraaviin FSC-luokkiin kuuluvat hankinnat (muut eivät kuulu sen piiriin), jollei 9.3 artiklan (Turvallisuus ja yleiset poikkeukset) 1 kohdan mukaisista Singaporen hallituksen määräyksistä muuta johdu.

FCS-luokka Kuvaus

- 22 Rautatiekalusto
- 23 Maavaikutusalukset, moottoriajoneuvot, perävaunut ja polkupyörät
- 24 Traktorit
- 25 Ajoneuvojen osat
- 26 Ulko- ja sisärenkaat
- 29 Moottorien varusteet
- 30 Mekaaniset voimansiirtolaitteet
- 31 Laakerit
- 32 Puuntyöstökoneet ja -laitteet
- 34 Metallintyöstökoneet
- 35 Palvelualojen ja kaupan laitteet
- 36 Muun teollisuuden koneet
- 37 Maatalouskoneet ja -laitteet
- 38 Rakennus- ja kaivannaisteollisuuden sekä maanteiden kunnossapitolaitteet
- 39 Materiaalinsiirtolaitteet
- 40 Köydet, kaapelit, ketjut ja niiden varusteet
- 41 Jäähdytys- ja ilmastointilaitteet
- 42 Tulensammutus-, pelastus- ja suojeluvälineet
- 43 Pumput ja kompressorit
- 44 Uunit, höyrykattilat ja kuivauslaitteet
- 45 Lämmitys-, vesi- ja viemärlaitteet
- 46 Vedenpuhdistus- ja jätevesien käsittelylaitteet
- 47 Putket, letkut ja niiden varusteet
- 48 Venttiilit
- 51 Käsityökalut
- 52 Mittausvälineet
- 53 Pienmetallitarvikkeet ja hiontavälineet
- 54 Tehdasvalmisteiset rakennelmat ja rakennustelineet
- 55 Puutavara, vanerit ja viilut
- 56 Rakennusaineet ja -tarvikkeet
- 61 Voima- ja jakelulaitteet, sähköjohtimet
- 62 Valaisimet ja lamput
- 63 Hälytys- ja merkinantojärjestelmät
- 65 Lääke-, hammaslääke- ja eläinlääketieteelliset laitteet ja tarvikkeet

67	Valokuvauslaitteet
68	Kemikaalit ja kemialliset tuotteet
69	Koulutus-, harjoitus- ja havaintovälineet
70	Yleiskäyttöiset automaattiset tietojenkäsittelylaitteet, -tarvikkeet ja apuvälineet
71	Huonekalut ja kalusteet
72	Sisustustavarat ja -tarvikkeet
73	Ruoanvalmistus- ja tarjoiluvälineet
74	Toimistokoneet, kortistointilaitteet ja automaattiset tietojenkäsittelylaitteet
75	Toimistotarvikkeet ja -kojeet
76	Kirjat, kartat ja muut painotuotteet
77	Soittimet, levysoittimet ja kotikäyttöön tarkoitettut radiot
78	Virkistys- ja urheiluvarusteet
79	Puhdistusvälineet ja -tarvikkeet
80	Maalausvälineet, maalit, suoja- ja tiivistysaineet sekä liimat
81	Kuljetussäiliöt, -laatikot ja pakkaustarvikkeet
83	Tekstiilit, nahkatuotteet, turkikset, vaateustarvikkeet, kengät, teltat ja liput
84	Vaatteet, varusteet ja arvomerkit
85	Talouspaperit, -välineet sekä -tarvikkeet
87	Maatalouden materiaalit ja tarvikkeet
88	Elävät eläimet
89	Elintarvikkeet
91	Poltto- ja voiteluaineet, öljyt ja vahat
93	Ei-metallisista aineista valmistetut materiaalit
94	Ei-metalliset perusraaka-aineet
95	Metallitangot, -levyt ja -muotit
96	Malmi, kivennäiset ja niistä valmistetut alkutuotteet
99	Sekalaiset tuotteet

Liitteen 9-A 1 osaa koskevat huomautukset:

1. Sopimuksen piiriin eivät kuulu seuraaviin liittyvät hankinnat:

- a) ulkoministeriön tekemät hankintasopimukset, jotka koskevat ulkomailla sijaitsevien suurlähetystöjen tai konsulaattien kanslioiden rakennussopimuksia, ja pääpaikan rakennuksia; ja
- b) hankintasopimukset, jotka koskevat sisäasiainministeriön sisäisen turvallisuuden osaston, rikostutkinnan osaston, turvallisuusasioiden yksikön ja huumausaineiden keskustoimiston tekemiä sopimuksia, eivätkä hankintasopimukset, joihin liittyy ministeriön esittämiä turvallisuusnäkökohtia.

2. Sopimuksen piiriin eivät kuulu hankinnat, joita sopimuksen piiriin kuuluva hankintayksikkö tekee sopimuksen piiriin kuulumattoman hankintayksikön puolesta.

2 OSA

UNIONIN SITOUMUKSET

Tavarat (liitteen 9-D mukaisesti)	Kynnysarvo: 130 000 erityisnosto-oikeutta
Palvelut (liitteen 9-E mukaisesti)	Kynnysarvo: 130 000 erityisnosto-oikeutta
Rakentaminen (liitteen 9-F mukaisesti)	Kynnysarvo: 5 000 000 erityisnosto-oikeutta

1. Unionin yksiköt

Euroopan unionin neuvosto

Euroopan komissio

Euroopan ulkosuhdehallinto

2. Unionin jäsenvaltioiden valtionhallintoon kuuluvat hankintaviranomaiset

BELGIA

1. Services publics fédéraux:	1. Federale Overheidsdiensten:
SPF Chancellerie du Premier Ministre;	FOD Kanselarij van de Eerste Minister;
SPF Personnel et Organisation;	FOD Kanselarij Personeel en Organisatie;
SPF Budget et Contrôle de la Gestion;	FOD Budget en Beheerscontrole;
SPF Technologie de l'Information et de la Communication Fedict);	FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict);
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement;	FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking;
SPF Intérieur;	FOD Binnenlandse Zaken;
SPF Finances;	FOD Financiën;
SPF Mobilité et Transports;	FOD Mobiliteit en Vervoer;
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale;	FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale;	FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement;	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
SPF Justice;	FOD Justitie;
SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie;	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie;
Ministère de la Défense;	Ministerie van Landsverdediging;
Service public de programmation	Programmatorische Overheidsdienst
Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté Et Economie sociale;	Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie;
Service public fédéral de Programmation Développement durable;	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling;
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique;	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid;

2. Régie des Bâtiments;	2. Regie der Gebouwen;
Office national de Sécurité sociale;	Rijksdienst voor sociale Zekerheid;
Institut national d'Assurance sociales pour travailleurs indépendants	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen;
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité;	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;
Office national des Pensions;	Rijksdienst voor Pensioenen;
Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité;	Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering;
Fond des Maladies professionnelles;	Fonds voor Beroepsziekten;
Office national de l'Emploi;	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
La Poste ⁽¹⁾	De Post ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Joulukuun 24 päivänä 1993 annetun säädöksen mukainen postitoiminta.

BULGARIA

1. Администрация на Народното събрание (Administration of the National Assembly)
2. Администрация на Президента (Administration of the President)
3. Администрация на Министерския съвет (Administration of the Council of Ministers)
4. Конституционен съд (Constitutional Court)
5. Българска народна банка (Bulgarian National Bank)
6. Министерство на външните работи (Ministry of Foreign Affairs)
7. Министерство на вътрешните работи (Ministry of the Interior)
8. Министерство на извънредните ситуации (Ministry of Emergency Situations)
9. Министерство на държавната администрация и административната реформа (Ministry of State Administration and Administrative Reform)
10. Министерство на земеделието и храните (Ministry of Agriculture and Food)
11. Министерство на здравеопазването (Ministry of Health)
12. Министерство на икономиката и енергетиката (Ministry of Economy and Energy)
13. Министерство на културата (Ministry of Culture)
14. Министерство на образованието и науката (Ministry of Education and Science)
15. Министерство на околната среда и водите (Ministry of Environment and Water)
16. Министерство на отбраната (Ministry of Defence)
17. Министерство на правосъдието (Ministry of Justice)
18. Министерство на регионалното развитие и благоустройството (Ministry of Regional Development and Public Works)

19. Министерство на транспорта (Ministry of Transport)
20. Министерство на труда и социалната политика (Ministry of Labour and Social Policy)
21. Министерство на финансите (Ministry of Finance)
22. държавни агенции, държавни комисии, изпълнителни агенции и други държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт (Valtion virastot, valtion toimikunnat, toimeenpanovirastot ja muut valtion viranomaiset, jotka on perustettu lailla tai ministerineuvoston määräyksellä ja joilla on täytäntöönpanovallan käyttämiseen liittyvä tehtävä)
23. Агенция за ядрено регулиране (Nuclear Regulatory Agency)
24. Държавна комисия за енергийно и водно регулиране (Energy and Water State Regulatory Commission)
25. Държавна комисия по сигурността на информацията (State Commission on Information Security)
26. Комисия за защита на конкуренцията (Commission for Protection of Competition)
27. Комисия за защита на личните данни (Commission for Personal Data Protection)
28. Комисия за защита от дискриминация (Commission for Protection Against Discrimination)
29. Комисия за регулиране на съобщенията (Communications Regulation Commission)
30. Комисия за финансов надзор (Financial Supervision Commission)
31. Патентно ведомство на Република България (Patent Office of the Republic of Bulgaria)
32. Сметна палата на Република България (National Audit Office of the Republic of Bulgaria)
33. Агенция за приватизация (Privatization Agency)
34. Агенция за следприватизационен контрол (Agency for Post-privatization Control)
35. Български институт по метрология (Bulgarian Institute for Metrology)
36. Държавна агенция "Архиви (State Agency "Archives")
37. Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси" (State Agency "State Reserve and War-Time Stocks")
38. Държавна агенция за бежанците (State Agency for Refugees)
39. Държавна агенция за българите в чужбина (State Agency for Bulgarians Abroad)
40. Държавна агенция за закрила на детето (State Agency for Child Protection)
41. Държавна агенция за информационни технологии и съобщения (State Agency for Information Technology and Communications)
42. Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (State Agency for Metrological and Technical Surveillance)
43. Държавна агенция за младежта и спорта (State Agency for Youth and Sports)
44. Държавна агенция по туризма (State Agency for Tourism)
45. Държавна комисия по стоките борси и тържища (State Commission on Commodity Exchanges and Market-places)

46. Институт по публична администрация и европейска интеграция (Institute of Public Administration and European Integration)
47. Национален статистически институт (National Statistical Institute)
48. Агенция "Митници" (Customs Agency)
49. Агенция за държавна и финансова инспекция (Public Financial Inspection Agency)
50. Агенция за държавни вземания (State Receivables Collection Agency)
51. Агенция за социално подпомагане (Social Assistance Agency)
52. Държавна агенция "Национална сигурност" (State Agency "National Security")
53. Агенция за хората с увреждания (Agency for Persons with Disabilities)
54. Агенция по вписванията (Registry Agency)
55. Агенция по енергийна ефективност (Energy Efficiency Agency)
56. Агенция по заетостта (Employment Agency)
57. Агенция по геодезия, картография и кадастър (Geodesy, Cartography and Cadastre Agency)
58. Агенция по обществени поръчки (Public Procurement Agency)
59. Българска агенция за инвестиции (Bulgarian Investment Agency)
60. Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" (General Directorate "Civil Aviation Administration")
61. Дирекция за национален строителен контрол (Directorate for National Construction Supervision)
62. Държавна комисия по хазарта (State Commission on Gambling)
63. Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" (Executive Agency "Automobile Administration")
64. Изпълнителна агенция "Борба с градушките" (Executive Agency "Hail Suppression")
65. Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" (Executive Agency "Bulgarian Accreditation Service")
66. Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" (Executive Agency "General Labour Inspectorate")
67. Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" (Executive Agency "Railway Administration")
68. Изпълнителна агенция "Морска администрация" (Executive Agency "Maritime Administration")
69. Изпълнителна агенция "Национален филмов център" (Executive Agency "National Film Centre")
70. Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" (Executive Agency "Port Administration")
71. Изпълнителна агенция "Проучване и поддръжане на река Дунав" (Executive Agency "Exploration and Maintenance of the Danube River")
72. Фонд "Републиканска пътна инфраструктура" (National Infrastructure Fund)
73. Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози (Executive Agency for Economic Analysis and Forecasting)
74. Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средни предприятия (Executive Agency for Promotion of Small and Medium Enterprises)

75. Изпълнителна агенция по лекарствата (Executive Agency on Medicines)
76. Изпълнителна агенция по лозата и виното (Executive Agency on Vine and Wine)
77. Изпълнителна агенция по околна среда (Executive Environment Agency)
78. Изпълнителна агенция по почвените ресурси (Executive Agency on Soil Resources)
79. Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (Executive Agency on Fisheries and Aquaculture)
80. Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (Executive Agency for Selection and Reproduction in Animal Husbandry)
81. Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (Executive Agency for Plant Variety Testing, Field Inspection and Seed Control)
82. Изпълнителна агенция по трансплантация (Transplantation Executive Agency)
83. Изпълнителна агенция по хидромелиорации (Executive Agency on Hydromelioration)
84. Комисията за защита на потребителите (Commission for Consumer Protection)
85. Контролно-техническата инспекция (Control Technical Inspectorate)
86. Национална агенция за приходите (National Revenue Agency)
87. Национална ветеринарномедицинска служба (National Veterinary Service)
88. Национална служба за растителна защита (National Service for Plant Protection)
89. Национална служба по зърното и фуражите (National Grain and Feed Service)
90. Държавна агенция по горите (State Forestry Agency)
91. Висшата атестационна комисия (Higher Attestation Commission)
92. Национална агенция за оценяване и акредитация (National Evaluation and Accreditation Agency)
93. Националната агенция за професионално образование и обучение (National Agency for Vocational Education and Training)
94. Национална комисия за борба с трафика на хора (Bulgarian National Anti-Trafficking Commission)
95. Дирекция "Материално-техническо осигуряване и социално обслужване" на Министерство на вътрешните работи (Directorate "Material-technical Ensuring and Social Service" at the Ministry of the Interior)
96. Дирекция "Оперативно издирване" на Министерство на вътрешните работи (Directorate "Operative Investigation" at the Ministry of the Interior)
97. Дирекция "Финансово-ресурсно осигуряване" на Министерство на вътрешните работи (Directorate "Financial and Resource Ensuring" at the Ministry of the Interior)
98. Изпълнителна агенция "Военни клубове и информация" (Executive Agency "Military Clubs and Information")
99. Изпълнителна агенция "Държавна собственост на Министерството на отбраната" (Executive Agency "State Property at the Ministry of Defence")
100. Изпълнителна агенция "Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества"(Executive Agency "Testing and Control Measurements of Arms, Equipment and Property")

101. Изпълнителна агенция "Социални дейности на Министерството на отбраната" (Executive Agency "Social Activities at the Ministry of Defence")
102. Национален център за информация и документация (National Center for Information and Documentation)
103. Национален център по радиобиология и радиационна защита (National Centre for Radiobiology and Radiation Protection)
104. Национална служба "Полиция" (National Office "Police")
105. Национална служба "Пожарна безопасност и защита на населението" (National Office "Fire Safety and Protection of the Population")
106. Национална служба за съвети в земеделието (National Agricultural Advisory Service)
107. Служба "Военна информация" (Military Information Service)
108. Служба "Военна полиция" (Military Police)
109. Авиоотряд 28 (Airsquad 28)

TŠEKKI

1. Ministerstvo dopravy (Ministry of Transport)
2. Ministerstvo financí (Ministry of Finance)
3. Ministerstvo kultury (Ministry of Culture)
4. Ministerstvo obrany (Ministry of Defence)
5. Ministerstvo pro místní rozvoj (Ministry for Regional Development)
6. Ministerstvo práce a sociálních věcí (Ministry of Labour and Social Affairs)
7. Ministerstvo průmyslu a obchodu (Ministry of Industry and Trade)
8. Ministerstvo spravedlnosti (Ministry of Justice)
9. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Ministry of Education, Youth and Sports)
10. Ministerstvo vnitra (Ministry of the Interior)
11. Ministerstvo zahraničních věcí (Ministry of Foreign Affairs)
12. Ministerstvo zdravotnictví (Ministry of Health)
13. Ministerstvo zemědělství (Ministry of Agriculture)
14. Ministerstvo životního prostředí (Ministry of the Environment)
15. Poslanecká sněmovna PČR (Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic)
16. Senát PČR (Senate of the Parliament of the Czech Republic)
17. Kancelář prezidenta (Office of the President)
18. Český statistický úřad (Czech Statistical Office)
19. Český úřad zeměměřičský a katastrální (Czech Office for Surveying, Mapping and Cadastre)
20. Úřad průmyslového vlastnictví (Industrial Property Office)

21. Úřad pro ochranu osobních údajů (Office for Personal Data Protection)
22. Bezpečnostní informační služba (Security Information Service)
23. Národní bezpečnostní úřad (National Security Authority)
24. Česká akademie věd (Academy of Sciences of the Czech Republic)
25. Vězeňská služba (Prison Service)
26. Český báňský úřad (Czech Mining Authority)
27. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (Office for the Protection of Competition)
28. Správa státních hmotných rezerv (Administration of the State Material Reserves)
29. Státní úřad pro jadernou bezpečnost (State Office for Nuclear Safety)
30. Energetický regulační úřad (Energy Regulatory Office)
31. Úřad vlády České republiky (Office of the Government of the Czech Republic)
32. Ústavní soud (Constitutional Court)
33. Nejvyšší soud (Supreme Court)
34. Nejvyšší správní soud (Supreme Administrative Court)
35. Nejvyšší státní zastupitelství (Supreme Public Prosecutor's Office)
36. Nejvyšší kontrolní úřad (Supreme Audit Office)
37. Kancelář Veřejného ochránce práv (Office of the Public Defender of Rights)
38. Grantová agentura České republiky (Grant Agency of the Czech Republic)
39. Státní úřad inspekce práce (State Labour Inspection Office)
40. Český telekomunikační úřad (Czech Telecommunication Office)
41. Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD) (Road and Motorway Directorate of the Czech Republic)

TANSKA

1. Folketinget — The Danish Parliament Rigsrevisionen — The National Audit Office
2. Statsministeriet — The Prime Minister's Office
3. Udenrigsministeriet — Ministry of Foreign Affairs
4. Beskæftigelsesministeriet — Ministry of Employment
- 5 styrelser og institutioner — 5 agencies and institutions
5. Domstolsstyrelsen — The Court Administration

6. Finansministeriet — Ministry of Finance
5 styrelser og institutioner — 5 agencies and institutions
7. Forsvarsministeriet — Ministry of Defence
5 styrelser og institutioner — 5 agencies and institutions
8. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse — Ministry of the Interior and Health
Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut — Several agencies and institutions, including Statens Serum Institut
9. Justitsministeriet — Ministry of Justice
Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser — Commissioner of Police, 1 directorate and a number of agencies
10. Kirkeministeriet — Ministry of Ecclesiastical Affairs
10 stiftsøvrigheder — 10 diocesan authorities
11. Kulturministeriet — Ministry of Culture
4 styrelser samt et antal statsinstitutioner — A Department and a number of institutions
12. Miljøministeriet — Ministry of the Environment
5 styrelser — 5 agencies
13. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration — Ministry of Refugee, Immigration and Integration Affairs
1 styrelse — 1 agency
14. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri — Ministry of Food, Agriculture and Fisheries
4 direktorater og institutioner — 4 directorates and institutions
15. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling — Ministry of Science, Technology and Innovation
Adskillige styrelser og institutioner, herunder Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger — Several agencies and institutions, including Risø National Laboratory and Danish National Research and Education Buildings
16. Skatteministeriet — Ministry of Taxation
1 styrelse og institutioner — 1 agency and several institutions
17. Velfærdsministeriet — Ministry of Welfare
3 styrelser og institutioner — 3 agencies and several institutions
18. Transportministeriet — Ministry of Transport
7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet — 7 agencies and institutions, including Øresundsbrokonsortiet
19. Undervisningsministeriet — Ministry of Education
3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner — 3 agencies, 4 educational establishments, 5 other institutions
20. Økonomi- og Erhvervsministeriet — Ministry of Economic and Business Affairs
Adskillige styrelser og institutioner — Several agencies and institutions
21. Klima- og Energiministeriet — Ministry for Climate and Energy
3 styrelser og institutioner — 3 agencies and institutions

SAKSA

1.	Federal Foreign Office	Auswärtiges Amt
2.	Federal Chancellery	Bundeskanzleramt
3.	Federal Ministry of Labour and Social Affairs	Bundesministerium für Arbeit und Soziales
4.	Federal Ministry of Education and Research	Bundesministerium für Bildung und Forschung
5.	Federal Ministry for Food, Agriculture and Consumer Protection	Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz
6.	Federal Ministry of Finance	Bundesministerium der Finanzen
7.	Federal Ministry of the Interior (civil goods only)	Bundesministerium des Innern
8.	Federal Ministry of Health	Bundesministerium für Gesundheit
9.	Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth	Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend
10.	Federal Ministry of Justice	Bundesministerium der Justiz
11.	Federal Ministry of Transport, Building and Urban Affairs	Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung
12.	Federal Ministry of Economic Affairs and Technology	Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie
13.	Federal Ministry for Economic Co-operation and Development	Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
14.	Federal Ministry of Defence	Bundesministerium der Verteidigung
15.	Federal Ministry of Environment, Nature Conservation and Reactor Safety	Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

VIRO

1. Vabariigi Presidendi Kantslei (Office of the President of the Republic of Estonia)
2. Eesti Vabariigi Riigikogu (Parliament of the Republic of Estonia)
3. Eesti Vabariigi Riigikohus (Supreme Court of the Republic of Estonia)
4. Riigikontroll (The State Audit Office of the Republic of Estonia)
5. Õiguskantsler (Legal Chancellor)
6. Riigikantslei (The State Chancellery)
7. Rahvusarhiiv (The National Archives of Estonia)
8. Haridus- ja Teadusministeerium (Ministry of Education and Research)
9. Justiitsministeerium (Ministry of Justice)
10. Kaitseministeerium (Ministry of Defence)

11. Keskkonnaministerium (Ministry of Environment)
12. Kultuuriministerium (Ministry of Culture)
13. Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium (Ministry of Economic Affairs and Communications)
14. Põllumajandusministerium (Ministry of Agriculture)
15. Rahandusministerium (Ministry of Finance)
16. Siseministerium (Ministry of Internal Affairs)
17. Sotsiaalministerium (Ministry of Social Affairs)
18. Välisministerium (Ministry of Foreign Affairs)
19. Keeleinspeksioon (The Language Inspectorate)
20. Riigiprokuratuur (Prosecutor's Office)
21. Teabeamet (The Information Board)
22. Maa-amet (Estonian Land Board)
23. Keskkonnainspeksioon (Environmental Inspectorate)
24. Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus (Centre of Forest Protection and Silviculture)
25. Muinsuskaitseamet (The Heritage Board)
26. Patendiamet (Patent Office)
27. Tehnilise Järelevalve Amet (The Estonian Technical Surveillance Authority)
28. Tarbijakaitseamet (The Consumer Protection Board)
29. Riigihangete Amet (Public Procurement Office)
30. Taimetoodangu Inspeksioon (The Plant Production Inspectorate)
31. Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet (Agricultural Registers and Information Board)
32. Veterinaar- ja Toiduamet (The Veterinary and Food Board)
33. Konkurentsiamet (The Estonian Competition Authority)
34. Maksu- ja Tolliamet (Tax and Customs Board)
35. Statistikaamet (Statistics Estonia)
36. Kaitsepolitsei amet (The Security Police Board)
37. Kodakondsus- ja Migratsiooniamet (Citizenship and Migration Board)
38. Piirivalveamet (National Board of Border Guard)
39. Politsei amet (National Police Board)

40. Eesti Kohtuekspertiisi Instituut (Forensic Service Centre)
41. Keskkriminaalpolitsei (Central Criminal Police)
42. Päästeamet (The Rescue Board)
43. Andmekaitse Inspektsioon (Estonian Data Protection Inspectorate)
44. Ravimiamet (State Agency of Medicines)
45. Sotsiaalkindlustusamet (Social Insurance Board)
46. Tööturuamet (Labour Market Board)
47. Tervishoiuamet (Health Care Board)
48. Tervisekaitseinspektsioon (Health Protection Inspectorate)
49. Tööinspektsioon (Labour Inspectorate)
50. Lennuamet (Estonian Civil Aviation Administration)
51. Maanteeamet (Estonian Road Administration)
52. Veeteede Amet (Maritime Administration)
53. Julgestuspolitsei (Central Law Enforcement Police)
54. Kaitseressursside Amet (Defence Resources Agency)
55. Kaitseväe Logistikakeskus (Logistics Centre of Defence Forces)

KREIKKA

1. Υπουργείο Εσωτερικών (Ministry of Interior)
2. Υπουργείο Εξωτερικών (Ministry of Foreign Affairs)
3. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (Ministry of Economy and Finance)
4. Υπουργείο Ανάπτυξης (Ministry of Development)
5. Υπουργείο Δικαιοσύνης (Ministry of Justice)
6. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Ministry of Education and Religion)
7. Υπουργείο Πολιτισμού (Ministry of Culture)
8. Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ministry of Health and Social Solidarity)
9. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Ministry of Environment, Physical Planning and Public Works)
10. Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Ministry of Employment and Social Protection)
11. Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (Ministry of Transport and Communications)
12. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Ministry of Rural Development and Food)

13. Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (Ministry of Mercantile Marine, Aegean and Island Policy)
14. Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης (Ministry of Macedonia and Thrace)
15. Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (General Secretariat of Communication)
16. Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης (General Secretariat of Information)
17. Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (General Secretariat for Youth)
18. Γενική Γραμματεία Ισότητας (General Secretariat of Equality)
19. Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (General Secretariat for Social Security)
20. Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (General Secretariat for Greeks Living Abroad)
21. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (General Secretariat for Industry)
22. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (General Secretariat for Research and Technology)
23. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (General Secretariat for Sports)
24. Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (General Secretariat for Public Works)
25. Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (National Statistical Service)
26. Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας (National Welfare Council)
27. Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (Workers' Housing Organisation)
28. Εθνικό Τυπογραφείο (National Printing Office)
29. Γενικό Χημείο του Κράτους (General State Laboratory)
30. Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (Greek Highway Fund)
31. Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (University of Athens)
32. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (University of Thessaloniki)
33. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (University of Thrace)
34. Πανεπιστήμιο Αιγαίου (University of Aegean)
35. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (University of Ioannina)
36. Πανεπιστήμιο Πατρών (University of Patras)
37. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (University of Macedonia)
38. Πολυτεχνείο Κρήτης (Polytechnic School of Crete)
39. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματών (Sivitanidios Technical School)
40. Αιγινήτειο Νοσοκομείο (Eginitio Hospital)
41. Αρεταίειο Νοσοκομείο (Areteio Hospital)
42. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (National Centre of Public Administration)

43. Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού (A.E. Public Material Management Organisation)
44. Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Farmers' Insurance Organisation)
45. Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (School Building Organisation)
46. Γενικό Επιτελείο Στρατού (Army General Staff)
47. Γενικό Επιτελείο Ναυτικού (Navy General Staff)
48. Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας (Airforce General Staff)
49. Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Greek Atomic Energy Commission)
50. Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (General Secretariat for Further Education)
51. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (Ministry of National Defence)
52. Γενική Γραμματεία Εμπορίου (General Secretariat of Commerce)
53. Ελληνικά Ταχυδρομεία Hellenic Post (EL. TA)

ESPAÑA

Presidencia de Gobierno

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

Ministerio de Justicia

Ministerio de Defensa

Ministerio de Economía y Hacienda

Ministerio del Interior

Ministerio de Fomento

Ministerio de Educación y Ciencia

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

Ministerio de la Presidencia

Ministerio de Administraciones Públicas

Ministerio de Cultura

Ministerio de Sanidad y Consumo

Ministerio de Medio Ambiente

Ministerio de Vivienda

RANSKA

1. Ministères

Services du Premier ministre

Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports

Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales

Ministère chargé de la justice

Ministère chargé de la défense

Ministère chargé des affaires étrangères et européennes

Ministère chargé de l'éducation nationale

Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi

Secrétariat d'Etat aux transports

Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur

Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité

Ministère chargé de la culture et de la communication

Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique

Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche

Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche

Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables

Secrétariat d'Etat à la fonction publique

Ministère chargé du logement et de la ville

Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie

Secrétariat d'Etat à l'outre-mer

Secrétariat d'Etat à la jeunesse et aux sports et de la vie associative

Secrétariat d'Etat aux anciens combattants

Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement

Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques

Secrétariat d'Etat aux affaires européennes

Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme

Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme

Secrétariat d'Etat à la politique de la ville

Secrétariat d'Etat à la solidarité

Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi

Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services

Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale

Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire

2. Etablissements publics nationaux

Académie de France à Rome

Académie de marine

Académie des sciences d'outre-mer

Académie des technologies

Agence Centrale des Organismes de Sécurité Sociale (A.C.O.S.S.)

Agences de l'eau

Agence de biomédecine

Agence pour l'enseignement du français à l'étranger

Agence française de sécurité sanitaire des aliments, Ranska (Ranskan elintarviketurvallisuusvirasto).

Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail

Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations

Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)

Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)

Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances

Agence pour la garantie du droit des mineurs

Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)

Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)

Bibliothèque nationale de France

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des Dépôts et Consignations

Caisse nationale des autoroutes (CNA)

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre hospitalier national des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

Centre des Monuments Nationaux

Centre national d'art et de culture Georges Pompidou

Centre national des arts plastiques

Centre national de la cinématographie

Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés

Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)

Ecole nationale supérieure de Sécurité Sociale

Centre national du livre

Centre national de documentation pédagogique

Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)

Centre national professionnel de la propriété forestière

Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)

Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)

Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)

Collège de France

Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres

Conservatoire National des Arts et Métiers

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon

Conservatoire national supérieur d'art dramatique

Ecole centrale de Lille

Ecole centrale de Lyon

École centrale des arts et manufactures

École française d'archéologie d'Athènes

École française d'Extrême-Orient

École française de Rome

École des hautes études en sciences sociales

Ecole du Louvre

École nationale d'administration

École nationale de l'aviation civile (ENAC)

École nationale des Chartes

École nationale d'équitation

Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg

Écoles nationales d'ingénieurs

Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes

Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles

École nationale de la magistrature

Écoles nationales de la marine marchande
École nationale de la santé publique (ENSP)
École nationale de ski et d'alpinisme
École nationale supérieure des arts décoratifs
École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix
Ecole nationale supérieure des arts et techniques du théâtre
Écoles nationales supérieures d'arts et métiers
École nationale supérieure des beaux-arts
École nationale supérieure de céramique industrielle
École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)
Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires
Écoles nationales vétérinaires
École nationale de voile
Écoles normales supérieures
École polytechnique
École de viticulture — Avize (Marne)
Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon
Établissement national des invalides de la marine (ENIM)
Établissement national de bienfaisance Koenigswarter
Fondation Carnegie
Fondation Singer-Polignac
Haras nationaux
Hôpital national de Saint-Maurice
Institut français d'archéologie orientale du Caire
Institut géographique national
Institut National des Appellations d'origine
Institut national des hautes études de sécurité
Institut de veille sanitaire
Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes
Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)
Institut National d'Horticulture
Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire
Institut national des jeunes aveugles — Paris
Institut national des jeunes sourds — Bordeaux
Institut national des jeunes sourds — Chambéry
Institut national des jeunes sourds — Metz
Institut national des jeunes sourds — Paris

Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)
Institut national de la propriété industrielle
Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)
Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)
Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)
Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)
Institut National des Sciences de l'Univers
Institut National des Sports et de l'Education Physique
Instituts nationaux polytechniques
Instituts nationaux des sciences appliquées
Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)
Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)
Institut de Recherche pour le Développement
Instituts régionaux d'administration
Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)
Institut supérieur de mécanique de Paris
Institut Universitaires de Formation des Maîtres
Musée de l'armée
Musée Gustave-Moreau
Musée du Louvre
Musée du Quai Branly
Musée national de la marine
Musée national J.-J.-Henner
Musée national de la Légion d'honneur
Musée de la Poste
Muséum National d'Histoire Naturelle
Musée Auguste-Rodin
Observatoire de Paris
Office français de protection des réfugiés et apatrides
Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)
Office national de la chasse et de la faune sauvage
Office National de l'eau et des milieux aquatiques
Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)
Office universitaire et culturel français pour l'Algérie
Palais de la découverte
Parcs nationaux
Universités

3. Institutions, autorités et juridictions indépendantes

Présidence de la République

Assemblée Nationale

Sénat

Conseil constitutionnel

Conseil économique et social

Conseil supérieur de la magistrature

Agence française contre le dopage

Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles

Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires

Autorité de régulation des communications électroniques et des postes

Autorité de sûreté nucléaire

Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel

Commission d'accès aux documents administratifs

Commission consultative du secret de la défense nationale

Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques

Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité

Commission nationale de déontologie de la sécurité

Commission nationale du débat public

Commission nationale de l'informatique et des libertés

Commission des participations et des transferts

Commission de régulation de l'énergie

Commission de la sécurité des consommateurs

Commission des sondages

Commission de la transparence financière de la vie politique

Conseil de la concurrence

Conseil supérieur de l'audiovisuel

Défenseur des enfants

Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité

Haute autorité de santé

Médiateur de la République

Cour de justice de la République

Tribunal des Conflits

Conseil d'Etat

Cours administratives d'appel

Tribunaux administratifs

Cour des Comptes

Chambres régionales des Comptes

Cours et tribunaux de l'ordre judiciaire (Cour de Cassation, Cours d'Appel, Tribunaux d'instance et Tribunaux de grande instance)

4. Autre organisme public national

Union des groupements d'achats publics (UGAP)

Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)

Autorité indépendante des marchés financiers

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

KROATIA

1. Croatian Parliament

2. President of the Republic of Croatia

3. Office of the President of the Republic of Croatia

4. Office of the President of the Republic of Croatia after the expiry of the term of office

5. Government of the of the Republic of Croatia

6. Offices of the Government of the Republic of Croatia

7. Ministry of Economy

8. Ministry of Regional Development and EU Funds

9. Ministry of Finance

10. Ministry of Defence

11. Ministry of Foreign and European Affairs

12. Ministry of the Interior

13. Ministry of Justice

14. Ministry of Public Administration

15. Ministry of Entrepreneurship and Crafts

16. Ministry of Labour and Pension System

17. Ministry of Maritime Affairs, Transport and Infrastructure

18. Ministry of Agriculture

19. Ministry of Tourism

20. Ministry of Environmental and Nature Protection

21. Ministry of Construction and Physical Planning

22. Ministry of Veterans' Affairs

23. Ministry of Social Policy and Youth

24. Ministry of Health

25. Ministry of Science, Education and Sports

26. Ministry of Culture
27. State administrative organisations
28. County state administration offices
29. Constitutional Court of the Republic of Croatia
30. Supreme Court of the Republic of Croatia
31. Courts
32. State Judiciary Council
33. State attorney's offices
34. State Prosecutor's Council
35. Ombudsman's offices
36. State Commission for the Supervision of Public Procurement Procedures
37. Croatian National Bank
38. State agencies and offices
39. State Audit Office

IRLANTI

1. President's Establishment
2. Houses of the Oireachtas — [Parliament]
3. Department of the Taoiseach — [Prime Minister]
4. Central Statistics Office
5. Department of Finance
6. Office of the Comptroller and Auditor General
7. Office of the Revenue Commissioners
8. Office of Public Works
9. State Laboratory
10. Office of the Attorney General
11. Office of the Director of Public Prosecutions
12. Valuation Office
13. Commission for Public Service Appointments
14. Office of the Ombudsman
15. Chief State Solicitor's Office
16. Department of Justice, Equality and Law Reform
17. Courts Service
18. Prisons Service

19. Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests
20. Department of the Environment, Heritage and Local Government
21. Department of Education and Science
22. Department of Communications, Energy and Natural Resources
23. Department of Agriculture, Fisheries and Food
24. Department of Transport
25. Department of Health and Children
26. Department of Enterprise, Trade and Employment
27. Department of Arts, Sports and Tourism
28. Department of Defence
29. Department of Foreign Affairs
30. Department of Social and Family Affairs
31. Department of Community, Rural and Gaeltacht — [Gaelic speaking regions] Affairs
32. Arts Council
33. National Gallery

ITALIA

I. Hankintaelimet:

1. Presidenza del Consiglio dei Ministri (Presidency of the Council of Ministers)
2. Ministero degli Affari Esteri (Ministry of Foreign Affairs)
3. Ministero dell'Interno (Ministry of Interior)
4. Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace) (Ministry of Justice and the Judicial Offices (other than the giudici di pace))
5. Ministero della Difesa (Ministry of Defence)
6. Ministero dell'Economia e delle Finanze (Ministry of Economy and Finance)
7. Ministero dello Sviluppo Economico (Ministry of Economic Development)
8. Ministero del Commercio internazionale (Ministry of International Trade)
9. Ministero delle Comunicazioni (Ministry of Communications)
10. Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (Ministry of Agriculture and Forest Policies)
11. Ministero dell'Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare (Ministry of Environment, Land and Sea)
12. Ministero delle Infrastrutture (Ministry of Infrastructure)
13. Ministero dei Trasporti (Ministry of Transport)

14. Ministero del Lavoro e delle politiche sociali e della Previdenza sociale (Ministry of Labour, Social Policy and Social Security)
15. Ministero della Solidarietà sociale (Ministry of Social Solidarity)
16. Ministero della Salute (Ministry of Health)
17. Ministero dell'Istruzione dell' università e della ricerca (Ministry of Education, University and Research)
18. Ministero per i Beni e le Attività culturali comprensivo delle sue articolazioni periferiche (Ministry of Heritage and Culture, including its subordinated entities)

II. Muut kansalliset julkiset elimet:

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici) ⁽¹⁾

KYPROS

1. a) Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο (Presidency and Presidential Palace)
b) Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης (Office of the Coordinator for Harmonisation)
2. Υπουργικό Συμβούλιο (Council of Ministers)
3. Βουλή των Αντιπροσώπων (House of Representatives)
4. Δικαστική Υπηρεσία (Judicial Service)
5. Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Law Office of the Republic)
6. Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Audit Office of the Republic)
7. Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (Public Service Commission)
8. Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Educational Service Commission)
9. Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως (Office of the Commissioner for Administration (Ombudsman))
10. Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (Commission for the Protection of Competition)
11. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Audit Service)
12. Γραφείο Προγραμματισμού (Planning Bureau)
13. Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (Treasury of the Republic)
14. Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Office of the Personal Character Data Protection Commissioner)
15. Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων (Office of the Commissioner for the Public Aid)
16. Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (Tender Review Body)
17. Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (Cooperative Societies' Supervision and Development Authority)
18. Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων (Refugees' Review Body)
19. Υπουργείο Άμυνας (Ministry of Defence)
20. a) Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Ministry of Agriculture, Natural Resources and Environment)
b) Τμήμα Γεωργίας (Department of Agriculture)

⁽¹⁾ Toimii valtionhallintoon kuuluvan hankintayksikön tavoin kaikkien Italian viranomaisten puolesta.

- c) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (Veterinary Services)
  - d) Τμήμα Δασών (Forest Department)
  - e) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Water Development Department)
  - f) Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (Geological Survey Department)
  - g) Μετεωρολογική Υπηρεσία (Meteorological Service)
  - h) Τμήμα Αναδασμού (Land Consolidation Department)
  - i) Υπηρεσία Μεταλλείων (Mines Service)
  - j) Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (Agricultural Research Institute)
  - k) Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (Department of Fisheries and Marine Research)
21. a) Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (Ministry of Justice and Public Order)
- b) Αστυνομία (Police)
  - c) Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου (Cyprus Fire Service)
  - d) Τμήμα Φυλακών (Prison Department)
22. a) Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (Ministry of Commerce, Industry and Tourism)
- b) Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (Department of Registrar of Companies and Official Receiver)
23. a) Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ministry of Labour and Social Insurance)
- b) Τμήμα Εργασίας (Department of Labour)
  - c) Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Department of Social Insurance)
  - d) Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (Department of Social Welfare Services)
  - e) Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (Productivity Centre Cyprus)
  - f) Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (Higher Hotel Institute Cyprus)
  - g) Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (Higher Technical Institute)
  - h) Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (Department of Labour Inspection)
  - i) Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (Department of Labour Relations)
24. a) Υπουργείο Εσωτερικών (Ministry of the Interior)
- b) Επαρχιακές Διοικήσεις (District Administrations)
  - c) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Town Planning and Housing Department)
  - d) Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως (Civil Registry and Migration Department)
  - e) Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (Department of Lands and Surveys)
  - f) Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (Press and Information Office)
  - g) Πολιτική Άμυνα (Civil Defence)
  - h) Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων (Service for the care and rehabilitation of displaced persons)
  - i) Υπηρεσία Ασύλου (Asylum Service)
25. Υπουργείο Εξωτερικών (Ministry of Foreign Affairs)

26. a) Υπουργείο Οικονομικών (Ministry of Finance)
- b) Τελωνεία (Customs and Excise)
  - c) Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (Department of Inland Revenue)
  - d) Στατιστική Υπηρεσία (Statistical Service)
  - e) Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Department of Government Purchasing and Supply)
  - f) Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Public Administration and Personnel Department)
  - g) Κυβερνητικό Τυπογραφείο (Government Printing Office)
  - h) Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (Department of Information Technology Services)
27. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (Ministry of Education and Culture)
28. a) Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (Ministry of Communications and Works)
- b) Τμήμα Δημοσίων Έργων (Department of Public Works)
  - c) Τμήμα Αρχαιοτήτων (Department of Antiquities)
  - d) Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (Department of Civil Aviation)
  - e) Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (Department of Merchant Shipping)
  - f) Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (Postal Services Department)
  - g) Τμήμα Οδικών Μεταφορών (Department of Road Transport)
  - h) Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (Department of Electrical and Mechanical Services)
  - i) Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Department of Electronic Telecommunications)
29. a) Υπουργείο Υγείας (Ministry of Health)
- b) Φαρμακευτικές Υπηρεσίες (Pharmaceutical Services)
  - c) Γενικό Χημείο (General Laboratory)
  - d) Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (Medical and Public Health Services)
  - e) Οδοντιατρικές Υπηρεσίες (Dental Services)
  - f) Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (Mental Health Services)

LATVIA

- A) Ministrijas, īpašu ministru sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (Ministeriöt, erityistoimeksiannoista huolehtivien ministerien sihteeristöt ja niiden alaisuudessa toimivat laitokset):
1. Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Defence and subordinate institutions)
  2. Ārlietu ministrija un tas padotībā esošās iestādes (Ministry of Foreign Affairs and subordinate institutions)
  3. Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Economics and subordinate institutions)
  4. Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Finance and subordinate institutions)
  5. Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of the Interior Affairs and subordinate institutions)
  6. Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Education and Science and subordinate institutions)

7. Kultūras ministrija un tas padotībā esošās iestādes (Ministry of Culture and subordinate institutions)
  8. Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Welfare and subordinate institutions)
  9. Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Transport and subordinate institutions)
  10. Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Justice and subordinate institutions)
  11. Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Health and subordinate institutions)
  12. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Environmental Protection and Regional Development and subordinate institutions)
  13. Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Agriculture and subordinate institutions)
  14. Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (Ministries for Special Assignments and subordinate institutions)
- B) Citas valsts iestādes (muut valtion laitokset):
1. Augstākā tiesa (Supreme Court)
  2. Centrālā vēlēšanu komisija (Central Election Commission)
  3. Finanšu un kapitāla tirgus komisija (Financial and Capital Market Commission)
  4. Latvijas Banka (Bank of Latvia)
  5. Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes (Prosecutor's Office and institutions under its supervision)
  6. Saeimas un tās padotībā esošās iestādes (The Parliament and subordinate institutions)
  7. Satversmes tiesa (Constitutional Court)
  8. Valsts kanceleja un tās pārraudzībā esošās iestādes (State Chancellery and institutions under its supervision)
  9. Valsts kontrole (State Audit Office)
  10. Valsts prezidenta kanceleja (Chancellery of the State President)
  11. Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (Other state institutions not subordinate to ministries):
    - Tiesībsarga birojs (Office of the Ombudsman)
    - Nacionālā radio un televīzijas padome (National Broadcasting Council)
- Muut valtion laitokset

LIETTUA

Prezidentūros kanceliarija (Office of the President)

Seimo kanceliarija (Office of the Seimas)

Seimui atskaitingos institucijos: (Institutions Accountable to the Seimas):

Lietuvos mokslo taryba (Science Council);

Seimo kontrolierių įstaiga (The Seimas Ombudsmen's Office);

Valstybės kontrolė (National Audit Office);

Specialiųjų tyrimų tarnyba (Special Investigation Service);

Valstybės saugumo departamentas (State Security Department);

Konkurencijos taryba (Competition Council);

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Genocide and Resistance Research Centre);

Vertybinių popierių komisija (Lithuanian Securities Commission);

Ryšų reguliavimo tarnyba (Communications Regulatory Authority);

Nacionalinė sveikatos taryba (National Health Board);

Etninės kultūros globos taryba (Council for the Protection of Ethnic Culture);

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (Office of Equal Opportunities Ombudsperson);

Valstybinė kultūros paveldo komisija (National Cultural Heritage Commission);

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (Children's Rights Ombudsman Institution);

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (State Price Regulation Commission of Energy Resources);

Valstybinė lietuvių kalbos komisija (State Commission of the Lithuanian Language);

Vyriausioji rinkimų komisija (Central Electoral Committee);

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (Chief Commission of Official Ethics);

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba (Office of the Inspector of Journalists' Ethics).

Vyriausybės kanceliarija (Office of the Government)

Vyriausybei atskaitingos institucijos (Institutions Accountable to the Government):

Ginklų fondas (Weaponry Fund);

Informacinės visuomenės plėtros komitetas (Information Society Development Committee);

Kūno kultūros ir sporto departamentas (Department of Physical Education and Sports);

Lietuvos archyvų departamentas (Lithuanian Archives Department);

Mokestinių ginčų komisija (Commission on Tax Disputes);

Statistikos departamentas (Department of Statistics);

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (Department of National Minorities and Lithuanians Living Abroad);

Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (State Tobacco and Alcohol Control Service);

Viešųjų pirkimų tarnyba (Public Procurement Office);

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (State Nuclear Power Safety Inspectorate);

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (State Data Protection Inspectorate);

Valstybinė lošimų priežiūros komisija (State Gaming Control Commission);

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (State Food and Veterinary Service);

Vyriausioji administracinių ginčų komisija (Chief Administrative Disputes Commission);

Draudimo priežiūros komisija (Insurance Supervisory Commission);

Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas (Lithuanian State Science and Studies Foundation);

Konstitucinis Teismas (Constitutional Court);

Lietuvos bankas (Bank of Lithuania).

Aplinkos ministerija (Ministry of Environment)

Įstaigos prie Aplinkos ministerijos (Institutions under the Ministry of Environment):

Generalinė miškų urėdija (Directorate General of State Forests);

Lietuvos geologijos tarnyba (Geological Survey of Lithuania);

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba (Lithuanian Hydrometereological Service);

Lietuvos standartizacijos departamentas (Lithuanian Standards Board);

Nacionalinis akreditacijos biuras (Lithuanian National Accreditation Bureau);

Valstybinė metrologijos tarnyba (State Metrology Service);

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (State Service for Protected Areas);

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (State Territory Planning and construction Inspectorate).

Finansų ministerija (Ministry of Finance)

Įstaigos prie Finansų ministerijos (Institutions under the Ministry of Finance):

Muitinės departamentas (Lithuania Customs);

Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba (Service of Technological Security of State Documents);

Valstybinė mokesčių inspekcija (State Tax Inspectorate);

Finansų ministerijos mokymo centras (Training Centre of the Ministry of Finance).

Krašto apsaugos ministerija (Ministry of National Defence)

Įstaigos prie Krašto apsaugos ministerijos (Institutions under the Ministry of National Defence):

Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas (Second Investigation Department);

Centralizuota finansų ir turto tarnyba (Centralised Finance and Property Service);

Karo prievolės administravimo tarnyba (Military Enrolment Administration Service);

Krašto apsaugos archyvas (National Defence Archives Service);

Krizių valdymo centras (Crisis Management Centre);

Mobilizacijos departamentas (Mobilisation Department);

Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba (Communication and Information Systems Service);

Infrastruktūros plėtros departamentas (Infrastructure Development Department);

Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras (Civil Resistance Centre);

Lietuvos kariuomenė (Lithuanian Armed Forces);

Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos (Military Units and Services of the National Defence System).

Kultūros ministerija (Ministry of Culture)

Įstaigos prie Kultūros ministerijos (Institutions under the Ministry of Culture):

Kultūros paveldo departamentas (Department for the Lithuanian Cultural Heritage);

Valstybinė kalbos inspekcija (State Language Commission).

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (Ministry of Social Security and Labour)

Įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (Institutions under the Ministry of Social Security and Labour):

Garantinio fondo administracija (Administration of Guarantee Fund);

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (State Child Rights Protection and Adoption Service);

Lietuvos darbo birža (Lithuanian Labour Exchange);

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba (Lithuanian Labour Market Training Authority);

Trišalės tarybos sekretoriatas (Tripartite Council Secretariat);

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas (Social Services Monitoring Department);

Darbo inspekcija (Labour Inspectorate);

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (State Social Insurance Fund Board);

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (Disability and Working Capacity Establishment Service);

Ginčų komisija (Disputes Commission);

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras (State Centre of Compensatory Technique for the Disabled);

Neįgaliųjų reikalų departamentas (Department of the Affairs of the Disabled).

Susisiekimo ministerija (Ministry of Transport and Communications)

Įstaigos prie Susisiekimo ministerijos (Institutions under the Ministry of Transport and Communications):

Lietuvos automobilių kelių direkcija (Lithuanian Road Administration);

Valstybinė geležinkelio inspekcija (State Railway Inspectorate);

Valstybinė kelių transporto inspekcija (State Road Transport Inspectorate);

Pasienio kontrolės punktų direkcija (Border Control Points Directorate).

Sveikatos apsaugos ministerija (Ministry of Health)

Įstaigos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (Institutions under the Ministry of Health):

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (State Health Care Accreditation Agency);

Valstybinė ligonių kasa (State Patient Fund);

Valstybinė medicininio audito inspekcija (State Medical Audit Inspectorate);

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (State Medicines Control Agency);

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba (Lithuanian Forensic Psychiatry and Narcology Service);

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba (State Public Health Service);

Farmacijos departamentas (Department of Pharmacy);

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (Health Emergency Centre of the Ministry of Health);

Lietuvos bioetikos komitetas (Lithuanian Bioethics Committee);

Radiacinės saugos centras (Radiation Protection Centre).

Švietimo ir mokslo ministerija (Ministry of Education and Science)

Įstaigos prie Švietimo ir mokslo ministerijos (Institutions under the Ministry of Education and Science):

Nacionalinis egzaminų centras (National Examination Centre);

Studijų kokybės vertinimo centras (Centre for Quality Assessment in Higher Education).

Teisingumo ministerija (Ministry of Justice)

Įstaigos prie Teisingumo ministerijos (Institutions under the Ministry of Justice):

Kalėjimų departamentas (Department of Imprisonment Establishments);

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (National Consumer Rights Protection Board);

Europos teisės departamentas (European Law Department).

Ūkio ministerija (Ministry of Economy)

Įstaigos prie Ūkio ministerijos (Institutions under the Ministry of Economy):

Įmonių bankroto valdymo departamentas (Enterprise Bankruptcy Management Department);

Valstybinė energetikos inspekcija (State Energy Inspectorate);

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija (State Non Food Products Inspectorate);

Valstybinis turizmo departamentas (Lithuanian State Department of Tourism).

Užsienio reikalų ministerija (Ministry of Foreign Affairs)

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų (Diplomatic Missions and Consular as well as Representations to International Organisations).

Vidaus reikalų ministerija (Ministry of the Interior)

Įstaigos prie Vidaus reikalų ministerijos (Institutions under the Ministry of the Interior):

Asmens dokumentų išrašymo centras (Personalisation of Identity Documents Centre);

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (Financial Crime Investigation Service);

Gyventojų registro tarnyba (Residents' Register Service);

Policijos departamentas (Police Department);

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas (Fire-Prevention and Rescue Department);

Turto valdymo ir ūkio departamentas (Property Management and Economics Department);

Vadovybės apsaugos departamentas (VIP Protection Department);

Valstybės sienos apsaugos tarnyba (State Border Guard Department);

Valstybės tarnybos departamentas (Civil Service Department);

Informatikos ir ryšių departamentas (IT and Communications Department);

Migracijos departamentas (Migration Department);

Sveikatos priežiūros tarnyba (Health Care Department);

Bendrasis pagalbos centras (Emergency Response Centre).

Žemės ūkio ministerija (Ministry of Agriculture)

Įstaigos prie Žemės ūkio ministerijos (Institutions under the Ministry of Agriculture):

Nacionalinė mokėjimo agentūra (National Paying Agency);

Nacionalinė žemės tarnyba (National Land Service);

Valstybinė augalų apsaugos tarnyba (State Plant Protection Service);

Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba (State Animal Breeding Supervision Service);

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba (State Seed and Grain Service);

Žuvininkystės departamentas (Fisheries Department).

Teismai (Courts):

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (The Supreme Court of Lithuania);

Lietuvos apeliacinis teismas (The Court of Appeal of Lithuania);

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (The Supreme Administrative Court of Lithuania);

Apygardų teismai (County courts);

Apygardų administraciniai teismai (County administrative courts);

Apylinkių teismai (District courts);

Nacionalinė teismų administracija (National Courts Administration)

Generalinė prokuratūra (The Prosecutor's Office)

Kiti centriniai valstybinio administravimo subjektai (institucijos, įstaigos, tarnybos) (Other Central Public Administration Entities (institutions, establishments, agencies):

— Muitinės kriminalinė tarnyba (Customs Criminal Service);

— Muitinės informacinių sistemų centras (Customs Information Systems Centre);

— Muitinės laboratorija (Customs Laboratory);

— Muitinės mokymo centras (Customs Training Centre).

LUXEMBURG

1. Ministère d'Etat

2. Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration

Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration: Direction de la Défense (Armée)

3. Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural: Administration des Services Techniques de l'Agriculture

4. Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

5. Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

6. Ministère de l'Economie et du Commerce extérieur

7. Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle

Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle: Lycée d'Enseignement Secondaire et d'Enseignement Secondaire Technique

8. Ministère de l'Egalité des chances

9. Ministère de l'Environnement

Ministère de l'Environnement: Administration de l'Environnement

10. Ministère de la Famille et de l'Intégration

Ministère de la Famille et de l'Intégration: Maisons de retraite

11. Ministère des Finances

12. Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative

Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative: Service Central des Imprimés et des Fournitures de l'Etat – Centre des Technologies de l'informatique de l'Etat

13. Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire

Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire: Police Grand-Ducale Luxembourg– Inspection générale de Police

14. Ministère de la Justice

Ministère de la Justice: Etablissements Pénitentiaires

15. Ministère de la Santé

Ministère de la Santé: Centre hospitalier neuropsychiatrique

16. Ministère de la Sécurité sociale

17. Ministère des Transports

18. Ministère du Travail et de l'Emploi

19. Ministère des Travaux publics

Ministère des Travaux publics: Bâtiments Publics – Ponts et Chaussées

UNKARI

Nemzeti Erőforrás Minisztérium (Ministry of National Resources)

Vidékfejlesztési Minisztérium (Ministry of Rural Development)

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (Ministry of National Development)

Honvédelmi Minisztérium (Ministry of Defence)

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (Ministry of Public Administration and Justice)

Nemzetgazdasági Minisztérium (Ministry for National Economy)

Külügyminisztérium (Ministry of Foreign Affairs)

Miniszterelnöki Hivatal (Prime Minister's Office)

Belügyminisztérium, (Ministry of Internal Affairs)

Központi Szolgáltatási Főigazgatóság (Central Services Directorate)

MALTA

1. Uffiċċju tal-Prim Ministru (Office of the Prime Minister)
2. Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (Ministry for the Family and Social Solidarity)
3. Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjieg (Ministry for Education Youth and Employment)
4. Ministeru tal-Finanzi (Ministry of Finance)
5. Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Ministry for Resources and Infrastructure)
6. Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (Ministry for Tourism and Culture)
7. Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (Ministry for Justice and Home Affairs)
8. Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministry for Rural Affairs and the Environment)
9. Ministeru għal Ghawdex (Ministry for Gozo)
10. Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (Ministry of Health, the Elderly and Community Care)
11. Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Ministry of Foreign Affairs)
12. Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Ministry for Investment, Industry and Information Technology)
13. Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (Ministry for Competitiveness and Communications)
14. Ministeru għall-Izvilupp Urban u Toroq (Ministry for Urban Development and Roads)
15. L-Uffiċċju tal-President (Office of the President)
16. Uffiċċju ta' l-iskrivan tal-Kamra tad-Deputati (Office of the Clerk of the House of Representatives)

ALANKOMAAT

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN — (MINISTRY OF GENERAL AFFAIRS)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid — (Advisory Council on Government Policy)
- Rijksvoorlichtingsdienst: — (The Netherlands Government Information Service)

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES — (MINISTRY OF THE INTERIOR)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Centrale Archiefselectiedienst (CAS) — (Central Records Selection Service)
- Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) — (General Intelligence and Security Service)
- Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) — (Personnel Records and Travel Documents Agency)
- Agentschap Korps Landelijke Politiediensten — (National Police Services Agency)

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN — (MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS)

- Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC) — (Directorate-general for Regional Policy and Consular Affairs)
- Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ) — (Directorate-general for Political Affairs)
- Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS) — (Directorate-general for International Cooperation)
- Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES) — (Directorate-general for European Cooperation)
- Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI) — (Centre for the Promotion of Imports from Developing Countries)
- Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS — (Support services falling under the Secretary-general and Deputy Secretary-general)
- Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk) — (the various Foreign Missions)

MINISTERIE VAN DEFENSIE — (MINISTRY OF DEFENCE)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Commando Diensten Centra (CDC) — (Support Command)
- Defensie Telematica Organisatie (DTO) — (Defence Telematics Organisation)
- Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst — (Defence Real Estate Service, Central Directorate)
- De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst — (Defence Real Estate Service, Regional Directorates)
- Defensie Materieel Organisatie (DMO) — (Defence Material Organisation)
- Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie — National Supply Agency of the Defence Material Organisation
- Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie — Logistic Centre of the Defence Material Organisation
- Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie — Maintenance Establishment of the Defence Material Organisation
- Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO) — Defence Pipeline Organisation

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN — (MINISTRY OF ECONOMIC AFFAIRS)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Centraal Planbureau (CPB) — (Netherlands Bureau for Economic Policy Analyses)
- Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE) — (Industrial Property Office)
- SenterNovem — (SenterNovem – Agency for sustainable innovation)
- Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) — (State Supervision of Mines)
- Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) — (Netherlands Competition Authority)
- Economische Voorlichtingsdienst (EVD) — (Netherlands Foreign Trade Agency)
- Agentschap Telecom — (Radiocommunications Agency)
- Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo) — (Professional and innovative procurement, network for contracting authorities)

— Regiebureau Inkoop Rijksoverheid — (Coordination of Central Government Purchasing)

— Octrooicentrum Nederland — (Netherlands Patent Office)

— Consumentenautoriteit — (Consumer Authority)

MINISTERIE VAN FINANCIËN — (MINISTRY OF FINANCE)

— Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)

— Belastingdienst Automatiseringscentrum — (Tax and Custom Computer and Software Centre)

— Belastingdienst — (Tax and Customs Administration)

— de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen — (the various Divisions of the Tax and Customs Administration throughout the Netherlands)

— Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD) — (Fiscal Information and Investigation Service (the Economic Investigation Service included))

— Belastingdienst Opleidingen — (Tax and Customs Training Centre)

— Dienst der Domeinen — (State Property Service)

MINISTERIE VAN JUSTITIE — (MINISTRY OF JUSTICE)

— Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)

— Dienst Justitiële Inrichtingen — (Correctional Institutions Agency)

— Raad voor de Kinderbescherming — (Child Care and Protection Agency)

— Centraal Justitie Incasso Bureau — (Central Fine Collection Agency)

— Openbaar Ministerie — (Public Prosecution Service)

— Immigratie en Naturalisatiedienst — (Immigration and Naturalisation Service)

— Nederlands Forensisch Instituut — (Netherlands Forensic Institute)

— Dienst Terugkeer & Vertrek — (Repatriation and Departure Agency)

MINISTERIE VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit — (MINISTRY OF AGRICULTURE, NATURE AND FOOD QUALITY)

— Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)

— Dienst Regelingen (DR) — (National Service for the Implementation of Regulations (Agency))

— Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD) — (Plant Protection Service (Agency))

— Algemene Inspectiedienst (AID) — (General Inspection Service)

— Dienst Landelijk Gebied (DLG) — (Government Service for Sustainable Rural Development)

— Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) — (Food and Consumer Product Safety Authority)

MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN — (MINISTRY OF EDUCATION, CULTURE AND SCIENCE)

— Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)

— Inspectie van het Onderwijs — (Inspectorate of Education)

— Erfgoedinspectie — (Inspectorate of Heritage)

- Centrale Financiën Instellingen — (Central Funding of Institutions Agency)
- Nationaal Archief — (National Archives)
- Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid — (Advisory Council for Science and Technology Policy)
- Onderwijsraad — (Education Council)
- Raad voor Cultuur — (Council for Culture)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid — (Ministry of Social AFFAIRS AND EMPLOYMENT)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Inspectie Werk en Inkomen — (the Work and Income Inspectorate)
- Agentschap SZW — (SZW Agency)

MINISTERIE VAN VERKEER EN WATERSTAAT — (MINISTRY OF TRANSPORT, PUBLIC WORKS AND WATERMANAGEMENT)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart — (Directorate-general for Transport and Civil Aviation)
- Directoraat-generaal Personenvervoer — Directorate-general for Passenger Transport)
- Directoraat-generaal Water — (Directorate-general of Water Affairs)
- Centrale diensten — (Central Services)
- Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat — (Shared services Organisation Transport and Water management) (new organisation)
- Koninklijke Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI — (Royal Netherlands Meteorological Institute)
- Rijkswaterstaat, Bestuur — (Public Works and Water Management, Board)
- De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat — (Each individual regional service of the Directorate-general of Public Works and Water Management)
- De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat — (Each individual specialist service of the Directorate-general of Public Works and Water Management)
- Adviesdienst Geo-Informatie en ICT — (Advisory Council for Geo-information and ICT)
- Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) — (Advisory Council for Traffic and Transport)
- Bouwdienst — (Service for Construction)
- Corporate Dienst — (Corporate Service)
- Data ICT Dienst — (Service for Data and IT)
- Dienst Verkeer en Scheepvaart — (Service for Traffic and Ship Transport)
- Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW) — (Service for Road and Hydraulic Engineering)
- Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) — (National Institute for Coastal and Marine Management)
- Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) — (National Institute for Sweet Water Management and Water Treatment)
- Waterdienst — (Service for Water)
- Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie — (Inspectorate Transport and Water Management, Main Directorate)

- Port state Control
- Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO) — (Directorate of Development of Supervision of Communication and Research)
- Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht — Management Unit "Air"
- Toezichthouder Beheer Eenheid Water — Management Unit "Water"
- Toezichthouder Beheer Eenheid Land — Management Unit "Land"

MINISTERIE VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER — (MINISTRY FOR HOUSING, SPATIAL PLANNING AND THE ENVIRONMENT)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie — (Directorate General for Housing, Communities and Integration)
- Directoraat-generaal Ruimte — (Directorate General for Spatial Policy)
- Directoraat-generaal Milieubeheer — (Directorate General for Environmental Protection)
- Rijksgebouwendienst — (Government Buildings Agency)
- VROM Inspectie — (Inspectorate)

MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT — (MINISTRY OF HEALTH, WELFARE AND SPORTS)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken — (Inspectorate for Health Protection and Veterinary Public Health)
- Inspectie Gezondheidszorg — (Health Care Inspectorate)
- Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming — (Youth Services and Youth Protection Inspectorate)
- Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) — (National Institute of Public Health and Environment)
- Sociaal en Cultureel Planbureau — (Social and Cultural Planning Office)
- Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen — (Medicines Evaluation Board Agency)

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL — (SECOND CHAMBER OF THE STATES GENERAL)

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL — (FIRST CHAMBER OF THE STATES GENERAL)

RAAD VAN STATE — (COUNCIL OF STATE)

ALGEMENE REKENKAMER — (NETHERLANDS COURT OF AUDIT)

NATIONALE OMBUDSMAN — (NATIONAL OMBUDSMAN)

KANSELARIJ DER NEDERLANDSE ORDEN — (CHANCELLERY OF THE NETHERLANDS ORDER)

KABINET DER KONINGIN — (QUEEN'S CABINET)

RAAD VOOR DE RECHTSPRAAK EN DE RECHTBANKEN — (JUDICIAL MANAGEMENT AND ADVISORY BOARD AND COURTS OF LAW)

ITÄVALTA

A. Nykyään soveltamisalaan kuuluvat yksiköt

1. Bundeskanzleramt (Federal Chancellery)
2. Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten (Federal Ministry for European and International Affairs)
3. Bundesministerium für Finanzen (Federal Ministry of Finance)
4. Bundesministerium für Gesundheit (Federal Ministry of Health)
5. Bundesministerium für Inneres (Federal Ministry of Interior)

6. Bundesministerium für Justiz (Federal Ministry of Justice)
7. Bundesministerium für Landesverteidigung und Sport (Federal Ministry of Defence and Sport)
8. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (Federal Ministry for Agriculture and Forestry, the Environment and Water Management)
9. Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz (Federal Ministry for Employment, Social Affairs and Consumer Protection)
10. Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (Federal Ministry for Education, Art and Culture)
11. Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie (Federal Ministry for Transport, Innovation and Technology)
12. Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend (Federal Ministry for Economic Affairs, Family and Youth)
13. Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung (Federal Ministry for Science and Research)
14. Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen (Federal Office for Calibration and Measurement)
15. Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H (Austrian Research and Test Centre Arsenal Ltd)
16. Bundesanstalt für Verkehr (Federal Institute for Traffic)
17. Bundesbeschaffung G.m.b.H (Federal Procurement Ltd)
18. Bundesrechenzentrum G.m.b.H (Federal Data Processing Centre Ltd)
- B. Kaikki muut valtionhallintoon kuuluvat viranomaiset, mukaan luettuina niiden alueelliset ja paikalliset alaosastot edellyttäen, että ne eivät harjoita teollista tai kaupallista toimintaa.

PUOLA

1. Kancelaria Prezydenta RP (Chancellery of the President)
2. Kancelaria Sejmu RP (Chancellery of the Sejm)
3. Kancelaria Senatu RP (Chancellery of the Senate)
4. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (Chancellery of the Prime Minister)
5. Sąd Najwyższy (Supreme Court)
6. Naczelny Sąd Administracyjny (Supreme Administrative Court)
7. Sądy powszechne - rejonowe, okręgowe i apelacyjne (Common Court of Law - District Court, Regional Court, Appellate Court)
8. Trybunał Konstytucyjny (Constitutional Court)
9. Najwyższa Izba Kontroli (Supreme Chamber of Control)
10. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (Office of the Human Rights Defender)
11. Biuro Rzecznika Praw Dziecka (Office of the Children's Rights Ombudsman)
12. Biuro Ochrony Rządu (Government Protection Bureau)
13. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego (The National Security Office)
14. Centralne Biuro Antykorupcyjne (Central Anticorruption Bureau)
15. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (Ministry of Labour and Social Policy)

16. Ministerstwo Finansów (Ministry of Finance)
17. Ministerstwo Gospodarki (Ministry of Economy)
18. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Ministry of Regional Development)
19. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Ministry of Culture and National Heritage)
20. Ministerstwo Edukacji Narodowej (Ministry of National Education)
21. Ministerstwo Obrony Narodowej (Ministry of National Defence)
22. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Ministry of Agriculture and Rural Development)
23. Ministerstwo Skarbu Państwa (Ministry of the State Treasury)
24. Ministerstwo Sprawiedliwości (Ministry of Justice)
25. Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (Ministry of Transport, Construction and Maritime Economy)
26. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Ministry of Science and Higher Education)
27. Ministerstwo Środowiska (Ministry of Environment)
28. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Ministry of Internal Affairs)
29. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (Ministry of Administration and Digitisation)
30. Ministerstwo Spraw Zagranicznych (Ministry of Foreign Affairs)
31. Ministerstwo Zdrowia (Ministry of Health)
32. Ministerstwo Sportu i Turystyki (Ministry of Sport and Tourism)
33. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (Patent Office of the Republic of Poland)
34. Urząd Regulacji Energetyki (The Energy Regulatory Authority of Poland)
35. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (Office for Military Veterans and Victims of Repression)
36. Urząd Transportu Kolejowego (Office for Railroad Transport)
37. Urząd Dozoru Technicznego (Office of Technical Inspection)
38. Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (The Office for Registration of Medicinal Products, Medical Devices and Biocidal Products)
39. Urząd do Spraw Cudzoziemców (Office for Foreigners)
40. Urząd Zamówień Publicznych (Public Procurement Office)
41. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Office for Competition and Consumer Protection)
42. Urząd Lotnictwa Cywilnego (Civil Aviation Office)
43. Urząd Komunikacji Elektronicznej (Office of Electronic Communication)
44. Wyższy Urząd Górniczy (State Mining Authority)
45. Główny Urząd Miar (Main Office of Measures)
46. Główny Urząd Geodezji i Kartografii (The Main Office of Geodesy and Cartography)

47. Główny Urząd Nadzoru Budowlanego (The General Office of Building Control)
48. Główny Urząd Statystyczny (Main Statistical Office)
49. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (National Broadcasting Council)
50. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (Inspector General for the Protection of Personal Data)
51. Państwowa Komisja Wyborcza (State Election Commission)
52. Państwowa Inspekcja Pracy (National Labour Inspectorate)
53. Rządowe Centrum Legislacji (Government Legislation Centre)
54. Narodowy Fundusz Zdrowia (National Health Fund)
55. Polska Akademia Nauk (Polish Academy of Science)
56. Polskie Centrum Akredytacji (Polish Accreditation Centre)
57. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (Polish Centre for Testing and Certification)
58. Polska Organizacja Turystyczna (Polish National Tourist Office)
59. Polski Komitet Normalizacyjny (Polish Committee for Standardisation)
60. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Social Insurance Institution)
61. Komisja Nadzoru Finansowego (Polish Financial Supervision Authority)
62. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych (Head Office of State Archives)
63. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Agricultural Social Insurance Fund)
64. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (The General Directorate of National Roads and Motorways)
65. Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa (The Main Inspectorate for the Inspection of Plant and Seeds Protection)
66. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (The National Headquarters of the State Fire-Service)
67. Komenda Główna Policji (Polish National Police)
68. Komenda Główna Straży Granicznej (The Chief Border Guards Command)
69. Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (The Main Inspectorate of Commercial Quality of Agri-Food Products)
70. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (The Main Inspectorate for Environment Protection)
71. Główny Inspektorat Transportu Drogowego (Main Inspectorate of Road Transport)
72. Główny Inspektorat Farmaceutyczny (Main Pharmaceutical Inspectorate)
73. Główny Inspektorat Sanitarny (Main Sanitary Inspectorate)
74. Główny Inspektorat Weterynarii (The Main Veterinary Inspectorate)
75. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego (Internal Security Agency)
76. Agencja Wywiadu (Foreign Intelligence Agency)
77. Agencja Mienia Wojskowego (Agency for Military Property)
78. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa (Military Real Estate Agency)

79. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture)
80. Agencja Rynku Rolnego (Agriculture Market Agency)
81. Agencja Nieruchomości Rolnych (Agricultural Property Agency)
82. Państwowa Agencja Atomistyki (National Atomic Energy Agency)
83. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (Polish Air Navigation Services Agency)
84. Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (State Agency for Prevention of Alcohol Related Problems)
85. Agencja Rezerw Materiałowych (The Material Reserves Agency)
86. Narodowy Bank Polski (National Bank of Poland)
87. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (The National Fund for Environmental Protection and Water Management)
88. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (National Disabled Persons Rehabilitation Fund)
89. Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu (National Remembrance Institute - Commission for Prosecution of Crimes Against the Polish Nation)
90. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (The Committee of Protection of Memory of Combat and Martyrdom)
91. Służba Celna Rzeczypospolitej Polskiej (Customs Service of the Republic of Poland)
92. Państwowe Gospodarstwo Leśne "Lasy Państwowe" (State Forest Enterprise "Lasy Państwowe")
93. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (Polish Agency for Enterprise Development)
94. Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda (Public Autonomous Health Care Management Units established by minister, central government unit or voivoda).

PORTUGALI

1. Presidência do Conselho de Ministros (Presidency of the Council of Ministers)
2. Ministério das Finanças (Ministry of Finance)
3. Ministério da Defesa Nacional (Ministry of Defence)
4. Ministério dos Negócios Estrangeiros e das Comunidades Portuguesas (Ministry of Foreign Affairs and Portuguese Communities)
5. Ministério da Administração Interna (Ministry of Internal Affairs)
6. Ministério da Justiça (Ministry of Justice)
7. Ministério da Economia (Ministry of Economy)
8. Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas (Ministry of Agriculture, Rural Development and Fishing)
9. Ministério da Educação (Ministry of Education)
10. Ministério da Ciência e do Ensino Superior (Ministry of Science and University Education)
11. Ministério da Cultura (Ministry of Culture)

12. Ministério da Saúde (Ministry of Health)
13. Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social (Ministry of Labour and Social Solidarity)
14. Ministério das Obras Públicas, Transportes e Habitação (Ministry of Public Works, Transports and Housing)
15. Ministério das Cidades, Ordenamento do Território e Ambiente (Ministry of Cities, Land Management and Environment)
16. Ministério para a Qualificação e o Emprego (Ministry for Qualification and Employment)
17. Presidência da República (Presidency of the Republic)
18. Tribunal Constitucional (Constitutional Court)
19. Tribunal de Contas (Court of Auditors)
20. Provedoria de Justiça (Ombudsman)

ROMANIA

Administrația Prezidențială (Presidential Administration)

Senatul României (Romanian senaatti)

Camera Deputaților (Chamber of Deputies)

Inalta Curte de Casație și Justiție (Supreme Court)

Curtea Constituțională (Constitutional Court)

Consiliul Legislativ (Legislative Council)

Curtea de Conturi (Court of Accounts)

Consiliul Superior al Magistraturii (Superior Council of Magistracy)

Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație și Justiție (Prosecutor's Office Attached to the Supreme Court)

Secretariatul General al Guvernului (General Secretariat of the Government)

Cancelaria primului ministru (Chancellery of the Prime Minister)

Ministerul Afacerilor Externe (Ministry of Foreign Affairs)

Ministerul Economiei și Finanțelor (Ministry of Economy and Finance)

Ministerul Justiției (Ministry of Justice)

Ministerul Apărării (Ministry of Defense)

Ministerul Internelor și Reformei Administrative (Ministry of Interior and Administration Reform)

Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Sanse (Ministry of Labor and Equal Opportunities)

Ministerul pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale (Ministry for Small and Medium Sized Enterprises, Trade, Tourism and Liberal Professions)

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (Ministry of Agricultural and Rural Development)

Ministerul Transporturilor (Ministry of Transport)

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței (Ministry of Development, Public, Works and Housing)

Ministerul Educației Cercetării și Tineretului (Ministry of Education, Research and Youth)

Ministerul Sănătății Publice (Ministry of Public Health)

Ministerul Culturii și Cultelor (Ministry of Culture and Religious Affairs)

Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației (Ministry of Communications and Information Technology)

Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (Ministry of Environment and Sustainable Development)

Serviciul Român de Informații (Romanian Intelligence Service)

Serviciul Român de Informații Externe (Romanian Foreign Intelligence Service)

Serviciul de Protecție și Pază (Protection and Guard Service)

Serviciul de Telecomunicații Speciale (Special Telecommunication Service)

Consiliul Național al Audiovizualului (The National Audiovisual Council)

Consiliul Concurenței (CC) (Competition Council)

Direcția Națională Anticorupție (National Anti-corruption Department)

Inspectoratul General de Poliție (General Inspectorate of Police)

Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (National Authority for Regulation and Monitoring Public Procurement)

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (National Council for Solving the Contests)

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) (National Authority for Regulating Community Services Public Utilities)

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (Sanitary Veterinary and Food Safety National Authority)

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (National Authority for Consumer Protection)

Autoritatea Navală Română (Romanian Naval Authority)

Autoritatea Feroviară Română (Romanian Railway Authority)

Autoritatea Rutieră Română (Romanian Road Authority)

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului-și Adopție (National Authority for the Protection of Child Rights and Adoption)

Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap (National Authority for Disabled Persons)

Autoritatea Națională pentru Tineret (National Authority for Youth)

Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică (National Authority for Scientific Research)

Autoritatea Națională pentru Comunicații (National Authority for Communications)

Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale (National Authority for Informational Society Services)

Autoritatea Electorală Permanentă (Permanent Electoral Authority)

Agenția pentru Strategii Guvernamentale (Agency for Governmental Strategies)

Agenția Națională a Medicamentului (National Medicines Agency)

Agenția Națională pentru Sport (National Agency for Sports)

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (National Agency for Employment)

Agencia Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (National Authority for Electrical Energy Regulation)

Agencia Română pentru Conservarea Energiei (Romanian Agency for Power Conservation)

Agencia Națională pentru Resurse Minerale (National Agency for Mineral Resources)

Agencia Română pentru Investiții Străine (Romanian Agency for Foreign Investment)

Agencia Națională a Funcționarilor Publici (National Agency of Public Civil Servants)

Agencia Națională de Administrare Fiscală (National Agency of Fiscal Administration)

Agencia de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială (Agency For Offsetting Special Technique Procurements)

Agencia Națională Anti-doping (National Anti-Doping Agency)

Agencia Nucleară (Nuclear Agency)

Agencia Națională pentru Protecția Familiei (National Agency for Family Protection)

Agencia Națională pentru Egalitatea de Sanse între Bărbați și Femei (National Authority for Equality of Chances between Men and Women)

Agencia Națională pentru Protecția Mediului (National Agency for Environmental Protection)

Agencia națională Antidrog (National Anti-drugs Agency)

SLOVENIA

1. Predsednik Republike Slovenije (President of the Republic of Slovenia)
2. Državni zbor (The National Assembly)
3. Državni svet (The National Council)
4. Varuh človekovih pravic (The Ombudsman)
5. Ustavno sodišče (The Constitutional Court)
6. Računsko sodišče (The Court of Audits)
7. Državna revizijska komisija (The National Review Commission)
8. Slovenska akademija znanosti in umetnosti (The Slovenian Academy of Science and Art)
9. Vladne službe (The Government Services)
10. Ministrstvo za finance (Ministry of Finance)
11. Ministrstvo za notranje zadeve (Ministry of Internal Affairs)
12. Ministrstvo za zunanje zadeve (Ministry of Foreign Affairs)
13. Ministrstvo za obrambo (Ministry of Defence)
14. Ministrstvo za pravosodje (Ministry of Justice)
15. Ministrstvo za gospodarstvo (Ministry of the Economy)
16. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Ministry of Agriculture, Forestry and Food)
17. Ministrstvo za promet (Ministry of Transport)

18. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo (Ministry of Environment, Spatial Planning and Energy)
19. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (Ministry of Labour, Family and Social Affairs)
20. Ministrstvo za zdravje (Ministry of Health)
21. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnogijo (Ministry of Higher Education, Science and Technology)
22. Ministrstvo za kulturo (Ministry of Culture)
23. Ministerstvo za javno upravo (Ministry of Public Administration)
24. Vrhovno sodišče Republike Slovenije (The Supreme Court of the Republic of Slovenia)
25. Višja sodišča (Higher Courts)
26. Okrožna sodišča (District Courts)
27. Okrajna sodišča (County Courts)
28. Vrhovno tožilstvo Republike Slovenije (The Supreme Prosecutor of the Republic of Slovenia)
29. Okrožna državna tožilstva (Districts' State Prosecutors)
30. Družbeni pravobranilec Republike Slovenije (Social Attorney of the Republic of Slovenia)
31. Državno pravobranilstvo Republike Slovenije (National Attorney of the Republic of Slovenia)
32. Upravno sodišče Republike Slovenije (Administrative Court of the Republic of Slovenia)
33. Senat za prekrške Republike Slovenije (Senat of Minor Offenses of the Republic of Slovenia)
34. Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani (Higher Labour and Social Court)
35. Delovna in sodišča (Labour Courts)
36. Upravne note (Local Administrative Units)

SLOVAKIA

Hallituksen ja valtionhallintoon kuuluvien viranomaisten toiminnan rakenteesta annetussa säädöksessä nro 575/2001 (lakikokoelma) tarkoitetut ministeriöt ja muut valtionhallintoon kuuluvat viranomaiset, sellaisessa muodossa kuin ne esitetään myöhemmissä tarkistuksissa:

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (Ministry of Economy of the Slovak Republic)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky (Ministry of Finance of the Slovak Republic)

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (Ministry of Transport, Construction and Regional Development of the Slovak Republic)

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (Ministry of Agriculture and Rural Development of the Slovak Republic)

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (Ministry of Interior of the Slovak Republic)

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (Ministry of Defence of the Slovak Republic)

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (Ministry of Justice of the Slovak Republic)

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky (Ministry of Foreign Affairs of the Slovak Republic)

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (Ministry of Labour, Social Affairs and Family of the Slovak Republic)

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (Ministry of Environment of the Slovak Republic)

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (Ministry of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic)

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (Ministry of Culture of the Slovak Republic)

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (Ministry of Health Service of the Slovak Republic)

Úrad vlády Slovenskej republiky (The Government Office of the Slovak Republic)

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (Antimonopoly Office of the Slovak Republic)

Štatistický úrad Slovenskej republiky (Statistical Office of the Slovak Republic)

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (The Office of Land Surveyor, Cartography and Cadastre of the Slovak Republic)

Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky (Nuclear Regulatory Authority of the Slovak Republic)

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Slovak Office of Standards, Metrology and Testing)

Úrad pre verejné obstarávanie (The Office for Public Procurement)

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (Industrial Property Office of the Slovak Republic)

Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (The Administration of State Material Reserves of the Slovak Republic)

Národný bezpečnostný úrad (National Security Authority)

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky (The Office of the President of the Slovak Republic)

Národná rada Slovenskej republiky (National Council of the Slovak Republic)

Ústavný súd Slovenskej republiky (Constitutional Court of the Slovak Republic)

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Supreme Court of the Slovak Republic)

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (Public Prosecution of the Slovak Republic)

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (Supreme Audit Office of the Slovak Republic)

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (Telecommunications Office of the Slovak Republic)

Poštový úrad (Postal Regulatory Office)

Úrad na ochranu osobných údajov (Office for Personal Data Protection)

Kancelária verejného ochrancu práv (Ombudsman's Office)

Úrad pre finančný trh (Office for the Finance Market)

SUOMI

OIKEUSKANSLERINVIRASTO – JUSTITIEKANSLERSÄMBETET (OFFICE OF THE CHANCELLOR OF JUSTICE)

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ – KOMMUNIKATIONSMINISTERIET
(MINISTRY OF TRANSPORT AND COMMUNICATIONS)

Viestintävirasto – Kommunikationsverket (Finnish Communications Regulatory Authority)

Ajoneuvohallintokeskus AKE – Fordonsförvaltningscentralen AKE (Finnish Vehicle Administration)**

Ilmailuhallinto – Luftfartsförvaltningen (Finnish Civil Aviation Authority)

Ilmatieteen laitos – Meteorologiska institutet (Finnish Meteorological Institute)

Merenkulkulaitos – Sjöfartsverket (The Finnish Maritime Administration)

Merentutkimuslaitos – Havsforskningsinstitutet (Finnish Institute of Marine Research)

Ratahallintokeskus RHK – Banförvaltningscentralen RHK (Rail Administration)

Rautatievirasto – Järnvägsverket (Finnish Railway Agency)

Tiehallinto – Vägförvaltningen (Road Administration)

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ – JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET
(MINISTRY OF AGRICULTURE AND FORESTRY)

Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket (Finnish Food Safety Authority)

Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket (National Land Survey of Finland)

Maaseutuvirasto – Landsbygdsverket (The Countryside Agency)

OIKEUSMINISTERIÖ – JUSTITIEMINISTERIET (MINISTRY OF JUSTICE)

Tietosuojavaltuutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå (Office of the Data Protection Ombudsman)

Tuomioistuimet – domstolar (Courts of Law)

Korkein oikeus – Högsta domstolen (Supreme Court)

Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen (Supreme Administrative Court)

Hovioikeudet – hovrätter (Courts of Appeal)

Käräjäoikeudet – tingsrätter (District Courts)

Hallinto-oikeudet – förvaltningsdomstolar (Administrative Courts)

Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen (Market Court)

Työtuomioistuin – Arbetsdomstolen (Labour Court)

Vakuutus-oikeus – Försäkringsdomstolen (Insurance Court)

Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden (Consumer Complaint Board)

Vankeinhoitolaitos – Fängvårdsväsendet (Prison Service)

HEUNI – Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti – HEUNI – Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna (the European Institute for Crime Prevention and Control)

Konkurssiasiamiehen toimisto – Konkursombudsmannens byrå (Office of Bankruptcy Ombudsman)**

Oikeushallinnon palvelukeskus – Justitieförvaltningens servicecentral (Legal Management Service)**

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus – Justitieförvaltningens datateknikcentral (Legal Administrative Computing Center)

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) – Rättspolitiska forskningsinstitutet (Legal Policy Institute)

Oikeusrekisterikeskus – Rättsregistercentralen (Legal Register Centre)

Onnettomuustutkintakeskus – Centralen för undersökning av olyckor (Accident Investigation Board)

Rikosseuraamusvirasto – Brottsförhållningsverket (Criminal sanctions Agency)

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus – Brottsförhållningsområdets utbildningscentral (Training Institute for Prison and Probation Services)

Rikksentorjuntaneuvosto Rådet för brottsförebyggande (National Council for Crime Prevention)

Saamelaiskäräjät – Sametinget (The Saami Parliament)

Valtakunnansyyttäjänvirasto – Riksåklagarämbetet (the Office of the Prosecutor General)

OPETUSMINISTERIÖ – UNDERVISNINGSMINISTERIET (MINISTRY OF EDUCATION)

Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen (National Board of Education)

Valtion elokuvataarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå (Finnish Board of Film Classification)

PUOLUSTUSMINISTERIÖ – FÖRSVARSMINISTERIET (MINISTRY OF DEFENCE)

Puolustusvoimat – Försvarsmakten (Finnish Defence Forces)

SISÄASIAINMINISTERIÖ – INRIKESMINISTERIET (MINISTRY OF THE INTERIOR)

Keskusrikospoliisi – Centralkriminalpolisen (Central Criminal Police)

Liikkuva poliisi – Rörliga polisen (National Traffic Police)

Rajavartiolaitos – Gränsbevakningsväsendet (Frontier Guard)

Suojelupoliisi – Skyddspolisen (Police protection)

Poliisiammattikorkeakoulu – Polisyrkeshögskolan (Police College)

Poliisin tekniikkakeskus – Polisens teknikcentral (Police Technical Centre)

Pelastusopisto – Räddningsverket (Emergency Services)

Hätäkeskuslaitos – Nödcentralverket (Emergency Response Centre)

Maahanmuuttovirasto – Migrationsverket (Immigration Authority)

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus – Inrikesförvaltningens servicecentral (Interior Management Service)

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos – Polisrättningen i Helsingfors (Helsinki Police Department)

Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande (Reception centres for Asylum Seekers)

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ – SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET (MINISTRY OF SOCIAL AFFAIRS AND HEALTH)

Työttömyysturvalautakunta – Besvärnämnden för utkomstskyddsärenden (Unemployment Appeal Board)

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärnämnden för socialtrygghet (Appeal Tribunal)

Lääkelaitos – Läkemedelsverket (National Agency for Medicines)

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården (National Authority for Medicolegal Affairs)

Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen (Finnish Centre for Radiation and Nuclear Safety)

Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet (National Public Health Institute)

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO – Utvecklingscentralen för läkemedelsbehandling (Centre for Pharmacotherapy Development ROHTO)

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus – Social- och hälsovårdens produktill-synscentral (the National Product Control Agency's SSTV)

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes – Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes (Health and Social Care Research and Development Center STAKES)

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ – ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET

(MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY)

Kuluttajavirasto – Konsumentverket (Finnish Consumer Agency)

Kilpailuvirasto – Konkurrentverket (Finnish Competition Authority)

Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen (National Board of Patents and Registration)

Valtakunnansovittelijain toimisto – Riksförlikningsmännens byrå (National Conciliators' Office)

Työneuvosto – Arbetsrådet (Labour Council)

Energiamarkkinavirasto – Energimarknadsverket (Energy Market Authority)

Geologian tutkimuskeskus – Geologiska forskningscentralen (Geological Survey of Finland)

Huoltovarmuuskeskus – Försörjningsberedskapscentralen (The National Emergency Supply Agency)

Kuluttajatutkimuskeskus – Konsumentforskningscentralen (National Consumer Research Center)

Matkailun edistämiskeskus (MEK) – Centralen för turistfrämjande (Finnish Tourist Board)

Mittatekniikan keskus (MIKES) – Mätteknikcentralen (Centre for Metrology and Accrediation)

Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus – Tekes - utvecklingscentralen för teknologi och innovationer (Finnish Funding Agency for Technology and Innovation)

Turvatekniikan keskus (TUKES) – Säkerhetsteknikcentralen (Safety Technology Authority)

Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) – Statens tekniska forskningscentral (VTT Technical Research Centre of Finland)

Syrjintälautakunta – Nationella diskrimineringsnämnden (Discrimination Tribunal)

Vähemmistövaltuutetun toimisto – Minoritetsombudsmannens byrå (Office of the Ombudsman for Minorities)

ULKOASIAINMINISTERIÖ – UTRIKESMINISTERIET (MINISTRY FOR FOREIGN AFFAIRS)

VALTIONEUVOSTON KANSLIA – STATSRÅDETS KANSLI (PRIME MINISTER'S OFFICE)

VALTIOVARAINMINISTERIÖ – FINANSMINISTERIET (MINISTRY OF FINANCE)

Valtiokonttori – Statskontoret (State Treasury)

Verohallinto – Skatteförvaltningen (Tax Administration)

Tullilaitos – Tullverket (Customs)

Tilastokeskus – Statistikcentralen (Statistics Finland)

Valtiontaloudellinen tutkimuskeskus – Statens ekonomiska forskningscentral (Government Institute for Economic Research)

Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen (Population Register Centre)

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ – MILJÖMINISTERIET (MINISTRY OF ENVIRONMENT)

Suomen ympäristökeskus - Finlands miljöcentral (Finnish Environment Institute)

Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus – Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (The Housing Finance and Development Centre of Finland)

VALTIONTALLOUDEN TARKASTUSVIRASTO – STATENS REVISIONSVERK (NATIONAL AUDIT OFFICE)

RUOTSI

Royal Academy of Fine Arts	Akademien för de fria konsterna
National Board for Consumer Complaints	Allmänna reklamationsnämnden
Labour Court	Arbetsdomstolen
Swedish Employment Services	Arbetsförmedlingen
National Agency for Government Employers	Arbetsgivarverk, statens
National Institute for Working Life	Arbetslivsinstitutet
Swedish Work Environment Authority	Arbetsmiljöverket
Swedish Inheritance Fund Commission	Arvsfondsdelegationen
Museum of Architecture	Arkitekturmuseet
National Archive of Recorded Sound and Moving Images	Ljud och bildarkiv, statens
The Office of the Childrens' Ombudsman	Barnombudsmannen
Swedish Council on Technology Assessment in Health Care	Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens
Royal Library	Kungliga biblioteket
National Board of Film Censors	Biografbyrå, statens
Dictionary of Swedish Biography	Biografiskt lexikon, svenskt
Swedish Accounting Standards Board	Bokföringsnämnden
Swedish Companies Registration Office	Bolagsverket
National Housing Credit Guarantee Board	Bostadskreditnämnd, statens (BKN)
National Housing Board	Boverket
National Council for Crime Prevention	Brottsförebyggande rådet

Criminal Victim Compensation and Support Authority	Brottsoffermyndigheten
National Board of Student Aid	Centrala studiestödsnämnden
Data Inspection Board	Datainspektionen
Ministries (Government Departments)	Departementen
National Courts Administration	Domstolsverket
National Electrical Safety Board	Elsäkerhetsverket
Swedish Energy Markets Inspectorate	Energimarknadsinspektionen
Export Credits Guarantee Board	Exportkreditnämnden
Swedish Fiscal Policy Council	Finanspolitiska rådet
Financial Supervisory Authority	Finansinspektionen
National Board of Fisheries	Fiskeriverket
National Institute of Public Health	Folkhälsoinstitut, statens
Swedish Research Council for Environment	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas
National Fortifications Administration	Fortifikationsverket
National Mediation Office	Medlingsinstitutet
Defence Material Administration	Försvarets materielverk
National Defence Radio Institute	Försvarets radioanstalt
Swedish Museums of Military History	Försvarshistoriska museer, statens
National Defence College	Försvarshögskolan
The Swedish Armed Forces	Försvarmakten
Social Insurance Office	Försäkringskassan
Geological Survey of Sweden	Geologiska undersökning, Sveriges

Geotechnical Institute	Geotekniska institut, statens
The National Rural Development Agency	Glesbygdsverket
Graphic Institute and the Graduate School of Communications	Grafiska institutet och institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning
The Swedish Broadcasting Commission	Granskningsnämnden för radio och TV
Swedish Government Seamen's Service	Handelsflottans kultur- och fritidsråd
Ombudsman for the Disabled	Handikappombudsmannen
Board of Accident Investigation	Haverikommission, statens
Courts of Appeal (6)	Hovrätterna (6)
Regional Rent and Tenancies Tribunals (12)	Hyses- och arendenämnder (12)
Committee on Medical Responsibility	Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd
National Agency for Higher Education	Högskoleverket
Supreme Court	Högsta domstolen
National Institute for Psycho-Social Factors and Health	Institut för psykosocial miljömedicin, statens
National Institute for Regional Studies	Institut för tillväxtpolitiska studier
Swedish Institute of Space Physics	Institutet för rymdfysik
International Programme Office for Education and Training	Internationella programkontoret för utbildningsområdet
Swedish Migration Board	Migrationsverket
Swedish Board of Agriculture	Jordbruksverk, statens
Office of the Chancellor of Justice	Justitiekanslern
Office of the Equal Opportunities Ombudsman	Jämställdhetsombudsmannen
National Judicial Board of Public Lands and Funds	Kammarkollegiet
Administrative Courts of Appeal (4)	Kammarrätterna (4)

National Chemicals Inspectorate	Kemikalieinspektionen
National Board of Trade	Kommerskollegium
Swedish Agency for Innovation Systems	Verket för innovationssystem (VINNOVA)
National Institute of Economic Research	Konjunkturinstitutet
Swedish Competition Authority	Konkurrensverket
College of Arts, Crafts and Design	Konstfack
College of Fine Arts	Konsthögskolan
National Museum of Fine Arts	Nationalmuseum
Arts Grants Committee	Konstnärsnämnden
National Art Council	Konstråd, statens
National Board for Consumer Policies	Konsumentverket
National Laboratory of Forensic Science	Kriminaltekniska laboratorium, statens
Prison and Probation Service	Kriminalvården
National Paroles Board	Kriminalvårdsnämnden
Swedish Enforcement Authority	Kronofogdemyndigheten
National Council for Cultural Affairs	Kulturråd, statens
Swedish Coast Guard	Kustbevakningen
National Land Survey	Lantmäteriverket
Royal Armoury	Livruskammaren/Skoklosters slott/Hallwylska museet
National Food Administration	Livsmedelsverk, statens
The National Gaming Board	Lotteriinspektionen
Medical Products Agency	Läkemedelsverket

County Administrative Courts (24)	Länsrätterna (24)
County Administrative Boards (24)	Länsstyrelserna (24)
Market Court	Marknadsdomstolen
Swedish Meteorological and Hydrological Institute	Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges
Modern Museum	Moderna museet
Swedish National Collections of Music	Musiksamlingar, statens
Swedish Agency for Disability Policy Coordination	Myndigheten för handikappolitisk samordning
Swedish Agency for Networks and Cooperation in Higher Education	Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning
Commission for state grants to religious communities	Nämnden för statligt stöd till trossamfun
Museum of Natural History	Naturhistoriska riksmuseet
National Environmental Protection Agency	Naturvårdsverket
Scandinavian Institute of African Studies	Nordiska Afrikainstitutet
Nordic School of Public Health	Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap
Recorders Committee	Notarienämnden
Swedish National Board for Intra Country Adoptions	Myndigheten för internationella adoptionsfrågor
Swedish Agency for Economic and Regional Growth	Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Office of the Ethnic Discrimination Ombudsman	Ombudsmannen mot etnisk diskriminering
Court of Patent Appeals	Patentbesvärsrätten
Patents and Registration Office	Patent- och registreringsverket
Swedish Population Address Register Board	Personadressregisternämnd statens, SPAR-nämnden
Swedish Polar Research Secretariat	Polarforskningssekretariatet

Press Subsidies Council	Presstödsnämnden
The Council of the European Social Fund in Sweden	Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
The Swedish Radio and TV Authority	Radio- och TV-verket
Government Offices	Regeringskansliet
Supreme Administrative Court	Regeringsrätten
Central Board of National Antiquities	Riksantikvarieämbetet
National Archives	Riksarkivet
Bank of Sweden	Riksbanken
Parliamentary Administrative Office	Riksdagsförvaltningen
The Parliamentary Ombudsmen	Riksdagens ombudsmän, JO
The Parliamentary Auditors	Riksdagens revisorer
National Debt Office	Riksgäldskontoret
National Police Board	Rikspolisstyrelsen
National Audit Bureau	Riksrevisionen
Travelling Exhibitions Service	Riksutställningar, Stiftelsen
National Space Board	Rymdstyrelsen
Swedish Council for Working Life and Social Research	Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap
National Rescue Services Board	Räddningsverk, statens
Regional Legal-aid Authority	Rättshjälpsmyndigheten
National Board of Forensic Medicine	Rättsmedicinalverket
Sami (Lapp) School Board	Sameskolstyrelsen
Sami (Lapp) Schools	Sameskolor

National Maritime Administration	Sjöfartsverket
National Maritime Museums	Maritima museer, statens
Swedish Commission on Security and Integrity Protection	Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden
Swedish Tax Agency	Skatteverket
National Board of Forestry	Skogsstyrelsen
National Agency for Education	Skolverk, statens
Swedish Institute for Infectious Disease Control	Smittskyddsinstitutet
National Board of Health and Welfare	Socialstyrelsen
National Inspectorate of Explosives and Flammables	Sprängämnesinspektionen
National Government Employee and Pensions Board	Statens pensionsverk
Statistics Sweden	Statistiska centralbyrån
Agency for Administrative Development	Statskontoret
Swedish Radiation Safety Authority	Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish International Development Cooperation Authority	Styrelsen för internationellt utvecklings- samarbete, SIDA
National Board of Psychological Defence and Conformity Assessment	Styrelsen för psykologiskt försvar
Swedish Board for Accreditation	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
Swedish Institute	Svenska Institutet, stiftelsen
Library of Talking Books and Braille Publications	Talboks- och punktskriftsbiblioteket
District and City Courts (97)	Tingsrätterna (97)
Judges Nomination Proposal Committee	Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet
Armed Forces' Enrolment Board	Totalförsvarets pliktverk
Swedish Defence Research Agency	Totalförsvarets forskningsinstitut

Swedish Board of Customs	Tullverket
Swedish Tourist Authority	Turistdelegationen
The National Board of Youth Affairs	Ungdomsstyrelsen
Universities and University Colleges	Universitet och högskolor
Aliens Appeals Board	Utlänningsnämnden
National Seed Testing and Certification Institute	Utsädeskontroll, statens
Swedish National Road Administration	Vägverket
National Water Supply and Sewage Tribunal	Vatten- och avloppsnämnd, statens
National Agency for Higher Education	Verket för högskoleservice (VHS)
Swedish Agency for Economic and Regional Development	Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Swedish Research Council	Vetenskapsrådet
National Veterinary Institute	Veterinärmedicinska anstalt, statens
Swedish National Road and Transport Research Institute	Väg- och transportforskningsinstitut, statens
National Plant Variety Board	Växsortnämnd, statens
Swedish Prosecution Authority	Åklagarmyndigheten
Swedish Emergency Management Agency	Krisberedskapsmyndigheten
Board of Appeals of the Manna Mission	Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

Cabinet Office

Office of the Parliamentary Counsel

Central Office of Information

Charity Commission

Crown Estate Commissioners (Vote Expenditure Only)

Crown Prosecution Service

Department for business, enterprise and regulatory reform

Competition Commission

Gas and Electricity Consumers' Council

Office of Manpower Economics

Department for Children, Schools and Families

Department of Communities and Local Government

Rent Assessment Panels

Department for Culture, Media and Sport

British Library

British Museum

Commission for Architecture and the Built Environment

The Gambling Commission

Historic Buildings and Monuments Commission for England (English Heritage)

Imperial War Museum

Museums, Libraries and Archives Council

National Gallery

National Maritime Museum

National Portrait Gallery

Natural History Museum

Science Museum

Tate Gallery

Victoria and Albert Museum

Wallace Collection

Department for Environment, Food and Rural Affairs

Agricultural Dwelling House Advisory Committees

Agricultural Land Tribunals

Agricultural Wages Board and Committees

Cattle Breeding Centre

Countryside Agency

Plant Variety Rights Office

Royal Botanic Gardens, Kew

Royal Commission on Environmental Pollution

Department of Health

Dental Practice Board

National Health Service Strategic Health Authorities

NHS Trusts

Prescription Pricing Authority

Department for Innovation, Universities and Skills

Higher Education Funding Council for England

National Weights and Measures Laboratory

Patent Office

Department for International Development

Department of the Procurator General and Treasury Solicitor

Legal Secretariat to the Law Officers

Department for Transport

Maritime and Coastguard Agency

Department for Work and Pensions

Disability Living Allowance Advisory Board

Independent Tribunal Service

Medical Boards and Examining Medical Officers (War Pensions)

Occupational Pensions Regulatory Authority

Regional Medical Service

Social Security Advisory Committee

Export Credits Guarantee Department

Foreign & Commonwealth Office

Wilton Park Conference Centre

Government Actuary's Department

Government Communications Headquarters

Home Office

HM Inspectorate of Constabulary

House of Commons

House of Lords

Ministry of Defence

Defence Equipment & Support

Meteorological Office

Ministry of Justice

Boundary Commission for England

Combined Tax Tribunal

Council on Tribunals

Court of Appeal - Criminal

Employment Appeals Tribunal

Employment Tribunals

HMCS Regions, Crown, County and Combined Courts (England and Wales)

Immigration Appellate Authorities

Immigration Adjudicators

Immigration Appeals Tribunal

Lands Tribunal

Law Commission

Legal Aid Fund (England and Wales)

Office of the Social Security Commissioners

Parole Board and Local Review Committees

Pensions Appeal Tribunals

Public Trust Office

Supreme Court Group (England and Wales)

Transport Tribunal

The National Archives

National Audit Office

National Savings and Investments

National School of Government

Northern Ireland Assembly Commission

Northern Ireland Court Service

Coroners Courts

County Courts

Court of Appeal and High Court of Justice in Northern Ireland

Crown Court

Enforcement of Judgements Office

Legal Aid Fund

Magistrates' Courts

Pensions Appeals Tribunals

Northern Ireland, Department for Employment and Learning

Northern Ireland, Department for Regional Development

Northern Ireland, Department for Social Development

Northern Ireland, Department of Agriculture and Rural Development

Northern Ireland, Department of Culture, Arts and Leisure

Northern Ireland, Department of Education

Northern Ireland, Department of Enterprise, Trade and Investment

Northern Ireland, Department of the Environment

Northern Ireland, Department of Finance and Personnel

Northern Ireland, Department of Health, Social Services and Public Safety

Northern Ireland, Office of the First Minister and Deputy First Minister

Northern Ireland Office

Crown Solicitor's Office

Department of the Director of Public Prosecutions for Northern Ireland

Forensic Science Laboratory of Northern Ireland

Office of the Chief Electoral Officer for Northern Ireland

Police Service of Northern Ireland

Probation Board for Northern Ireland

State Pathologist Service

Office of Fair Trading

Office for National Statistics

National Health Service Central Register

Office of the Parliamentary Commissioner for Administration and Health Service Commissioners

Paymaster General's Office

Postal Business of the Post Office

Privy Council Office

Public Record Office

HM Revenue and Customs

The Revenue and Customs Prosecutions Office

Royal Hospital, Chelsea

Royal Mint

Rural Payments Agency

Scotland, Auditor-General

Scotland, Crown Office and Procurator Fiscal Service

Scotland, General Register Office

Scotland, Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer

Scotland, Registers of Scotland

The Scotland Office

The Scottish Ministers

Architecture and Design Scotland

Crofters Commission

Deer Commission for Scotland

Lands Tribunal for Scotland

National Galleries of Scotland

National Library of Scotland

National Museums of Scotland

Royal Botanic Garden, Edinburgh

Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland

Scottish Further and Higher Education Funding Council

Scottish Law Commission

Community Health Partnerships

Special Health Boards

Health Boards

The Office of the Accountant of Court

High Court of Justiciary

Court of Session

HM Inspectorate of Constabulary

Parole Board for Scotland

Pensions Appeal Tribunals

Scottish Land Court

Sheriff Courts

Scottish Police Services Authority

Office of the Social Security Commissioners

The Private Rented Housing Panel and Private Rented Housing Committees

Keeper of the Records of Scotland

The Scottish Parliamentary Body Corporate

HM Treasury

Office of Government Commerce

United Kingdom Debt Management Office

The Wales Office (Office of the Secretary of State for Wales)

The Welsh Ministers

Higher Education Funding Council for Wales

Local Government Boundary Commission for Wales

The Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales

Valuation Tribunals (Wales)

Welsh National Health Service Trusts and Local Health Boards

Welsh Rent Assessment Panels

Liitteen 9-A 2 osaa koskevat huomautukset:

1. "EU:n jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset" käsittää myös minkä tahansa EU:n jäsenvaltion hankintaviranomaisen alaisuudessa olevan yksikön edellyttäen, että kyseinen yksikkö ei ole erillinen oikeushenkilö.
2. Puolustus- ja turvallisuusalan hankintayksiköiden hankinnan osalta sopimuksen piiriin kuuluvat vain liitteeseen 9-D liitetyn luettelon sisältämät muut kuin arkaluonteiset ja sotilaalliset materiaalit.

LIITE 9-B

VALTIONHALLINTOON VÄLILLISESTI KUULUVAT YKSIKÖT, JOTKA TEKEVÄT HANKINTOJA TÄMÄN SOPIMUKSEN MÄÄRÄYSTEN MUKAISESTI

1 OSA

SINGAPOREN SITOUMUKSET

Ei sovelleta Singaporessa (Singaporessa ei ole valtionhallintoon välillisesti kuuluvia yksiköjä).

2 OSA

UNIONIN SITOUMUKSET

Tavarat (liitteen 9-D mukaisesti)	Kynnysarvo: 200 000 erityisnosto-oikeutta
Palvelut (liitteen 9-E mukaisesti)	Kynnysarvo: 200 000 erityisnosto-oikeutta
Rakentaminen (liitteen 9-F mukaisesti)	Kynnysarvo: 5 000 000 erityisnosto-oikeutta

1. Kaikki alueelliset tai paikalliset hankintaviranomaiset

Kaikki asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 määritellyt hallinnollisten yksikköjen hankintaviranomaiset. ⁽¹⁾

Sovellettaessa yhdeksättä lukua (Julkiset hankinnat) ja tätä liitettä:

- ”alueellisilla hankintaviranomaisilla” tarkoitetaan asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 tarkoitettujen NUTS-tasojen 1 ja 2 hallinnollisten yksikköjen hankintaviranomaisia; ja
- ”paikallisilla hankintaviranomaisilla” tarkoitetaan asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 tarkoitettujen NUTS-tason 3 hallinnollisten yksikköjen ja pienempien hallinnollisten yksikköjen hankintaviranomaisia.

2. Kaikki hankintaviranomaiset, jotka ovat unionin hankintadirektiivissä ⁽²⁾ tarkoitettuja julkisoikeudellisia laitoksia.

”Julkisoikeudellisella laitoksella” tarkoitetaan mitä tahansa laitosta,

- joka on nimenomaan perustettu vastaamaan yleisen edun mukaisiin tarpeisiin ja joka ei harjoita teollista tai kaupallista toimintaa;
- joka on oikeushenkilö; ja
- jonka rahoituksesta suurin osa on peräisin valtiolta, alueellisilta tai paikallisilta viranomaisilta taikka muilta julkisoikeudellisilta laitoksilta tai jonka johto on näiden laitosten valvonnan alainen taikka jonka hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä valtio tai alueellinen tai paikallinen viranomainen taikka muu julkisoikeudellinen laitos nimittää enemmän kuin puolet.

Ohjeellinen luettelo hankintaviranomaisista, jotka ovat julkisoikeudellisia laitoksia, on esitetty jäljempänä.

Ohjeellinen luettelo hankintaviranomaisista, jotka ovat unionin hankintadirektiivissä tarkoitettuja julkisoikeudellisia laitoksia

Belgia

Laitokset

A

- Agence fédérale pour l'Accueil des demandeurs d'Asile – Federaal Agentschap voor Opvang van Asielzoekers
- Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire – Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
- Agence fédérale de Contrôle nucléaire – Federaal Agentschap voor nucleaire Controle
- Agence wallonne à l'Exportation

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1059/2003, annettu 26 päivänä toukokuuta 2003, yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistöstä (NUTS), EUVL L 154, 21.6.2003, sellaisena kuin se on muutettuna.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65), sellaisena kuin se on muutettuna.

- Agence wallonne des Télécommunications
- Agence wallonne pour l'Intégration des Personnes handicapées
- Aquafin
- Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft
- Archives générales du Royaume et Archives de l'Etat dans les Provinces – Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën Astrid

B

- Banque nationale de Belgique – Nationale Bank van België
- Belgisches Rundfunk- und Fernsehzentrum der Deutschsprachigen Gemeinschaft
- Berlaymont 2000
- Bibliothèque royale Albert Ier – Koninklijke Bibliotheek Albert I
- Bruxelles-Propreté – Agence régionale pour la Propreté – Net-Brussel – Gewestelijke Agentschap voor Nethheid
- Bureau d'Intervention et de Restitution belge – Belgisch Interventie en Restitutiebureau
- Bureau fédéral du Plan – Federaal Planbureau

C

- Caisse auxiliaire de Paiement des Allocations de Chômage – Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen
- Caisse de Secours et de Prévoyance en Faveur des Marins – Hulp en Voorzorgskas voor Zeevarenden
- Caisse de Soins de Santé de la Société Nationale des Chemins de Fer Belges – Kas der geneeskundige Verzorging van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
- Caisse nationale des Calamités – Nationale Kas voor Rampenschade
- Caisse spéciale de Compensation pour Allocations familiales en Faveur des Travailleurs occupés dans les Entreprises de Batellerie – Bijzondere Verrekenkas voor Gezinsvergoedingen ten Bate van de Arbeiders der Ondernemingen voor Binnenscheepvaart
- Caisse spéciale de Compensation pour Allocations familiales en Faveur des Travailleurs occupés dans les Entreprises de Chargement, Déchargement et Manutention de Marchandises dans les Ports, Débarcadères, Entrepôts et Stations (appelée habituellement "Caisse spéciale de Compensation pour Allocations familiales des Régions maritimes") – Bijzondere Verrekenkas voor Gezinsvergoedingen ten Bate van de Arbeiders gebezigd door Ladings- en Lossingsondernemingen en door de Stuwadoors in de Havens, Losplaatsen, Stapelplaatsen en Stations (gewoonlijk genoemd "Bijzondere Compensatiekas voor Kindertoeslagen van de Zeevaartgewesten")
- Centre d'Etude de l'Energie nucléaire – Studiecentrum voor Kernenergie
- Centre de recherches agronomiques de Gembloux
- Centre hospitalier de Mons
- Centre hospitalier de Tournai
- Centre hospitalier universitaire de Liège
- Centre informatique pour la Région de Bruxelles-Capitale – Centrum voor Informatica voor het Brusselse Gewest
- Centre pour l'Egalité des Chances et la Lutte contre le Racisme – Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding
- Centre régional d'Aide aux Communes
- Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudiën
- Centrum voor landbouwkundig Onderzoek te Gent
- Comité de Contrôle de l'Electricité et du Gaz – Contrôle comité voor Elektriciteit en Gas

- Comité national de l'Energie – Nationaal Comité voor de Energie
- Commissariat général aux Relations internationales
- Commissariaat-Generaal voor de Bevordering van de lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie
- Commissariat général pour les Relations internationales de la Communauté française de Belgique
- Conseil central de l'Economie – Centrale Raad voor het Bedrijfsleven
- Conseil économique et social de la Région wallonne
- Conseil national du Travail – Nationale Arbeidsraad
- Conseil supérieur de la Justice – Hoge Raad voor de Justitie
- Conseil supérieur des Indépendants et des petites et moyennes Entreprises – Hoge Raad voor Zelfstandigen en de kleine en middelgrote Ondernemingen
- Conseil supérieur des Classes moyennes
- Coopération technique belge – Belgische technische Coöperatie

D

- Dienststelle der Deutschsprachigen Gemeinschaft für Personen mit einer Behinderung
- Dienst voor de Scheepvaart
- Dienst voor Infrastructuurwerken van het gesubsidieerd Onderwijs
- Domus Flandria

E

- Entreprise publique des Technologies nouvelles de l'Information et de la Communication de la Communauté française
- Export Vlaanderen

F

- Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven
- Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector
- Fonds bijzondere Jeugdbijstand
- Fonds communautaire de Garantie des Bâtiments scolaires
- Fonds culturele Infrastructuur
- Fonds de Participation
- Fonds de Vieillessement – Zilverfonds
- Fonds d'Aide médicale urgente – Fonds voor dringende geneeskundige Hulp
- Fonds de Construction d'Institutions hospitalières et médico-sociales de la Communauté française
- Fonds de Pension pour les Pensions de Retraite du Personnel statutaire de Belgacom – Pensioenfondsen voor de Rustpensioenen van het statutair Personeel van Belgacom

- Fonds des Accidents du Travail – Fonds voor Arbeidsongevallen
  - Fonds d'Indemnisation des Travailleurs licenciés en cas de Fermeture d'Entreprises
  - Fonds tot Vergoeding van de in geval van Sluiting van Ondernemingen ontslagen Werknemers
  - Fonds du Logement des Familles nombreuses de la Région de Bruxelles-Capitale – Woningfonds van de grote Gezinnen van het Brusselse hoofdstedelijk Gewest
  - Fonds du Logement des Familles nombreuses de Wallonie
  - Fonds Film in Vlaanderen
  - Fonds national de Garantie des Bâtiments scolaires – Nationaal Warborgfonds voor Schoolgebouwen
  - Fonds national de Garantie pour la Réparation des Dégâts houillers – Nationaal Waarborgfonds inzake Kolenmijnschade
  - Fonds piscicole de Wallonie
  - Fonds pour le Financement des Prêts à des Etats étrangers – Fonds voor Financiering van de Leningen aan Vreemde Staten
  - Fonds pour la Rémunération des Mousses – Fonds voor Scheepsjongens
  - Fonds régional bruxellois de Refinancement des Trésoreries communales – Brussels gewestelijk Herfinancieringsfonds van de gemeentelijke Thesaurieën
  - Fonds voor flankerend economisch Beleid
  - Fonds wallon d'Avances pour la Réparation des Dommages provoqués par des Pompages et des Prises d'Eau souterraine
- G
- Garantiefonds der Deutschsprachigen Gemeinschaft für Schulbauten
  - Grindfonds
- H
- Herplaatsingfonds
  - Het Gemeenschapsonderwijs
  - Hulpfonds tot financieel Herstel van de Gemeenten
- I
- Institut belge de Normalisation – Belgisch Instituut voor Normalisatie
  - Institut belge des Services postaux et des Télécommunications – Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie
  - Institut bruxellois francophone pour la Formation professionnelle
  - Institut bruxellois pour la Gestion de l'Environnement – Brussels Instituut voor Milieubeheer
  - Institut d'Aéronomie spatiale – Instituut voor Ruimte aëronomie
  - Institut de Formation permanente pour les Classes moyennes et les petites et moyennes entreprises
  - Institut des Comptes nationaux – Instituut voor de nationale Rekeningen
  - Institut d'Expertise vétérinaire – Instituut voor veterinaire Keuring

- Institut du patrimoine wallon
  - Institut für Aus- und Weiterbildung im Mittelstand und in kleinen und mittleren Unternehmen
  - Institut géographique national – Nationaal geografisch Instituut
  - Institution pour le Développement de la Gazéification souterraine – Instelling voor de Ontwikkeling van ondergrondse Vergassing
  - Institution royale de Messine – Koninklijke Gesticht van Mesen
  - Institutions universitaires de droit public relevant de la Communauté flamande – Universitaire instellingen van publiek recht afangende van de Vlaamse Gemeenschap
  - Institutions universitaires de droit public relevant de la Communauté française – Universitaire instellingen van publiek recht afhangende van de Franse Gemeenschap
  - Institut national des Industries extractives – Nationaal Instituut voor de Extractiebedrijven
  - Institut national de Recherche sur les Conditions de Travail – Nationaal Onderzoeksinstituut voor Arbeidsomstandigheden
  - Institut national des Invalides de Guerre, anciens Combattants et Victimes de Guerre – Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oudstrijders en Oorlogsslachtoffers
  - Institut national des Radioéléments – Nationaal Instituut voor Radio-Elementen
  - Institut national pour la Criminalistique et la Criminologie – Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie
  - Institut pour l'Amélioration des Conditions de Travail – Instituut voor Verbetering van de Arbeidsvoorwaarden
  - Institut royal belge des Sciences naturelles – Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen
  - Institut royal du Patrimoine culturel – Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium
  - Institut royal météorologique de Belgique – Koninklijk meteorologisch Instituut van België
  - Institut scientifique de Service public en Région wallonne
  - Institut scientifique de la Santé publique – Louis Pasteur – Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid - Louis Pasteur
  - Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen
  - Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer
  - Instituut voor het archeologisch Patrimonium
  - Investeringsdienst voor de Vlaamse autonome Hogescholen
  - Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant
- J
- Jardin botanique national de Belgique – Nationale Plantentuin van België
- K
- Kind en Gezin
  - Koninklijk Museum voor schone Kunsten te Antwerpen
- L
- Loterie nationale – Nationale Loterij

M

- Mémorial national du Fort de Breendonk – Nationaal Gedenkteken van het Fort van Breendonk
- Musée royal de l'Afrique centrale – Koninklijk Museum voor Midden- Afrika
- Musées royaux d'Art et d'Histoire – Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis
- Musées royaux des Beaux-Arts de Belgique – Koninklijke Musea voor schone Kunsten van België

O

- Observatoire royal de Belgique – Koninklijke Sterrenwacht van België
- Office central d'Action sociale et culturelle du Ministère de la Défense – Centrale Dienst voor sociale en culturele Actie van het Ministerie van Defensie
- Office communautaire et régional de la Formation professionnelle et de l'Emploi
- Office de Contrôle des Assurances – Controledienst voor de Verzekeringen
- Office de Contrôle des Mutualités et des Unions nationales de Mutualités – Controledienst voor de Ziekenfondsen en de Landsbonden van Ziekenfondsen
- Office de la Naissance et de l'Enfance
- Office de Promotion du Tourisme
- Office de Sécurité sociale d'Outre-Mer – Dienst voor de overzeese sociale Zekerheid
- Office for Foreign Investors in Wallonia
- Office national d'Allocations familiales pour Travailleurs salariés – Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers
- Office national de Sécurité sociale des Administrations provinciales et locales – Rijksdienst voor sociale Zekerheid van de provinciale en plaatselijke Overheidsdiensten
- Office national des Vacances annuelles – Rijksdienst voor jaarlijkse Vakantie
- Office national du Ducroire – Nationale Delcrederedienst
- Office régional bruxellois de l'Emploi – Brusselse gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling
- Office régional de Promotion de l'Agriculture et de l'Horticulture
- Office régional pour le Financement des Investissements communaux
- Office wallon de la Formation professionnelle et de l'Emploi
- Openbaar psychiatrisch Ziekenhuis-Geel
- Openbaar psychiatrisch Ziekenhuis-Rekem
- Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest
- Orchestre national de Belgique – Nationaal Orkest van België
- Organisme national des Déchets radioactifs et des Matières fissiles – Nationale Instelling voor radioactief Afval en Splijtstoffen

P

- Palais des Beaux-Arts – Paleis voor schone Kunsten
- Participatiemaatschappij Vlaanderen

— Pool des Marins de la Marine marchande – Pool van de Zeelieden der Koopvaardij

R

— Radio et Télévision belge de la Communauté française

— Reproductiefonds voor de Vlaamse Musea

S

— Service d'Incendie et d'Aide médicale urgente de la Région de Bruxelles-Capitale – Brusselse hoofdstedelijk Dienst voor Brandweer en dringende medische Hulp

— Société belge d'Investissement pour les pays en développement – Belgische Investeringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden

— Société d'Assainissement et de Rénovation des Sites industriels dans l'Ouest du Brabant wallon

— Société de Garantie régionale

— Sociaal economische Raad voor Vlaanderen

— Société du Logement de la Région bruxelloise et sociétés agréées – Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij en erkende maatschappijen

— Société publique d'Aide à la Qualité de l'Environnement

— Société publique d'Administration des Bâtiments scolaires bruxellois

— Société publique d'Administration des Bâtiments scolaires du Brabant wallon

— Société publique d'Administration des Bâtiments scolaires du Hainaut

— Société publique d'Administration des Bâtiments scolaires de Namur

— Société publique d'Administration des Bâtiments scolaires de Liège

— Société publique d'Administration des Bâtiments scolaires du Luxembourg

— Société publique de Gestion de l'Eau

— Société wallonne du Logement et sociétés agréées

— Sofibail

— Sofibru

— Sofico

T

— Théâtre national

— Théâtre royal de la Monnaie – De Koninklijke Muntchouwborg

— Toerisme Vlaanderen

— Tunnel Liefkenshoek

U

— Universitair Ziekenhuis Gent

V

— Vlaams Commissariaat voor de Media

- Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
- Vlaams Egalisatie Rente Fonds
- Vlaamse Hogescholenraad
- Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en erkende maatschappijen
- Vlaamse Instelling voor technologisch Onderzoek
- Vlaamse interuniversitaire Raad
- Vlaamse Landmaatschappij
- Vlaamse Milieuholding
- Vlaamse Milieumaatschappij
- Vlaamse Onderwijsraad
- Vlaamse Opera
- Vlaamse Radio- en Televisieomroep
- Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteit- en Gasmarkt
- Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde
- Vlaams Fonds voor de Lastendelging
- Vlaams Fonds voor de Letteren
- Vlaams Fonds voor de sociale Integratie van Personen met een Handicap
- Vlaams Informatiecentrum over Land- en Tuinbouw
- Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
- Vlaams Instituut voor de Bevordering van het wetenschappelijk- en technologisch Onderzoek in de Industrie
- Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie
- Vlaams Instituut voor het Zelfstandig ondernemen
- Vlaams Landbouwinvesteringsfonds
- Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing
- Vlaams Zorgfonds
- Vlaams Woningenfonds voor de grote Gezinnen

Bulgaria

Laitokset

- Икономически и социален съвет (Economic and Social Council)
- Национален осигурителен институт (National Social Security Institute)
- Национална здравноосигурителна каса (National Health Insurance Fund)
- Български червен кръст (Bulgarian Red Cross)
- Българска академия на науките (Bulgarian Academy of Sciences)

- Национален център за аграрни науки (National Centre for Agrarian Science)
- Български институт за стандартизация (Bulgarian Institute for Standardisation)
- Българско национално радио (Bulgarian National Radio)
- Българска национална телевизия (Bulgarian National Television)

Ryhmät

Seuraavan säädöksen 62 §:n 3 momentissa tarkoitettut valtionyritykset: Търговския закон (обн., ДВ, бр.48/18.6.1991):

- Национална компания "Железопътна инфраструктура"
- ДП "Пристанищна инфраструктура"
- ДП "Ръководство на въздушното движение"
- ДП "Строителство и възстановяване"
- ДП "Транспортно строителство и възстановяване"
- ДП "Съобщително строителство и възстановяване"
- ДП "Радиоактивни отпадъци"
- ДП "Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда"
- ДП "Български спортен тотализатор"
- ДП "Държавна парично-предметна лотария"
- ДП "Кабюк", Шумен
- ДП "Фонд затворно дело"
- Държавни дивечовъдни станции (State game breeding stations)

Seuraavan säädöksen 13 §:n nojalla perustettut valtion yliopistot: Закона за висшето образование (обн., ДВ, бр.112/27.12.1995)

- Аграрен университет – Пловдив (Agricultural University – Plovdiv)
- Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство – Пловдив (Academy of Music, Dance and Fine Arts – Plovdiv)
- Академия на Министерството на вътрешните работи
- Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий" (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo)
- Висше военноморско училище "Н. Й. Вапцаров" – Варна (N. Y. Vaptsarov Naval Academy – Varna)
- Висше строително училище "Любен Каравелов" – София (Civil Engineering Higher School "Lyuben Karavelov" – Sofia)
- Висше транспортно училище "Тодор Каблешков" – София (Higher School of Transport "Todor Kableshkov" – Sofia)
- Военна академия "Г. С. Раковски" – София (Military Academy "G. S. Rakovski" – Sofia)
- Национална музикална академия "Проф. Панчо Владигеров" – София (State Academy of Music "Prof. Pancho Vladigerov" – Sofia)
- Икономически университет – Варна (University of Economics – Varna)
- Колеж по телекомуникации и пощи – София (College of Telecommunications and Posts – Sofia)
- Лесотехнически университет – София (University of Forestry – Sofia)

- Медицински университет "Проф. д-р Параскев Иванов Стоянов" – Варна (Medical University "Prof. D-r Paraskev Stoyanov" – Varna)
  - Медицински университет – Плевен (Medical University – Pleven)
  - Медицински университет – Пловдив (Medical University – Plovdiv)
  - Медицински университет – София (Medical University – Sofia)
  - Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски" – София (University of Mining and Geology "St. Ivan Rilski" – Sofia)
  - Национален военен университет "Васил Левски" – Велико Търново (National Military University "Vasil Levski" – Veliko Tarnovo)
  - Национална академия за театрално и филмово изкуство "Кръстьо Сарафов" – София (National Academy of Theatre and Film Arts "Krasyo Sarafov" – Sofia)
  - Национална спортна академия "Васил Левски" – София (National Sports Academy "Vasil Levski" – Sofia)
  - Национална художествена академия – София (National Academy of Arts – Sofia)
  - Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" (Plovdiv University "Paisiy Hilendarski")
  - Русенски университет "Ангел Кънчев" (Ruse University "Angel Kanchev")
  - Софийски университет "Св. Климент Охридски" (Sofia University "St. Kliment Ohridski")
  - Специализирано висше училище по библиотекознание и информационни технологии – София (Specialised Higher School on Library Science and Information Technologies – Sofia)
  - Стопанска академия "Д. А. Ценов" – Свищов (Academy of Economics "D. A. Tsenov" – Svishtov)
  - Технически университет – Варна (Technical University – Varna)
  - Технически университет – Габрово (Technical University – Gabrovo)
  - Технически университет – София (Technical University – Sofia)
  - Тракийски университет - Стара Загора (Trakia University – Stara Zagora)
  - Университет "Проф. д-р Асен Златаров" – Бургас (University "Prof. D-r Asen Zlatarov" – Burgas)
  - Университет за национално и световно стопанство – София (University of National and World Economy – Sofia)
  - Университет по архитектура, строителство и геодезия – София (University of Architecture, Civil Engineering and Geodesy – Sofia)
  - Университет по хранителни технологии – Пловдив (University of Food Technologies – Plovdiv)
  - Химико-технологичен и металургичен университет - София (University of Chemical Technology and Metallurgy – Sofia)
  - Шуменски университет "Епископ Константин Преславски" (Shumen University "Konstantin Preslavski")
  - Югозападен университет "Неофит Рилски" – Благоевград (South-West University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad)
- Seuraavassa säädöksessä tarkoitettut julkiset ja kunnalliset koulut: Закона за народната просвета (обн., ДВ, бр. 86/18.10.1991).
- Seuraavassa säädöksessä tarkoitettut kulttuuri-instituutit: Закона за закрила и развитие на културата (обн., ДВ, бр. 50/1.6.1999)
- Народна библиотека "Св. св. Кирил и Методий" (National Library St. Cyril and St. Methodius)
  - Българска национална фонотека (Bulgarian National Records Library)

- Българска национална филмотека (Bulgarian National Film Library)
- Национален фонд "Култура" (National Culture Fund)
- Национален институт за паметниците на културата (National Institute for Monuments of Culture)
- Театри (Theatres)
- Оперни, филхармонии и ансамбли (Operas, philharmonic orchestras, ensembles)
- Музеи и галерии (Museums and galleries)
- Училища по изкуствата и културата (Art and culture schools)
- Български културни институти в чужбина (Bulgarian cultural institutes abroad)

Seuraavan säädöksen 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen julkiset ja/tai kunnalliset terveydenhuoltolaitokset: Закона за лечебните заведения (обн., ДВ, бр.62/9.7.1999).

Seuraavan säädöksen 5 §:n 1 momentissa tarkoitettujen lääkintöalan laitokset: Закона за лечебните заведения (обн., ДВ, бр.62/9.7.1999)

- Домове за медико-социални грижи за деца (Medical and social care institutions for children)
- Лечебни заведения за стационарна психиатрична помощ (Medical institutions for inpatient psychiatric care)
- Центрове за спешна медицинска помощ (Centres for emergency medical care)
- Центрове за трансфузионна хематология (Centres for transfusion haematology)
- Болница "Лозенец" (Hospital "Lozenets")
- Военномедицинска академия (Military Medical Academy)
- Медицински институт на Министерство на вътрешните работи (Medical Institute to the Ministry of the Interior)
- Лечебни заведения към Министерството на правосъдието (Medical institutions to the Ministry of Justice)
- Лечебни заведения към Министерството на транспорта (Medical institutions to the Ministry of Transport)

Ei-kaupalliset oikeushenkilöt, jotka on perustettu vastaamaan yleisen edun mukaisiin tarpeisiin säädöksen Закона за юридическите лица с нестопанска цел (обн., ДВ, бр.81/6.10.2000) nojalla ja jotka täyttävät säädöksen Закона за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 28/6.4.2004) 1 §:n 21 momentissa asetettujen edellytykset.

Tšekki

- Pozemkový fond and other state funds
- Česká národní banka
- Česká televize
- Český rozhlas
- Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
- Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky
- Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR
- Yliopistot

ja muut oikeushenkilöt, jotka on perustettu erillisellä säädöksellä ja joiden toiminta rahoitetaan talousarviosäädösten mukaisesti valtion talousarviosta, valtion varoista, kansainvälisten instituutioiden rahoituksella, piirihallinnon talousarviosta tai itsehallinnollisten alueiden talousarviosta.

Tanska

Laitokset

- Danmarks Radio
- Det landsdækkende TV2
- Danmarks Nationalbank
- Sund og Bælt Holding A/S
- A/S Storebælt
- A/S Øresund
- Øresundskonsortiet
- Metroselskabet I/S
- Arealudviklingsselskabet I/S
- Statens og Kommunernes Indkøbsservice
- Arbejdsmarkedets Tillægspension
- Arbejdsmarkedets Feriefond
- Lønmodtagernes Dyrtidsfond
- Naviair

Ryhmät

- De Almene Boligorganisationer (social housing organisations)
- Andre forvaltningssubjekter (other public administrative bodies)
- Universiteterne, jf. lovbekendtgørelse nr. 1368 af 7. december 2007 af lov om universiteter (Universities, see Consolidation Act nr. 1368 of 7 December 2007 on universities)

Saksa

Ryhmät

Julkisoikeudelliset oikeushenkilöt

Liittovaltion, osavaltioiden tai paikallisten viranomaisten perustamat, erityisesti seuraavilla toimialoilla toimivat julkisoikeudelliset virastot, laitokset ja säätiöt:

- 1) Yhteisöt
  - Wissenschaftliche Hochschulen und verfasste Studentenschaften – (universities and established student bodies),
  - berufsständige Vereinigungen (Rechtsanwalts-, Notar-, Steuerberater-, Wirtschaftsprüfer-, Architekten-, Ärzte- und Apothekerkammern) – [professional associations representing lawyers, notaries, tax consultants, accountants, architects, medical practitioners and pharmacists],
  - Wirtschaftsvereinigungen (Landwirtschafts-, Handwerks-, Industrie- und Handelskammern, Handwerksinnungen, Handwerkerschaften) – [business and trade associations: agricultural and craft associations, chambers of industry and commerce, craftsmen's guilds, tradesmen's associations],
  - Sozialversicherungen (Krankenkassen, Unfall- und Rentenversicherungsträger)– [social security institutions: health, accident and pension insurance funds],
  - kassenärztliche Vereinigungen – (associations of panel doctors),

— Genossenschaften und Verbände – (cooperatives and other associations).

2) Laitokset ja säätiöt

Muuta kuin teollista tai kaupallista yleishyödyllistä toimintaa harjoittavat valtion valvonnassa olevat yksiköt, jotka toimivat erityisesti seuraavilla aloilla:

— Rechtsfähige Bundesanstalten – (Federal institutions having legal capacity),

— Versorgungsanstalten und Studentenwerke – (pension organisations and students' unions),

— Kultur-, Wohlfahrts- und Hilfsstiftungen – (cultural, welfare and relief foundations).

Yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt

Muuta kuin teollista tai kaupallista yleishyödyllistä toimintaa harjoittavat valtion valvonnassa olevat yksiköt, mukaan lukien Kommunale Versorgungsunternehmen (julkiset kunnalliset palvelut):

— Gesundheitswesen (Krankenhäuser, Kurmittelbetriebe, medizinische Forschungseinrichtungen, Untersuchungs- und Tierkörperbeseitigungsanstalten) – [health: hospitals, health resort establishments, medical research institutes, testing and carcass-disposal establishments],

— Kultur (öffentliche Bühnen, Orchester, Museen, Bibliotheken, Archive, zoologische und botanische Gärten) – [culture: public theatres, orchestras, museums, libraries, archives, zoological and botanical gardens],

— Soziales (Kindergärten, Kindertagesheime, Erholungseinrichtungen, Kinder- und Jugendheime, Freizeiteinrichtungen, Gemeinschafts- und Bürgerhäuser, Frauenhäuser, Altersheime, Obdachlosenunterkünfte) – [social welfare: nursery schools, children's playschools, rest-homes, children's homes, hostels for young people, leisure centres, community and civic centres, homes for battered wives, old people's homes, accommodation for the homeless],

— Sport (Schwimmbäder, Sportanlagen und -einrichtungen) – [sport: swimming baths, sports facilities],

— Sicherheit (Feuerwehren, Rettungsdienste) – [safety: fire brigades, other emergency services],

— Bildung (Umschulungs-, Aus-, Fort- und Weiterbildungseinrichtungen, Volksschulen) [education: training, further training and retraining establishments, adult evening classes],

— Wissenschaft, Forschung und Entwicklung (Großforschungseinrichtungen, wissenschaftliche Gesellschaften und Vereine, Wissenschaftsförderung) – [science, research and development: large-scale research institutes, scientific societies and associations, bodies promoting science],

— Entsorgung (Straßenreinigung, Abfall- und Abwasserbeseitigung) – [refuse and garbage disposal services: street cleaning, waste and sewage disposal],

— Bauwesen und Wohnungswirtschaft (Stadtplanung, Stadtentwicklung, Wohnungsunternehmen soweit im Allgemeininteresse tätig, Wohnraumvermittlung) – [building, civil engineering and housing: town planning, urban development, housing, enterprises (insofar as they operate in the general interest), housing agency services],

— Wirtschaft (Wirtschaftsförderungsgesellschaften) – (economy: organizations promoting economic development),

— Friedhofs- und Bestattungswesen – (cemeteries and burial services),

— Zusammenarbeit mit den Entwicklungsländern (Finanzierung, technische Zusammenarbeit, Entwicklungshilfe, Ausbildung) – [cooperation with developing countries: financing, technical cooperation, development aid, training].

Viro

— Eesti Kunstiakadeemia

— Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

— Eesti Maaülikool

— Eesti Teaduste Akadeemia

- Eesti Rahvusringhaaling
- Tagatisfond
- Kaitseliit
- Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut
- Eesti Haigekassa
- Eesti Kultuurkapital
- Notarite Koda
- Rahvusooper Estonia
- Eesti Rahvusraamatukogu
- Tallinna Ülikool
- Tallinna Tehnikaülikool
- Tartu Ülikool
- Eesti Advokatuur
- Audiitorkogu
- Eesti Töötukassa
- Eesti Arengufond

Ryhmät

Muut julkis- tai yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt, jotka toimivat julkisia hankintoja koskevan lain (RT I 21.7.2007, 15, 76) 10 §:n 2 momentin mukaisesti.

Irlanti

Laitokset

- Enterprise Ireland [Marketing, technology and enterprise development]
- Forfás [Policy and advice for enterprise, trade, science, technology and innovation]
- Industrial Development Authority
- FÁS [Industrial and employment training]
- Health and Safety Authority
- Bord Fáilte Éireann – [Tourism development]
- CERT [Training in hotel, catering and tourism industries]
- Irish Sports Council
- National Roads Authority
- Údarás na Gaeltachta – [Authority for Gaelic speaking regions]
- Teagasc [Agricultural research, training and development]
- An Bord Bia – [Food industry promotion]

- Irish Horseracing Authority
- Bord na gCon – [Greyhound racing support and development]
- Marine Institute
- Bord Iascaigh Mhara – [Fisheries Development]
- Equality Authority
- Legal Aid Board
- Forbas [Forbairt]

Ryhmät

- Health Service Executive
- Hospitals and similar institutions of a public character
- Vocational Education Committees
- Colleges and educational institutions of a public character
- Central and Regional Fisheries Boards
- Regional Tourism Organisations
- National Regulatory and Appeals bodies [such as in the telecommunications, energy, planning etc. areas]
- Laitokset, joiden tarkoituksena on vastata erityistoiminnoista tai julkisen sektorin tarpeista (esimerkiksi Healthcare Materials Management Board, Health Sector Employers Agency, Local Government Computer Services Board, Environmental Protection Agency, National Safety Council, Institute of Public Administration, Economic and Social Research Institute, National Standards Authority)
- Muut julkisoikeudellisiksi laitoksiksi määriteltävät julkiset elimet.

Kreikka

Ryhmät

- a) Julkiset yritykset ja julkisoikeudelliset yhteisöt.
- b) Yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt, jotka valtio omistaa tai jotka saavat asianomaisten säännösten mukaisesti säännöllistä tukea siten, että vähintään 50 % niiden vuosittaisesta talousarviosta rahoitetaan valtion varoista tai valtio omistaa vähintään 51 % niiden yhtiöpääomasta.
- c) Yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt, jotka kuuluvat julkisoikeudellisille oikeushenkilöille, eri tason paikallisille yhteisöille, kuten Kreikan paikallisyhteisöjen keskusjärjestölle (K.E.Δ.K.E), kunnallisille paikallisjärjestölle, (paikallishallintoalueille) tai julkisoikeudellisille yrityksille tai yhteisöille sekä b kohdassa tarkoitetuille tai näiden säännöllisesti rahoittamille oikeushenkilöille silloin, kun tällä tavoin rahoitetaan asianomaisten säännösten tai kyseisten oikeushenkilöiden omien sääntöjen perusteella vähintään 50 % niiden vuosittaisesta talousarviosta, tai silloin, kun edellä tarkoitettujen oikeushenkilöiden omistavat vähintään 51 % kyseisten julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden yhtiöpääomasta.

Espanja

Ryhmät

- Julkisoikeudelliset laitokset ja yhteisöt, joihin sovelletaan lakia "Ley 30/2007, de 30 de octubre, de Contratos del sector público" (Espanjan laki julkisista hankinnoista) sen 3 §:n mukaisesti ja jotka eivät ole osa seuraavista: Administración General del Estado (yleinen kansallinen hallinto), Administración de las Comunidades Autónomas (autonomisten alueiden hallinto) ja Corporaciones Locales (paikallisviranomaiset).
- Entidades Gestoras y Servicios Comunes de la Seguridad Social Social (Sosiaalipalvelujen hallinnolliset yksiköt ja yleiset palvelut).

Ranska

Laitokset

- Compagnies et établissements consulaires, chambres de commerce et d'industrie (CCI), chambres des métiers et chambres d'agriculture.

Ryhmät

1) Kansalliset julkiset laitokset:

- Académie des Beaux-arts
- Académie française
- Académie des inscriptions et belles-lettres
- Académie des sciences
- Académie des sciences morales et politiques
- Banque de France
- Centre de coopération internationale en recherche agronomique pour le développement
- Ecoles d'architecture
- Imprimerie Nationale
- Institut national de la consommation
- Réunion des musées nationaux
- Thermes nationaux - Aix-les-Bains
- Ecole Technique Professionnelle Agricole et Forestière de Meymac (Corrèze)
- Ecole de Sylviculture de Croigny
- École de viticulture et d'œnologie de la Tour-Blanche (Gironde)
- Groupements d'intérêt public (julkiset eturyhmät); esimerkiksi:
  - Agence EduFrance
  - ODIT France (observation, développement et ingénierie touristique)
  - Agence nationale de lutte contre l'illettrisme

2) Alueelliset, paikalliset tai departementtitason julkishallinnolliset laitokset:

- Collèges
- Lycées
- Etablissements publics locaux d'enseignement et de formation professionnelle agricole
- Etablissements publics hospitaliers (esim. l'Hôpital Départemental Dufresne-Sommeiller)
- Offices publics de l'habitat

3) Alueviranomaisten ryhmittymät:

- Etablissements publics de coopération intercommunale
- Institutions interdépartementales et interrégionales

— Syndicat des transports d'Ile-de-France

Kroatia

— Agency Alan d.o.o.

— APIS IT d.o.o – Information Systems and Information Technologies Support Agency

— National Folk Dance Ensemble of Croatia "Lado"

— CARnet (Croatian Academic and Research Network)

— Help and care centres

— Social welfare centres

— Social care homes

— Health care centres

— State archives

— State Institute for Nature Protection

— Fund for Financing the Decommissioning of the Krško Nuclear Power Plant and the Disposal of NEK Radioactive Waste and Spent Nuclear Fuel

— Fund for Indemnification of Seized Property

— Fund for Reconstruction and Development of Vukovar

— Fund for Professional Rehabilitation and Employment of People with Disabilities

— Environmental Protection and Energy Efficiency Fund

— Croatian Academy of Science and Arts

— Croatian Bank for Reconstruction and Development

— Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. (Croatia Control Ltd.)

— Hrvatska lutrija d.o.o. (Croatian Lottery)

— Croatian Heritage Foundation

— Croatian Chamber of Agriculture

— Croatian Radio Television

— Croatian Association of Technological Culture

— Croatian Audiovisual Centre

— Croatian Centre for Horse Breeding – State Stud Farms Đakovo and Lipik

— Croatian Centre for Agriculture, Food and Rural Affairs

— Croatian Mine Action Centre

— Croatian Memorial-Documentation Centre of the Homeland War

— Croatian Olympic Committee

— Croatian Energy Market Operator

-
- Croatian Paralympic Committee
  - Croatian Register of Shipping
  - Croatian Conservation Institute
  - Croatian Deaf Sport Federation
  - Croatian Institute of Emergency Medicine
  - Croatian National Institute of Public Health
  - Croatian Institute for Mental Health
  - Croatian Institute for Pension Insurance
  - Croatian Standards Institute
  - Croatian Institute for Telemedicine
  - Croatian Institute for Toxicology and Anti-doping
  - Croatian National Institute of Transfusion Medicine
  - Croatian Employment Service
  - Croatian Institute for Health Protection and Safety at Work
  - Croatian Institute for Health Insurance
  - Croatian Institute for Health Insurance of Occupational Health
  - Jadrolinija (shipping company)
  - Public Institution Croatian Olympic Centre
  - Higher education public institutions
  - National parks public institutions
  - Nature parks public institutions
  - Public scientific institutes
  - Theatres, museums, galleries, libraries and other institutions in the field of culture established by the Republic of Croatia or local and regional self-government units
  - Penitentiaries
  - Clinical hospitals
  - Clinical hospital centres
  - Clinics
  - "Miroslav Krleža" Institute of Lexicography
  - Port Authorities
  - Sanatoriums
  - Pharmacies founded by the units of regional self-government
  - Matica hrvatska (Matrix Croatia)

- International Centre for Underwater Archaeology
- National and University Library
- National Foundation for Support to the Pupil and Student Standard of Living
- National Foundation for Civil Society Development
- National Foundation for Science, Higher Education and Technological Development of the Republic of Croatia
- National Centre for External Evaluation of Education
- National Council for Higher Education
- National Council for Science
- Official Gazette (Narodne novine d.d.)
- Educational/correctional institutes
- Educational institutions founded by the Republic of Croatia or units of local and regional self-government
- General hospitals
- Plovput d.o.o. (State-owned company in charge of safety of navigation)
- Polyclinics
- Special hospitals
- Central Register of Insured Persons
- University Computing Centre
- Sports associations
- Sports federations
- Emergency medical treatment institutions
- Palliative care institutions
- Health care institutions
- Foundation of Police Solidarity
- Prisons
- Institute for the Restoration of Dubrovnik
- Institute for Seed and Seedlings
- Public health institutes
- Aeronautical Technical Centre (Zrakoplovno – tehnički centar d.d.)
- County road administrations
- Center for Monitoring business activities in the energy sector and investments

Italia

Laitokset

- Società Stretto di Messina S.p.A.

- Mostra d'oltremare S.p.A.
- Ente nazionale per l'aviazione civile - ENAC
- Società nazionale per l'assistenza al volo S.p.A. - ENAV
- ANAS S.p.A

Ryhmät

- Consorzi per le opere idrauliche (consortia for water engineering works)
- Università statali, gli istituti universitari statali, i consorzi per i lavori interessanti le università (State universities, State university institutes, consortia for university development work)
- Istituzioni pubbliche di assistenza e di beneficenza (public welfare and benevolent institutions)
- Istituti superiori scientifici e culturali, osservatori astronomici, astrofisici, geofisici o vulcanologici (higher scientific and cultural institutes, astronomical, astrophysical, geophysical or vulcanological observatories)
- Enti di ricerca e sperimentazione (organizations conducting research and experimental work)
- Enti che gestiscono forme obbligatorie di previdenza e di assistenza (agencies administering compulsory social security and welfare schemes)
- Consorzi di bonifica (land reclamation consortia)
- Enti di sviluppo e di irrigazione (development or irrigation agencies)
- Consorzi per le aree industriali (associations for industrial areas)
- Enti preposti a servizi di pubblico interesse (organizations providing services in the public interest)
- Enti pubblici preposti ad attività di spettacolo, sportive, turistiche e del tempo libero (public bodies engaged in - entertainment, sport, tourism and leisure activities)
- Enti culturali e di promozione artistica (organizations promoting culture and artistic activities)

Kypros

- Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου
- Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου
- Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων
- Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου
- Εφοριακό Συμβούλιο
- Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών
- Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Ένωση Δήμων
- Ένωση Κοινοτήτων
- Αναπτυξιακή Εταιρεία Λάρνακας
- Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής

- Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού
- Κεντρικό Ταμείο Αδειών
- Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου
- Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου
- Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας
- Ινστιτούτο Γενετικής και Νευρολογίας
- Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
- Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου
- Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης
- Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών
- Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου
- Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών
- Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης
- Ειδικό Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας
- Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων
- Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας
- Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων
- Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών
- Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Κύπρου
- Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου
- Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου
- Κυπριακόν Πρακτορείον Ειδήσεων
- Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου
- Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού
- Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου
- Αρχή Κρατικών Εκθέσεων Κύπρου
- Ελεγκτική Υπηρεσία Συνεργατικών Εταιρειών
- Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού
- Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης
- Συμβούλια Αποχετεύσεων (Tässä ryhmässä tarkoitetaan Συμβούλια Αποχετεύσεων, jotka on perustettu ja jotka toimivat seuraavan säädöksen mukaisesti: Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου Ν.1(Ι), 1971)

- Συμβούλια Σφαγείων (Tässä ryhmässä tarkoitetaan Κεντρικά και Κοινοτικά Συμβούλια Σφαγείων, joiden toiminnasta paikallisviranomaiset huolehtivat ja jotka on perustettu ja jotka toimivat seuraavan säädöksen mukaisesti: Σφαγείων Νόμου Ν.26(Ι), 2003).
- Σχολικές Εφορείες (Tässä ryhmässä tarkoitetaan Σχολικές Εφορείες, jotka on perustettu ja jotka toimivat seuraavan säädöksen mukaisesti: Σχολικών Εφορειών Νόμου Ν.108, 2003).
- Ταμείο Θήρας
- Κυπριακός Οργανισμός Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών
- Ίδρυμα Τεχνολογίας Κύπρου
- Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας
- Ίδρυμα Ενέργειας Κύπρου
- Ειδικό Ταμείο Παραχώρησης Επιδόματος Διακίνησης Αναπήρων
- Ταμείο Ευημερίας Εθνοφρουρού
- Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου

Latvia

- Υksityisoikeudelliset yksiköt, jotka tekevät hankintoja seuraavan säädöksen mukaisesti: Publisko iepirkumu likuma prasībām.

Liettua

- Tutkimus- ja koulutuslaitokset (korkean asteen koulutuslaitokset, tieteellistä tutkimusta harjoittavat laitokset, tutkimus- ja teknologiapalvelut sekä muut laitokset, joiden toiminta liittyy tutkimuksen ja koulutuksen arviointiin tai järjestämiseen)
- Koulut (korkean asteen oppilaitokset, ammattikorkeakoulut, yleissivistävät koulut, esikoulut, vapaamuotoinen koulutus, erityiskoulut ja muut oppilaitokset)
- Kulttuurilaitokset (teatterit, museot, kirjastot ja muut laitokset)
- Liettuan terveydenhuoltojärjestelmään kuuluvat kansalliset laitokset (yksittäiset terveydenhuollon laitokset, julkiset terveydenhuollon laitokset, farmasian alalla toimivat laitokset ja muut terveydenhuollon laitokset jne.)
- Sosiaalihuollon laitokset
- Liikunnan ja urheilun alalla toimivat laitokset (urheilukerhot, urheilukoulut, urheilukeskukset, urheilukentät ja muut laitokset)
- Puolustusvoimien laitokset
- Ympäristönsuojelulaitokset
- Yleisestä turvallisuudesta ja järjestyksestä huolehtivat laitokset
- Väestönsuojelusta ja pelastuspalvelusta vastaavat laitokset
- Matkailupalvelujen tarjoajat (matkailutoimistot ja muut matkailupalveluja tarjoavat laitokset)
- Muut julkis- ja yksityisoikeudelliset henkilöt, jotka noudattavat julkisista hankinnoista annetun lain 4 artiklan 2 kohdan edellytyksiä (Valstybės žinios, virallinen lehti 84-2000, 1996; 4-102, 2006).

Luxemburg

- Établissements publics de l'État placés sous la surveillance d'un membre du gouvernement:
  - Fonds d'Urbanisation et d'Aménagement du Plateau de Kirchberg
  - Fonds de Rénovation de Quatre Îlots de la Vieille Ville de Luxembourg
  - Fonds Belval
  - Établissements publics placés sous la surveillance des communes
- Syndicats de communes créés en vertu de la loi du 23 février 2001 concernant les syndicats de communes

Unkari

Laitokset

- Egyes költségvetési szervek (tietyt budjettiyksiköt)
- Az elkülönített állami pénzalapok kezelője (erillisten valtionrahastojen hallintoelimet)
- A közalapítványok (julkiset säätiöt)
- A Magyar Nemzeti Bank
- A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
- A Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaság
- A Magyar Távirati Iroda Részvénytársaság
- A közszolgálati műsorszolgáltatók (julkisen yleisradiotoiminnan harjoittajat)
- Azok a közműsor-szolgáltatók, amelyek működését többségi részben állami, illetve önkormányzati költségvetésből finanszírozzák (julkisen yleisradiotoiminnan harjoittajat, jotka saavat rahoituksensa pääosin yleisestä talousarviosta)
- Az Országos Rádió és Televízió Testület

Ryhmät

- Yleisen edun tarpeita varten perustetut muut kuin teollista tai kaupallista toimintaa harjoittavat organisaatiot, jotka ovat julkisten yksikköjen valvonnassa tai joita julkiset yksiköt pääosin rahoittavat (yleisestä talousarviosta)
- Organisaatiot, jotka on perustettu lailla, jossa määritellään niiden julkiset tehtävät ja toiminta, jotka ovat julkisten yksikköjen valvonnassa ja joita julkiset yksiköt pääosin rahoittavat (yleisestä talousarviosta)
- Organisaatiot, jotka julkiset yksiköt ovat perustaneet niiden tiettyjen perustehtävien hoitamiseksi ja jotka ovat julkisten yksikköjen valvonnassa

Malta

- Uffiċċju tal-Prim Ministru (Office of the Prime Minister)
  - Kunsill Malti Għall-Iżvilupp Ekonomiku u Soċjali (Malta Council for Economic and Social Development)
  - Awtorità tax-Xandir (Broadcasting Authority)
  - Industrial Projects and Services Ltd.
  - Kunsill ta' Malta għax-Xjenza u Teknoloġija (Malta Council for Science and Technology)
- Ministeru tal-Finanzi (Ministry of Finance)
  - Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta (Malta Financial Services Authority)

- Borża ta' Malta (Malta Stock Exchange)
- Awtorità dwar Lotteriji u l-Loghob (Lotteries and Gaming Authority)
- Awtorità tal-Istatistika ta' Malta (Malta Statistics Authority)
- Sezzjoni ta' Konformità mat-Taxxa (Tax Compliance Unit)
- Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (Ministry for Justice & Home Affairs)
  - Ċentru Malti tal-Arbitraġġ (Malta Arbitration Centre)
  - Kunsilli Lokali (Local Councils)
- Ministeru tal-Edukazzjoni, Żgħażaġh u Impjiegi (Ministry of Education, Youth and Employment)
  - Junior College
  - Kullegġ Malti għall-Arti, Xjenza u Teknoloġija (Malta College of Arts Science and Technology)
  - Università ta' Malta (University of Malta)
  - Fondazzjoni għall-Istudji Internazzjonali (Foundation for International Studies)
  - Fondazzjoni għall-Iskejjel ta' Ghada (Foundation for Tomorrow's Schools)
  - Fondazzjoni għal Servizzi Edukattivi (Foundation for Educational Services)
  - Korporazzjoni tal-Impjieg u t-Taħriġ (Employment and Training Corporation)
  - Awtorità tas-Saħħa u s-Sigurtà (Occupational Health and Safety Authority)
  - Istitut għalStudji Turistiċi (Institute for Tourism Studies)
  - Kunsill Malti għall-Isport
  - Bord tal-Koperattivi (Cooperatives Board)
  - Pixxina Nazzjonali tal-Qroqq (National Pool tal-Qroqq)
- Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (Ministry for Tourism and Culture)
  - Awtorità Maltija-għat-Turiżmu (Malta Tourism Authority)
  - Heritage Malta
  - Kunsill Malti għall-Kultura u l-Arti (National Council for Culture and the Arts)
  - Ċentru għall-Kreativita fil-Kavallier ta' San Ġakbu (St. James Cavalier Creativity Centre)
  - Orkestra Nazzjonali (National Orchestra)
  - Teatru Manoel (Manoel Theatre)
  - Ċentru tal-Konferenzi tal-Mediterran (Mediterranean Conference Centre)
  - Ċentru Malti għar-Restawr (Malta Centre for Restoration)
  - Sovrintendenza tal-Patrimonju Kulturali (Superintendence of Cultural Heritage)
  - Fondazzjoni Patrimonju Malti

- Ministeru tal-Kompetittività u l-Komunikazzjoni (Ministry for Competitiveness and Communications)
  - Awtorità ta' Malta dwar il-Komunikazzjoni (Malta Communications Authority)
  - Awtorità ta' Malta dwar l-Istandards (Malta Standards Authority)
- Ministeru tar-Riżorsi u Infrastruttura (Ministry for Resources and Infrastructure)
  - Awtorità ta' Malta dwar ir-Riżorsi (Malta Resources Authority)
  - Kunsill Konsultattiv dwar l-Industija tal-Bini (Building Industry Consultative Council)
- Ministeru għal Ghawdex (Ministry for Gozo)
- Ministeru tas-Sahħa, l-Anzjani u Kura fil-Komunità (Ministry of Health, the Elderly and Community Care)
  - Fondazzjoni għas-Servizzi Medici (Foundation for Medical Services)
  - Sptar Zammit Clapp (Zammit Clapp Hospital)
  - Sptar Mater Dei (Mater Dei Hospital)
  - Sptar Monte Carmeli (Mount Carmel Hospital)
  - Awtorità dwar il-Medici (Medicines Authority)
  - Kumitat tal-Welfare (Welfare Committee)
- Ministeru għall-Investment, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Ministry for Investment, Industry and Information Technology)
  - Laboratorju Nazzjonali ta' Malta (Malta National Laboratory)
  - MGI / Mimcol
  - Gozo Channel Co. Ltd.
  - Kummissjoni dwar il-Protezzjoni tad-Data (Data Protection Commission)
  - MITTS
  - Sezzjoni tal-Privatizzazzjoni (Privatization Unit)
  - Sezzjoni għan-Negożjati Kollettivi (Collective Bargaining Unit)
  - Malta Enterprise
  - Malta Industrial Parks
- Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministry for Rural Affairs and the Environment)
  - Awtorità ta' Malta għall-Ambjent u l-Ippjanar (Malta Environment and Planning Authority)
  - Wasteserv Malta Ltd.
- Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (Ministry for Urban Development and Roads)
- Ministeru għall-Familja u Solidarjetà Soċjali (Ministry for the Family and Social Solidarity)
  - Awtorità tad-Djar (Housing Authority)
  - Fondazzjoni għas-Servizzi Soċjali (Foundation for Social Welfare Services)
  - Sedqa

- Appoġġ
- Kummissjoni Nazzjonali Għal Persuni b'Dizabilità (National Commission for Disabled Persons)
- Sapport
- Ministeru għall-Affarijiet Barranin (Ministry of Foreign Affairs)
  - Istitut Internazzjonali tal-Anzjani (International Institute on Ageing)

Alankomaat

Laitokset

- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Ministry of the Interior)
  - Nederlands Instituut voor Brandweer en rampenbestrijding (Netherlands Institute for the Fire Service and for Combating Emergencies) (NIBRA)
  - Nederlands Bureau Brandweer Examens (Netherlands Fire Service Examination Board) (NBBE)
  - Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie National Institute for Selection and Education of Policemen) (LSOP)
  - 25 afzonderlijke politieregio's – (25 individual police regions)
  - Stichting ICTU (ICTU Foundation)
  - Voorziening tot samenwerking Politie Nederland (Cooperation Service Police Netherlands)
- Ministerie van Economische Zaken (Ministry of Economic Affairs)
  - Stichting Syntens – (Syntens)
  - Van Swinden Laboratorium B.V. – (NMI van Swinden Laboratory)
  - Nederlands Meetinstituut B.V. – (NMI Institute for Metrology and Technology)
  - Nederland Instituut voor Vliegtuigontwikkeling en Ruimtevaart (NIVR) – (Netherlands Agency for Aerospace Programmes)
  - Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (Netherlands Board of Tourism and Conventions)
  - Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN) (Cooperative Body of the provincial governments of the Northern Netherlands)
  - Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland N.V.(Oost N.V.) – Development Agency East Netherlands
  - LIOF (Limburg Investment Development Company LIOF)
  - Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) – (NOM Investment Development)
  - Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) – (North Brabant Development Agency)
  - Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (Opta) – (Independent Post and Telecommunications Authority)
  - Centraal Bureau voor de Statistiek (Central Bureau of Statistics) (CBS)
  - Energieonderzoek Centrum Nederland – (Energy Research Centre of The Netherlands) (ECN)
  - Stichting PUM (Programma Uitzending Managers) (Netherlands Management Consultants Programme)

- Stichting Kenniscentrum Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (CSR Netherlands: Centre of Expertise) (MVO)
- Kamer van Koophandel Nederland (Netherlands Chamber of Commerce)
- Ministry of Finance
  - De Nederlandse Bank N.V. – (Netherlands Central Bank)
  - Autoriteit Financiële Markten – (Netherlands Authority for the Financial Markets)
  - Pensioen- & Verzekeringskamer – (Pensions and Insurance Supervisory Authority of the Netherlands)
- Ministry of Justice
  - Stichting Reclassering Nederland (SRN) – (Netherlands Rehabilitation Agency)
  - Stichting VEDIVO – (VEDIVO Agency, Association for Managers in the (Family) Guardianship)
  - Voogdij- en gezinsvoogdij instellingen – (Guardianship and Family Guardianship Institutions)
  - Stichting Halt Nederland (SHN) – (Netherlands Halt (the alternative) Agency)
  - Particuliere Internaten – (Private Boarding Institutions)
  - Particuliere Jeugdinstellingen – (Penal Institutions for Juvenile Offenders)
  - Schadefonds Geweldsmisdrijven – (Damages Fund for Violent Crimes)
  - Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA) – (Agency for the Reception of Asylum Seekers)
  - Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) – (National Support and Maintenance Agency)
  - Landelijke organisaties slachtofferhulp – (National Victim Compensation Organisations)
  - College Bescherming Persoongegevens – (Netherlands Data Protection Authority)
  - Raden voor de Rechtsbijstand – (Legal Assistance Councils)
  - Stichting Rechtsbijstand Asiel – (Asylum Seekers Legal Advice Centres)
  - Stichtingen Rechtsbijstand – (Legal Assistance Agencies)
  - Landelijk Bureau Racisme bestrijding (LBR) – (National Bureau against Racial Discrimination)
  - Clara Wichman Instituut – (Clara Wichman Institute)
- Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality
  - Bureau Beheer Landbouwgronden – (Land Management Service)
  - Faunafonds – (Fauna Fund)
  - Staatsbosbeheer – (National Forest Service)
  - Stichting Voorlichtingsbureau voor de Voeding – (Netherlands Bureau for Food and Nutrition Education)
  - Universiteit Wageningen – (Wageningen University and Research Centre)
  - Stichting DLO – (Agricultural Research Department)
  - (Hoofd) productschappen – (Commodity Boards)
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (Ministry of Education, Culture and Science)

Toimivaltaiset viranomaiset seuraavilla aloilla:

- perusopetusta koskevan lain (Wet op het primair onderwijs) mukaiset julkiset koulut tai julkisista varoista rahoitettavat yksityiskoulut, joissa annetaan perusopetusta;
- perusopetusta koskevan lain (Wet op het primair onderwijs) mukaiset julkiset koulut tai julkisista varoista rahoitettavat yksityiskoulut, joissa annetaan perusasteen erityisopetusta;
- erityisoppilaitoksia koskevan lain (Wet op de expertisecentra) mukaiset julkiset koulut tai julkisista varoista rahoitettavat yksityiskoulut tai oppilaitokset, joissa annetaan erityisopetusta ja toisen asteen erityisopetusta;
- toisen asteen opetusta koskevan lain (Wet op het voortgezet onderwijs) mukaiset julkiset koulut tai julkisista varoista rahoitettavat yksityiskoulut tai oppilaitokset, joissa annetaan toisen asteen opetusta;
- yleissivistävää ja ammatillista opetusta koskevan lain (Wet Educatie en Beroepsonderwijs) mukaiset julkiset oppilaitokset tai julkisista varoista rahoitettavat yksityiset oppilaitokset;
- korkea-asteen opetusta ja tieteellistä tutkimusta koskevan lain (Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek) mukaiset julkisista varoista rahoitettavat yliopistot ja korkeakoulut, avoin yliopisto ja yliopistolliset sairaalat;
- perusopetusta koskevan lain (Wet op het primair onderwijs) tai erityisoppilaitoksia koskevan lain (Wet op de expertisecentra) mukaiset koulutukipalvelut;
- kansallisten opetusta tukevien toimien rahoitustukea koskevan lain (Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten) mukaiset kansalliset koulutuskeskukset;
- tiedotusvälineitä koskevan lain (Mediawet) mukaiset radio- ja televisiolähetystoimintaa harjoittavat yhteenliittymät, joiden menoista opetus-, kulttuuri- ja tiedeministeriö rahoittaa yli 50 %;
- kansallisten palvelujen yksityistämisestä annetussa laissa (Wet Verzelfstandiging Rijksmuseale Diensten) tarkoitettut palvelut;
- muut opetus-, kulttuuri- ja tiedealan järjestöt ja oppilaitokset, joiden menoista opetus-, kulttuuri- ja tiedeministeriö rahoittaa yli 50 %.
- Kaikki organisaatiot, joiden menoista Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap rahoittaa yli 50 %, esimerkiksi:
  - Bedrijfsfonds voor de Pers (BvdP);
  - Commissariaat voor de Media (CvdM);
  - Informatie Beheer Groep (IB-Groep);
  - Koninklijke Bibliotheek (KB);
  - Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW);
  - Vereniging voor Landelijke organen voor beroepsonderwijs (COLO);
  - Nederlands Vlaams Accreditatieorgaan Hoger Onderwijs (NVAO);
  - Fonds voor beeldende kunsten, vormgeving en bouwkunst;
  - Fonds voor Amateurkunsten en Podiumkunsten;
  - Fonds voor de scheppende toonkunst;
  - Mondriaanstichting;
  - Nederlands fonds voor de film;

- Stimuleringsfonds voor de architectuur;
- Fonds voor Podiumprogrammering- en marketing;
- Fonds voor de letteren;
- Nederlands Literair Productie- en Vertalingsfonds;
- Nederlandse Omroepstichting (NOS);
- Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderwijs (TNO);
- Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO);
- Stimuleringsfonds Nederlandse culturele omroepproducties (STIFO);
- Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs (VF);
- Nederlandse organisatie voor internationale samenwerking in het hoger onderwijs (Nuffic);
- Europees Platform voor het Nederlandse Onderwijs;
- Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (NIBG);
- Stichting ICT op school;
- Stichting Anno;
- Stichting Educatieve Omroepcombinatie (EduCom);
- Stichting Kwaliteitscentrum Examinering (KCE);
- Stichting Kennisnet;
- Stichting Muziek Centrum van de Omroep;
- Stichting Nationaal GBIF Kennisknooppunt (NL-BIF);
- Stichting Centraal Bureau voor Genealogie;
- Stichting Ether Reclame (STER);
- Stichting Nederlands Instituut Architectuur en Stedenbouw;
- Stichting Radio Nederland Wereldomroep;
- Stichting Samenwerkingsorgaan Beroepskwaliteit Leraren (SBL);
- Stichting tot Exploitatie van het Rijksbureau voor Kunsthistorische documentatie (RKD);
- Stichting Sectorbestuur Onderwijsarbeidsmarkt;
- Stichting Nationaal Restauratiefonds;
- Stichting Forum voor Samenwerking van het Nederlands Archiefwezen en Documentaire Informatie;
- Rijksacademie voor Beeldende Kunst en Vormgeving;
- Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland;
- Stichting Nederlands Instituut voor Fotografie;
- Nederlandse Taalunie;

- Stichting Participatiefonds voor het onderwijs;
- Stichting Uitvoering Kinderopvangregelingen/Kintent;
- Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF;
- Stichting Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut;
- College van Beroep voor het Hoger Onderwijs;
- Vereniging van openbare bibliotheken NBLC;
- Stichting Muziek Centrum van de Omroep;
- Nederlandse Programmastichting;
- Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties;
- Stichting Lezen;
- Centrum voor innovatie van opleidingen;
- Instituut voor Leerplanontwikkeling;
- Landelijk Dienstverlenend Centrum voor studie- en beroepskeuzevoorlichting;
- Max Goote Kenniscentrum voor Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie;
- Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs;
- BVE-Raad;
- Colo, Vereniging kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven;
- Stichting kwaliteitscentrum examinering beroepsonderwijs;
- Vereniging Jongerenorganisatie Beroepsonderwijs;
- Combo, Stichting Combinatie Onderwijsorganisatie;
- Stichting Financiering Struktureel Vakbondsverlof Onderwijs;
- Stichting Samenwerkende Centrales in het COPWO;
- Stichting SoFoKles;
- Europees Platform;
- Stichting mobiliteitsfonds HBO;
- Nederlands Audiovisueel Archiefcentrum;
- Stichting minderheden Televisie Nederland;
- Stichting omroep allochtonen;
- Stichting Multiculturele Activiteiten Utrecht;
- School der Poëzie;
- Nederlands Perscentrum;
- Nederlands Letterkundig Museum en documentatiecentrum;

- Bibliotheek voor varenden;
- Christelijke bibliotheek voor blinden en slechtzienden;
- Federatie van Nederlandse Blindenbibliotheken;
- Nederlandse luister- en braillebibliotheek;
- Federatie Slechtzienden- en Blindenbelang;
- Bibliotheek Le Sage Ten Broek;
- Doe Maar Dicht Maar;
- ElHizjra;
- Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten;
- Fund for Central and East European Bookprojects;
- Jongeren Onderwijs Media;
- Ministry of Social Affairs and Employment
  - Sociale Verzekeringsbank – (Social Insurance Bank)
  - Sociaal Economische Raad (SER) – (Social and Economic Council in the Netherlands)
  - Raad voor Werk en Inkomen (RWI) – (Council for Work and Income)
  - Centrale organisatie voor werk en inkomen – (Central Organisation for Work and Income)
  - Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen – (Implementing body for employee insurance schemes)
- Ministry of Transport, Communications and Public Works
  - RDW, Dienst Wegverkeer
  - Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) – (Air Traffic Control Agency)
  - Nederlandse Loodsencorporatie (NLC) – (Netherlands maritime pilots association)
  - Regionale Loodsencorporatie (RLC) – (Regional maritime pilots association)
- Ministry of Housing, Spatial Planning and the Environment
  - Kadaster – (Public Registers Agency)
  - Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting – (Central Housing Fund)
  - Stichting Bureau Architectenregister – (Architects Register)
- Ministry of Health, Welfare and Sport
  - Commissie Algemene Oorlogsongevallenregeling Indonesië (COAR)
  - College ter beoordeling van de Geneesmiddelen (CBG) – (Medicines Evaluation Board)
  - Commissies voor gebiedsaanwijzing
  - College sanering Ziekenhuisvoorzieningen – (National Board for Redevelopment of Hospital Facilities)
  - Zorgonderzoek Nederland (ZON) – (Health Research and Development Council)

- Inspection bodies under the Wet medische hulpmiddelen – (Law on Medical Appliances)
- N.V. KEMA/Stichting TNO Certification – (KEMA/TNO Certification)
- College Bouw Ziekenhuisvoorzieningen (CBZ) – (National Board for Hospital Facilities)
- College voor Zorgverzekeringen (CVZ) – (Health Care Insurance Board)
- Nationaal Comité 4 en 5 mei – (National 4 and 5 May Committee)
- Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR) – (Pension and Benefit Board)
- College Tarieven Gezondheidszorg (CTG) – (Health Service Tariff Tribunal)
- Stichting Uitvoering Omslagregeling Wet op de Toegang Ziektekostenverzekering (SUO)
- Stichting tot bevordering van de Volksgezondheid en Milieuhygiëne (SVM) – (Foundation for the Advancement of Public Health and Environment)
- Stichting Facilitair Bureau Gemachtigden Bouw VWS
- Stichting Sanquin Bloedvoorziening – (Sanquin Blood Supply Foundation)
- College van Toezicht op de Zorgverzekeringen organen ex artikel 14, lid 2c, Wet BIG (Supervisory Board of Health Care Insurance Committees for registration of professional health care practices)
- Ziekenfondsen – (Health Insurance Funds)
- Nederlandse Transplantatiestichting (NTS) – (Netherlands Transplantation Foundation)
- Regionale Indicatieorganen (RIO's) – (Regional bodies for Need Assessment).

Itävalta

- Kaikki laitokset, joiden talousarviota valvoo ”Rechnungshof” (tilintarkastustuomioistuin) ja jotka eivät harjoita teollista tai kaupallista toimintaa.

Puola

1. Julkiset yliopistot ja korkeakoulut

- Uniwersytet w Białymstoku
- Uniwersytet w Gdańsku
- Uniwersytet Śląski
- Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
- Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
- Katolicki Uniwersytet Lubelski
- Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
- Uniwersytet Łódzki
- Uniwersytet Opolski
- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika
- Uniwersytet Szczeciński

-
- Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
  - Uniwersytet Warszawski
  - Uniwersytet Rzeszowski
  - Uniwersytet Wrocławski
  - Uniwersytet Zielonogórski
  - Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
  - Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej
  - Akademia Górniczo-Hutnicza im. St Staszica w Krakowie
  - Politechnika Białostocka
  - Politechnika Częstochowska
  - Politechnika Gdańska
  - Politechnika Koszalińska
  - Politechnika Krakowska
  - Politechnika Lubelska
  - Politechnika Łódzka
  - Politechnika Opolska
  - Politechnika Poznańska
  - Politechnika Radomska im. Kazimierza Pułaskiego
  - Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza
  - Politechnika Szczecińska
  - Politechnika Śląska
  - Politechnika Świętokrzyska
  - Politechnika Warszawska
  - Politechnika Wrocławska
  - Akademia Morska w Gdyni
  - Wyższa Szkoła Morska w Szczecinie
  - Akademia Ekonomiczna im. Karola Adameckiego w Katowicach
  - Akademia Ekonomiczna w Krakowie
  - Akademia Ekonomiczna w Poznaniu
  - Szkoła Główna Handlowa
  - Akademia Ekonomiczna im. Oskara Langego we Wrocławiu
  - Akademia Pedagogiczna im. KEN w Krakowie

- Akademia Pedagogiki Specjalnej Im. Marii Grzegorzewskiej
- Akademia Podlaska w Siedlcach
- Akademia Świętokrzyska im. Jana Kochanowskiego w Kielcach
- Pomorska Akademia Pedagogiczna w Słupsku
- Akademia Pedagogiczna im. Jana Długosza w Częstochowie
- Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna "Ignatianum" w Krakowie
- Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Rzeszowie
- Akademia Techniczno-Rolnicza im. J. J. Śniadeckich w Bydgoszczy
- Akademia Rolnicza im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
- Akademia Rolnicza w Lublinie
- Akademia Rolnicza im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu
- Akademia Rolnicza w Szczecinie
- Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
- Akademia Rolnicza we Wrocławiu
- Akademia Medyczna w Białymstoku
- Akademia Medyczna im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy
- Akademia Medyczna w Gdańsku
- Śląska Akademia Medyczna w Katowicach
- Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
- Akademia Medyczna w Lublinie
- Uniwersytet Medyczny w Łodzi
- Akademia Medyczna im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
- Pomorska Akademia Medyczna w Szczecinie
- Akademia Medyczna w Warszawie
- Akademia Medyczna im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
- Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego
- Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie
- Papieski Fakultet Teologiczny we Wrocławiu
- Papieski Wydział Teologiczny w Warszawie
- Instytut Teologiczny im. Błogosławionego Wincentego Kadłubka w Sandomierzu
- Instytut Teologiczny im. Świętego Jana Kantego w Bielsku-Białej
- Akademia Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni

- Akademia Obrony Narodowej
- Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie
- Wojskowa Akademia Medyczna im. Gen. Dyw. Bolesława Szareckiego w Łodzi
- Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych im. Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu
- Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Obrony Przeciwlotniczej im. Romualda Traugutta
- Wyższa Szkoła Oficerska im. gen. Józefa Bema w Toruniu
- Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych w Dęblinie
- Wyższa Szkoła Oficerska im. Stefana Czarnieckiego w Poznaniu
- Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie
- Szkoła Główna Służby Pożarniczej w Warszawie
- Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy
- Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku
- Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach
- Akademia Muzyczna w Krakowie
- Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi
- Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu
- Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina w Warszawie
- Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu
- Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku
- Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach
- Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie
- Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
- Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie
- Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu
- Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
- Akademia Sztuk Pięknych Katowicach
- Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie
- Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi
- Akademia Sztuk Pięknych w Poznaniu
- Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
- Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu
- Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. Ludwika Solskiego w Krakowie

- Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi
- Akademia Teatralna im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Pawła 11 w Białej Podlaskiej
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Głogowie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu
- Kolegium Karkonoskie w Jeleniej Górze
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Witelona w Legnicy
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Amosa Kodeńskiego w Lesznie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Staszica w Pile
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku
- Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Gródka w Sanoku
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa we Włocławku
- Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa w Opolu
- Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gnieźnie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach

- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałczu
  - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Oświęcimiu
  - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Zamościu
2. Alueelliset ja itsehallinnolliset kulttuurilaitokset
3. Kansallispuistot
- Babiogórski Park Narodowy
  - Białowiecki Park Narodowy
  - Biebrzański Park Narodowy
  - Bieszczadzki Park Narodowy
  - Drawieński Park Narodowy
  - Gorczański Park Narodowy
  - Kampinoski Park Narodowy
  - Karkonoski Park Narodowy
  - Magurski Park Narodowy
  - Narwiański Park Narodowy
  - Ojcowski Park Narodowy
  - Park Narodowy "Bory Tucholskie"
  - Park Narodowy Gór Stołowych
  - Park Narodowy "Ujście Warty"
  - Pieniński Park Narodowy
  - Poleski Park Narodowy
  - Rztoczański Park Narodowy
  - Słowiński Park Narodowy
  - Świętokrzyski Park Narodowy
  - Tatrzański Park Narodowy
  - Wielkopolski Park Narodowy
  - Wigierski Park Narodowy
  - Woliński Park Narodowy
4. Julkiset ala- ja keskiasteen koulut
5. Julkiset radio- ja televisioyhtiöt
- Telewizja Polska S.A. (Polish TV)
  - Polskie Radio S.A. (Polish Radio)

6. Julkiset museot, teatterit, kirjastot ja muut julkiset kulttuurilaitokset

- Muzeum Narodowe w Krakowie
- Muzeum Narodowe w Poznaniu
- Muzeum Narodowe w Warszawie
- Zamek Królewski w Warszawie
- Zamek Królewski na Wawelu – Państwowe Zbiory Sztuki
- Muzeum Żup Krakowskich
- Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau
- Państwowe Muzeum na Majdanku
- Muzeum Stutthof w Sztutowie
- Muzeum Zamkowe w Malborku
- Centralne Muzeum Morskie
- Muzeum "Łazienki Królewskie"
- Muzeum Pałac w Wilanowie
- Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie
- Muzeum Wojska Polskiego
- Teatr Narodowy
- Narodowy Stary Teatr Kraków
- Teatr Wielki – Opera Narodowa
- Filharmonia Narodowa
- Galeria Zachęta
- Centrum Sztuki Współczesnej
- Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku
- Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie
- Instytut im. Adama Mickiewicza
- Dom Pracy Twórczej w Wigrach
- Dom Pracy Twórczej w Radziejowicach
- Instytut Dziedzictwa Narodowego
- Biblioteka Narodowa
- Instytut Książki
- Polski Instytut Sztuki Filmowej
- Instytut Teatralny

- Filmoteka Narodowa
- Narodowe Centrum Kultury
- Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie
- Muzeum Historii Polski w Warszawie
- Centrum Edukacji Artystycznej

7. Julkiset tutkimuslaitokset, tutkimus- ja kehityslaitokset ja muut tutkimuslaitokset

8. Alueellisen tai paikallisen itsehallinnon tai niiden yhteenliittymän perustamat julkiset, itsenäiset terveydenhuollon hallintoyksiköt

9. Muu

- Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych – (Polish Information and Foreign Investment Agency)

Portugali

- Institutos públicos sem carácter comercial ou industrial – (muuta kuin teollista tai kaupallista toimintaa harjoittavat julkiset laitokset)
- Serviços públicos personalizados – (oikeushenkilöksi katsottavat julkiset palvelut)
- Fundações públicas – (julkiset säätiöt)
- Estabelecimentos públicos de ensino, investigação científica e saúde – (julkiset koulutus- ja terveydenhuoltolaitokset sekä julkiset tieteelliset tutkimuslaitokset)
- INGA (National Agricultural Intervention and Guarantee Institute/Instituto Nacional de Intervenção e Garantia Agrícola)
- Instituto do Consumidor – (Institute for the Consumer)
- Instituto de Meteorologia – (Institute for Meteorology)
- Instituto da Conservação da Natureza – (Institute for Natural Conservation)
- Instituto da Água – (Water Institute)
- ICEP / Instituto de Comércio Externo de Portugal
- Instituto do Sangue – (Portuguese Blood Institute)

Romania

- Academia Română (Romanian Academy)
- Biblioteca Națională a României (Romanian National Library)
- Arhivele Naționale (National Archives)
- Institutul Diplomatic Român (Romanian Diplomatic Institute)
- Institutul Cultural Român (Romanian Cultural Institute)
- Institutul European din România (European Institute of Romania)
- Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului (Investigation Institute of Communism Crimes)
- Institutul de Memorie Culturală (Institute for Cultural Memory)

- Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (National Agency for Education and Training Community Programs)
- Centrul European UNESCO pentru Invățământul Superior (UNESCO European Centre for Higher Education)
- Comisia Națională a României pentru UNESCO (Romanian National Commission for UNESCO)
- Societatea Română de Radiodifuziune (Romanian Radio-Broadcasting Company)
- Societatea Română de Televiziune (Romanian Television Company)
- Societatea Națională pentru Radiocomunicații (National Radio Communication Company)
- Centrul Național al Cinematografiei (National Cinematography Centre)
- Studioul de Creație Cinematografică (Studio of Cinematography Creation)
- Arhiva Națională de Filme (National Film Archive)
- Muzeul Național de Artă Contemporană (National Museum of Contemporary Art)
- Palatul Național al Copiilor (National Children's Palace)
- Centrul Național pentru Burse de Studii în Străinătate (National Centre for Scholarships Abroad)
- Agenția pentru Sprijinirea Studenților (Agency for Student Support)
- Comitetul Olimpic și Sportiv Român (Romanian Olympic and Sports Committee)
- Agenția pentru Cooperare Europeană în domeniul Tineretului (EUROTIN) (Agency for Youth European Cooperation)
- Agenția Națională pentru Sprijinirea Inițiativelor Tinerilor (ANSIT) (National Agency for Supporting Youth Initiatives)
- Institutul Național de Cercetare pentru Sport (National Research Institute for Sports)
- Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (National Council for Combating Discrimination)
- Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 (State Secretariat for December 1989 Revolutionaries Problems)
- Secretariatul de Stat pentru Culte (State Secretariat for Cults)
- Agenția Națională pentru Locuințe (National Agency for Housing)
- Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale (National House of Pension and Other Social Insurance Right)
- Casa Națională de Asigurări de Sănătate (National House of Health Insurance)
- Inspekția Muncii (Labor Inspection)
- Oficiul Central de Stat pentru Probleme Speciale (Central State Office for Special Problems)
- Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (General Inspectorate for Emergency Situations)
- Agenția Națională de Consultanță Agricolă (National Agency for Agricultural Counseling)
- Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie (National Agency for Improvement and Zoo-technical Reproduction)
- Laboratorul Central pentru Carantină Fitosanitară (Central Laboratory of Phytosanitary Quarantine)

- Laboratorul Central pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor (Central Laboratory for Seeds and Planting Material Quality)
- Institutul pentru Controlul produselor Biologice și Medicamentelor de Uz Veterinar (Institute for the Control of Veterinary Biological Products and Medicine)
- Institutul de Igienă și Sănătate Publică și Veterinară (Hygiene Institute of Veterinary Public Health)
- Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală (Institute for Diagnosis and Animal Health)
- Institutul de Stat pentru Testarea și Inregistrarea Soiurilor (State Institute for Variety Testing and Registration)
- Banca de Resurse Genetice Vegetale (Vegetal Genetically Resources Bank)
- Agenția Națională pentru Dezvoltarea și Implementarea Programelor de Reconstrucție a Zonele Miniere (National Agency for the Development and the Implementation of the Mining Regions Reconstruction Programs)
- Agenția Națională pentru Substanțe și Preparate Chimice Periculoase (National Agency for Dangerous Chemical Substances)
- Agenția Națională de Controlul Exporturilor Strategice și al Interzicerii Armelor Chimice (National Agency for the Control of Strategic Exports and Prohibition of Chemical Weapons)
- Administrația Rezervației Biosferei "Delta Dunării" Tulcea (Administration for Natural Biosphere Reservation "Danube-Delta" Tulcea)
- Regia Națională a Pădurilor (ROMSILVA) (National Forests Administration)
- Administrația Națională a Rezervelor de Stat (National Administration of State Reserves)
- Administrația Națională Apele Române (National Administration of Romanian Waters)
- Administrația Națională de Meteorologie (National Administration of Meteorology)
- Comisia Națională pentru Reciclarea Materialelor (National Commission for Materials Recycling)
- Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (National Commission for Nuclear Activity Control)
- Agenția Managerială de Cercetare Științifică, Inovare și Transfer Tehnologic (Managerial Agency for Scientific Research, Innovation and Technology Transfer- AMCSIT)
- Oficiul pentru Administrare și Operare al Infrastructurii de Comunicații de Date "RoEduNet" (Office for Administration and Operation of Data Communication Network – RoEduNe)
- Inspecția de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat (State Inspection for the Control of Boilers, Pressure Vessels and Hoisting Equipment)
- Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale (Romanian Centre for Instruction and Training of Personnel Engaged in Naval Transport)
- Inspectoratul Navigației Civile (INC) (Inspectorate for Civil Navigation)
- Regia Autonomă Registrul Auto Român (Autonomous Public Service Undertaking - Romanian Auto Register)
- Agenția Spațială Română (Romanian Space Agency)
- Școala Superioară de Aviație Civilă (Superior School of Civil Aviation)
- Aeroclubul României (Romanian Air-club)
- Centrul de Pregătire pentru Personalul din Industrie Bușteni (Training Centre for Industry Personnel Busteni)

- Centrul Român de Comerț Exterior (Romanian Centre for Foreign Trade)
- Centrul de Formare și Management București (Management and Formation Centre for Commerce Bucharest)
- Agenția de Cercetare pentru Tehnică și Tehnologii militare (Research Agency for Military Techniques and Technology)
- Asociația Română de Standardizare (ASRO) (Romanian Association of Standardization)
- Asociația de Acreditare din România (RENAR) (Romanian Accreditation Association)
- Comisia Națională de Prognoză (CNP) (National Commission for Prognosis)
- Institutul Național de Statistică (INS) (National Institute for Statistics)
- Comisia Națională a Valorilor Mobiliare (CNVM) (National Commission for Transferable Securities)
- Comisia de Supraveghere a Asigurărilor (CSA) (Insurance Supervisory Commission)
- Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (Supervisory Commission of Private Pensions System)
- Consiliul Economic și Social (CES) (Economic and Social Council)
- Agenția Domeniilor Statului (Agency of State Domains)
- Oficiul Național al Registrului Comerțului (National Trade Register Office)
- Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS) (Authority for State Assets Recovery)
- Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (National Council for Study of the Security Archives)
- Avocatul Poporului (Peoples' Attorney)
- Institutul Național de Administrație (INA) (National Institute of Administration)
- Inspectoratul Național pentru Evidența Persoanelor (National Inspectorate for Personal Records)
- Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) (State Office for Inventions and Trademarks)
- Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA) (Romanian Copyright Office)
- Oficiul Național al Monumentelor Istorice (National Office for Historical Monuments)
- Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării banilor (ONPCSB) (National Office for Preventing and Combating Money Laundering)
- Biroul Român de Metrologie Legală (Romanian Bureau of Legal Metrology)
- Inspectoratul de Stat în Construcții (State Inspectorate for Constructions)
- Compania Națională de Investiții (National Company for Investments)
- Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale (Romanian National Company of Motorways and National Roads)
- Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (National Agency for Land Registering and Real Estate Advertising)
- Administrația Națională a Imbunătățirilor Funciare (National Administration of Land Improvements)
- Garda Financiară (Financial Guard)
- Garda Națională de Mediu (National Guard for Environment)

- Institutul Național de Expertize Criminalistice (National Institute for Criminological Expertise)
- Institutul Național al Magistraturii (National Institute of Magistracy)
- Școala Națională de Grefieri (National School for Court Clerks)
- Administrația Generală a Penitenciarelor (General Administration of Penitentiaries)
- Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat (The National Registry Office for Classified Information (ORNISS))
- Autoritatea Națională a Vămirilor (National Customs Authority)
- Banca Națională a României (National Bank of Romania)
- Regia Autonomă "Monetăria Statului" (Autonomous Public Service Undertaking "State Mint of Romania")
- Regia Autonomă "Imprimeria Băncii Naționale" (Autonomous Public Service Undertaking "Printing House of the National Bank")
- Regia Autonomă "Monitorul Oficial" (Autonomous Public Service Undertaking "Official Gazette")
- Oficiul Național pentru Cultul Eroilor (National Office for Heroes Cult)
- Oficiul Român pentru Adopții (Romanian Adoption Office)
- Oficiul Român pentru Imigrări (Romanian Emigration Office)
- Compania Națională "Loteria Română" (National Company "Romanian Lottery")
- Compania Națională "ROMTEHNICA" (National Company "ROMTEHNICA")
- Compania Națională "ROMARM" (National Company "ROMARM")
- Agenția Națională pentru Romi (National Agency for Roms)
- Agenția Națională de Presă "ROMPRESS" (National News Agency "ROMPRESS")
- Regia Autonomă "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat" (Autonomous Public Service Undertaking "Administration of State Patrimony and Protocol")
- Institute și Centre de Cercetare (Research Institutes and Centers)
- Institute și Centre de Cercetare (Research Institutes and Centers)
- Instituții de Învățământ de Stat (Education States Institutes)
- Universități de Stat (State Universities)
- Muzee (Museums)
- Biblioteci de Stat (State Libraries)
- Teatre de Stat, Opere, Operete, filarmonica, centre și case de Cultură, (State Theaters, Operas, Philharmonic Orchestras, Cultural houses and Centers)
- Reviste (Magazines)
- Edituri (Publishing Houses)
- Inspectorate Scolare, de Cultură, de Culte (School, Culture and Cults Inspectorates)
- Complexuri, Federații și Cluburi Sportive (Sport Federations and Clubs)

- Spitale, Sanatorii, Policlinici, Dispensare, Centre Medicale, Institute medico-Legale, Stații Ambulanță (Hospitals, sanatoriums, Clinics, Medical Units, Legal-Medical Institutes, Ambulance Stations)
- Unități de Asistență Socială (Social Assistance Units)
- Tribunale (Courts)
- Judecătorii (Law Judges)
- Curți de Apel (Appeal Courts)
- Penitenciare (Penitentiaries)
- Parchetele de pe lângă Instanțele Judecătorești (Prosecutor's Offices)
- Unități Militare (Military Units)
- Instanțe Militare (Military Courts)
- Inspectorate de Poliție (Police Inspectorates)
- Centre de Odihnă (Resting Houses)

Slovenia

- Javni zavodi s področja vzgoje, izobraževanja ter športa (Public institutes in the area of child care, education and sport)
- Javni zavodi s področja zdravstva (Public institutes in the area of health care)
- Javni zavodi s področja socialnega varstva (Public institutes in the area of social security)
- Javni zavodi s področja kulture (Public institutes in the area of culture)
- Javni zavodi s področja raziskovalne dejavnosti (Public institutes in the area of science and research)
- Javni zavodi s področja kmetijstva in gozdarstva (Public institutes in the area of agriculture and forestry)
- Javni zavodi s področja okolja in prostora (Public institutes in the area of environment and spatial planning)
- Javni zavodi s področja gospodarskih dejavnosti (Public institutes in the area of economic activities)
- Javni zavodi s področja malega gospodarstva in turizma (Public institutes in the area of small enterprises and tourism)
- Javni zavodi s področja javnega reda in varnosti (Public institutes in the area of public order and security)
- Agencije (Agencies)
- Skladi socialnega zavarovanja (Social security funds)
- Javni skladi na ravni države in na ravni občin (Public funds at the level of the central government and local communities)
- Družba za avtoceste v RS (Motorway Company in the Republic of Slovenia)
- Valtion tai paikallisten elinten perustamat yksiköt, jotka kuuluvat Slovenian tasavallan tai paikallisviranomaisten talousarvioon
- Muut oikeushenkilöt, jotka täyttävät säädöksen ZJN-2 3 artiklan 2 kohdassa olevan julkisen henkilön määritelmän

Slovakia

- Yleisen edun tarpeita varten erityisellä säädöksellä tai hallinnollisella toimenpiteellä muodostettu tai perustettu muuta kuin teollista tai kaupallista toimintaa harjoittava oikeushenkilö, joka täyttää myös vähintään yhden seuraavista edellytyksistä:
  - sen rahoituksesta vastaa kokonaan tai osittain hankintaviranomainen eli valtio, kunta, itsehallintoalue tai muu oikeushenkilö, joka täyttää myös direktiivin 2014/24/EU 2 artiklan 1 kohdan 4 alakohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitetut edellytykset,
  - sen hallinnoinnista tai valvonnasta vastaa hankintaviranomainen eli valtio, kunta, itsehallintoalue tai muu julkisoikeudellinen laitos, joka täyttää myös direktiivin 2014/24/EU 2 artiklan 1 kohdan 4 alakohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitetut edellytykset,
  - hankintaviranomainen eli valtio, kunta, itsehallintoalue tai muu oikeushenkilö, joka täyttää myös 2014/24/EU 2 artiklan 1 kohdan 4 alakohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitetut edellytykset, nimittää tai valitsee yli puolet sen johto- tai valvontaelimen jäsenistä.

Tällaiset henkilöt ovat toimintaa harjoittavia julkisoikeudellisia laitoksia, esimerkiksi:

- Slovakian televisiosta annetun lain 532/2010 (lakikokoelma) nojalla,
- sairausvakuutusyhtiöistä annetun lain 581/2004 (lakikokoelma), joka noudattaa sairausvakuutuksesta annetun lain 719/2004 (lakikokoelma) sanamuotoa, nojalla ja sairausvakuutuksesta annetun lain 580/2004 (lakikokoelma), joka noudattaa lain 718/2004 (lakikokoelma) sanamuotoa, nojalla,
- lain 121/2005 (lakikokoelma) nojalla; tällä lailla on julkaistu sosiaalivakuutuksesta annetun lain 461/2003 (lakikokoelma), sellaisena kuin se on muutettuna, konsolidoitu sanamuoto.

Suomi

Julkiset tai julkisessa valvonnassa olevat laitokset tai yritykset, jotka eivät harjoita teollista tai kaupallista toimintaa.

Ruotsi

Kaikki ei-kaupalliset laitokset, joiden julkiset hankinnat ovat julkisista hankinnoista vastaavan kansallisen viraston valvonnan alaisia, esimerkiksi:

- Nordiska Museet (Nordic Museum)
- Tekniska Museet (National Museum of Science and Technology)

Yhdistynyt kuningaskunta

Laitokset

- Design Council
- Health and Safety Executive
- National Research Development Corporation
- Public Health Laboratory Service Board
- Advisory, Conciliation and Arbitration Service
- Commission for the New Towns
- National Blood Authority
- National Rivers Authority
- Scottish Enterprise
- Ordnance Survey
- Financial Services Authority

Ryhmät

- Maintained schools

- Universities and colleges financed for the most part by other contracting authorities
  - National Museums and Galleries
  - Research Councils
  - Fire Authorities
  - National Health Service Strategic Health Authorities
  - Police Authorities
  - New Town Development Corporations
  - Urban Development Corporations
-

LIITE 9-C

**ERITYISALOILLA TOIMIVAT LAITOKSET JA MUUT YKSIKÖT, JOTKA TEKEVÄT HANKINTOJA TÄMÄN
SOPIMUKSEN MÄÄRÄYSTEN MUKAISESTI**

1 OSA

SINGAPOREN SITOUMUKSET

Tavarat (liitteen 9-D mukaisesti)	Kynnysarvo: 400 000 erityisnosto-oikeutta
Palvelut (liitteen 9-E mukaisesti)	Kynnysarvo: 400 000 erityisnosto-oikeutta
Rakentaminen (liitteen 9-F mukaisesti)	Kynnysarvo: 5 000 000 erityisnosto-oikeutta

Luettelo hankintayksiköistä:

Accounting and Corporate Regulating Authority

Agency for Science, Technology and Research

Agri-Food & Veterinary Authority

Board of Architects

Building and Construction Authority

Casino Regulatory Authority

Central Provident Fund Board

Civil Aviation Authority of Singapore

Civil Service College

Competition Commission of Singapore

Council for Estate Agents

Council for Private Education

Economic Development Board

Energy Market Authority

Health Promotion Board

Health Sciences Authority

Hotels Licensing Board

Housing and Development Board

Info-communications Development Authority of Singapore

Inland Revenue Authority of Singapore

Institute of Southeast Asian Studies

Institute of Technical Education

International Enterprise Singapore

Intellectual Property Office of Singapore

Land Transport Authority of Singapore
Jurong Town Corporation
Maritime and Port Authority of Singapore
Media Development Authority
Monetary Authority of Singapore
Nanyang Technological University
Nanyang Polytechnic
National Arts Council
National Environment Agency
National Heritage Board
National Library Board
National Parks Board
National University of Singapore
Ngee Ann Polytechnic
Preservation of Monuments Board
Professional Engineers Board
Public Transport Council
Public Utilities Board
Republic Polytechnic
Science Centre Board
Sentosa Development Corporation
Singapore Corporation of Rehabilitative Enterprises
Singapore Examinations and Assessment Board
Singapore Land Authority
Singapore Nursing Board
Singapore Polytechnic
Singapore Sports Council
Singapore Tourism Board
Singapore Workforce Development Agency
Standards, Productivity and Innovation Board
Temasek Polytechnic
Traditional Chinese Medicine Practitioners Board
Urban Redevelopment Authority

Liitteen 9-C 1 osaa koskevat huomautukset:

1. Yhdeksättä lukua (Julkiset hankinnat) ei sovelleta hankintoihin, joita sopimuksen piiriin kuuluva hankintayksikkö tekee sopimuksen piiriin kuulumattoman hankintayksikön puolesta.
2. Yhdeksättä lukua (Julkiset hankinnat) ei sovelleta tavaroiden tai palvelujen hankintoihin, jotka tekee Public Utilities Board, jos
  - a) tällaisten hankintojen tarkoituksena on tehokas, riittävä ja luotettava vesihuolto silloin, kun Singaporen vesihuolto tai siihen liittyvä infrastruktuuri joutuu ennakoimattomaan kuormitukseen, joka johtuu pitkäaikaisesta kuivasta säästä, vesi tai siihen liittyvän infrastruktuurin saastumisesta taikka häiriöistä Singaporen vedentuonnissa; tai
  - b) tällaiset hankinnat liittyvät kokonaan tai osittain sellaisen vesihuollon infrastruktuurin rakentamiseen, laajentamiseen tai korjaamiseen, joka sijaitsee Singaporen alueen ulkopuolella mutta jota käytetään tai joka on mukana Singaporen vesihuollossa.

2 OSA

UNIONIN SITOUMUKSET

Tavarat (liitteen 9-D mukaisesti)	Kynnysarvo: 400 000 erityisnosto-oikeutta
Palvelut (liitteen 9-E mukaisesti)	Kynnysarvo: 400 000 erityisnosto-oikeutta
Rakentaminen (liitteen 9-F mukaisesti)	Kynnysarvo: 5 000 000 erityisnosto-oikeutta

Kaikki hankintayksiköt, joiden hankinnat kuuluvat unionin erityisalojen hankintadirektiivin⁽¹⁾ soveltamisalaan ja jotka ovat hankintaviranomaisia (esimerkiksi liitteiden 9-A ja 9-B piiriin kuuluvat viranomaiset) tai julkisia yrityksiä⁽²⁾ ja joiden toimintaan sisältyy jokin seuraavista tai niiden yhdistelmä:

- a) sellaisten kiinteiden verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota juomaveden tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä julkisia palveluja, tai juomaveden toimittaminen näihin verkkoihin;
- b) sellaisten kiinteiden verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota sähkön tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä julkisia palveluja, tai sähkön toimittaminen näihin verkkoihin;
- c) lentokenttä- tai muiden terminaalipalvelujen saattaminen lentoliikenteen harjoittajien käyttöön;
- d) meri- tai sisävesisatamien tai muiden terminaalipalvelujen saattaminen meri- tai sisävesiliikenteen harjoittajien käyttöön;
- e) sellaisten verkkojen⁽³⁾ tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota julkisia kuljetuspalveluja kaupunkirautateiden, automatisoitujen järjestelmien, raitioteiden, johdinautojen, linja-autojen tai kaapeliratojen avulla; tai
- f) sellaisten verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota julkisia kuljetuspalveluja rautateitse.⁽⁴⁾

Edellä esitetyt vaatimukset täyttävien hankintaviranomaisten ja julkisten yritysten ohjeelliset luettelot on esitetty huomautusten jälkeen.

⁽¹⁾ Tämän liitteen soveltamiseksi "unionin erityisalojen hankintadirektiivillä" tarkoitetaan vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja posti-palvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta 26 päivänä helmikuuta 2014 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/25/EU (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

⁽²⁾ Unionin erityisalojen hankintadirektiivin mukaisesti julkinen yritys on yritys, johon hankintaviranomaiset voivat suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen perusteella. Hankintaviranomaisilla katsotaan olevan määräysvalta missä tahansa seuraavista tapauksista, jos kyseiset viranomaiset suoraan tai välillisesti

- omistavat enemmistön kyseisen yrityksen merkitystä pääomasta;
- hallitsevat enemmistöä yrityksen osakkeisiin perustuvasta äänioikeudesta;
- voivat nimittää yli puolet yrityksen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä.

⁽³⁾ Kuljetuspalvelujen verkon katsotaan olevan kyseessä, kun palvelua tarjotaan EU:n jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen asettamien edellytyksin, jotka voivat koskea liikennöitäviä linjoja, käytettävissä olevaa kuljetuskapasiteettia tai vuorotiheyttä.

⁽⁴⁾ Esimerkiksi sellaisten verkkojen (alaviitteen 4 mukaisesti) tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota julkisia kuljetuspalveluja suurnopeusjunilla tai tavanomaisilla junilla.

Liitteen 9-C 2 osaa koskevat huomautukset:

1. Tämän sopimuksen piiriin eivät kuulu hankinnat, jotka tehdään edellä lueteltujen toimien suorittamiseksi, kun ne ovat avoinna kilpailulle kyseisillä markkinoilla.
  2. Yhdeksännen luvun (Julkiset hankinnat) piiriin eivät kuulu tässä liitteessä lueteltujen hankintayksiköiden suorittamat hankinnat,
    - joiden tavoitteena on veden ja energiavarojen tai energiantuotannossa tarvittavien polttoaineiden ostaminen;
    - joilla on muita tavoitteita kuin tässä liitteessä lueteltujen toimien toteuttaminen tai joiden tavoitteena on sellaisten toimien toteuttaminen muussa kuin Euroopan talousalueen jäsenmaissa; tai
    - joiden tavoitteena on jälleenmyynti tai vuokraaminen kolmansille osapuolille, jos hankintayksiköllä ei ole erityistä tai yksinomaista oikeutta myydä tai vuokrata kyseisten sopimusten kohdetta ja jos muilla yksiköillä on oikeus myydä tai vuokrata sopimuksen kohde samoilla ehdoilla kuin hankintayksiköllä.
  3. Muun hankintayksikön kuin hankintaviranomaisen suorittamaa juomaveden tai sähkön toimittamista yleisön palvelemiseen tarkoitettuihin verkkoihin ei pidetä tämän liitteen a tai b kohdassa tarkoitettuna toimintana, jos
    - kyseinen yksikkö tuottaa juomavettä tai sähköä siksi, että niiden kulutus on välttämätöntä jonkin muun kuin tämän liitteen a–f kohdassa tarkoitettua toiminnan harjoittamista varten; ja
    - toimittaminen yleiseen verkkoon riippuu vain yksikön omasta kulutuksesta eikä ole ylittänyt 30 prosenttia yksikön juomaveden tai energian kokonaistuotannosta laskettuna viimeksi kuluneiden kolmen vuoden tuotannon keskimäärän mukaan, kuluva vuosi mukaan luettuna.
  4. a) Mikäli b kohdassa määrätyt edellytykset täyttyvät, tämän sopimuksen piiriin eivät kuulu hankintasopimukset, jotka
    - i) hankintayksikkö myöntää sidosyritykselle ⁽⁵⁾, tai
    - ii) yksinomaan useista hankintayksiköistä koostuva, tämän liitteen a–f kohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittava yhteisyritys myöntää jollekin yritykselle, joka on sidoksissa näihin hankintayksiköihin.
  - b) Edellä olevaa a kohtaa sovelletaan palvelujen tai tavaroiden hankintasopimuksiin, jos vähintään 80 prosenttia sidosyrityksen kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana tavarantoimitusten alalla saavuttamasta keskimääräisestä liikevaihdosta muodostuu näiden palvelujen tai tavaroiden toimittamisesta yrityksille, joihin se on sidoksissa ⁽⁶⁾.
5. Yhdeksännen luvun (Julkiset hankinnat) piiriin eivät kuulu hankintasopimukset, jotka
  - a) yksinomaan useista hankintayksiköistä koostuva, tämän liitteen a–f kohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittava yhteisyritys myöntää yhdelle tällaiselle hankintayksikölle; tai
  - b) hankintayksikkö myöntää sellaiselle yhteisyrykselle, johon se kuuluu, edellyttäen, että yhteisyritys on perustettu kyseisen toiminnan harjoittamiseksi vähintään kolmen vuoden ajaksi ja että yhteisyrytyksen perustamisasiakirjassa todetaan yhteisyrytyksen muodostavien hankintayksiköiden kuuluvan siihen vähintään saman ajan.

⁽⁵⁾ "Sidosyrityksellä" tarkoitetaan yritystä, jonka vuosittaiset tilinpäätökset konsolidoidaan tietyn tyyppisten yritysten vuosittain päätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19) vaatimusten mukaisesti, tai tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien yksiköiden ollessa kyseessä yritystä, johon hankintayksikkö voi suoraan taikka välillisesti käyttää määräysvaltaa taikka joka voi käyttää määräysvaltaa hankintayksikköön tai joka on hankintayksikkönä toisen yrityksen määräysvallan alainen omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen nojalla.

⁽⁶⁾ Jos sidosyrityksen perustamisajankohdan tai toiminnan aloittamisen ajankohdan vuoksi liikevaihtotietoja kolmelta viimeksi kuluneelta vuodelta ei ole käytettävissä, riittää, että kyseinen yritys osoittaa tässä kohdassa tarkoitettua liikevaihdon toteutumisen todennäköiseksi, muun muassa esittämällä tietoja tulevasta liiketoiminnasta.

Ohjeellinen luettelo liitteen 9-C 2 osassa vahvistetut kriteerit täyttävistä hankintaviranomaisista ja julkisista yrityksistä

I. Juomaveden hankinta, kuljetus tai jakelu

Belgia

- Kunnat tai kuntaliittymät tällä toiminta-alueellaan
- Société Wallonne des Eaux
- Vlaams Maatschappij voor Watervoorziening

Bulgaria

- "Тузлушка гора" – ЕООД, Антоново
- "В И К – Батак" – ЕООД, Батак
- "В и К – Белово" – ЕООД, Белово
- "Водоснабдяване и канализация Берковица" – ЕООД, Берковица
- "Водоснабдяване и канализация" – ЕООД, Благоевград
- "В и К – Бебреш" – ЕООД, Ботевград
- "Инфрастрой" – ЕООД, Брацигово
- "Водоснабдяване" – ЕООД, Брезник
- "Водоснабдяване и канализация" – ЕАД, Бургас
- "Лукойл Нефтохим Бургас" АД, Бургас
- "Бързийска вода" – ЕООД, Бързия
- "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Варна
- "Вик" ООД, к.к. Златни пясъци
- "Водоснабдяване и канализация Йовковци" – ООД, Велико Търново
- "Водоснабдяване, канализация и териториален водоинженеринг" – ЕООД, Велинград
- "ВИК" – ЕООД, Видин
- "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Враца
- "В И К" – ООД, Габрово
- "В И К" – ООД, Димитровград
- "Водоснабдяване и канализация" – ЕООД, Добрич
- "Водоснабдяване и канализация – Дупница" – ЕООД, Дупница
- ЧПСОВ, в.с. Елени
- "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Исперих
- "Аспарухов вал" ЕООД, Кнежа
- "В И К – Кресна" – ЕООД, Кресна
- "Меден кладенец" – ЕООД, Кубрат

- ”ВИК” – ООД, Кърджали
- ”Водоснабдяване и канализация” – ООД, Кюстендил
- ”Водоснабдяване и канализация” – ООД, Ловеч
- ”В и К – Стримон” – ЕООД, Микрево
- ”Водоснабдяване и канализация” – ООД, Монтана
- ”Водоснабдяване и канализация – П” – ЕООД, Панатюрище
- ”Водоснабдяване и канализация” – ООД, Перник
- ”В И К” – ЕООД, Петрич
- ”Водоснабдяване, канализация и строителство” – ЕООД, Пещера
- ”Водоснабдяване и канализация” – ЕООД, Плевен
- ”Водоснабдяване и канализация” – ЕООД, Пловдив
- ”Водоснабдяване–Дунав” – ЕООД, Разград
- ”ВКТВ” – ЕООД, Ракиново
- ЕТ ”Ердун Чакър”, Раковски
- ”Водоснабдяване и канализация” – ООД, Русе
- ”Екопроект-С” ООД, Русе
- ”УВЕКС” – ЕООД, Сандански
- ”ВиК-Паничище” ЕООД, Сапарева баня
- ”Водоснабдяване и канализация” – ЕАД, Свищов
- ”Бяла” – ЕООД, Севлиево
- ”Водоснабдяване и канализация” – ООД, Силистра
- ”В и К” – ООД, Сливен
- ”Водоснабдяване и канализация” – ЕООД, Смолян
- ”Софийска вода” – АД, София
- ”Водоснабдяване и канализация” – ЕООД, София
- ”Стамболово” – ЕООД, Стамболово
- ”Водоснабдяване и канализация” – ЕООД, Стара Загора
- ”Водоснабдяване и канализация-С” – ЕООД, Стрелча
- ”Водоснабдяване и канализация – Тетевен” – ЕООД, Тетевен
- ”В и К – Стенето” – ЕООД, Троян
- ”Водоснабдяване и канализация” – ООД, Търговище
- ”Водоснабдяване и канализация” – ЕООД, Хасково

— "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Шумен

— "Водоснабдяване и канализация" – ЕООД, Ямбол

Tšekki

Kaikki hankintayksiköt, jotka tarjoavat julkisia hankintoja koskevan lain 134/2016 (lakikokoelma) 4 §:n 1 momentin d ja e kohdassa määriteltyjä palveluja vesihuollon alalla.

Esimerkkejä hankintayksiköistä:

— Veolia Voda Česká Republika, a.s.

— Pražské vodovody a kanalizace, a.s.

— Severočeská vodárenská společnost a.s.

— Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.

— Ostravské vodárny a kanalizace a.s.

Tanska

— Vendoimittajat, jotka on määritelty seuraavan säädöksen 3 §:n 3 momentin mukaisesti: lov om vandforsyning m.v., ks. lovbekendtgørelse nr. 71, 17.1.2007.

Saksa

— Yksiköt, jotka tuottavat tai jakelevat vettä seuraavien säädösten nojalla: Eigenbetriebsverordnungen tai Eigenbetriebsgesetzen der Länder (erityisaloilla toimivat julkiset yritykset).

— Yksiköt, jotka tuottavat tai jakelevat vettä seuraavien säädösten nojalla: Gesetzen über die Kommunale Gemeinschaftsarbeit oder Zusammenarbeit der Länder.

— Yksiköt, jotka tuottavat vettä seuraavan säädöksen nojalla: Gesetz über Wasser- und Bodenverbände, 12.2.1991, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 15.5.2002.

— Julkiset yritykset, jotka tuottavat tai jakelevat vettä seuraavien säädösten nojalla: Kommunalgesetze, erityisesti Gemeindeverordnungen der Länder.

— Yritykset, jotka on perustettu seuraavien säädösten nojalla: Aktiengesetz, 6.9.1965, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 5.1.2007, tai GmbH-Gesetz, 20.4.1892, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 10.11.2006, tai joiden oikeusasema on Kommanditgesellschaft (kommandiittiyhtiö) ja jotka huolehtivat veden tuotannosta tai jakelusta alueellisten tai paikallisviranomaisten kanssa tehdyn sopimuksen nojalla.

Viro

— Julkisia hankintoja koskevan lain (RT I 21.2.2007, 15, 76) 10 artiklan 3 kohdan ja kilpailulain (RT I 2001, 56 332) 14 artiklan nojalla toimivat yksiköt:

— AS Haapsalu Veevärk

— AS Kuressaare Veevärk

— AS Narva Vesi

— AS Paide Vesi

— AS Pärnu Vesi

— AS Tartu Veevärk

— AS Valga Vesi

— AS Võru Vesi

Irlanti

Yksiköt, jotka tuottavat tai jakelevat vettä säädöksen Local Government [Sanitary Services] Act 1878–1964 nojalla

Kreikka

- "Εταιρεία Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως Πρωτεύουσας Α.Ε." ("Ε.Υ.Δ.Α.Π." or "Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε."). Yrityksen oikeudellinen asema perustuu seuraaviin säädöksiin: konsolidoitu laki 2190/1920, laki 2414/1996 ja lisäksi lain 1068/80 ja lain 2744/1999 säännökset.
- "Εταιρεία Υδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης Α.Ε." ("Ε.Υ.Α.Θ." ("Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε."), johon sovelletaan seuraavia säädöksiä: laki 2937/2001 (Kreikan virallinen lehti 169 Α) ja laki 2651/1998 (Kreikan virallinen lehti 248 Α).
- "Δημοτική Επιχείρηση Υδρευσης και Αποχέτευσης Μειζονος Περιοχής Βόλου" ("ΔΕΥΑΜΒ"), joka toimii lain 890/1979 nojalla.
- "Δημοτικές Επιχειρήσεις Υδρευσης — Αποχέτευσης" (kunnalliset vesihuolto- ja viemäriverkostoyhtiöt), jotka tuottavat ja jakelevat vettä lain 1069/80, 23.8.1980 nojalla.
- "Σύνδεσμοι Υδρευσης" (kunnalliset vedentoimittajyhdistykset), joiden toiminta perustuu presidentin asetukseen 410/1995 säädöksen Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων mukaisesti.
- "Δήμοι και Κοινότητες", (kunnat) jonka toiminta perustuu presidentin asetukseen 410/1995 säädöksen Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων mukaisesti.

Espanja

- Mancomunidad de Canales de Taibilla
- Aigües de Barcelona S.A., y sociedades filiales
- Canal de Isabel II
- Agencia Andaluza del Agua
- Agencia Balear de Agua y de la Calidad Ambiental
- Muut julkiset yksiköt, jotka muodostavat osan autonomisista alueista (Comunidades Autónomas) ja paikallishallinnosta (Corporaciones locales) tai ovat niistä riippuvaisia ja jotka toimivat juomaveden jakelun alalla.
- Muut yksityiset yksiköt, joilla on paikallishallinnon (Corporaciones locales) myöntämiä erityis- tai yksinoikeuksia juomaveden jakelun alalla.

Ranska

Alueelliset tai paikalliset viranomaiset ja julkisyhteisöt, jotka tuottavat tai jakelevat juomavettä:

- Régies des eaux (esimerkiksi: Régie des eaux de Grenoble, régie des eaux de Megève, régie municipale des eaux et de l'assainissement de Mont-de-Marsan, régie des eaux de Venelles);
- Vettä siirtävät, toimittavat ja tuottavat yhteisöt (esimerkiksi: Syndicat des eaux d'Ile de France, syndicat départemental d'alimentation en eau potable de la Vendée, syndicat des eaux et de l'assainissement du Bas-Rhin, syndicat intercommunal des eaux de la région grenobloise, syndicat de l'eau du Var-est, syndicat des eaux et de l'assainissement du Bas-Rhin)

Kroatia

Säädöksen Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 6 artiklassa tarkoitetut hankintayksiköt, jotka ovat julkisia yrityksiä tai hankintaviranomaisia ja jotka erityismääräysten mukaisesti vastaavat kiinteiden verkkojen rakentamisesta (tarjoamisesta) tai toiminnasta juomaveden tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyvien julkisten palvelujen tarjoamista varten sekä juomaveden toimittamisesta kiinteisiin verkkoihin; kuten paikallisten itsehallintoyksikköjen perustamat yksiköt, jotka vesilain (virallinen lehti 153/09 ja 130/11) perusteella toimivat julkisten vesi- ja viemärihuollon palveluiden tarjoajina.

Italia

- Yksiköt, jotka vastaavat vedenjakelupalvelujen eri vaiheista seuraavien, paikallis- ja maakuntatason viranomaisten suoraan valvontaan kuuluvista julkisista palveluista annettujen säädösten konsolidoidun tekstin nojalla: regio decreto n. 2578, 15.10.1925, D.P.R. n. 902, 4.10.1986, sekä decreto legislativo n. 267, 18.8.2000, joka on paikallisviranomaisten rakenteesta annettujen lakien konsolidoitu teksti, ja erityisesti 112 ja 116 artikla
- Acquedotto Pugliese S.p.A. (D.lgs. 11.5.1999 n. 141)
- Ente acquedotti siciliani, joka on perustettu seuraavien säädösten nojalla: Legge Regionale N° 2/2, 4.9.1979 ja Legge Regionale N° 81, 9.8.1980, in liquidazione con Legge Regionale N° 9, 31.5.2004 (art. 1)
- Ente sardo acquedotti e fognature, joka on perustettu 5.7.1963 annetun lain 9 nojalla. Poi ESAF S.p.A. nel 2003 – confluita in ABBANOVA S.p.A: ente soppresso il 29.7.2005 e posto in liquidazione con L.R. 21.4.2005 n° 7 (art. 5, comma 1)- Legge finanziaria 2005

Kypros

- Τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, joka jakelee vettä kunnissa ja muilla alueilla seuraavan säädöksen nojalla: περί Υδατοπρομήθειας Δημοτικών και Άλλων Περιοχών Νόμου, Κεφ. 350.

Latvia

- Julkis- ja yksityisoikeudelliset yksiköt, jotka tuottavat, siirtävät ja jakelevat juomavettä kiinteisiin verkkoihin ja jotka tekevät hankintoja seuraavan lain mukaisesti: Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums.

Liettua

- Yksiköt, jotka noudattavat julkisista hankinnoista annetun Liettuan tasavallan lain (virallinen lehti 84-2000, 1996; 4-102, 2006) 70 artiklan 1 ja 2 kohdan vaatimuksia ja tuottavat, siirtävät ja jakelevat juomavettä juomavesi- ja jätevesihuollosta annetun Liettuan tasavallan lain (virallinen lehti 82-3260, 2006) mukaisesti.

Luxemburg

- Paikallisviranomaisten yksiköt, jotka vastaavat veden jakelusta
- Kuntaliittymät, jotka tuottavat tai jakelevat vettä ja jotka on perustettu seuraavien säädösten nojalla: loi concernant la création des syndicats de communes, 23.2.2001, sellaisena kuin se on muutettuna ja täydennettynä 23.12.1958 ja 29.7.1981 annetulla lailla, ja loi ayant pour objet le renforcement de l'alimentation en eau potable du Grand-Duché du Luxembourg à partir du réservoir d'Esch-sur-Sûre, 31.7.1962.
  - Syndicat de communes pour la construction, l'exploitation et l'entretien de la conduite d'eau du Sud-Est – SESE
  - Syndicat des Eaux du Barrage d'Esch-sur-Sûre – SEBES
  - Syndicat intercommunal pour la distribution d'eau dans la région de l'Est – SIDERE
  - Syndicat des Eaux du Sud – SES
  - Syndicat des communes pour la construction, l'exploitation et l'entretien d'une distribution d'eau à Savelborn-Freckeisen
  - Syndicat pour la distribution d'eau dans les communes de Bous, Dalheim, Remich, Stadtbredimus et Waldbredimus – SR
  - Syndicat de distribution d'eau des Ardennes – DEA
  - Syndicat de communes pour la construction, l'exploitation et l'entretien d'une distribution d'eau dans les communes de Beaufort, Berdorf et Waldbillig
  - Syndicat des eaux du Centre – SEC

Unkari

- Yksiköt, jotka tuottavat, siirtävät tai jakelevat juomavettä säädöksen 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzésekről 162–163 artiklan nojalla ja säädöksen 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról nojalla.

Malta

- Korporazzjoni ghas-Servizzi ta' l-Ilma (Water Services Corporation)
- Korporazzjoni ghas-Servizzi ta' Desalinazzjoni (Water Deasalination Services)

Alankomaat

Yksiköt, jotka tuottavat tai jakelevat vettä säädöksen Waterleidingwet nojalla

Itävalta

Kunnat ja kuntaliitot, jotka tuottavat, siirtävät tai jakelevat vettä yhdeksän osavaltion säädösten Wasserversorgungsgesetze nojalla

Puola

Vesihuolto- ja jätevesilaitokset, jotka määritellään säädöksessä ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r., o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków ja jotka harjoittavat vesihuoltoon tai jätevesihuoltoon liittyvää taloudellista toimintaa, muun muassa seuraavat:

- AQUANET S.A., Poznań
- Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach
- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Krakowie
- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Wrocław
- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie Sp. z o.o.
- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w m. st. Warszawie S.A.
- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach S.A.
- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Zawierciu
- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Katowicach S.A.
- Wodociągi Ustka Sp. z o.o.
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Łódź
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., Szczecin

Portugali

- Kuntayhtymien järjestelmät – Yritykset, joissa on enemmistöosakkaina valtio tai julkisyhteisöjä ja yksityisiä yrityksiä seuraavien säädösten nojalla: Decreto-Lei No 379/93 do 5 de Novembro 1993, alterado pelo Decreto-Lei No 176/99 do 25 de Outubro 1999, Decreto-Lei No 439-A/99 do 29 de Outubro 1999 ja Decreto-Lei No 103/2003 do 23 de Maio 2003. Valtion suora hallinto on sallittua.
- Kunnalliset järjestelmät – Kunnat, kuntayhtymät, kunnalliset palvelulaitokset, yritykset, joiden pääoma on kokonaan tai suurimmaksi osaksi julkisessa omistuksessa, tai yksityiset yritykset seuraavien säädösten nojalla: Lei 53-F/2006, do 29 de Dezembro 2006, ja Decreto-Lei No 379/93 do 5 de Novembro 1993, sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä: Decreto-Lei No 176/99, 25.10.1999, Decreto-Lei No 439-A/99 do 29 de Outubro 1999 ja Decreto-Lei No 103/2003 do 23 de Maio 2003.

Romania

Departamente ale Autorităților locale și Companii care produc, transportă și distribuie apă (paikallisten viranomaisten yksiköt ja yhtiöt, jotka tuottavat, siirtävät tai jakelevat vettä), esimerkiksi:

- S.C. APA –C.T.T.A. S.A. Alba Iulia, Alba
- S.C. APA –C.T.T.A. S.A. Filiala Alba Iulia SA., Alba Iulia, Alba
- S.C. APA –C.T.T.A. S.A Filiala Blaj, Blaj, Alba
- Compania de Apă Arad
- S.C. Aquaterm AG 98 S.A. Curtea de Argeș, Argeș
- S.C. APA Canal 2000 S.A. Pitești, Argeș
- S.C. APA Canal S.A. Onești, Bacău
- Compania de Apă-Canal, Oradea, Bihor
- R.A.J.A. Aquabis Bistrița, Bistrița-Năsăud
- S.C. APA Grup SA Botoșani, Botoșani
- Compania de Apă, Brașov, Brașov
- R.A. APA, Brăila, Brăila
- S.C. Ecoaquasa Sucursala Călărași, Călărași, Călărași
- S.C. Compania de Apă Someș S.A., Cluj, Cluj-Napoca
- S.C. Aquasom S.A. Dej, Cluj
- Regia Autonomă Județeană de Apă, Constanța, Constanța
- R.A.G.C. Târgoviște, Dâmbovița
- R.A. APA Craiova, Craiova, Dolj
- S.C. Apa-Canal S.A., Bailești, Dolj
- S.C. Apa-Prod S.A. Deva, Hunedoara
- R.A.J.A.C. Iași, Iași
- Direcția Apă-Canal, Pașcani, Iași
- Societatea Națională a Apelor Minerale (SNAM)

Slovenia

Yksiköt, jotka toimittavat, siirtävät tai jakelevat juomavettä säädöksen Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, 32/93, 1/96) ja kuntien tekemien päätösten nojalla annettujen toimilupien mukaisesti.

Mat. št.	Naziv	Poštna št	Kraj
5015731	Javno Komunalno Podjetje Komunala Trbovlje D.O.O.	1420	Trbovlje
5067936	Komunala D.O.O. Javno Podjetje Murska Sobota	9000	Murska Sobota

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št	Kraj
5067804	Javno Komunalno Podjetje Komunala Kočevje D.O.O.	1330	Kočevje
5075556	Loška Komunala, Oskrba Z Vodo In Plinom, D.D. Škofja Loka	4220	Škofja Loka
5222109	Komunalno Podjetje Velenje D.O.O. Izvajanje Komunalnih Dejavnosti D.O.O.	3320	Velenje
5072107	Javno Komunalno Podjetje Slovenj Gradec D.O.O.	2380	Slovenj Gradec
1122959	Komunala Javno Komunalno Podjetje D.O.O. Gornji Grad	3342	Gornji Grad
1332115	Režijski Obrat Občine Jezersko	4206	Jezersko
1332155	Režijski Obrat Občine Komenda	1218	Komenda
1357883	Režijski Obrat Občine Lovrenc Na Pohorju	2344	Lovrenc Na Pohorju
1563068	Komuna, Javno Komunalno Podjetje D.O.O. Beltinci	9231	Beltinci
1637177	Pindža Javno Komunalno Podjetje D.O.O. Petrovci	9203	Petrovci
1683683	Javno Podjetje Edš - Ekološka Družba, D.O.O. Šentjernej	8310	Šentjernej
5015367	Javno Podjetje Kovod Postojna, Vodovod, Kanalizacija, D.O.O., Postojna	6230	Postojna
5015707	Komunalno Podjetje Vrhnika Proizvodnja In Distribucija Vode, D.D.	1360	Vrhnika
5016100	Komunalno Podjetje Ilirska Bistrica	6250	Ilirska Bistrica
5046688	Javno Podjetje Vodovod – Kanalizacija, D.O.O. Ljubljana	1000	Ljubljana
5062403	Javno Podjetje Komunala Črnomelj D.O.O.	8340	Črnomelj
5063485	Komunala Radovljica, Javno Podjetje Za Komunalno Dejavnost, D.O.O.	4240	Radovljica
5067731	Komunala Kranj, Javno Podjetje, D.O.O.	4000	Kranj
5067758	Javno Podjetje Komunala Cerknica D.O.O.	1380	Cerknica
5068002	Javno Komunalno Podjetje Radlje D.O.O. Ob Dravi	2360	Radlje Ob Dravi

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št	Kraj
5068126	Jkp, Javno Komunalno Podjetje D.O.O. Slovenske Konjice	3210	Slovenske Konjice
5068134	Javno Komunalno Podjetje Žalec D.O.O.	3310	Žalec
5073049	Komunalno Podjetje Ormož D.O.O.	2270	Ormož
5073103	Kop Javno Komunalno Podjetje Zagorje Ob Savi, D.O.O.	1410	Zagorje Ob Savi
5073120	Komunala Novo Mesto D.O.O., Javno Podjetje	8000	Novo Mesto
5102103	Javno Komunalno Podjetje Log D.O.O.	2390	Ravne Na Koroškem
5111501	Okp Javno Podjetje Za Komunalne Storitve Rogaška Slatina D.O.O.	3250	Rogaška Slatina
5112141	Javno Podjetje Komunalno Stanovanjsko Podjetje Litija, D.O.O.	1270	Litija
5144558	Komunalno Podjetje Kamnik D.D.	1241	Kamnik
5144574	Javno Komunalno Podjetje Grosuplje D.O.O.	1290	Grosuplje
5144728	Ksp Hrastnik Komunalno - Stanovanjsko Podjetje D.D.	1430	Hrastnik
5145023	Komunalno Podjetje Tržič D.O.O.	4290	Tržič
5157064	Komunala Metlika Javno Podjetje D.O.O.	8330	Metlika
5210461	Komunalno Stanovanjska Družba D.O.O. Ajdovščina	5270	Ajdovščina
5213258	Javno Komunalno Podjetje Dravograd	2370	Dravograd
5221897	Javno Podjetje Komunala D.O.O. Mozirje	3330	Mozirje
5227739	Javno Komunalno Podjetje Prodnik D.O.O.	1230	Domžale
5243858	Komunala Trebnje D.O.O.	8210	Trebnje
5254965	Komunala, Komunalno Podjetje D.O.O., Lendava	9220	Lendava - Lendva
5321387	Komunalno Podjetje Ptuj D.D.	2250	Ptuj
5466016	Javno Komunalno Podjetje Šentjur D.O.O.	3230	Šentjur

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št	Kraj
5475988	Javno Podjetje Komunala Radeče D.O.O.	1433	Radeče
5529522	Radenska-Ekoss, Podjetje Za Stanovanjsko, Komunalno In Ekološko Dejavnost, Radenci D.O.O.	9252	Radenci
5777372	Vit-Pro D.O.O. Vitanje; Komunala Vitanje, Javno Podjetje D.O.O.	3205	Vitanje
5827558	Komunalno Podjetje Logatec D.O.O.	1370	Logatec
5874220	Režijski Obrat Občine Osilnica	1337	Osilnica
5874700	Režijski Obrat Občine Turnišče	9224	Turnišče
5874726	Režijski Obrat Občine Črenšovci	9232	Črenšovci
5874734	Režijski Obrat Občine Kobilje	9223	Dobrovnik
5881820	Režijski Obrat Občina Kanal Ob Soči	5213	Kanal
5883067	Režijski Obrat Občina Tišina	9251	Tišina
5883148	Režijski Obrat Občina Železniki	4228	Železniki
5883342	Režijski Obrat Občine Zreče	3214	Zreče
5883415	Režijski Obrat Občina Bohinj	4264	Bohinjska Bistrica
5883679	Režijski Obrat Občina Črna Na Koroškem	2393	Črna Na Koroškem
5914540	Vodovod - Kanalizacija Javno Podjetje D.O.O. Celje	3000	Celje
5926823	Jeko - In, Javno Komunalno Podjetje, D.O.O., Jesenice	4270	Jesenice
5945151	Javno Komunalno Podjetje Brezovica D.O.O.	1352	Preserje
5156572	Kostak, Komunalno In Stavbno Podjetje D.D. Krško	8270	Krško
1162431	Vodokomunalni Sistemi Izgradnja In Vzdrževanje Vodokomunalnih Sistemov D.O.O. Velike Lašče		Velike Lašče
1314297	Vodovodna Zadruga Golnik, Z.O.O.	4204	Golnik
1332198	Režijski Obrat Občine Dobrovnik	9223	Dobrovnik - Dobronak

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št	Kraj
1357409	Režijski Obrat Občine Dobje	3224	Dobje Pri Planini
1491083	Pungrad, Javno Komunalno Podjetje D.O.O. Bodonci	9265	Bodonci
1550144	Vodovodi In Kanalizacija Nova Gorica D.D.	5000	Nova Gorica
1672860	Vodovod Murska Sobota Javno Podjetje D.O.O.	9000	Murska Sobota
5067545	Komunalno Stanovanjsko Podjetje Brežice D.D.	8250	Brežice
5067782	Javno Podjetje - Azienda Publica Rižanski Vodovod Koper D.O.O. - S.R.L.	6000	Koper - Capodistria
5067880	Mariborski Vodovod Javno Podjetje D.D.	2000	Maribor
5068088	Javno Podjetje Komunala D.O.O. Sevnica	8290	Sevnica
5072999	Kraški Vodovod Sežana Javno Podjetje D.O.O.	6210	Sežana
5073251	Hydrovod D.O.O. Kočevje	1330	Kočevje
5387647	Komunalno-Stanovanjsko Podjetje Ljutomer D.O.O.	9240	Ljutomer
5817978	Vodovodna Zadruga Preddvor, Z.B.O.	4205	Preddvor
5874505	Režijski Obrat Občina Laško	Laško	
5880076	Režijski Obrat Občine Cerkno	5282	Cerkno
5883253	Režijski Obrat Občine Rače Fram	2327	Rače
5884624	Vodovodna Zadruga Lom, Z.O.O.	4290	Tržič
5918375	Komunala, Javno Podjetje, Kranjska Gora, D.O.O.	4280	Kranjska Gora
5939208	Vodovodna Zadruga Senično, Z.O.O.	4294	Križe
1926764	Ekoviz D.O.O.	9000	Murska Sobota
5077532	Komunala Tolmin, Javno Podjetje D.O.O.	5220	Tolmin
5880289	Občina Gornja Radgona	9250	Gornja Radgona

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št	Kraj
1274783	Wte Wassertechnik Gmbh, Podružnica Kranjska Gora	4280	Kranjska Gora
1785966	Wte Bled D.O.O.	4260	Bled
1806599	Wte Essen	3270	Laško
5073260	Komunalno Stanovanjsko Podjetje D.D. Sežana	6210	Sežana
5227747	Javno Podjetje Centralna Čistilna Naprava Domžale - Kamnik D.O.O.	1230	Domžale
1215027	Aquasystems Gospodarjenje Z Vodami D.O.O.	2000	Maribor
1534424	Javno Komunalno Podjetje D.O.O. Mežica	2392	Mežica
1639285	Čistilna Naprava Lendava D.O.O.	9220	Lendava - Lendva
5066310	Nigrad Javno Komunalno Podjetje D.D.	2000	Maribor
5072255	Javno Podjetje-Azienda Pubblica Komunala Koper, D.O.O. - S.R.L.	6000	Koper - Capodistria
5156858	Javno Podjetje Komunala Izola, D.O.O. Azienda Pubblica Komunala Isola, S.R.L.	6310	Izola - Isola
5338271	Gop Gradbena, Organizacijska In Prodajna Dejavnost, D.O.O.	8233	Mirna
5708257	Stadij, D.O.O., Hruševje	6225	Hruševje
5144647	Komunala, Javno Komunalno Podjetje Idrija, D.O.O.	5280	Idrija
5105633	Javno Podjetje Okolje Piran	6330	Piran - Pirano
5874327	Režijski Obrat Občina Kranjska Gora	4280	Kranjska Gora
1197380	Čista Narava, Javno Komunalno Podjetje D.O.O. Moravske Toplice	9226	Moravske Toplice

Slovakia

— Yksiköt, jotka hoitavat yleisiä vesilaitoksia tuottamalla tai siirtämällä ja jakelemalla juomavettä seuraavien säädösten nojalla annettujen kauppaliupien ja yleisten vesilaitosten toimintaa koskevan ammatillista pätevyyttä osoittavan todistuksen nojalla: laki 442/2002 (lakikokoelma), joka noudattaa lakien 525/2003 (lakikokoelma), 364/2004 (lakikokoelma), 587/2004 (lakikokoelma) ja 230/2005 (lakikokoelma) sanamuotoa.

- Yksiköt, jotka hoitavat vesihuoltolaitoksia laissa 364/2004 (lakikokoelma), joka noudattaa lakien 587/2004 (lakikokoelma) ja 230/2005 (lakikokoelma) sanamuotoa, tarkoitettujen edellytysten nojalla ja lain 135/1994 (lakikokoelma), joka noudattaa lakien 52/1982 (lakikokoelma), 595/1990 (lakikokoelma), 128/1991 (lakikokoelma), 238/1993 (lakikokoelma), 416/2001 (lakikokoelma) ja 533/2001 (lakikokoelma) sanamuotoa, nojalla myönnetyn luvan perusteella ja jotka myös siirtävät tai jakelevat juomavettä lain 442/2002 (lakikokoelma), joka noudattaa lakien 525/2003 (lakikokoelma), 364/2004 (lakikokoelma), 587/2004 (lakikokoelma) ja 230/2005 (lakikokoelma) sanamuotoa, nojalla

Esimerkiksi:

- Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s.
- Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
- Považská vodárenská spoločnosť, a.s.
- Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s.
- Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
- Podtatranská vodárenská spoločnosť, a.s.
- Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.

Suomi

- Vesihuoltolain / lagen om vattentjänster (119/2001) 3 §:n mukaiset vesihuoltolaitokset

Ruotsi

Paikallisviranomaiset ja kunnalliset yritykset, jotka tuottavat, siirtävät tai jakelevat vettä seuraavan säädöksen nojalla: lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Yhdistynyt kuningaskunta

- Yritys, joka on nimetty vesihuoltoyritykseksi tai viemäröintiyritykseksi säädöksen Water Industry Act 1991 nojalla;
- Vesi- ja viemäröintiviranomainen, joka on perustettu säädöksen Local Government etc (Scotland) Act 1994 62 §:n nojalla

The Department for Regional Development (Pohjois-Irlanti)

II. Sähkön tuotanto, siirto tai jakelu

Belgia

Paikallisviranomaiset tai paikallisviranomaisten yhteenliittymät tällä toiminta-alueellaan

- Société de Production d'Electricité / Elektriciteitsproductie Maatschappij.
- Electrabel / Electrabel
- Elia

Bulgaria

Yksiköt, joilla on lupa huolehtia sähkön tuotannosta, siirrosta, jakelusta, julkisista toimituksista tai julkisista hankinnoista seuraavan säädöksen 39 artiklan 1 kohdan nojalla: Закона за енергиката (обн., ДВ, бр.107/9.12.2003):

- АЕЦ Козлодуй - ЕАД
- Болкан Енерджи АД
- Брикел - ЕАД
- Българско акционерно дружество Гранитоид АД

- Девен АД
- ЕВН България Електроразпределение АД
- ЕВН България Електроснабдяване АД
- ЕЙ И ЕС – ЗС Марица Изток 1
- Енергийна компания Марица Изток III - АД
- Енерго-про България - АД
- ЕОН България Мрежи АД
- ЕОН България Продажби АД
- ЕРП Златни пясъци АД
- ЕСО ЕАД
- ЕСП "Златни пясъци" АД
- Златни пясъци-сервиз АД
- Калиакра Уинд Пауър АД
- НЕК ЕАД
- Петрол АД
- Петрол Сторидж АД
- Пиринска Бистрица-Енергия АД
- Руно-Казанлък АД
- Централ хидроелектрик дъво Булгари ЕООД
- Слънчев бряг АД
- ТЕЦ - Бобов Дол ЕАД
- ТЕЦ - Варна ЕАД
- ТЕЦ "Марица 3" – АД
- ТЕЦ Марица Изток 2 – ЕАД
- Теплофикация Габрово – ЕАД
- Теплофикация Казанлък – ЕАД
- Теплофикация Перник – ЕАД
- Теплофикация Плевен – ЕАД
- ЕВН България Теплофикация – Пловдив - ЕАД
- Теплофикация Русе – ЕАД
- Теплофикация Сливен – ЕАД
- Теплофикация София – ЕАД

- Топлофикация Шумен – ЕАД
- Хидроенергострой ЕООД
- ЧЕЗ България Разпределение АД
- ЧЕЗ Електро България АД

Tšekki

Kaikki hankintayksiköt, jotka tarjoavat julkisia hankintoja koskevan säädöksen N:o 134/2016 (lakikokoelma), sellaisena kuin se on muutettuna, 4 §:n 1 momentin c kohdassa määriteltyjä palveluja sähköalalla.

Esimerkkejä hankintayksiköistä:

- ČEPS, a.s.
- ČEZ, a.s.
- Dalkia Česká republika, a.s.
- PREdistribuce, a.s.
- Plzeňská energetika a.s.
- Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.

Tanska

- Yksiköt, jotka tuottavat sähköä seuraavan säädöksen 10 §:n nojalla annetun luvan perusteella: lov om elforsyning, ks. lovbekendtgørelse nr. 1115, 8.11.2006.
- Yksiköt, jotka siirtävät sähköä seuraavan säädöksen 19 §:n nojalla annetun luvan perusteella: lov om elforsyning, ks. lovbekendtgørelse nr. 1115, 8.11.2006.
- Sähkön siirto, josta vastaa Energinet Danmark tai Energinet Danmarkin kokonaan omistamat tytäryhtiöt säädöksen lov om Energinet Danmark, ks. lovbekendtgørelse nr. 1384, 20.12.2004, 2 §:n 2 ja 3 momentin nojalla.

Saksa

Paikallisviranomaiset, julkisoikeudelliset laitokset tai niiden muodostamat yhteenliittymät tai valtionyritykset, jotka toimittavat energiaa muille yrityksille tai energiajakeluverkosta tai joilla on omistuksen vuoksi energiajakeluverkon hallintaoikeus seuraavan säädöksen 3 artiklan 18 kohdan nojalla: Gesetz über die Elektrizitäts- und Gasversorgung (Energiewirtschaftsgesetz), 24.4.1998, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 9.12.2006.

Viro

- Julkisia hankintoja koskevan lain (RT I 21.2.2007, 15, 76) 10 artiklan 3 kohdan ja kilpailulain (RT I 2001, 56 332) 14 artiklan nojalla toimivat yksiköt:
  - AS Eesti Energia (Estonian Energy Ltd);
  - OÜ Jaotusvõrk (Jaotusvõrk LLC);
  - AS Narva Elektriijaamad (Narva Power Plants Ltd);
  - OÜ Põhivõrk (Põhivõrk LLC).

Irlanti

- The Electricity Supply Board
- ESB Independent Energy [ESBIE – electricity supply]
- Synergen Ltd. [electricity generation]
- Viridian Energy Supply Ltd. [electricity supply]

- Huntstown Power Ltd. [electricity generation]
- Bord Gáis Éireann [electricity supply]
- Sähkön toimittajat ja tuottajat, joille on myönnetty lupa säädöksen Electricity Regulation Act 1999 nojalla
- EirGrid plc

Kreikka

”Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε.”, joka on perustettu lain 1468/1950 περί ιδρύσεως της ΔΕΗ nojalla ja toimii lain 2773/1999 ja presidentin asetuksen 333/1999 mukaisesti

Espanja

- Red Eléctrica de España, S.A.
- Endesa, S.A.
- Iberdrola, S.A.
- Unión Fenosa, S.A.
- Hidroeléctrica del Cantábrico, S.A.
- Electra del Viesgo, S.A.
- Muut yksiköt, jotka tuottavat, siirtävät ja jakelevat sähköä seuraavan säädöksen ja sen täytäntöönpanosäädösten nojalla: Ley 54/1997, de 27 de noviembre, del Sector eléctrico.

Ranska

- Électricité de France, joka on perustettu ja toimii seuraavan säädöksen nojalla: Loi n° 46-628 sur la nationalisation de l'électricité et du gaz, 8.4.1946, sellaisena kuin se on muutettuna.
- RTE, joka hallinnoi sähkön siirtoverkkoa.
- Säädöksen Loi n° 46-628 sur la nationalisation de l'électricité et du gaz, 8.4.1946, sellaisena kuin se on muutettuna, 23 artiklassa mainitut sähköä jakelevat yksiköt (sekatalousyritykset, ”régies” tai vastaavat alue- tai paikallisviranomaisista koostuvat palveluyksiköt). Esimerkiksi: Gaz de Bordeaux, Gaz de Strasbourg.
- Compagnie nationale du Rhône.
- Electricité de Strasbourg.

Kroatia

Säädöksen Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 6 artiklassa tarkoitetut hankintayksiköt, jotka ovat julkisia yrityksiä tai hankintaviranomaisia ja jotka erityisten määräysten mukaisesti rakentavat (tarjoavat) kiinteitä verkkoja tai hallinnoivat kiinteitä verkkoja sähköenergian yleiseen jakeluun tapahtuvaa tuotantoa, siirtoa ja jakelua varten ja toimittavat sähköenergiaa kiinteisiin verkkoihin; kuten mainittua toimintaa energialain mukaisen energiatoimiluvan perusteella harjoittavat yksiköt (virallinen lehti 68/01, 177/04, 76/07, 152/08, 127/10).

Italia

- Gruppo Eneliin kuuluvat yritykset, joilla on lupa huolehtia sähkön tuotannosta, siirrosta ja jakelusta seuraavassa säädöksessä tarkoitetulla tavalla: Decreto Legislativo No. 79, 16.3.1999, sellaisena kuin se on muutettuna ja täydennettynä.
- TERNA- Rete elettrica nazionale SpA
- Muut yritykset, jotka toimivat seuraavan säädöksen nojalla annetun toimiluvan perusteella: Decreto Legislativo No. 79, 16.3.1999.

Kypros

- Η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου established by the περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού Νόμο, Κεφ. 171.
- Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς, joka on perustettu säädöksen Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου 122(I) του 2003 57 artiklan mukaisesti.

Muut henkilöt, yksiköt tai yritykset, jotka harjoittavat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU (7) 8 tai 9 artiklan mukaista toimintaa ja jotka toimivat säädöksen περί Ρύθμισης της αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2003 N. 122(I)/2003 34 artiklan nojalla annetulla toimiluvalla.

Latvia

VAS "Latvenergo" ja muut yritykset, jotka tuottavat, siirtävät ja jakelevat sähköä ja jotka tekevät hankintoja seuraavan lain mukaisesti: Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums.

Liettua

- State Enterprise Ignalina Nuclear Power Plant
- Akcinė bendrovė "Lietuvos energija"
- Akcinė bendrovė "Lietuvos elektrinė"
- Akcinė bendrovė "Rytų skirstomieji tinklai"
- Akcinė bendrovė "VST"
- Muut yksiköt, jotka noudattavat julkisista hankinnoista annetun Liettuan tasavallan lain (virallinen lehti 84-2000, 1996; 4-102, 2006) 70 artiklan 1 ja 2 kohdan vaatimuksia ja toimivat sähkön tuotannon, siirtämisen tai jakelun alalla sähköstä annetun Liettuan tasavallan lain (virallinen lehti 66-1984, 2000, 107-3964, 2004) ja ydinenergiasta annetun Liettuan tasavallan lain (virallinen lehti 119-2771, 1996) mukaisesti.

Luxemburg

- Compagnie grand-ducale d'électricité de Luxembourg (CEGEDEL), joka vastaa sähkön tuotannosta ja jakelusta seuraavan säädöksen nojalla: la convention concernant l'établissement et l'exploitation des réseaux de distribution d'énergie électrique dans le Grand-Duché du Luxembourg, 11.11.1927, hyväksytty lailla 4.1.1928.
- Sähkön siirrosta ja jakelusta vastaavat paikallisviranomaiset.
- Société électrique de l'Our (SEO).
- Syndicat de communes SIDOR.

Unkari

Yksiköt, jotka tuottavat, siirtävät tai jakelevat sähköä säädöksen 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzéskről 162-163 artiklan nojalla ja säädöksen 2007. évi LXXXVI. törvény a villamos energiáról nojalla.

Malta

Korporazzjoni Enemalta (Enemalta Corporation)

Alankomaat

Yksiköt, jotka jakelevat sähköä paikallisviranomaisten säädöksen Provinciewet mukaisesti myöntämän luvan (vergunning) perusteella. Esimerkiksi:

- Essent
- Nuon

(7) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

Itävalta

Yksiköt, jotka ylläpitävät sähkön siirto- tai jakeluverkkoa seuraavien säädösten nojalla: Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz, BGBl. I No 143/1998, sellaisena kuin se on muutettuna, tai yhdeksän osavaltion Elektrizitätswirtschafts(wesen)gesetze nojalla.

Puola

Säädöksessä ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne tarkoitetut energiayhtiöt, muun muassa seuraavat:

- BOT Elektrownia "Opole" S.A., Brzezie
- BOT Elektrownia Bełchatów S.A.
- BOT Elektrownia Turów S.A., Bogatynia
- Elbląskie Zakłady Energetyczne S.A. w Elblągu
- Elektrociepłownia Chorzów "ELCHO" Sp. z o.o.
- Elektrociepłownia Lublin - Wrotków Sp. z o.o.
- Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.
- Elektrociepłownia Rzeszów SA.
- Elektrociepłownie Warszawskie S.A.
- Elektrownia "Kozienice" S.A.
- Elektrownia "Stalowa Wola" S.A.
- Elektrownia Wiatrowa, Sp. z o.o., Kamieńsk
- Elektrownie Szczytowo-Pompe S.A., Warszawa
- ENEA S.A., Poznań
- Energetyka Sp. z o.o., Lublin
- EnergiaPro Koncern Energetyczny S.A., Wrocław
- ENION S.A., Kraków
- Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A., Gliwice
- Koncern Energetyczny Energa S.A., Gdańsk
- Lubelskie Zakłady Energetyczne S.A.
- Łódzki Zakład Energetyczny S.A.
- PKP Energetyka Sp. z o.o., Warszawa
- Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., Warszawa
- Południowy Koncern Energetyczny S.A., Katowice
- Przedsiębiorstwo Energetyczne w Siedlcach Sp. z o.o.
- PSE-Operator S.A., Warszawa
- Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A.,

- Zakład Elektroenergetyczny "Elsen" Sp. z o.o., Częstochowa
- Zakład Energetyczny Białystok S.A
- Zakład Energetyczny Łódź-Teren S.A.
- Zakład Energetyczny Toruń S.A.
- Zakład Energetyczny Warszawa-Teren
- Zakłady Energetyczne Okręgu Radomsko-Kieleckiego S.A.
- Zespół Elektrociepłowni Bydgoszcz S.A.
- Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A., Nowe Czarnowo
- Zespół Elektrowni Ostrołęka S.A.
- Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.
- Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A,
- Przedsiębiorstwo Energetyczne MEGAWAT Sp. Z.o.o.
- Zespół Elektrowni Wodnych Niedzica S.A.
- Energetyka Południe S.A.

Portugali

1. Sähkön tuotanto

Yksiköt, jotka tuottavat sähköä seuraavien säädösten nojalla:

- Decreto-Lei n° 29/2006, de 15 de Fevereiro que estabelece as bases gerais da organização e o funcionamento dos sistema eléctrico nacional (SEN), e as bases gerais aplicáveis ao exercício das actividades de produção, transporte, distribuição e comercialização de electricidade e à organização dos mercados de electricidade;
- Decreto-Lei n° 172/2006, de 23 de Agosto, que desenvolve os princípios gerais relativos à organização e ao funcionamento do SEN, regulamentando o diploma a trás referido.
- Yksiköt, jotka tuottavat sähköä erityisjärjestelyin seuraavien säädösten nojalla: Decreto-Lei n° 189/88 de 27 de Maio, com a redacção dada pelos Decretos-Lei n° 168/99, de 18 de Maio, n° 313/95, de 24 de Novembro, n° 538/99, de 13 de Dezembro, n° 312/2001 e n° 313/2001, ambos de 10 de Dezembro, Decreto-Lei n° 339-C/2001, de 29 de Dezembro, Decreto-Lei n° 68/2002, de 25 de Março, Decreto-Lei n° 33-A/2005, de 16 de Fevereiro, Decreto-Lei n° 225/2007, de 31 de Maio e Decreto-Lei n° 363/2007, de 2 Novembro.

2. Sähkön siirto:

Yksiköt, jotka siirtävät sähköä seuraavien säädösten nojalla:

- Decreto-Lei n° 29/2006, de 15 de Fevereiro e do Decreto-lei n° 172/2006, de 23 de Agosto.

3. Sähkön jakelu:

- Yksiköt, jotka jakelevat sähköä seuraavien säädösten nojalla: Decreto-Lei n° 29/2006, de 15 de Fevereiro, e do Decreto-lei n° 172/2006, de 23 de Agosto.
- Yksiköt, jotka jakelevat sähköä seuraavien säädösten nojalla: Decreto-Lei n° 184/95, de 27 de Julho, com a redacção dada pelo Decreto-Lei n° 56/97, de 14 de Março e do Decreto-Lei n° 344-B/82, de 1 de Setembro, com a redacção dada pelos Decreto-Lei n° 297/86, de 19 de Setembro, Decreto-Lei n° 341/90, de 30 de Outubro e Decreto-Lei n° 17/92, de 5 de Fevereiro.

Romania

- Societatea Comercială de Producere a Energiei Electrice Hidroelectrica-SA Bucureşti (Commercial Company for Electrical Power Production Hidroelectrica – SA Bucharest)

- Societatea Națională "Nuclearelectrica" SA (Nuclearelectrica S.A. National Company)
- Societatea Comercială de Producere a Energiei Electrice și Termice Termoelectrica SA (Commercial Company for Electrical Power and Thermal Energy Production Termoelectrica SA)
- S.C. Electrocentrale Deva S.A. (SC Power Stations Deva SA)
- S.C. Electrocentrale București S.A. (SC Power Stations Bucharest SA)
- S.C. Electrocentrale Galați SA (SC Power Stations Galați SA)
- S.C. Electrocentrale Termoelectrica SA (SC Power Stations Termoelectrica SA)
- S.C. Complexul Energetic Craiova SA (Commercial Company Craiova Energy Complex)
- S.C. Complexul Energetic Rovinari SA (Commercial Company Rovinari Energy Complex)
- S.C. Complexul Energetic Turceni SA (Commercial Company Turceni Energy Complex)
- Compania Națională de Transport a Energiei Electrice Transelectrica SA București ("Transelectrica" Romanian Power Grid Company)
- Societatea Comercială Electrica SA, București
- S.C. Filiala de Distribuție a Energiei Electrice
- "Electrica Distribuție Muntenia Nord" S.A
- S.C. Filiala de Furnizare a Energiei Electrice
- "Electrica Furnizare Muntenia Nord" S.A
- S.C. Filiala de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice Electrica Muntenia Sud (Electrical Energy Distribution and Supply Branch Electrica Muntenia Sud)
- S.C. Filiala de Distribuție a Energiei Electrice (Commercial Company for Electrical Energy Distribution)
- "Electrica Distribuție Transilvania Sud" S.A
- S.C. Filiala de Furnizare a Energiei Electrice (Commercial Company for Electrical Energy Supply)
- "Electrica Furnizare Transilvania Sud" S.A
- S.C. Filiala de Distribuție a Energiei Electrice (Commercial Company for Electrical Energy Distribution)
- "Electrica Distribuție Transilvania Nord" S.A
- S.C. Filiala de Furnizare a Energiei Electrice (Commercial Company for Electrical Energy Supply)
- "Electrica Furnizare Transilvania Nord" S.A
- Enel Energie
- Enel Distribuție Banat
- Enel Distribuție Dobrogea
- E.ON Moldova SA
- CEZ Distribuție

Slovenia

Yksiköt, jotka tuottavat, siirtävät tai jakelevat sähköä seuraavan säädöksen nojalla: Energetski zakon (Uradni list RS, 79/99):

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št	Kraj
1613383	Borzen D.O.O.	1000	Ljubljana
5175348	Elektro Gorenjska D.D.	4000	Kranj
5223067	Elektro Celje D.D.	3000	Celje
5227992	Elektro Ljubljana D.D.	1000	Ljubljana
5229839	Elektro Primorska D.D.	5000	Nova Gorica
5231698	Elektro Maribor D.D.	2000	Maribor
5427223	Elektro - Slovenija D.O.O.	1000	Ljubljana
5226406	Javno Podjetje Energetika Ljubljana, D.O.O.	1000	Ljubljana
1946510	Infra D.O.O.	8290	Sevnica
2294389	Sodo Sistemski Operater Distribucijskega Omrežja Z Električno Energijo, D.O.O.	2000	Maribor
5045932	Egs-Ri D.O.O.	2000	Maribor

Slovakia

Yksiköt, jotka tuottavat, siirtävät siirtoverkon kautta, jakelevat ja toimittavat jakeluverkon kautta sähköä lain 656/2005 (lakikokoelma) nojalla annetun luvan perusteella.

Esimerkiksi:

- Slovenské elektrárne, a. s.
- Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.
- Západoslovenská energetika, a. s.
- Stredoslovenská energetika, a. s.
- Východoslovenská energetika, a. s.

Suomi

Kunnalliset yksiköt ja julkiset yritykset, jotka tuottavat sähköä, ja yksiköt, jotka vastaavat sähkön siirtoon tai jakeluun tarkoitettujen verkkojen ylläpidosta ja sähkön siirrosta tai sähköjärjestelmästä sähkömarkkinalain / elmarknadslagen (386/1995) 4 tai 16 §:ään perustuvan luvan nojalla ja vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain / lag om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (349/2007) nojalla.

Ruotsi

Yksiköt, jotka siirtävät tai jakelevat sähköä säädöksen ellagen (1997:857) nojalla annetun toimiluvan perusteella.

Yhdistynyt kuningaskunta

- Henkilö, jolle on myönnetty lupa säädöksen Electricity Act 1989 6 §:n nojalla.
- Henkilö, jolle on annettu lupa säädöksen Electricity (Northern Ireland) Order 1992 10 artiklan 1 kohdan nojalla
- National Grid Electricity Transmission plc
- System Operation Northern Ireland Ltd
- Scottish & Southern Energy plc
- SPTransmission plc

III. Lentoasemien rakennelmat ja laitteet

Belgia

- Brussels International Airport Company
- Belgocontrol
- Luchthaven Antwerpen
- Internationale Luchthaven Oostende-Brugge
- Société Wallonne des Aéroports
- Brussels South Charleroi Airport
- Liège Airport

Bulgaria

Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" (General Directorate "Civil Aviation Administration")

ДП "Ръководство на въздушното движение"

Yleiseen käyttöön tarkoitettujen siviililentoasemien pitäjät, jotka määrittävät seuraavan ministerineuvoston säädöksen 43 artiklan 3 kohdan nojalla: Закона на гражданското въздухоплаване (обн., ДВ, бр.94/1.12.1972):

- "Летище София" ЕАД
- "Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт" АД
- "Летище Пловдив" ЕАД
- "Летище Русе" ЕООД
- "Летище Горна Оряховица" ЕАД

Tšekki

Kaikki hankintayksiköt, jotka hyödyntävät tiettyä maantieteellistä aluetta lentokenttätoimintaan (julkisia hankintoja koskevan säädöksen N:o 134/2016 (lakikokoelma), sellaisena kuin se on muutettuna, 4 §:n 1 momentin i kohta).

Esimerkkejä hankintayksiköistä:

- Česká správa letišť, s.p.
- Letiště Karlovy Vary s.r.o.

- Letiště Ostrava, a.s.
- Správa Letiště Praha, s.p.

Tanska

- Lentokentät, jotka toimivat seuraavan säädöksen mukaisen luvan perusteella: lov om luftfart, ks. lovbekendtgørelse nr. 731, 21.6.2007, 55 §:n 1 kohta.

Saksa

- Lentokentät, sellaisina kuin ne on määritelty säädöksen Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung, 19.6.1964, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 5.1.2007, 38 artiklan 2 kohdan 1 alakohdassa.

Viro

- Julkisia hankintoja koskevan lain (RT I 21.2.2007, 15, 76) 10 artiklan 3 kohdan ja kilpailulain (RT I 2001, 56 332) 14 artiklan nojalla toimivat yksiköt:
  - AS Tallinna lennujaam (Tallinn Airport Ltd);
  - Tallinn Airport GH AS (Tallinn Airport GH Ltd).

Irlanti

- Dublinin, Corkin ja Shannonin lentokentät, joita hallinnoi Aer Rianta–Irish Airports.
- Lentokentät, jotka toimivat seuraavan säädöksen nojalla myönnetyn julkisen käyttöluvan nojalla: Irish Aviation Authority Act 1993, sellaisena kuin se on muutettuna säädöksellä Air Navigation and Transport (Amendment) Act, 1998, ja joilla matkustajien, postin tai rahdin julkiseen kuljettamiseen tarkoitettujen ilma-alukset harjoittavat säännöllistä lentoliikennettä.

Kreikka

- "Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας" ("ΥΠΑ"), joka toimii säädöksen 714/70, sellaisena kuin se on muutettuna lailla 1340/83, nojalla; yhtiön organisaatiosta säädetään presidentin asetuksessa 56/89, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna.
- Spatassa oleva yhtiö "Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών", joka toimii seuraavan säädöksen nojalla: 2338/95 Κύρωση Σύμβασης Ανάπτυξης του Νέου Διεθνούς Αεροδρομίου της Αθήνας στα Σπάτα, "ίδρυση της εταιρείας "Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε." έγκριση περιβαλλοντικών όρων και άλλες διατάξεις".
- "Φορείς Διαχείρισης" seuraavan säädöksen nojalla: presidentin asetus 158/02 "Ίδρυση, κατασκευή, εξοπλισμός, οργάνωση, διοίκηση, λειτουργία και εκμετάλλευση πολιτικών αερολιμένων από φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης" (Kreikan virallinen lehti A 137).

Espanja

- Ente público Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea (AENA).

Ranska

- Lentokentät, joita valtionyhtiöt hoitavat säädöksen code de l'aviation civile L.251-1, L.260-1 ja L.270-1 artiklan nojalla.
- Lentokentät, joita hoidetaan säädöksen code de l'aviation civile R. 223-2 artiklan nojalla myönnetyn valtion toimiluvan perusteella.
- Lentokentät, joita hoidetaan seuraavan säädöksen nojalla: arrêté préfectoral portant autorisation d'occupation temporaire.
- Lentokentät, jotka julkisyhteisö on perustanut ja joita koskee säädöksen code de l'aviation civile L. 221-1 artiklassa tarkoitettu sopimus.
- Lentokentät, joiden omistusoikeus on siirretty alue- tai paikallisviranomaisille tai niiden ryhmittymälle säädöksen Loi n° 2004-809, 13.8.2004, relative aux libertés et responsabilités locales, ja erityisesti sen 28 artiklan nojalla:
  - Aéroport de Ajaccio Campo-dell'Oro
  - Aéroport de Avignon

- Aéroport de Bastia-Poretta
- Aéroport de Beauvais-Tillé
- Aéroport de Bergerac-Roumanière
- Aéroport de Biarritz-Anglet-Bayonne
- Aéroport de Brest Bretagne
- Aéroport de Calvi-Sainte-Catherine
- Aéroport de Carcassonne en Pays Cathare
- Aéroport de Dinard-Pleurtuit-Saint-Malo
- Aéroport de Figari-Sud Corse
- Aéroport de Lille-Lesquin
- Aéroport de Metz-Nancy-Lorraine
- Aéroport de Pau-Pyrénées
- Aéroport de Perpignan-Rivesaltes
- Aéroport de Poitiers-Biard
- Aéroport de Rennes-Saint-Jacques
- Valtion omistamat siviililentoasemat, joita hallinnoi "chambre de commerce et d'industrie" (säädöksen Loi n° 2005-357, 21.4.2005, relative aux aéroports, 7 artikla ja säädös Décret n° 2007-444, 23.2.2007, relatif aux aéroports appartenant à l'Etat):
  - Aéroport de Marseille-Provence
  - Aéroport d'Aix-les-Milles et Marignane-Berre
  - Aéroport de Nice Côte-d'Azur et Cannes-Mandelieu
  - Aéroport de Strasbourg-Entzheim
  - Aéroport de Fort-de France-le Lamentin
  - Aéroport de Pointe-à-Pitre-le Raizet
  - Aéroport de Saint-Denis-Gillot
- Muut valtion omistamat siviililentoasemat, joita ei ole siirretty alue- ja paikallisviranomaisille säädöksen Décret n° 2005-1070, 24.8.2005, sellaisena kuin se on muutettuna, nojalla:
  - Aéroport de Saint-Pierre Pointe Blanche
  - Aéroport de Nantes Atlantique et Saint-Nazaire-Montoir
- Aéroports de Paris (Loi n° 2005-357, 20.4.2005, ja Décret n° 2005-828, 20.7.2005).

Kroatia

Säädöksen Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 6 artiklassa tarkoitetut hankintayksiköt, jotka ovat julkisia yrityksiä tai hankintaviranomaisia ja jotka erityisten määräysten mukaisesti harjoittavat maantieteellisen alueen hyödyntämiseen liittyvää toimintaa tarkoituksenaan tarjota lentokenttiä ja muita terminaaleja lentoliikenteen harjoittajien käyttöön; kuten mainittua toimintaa lentokenttälain mukaisesti harjoittavat yksiköt (virallinen lehti 19/98 ja 14/11).

Italia

- 1. tammikuuta 1996 alkaen Decreto Legislativo N° 497, 25.11.1995, relativo alla trasformazione dell’Azienda autonoma di assistenza al volo per il traffico aereo generale in ente pubblico economico, denominato ENAV, Ente nazionale di assistenza al volo, jonka voimassaoloa on jatkettu useaan otteeseen ja joka on tämän jälkeen muutettu laiksi; lailla Legge N° 665, 21. joulukuuta 1996 kyseinen yksikkö on lopulta muutettu osakkuusyhtiöksi (S.p.A) 1. tammikuuta 2001 alkaen.
- Erityislainsäädännöllä perustetut hallinnointiyksiköt.
- Yksiköt, jotka tarjoavat lentokenttäpalveluja säädöksen Codice della navigazione, Regio Decreto N° 327, 30.3.1942, 694 artiklan nojalla myönnetyn toimiluvan perusteella.
- Lentoasematoiminnan harjoittajat, myös hallinnoijat SEA (Milano) ja ADR (Fiumicino).

Kypros

Latvia

- Valsts akciju sabiedrība "Latvijas gaisa satiksme" (State public limited liability company "Latvijas gaisa satiksme").
- Valsts akciju sabiedrība "Starptautiskā lidosta "Rīga"" (State public limited liability company "International airport "Rīga").
- SIA "Aviasabiedrība "Liepāja" (Aviacompany Liepaja Ltd.).

Liettua

- State Enterprise Vilnius International Airport
- State Enterprise Kaunas Airport
- State Enterprise Palanga International Airport
- State Enterprise "Oro navigacija"
- Municipal Enterprise "Šiaulių oro uostas"
- Muut yksiköt, jotka noudattavat julkisista hankinnoista annetun Liettuan tasavallan lain (virallinen lehti 84-2000, 1996; 4-102, 2006) 70 artiklan 1 ja 2 kohdan vaatimuksia ja toimivat lentoasemien rakenteiden ja laitteiden alalla ilmailusta annetun Liettuan tasavallan lain (virallinen lehti 94-2918, 2000) mukaisesti.

Luxemburg

- Aéroport du Findel.

Unkari

- Lentokentät, jotka toimivat säädöksen 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzésekről 162-163 artiklan ja säädöksen 1995. évi XCVII. törvény a légiközlekedésről nojalla.
- Budapest Ferihegy Nemzetközi Repülőtér, jota hallinnoi Budapest Airport Rt. seuraavien säädösten nojalla: 1995. évi XCVII. törvény a légiközlekedésről ja 83/2006. (XII. 13.) GKM rendelet a légiforgalmi irányító szolgálatot ellátó és a légiforgalmi szakszemélyzet képzését végző szervezetről.

Malta

- L-Ajruport Internazzjonali ta' Malta (Malta International Airport)

Alankomaat

Lentokentät, jotka toimivat säädöksen Luchtvaartwet 18 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen nojalla. Esimerkiksi:

- Luchthaven Schiphol.

Itävalta

- Yksiköt, joilla on lupa tarjota lentokenttäpalveluja seuraavan säädöksen nojalla: Luftfahrtgesetz, BGBl. No 253/1957, sellaisena kuin se on muutettuna.

Puola

- Julkinen yritys "Porty Lotnicze", joka toimii seuraavan säädöksen nojalla: ustawa z dnia 23 października 1987 r. o przedsiębiorstwie państwowym "Porty Lotnicze"
- Port Lotniczy Bydgoszcz S.A.
- Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o.o.
- Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze S.A. Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice
- Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków - Balice Sp. z o.o
- Lotnisko Łódź Lublinek Sp. z o.o.
- Port Lotniczy Poznań - Ławica Sp. z o.o.
- Port Lotniczy Szczecin - Goleniów Sp. z o. o.
- Port Lotniczy Wrocław S.A.
- Port Lotniczy im. Fryderyka Chopina w Warszawie
- Port Lotniczy Rzeszów - Jasionka
- Porty Lotnicze "Mazury- Szczytno" Sp. z o. o. w Szczytnie
- Port Lotniczy Zielona Góra - Babimost

Portugali

- ANA – Aeroportos de Portugal, S.A., joka on perustettu seuraavan säädöksen nojalla: Decreto-Lei No 404/98 do 18 de Dezembro 1998.
- NAV – Empresa Pública de Navegação Aérea de Portugal, E. P., joka on perustettu seuraavan säädöksen nojalla: Decreto-Lei No 404/98 do 18 de Dezembro 1998.
- ANAM – Aeroportos e Navegação Aérea da Madeira, S. A., joka on perustettu seuraavan säädöksen nojalla: Decreto-Lei No 453/91 do 11 de Dezembro 1991.

Romania

- Compania Națională "Aeroporturi București" SA (National Company "Bucharest Airports S.A.")
- Societatea Națională "Aeroportul Internațional Mihail Kogălniceanu-Constanța" (National Company "International Airport Mihail Kogălniceanu-Constanța" S.A.)
- Societatea Națională "Aeroportul Internațional Timișoara-Traian Vuia"-SA (National Company International "International Airport Timișoara-Traian Vuia"-S.A.)
- Regia Autonomă "Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian ROMAT SA" (Autonomous Public Service Undertaking "Romanian Air Traffic Services Administration ROMAT S.A.")
- Aeroporturile aflate în subordinea Consiliilor Locale (Airports under Local Councils' subordination)
- SC Aeroportul Arad SA (Arad Airport S.A. Commercial Company)
- Regia Autonomă Aeroportul Bacău (Autonomous Public Service Undertaking Bacău Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Baia Mare (Autonomous Public Service Undertaking Baia Mare Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Cluj Napoca (Autonomous Public Service Undertaking Cluj Napoca Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Internațional Craiova (Autonomous Public Service Undertaking International Craiova Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Iași (Autonomous Public Service Undertaking Iași Airport)

- Regia Autonomă Aeroportul Oradea (Autonomous Public Service Undertaking Oradea Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Satu-Mare (Autonomous Public Service Undertaking Satu-Mare Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Sibiu (Autonomous Public Service Undertaking Sibiu Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Suceava (Autonomous Public Service Undertaking Suceava Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Târgu Mureș (Autonomous Public Service Undertaking Târgu Mureș Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Tulcea (Autonomous Public Service Undertaking Tulcea Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Caransebeș

Slovenia

Julkiset siviililentoasemat, jotka toimivat seuraavan säädöksen nojalla: Zakon o letalstvu (Uradni list RS, 18/01)

Mat. št.	Naziv	Poštna št	Kraj
1589423	Letalski Center Cerklje Ob Krki	8263	Cerklje Ob Krki
1913301	Kontrola Zračnega Prometa D.O.O.	1000	Ljubljana
5142768	Aerodrom Ljubljana D.D.	4210	Brnik-Aerodrom
5500494	Aerodrom Portorož, D.O.O.	6333	Sečovlje – Sicciole

Slovakia

Yksiköt, jotka hoitavat lentokenttiä viranomaisen myöntämän luvan perusteella, ja yksiköt, jotka tarjoavat ilmailun telepalveluja lain 143/1998 (lakikokoelma), joka noudattaa lakien 57/2001 (lakikokoelma), 37/2002 (lakikokoelma), 136/2004 (lakikokoelma) ja 544/2004 (lakikokoelma) sanamuotoa, nojalla.

Esimerkiksi:

- Letisko M. R. Štefánika, a. s., Bratislava
- Letisko Poprad – Tatry, a.s.
- Letisko Košice, a. s.

Suomi

Lentokentät, joita Ilmailulaitos Finavia / Luftfartsverket Finavia tai kunnallinen tai julkinen yritys hallinnoi ilmailulain / luftfartslagen (1242/2005) ja ilmailulaitoksesta annetun lain / lag om luftfartsverket (1245/2005) nojalla.

Ruotsi

- Säädöksen luftfartslagen (1957:297) mukaisesti toimivat julkisessa omistuksessa olevat lentokentät.
- Yksityiset lentokentät, jotka toimivat mainitun lain nojalla myönnetyn toimiluvan perusteella, kun toimilupa täyttää direktiivin 2 artiklan 3 kohdan vaatimukset.

Yhdistynyt kuningaskunta

- Paikallinen viranomainen, joka hyödyntää maantieteellistä aluetta tarkoituksenaan tarjota lentokenttä- tai muita terminaalipalveluja ilmailukenteen harjoittajien käyttöön

- Sääädöksessä Airports Act 1986 tarkoitettu lentoasematoiminnan harjoittaja, joka hallinnoi lentokenttää kyseisen säädöksen IV osan mukaisen taloudellisen sääntelyn ehdoin
- Highland and Islands Airports Limited
- Sääädöksessä Airports (Northern Ireland) Order 1994 tarkoitettu lentoasematoiminnan harjoittaja
- BAA Ltd.

IV. Meri- tai sisävesisatamapalvelut tai muut terminaalipalvelut

Belgia

- Gemeentelijk Havenbedrijf van Antwerpen
- Havenbedrijf van Gent
- Maatschappij der Brugse Zeevaartinrichtigen
- Port autonome de Charleroi
- Port autonome de Namur
- Port autonome de Liège
- Port autonome du Centre et de l'Ouest
- Société régionale du Port de Bruxelles/Gewestelijk Vennootschap van de Haven van Brussel
- Waterwegen en Zeekanaal
- De Scheepvaart

Bulgaria

ДП "Пристанищна инфраструктура"

Yksiköt, jotka erityis- tai yksinoikeuksien perusteella käyttävät satamia tai niiden osia kansallisesti merkittävään julkiseen liikenteeseen ja jotka luetellaan seuraavan säädöksen 103 a artiklan liitteessä 1: Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (обн., ДВ, бр.12/11.2.2000).

- "Пристанище Варна" ЕАД
- "Порт Балчик" АД
- "БМ Порт" АД
- "Пристанище Бургас" ЕАД
- "Пристанищен комплекс – Русе" ЕАД
- "Пристанищен комплекс – Лом" ЕАД
- "Пристанище Видин" ЕООД
- "Драгажен флот – Истър" АД
- "Дунавски индустриален парк" АД

Yksiköt, jotka erityis- tai yksinoikeuksien perusteella käyttävät satamia tai niiden osia alueellisesti merkittävään julkiseen liikenteeseen ja jotka luetellaan seuraavan säädöksen 103 a artiklan liitteessä 2: Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (обн., ДВ, бр.12/11.2.2000).

- "Фиш Порт" АД
- Кораборемонтен завод "Порт - Бургас" АД

- "Либърти металс груп" АД
- "Трансстрой – Бургас" АД
- "Одесос ПБМ" АД
- "Поддържане чистотата на морските води" АД
- "Поларис 8" ООД
- "Лесил" АД
- "Ромпетрол – България" АД
- "Булмаркет – ДМ" ООД
- "Свободна зона – Русе" ЕАД
- "Дунавски драгажен флот" – АД
- "Нарен" ООД
- "ТЕЦ Свилоза" АД
- НЕК ЕАД – клон "АЕЦ – Белене"
- "Нафтекс Петрол" ЕООД
- "Фериботен комплекс" АД
- "Дунавски драгажен флот Дуним" АД
- "ОМВ България" ЕООД
- СО МАТ АД – клон Видин
- "Свободна зона – Видин" ЕАД
- "Дунавски драгажен флот Видин"
- "Дунав турс" АД
- "Меком" ООД
- "Дубъл Ве Ко" ЕООД

Tšekki

Kaikki hankintayksiköt, jotka hyödyntävät tiettyä maantieteellistä aluetta meri- tai sisävesisatamien taikka terminaalipalvelujen saattamiseksi lento-, meri- tai sisävesiliikenteen harjoittajien käyttöön (julkisia hankintoja koskevan säädöksen N:o 134/2016 (lakikokoelma), sellaisena kuin se on muutettuna, 4 §:n 1 momentin i kohta).

Esimerkkejä hankintayksiköistä:

- České přístavy, a.s.

Tanska

- Satamat, sellaisina kuin ne on määritelty seuraavan säädöksen 1§:ssä: lov om havne, ks. säädös 326, 28.5.1999

Saksa

- Satamat, jotka ovat kokonaan tai osittain alueellisten viranomaisten (Länder, Kreise, Gemeinden) omistuksessa.

— Sisävesisatamat, joihin sovelletaan säädöksen Wassergesetze der Länder nojalla säädöstä Hafenordnung

Viro

— Julkisia hankintoja koskevan lain (RT I 21.2.2007, 15, 76) 10 artiklan 3 kohdan ja kilpailulain (RT I 2001, 56 332) 14 artiklan nojalla toimivat yksiköt:

— AS Saarte Liinid

— AS Tallinna Sadam.

Irlanti

— Satamat, jotka toimivat säädöksen Harbours Acts 1946 to 2000 nojalla.

— Rosslare Harbour'n satama, joka toimii säädöksen Fishguard and Rosslare Railways and Harbours Acts 1899 nojalla.

Kreikka

— "Όργανισμός Λιμένος Βόλου Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.Β. Α.Ε."), lain 2932/01 nojalla.

— "Όργανισμός Λιμένος Ελευσίνιας Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.Ε. Α.Ε."), lain 2932/01 nojalla.

— "Όργανισμός Λιμένος Ηγουμενίτσας Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.ΗΓ. Α.Ε."), lain 2932/01 nojalla.

— "Όργανισμός Λιμένος Ηρακλείου Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.Η. Α.Ε."), lain 2932/01 nojalla.

— "Όργανισμός Λιμένος Καβάλας Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.Κ. Α.Ε."), lain 2932/01 nojalla.

— "Όργανισμός Λιμένος Κέρκυρας Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.ΚΕ. Α.Ε."), lain 2932/01 nojalla.

— "Όργανισμός Λιμένος Πατρών Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.ΠΑ. Α.Ε."), lain 2932/01 nojalla.

— "Όργανισμός Λιμένος Λαυρίου Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.Λ. Α.Ε."), lain 2932/01 nojalla.

— "Όργανισμός Λιμένος Ραφήνας Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.Ρ. Α.Ε."), lain 2932/01 nojalla.

— (Satamaviranomaiset)

— Muut satamat, Δημοτικά και Νομαρχιακά Ταμεία (kunnalliset ja nomosten satamat), joihin sovelletaan presidentin asetusta 649/1977, lakia 2987/02, presidentin asetusta 362/97 ja lakia 2738/99.

Espanja

— Ente público Puertos del Estado

— Autoridad Portuaria de Alicante

— Autoridad Portuaria de Almería – Motril

— Autoridad Portuaria de Avilés

— Autoridad Portuaria de la Bahía de Algeciras

— Autoridad Portuaria de la Bahía de Cádiz

— Autoridad Portuaria de Baleares

— Autoridad Portuaria de Barcelona

— Autoridad Portuaria de Bilbao

— Autoridad Portuaria de Cartagena

— Autoridad Portuaria de Castellón

- Autoridad Portuaria de Ceuta
- Autoridad Portuaria de Ferrol – San Cibrao
- Autoridad Portuaria de Gijón
- Autoridad Portuaria de Huelva
- Autoridad Portuaria de Las Palmas
- Autoridad Portuaria de Málaga
- Autoridad Portuaria de Marín y Ría de Pontevedra
- Autoridad Portuaria de Melilla
- Autoridad Portuaria de Pasajes
- Autoridad Portuaria de Santa Cruz de Tenerife
- Autoridad Portuaria de Santander
- Autoridad Portuaria de Sevilla
- Autoridad Portuaria de Tarragona
- Autoridad Portuaria de Valencia
- Autoridad Portuaria de Vigo
- Autoridad Portuaria de Villagarcía de Arousa
- Muut seuraavien autonomisten alueiden (Comunidades Autónomas) satamaviranomaiset: Andalucía, Asturias, Baleares, Canarias, Cantabria, Cataluña, Galicia, Murcia, País Vasco ja Valencia.

Ranska

- Port autonome de Paris, joka on perustettu säädöksen loi n° 68-917 relative au port autonome de Paris, 24.10.1968, nojalla.
- Port autonome de Strasbourg, joka on perustettu seuraavan säädöksen nojalla: convention entre l'État et la ville de Strasbourg relative à la construction du port rhénan de Strasbourg et à l'exécution de travaux d'extension de ce port, 20.5.1923, hyväksytty 26.4.1924 annetulla lailla.
- Säädöksen code des ports maritimes L. III-I artiklan ja sitä seuraavien artiklojen nojalla toimivat autonomiset satamat, jotka ovat oikeushenkilöitä:
  - Port autonome de Bordeaux
  - Port autonome de Dunkerque
  - Port autonome de La Rochelle
  - Port autonome du Havre
  - Port autonome de Marseille
  - Port autonome de Nantes-Saint-Nazaire
  - Port autonome de Pointe-à-Pitre
  - Port autonome de Rouen

- Satamat, jotka eivät ole oikeushenkilöitä ja jotka ovat valtion omistuksessa (décret n° 2006-330, 20.3.2006, fixant la liste des ports des départements d'outre-mer exclus du transfert prévu à l'article 30 de la loi du 13 août 2004 relative aux libertés et responsabilités locales) ja joita hallinnoivat paikalliset "chambres de commerce et d'industrie":
  - Port de Fort de France (Martinique)
  - Port de Dégrad des Cannes (Guyane)
  - Port-Réunion (île de la Réunion)
  - Ports de Saint-Pierre et Miquelon
- Satamat, jotka eivät ole oikeushenkilöitä ja joiden omistusoikeus on siirretty alue- tai paikallisviranomaisille ja joiden hallinnoinnista huolehtivat paikalliset "chambres de commerce et d'industrie" (säädöksen Loi n° 2004-809, 13.8.2004, relative aux libertés et responsabilités locales, sellaisena kuin se on muutettuna säädöksellä Loi n° 2006-1771, 30.12.2006, 30 artikla):
  - Port de Calais
  - Port de Boulogne-sur-Mer
  - Port de Nice
  - Port de Bastia
  - Port de Sète
  - Port de Lorient
  - Port de Cannes
  - Port de Villefranche-sur-Mer
- Julkinen laitos Voies navigables de France, johon sovelletaan säädöksen Loi n° 90-1168, 29.12.1990, sellaisena kuin se on muutettuna, 124 artiklaa.

Kroatia

Säädöksen Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 6 artiklassa tarkoitettut hankintayksiköt, jotka ovat julkisia yrityksiä tai hankintaviranomaisia ja jotka erityisten määräysten mukaisesti harjoittavat maantieteellisen alueen hyödyntämiseen liittyvää toimintaa tarkoituksenaan tarjota meri- ja jokisatamia tai muita liikenneterminaaleja meri- tai jokiliikenteen harjoittajien käyttöön; kuten mainittua toimintaa merialue- ja merisatamalin mukaisesti harjoittavat yksiköt (virallinen lehti 158/03, 100/04, 141/06 ja 38/09).

Italia

- Valtion satamat (Porti statali) ja muut satamat, joita hallinnoi Capitaneria di Porto säädöksen Codice della navigazione, Regio Decreto N° 327, 30.3.1942, nojalla.
- Itsenäiset satamat (enti portuali), jotka on perustettu säädöksen Codice della Navigazione, Regio Decreto N° 327, 30.3.1942, 19 artiklan nojalla annetulla erityislainsäädännöllä.

Kypros

Η Αρχή Λιμένων Κύπρου, joka on perustettu seuraavalla säädöksellä: περί Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμο του 1973.

Latvia

Viranomaiset, jotka hallinnoivat satamia lain Likumu par ostām mukaisesti:

- Rīgas brīvostas pārvalde
- Ventspils brīvostas pārvalde

- Liepājas speciālas ekonomiskās zona pārvalde
- Salacgrīvas ostas pārvalde
- Skultes ostas pārvalde
- Lielupes ostas pārvalde
- Engures ostas pārvalde
- Mērsraga ostas pārvalde
- Pāvilostas ostas pārvalde
- Rojas ostas pārvalde

Muut laitokset, jotka tekevät hankintoja lain Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums mukaisesti ja jotka hallinnoivat satamia lain Likumu par ostām mukaisesti.

Liettua

- Valtionyhtiö Klaipėda State Sea Port Administration, joka toimii Klaipedan satamahallinnosta annetun Liettuan tasavallan lain (virallinen lehti 53-1245, 1996) mukaisesti;
- Valtionyhtiö Vidaus vandens kelių direkcija, joka toimii sisävesiliikenteestä annetun Liettuan tasavallan lain (virallinen lehti 105-2393, 1996) mukaisesti;
- Muut yksiköt, jotka noudattavat julkisista hankinnoista annetun Liettuan tasavallan lain (virallinen lehti 84-2000, 1996; 4-102, 2006) 70 artiklan 1 ja 2 kohdan vaatimuksia ja toimivat meri- tai sisävesisatamien ja muiden terminaalipalvelujen alalla sisävesiliikenteestä annetun Liettuan tasavallan lain mukaisesti.

Luxemburg

- Port de Mertert, joka on perustettu ja toimii seuraavan säädöksen nojalla: loi relative à l'aménagement et à l'exploitation d'un port fluvial sur la Moselle, 22.7.1963, sellaisena kuin se on muutettuna.

Unkari

- Satamat, jotka toimivat säädöksen 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzéskről 162-163 artiklan ja säädöksen 2000. évi XLII. törvény a vízi közlekedésről nojalla.

Malta

- L-Awtorita' Marittima ta' Malta (Malta Maritime Authority)

Alankomaat

Meri- tai sisävesisatamien taikka muiden terminaalipalvelujen alan hankintayksiköt. Esimerkiksi:

- Havenbedrijf Rotterdam

Itävalta

- Aluehallinnon (Länder ja/tai Gemeinden) kokonaan tai osittain omistamat sisävesisatamat

Puola

Yksiköt, jotka on perustettu seuraavan säädöksen nojalla: ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich, muun muassa seuraavat:

- Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A.
- Zarząd Morskiego Portu Gdynia S.A.
- Zarząd Portów Morskich Szczecin i Świnoujście S.A.
- Zarząd Portu Morskiego Darłowo Sp. z o.o.

- Zarząd Portu Morskiego Elbląg Sp. z o.o.
- Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Państwowe Polska Żegluga Morska

Portugali

- APDL – Administração dos Portos do Douro e Leixões, S.A, seuraavan säädöksen nojalla: Decreto-Lei No 335/98 do 3 de Novembro 1998.
- APL – Administração do Porto de Lisboa, S.A, seuraavan säädöksen nojalla: Decreto-Lei No 336/98 of do 3 de Novembro 1998.
- APS – Administração do Porto de Sines, S.A., seuraavan säädöksen nojalla: Decreto-Lei No 337/98 do 3 de Novembro 1998.
- APSS – Administração dos Portos de Setúbal e Sesimbra, S.A., seuraavan säädöksen nojalla: Decreto-Lei No 338/98 do 3 de Novembro 1998.
- APA – Administração do Porto de Aveiro, S.A., seuraavan säädöksen nojalla: Decreto-Lei No 339/98 do 3 de Novembro 1998.
- Instituto Portuário dos Transportes Marítimos, I.P. (IPTM, I.P.), seuraavan säädöksen nojalla: Decreto-Lei No 146/2007, do 27 de Abril 2007.

Romania

- Compania Națională "Administrația Porturilor Maritime" SA Constanța
- Compania Națională "Administrația Canalelor Navigabile SA"
- Compania Națională de Radiocomunicații Navale "RADIONAV" SA
- Regia Autonomă "Administrația Fluvială a Dunării de Jos"
- Compania Națională "Administrația Porturilor Dunării Maritime"
- Compania Națională "Administrația Porturilor Dunării Fluviale" SA
- Porturile: Sulina, Brăila, Zimnicea și Turnul-Măgurele

Slovenia

Merisatamat, jotka ovat kokonaan tai osittain valtion omistuksessa ja jotka huolehtivat talouden julkis palvelusta säädöksen Pomorski Zakonik (Uradni list RS, 56/99) nojalla.

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št	Kraj
5144353	LUKA KOPER D.D.	6000	KOPER - CAPODISTRIA
5655170	Sirio d.o.o	6000	KOPER

Slovakia

Yksiköt, jotka hoitavat muita kuin julkisia sisävesisatamia sisävesiliikenteen toimintaa varten viranomaisen myöntämän luvan perusteella, tai yksiköt, jotka viranomaisen on perustanut hoitamaan julkisia sisävesisatamia lain 338/2000 (lakikokoelma), joka noudattaa lakien 57/2001 (lakikokoelma) ja 580/2003 (lakikokoelma) sanamuotoa, nojalla.

Suomi

- Satamat, joita käytetään kunnallisista satamajärjestyksistä ja liikennemaksuista annetun lain nojalla / lagen om kommunala hamnanordningar och trafikavgifter (955/76) nojalla, sekä satamat, jotka on perustettu yksityisistä yleisistä satamista annetun lain / lagen om privata allmänna hamnar (1156/1994) 3 §:n mukaisen luvan perusteella.

— Saimaan kanavan hoitokunta / Förvaltningsnämnden för Saima kanal.

Ruotsi

Satamat ja terminaalipalvelut, jotka ovat säädöksen lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn ja säädöksen förordningen (1983:744) om trafiken på Göta kanal mukaisia.

Yhdistynyt kuningaskunta

- Paikallinen viranomainen, joka hyödyntää maantieteellistä aluetta tarkoituksenaan tarjota meri- tai sisävesisatamapalveluita tai muita terminaalipalveluita meri- tai sisävesiliikenteen harjoittajien käyttöön
- Säädöksen Harbours Act 1964 57 §:ssä tarkoitettu satamaviranomainen
- British Waterways Board
- Satamaviranomainen, sellaisena kuin se on määriteltyinä säädöksen Harbours Act (Northern Ireland) 1970 38 §:n 1 momentissa.

V. Kaupunkirautatie-, raitiotie-, johdinauto- tai linja-autopalvelujen alan hankintayksiköt

Belgia

- Société des Transports intercommunaux de Bruxelles/Maatschappij voor intercommunaal Vervoer van Brussel
- Société régionale wallonne du Transport et ses sociétés d'exploitation (TEC Liège–Verviers, TEC Namur–Luxembourg, TEC Brabant wallon, TEC Charleroi, TEC Hainaut) / Société régionale wallonne du Transport en haar exploitatie-maatschappijen (TEC Liège–Verviers, TEC Namur–Luxembourg, TEC Brabant wallon, TEC Charleroi, TEC Hainaut)
- Vlaamse Vervoermaatschappij (De Lijn)
- Yksityiset yritykset, joille on myönnetty erityis- tai yksinoikeudet

Bulgaria

- "Метрополитен" ЕАД, София
- "Столичен електротранспорт" ЕАД, София
- "Столичен автотранспорт" ЕАД, София
- "Бургасбус" ЕООД, Бургас
- "Градски транспорт" ЕАД, Варна
- "Тролейбусен транспорт" ЕООД, Враца
- "Общински пътнически транспорт" ЕООД, Габрово
- "Автобусен транспорт" ЕООД, Добрич
- "Тролейбусен транспорт" ЕООД, Добрич
- "Тролейбусен транспорт" ЕООД, Пазарджик
- "Тролейбусен транспорт" ЕООД, Перник
- "Автобусни превози" ЕАД, Плевен
- "Тролейбусен транспорт" ЕООД, Плевен
- "Градски транспорт Пловдив" ЕАД, Пловдив
- "Градски транспорт" ЕООД, Русе
- "Пътнически превози" ЕАД, Сливен
- "Автобусни превози" ЕООД, Стара Загора
- "Тролейбусен транспорт" ЕООД, Хасково

Tšekki

Kaikki hankintayksiköt, jotka tarjoavat julkisia hankintoja koskevan säädöksen N:o 134/2016 (lakikokoelma), sellaisena kuin se on muutettuna, 4 §:n 1 momentin f kohdassa määriteltyjä palveluja kaupunkirautatie-, raitiovaunu-, johdinauto- tai linja-autopalvelujen alalla.

Esimerkkejä hankintayksiköistä:

- Dopravní podnik hl.m. Prahy, akciová společnost
- Dopravní podnik města Brna, a.s.
- Dopravní podnik Ostrava a.s.
- Plzeňské městské dopravní podniky, a.s.
- Dopravní podnik města Olomouce, a.s.

Tanska

- DSB
- DSB S-tog A/S
- Yksiköt, jotka tarjoavat julkisia linja-autopalveluja (tavanomainen reittiliikenne) säädöksen lov om buskørsel, ks. lov-bekendtgørelse nr. 107, 19.2.2003, nojalla.
- Metroselskabet I/S

Saksa

Yritykset, jotka vastaavat luvanvaraisesti lyhyen matkan julkisista henkilöliikennepalveluista säädöksen Personenbeförderungsgesetz, 21.3.1961, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 31.10.2006, nojalla.

Viro

- Julkisia hankintoja koskevan lain (RT I 21.2.2007, 15, 76) 10 artiklan 3 kohdan ja kilpailulain (RT I 2001, 56 332) 14 artiklan nojalla toimivat yksiköt:
  - AS Tallinna Autobussikoondis;
  - AS Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondis;
  - Narva Bussiveod AS.

Irlanti

- Iarnród Éireann [Irish Rail]
- Railway Procurement Agency
- Luas [Dublin Light Rail]
- Bus Éireann [Irish Bus]
- Bus Átha Cliath [Dublin Bus]
- Yksiköt, jotka tarjoavat julkisia liikennepalveluja seuraavan säädöksen mukaisesti: Road Transport Act 1932, sellaisena kuin se on muutettuna.

Kreikka

- "Ηλεκτροκίνητα Λεωφορεία Περιοχής Αθηνών - Πειραιώς Α.Ε." ("Η.Λ.Π.Α.Π. Α.Ε.") (Athens-Piraeus Trolley Buses S.A), joka on perustettu ja toimii seuraavien säädösten nojalla: asetus 768/1970 (A'273), laki 588/1977 (A'148) ja laki 2669/1998 (A'283).

- "Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι Αθηνών – Πειραιώς" ("Η.Σ.Α.Π. Α.Ε.") (Athens-Piraeus Electric Railways), joka on perustettu ja toimii seuraavien säädösten nojalla: laki 352/1976 (A' 147) ja laki 2669/1998 (A'283).
- "Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών Α.Ε." ("Ο.Α.ΣΑ. Α.Ε.") (Athens Urban Transport Organization S.A), joka on perustettu ja toimii seuraavien säädösten nojalla: laki 2175/1993 (A'211) ja laki 2669/1998 (A'283).
- "Εταιρεία Θερμικών Λεωφορείων Α.Ε." ("Ε.Θ.Ε.Λ. Α.Ε.") (Company of Thermal Buses S.A.), joka on perustettu ja toimii seuraavien säädösten nojalla: laki 2175/1993 (A'211) ja laki 2669/1998 (A'283).
- "Αττικό Μετρό Α.Ε." (Attiko Metro S.A), joka on perustettu ja toimii lain 1955/1991 nojalla.
- "Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης" ("Ο.Α.Σ.Θ."), joka on perustettu ja toimii seuraavien säädösten nojalla: asetus N:o 3721/1957, asetus N:o 716/1970, laki N:o 866/79 ja laki N:o 2898/2001 (A'71).
- "Κοινό Ταμείο Εισπραξης Λεωφορείων" ("Κ.Τ.Ε.Λ."), joka toimii lain 2963/2001 (A'268) nojalla.
- "Δημοτικές Επιχειρήσεις Λεωφορείων Ρόδου και Κω", josta käytetään myös nimiä "ΡΟΔΑ" ja "ΔΕΑΣ ΚΩ" ja joka toimii lain 2963/2001 (A'268) nojalla.

Espanja

- Yksiköt, jotka tarjoavat julkisia kaupunkiliikennepalveluja seuraavien säädösten nojalla: Ley 7/1985 Reguladora de las Bases de Régimen Local, 2.4.1985, Real Decreto legislativo 781/1986, de 18 de abril, por el que se aprueba el texto refundido de las disposiciones legales vigentes en materia de régimen local ja tarvittaessa vastaava alueellinen lainsäädäntö.
- Yksiköt, jotka tarjoavat julkisia linja-autopalveluja seuraavan säädöksen siirtymäsäännöksen 3 nojalla: Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

Esimerkkejä:

- Empresa Municipal de Transportes de Madrid
- Empresa Municipal de Transportes de Málaga
- Empresa Municipal de Transportes Urbanos de Palma de Mallorca
- Empresa Municipal de Transportes Públicos de Tarragona
- Empresa Municipal de Transportes de Valencia
- Transporte Urbano de Sevilla, S.A.M. (TUSSAM)
- Transporte Urbano de Zaragoza, S.A. (TUZSA)
- Entitat Metropolitana de Transport - AMB
- Eusko Trenbideak, s.a.
- Ferrocarril Metropolít de Barcelona, sa
- Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana
- Consorcio de Transportes de Mallorca
- Metro de Madrid
- Metro de Málaga, S.A.
- Red Nacional de los Ferrocarriles Españoles (Renfe)

Ranska

- Yksiköt, jotka tarjoavat julkisia liikennepalveluja seuraavan säädöksen 7-II artiklan nojalla: Loi d'orientation des transports intérieurs n° 82-1153, 30.12.1982.

- Régie des transports de Marseille
- RDT 13 Régie départementale des transports des Bouches du Rhône
- Régie départementale des transports du Jura
- RDTHV Régie départementale des transports de la Haute-Vienne
- Régie autonome des transports parisiens, Société nationale des chemins de fer français ja muut yksiköt, jotka tarjoavat liikennepalveluja Syndicat des transports d'Ile-de-Francen seuraavien säädösten nojalla myöntämien lupien perusteella: ordonnance no 59-151, 7.1.1959, sellaisena kuin se on muutettuna, ja sen täytäntöönpanoasetukset Ile-de-Francen alueen matkustajaliikenteen järjestämisen osalta.
- Valtionyhtiö Réseau ferré de France, joka on perustettu seuraavalla säädöksellä: loi n° 97-135, 13.2.1997.
- Alue- tai paikallisviranomaiset taikka alue- tai paikallisviranomaisten ryhmät, jotka toimivat organisoivana liikennelaitoksena (esimerkiksi: Communauté urbaine de Lyon).

Kroatia

Säädöksen Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 6 artiklassa tarkoitetut hankintayksiköt, jotka ovat julkisia yrityksiä tai hankintaviranomaisia ja jotka erityisten määräysten mukaisesti harjoittavat toimintaa, jonka tarkoituksena on asettaa saataville verkkoja tai hallinnoida verkkoja julkisten kaupunkirautatiepalvelujen, automatisoitujen järjestelmien, raitiotie-, linja-auto-, johdinauto- ja kaapeliratapalvelujen tarjoamista varten; kuten mainittua toimintaa julkisena palveluna julkisia palveluja koskevan lain mukaisesti harjoittavat yksiköt (virallinen lehti 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11).

Italia

Yksiköt, yhtiöt ja yritykset, jotka tarjoavat julkisia liikennepalveluja rautateitse, automaattisin järjestelmin, raitiotie-, johdinauto- ja linja-autoliikenteessä tai hallinnoivat niihin liittyviä infrastruktuureja kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla.

Edellä mainittuihin kuuluvat esimerkiksi:

- Yksiköt, yhtiöt ja yritykset, jotka tarjoavat julkisia liikennepalveluja seuraavan säädöksen nojalla myönnetyn luvan perusteella: Decreto of the Ministro dei Trasporti N° 316, 1.12.2006, "Regolamento recante riordino dei servizi automobilistici interregionali di competenza statale".
- Yksiköt, yhtiöt ja yritykset, jotka tarjoavat julkisia liikennepalveluja seuraavan säädöksen 1 artiklan 4 tai 15 kohdan nojalla: Regio Decreto N° 2578, 15.10.1925 – Approvazione del testo unico della legge sull'assunzione diretta dei pubblici servizi da parte dei comuni e delle province.
- Yksiköt, yhtiöt ja yritykset, jotka tarjoavat julkisia liikennepalveluja seuraavien säädösten nojalla: Decreto Legislativo N° 422, 19.11.1997 – Conferimento alle regioni ed agli enti locali di funzioni e compiti in materia di trasporto pubblico locale, säädöksen Legge N° 59, 15.3.1997, 4 artiklan 4 kohdan mukaan – sellaisena kuin se on muutettuna säädöksellä Decreto Legislativo N° 400, 20.9.1999, ja säädöksen Legge N° 166, 1.8.2002, 45 artiklalla.
- Yksiköt, yhtiöt ja yritykset, jotka tarjoavat julkisia liikennepalveluja paikallisviranomaisten rakenteesta annettuja lakeja koskevan konsolidoidun tekstin 113 artiklan nojalla; hyväksytty säädöksellä Legge N° 267, 18.8.2001, sellaisena kuin se on muutettuna säädöksen Legge N° 448, 28.12.2001, 35 artiklalla.
- Yksiköt, yhtiöt ja yritykset, jotka toimivat seuraavan säädöksen 242 tai 256 artiklan nojalla myönnettyjen toimilupien perusteella: Regio Decreto N° 1447, 9.5.1912; kyseisellä säädöksellä on hyväksytty seuraavaa aihetta koskevien lakien konsolidoitu teksti: "le ferrovie concesse all'industria privata, le tramvie a trazione meccanica e gli automobili".
- Yksiköt, yhtiöt, yritykset ja paikallisviranomaiset, jotka toimivat seuraavan säädöksen 4 artiklan nojalla myönnettyjen toimilupien perusteella: Legge N° 410, 14.6.1949 – Concorso dello Stato per la riattivazione dei pubblici servizi di trasporto in concessione.
- Yksiköt, yhtiöt ja yritykset, jotka toimivat seuraavan säädöksen 14 artiklan nojalla myönnettyjen toimilupien perusteella: Legge N° 1221, 2.8.1952 – Provvedimenti per l'esercizio ed il potenziamento di ferrovie e di altre linee di trasporto in regime di concessione.

Kypros

Latvia

Julkis- ja yksityisoikeudelliset yksiköt, jotka tarjoavat linja-auto-, johdinauto- ja/tai raitiovaunuliikenteen henkilöliikennepalveluja ainakin seuraavissa kaupungeissa: Riga, Jurmala, Liepaja, Daugavpils, Jelgava, Rezekne ja Ventspils.

Liettua

— Akcinė bendrovė "Autrolis"

— Uždaroji akcinė bendrovė "Vilniaus autobusai"

— Uždaroji akcinė bendrovė "Kauno autobusai"

— Uždaroji akcinė bendrovė "Vilniaus troleibusai"

— Muut yksiköt, jotka noudattavat julkisista hankinnoista annetun Liettuan tasavallan lain (virallinen lehti 84-2000, 1996; 4-102, 2006) 70 artiklan 1 ja 2 kohdan vaatimuksia ja toimivat kaupunkirautatie-, raitiovaunu-, johdinauto- tai linja-autopalvelujen alalla tieliikenteestä annetun Liettuan tasavallan lain (virallinen lehti 119-2772, 1996) mukaisesti.

Luxemburg

— Chemins de fer luxembourgeois (CFL)

— Service communal des autobus municipaux de la Ville de Luxembourg

— Transports intercommunaux du canton d'Esch-sur-Alzette (TICE)

— Linja-autoliikennettä harjoittavat yritykset, jotka toimivat seuraavan säädöksen nojalla: règlement grand-ducal concernant les conditions d'octroi des autorisations d'établissement et d'exploitation des services de transports routiers réguliers de personnes rémunérées, 3.2.1978.

Unkari

— Yksiköt, jotka tarjoavat säännöllisiä paikallis- ja kaukoliikenteen julkisia linja-autopalveluja säädöksen 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzésekről 162 ja 163 §:n ja säädöksen 1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről nojalla.

— Yksiköt, jotka tarjoavat kansallisia julkisia rautateiden henkilöliikennepalveluja säädöksen 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzésekről 162 ja 163 artiklan ja säädöksen 2005. évi CLXXXIII. törvény a vasúti közlekedésről nojalla.

Malta

— L-Awtorita` dwar it-Trasport ta' Malta (Malta Transport Authority)

Alankomaat

Yksiköt, jotka tarjoavat julkisia liikennepalveluja säädöksen Wet Personenvervoer II luvun (Openbaar Vervoer) nojalla. Esimerkiksi:

— RET (Rotterdam)

— HTM (Den Haag)

— GVB (Amsterdam)

Itävalta

— Yksiköt, joilla on lupa tarjota liikennepalveluja seuraavien säädösten nojalla: Eisenbahngesetz, BGBl. No 60/1957, sellaisena kuin se on muutettuna, tai Kraftfahriniengesetz, BGBl. I No 203/1999, sellaisena kuin se on muutettuna.

Puola

— Yksiköt, jotka tarjoavat kaupunkirautatiepalveluja ja toimivat seuraavan säädöksen nojalla myönnetyn toimiluvan perusteella: ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym

- Yksiköt, jotka tarjoavat julkisia linja-autoliikennepalveluja kaupungeissa ja jotka toimivat säädöksen ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym nojalla myönnetyn toimiluvan perusteella, sekä yksiköt, jotka tarjoavat julkisia liikennepalveluja kaupungeissa, muun muassa seuraavat:
  - Komunalne Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o, Białystok
  - Komunalny Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o Białystok
  - Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o Grudziądz
  - Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o w Zamościu
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne - Łódź Sp. z o.o.
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o. o. Lublin
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A., Kraków
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA., Wrocław
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Częstochowa
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Gniezno
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Olsztyn
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Radomsko
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o, Wałbrzych
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o.
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Świdnicy
  - Miejskie Zakłady Komunikacyjne Sp. z o.o, Bydgoszcz
  - Miejskie Zakłady Autobusowe Sp. z o.o., Warszawa
  - Opolskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A. w Opolu
  - Polbus - PKS Sp. z o.o., Wrocław
  - Polskie Koleje Linowe Sp. z o.o Zakopane
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o., Gliwice
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. w Sosnowcu
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Leszno Sp. z o.o.
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A., Kłodzko
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A., Katowice
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Brodnicy S.A.
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Dzierżonowie S.A.
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kluczborku Sp. z o.o.
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Krośnie S.A.
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Raciborzu Sp. z o.o.

- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Rzeszowie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Strzelcach Opolskich S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Wieluń Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kamiennej Górze Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białymstoku S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bielsku Białej S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bolesławcu Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Cieszynie Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Przewozu Towarów Powszechnej Komunikacji Samochodowej S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bolesławcu Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Mińsku Mazowieckim S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Siedlcach S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej "SOKOŁÓW" w Sokołowie Podlaskim S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Garwolinie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Lubaniu Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Łukowie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Wadowicach S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Staszowie Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Krakowie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Dębicy S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Zawierciu S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Żyrardowie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Pszczynie Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Płocku S.A.
- Przedsiębiorstwo Spedycyjno-Transportowe "Transgór" Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Stalowej Woli S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Jarosławiu S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Ciechanowie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Mławie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Nysie Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Ostrowcu Świętokrzyskim S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kielcach S.A.

- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Końskich S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Jędrzejowie Spółka Akcyjna
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Oławie Spółka Akcyjna
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Wałbrzychu Sp. z. o.o
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Busku Zdroju S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Ostrołęce S.A.
- Tramwaje Śląskie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Olkuszu S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Przasnyszu S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Nowym Sączu S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Radomsko Sp. z o.o
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Myszkowie Sp. z. o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Lublińcu Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Głubczycach Sp. z.o.o.
- PKS w Suwałkach S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Koninie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Turku S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Zgorzelcu Sp. z.o.o
- PKS Nowa Sól Sp. z.o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Zielona Góra Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z.o.o, w Przemyślu
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Koło
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Biłgoraj
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Częstochowa S.A.
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Gdańsk
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Kalisz
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Konin
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Nowy Dwór Mazowiecki
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Starogard Gdański
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Toruń
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Warszawa
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białymstoku S.A.

- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Cieszynie Sp, z.o.o.
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Gnieźnie
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Krasnymstawie
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Olsztynie
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Ostrowie Wlkp.
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Poznaniu
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Zgorzelcu Sp. z.o.o.
- Szczecińsko-Polickie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z.o.o.
- Tramwaje Śląskie S.A., Katowice
- Tramwaje Warszawskie Sp. z.o.o.
- Zakład Komunikacji Miejskiej w Gdańsku Sp. z.o.o.

Portugali

- Metropolitan de Lisboa, E.P., säädöksen Decreto-Lei No 439/78 do 30 de Dezembro de 1978 nojalla
- Laissa 58/98, 18.8.1998, tarkoitettujen kunnat, kunnalliset palvelut ja kunnalliset laitokset, jotka tarjoavat liikennepalveluja säädöksen Lei No 159/99 do 14 de Setembro 1999 nojalla
- Viranomaiset ja julkiset laitokset, jotka tarjoavat rautatieliikennepalveluja lain No 10/90 do 17 de Março 1990 nojalla
- Yksiköt, jotka tarjoavat julkisia liikennepalveluja seuraavan säädöksen 98 artiklan nojalla: Regulamento de Transportes em Automóveis (Decreto No 37272 do 31 de Dezembro 1948)
- Yksiköt, jotka tarjoavat julkisia liikennepalveluja säädöksen Lei No 688/73 do 21 de Dezembro 1973 nojalla
- Yksiköt, jotka tarjoavat julkisia liikennepalveluja säädöksen Decreto-Lei No 38144 do 31 de Dezembro 1950 nojalla
- Metro do Porto, S.A, säädöksen Decreto-Lei No 394-A/98 do 15 de Dezembro 1998, sellaisena kuin se on muutettuna säädöksellä Decreto-Lei No 261/2001 do 26 Setembro 2001, nojalla
- Normetro, S.A, säädöksen Decreto-Lei No 394-A/98, 15.12.1998, sellaisena kuin se on muutettuna säädöksellä Decreto-Lei No 261/2001 do 26 de Setembro 2001, nojalla
- Metropolitan Ligeiro de Mirandela, S.A, säädöksen Decreto-Lei No 24/95 do 8 de Fevereiro 1995 nojalla
- Metro do Mondego, S.A, säädöksen Decreto-Lei No 10/2002 do 24 de Janeiro 2002 nojalla
- Metro Transportes do Sul, S.A, säädöksen Decreto-Lei No 337/99 do 24 de Agosto 1999 nojalla
- Kunnat ja kunnalliset yritykset, jotka tarjoavat liikennepalveluja säädöksen Lei No 159/99 do 14 de Setembro 1999 nojalla

Romania

- S.C. de Transport cu Metroul București – "Metrorex" SA (Bucharest Subway Transport Commercial Company "METROREX S.A.")
- Regii Autonome Locale de Transport Urban de Călători (Local Autonomous Public Service Undertakings for Urban Passenger Transport)

Slovenia

Yritykset, jotka tarjoavat julkisia linja-autoliikennepalveluja kaupungeissa seuraavan säädöksen nojalla: Zakon o prevozih v cestnem prometu (Uradni list RS, 72/94, 54/96, 48/98 in 65/99).

Mat. št.	Naziv	Poštna št	Kraj
1540564	AVTOBUSNI PREVOZI RIŽANA D.O.O. Dekani	6271	DEKANI
5065011	AVTOBUSNI PROMET Murska Sobota D.D.	9000	MURSKA SOBOTA
5097053	Alpetour Potovalna Agencija	4000	Kranj
5097061	ALPETOUR, Špedicija In Transport, D.D. Škofja Loka	4220	ŠKOFJA LOKA
5107717	INTEGRAL BREBUS Brežice D.O.O.	8250	BREŽICE
5143233	IZLETNIK CELJE D.D. Prometno In Turistično Podjetje Celje	3000	CELJE
5143373	AVRIGO DRUŽBA ZA AVTOBUSNI PROMET IN TURIZEM D.D. NOVA GORICA	5000	NOVA GORICA
5222966	JAVNO PODJETJE LJUBLJANSKI POTNIŠKI PROMET D.O.O.	1000	LJUBLJANA
5263433	CERTUS AVTOBUSNI PROMET MARIBOR D.D.	2000	MARIBOR
5352657	I & I - Avtobusni Prevozi D.D. Koper	6000	KOPER - CAPODISTRIA
5357845	Meteor Cerklje	4207	Cerklje
5410711	KORATUR Avtobusni Promet In Turizem D.D. Prevalje	2391	PREVALJE
5465486	INTEGRAL, Avto. Promet Tržič, D.D.	4290	TRŽIČ
5544378	KAM-BUS Družba Za Prevoz Potnikov, Turizem In Vzdrževanje Vozil, D.D. Kamnik	1241	KAMNIK
5880190	MPOV Storitve In Trgovina D.O.O. Vinica	8344	VINICA

Slovakia

- Liikenteenharjoittajat, jotka tarjoavat julkisia henkilöliikennepalveluja raitiovaunu-, johdinauto- taikka erityis- tai kaa- pelirataapalvelujen alalla säädöksen 164/1996 (lakikokoelma), joka noudattaa säädösten 58/1997 (lakikokoelma), 260/2001 (lakikokoelma), 416/2001 (lakikokoelma) ja 114/2004 (lakikokoelma) sanamuotoa, 23 artiklan nojalla myönnetyn luvan perusteella.
- Liikenteenharjoittajat, jotka tarjoavat säännöllisiä kansallisia julkisia linja-autoliikennepalveluja Slovakian tasavallan alueella tai myös vieraan valtion alueen osassa tai Slovakian tasavallan tiettyssä osassa säädöksen 168/1996 (lakikokoelma), joka noudattaa säädösten 386/1996 (lakikokoelma), 58/1997 (lakikokoelma), 340/2000 (lakikokoelma), 416/2001 (lakikokoelma), 506/2002 (lakikokoelma), 534/2003 (lakikokoelma) ja 114/2004 (lakikokoelma) sanamuotoa, nojalla myönnetyn linja-autoliikenteen harjoittamista koskevan luvan ja tiettyä reittiä koskevan liikennöinti- luvan perusteella.

Esimerkiksi:

- Dopravný podnik Bratislava, a. s.
- Dopravný podnik mesta Košice, a. s.
- Dopravný podnik mesta Prešov, a. s.
- Dopravný podnik mesta Žilina, a. s.

Suomi

Yksiköt, jotka tarjoavat erityis- tai yksinoikeuden nojalla linjaliikenteen palveluja luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain / lagen om tillståndspliktig persontrafik på väg (343/1991) mukaisesti sekä kuntien liikennelaitokset ja julkiset yritykset, jotka tarjoavat julkisia liikennepalveluja linja-autoilla, raitioiteitse tai metrolla tai ylläpitävät tällaisten kuljetuspalvelujen tarjoamiseen tarkoitettua verkkoa.

Ruotsi

- Yksiköt, jotka tarjoavat kaupunkirautatie- tai raitiotiepalveluja seuraavien säädösten nojalla: lagen (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik ja lagen (1990:1157) säkerhet vid tunnelbana och spårväg.
- Julkiset tai yksityiset yksiköt, jotka tarjoavat johdinauto- tai linja-autopalveluja seuraavien säädösten nojalla: lagen (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik ja yrkestrafiklagen (1998:490).

Yhdistynyt kuningaskunta

- London Regional Transport
- London Underground Limited
- Transport for London
- Säädöksen Greater London Authority Act 1999 424 §:n 1 momentissa tarkoitettu Transport for Londonin tytäryhtiö
- Strathclyde Passenger Transport Executive
- Greater Manchester Passenger Transport Executive
- Tyne and Wear Passenger Transport Executive
- Brighton Borough Council
- South Yorkshire Passenger Transport Executive
- South Yorkshire Supertram Limited
- Blackpool Transport Services Limited
- Conwy County Borough Council
- Henkilö, joka tarjoaa säädöksen Greater London Authority Act 1999 179 §:n 1 momentissa tarkoitettua paikallispalvelua (a bus service) Lontoossa Transport for Londonin kanssa kyseisen säädöksen 156 §:n 2 momentin nojalla tehdyn sopimuksen mukaisesti tai kyseisen säädöksen 169 §:ssä määritellyn liikennelaitoksen tytäryhtiötä koskevan sopimuksen mukaisesti
- Northern Ireland Transport Holding Company
- Henkilö, jolla on säädöksen Transport Act (Northern Ireland) 1967 4 §:n 1 momentin mukainen tieliikennepalvelua koskeva toimilupa, jonka nojalla hän voi tarjota kyseisessä toimiluvassa tarkoitettua säännöllistä palvelua.

VI. Hankintayksiköt rautatiepalvelujen alalla

Belgia

- SNCB Holding / NMBS Holding
- Société nationale des Chemins de fer belges//Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
- Infrabel

Bulgaria

- Национална компания "Железопътна инфраструктура"
- "Български държавни железници" ЕАД
- "БДЖ – Пътнически превози" ЕООД
- "БДЖ – Тягов подвижен състав (Локомотиви)" ЕООД
- "БДЖ – Товарни превози" ЕООД
- "Българска Железопътна Компания" АД
- "Булмаркет – ДМ" ООД

Tšekki

Kaikki hankintayksiköt, jotka tarjoavat julkisia hankintoja koskevan säädöksen N:o 134/2016 (lakikokoelma), sellaisena kuin se on muutettuna, 4 §:n 1 momentin f kohdassa määriteltyjä palveluja rautatiepalvelujen alalla.

Esimerkkejä hankintayksiköistä:

- ČD Cargo, a.s.
- České dráhy, a.s.
- Správa železniční dopravní cesty, státní organizace.

Tanska

- DSB
- DSB S-tog A/S
- Metroselskabet I/S

Saksa

- Deutsche Bahn AG.
- Muut seuraavan säädöksen 2 artiklan 1 kohdan nojalla rautatiepalveluja tarjoavat yritykset: Allgemeines Eisenbahngesetz, 27.12.1993, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 26.2.2008.

Viro

- Julkisia hankintoja koskevan lain (RT I 21.2.2007, 15, 76) 10 artiklan 3 kohdan ja kilpailulain (RT I 2001, 56 332) 14 artiklan nojalla toimivat yksiköt:
  - AS Eesti Raudtee;
  - AS Elektriraudtee.

Irlanti

- Iarnród Éireann (Irish Rail)
- Railway Procurement Agency

Kreikka

- "Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος Α.Ε." ("Ο.Σ.Ε. Α.Ε."), lain 2671/98 nojalla.
- "ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε." lain 2366/95 nojalla.

Espanja

- Ente público Administración de Infraestructuras Ferroviarias (ADIF)
- Red Nacional de los Ferrocarriles Españoles (RENFE)
- Ferrocarriles de Vía Estrecha (FEVE)
- Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC)
- Eusko Trenbideak (Bilbao)
- Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana. (FGV)
- Serveis Ferroviaris de Mallorca (Ferrocarriles de Mallorca)
- Ferrocarril de Soller
- Funicular de Bulnes

Ranska

- Société nationale des chemins de fer français ja muut julkiset rautatieverkot, joita tarkoitetaan seuraavan säädöksen II osaston 1 luvussa: Loi d'orientation des transports intérieurs n° 82-1153, 30.12.1982.
- Valtionyhtiö Réseau ferré de France, joka on perustettu seuraavalla säädöksellä: Loi n° 97-135, 13.2.1997.

Kroatia

Julkiset yritykset, jotka ovat säädöksen Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 6 artiklassa tarkoitettuja hankintayksikköjä ja jotka erityismääräysten mukaisesti vastaavat verkkojen tarjoamisesta tai toiminnasta julkisten rautatiepalvelujen tarjoamista varten.

Italia

- Ferrovie dello Stato S. p. A., mukaan luettuna Società partecipate
- Yksiköt, yhtiöt ja yritykset, jotka tarjoavat rautatiepalveluja kuninkaan asetuksen No. 1447, 9.5.1912, 10 artiklan nojalla myönnetyn toimiluvan perusteella; kyseisellä säädöksellä on hyväksytty seuraavaa aihetta koskevien lakien konsolidoitu teksti: "le ferrovie concesse all'industria privata, le tramvie a trazione meccanica e gli automobili"
- Yksiköt, yhtiöt ja yritykset, jotka tarjoavat rautatiepalveluja seuraavan säädöksen 4 artiklan nojalla myönnetyn toimiluvan perusteella: laki N° 410, 14.6.1949 – Concorso dello Stato per la riattivazione dei pubblici servizi di trasporto in concessione.
- Yksiköt, yhtiöt ja yritykset tai paikallisviranomaiset, jotka tarjoavat rautatiepalveluja seuraavan säädöksen 14 artiklan nojalla myönnetyn toimiluvan perusteella: laki 1221, 2.8.1952 – Provvedimenti per l'esercizio ed il potenziamento di ferrovie e di altre linee di trasporto in regime di concessione.
- Yksiköt, yhtiöt ja yritykset, jotka tarjoavat julkisia liikennepalveluja seuraavan säädöksen 8 ja 9 artiklan nojalla: decreto legislativo N° 422, 19. marraskuuta 1997 – Conferimento alle regioni ed agli enti locali di funzioni e compiti in materia di trasporto pubblico locale, a norma dell'articolo 4, comma 4, della L. 15 marzo 1997, n. 9 – sellaisena kuin se on muutettuna säädöksellä decreto legislativo N° 400, 20.9.1999, ja säädöksen Legge N° 166, 1.8.2002, 45 artiklalla.

Kypros

Latvia

- Valsts akciju sabiedrība "Latvijas dzelzceļš"
- Valsts akciju sabiedrība "Pasažieru vilciens"

Liettua

- Akcinė bendrovė "Lietuvos geležinkeliai"
- Muut yksiköt, jotka noudattavat julkisista hankinnoista annetun Liettuan tasavallan lain (virallinen lehti 84-2000, 1996; 4-102, 2006) 70 artiklan 1 ja 2 kohdan vaatimuksia ja toimivat rautatiepalvelujen alalla rautatieliikenteestä annetun Liettuan tasavallan lain (virallinen lehti 72-2489, 2004) mukaisesti.

Luxemburg

- Chemins de fer luxembourgeois (CFL).

Unkari

- Yksiköt, jotka tarjoavat yleisölle rautatieliikennepalveluja säädöksen 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzésekről 162-163 artiklan ja säädöksen 2005. évi CLXXXIII. törvény a vasúti közlekedésről nojalla sekä säädöksen 45/2006. (VII. 11.) GKM rendelet a vasúti társaságok működésének engedélyezéséről nojalla myönnetyt luvan perusteella.

Esimerkiksi:

- Magyar Államvasutak (MÁV)

Malta

Alankomaat

Hankintayksiköt rautatiepalvelujen alalla. Esimerkiksi:

- Nederlandse Spoorwegen
- ProRail

Itävalta

- Österreichische Bundesbahn.
- Schieneninfrastrukturfinanzierungs-Gesellschaft mbH.
- Yksiköt, joilla on lupa tarjota liikennepalveluja säädöksen Eisenbahngesetz, BGBl. No 60/1957, sellaisena kuin se on muutettuna, nojalla.

Puola

Rautatieliikennepalveluja tarjoavat yksiköt, jotka toimivat seuraavan säädöksen nojalla: ustawa o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" z dnia 8 września 2000 r.; muun muassa seuraavat:

- PKP Intercity Sp. z.o.o.
- PKP Przewozy Regionalne Sp. z.o.o.
- PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.
- "Koleje Mazowieckie - KM" Sp. z.o.o.
- PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z.o.o.
- PKP Warszawska Kolej Dojazdowa Sp. z.o.o.

Portugali

- CP – Caminhos de Ferro de Portugal, E.P., säädöksen Decreto-Lei No 109/77 do 23 de Março 1977 nojalla.
- REFER, E.P., säädöksen Decreto-Lei No 104/97 do 29 de Abril 1997 nojalla.
- RAVE, S.A., säädöksen Decreto-Lei No 323-H/2000 of 19 de Dezembro 2000 nojalla.
- Fertagus, S.A., säädöksen Decreto-Lei 78/2005, of 13 de Abril nojalla.

- Viranomaiset ja julkiset laitokset, jotka tarjoavat rautatieliikennepalveluja säädöksen Lei No 10/90 do 17 de Março 1990 nojalla.
- Yksityiset yritykset, jotka tarjoavat rautatiepalveluja säädöksen Lei No 10/90 do 17 de Março 1990 nojalla erityis- tai yksinoikeudella.

Romania

- Compania Națională Căi Ferate – CFR;
- Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă ”CFR – Marfă”;
- Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători ”CFR – Călători”.

Slovenia

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št	Kraj
5142733	Slovenske železnice, d. o. o.	1000	LJUBLJANA

Slovakia

- Yksiköt, jotka hoitavat rautateitä ja kaapeliratoja ja niihin liittyviä laitteistoja seuraavan lain nojalla: säädös 258/1993 (lakikokoelma), joka noudattaa säädösten 152/1997 (lakikokoelma) ja 259/2001 (lakikokoelma) sanamuotoa.
- Yksiköt, jotka tarjoavat rautatieliikennepalveluja säädöksen 164/1996 (lakikokoelma), joka noudattaa säädösten 58/1997 (lakikokoelma), 260/2001 (lakikokoelma), 416/2001 (lakikokoelma) ja 114/2004 (lakikokoelma) sanamuotoa, nojalla ja hallituksen asetuksen N:o 662, 7.7.2004, perusteella.

Esimerkiksi:

- Železnice Slovenskej republiky, a. s.
- Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.

Suomi

VR Osakeyhtiö / VR Aktiebolag

Ruotsi

- Julkiset yksiköt, jotka hoitavat rautatiepalveluja säädösten järnvägslagen (2004:519) ja järnvägsförordningen (2004:526) nojalla.
- Alueelliset ja paikalliset julkiset yksiköt, jotka hoitavat alueellista tai paikallista rautatieliikennettä säädöksen lagen (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik nojalla.
- Yksityiset yksiköt, jotka hoitavat rautatiepalveluja säädöksen förordningen (1996:734) om statens spåranläggningar mukaisesti myönnetyn luvan nojalla, jos tällainen lupa on direktiivin 2 artiklan 3 kohdan mukainen.

Yhdistynyt kuningaskunta

- Network Rail plc
- Eurotunnel plc
- Northern Ireland Transport Holding Company
- Northern Ireland Railways Company Limited
- Rautatiepalvelujen tarjoajat, jotka toimivat liikenneministeriön tai muun toimivaltaisen viranomaisen myöntämän erityis- tai yksinoikeuden nojalla.

LIITE 9-D

TAVARAT

1 OSA

SINGAPOREN SITOUMUKSET

Yhdeksättä lukua (Julkiset hankinnat) sovelletaan kaikkeen liitteissä 9-A–9-C lueteltujen yksiköiden hankkimien tavaroiden hankintaan, jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä.

2 OSA

UNIONIN SITOUMUKSET

1. Yhdeksännen luvun (Julkiset hankinnat) piiriin kuuluu liitteissä 9-A–9-C lueteltujen yksiköiden hankkimien kaikkien tavaroiden hankinta, jollei tässä sopimuksessa toisin täsmennetä.
2. Yhdeksännen luvun (Julkiset hankinnat) piiriin kuuluvat ainoastaan ne tavarat, jotka on kuvattu jäljempänä esitetyissä yhdistetyn nimikkeistön (CN) luvuissa ja jotka unionin jäsenvaltioiden puolustusministeriöt ja puolustus- ja turvallisuuslaitokset vastaavat virastot hankkivat:

25 ryhmä:	Suola, rikki, maa- ja kivilajit, kipsi, kalkki ja sementti
26 ryhmä:	Malmit, kuona ja tuhka
27 ryhmä:	Kivennäispolttoaineet, kivennäisöljyt ja niiden tislauustuotteet, bitumiset aineet, kivennäisvahat paitsi: ex 27.10: erikoispolttoaineet
28 ryhmä:	Kemialliset alkuaineet ja epäorgaaniset yhdisteet, jalometallien, harvinaisten maametallien, radioaktiivisten alkuaineiden ja isotooppien orgaaniset ja epäorgaaniset yhdisteet, paitsi: ex 28.09: räjähdysaineet ex 28.13: räjähdysaineet ex 28.14: kyynelkaasu ex 28.28: räjähdysaineet ex 28.32: räjähdysaineet ex 28.39: räjähdysaineet ex 28.50: myrkkytuotteet ex 28.51: myrkkytuotteet ex 28.54: räjähdysaineet
29 ryhmä:	Orgaaniset kemialliset yhdisteet paitsi: ex 29.03: räjähdysaineet ex 29.04: räjähdysaineet ex 29.07: räjähdysaineet ex 29.08: räjähdysaineet ex 29.11: räjähdysaineet ex 29.12: räjähdysaineet ex 29.13: myrkkytuotteet ex 29.14: myrkkytuotteet ex 29.15: myrkkytuotteet ex 29.21: myrkkytuotteet ex 29.22: myrkkytuotteet

	<p>ex 29.23: myrkkytuotteet</p> <p>ex 29.26: räjähdysaineet</p> <p>ex 29.27: myrkkytuotteet</p> <p>ex 29.29: räjähdysaineet</p>
30 ryhmä:	Farmaseuttiset tuotteet
31 ryhmä:	Lannoitteet
32 ryhmä:	Parkitus- ja väriainet, tanniinit ja niiden johdannaiset, värit, pigmentit ja muut väriaineet, maalit ja lakat, kitti sekä muut täyte- ja tiivistystahnat, painovärit, muste ja tussi
33 ryhmä:	Haihtuvat öljyt ja resinoidit, hajustevalmisteet, kosmeettiset ja toalettiainemisteet
34 ryhmä:	Saippua ja suopa, orgaaniset pinta-aktiiviset aineet, pesuainemisteet, voiteluainemisteet, tekovahat, valmistetut vahat, kiillotus-, hankaus- ja puhdistusainemisteet, kynttilät ja niiden kaltaiset tuotteet, muovailumassat, "hammasvahat"
35 ryhmä:	Valkuaisaineet, modifioituneet tärkkelykset, liimat ja liisterit, entsyymit
37 ryhmä:	Valokuvaus- ja elokuvausainemisteet
38 ryhmä:	Erinäiset kemialliset tuotteet paitsi: ex 38.19: myrkkytuotteet
39 ryhmä:	Tekomuovit, selluloosaesterit ja -etterit, tekohartsit sekä näistä valmistetut tavarat paitsi: ex 39.03: räjähdysaineet
40 ryhmä:	Luonnonkumi, synteettinen kumi ja faktis sekä niistä valmistetut tavarat paitsi: ex 40.11: luodinkestävät renkaat
41 ryhmä:	Raakavuodat ja -nahat (muut kuin turkisinahat) sekä muokattu nahka
42 ryhmä:	Nahkatavarat, satula- ja valjasteokset, matkatarvikkeet, käsilaukut ja niiden kaltaiset säilytysaineet, suolesta valmistetut tavarat (muu kuin silkkitoukan gut)
43 ryhmä:	Turkisinahat ja tekoturkikset, niistä valmistetut tavarat
44 ryhmä:	Puu ja puusta valmistetut tavarat, puuhiili
45 ryhmä:	Korkki ja korkkitavarat
46 ryhmä:	Oljesta, espartosta tai muista punonta- tai palmikointiaineista valmistetut tavarat, kori- ja punontateokset
47 ryhmä:	Paperinvalmistusaineet

48 ryhmä:	Paperi, kartonki ja pahvi, paperimassa-, paperi- ja kartonki- ja pahvitavarat
49 ryhmä:	Kirjat, sanomalehdet, kuvat ja muut painotuotteet; käsikirjoitukset, konekirjoitukset ja työpöyrustukset
65 ryhmä:	Päähineet ja niiden osat
66 ryhmä:	Sateenvarjot, päivänvarjot, kävelykepit, istuinkepit, ruoskat, ratsupiiskat sekä niiden osat
67 ryhmä:	Valmistetut höyhenet ja untuvat sekä höyhenistä tai untuvista valmistetut tavarat, teko-kukat, hiuksista valmistetut tavarat
68 ryhmä:	Kivistä, kipsistä, sementistä, asbestista, kiilteestä tai niiden kaltaisesta aineesta valmistetut tavarat
69 ryhmä:	Keraamiset tuotteet
70 ryhmä:	Lasi ja lasitavarat
71 ryhmä:	Helmet, jalo- ja puolijalokivet, jalometallit, jalometallilla pletteroidut metallit ja näistä valmistetut tavarat; epäaidot korut
73 ryhmä:	Rauta- ja terästavarat
74 ryhmä:	Kupari ja kuparitavarat
75 ryhmä:	Nikkeli ja nikkelitavarat
76 ryhmä:	Alumiini ja alumiinitavarat
77 ryhmä:	Magnesium ja beryllium ja niistä valmistetut tavarat
78 ryhmä:	Lyijy ja lyijytavarat
79 ryhmä:	Sinkki ja sinkkitavarat
80 ryhmä:	Tina ja tinatavarat
81 ryhmä:	Muut metalliteollisuudessa käytetyt epäjalot metallit ja niistä valmistetut tavarat
82 ryhmä:	Työkalut ja -välineet sekä veitset, lusikat ja haarukat, epäjaloa metallia, niiden epäjaloa metallia olevat osat paitsi: ex 82.05: työkalut ex 82.07: työkalut, osat
83 ryhmä:	Erinäiset epäjalosta metallista valmistetut tavarat

84 ryhmä:	Höyrykattilat, koneet ja mekaaniset laitteet, niiden osat paitsi: ex 84.06: moottorit ex 84.08: muut moottorit ex 84.45: koneet ex 84.53: automaattiset tietojenkäsittelykoneet ex 84.55: nimikkeeseen 84.53 kuuluvien koneiden osat ex 84.59: ydinreaktorit
85 ryhmä:	Sähkökoneet ja -laitteet sekä niiden osat paitsi: ex 85.13: teleliikennelaitteet ex 85.15: lähettimet
86 ryhmä:	Rautatieveturit, raitiomootorivaunut ja muu liikkuva kalusto sekä niiden osat, rautatie- ja raitiotieradan varusteet ja kiinteät laitteet sekä niiden osat, kaikenlaiset liikennemerkinantolaitteet (ei sähköllä toimivat) paitsi: ex 86.02: panssaroidut sähköveturit ex 86.03: muut panssaroidut veturit ex 86.05: panssaroidut vaunut ex 86.06: huoltovaunut ex 86.07: vaunut
87 ryhmä:	Kuljetusvälineet ja kulkuneuvot, muut kuin rautatien tai raitiotien liikkuvaan kalustoon kuuluvat, sekä niiden osat paitsi: ex 87.08: panssarivaunut ja muut panssariajoneuvot ex 87.01: traktorit ex 87.02: sotilasarjoneuvot ex 87.03: huoltoautot ex 87.09: moottoripyörät ex 87.14: perävaunut
89 ryhmä:	Alukset ja uivat rakenteet paitsi: ex 89.01 A: sotalaivat
90 ryhmä:	Optiset, valokuvaus-, elokuva-, mittauss-, tarkistus-, tarkkuus-, lääketieteelliset tai kirurgiset kojeet ja laitteet, niiden osat paitsi: ex 90.05: kiikarit ex 90.13: erinäiset kojeet, laserit ex 90.14: etäisyysmittarit ex 90.28: sähköiset ja elektroniset mittauskojeet ex 90.11: mikroskoopit ex 90.17: lääketieteelliset kojeet ex 90.18: hoitomekaaniset laitteet ex 90.19: ortopediset laitteet ex 90.20: röntgenlaitteet

91 ryhmä:	Kellojen valmistus
92 ryhmä:	Soittimet; äänen talteenotto- tai toistolaitteet; televisiokuvan ja -äänien talteenotto- tai toistolaitteet; niiden osat ja tarvikkeet
94 ryhmä:	Huonekalut ja niiden osat, vuoteiden joustin pohjat ja vuodevarusteet, kuten patjat ja tyynyt, sekä niiden kaltaiset pehmustetut sisustustavarat paitsi: ex 94.01 A: ilma-alusten istuimet
95 ryhmä:	Veisto- ja muovailuaineesta valmistetut teokset
96 ryhmä:	Luudat, harjat, puuterihuiskut ja -tyynyt sekä seulat
98 ryhmä:	Erinäiset tavarat

LIITE 9-E

PALVELUT

1 OSA

SINGAPOREN SITOUMUKSET

Yhdeksannen luvun (Julkiset hankinnat) piiriin kuuluvat seuraavat asiakirjassa MTN.GNS/W/120 määritellyt palvelut:

CPC	Kuvaus
61	Moottoriajoneuvojen ja -pyörien myynti-, huolto- ja korjauspalvelut
633	Henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden korjauspalvelut
641-643	Hotellit ja ravintolat (ml. ateriapalvelut)
712	Muut maaliikennepalvelut
74710	Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut
7472	Matkaopaspalvelut
7512	Kuriiripalvelut
7523	Sähköposti
7523	Puheposti
7523	Sähköinen tieto- ja tietokantahaku
7523	Organisaatioiden välinen tiedonsiirto (EDI)
81	Rahoituspalvelut ^{3 4}
82	Kiinteistöpalvelut ⁵
84	Tietojenkäsittelypalvelut ja niihin liittyvät palvelut
862	Laskentatoimi-, tilintarkastus- ja kirjanpito palvelut
8671	Arkkitehtipalvelut

CPC	Kuvaus
864	Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut
865	Liikkeenjohdon konsultointipalvelut
866	Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut
8672	Tekniset palvelut
8673	Tekniset kokonaispalvelut
86742	Maisemasuunnittelupalvelut
8675	Tekniikkaan liittyvät tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut
8676	Tekniset testaus- ja analysointipalvelut
871	Mainospalvelut
87201	Johtohenkilöiden hakupalvelut
87202	Tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelut
87203	Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut
874	Rakennusten puhtaanapitopalvelut
87905	Käännös- ja tulkkauspalvelut
88442	Palkkio- tai sopimusperustaiset julkaisu- ja painamispalvelut ⁶
924	Aikuiskoulutuspalvelut
932	Eläinlääkintäpalvelut
94	Viemäri- ja jätehuolto, puhtaanapito ja muut ympäristönsuojelupalvelut
96112	Elokuvien ja videofilmien tuotantopalvelut
96113	Elokuvien ja videofilmien levityspalvelut
96121	Elokuvien esityspalvelut

CPC	Kuvaus
96122	Videofilmien esityspalvelut
9619	Muut viihdepalvelut
96311	Kirjastopalvelut
964	Urheiluun liittyvät palvelut ja muut virkistyspalvelut ⁷
—	Bioteknologian palvelut
—	Näyttelypalvelut
—	Kaupallinen markkinatutkimus
—	Sisustussuunnittelupalvelut, lukuun ottamatta arkkitehtipalveluja
—	Maa- ja metsätalouteen, kalastukseen ja kaivannaisteollisuuteen liittyvät asiantuntija-, neuvonta- ja konsulttipalvelut, mukaan luettuina öljykenttäpalvelut
—	<p>Televiestintäpalvelut⁸</p> <p>Televiestinnän peruspalvelut⁹, mukaan luettuna vähittäismyynti (jakelukanaviin perustuva ja palveluihin perustuva):</p> <p>a) perinteisen puhelinverkon palvelut¹⁰ (paikalliset ja kansainväliset)</p> <p>b) kiinteä yhteyspalvelut (paikalliset ja kansainväliset)</p> <p>Mobiilipalvelut¹¹, mukaan luettuna vähittäismyynti (jakelukanaviin perustuva ja palveluihin perustuva):</p> <p>a) yleinen matkaviestintäpalvelu (Public Mobile Data Service (PMDS))</p> <p>b) yhteiskäyttöinen radioverkko palvelu (Public Trunked Radio Service (PTRS))</p> <p>c) yleinen kaukohakupalvelu (Public Radio Paging Service (PRPS))</p> <p>d) yleinen matkapuhelinpalvelu (Public Cellular Mobile Telephone Service (PCMTS))</p>

Liitteen 9-E 1 osaa koskevat huomautukset:

1. Palveluja koskevaan sitoumukseen sovelletaan liitteessä 8-B (Erytyissitoumusten luettelo) ja sen lisäyksissä täsmennetyjä rajoituksia ja ehtoja.
2. Yhdeksättä lukua (Julkiset hankinnat) ei sovelleta hankintoihin, joita sopimuksen piiriin kuuluva hankintayksikkö tekee sopimuksen piiriin kuulumattoman hankintayksikön puolesta.
3. Lukuun ottamatta omaisuudenhoito- ja muita rahoituspalveluja, jotka Singaporen valtiovarainministeriö ja Monetary Authority of Singapore hankkivat Singaporen valtionhallinnon virallisen valuuttavarannon ja muiden ulkomaisien varojen hallinnoimiseksi.
4. Lukuun ottamatta omaisuudenhoito- ja muita rahoituspalveluja, jotka Central Provident Fund Board hankkii.
5. Sisältää ainoastaan kiinteistöjen konsultointipalvelut sekä huutokauppa- ja arvonmäärittämissä palvelut.
6. Lukuun ottamatta lainsäädännön ja virallisen lehden painamista.
7. Lukuun ottamatta rahapeli- ja vedonlyöntipalveluja.
8. Televiestintäpalvelut eivät sisällä yleisradiopalveluja, jotka määritellään keskeytymättömäksi, langallisesti tai langattomasti tapahtuvaksi siirtoketjuksi, jota tarvitaan yleisön tai sen osan vastaanotettavaksi tarkoitettujen ääni- ja/tai kuvaohjelmesignaalien vastaanottamiseen ja/tai kuvantamiseen.
9. Televiestinnän peruspalveluja voidaan tarjota satelliittiteknologian avulla.
10. Näihin kuuluvat ääni-, data- ja telekopiopalvelut.
11. Mobiilipalveluja voidaan tarjota satelliittiteknologian avulla.

2 OSA

UNIONIN SITOUMUKSET

Yhdeksännen luvun (Julkiset hankinnat) piiriin kuuluvat seuraavat Yhdistyneiden kansakuntien yhteisessä tavaraluokituksessa (CPC-nimikkeistö) esitetyt palvelut asiakirjan MTN.GNS/W/120 mukaisesti:

Ala	CPC-viitenumero
Huolto- ja korjauspalvelut	6112, 6122, 633, 886
Maaliikenteen palvelut, myös panssariautopalvelut, ja kuriiripalvelut, paitsi postinkuljetus	712 (paitsi 71235), 7512, 87304
Maaliikenteen postinkuljetus, paitsi rautateitse, ja ilmaliikenteen postinkuljetus	71235, 7321
Televiestintäpalvelut	752
Rahoituspalvelut	ex 81
a) Vakuutuspalvelut	812, 814
b) Pankki- ja sijoituspalvelut**	
Tietojenkäsittelypalvelut ja niihin liittyvät palvelut	84
Laskentatoimen palvelut, tilintarkastus- ja kirjanpito palvelut	862
Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut	864
Liikkeenjohdon konsulttipalvelut ja niihin liittyvät palvelut	865, 866***
Arkkitehtipalvelut; tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut; edellisiin liittyvät tieteelliset ja tekniset konsulttipalvelut; tekniset testaus- ja analysointipalvelut	8671, 8672, 8673, 86742, 8675, 8676
Mainospalvelut	871
Rakennusten puhtaanapito palvelut ja isännöinti- ja kiinteistöhoitopalvelut	874, 82201–82206
Palkkio- tai sopimusperustaiset kustannus- ja painamispalvelut	88442
Viemäri- ja jätehuolto, puhtaanapito ja vastaavat palvelut	94

Liitteen 9-E 2 osaa koskevat huomautukset:

1. Sanotun rajoittamatta tämän liitteen huomautuksen 6 soveltamista palveluja koskevat unionin sitoumukset eivät kata liitteessä 9-I tarkoitettuja, palveluja koskevia käyttöoikeussopimuksia.
2. Palveluja koskeviin unionin sitoumuksiin sovelletaan rajoituksia ja ehtoja, jotka on määritelty kahdeksannen luvun (Palvelukauppa, sijoittautuminen ja sähköinen kauppa) mukaisissa unionin erityissitoumuksissa.
- 3.* Lukuun ottamatta palveluja, jotka yksiköiden on hankittava toiselta yksiköltä julkaistujen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla annetun yksinoikeuden perusteella.

- 4.** — Lukuun ottamatta finanssivaltionhallinto- tai talletuspalvelujen, säänneltyjen rahoituslaitosten selvitys- ja hallintopalvelujen tai julkisen velan, myös lainojen, valtionobligaatioiden, velkasitoumusten ja muiden arvopapereiden, myyntiin, lunastukseen ja jakeluun liittyvien palveluiden julkista hankintaa tai ostamista.
- Ruotsissa sekä maksut valtiollisille laitoksille että niiden suorittamat maksut on hoidettava Ruotsin postisiirtojärjestelmän (Postgiro) kautta.
- 5.** Lukuun ottamatta välimies- ja sovittelupalveluja.
6. Jos julkisia hankintoja koskevan unionin lainsäädännön meneillään oleva tarkistus johtaa kyseisen lainsäädännön kokonaisuudessaan kattamien palvelujen ja palveluja koskevien käyttöoikeussopimusten alan laajentamiseen, osapuolet tarkastelevat jommankumman osapuolen pyynnöstä mahdollisuutta laajentaa pääsyä palvelujen ja palveluja koskevien käyttöoikeussopimusten markkinoille, jotta kummallakin osapuolella olisi tasapuoliset markkinoillepääsyn mahdollisuudet. Osapuolet voivat 16.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) nojalla perustetun palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevän komitean päätöksellä muuttaa niiden tässä liitteessä vahvistettuja sitoumusluetteloja heijastamaan tällaisen tarkastelun tuloksia.
7. Jos julkisia hankintoja koskevan unionin lainsäädännön tarkistus johtaa palveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin sovellettavien sääntöjen lisäselvennyksiin tai kehittämiseen ja jos osapuolet tarkastelevat onnistuneesti mahdollisuutta laajentaa pääsyä palveluja koskevien käyttöoikeussopimusten markkinoille edellä olevan huomautuksen perusteella, unioni tarkastelee Singaporen pyynnöstä mahdollisuutta ottaa tämä kehitys huomioon yhdeksännessä luvussa (Julkiset hankinnat) tai tässä liitteessä. Tällaisen tarkastelun jälkeen osapuolet voivat palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevän komitean päätöksellä mukauttaa yhdeksännessä luvussa (Julkiset hankinnat) tai osapuolten liitteessä 9-F vahvistetuissa sitoumuksissa olevia palveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin sovellettavia sääntöjä.
-

LIITE 9-F

RAKENNUSALAN PALVELUT JA KÄYTTÖOIKEUSURAKAT

1 OSA

SINGAPOREN SITOUMUKSET

Yhdeksännen luvun (Julkiset hankinnat) piiriin kuuluvat liitteissä 9-A–9-C lueteltujen yksiköiden hankkimat seuraavat rakennusalan palvelut, jotka määritellään yhteisen tavaraluokituksen alajakson 51 mukaisesti asiakirjassa MTN.GNS/W/120:

Luettelo rakennusalan palveluja koskevista sitoumuksista:

CPC	Kuvaus
512	Talonrakentaminen
513	Maa- ja vesirakentaminen
514, 516	Tehdasvalmisteisten rakennelmien kokoaminen ja pystytys
517	Rakennusten viimeistelytyöt
511, 515, 518	Muut

Liitteen 9-F 1 osaa koskevat huomautukset:

1. Rakennusalan palveluja koskeviin sitoumuksiin sovelletaan liitteessä 8-B ja sen lisäyksissä täsmennettyjä rajoituksia ja ehtoja.
2. Yhdeksättä lukua (Julkiset hankinnat) eisovelleta hankintoihin, joita sopimuksen piiriin kuuluva hankintayksikkö tekee sopimuksen piiriin kuulumattoman hankintayksikön puolesta.

2 OSA

UNIONIN SITOUMUKSET

A. Rakennuspalvelut

Yhdeksännen luvun (Julkiset hankinnat) piiriin kuuluvat kaikki liitteissä 9-A–9-C lueteltujen yksiköiden hankkimat CPC-luokituksen alajaksoissa 51 luetellut rakennuspalvelut.

B. Käyttöoikeusurakat

Liitteissä 9-A ja 9-B lueteltujen yksiköiden tekemät käyttöoikeusurakoita koskevat sopimukset sisältyvät kansallisen kohtelun järjestelmään edellyttäen, että käyttöoikeusurakoita koskevien sopimusten arvo on vähintään 5 000 000 erityisnosto-oikeutta.

Liitteen 9-F 2 osaa koskevat huomautukset:

1. Tehdessään käyttöoikeusurakoita koskevia sopimuksia liitteissä 9-A ja 9-B lueteltujen unionin hankintayksiköiden on myönnettävä Singaporen palveluille ja toimittajille, myös alueelle sijoittautuneille Singaporen toimittajille, vähintään yhtä edullinen kohtelu kuin kotimaisille palveluille ja toimittajille unionin sisäisen käyttöoikeusurakoita koskevan järjestelmän puitteissa, jäljempänä "kansallisen kohtelun järjestelmä", edellyttäen, että tällaisten sopimusten arvo on vähintään 5 000 000 erityisnosto-oikeutta.

Kansallisen kohtelun järjestelmän mukaan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja sen hankintayksiköiden on:

- a) varmistettava käyttöoikeusurakoita koskevien sopimusten tekemisen avoimuus mm. julkaisemalla ilmoitus suunnitelluista käyttöoikeusurakoista; ja
  - b) varmistettava, että käytössä on tehokas muutoksenhakumenettely, jonka avulla toimittajat, myös toisen osapuolen toimittajat, voivat valittaa käyttöoikeusurakoita koskevien sopimusten tekemistä koskevista päätöksistä.
2. Jos julkisia hankintoja koskevan unionin lainsäädännön tarkistus johtaa käyttöoikeusurakoihin sovellettavien sääntöjen lisäselvennyksiin tai kehittämiseen, unioni tarkastelee Singaporen pyynnöstä mahdollisuutta ottaa tämä kehitys huomioon tässä liitteessä. Tällaisen tarkastelun jälkeen osapuolet voivat palvelukauppaa, investointeja ja julkisia hankintoja käsittelevän komitean päätöksellä mukauttaa yhdeksänessä luvussa (Julkiset hankinnat) tai osapuolten tässä liitteessä vahvistetuissa sitoumuksissa olevia käyttöoikeusurakoihin sovellettavia määräyksiä.

CPC-luokituksen alajakso 51

Ryhmä	Luokka	Alaluokka	Nimi	Vastaava ISCI-koodi
JAKSO 5			RAKENTAMINEN JA RAKENNELMAT: MAAN PÄÄLLÄ	
ALAJAKSO 51			RAKENTAMINEN	
511			Rakennusalueen pohjatyöt	
	5111	51110	Rakennusalueen tutkimustyöt	4510
	5112	51120	Purkutyöt	4510
	5113	51130	Rakennusalueen maantäyttö- ja raivaustyöt	4510
	5114	51140	Maankaivu- ja maansiirtotyöt	4510
	5115	51150	Maaperän rakentaminen kaivostoimintaa varten	4510
	5116	51160	Rakennustelinetyöt	4520
512			Talonrakentaminen	
	5121	51210	Omakotitalojen ja paritalojen rakentaminen	4520
	5122	51220	Rivitalojen ja asuinkerrostalojen rakentaminen	4520
	5123	51230	Varastojen ja teollisuusrakennusten rakentaminen	4520
	5124	51240	Liikerakennusten rakentaminen	4520
	5125	51250	Näytös- ja huvitilaisuuksiin tarkoitettujen rakennusten rakentaminen	4520
	5126	51260	Hotellien, ravintoloiden ja vastaavien rakennusten rakentaminen	4520
	5127	51270	Oppilaitosten rakentaminen	4520
	5128	51280	Terveystieteiden rakennusten rakentaminen	4520

Ryhmä	Luokka	Alaluokka	Nimi	Vastaava ISCI-koodi
	5129	51290	Muiden rakennusten rakentaminen	4520
513			Maa- ja vesirakentaminen	
	5131	51310	Teiden (ei kuitenkaan eritasoteiden), katujen, raideliikenneväylien, lentokenttien ja kiitoratojen rakentaminen	4520
	5132	51320	Siltojen ja eritasoteiden, tunneleiden ja metrotunneleiden rakentaminen	4520
	5133	51330	Vesiväylien, satamien ja patojen rakentaminen sekä muut vesirakennustyöt	4520
	5134	51340	Putkijohtojen, tietoliikenteen ja voimajohtojen (kaapelit) kaukoverkkojen rakentaminen	4520
	5135	51350	Kunnallisten putkijohtojen ja kaapeleiden rakentaminen; siihen liittyvät asennustyöt	4520
	5136	51360	Kaivosalan ja teollisuusalan tuotantolaitosten rakentaminen	4520
	5137		Urheilu- ja vapaa-ajanlaitosten rakentaminen	
		51371	Stadionien ja urheilukenttien rakentaminen	4520
		51372	Muiden urheilu- ja vapaa-ajanlaitosten rakentaminen (esim. uima-altaat, tenniskentät, golfradat)	4520
	5139	51390	Muiden rakennelmien rakentaminen, muualle luokittelematon	4520
514	5140	51400	Tehdasvalmisteisten rakennusten kokoaminen ja pystytys	4520
515			Erikoisalojen rakennustyöt	
	5151	51510	Perustuksien rakentaminen, myös paalutustyöt	4520
	5152	51520	Kaivojen poraus	4520
	5153	51530	Kattotyöt ja tiivistystyöt	4520
	5154	51540	Betonityöt	4520
	5155	51550	Teräsrunkorakenteiden taivutus ja pystytystyöt (myös hitsaus)	4520
	5156	51560	Muuraustyöt	4520

Ryhmä	Luokka	Alaluokka	Nimi	Vastaava ISCI-koodi
	5159	51590	Muut erikoisalojen rakennustyöt	4520
516			Asennustyöt	
	5161	51610	Lämmitys-, tuuletus- ja ilmastointilaitteiden asennustyöt	4530
	5162	51620	Vesi- ja viemärijohtojen asennustyöt	4530
	5163	51630	Kaasulaitteiden asennustyöt	4530
	5164		Sähkötyöt	
		51641	Sähköasennustyöt	4530
		51642	Palohälyttimien asennustyöt	4530
		51643	Varashälyttimien asennustyöt	4530
		51644	Taloantennien asennustyöt	4530
		51649	Rakennusten muut sähköasennustyöt	4530
	5165	51650	Eristystyöt (sähköjohdot, vesi, lämpö, ääni)	4530
	5166	51660	Aitojen ja kaiteiden asennustyöt	4530
	5169		Muut asennustyöt	
		51691	Hissien ja liukuportaiden asennustyöt	4530
		51699	Muut asennustyöt, muualle luokittelemattomat	4530
517			Rakennusten viimeistelytyöt	
	5171	51710	Lasitustyöt	4540
	5172	51720	Rappaustyöt	4540
	5173	51730	Maalaustyöt	4540
	5174	51740	Lattian ja seinien laatoitustyöt	4540

Ryhmä	Luokka	Alaluokka	Nimi	Vastaava ISCI-koodi
	5175	51750	Muut lattian ja seinien päällystystyöt, myös tapetointi	4540
	5176	51760	Rakennuspuusepän puu- ja metalliasennustyöt	4540
	5177	51770	Sisustustyöt	4540
	5178	51780	Koristeiden asennustyöt	4540
	5179	51790	Muut rakennusten sisustus- ja viimeistelytyöt	4540
518	5180	51800	Rakennusten rakentamiseen tai purkamiseen tai maa- ja vesirakentamiseen liittyvien koneiden vuokrauspalvelut käyttäjiin	4550

LIITE 9-G

YLEISET HUOMAUTUKSET JA POIKKEUKSET 9.4 ARTIKLAN MÄÄRÄYKSISTÄ

1 OSA

SINGAPOREN VARAUMAT

Ei ole.

2 OSA

UNIONIN VARAUMAT

1. Yhdeksännen luvun (Julkiset hankinnat) piiriin eivät kuulu seuraavat:
    - maatalouden tukiohjelmien ja elintarvikeohjelmien edistämiseksi tehdyt maataloustuotteiden hankinnat (esimerkiksi elintarvikeapu, hätäapu mukaan luettuna), ja
    - radio- ja televisiotoiminnan harjoittajien ohjelmien ostoa, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa koskevat hankinnat sekä radio- ja televisiolähetysaikaa koskevat sopimukset.
  2. Tämä sopimus ei koske liitteiden 9-A ja 9-B piiriin kuuluvien hankintayksiköiden juomavesi-, energia-, liikenne- ja postialaan liittyvien toimien hankintaa, paitsi jos ne kuuluvat liitteen 9-C piiriin.
  3. Suomi tekee varauman yhdeksännen luvun (Julkiset hankinnat) soveltamisesta Ahvenanmaahan.
-

LIITE 9-H

JULKAISUTAPA

1. Unioni:

Euroopan julkisia hankintoja koskeva tietojärjestelmä:

http://simap.europa.eu/index_fi.html

Euroopan unionin virallinen lehti

2. Singapore:

a) 9.5 artiklan (Hankintajärjestelmästä tiedottaminen) 2 kohdan a alakohta:

The Republic of Singapore Government Gazette

b) 9.5 artiklan (Hankintajärjestelmästä tiedottaminen) 2 kohdan b alakohta:

The Government Electronic Business portal (GeBIZ)

<http://www.gebiz.gov.sg/>

LIITE 9-I

JULKISEN JA YKSITYISEN SEKTORIN KUMPPANUUDET

1. Osapuolilla on yhteinen käsitys siitä, että julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudella, jäljempänä ”PPP”, tarkoitetaan sellaista hankintayksikön ja toimittajan välistä sopimusjärjestelyä tiettyjen palvelujen tarjoamiseksi, jossa toimittajalla on merkittävä rooli erityisesti siltä osin, että julkisen sektorin yleensä kantamat riskit (kuten toiminnallinen tai taloudellinen riski) on osittain tai kokonaan siirretty toimittajalle.

Mahdolliset PPP-järjestelyjen tyypit

2. Sovellettaessa yhdeksättä lukua (Julkiset hankinnat) ja tätä liitettä PPP voi käsittää seuraavan tyyppisiä järjestelyjä:
  - a) Build-operate-transfer -sopimukset: mikä tahansa sopimusjärjestely, jonka tarkoituksena on sopia fyysisten infrastruktuurien, rakennusten, toimintojen tai muiden julkisten kohteiden rakentamisesta tai kunnostamisesta ja jonka nojalla hankintayksikkö siirtää toimittajalle vastikkeena toimittajan täytäntöön panemasta sopimusjärjestelystä määrääjäksi väliaikaisen omistusoikeuden tai oikeuden hallita ja operoida tällaisia kohteita ja veloittaa maksu niiden käytöstä sopimuksen voimassaolon ajan;
  - b) Build-rent-own-transfer / build-lease-operate -sopimukset: yksityinen toimija voi vuokrata tai liisata hyödykkeen hankintayksikölle siirron jälkeen;
  - c) Design-finance-build-operate -sopimukset: yksityinen toimija suunnittelee ja rakentaa hyödykkeen sekä kehittää, operoi ja hallinnoi sitä ilman vaatimusta siirtää se sopimuksen päättyessä; tai
  - d) Lease-develop-operate -sopimukset: yksityinen toimija liisaa olemassa olevan hyödykkeen, mahdollisesti laajentaa tai korjaa sitä ja operoi sitä.

PPP-sopimusten kohtelu unionin ja Singaporen omissa lainsäädäntökehyksissä

3. Sovellettaessa yhdeksättä lukua (Julkiset hankinnat) ja tätä liitettä:
  - a) unionin osalta PPP-sopimukset voidaan jakaa kahteen eri ryhmään: joko julkisia rakennusurakoita tai julkisia palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin taikka julkisiin käyttöoikeusurakoihin tai palveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin, kuten unionin julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä säädetään;
  - b) Singaporen osalta PPP-sopimuksia säännellään julkisia hankintoja koskevalla lailla ja siitä johdetulla lainsäädännöllä edellyttäen, että kyseiset sopimusjärjestelyt täyttävät kyseisessä lainsäädännössä asetetut vaatimukset.

PPP-sopimusten soveltamisala ja niihin sovellettavat säännöt

4. PPP-sopimukset kuuluvat yhdeksännen luvun (Julkiset hankinnat) 9.2 artiklan (Soveltamisala ja kattavuus) soveltamisalaan.
5. Yhdeksännen luvun (Julkiset hankinnat) sitoumuksia sovelletaan ainoastaan sellaiseen PPP-sopimukseen, jonka ovat tehneet luvun piiriin kuuluva hankintayksikkö ja toimittaja, jonka kanssa PPP-sopimus tehdään. Yhdeksättä lukua (Julkiset hankinnat) ei sovelleta
  - a) toimittajan sisäisiin järjestelyihin, kun toimittaja on palveluja tarjoavien tai tarjoamaan pyrkivien henkilöiden ryhmä; eikä
  - b) sen toimittajan, jonka kanssa PPP-sopimus on tehty, suorittamaan tavaroiden, rakennusalan palvelujen tai muiden palvelujen tai niiden yhdistelmien hankintaan.

**LUETTELO NIMISTÄ, JOITA SUOJELLAAN MAANTIETEELLISINÄ MERKINTÖINÄ OSAPUOLTEN
ALUEELLA**

A JAKSO

UNIONIN MAANTIETEELLISET MERKINNÄT

	Jäsenvaltio	Maantieteellinen merkintä	Tuotekuvaus tai tuoteluokka (1)
1.	Kypros	Κομμανδάρια/Commandaria	Viini
2.	Kypros	Ζιβανία/Τζιβανία/Zιβάνα/Zivania	Tislattu alkoholijuoma
3.	Tšekki	České pivo	Oluet
4.	Tšekki	Budějovické pivo	Oluet
5.	Tšekki	Budějovický měšt'anský var	Oluet
6.	Tšekki	Českobudějovické pivo	Oluet
7.	Tšekki	Žatecký chmel	Muut sopimuksen liitteeseen I kuuluvat tuotteet (mausteet jne.) – Humala
8.	Saksa	Mittelrhein	Viini
9.	Saksa	Rheinhessen	Viini
10.	Saksa	Rheingau	Viini
11.	Saksa	Mosel	Viini
12.	Saksa	Franken	Viini

	Jäsenvaltio	Maantieteellinen merkintä	Tuotekuvaus tai tuoteluokka (1)
13.	Saksa	Korn / Kornbrand (2)	Tislattu alkoholijuoma
14.	Saksa	Bayerisches Bier	Oluet
15.	Saksa	Münchener Bier	Oluet
16.	Saksa	Hopfen aus der Hallertau	Muut sopimuksen liitteeseen I kuuluvat tuotteet (mausteet jne.) – Humala
17.	Saksa	Nürnberger Bratwürste / Nürnberger Rostbratwürste	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – Makkarat
18.	Saksa	Schwarzwälder Schinken	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
19.	Saksa	Aachener Printen	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
20.	Saksa	Nürnberger Lebkuchen	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
21.	Saksa	Lübecker Marzipan	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
22.	Saksa	Bremer Klaben	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
23.	Tanska	Danablu	Juusto
24.	Irlanti	Irish Whiskey / Uisce Beatha Eireannach / Irish Whisky	Tislattu alkoholijuoma
25.	Irlanti	Irish cream	Tislattu alkoholijuoma
26.	Kreikka	Ρετσίνα Αττικής (Retsina of Attiki)	Viini
27.	Kreikka	Ούζο/Ouzo (3)	Tislattu alkoholijuoma

	Jäsenvaltio	Maantieteellinen merkintä	Tuotekuvaus tai tuoteluokka (1)
28.	Kreikka	Ελιά Καλαμάτας (Elia Kalamatas)	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina – Syötäviksi tarkoitetut oliivit
29.	Kreikka	Σάμος (Samos)	Viini
30.	Kreikka	Μαστίχα Χίου (Masticha Chiou)	Luonnonkumit ja hartsit – Purukumi
31.	Kreikka	Φέτα (Feta)	Juusto
32.	Espanja	Málaga	Viini
33.	Espanja	Rioja	Viini
34.	Espanja	Jerez – Xérès – Sherry tai Jerez tai Xérès tai Sherry	Viini
35.	Espanja	Manzanilla - Sanlúcar de Barrameda	Viini
36.	Espanja	La Mancha	Viini
37.	Espanja	Cava	Viini
38.	Espanja	Navarra	Viini
39.	Espanja	Valencia	Viini
40.	Espanja	Somontano	Viini
41.	Espanja	Ribera del Duero	Viini
42.	Espanja	Penedès	Viini

	Jäsenvaltio	Maantieteellinen merkintä	Tuotekuvaus tai tuoteluokka (1)
43.	Espanja	Bierzo	Viini
44.	Espanja	Empordà	Viini
45.	Espanja	Priorat	Viini
46.	Espanja	Rueda	Viini
47.	Espanja	Rías Baixas	Viini
48.	Espanja	Jumilla	Viini
49.	Espanja	Toro	Viini
50.	Espanja	Valdepeñas	Viini
51.	Espanja	Cataluña	Viini
52.	Espanja	Alicante	Viini
53.	Espanja	Utiel-requena	Viini
54.	Espanja	Brandy de Jerez	Tislattu alkoholijuoma
55.	Espanja	Pacharán Navarro	Tislattu alkoholijuoma
56.	Espanja	Baena	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) Oliiviöljy
57.	Espanja	Sierra Mágina	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) Oliiviöljy

	Jäsenvaltio	Maantieteellinen merkintä	Tuotekuvaus tai tuoteluokka (1)
58.	Espanja	Aceite del Baix Ebre-Montsía / Oli del Baix Ebre-Montsía	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) Oliiviöljy
59.	Espanja	Aceite del Bajo Aragón	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) Oliiviöljy
60.	Espanja	Antequera	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) Oliiviöljy
61.	Espanja	Priego de Córdoba	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) Oliiviöljy
62.	Espanja	Sierra de Cádiz	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) Oliiviöljy
63.	Espanja	Sierra de Segura	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) Oliiviöljy
64.	Espanja	Sierra de Cazorla	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) Oliiviöljy
65.	Espanja	Siurana	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) Oliiviöljy
66.	Espanja	Aceite de Terra Alta; Oli de Terra Alta	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) Oliiviöljy
67.	Espanja	Les Garrigues	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) Oliiviöljy
68.	Espanja	Estepa	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) Oliiviöljy
69.	Espanja	Guijuelo	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – Kinkut
70.	Espanja	Jabugo	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – Kinkut
71.	Espanja	Jamón de Teruel / Paleta de Teruel	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – Kinkut
72.	Espanja	Salchichón de Vic / Llonganissa de Vic	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – Makkarat

	Jäsenvaltio	Maantieteellinen merkintä	Tuotekuvaus tai tuoteluokka (1)
73.	Espanja	Mahón-Menorca	Juusto
74.	Espanja	Queso Manchego	Juusto
75.	Espanja	Cítricos Valencianos / Cítrics Valencians	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina – Sitruhedelmät
76.	Espanja	Jijona	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet – Nougat
77.	Espanja	Turrón de Alicante	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
78.	Espanja	Azafrán de la Mancha	Muut sopimuksen liitteeseen I kuuluvat tuotteet (mausteet jne.) – Sahrani
79.	Ranska	Beaujolais	Viini
80.	Ranska	Bordeaux	Viini
81.	Ranska	Bourgogne	Viini
82.	Ranska	Chablis	Viini
83.	Ranska	Champagne	Viini
84.	Ranska	Graves (Graves de Vayres)	Viini
85.	Ranska	Médoc	Viini
86.	Ranska	Moselle	Viini
87.	Ranska	Saint-Emilion	Viini

	Jäsenvaltio	Maantieteellinen merkintä	Tuotekuvaus tai tuoteluokka (1)
88.	Ranska	Sauternes	Viini
89.	Ranska	Haut-Médoc	Viini
90.	Ranska	Alsace	Viini
91.	Ranska	Côtes du Rhône	Viini
92.	Ranska	Languedoc (coteaux du Languedoc)	Viini
93.	Ranska	Côtes du Roussillon	Viini
94.	Ranska	Châteauneuf-du-Pape	Viini
95.	Ranska	Côtes de Provence	Viini
96.	Ranska	Margaux	Viini
97.	Ranska	Touraine	Viini
98.	Ranska	Anjou	Viini
99.	Ranska	Pays d'Oc	Viini
100.	Ranska	Val de Loire	Viini
101.	Ranska	Cognac	Tislattu alkoholijuoma
102.	Ranska	Armagnac	Tislattu alkoholijuoma

	Jäsenvaltio	Maantieteellinen merkintä	Tuotekuvaus tai tuoteluokka (1)
103.	Ranska	Calvados	Tislattu alkoholijuoma
104.	Ranska	Comté	Juusto
105.	Ranska	Reblochon / Reblochon de Savoie	Juusto
106.	Ranska	Roquefort	Juusto
107.	Ranska	Camembert de Normandie	Juusto
108.	Ranska	Brie de Meaux	Juusto
109.	Ranska	Emmental de Savoie	Juusto
110.	Ranska	Pruneaux d'Agen / Pruneaux d'Agen mi-cuits	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina – Kuivatut keitetyt luumut
111.	Ranska	Huîtres de Marennes Oléron	Tuoreet kalat, nilviäiset ja äyriäiset sekä niistä valmistetut tuotteet – Osteri
112.	Ranska	Canards à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – Ankat
113.	Ranska	Jambon de Bayonne	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) - Kinkut
114.	Ranska	Huile d'olive de Haute-Provence	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.) Oliiviöljy
115.	Ranska	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence	Eteeriset öljyt – Laventeli
116.	Italia	Aceto balsamico Tradizionale di Modena	Muut sopimuksen liitteeseen I kuuluvat tuotteet (mausteet jne.) – Kastikkeet

	Jäsenvaltio	Maantieteellinen merkintä	Tuotekuvaus tai tuoteluokka (1)
117.	Italia	Aceto balsamico di Modena	Muut sopimuksen liitteeseen I kuuluvat tuotteet (mausteet jne.) – Kastikkeet
118.	Italia	Cotechino Modena	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
119.	Italia	Zampone Modena	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
120.	Italia	Bresaola della Valtellina	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
121.	Italia	Mortadella Bologna	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
122.	Italia	Prosciutto di Parma	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – Kinkut
123.	Italia	Prosciutto di San Daniele	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – Kinkut
124.	Italia	Prosciutto Toscano	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – Kinkut
125.	Italia	Provolone Valpadana	Juusto
126.	Italia	Taleggio	Juusto
127.	Italia	Asiago	Juusto
128.	Italia	Fontina	Juusto
129.	Italia	Gorgonzola	Juusto
130.	Italia	Grana Padano	Juusto
131.	Italia	Mozzarella di Bufala Campana	Juusto

	Jäsenvaltio	Maantieteellinen merkintä	Tuotekuvaus tai tuoteluokka (1)
132.	Italia	Parmigiano Reggiano	Juusto
133.	Italia	Pecorino Romano	Juusto
134.	Italia	Pecorino Sardo	Juusto
135.	Italia	Pecorino Toscano	Juusto
136.	Italia	Arancia Rossa di Sicilia	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
137.	Italia	Cappero di Pantelleria	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
138.	Italia	Kiwi Latina	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
139.	Italia	Lenticchia di Castelluccio di Norcia	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
140.	Italia	Mela Alto Adige / Südtiroler apfel	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
141.	Italia	Pesca e nettarina di Romagna	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
142.	Italia	Pomodoro di Pachino	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
143.	Italia	Grappa	Tislattu alkoholijuoma
144.	Italia	Chianti	Viini
145.	Italia	Marsala	Viini
146.	Italia	Asti	Viini
147.	Italia	Barbaresco	Viini

	Jäsenvaltio	Maantieteellinen merkintä	Tuotekuvaus tai tuoteluokka (1)
148.	Italia	Bardolino (superiore)	Viini
149.	Italia	Barolo	Viini
150.	Italia	Brachetto d'Acqui	Viini
151.	Italia	Brunello di Montalcino	Viini
152.	Italia	Vino nobile di Montepulciano	Viini
153.	Italia	Bolgheri Sassicaia	Viini
154.	Italia	Dolcetto d'Alba	Viini
155.	Italia	Franciacorta	Viini
156.	Italia	Lambrusco di Sorbara	Viini
157.	Italia	Lambrusco Grasparossa di Castelvetro	Viini
158.	Italia	Montepulciano d'Abruzzo	Viini
159.	Italia	Soave	Viini
160.	Italia	Campania	Viini
161.	Italia	Sicilia	Viini

	Jäsenvaltio	Maantieteellinen merkintä	Tuotekuvaus tai tuoteluokka (1)
162.	Italia	Toscana/a	Viini
163.	Italia	Veneto	Viini
164.	Italia	Conegliano – Prosecco / Conegliano Valdobbiadene - Prosecco / Valdobbiadene – Prosecco	Viini
165.	Unkari	Tokaj	Viini
166.	Unkari	Törkölypálinka	Tislattu alkoholijuoma
167.	Unkari	Pálinka	Tislattu alkoholijuoma
168.	Unkari	Szegedi téliszalámi / Szegedi szalámi	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
169.	Itävalta	Jägertee / Jagertee / Jagatee	Tislattu alkoholijuoma
170.	Itävalta	Inländerrum	Tislattu alkoholijuoma
171.	Itävalta	Tiroler Speck	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.) – Kinkut
172.	Itävalta	Steirischer Kren	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
173.	Puola	Polska Wódka/Polish Vodka	Tislattu alkoholijuoma
174.	Puola	Wódka ziołowa z Niziny Północnopodlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej / Herbal vodka from the North Podlasie Lowland aromatised with an extract of bison grass	Tislattu alkoholijuoma
175.	Puola	Polish Cherry	Tislattu alkoholijuoma

	Jäsenvaltio	Maantieteellinen merkintä	Tuotekuvaus tai tuoteluokka (1)
176.	Portugali	Queijo S. Jorge	Juusto
177.	Portugali	Vin de Madère / Madère / Madera / Madeira Wijn / Vino di Madera / Madeira Wein / Madeira Wine / Madeira / Vinho da Madeira	Viini
178.	Portugali	Oporto / Portvin / Portwein / Portwijn / vin de Porto / Port Wine / Port / vinho do Porto / Porto	Viini
179.	Portugali	Douro	Viini
180.	Portugali	Dão	Viini
181.	Portugali	Bairrada	Viini
182.	Portugali	Vinho Verde	Viini
183.	Portugali	Alentejo	Viini
184.	Romania	Dealu Mare	Viini
185.	Romania	Murfatlar	Viini
186.	Romania	Cotnari	Viini
187.	Romania	Cotești	Viini
188.	Romania	Panciu	Viini
189.	Romania	Recaș	Viini
190.	Romania	Odobești	Viini

	Jäsenvaltio	Maantieteellinen merkintä	Tuotekuvaus tai tuoteluokka ⁽¹⁾
191.	Romania	Târnave	Viini
192.	Slovakia	Vinohradnícka oblasť Tokaj	Viini
193.	Suomi	Suomalainen Vodka / Finsk Vodka / Vodka of Finland	Tislattu alkoholijuoma
194.	Suomi	Finnish berry liqueur / Finnish fruit liqueur	Tislattu alkoholijuoma
195.	Ruotsi	Svensk Vodka / Swedish Vodka	Tislattu alkoholijuoma
196.	Yhdistynyt kuningaskunta	Scotch Whisky	Tislattu alkoholijuoma

⁽¹⁾ Asetuksessa (EU) N:o 1151/2012 määriteltyjen maantieteellisten merkintöjen luokittelun mukaisesti, sellaisena kuin luokittelu vahvistetaan komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 668/2014 liitteessä XI.

⁽²⁾ Saksasta, Itävaltasta tai Belgiasta (saksankielisestä yhteisöstä) tuleva tuote.

⁽³⁾ Kreikasta tai Kyproksesta tuleva tuote.

B JAKSO

Singaporen maantieteelliset merkinnät

—

LIITE 10-B

SUOJATUT MAANTIETEELLISET MERKINNÄT

A JAKSO

Unionin maantieteelliset merkinnät

B JAKSO

Singaporen maantieteelliset merkinnät

—

LIITE 11-A

MUIHIN TUKIIN SOVELLETTAVAT PERIAATTEET

1. Periaatteessa osapuolen ei olisi myönnettävä tavara-kauppaan tai palvelujen tarjoamiseen liittyviä muita tukia, jotka eivät kuulu 11.7 artiklan (Kielletyt tuet) soveltamisalaan, jos ne vaikuttavat tai todennäköisesti vaikuttavat jommankumman osapuolen kauppaan.
2. Sen estämättä, mitä edellä 1 kohdassa määrätään, osapuoli voi myöntää seuraavia tukia, jos ne ovat tarpeen yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseksi, jos kyseessä olevan tuen määrä rajataan määrään, joka on välttämätön kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi, ja jos tuen vaikutus toisen osapuolen kauppaan on vähäinen:
  - a) yksittäisille kuluttajille myönnettävä sosiaalinen tuki edellyttäen, että tällainen tuki myönnetään harjoittamatta syrjintää asianomaisten tuotteiden alkuperän perusteella;
  - b) luonnonkatastrofien tai poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttamien vahinkojen korjaamiseksi myönnettävä tuki;
  - c) sellaisten alueiden talouskehityksen edistämiseksi, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla on vakava vajaatyöllisyys, myönnettävä tuki;
  - d) jommankumman osapuolen taloudessa esiintyvän vakavan markkinahäiriön korjaamiseksi myönnettävä tuki;
  - e) tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen helpottamiseksi myönnettävä tuki, jos tällainen tuki ei vaikuta kummankaan osapuolen kaupan ehtoihin eikä osapuolten väliseen kilpailuun ⁽¹⁾;
  - f) sellaisille yrityksille, joille on uskottu selkeästi määriteltyjen yleishyödyllisten palvelujen tuottaminen, myönnettävä tuki edellyttäen, että tällaisen tuen määrä rajataan koskemaan tällaisten palvelujen tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia;
  - g) kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen myönnettävä tuki, jos tällainen tuki ei vaikuta kummankaan osapuolen kaupan ehtoihin eikä osapuolten väliseen kilpailuun; ja
  - h) alueellisen tai kahdenvälisen merkittävän hankkeen toteuttamisen edistämiseen myönnettävä tuki.

⁽¹⁾ Tähän luokkaan voi sisältyä selkeästi määriteltyyn tutkimukseen, kehittämiseen ja innovointiin myönnettävä tuki, koulutukseen ja työpaikkojen luomiseen myönnettävä tuki, ympäristötuet ja pienten ja keskisuurten (alle 250 työntekijää työllistävien) yritysten hyväksi myönnettävä tuki, mutta siihen voi kuulua myös muita tukia.

LIITE 14-A

VÄLIMIESMENETTELYN TYÖJÄRJESTYS

Yleiset määräykset

1. Neljännessätoista luvussa (Riitojen ratkaiseminen) ja tässä liitteessä tarkoitetaan
  - "neuvonantajalla" henkilöä, jonka osapuoli on palkannut neuvomaan tai avustamaan itseään välimiespaneeli-menettelyssä;
  - "välimiehellä" 14.5 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) mukaisesti asetetun välimiespaneelin jäsentä;
  - "avustajalla" henkilöä, joka välimiehen toimeksiannon mukaisesti suorittaa tutkimuksia tai avustaa välimiestä;
  - "valituksen tehneellä sopimuspuolella" sopimuspuolta, joka pyytää välimiespaneelin asettamista 14.4 artiklan (Välimiesmenettelyn aloittaminen) mukaisesti;
  - "valituksen kohteena olevalla osapuolella" osapuolta, jonka väitetään rikkovan 14.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettuja määräyksiä;
  - "välimiespaneelilla" 14.5 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) mukaisesti asetettua välimiespaneelia;
  - "osapuolen edustajalla" osapuolen ministeriön, valtion viraston tai muun julkisen elimen nimittämää työntekijää tai muuta henkilöä, joka edustaa kyseistä osapuolta tähän sopimukseen liittyvässä riidassa.
2. Tätä liitettä sovelletaan neljännessätoista luvun (Riitojen ratkaiseminen) mukaisiin riitojenratkaisumenettelyihin, jolleivät osapuolet toisin sovi.
3. Valituksen kohteena oleva osapuoli vastaa riitojenratkaisumenettelyn logistisesta hallinnosta, erityisesti kuulemisten järjestämisestä, jollei toisin sovi. Osapuolet jakavat tasan järjestelyistä aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien välimiesten kustannukset.

Ilmoitukset

4. Osapuolten ja välimiespaneelin on toimitettava kaikki pyynnöt, ilmoitukset, kirjalliset lausumat tai muut asiakirjat sähköpostitse sekä samana päivänä myös faksina, kirjattuna lähetyksenä, lähettipalvelua käyttäen, vastaanottotodistusta vastaan tai muulla televiestintävälineellä, jolla asiakirjan lähettämisestä jää tosite. Jollei toisin todisteta, sähköpostiviesti katsotaan vastaanotetuksi sen lähettämispäivänä.
5. Osapuolen on toimitettava sähköisessä muodossa kaikki kirjalliset lausumansa ja vastaväitteensä kaikille välimiehille ja toiselle osapuolelle samanaikaisesti. Lisäksi on toimitettava asiakirjan paperikopio.
6. Kaikki ilmoitukset on lähetettävä tapauksen mukaan joko Euroopan komission kauppapolitiikan pääosaston pääjohtajalle tai Singaporen kauppa- ja teollisuusministeriön Pohjois-Amerikan ja Euroopan osaston johtajalle.
7. Pyyntöissä, ilmoituksissa, kirjallisissa lausumissa tai muissa välimiespaneelimenettelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevat vähäiset kirjoitusvirheet voidaan oikaista toimittamalla uusi asiakirja, johon muutokset on merkitty selvästi, jollei toinen osapuoli tätä vastusta.
8. Jos asiakirjan toimittamiselle asetettu viimeinen määräpäivä osuu Singaporen tai unionin viralliselle vapaapäivälle, asiakirja on toimitettava seuraavana arkipäivänä.
9. Sen mukaan, mitä riidanalaiset määräykset koskevat, on kaikista kauppakomitealle neljännessätoista luvun (Riitojen ratkaiseminen) mukaisesti osoitetuista pyynnöistä ja ilmoituksista toimitettava kopio myös muille sopimuksen nojalla perustetuille asiaankuuluville erikoistuneille komiteoille.

Välimiesmenettelyn aloittaminen

10. a) Jos välimiehet valitaan arvalla 14.5 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) tai tämän liitteen 22, 24 tai 51 kohdan nojalla, molempien osapuolten edustajilla on oikeus olla paikalla, kun arvonta suoritetaan.

- b) Jolleivät osapuolet toisin sovi, ne kokoontuvat välimiespaneelin kanssa seitsemän päivän kuluessa sen asettamisesta määrittääkseen osapuolten tai välimiespaneelin tarpeelliseksi katsomat asiat, kuten välimiehille maksettavat palkkiot ja kulukorvaukset. Välimiehet ja osapuolten edustajat voivat osallistua tällaisiin kokouksiin puhe- tai videoyhteyden kautta.
11. a) Jolleivät osapuolet seitsemän päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta toisin sovi, välimiespaneelin tehtävänä on
- ”tarkastella sopimuksen asiaankuuluvien määräysten perusteella 14.4 artiklan nojalla tehdyssä välimiespaneelin asettamista koskevassa pyynnössä tarkoitettua asiaa, päättää oikeudellisella ratkaisulla ja/tai tosiseikkojen perusteella ja esittäen perustelut siitä, onko tarkasteltavana oleva toimenpide 14.2 artiklassa tarkoitettujen määräysten mukainen, ja antaa tuomio 14.7 ja 14.8 artiklan mukaisesti.”
- b) Kun osapuolet ovat sopineet välimiespaneelin tehtävistä, niiden on ilmoitettava siitä viipymättä välimiespaneelille.

Ensimmäiset lausumat

12. Valituksen tehneen osapuolen on toimitettava ensimmäinen kirjallinen lausumansa viimeistään 20 päivän kuluessa välimiespaneelin asettamispäivästä. Valituksen kohteena olevan osapuolen on toimitettava kirjallinen vastineensa viimeistään 20 päivän kuluessa ensimmäisen kirjallisen lausuman toimittamispäivästä.

Välimiespaneelien työ

13. Välimiespaneelin puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kaikissa välimiespaneelin kokouksissa. Välimiespaneeli voi valtuuttaa puheenjohtajan tekemään hallinnollisia ja menettelyllisiä päätöksiä.
14. Jollei neljännessätoista luvussa (Riitojen ratkaiseminen) toisin määrätä, välimiespaneeli voi hoitaa tehtävänsä erilaisin viestintävälinein kuten puhelimitse, faksilla tai tietokoneyhteyksin.
15. Ainoastaan välimiehet voivat osallistua välimiespaneelin päätösneuvotteluihin, mutta välimiespaneeli voi sallia avustajien läsnäolon niissä.
16. Tuomioiden laatiminen on yksinomaan välimiespaneelin vastuulla, eikä sitä saa siirtää muille.
17. Jos ilmenee menettelyllinen kysymys, jota ei ole käsitelty neljännessätoista luvussa (Riitojen ratkaiseminen) ja sen liitteissä, välimiespaneeli voi osapuolia kuultuaan hyväksyä asianmukaisen menettelyn, joka on yhteensopiva kyseisten määräysten kanssa.
18. Kun välimiespaneeli katsoo, että on tarpeen muuttaa menettelyyn sovellettavaa määräaika tai tehdä muita menettelyllisiä tai hallinnollisia mukautuksia, sen on ilmoitettava osapuolille kirjallisesti muutoksen tai mukautuksen syistä ja tarvittavasta määräajasta tai mukautuksesta.

Välimiehen vaihtaminen

19. Jos välimies ei kykene osallistumaan menettelyyn, jättää tehtävänsä tai on korvattava toisella henkilöllä, uusi välimies on valittava 14.5 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) mukaisesti.
20. Jos osapuoli katsoo, että välimies olisi vaihdettava, koska hän ei täytä liitteessä 14-B esitettyissä käytännesäännöissä, jäljempänä ”käytännesäännöt”, asetettuja vaatimuksia, kyseisen osapuolen on ilmoitettava asiasta toiselle osapuolelle 15 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jona se sai tietoonsa seikat, joiden perusteella välimiehen ei katsota täyttävän käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia.
21. Jos osapuoli katsoo, että muu kuin puheenjohtajana toimiva välimies ei täytä käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia, osapuolet käyvät neuvotteluja ja voivat niin sopiessaan vaihtaa välimiehen valitsemalla uuden välimiehen 14.5 artiklassa (Välimiespaneelin asettaminen) määrättyä menettelyä noudattaen.
22. Jos osapuolet eivät pääse yhteisymmärryksen tarpeesta vaihtaa välimies, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää siirtämään asian välimiespaneelin puheenjohtajalle, jonka päätös asiassa on lopullinen.

Jos puheenjohtaja toteaa tällaisen pyynnön perusteella, ettei välimies täyttänyt käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia, uusi välimies on valittava.

Vaihdettavan välimiehen valinnan osapuolen on valittava yksi välimies jäljellä olevien asiaan kuuluvien henkilöiden joukosta luettelosta, joka on laadittu 14.20 artiklan (Välimiesluettelot) 2 kohdan mukaisesti. Jos osapuoli ei valitse välimiestä viiden päivän kuluessa siitä, kun välimiespaneelin puheenjohtaja on esittänyt toteamuksensa, kauppakomitean puheenjohtajan tai puheenjohtajan valtuuttaman henkilön on valittava välimies kymmenen päivän kuluessa välimiespaneelin puheenjohtajan toteamuksesta arvalla jäljellä olevien asiaan kuuluvien henkilöiden joukosta luettelosta, joka on laadittu 14.20 artiklan (Välimiesluettelot) 2 kohdan mukaisesti.

Jos 14.20 artiklan (Välimiesluettelot) 2 kohdassa määrättyä luetteloa ei ole laadittu 14.5 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) 4 kohdassa asetetussa määräajassa, vaihdettavan välimiehen valinnan osapuolen, tai jos kyseinen osapuoli ei valitse välimiestä, kauppakomitean puheenjohtajan tai puheenjohtajan valtuuttaman henkilön on valittava välimies viiden päivän kuluessa välimiespaneelin puheenjohtajan toteamuksesta:

- a) jos osapuoli ei ollut ehdottanut henkilöitä, toisen osapuolen 14.20 artiklan (Välimiesluettelot) 2 kohdan ehdottamista jäljellä olevista henkilöistä; tai
  - b) jos osapuolet eivät olleet päässeet yhteisymmärrykseen 14.20 artiklan (Välimiesluettelot) 2 kohdan mukaisesta nimiluettelosta, henkilöistä, joita osapuoli oli ehdottanut 14.20 artiklan (Välimiesluettelot) 2 kohdan nojalla.
23. Jos osapuoli katsoo, että välimiespaneelin puheenjohtaja ei täytä käytäntösäännöissä asetettuja vaatimuksia, osapuolet käyvät neuvotteluja ja ne voivat niin sopiessaan vaihtaa puheenjohtajan valitsemalla uuden puheenjohtajan 14.5 artiklassa (Välimiespaneelin asettaminen) määrättyä menettelyä noudattaen.
24. Jos osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen tarpeesta vaihtaa välimiespaneelin puheenjohtaja, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää siirtämään asian puolueettomalle kolmannelle osapuolelle. Jos sopimuspuolet eivät pysty sopimaan puolueettomasta kolmannelle osapuolesta, asia siirretään jollekin 14.20 artiklan (Välimiesluettelot) 1 kohdassa tarkoitettussa luettelossa jäljellä olevista jäsenistä. Kauppakomitean puheenjohtaja tai puheenjohtajan valtuuttama henkilö valitsee kyseisen jäsenen arpomalla. Tämän henkilön tekemä päätös siitä, onko välimiespaneelin puheenjohtaja tarpeen vaihtaa, on lopullinen.

Jos kyseinen jäsen päättää, että välimiespaneelin alkuperäinen puheenjohtaja ei täyttänyt käytäntösääntöjen vaatimuksia, osapuolten on päästävä yhteisymmärrykseen puheenjohtajan korvaavasta puheenjohtajasta. Jos osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen välimiespaneelin uudesta puheenjohtajasta, kauppakomitean puheenjohtaja tai puheenjohtajan valtuuttama henkilö valitsee uuden puheenjohtajan arvalla 14.20 artiklan (Välimiesluettelot) 1 kohdassa tarkoitettussa luettelossa jäljellä olevista jäsenistä. Luettelossa jäljellä oleviin jäseniin ei soveltuvin osin lueta mukaan henkilöä, joka päätti, ettei alkuperäinen puheenjohtaja täyttänyt käytäntösääntöjen vaatimuksia. Uusi puheenjohtaja on valittava viiden päivän kuluessa siitä, kun tarve vaihtaa puheenjohtaja todetaan.

25. Välimiespaneelimenettely on keskeytettävä tämän liitteen 19, 20, 21, 22, 23 ja 24 kohdassa määrättyjen menettelyjen noudattamisen edellyttämäksi ajaksi.

Kuulemiset

26. Puheenjohtaja vahvistaa kuulemisen päivämäärän ja kellonajan osapuolia ja muita välimiehiä kuullen ja ilmoittaa nämä kirjallisesti osapuolille. Jollei kuuleminen ole yleisöltä suljettu, menettelyn logistisesta hallinnosta vastaavan osapuolen on asetettava kyseiset tiedot julkisesti saataville. Välimiespaneeli voi päättää olla kutsumatta kuulemista koolle, paitsi jos osapuoli tätä vastustaa.
27. Jolleivät osapuolet toisin sovi, kuuleminen pidetään Brysselissä, kun valituksen tehnyt osapuoli on Singapore, ja Singaporessa, kun valituksen tehnyt osapuoli on unioni.
28. Välimiespaneeli voi kutsua koolle ylimääräisiä kuulemisia, jos osapuolet niin sopivat.
29. Kaikkien välimiesten on oltava läsnä kuulemisten koko keston ajan.

30. Seuraavat henkilöt voivat osallistua kuulemiseen riippumatta siitä, onko menettely avoin yleisölle vai ei:

- a) osapuolten edustajat;
- b) osapuolten neuvonantajat;
- c) hallintohenkilöstö, tulkit, kääntäjät ja oikeuden kirjurit; ja
- d) välimiesten avustajat.

Ainoastaan osapuolten edustajat ja neuvonantajat voivat esittää lausumia välimiespaneelille.

31. Kummankin osapuolen on viimeistään viisi päivää ennen kuulemista toimitettava samanaikaisesti välimiespaneelille ja toiselle osapuolelle luettelo henkilöistä, jotka esittävät kuulemisessa suullisia väitteitä tai selvityksiä kyseisen osapuolen puolesta, ja muista edustajista tai neuvonantajista, jotka osallistuvat kuulemiseen.

32. Välimiespaneelien kuulemiset ovat yleisölle avoimia, jolleivät osapuolet päättä, että ne ovat osittain tai kokonaan suljettuja yleisöltä. Jos osapuolet eivät toisin päättä, yleisölle avoimissa kuulemisissa noudatetaan seuraavaa:

- a) yleisö voi seurata kuulemista reaaliajassa sisäisestä televisiojärjestelmästä välimiestilojen erillisessä katselusalissa;
- b) osallistuminen yleisölle avoimeen kuulemiseen seuraamiseen edellyttää rekisteröitymistä;
- c) äänitys, kuvanauhoitus ja valokuvaaminen eivät ole sallittuja katselusalissa;
- d) paneelilla on oikeus pitää kuulemisen aikana erillinen suljettu istunto käsitelläkseen luottamuksellisiin tietoihin liittyviä asioita.

Välimiespaneeli kokoontuu suljettuun istuntoon, kun osapuolen lausuma ja väitteet sisältävät luottamuksellisia tietoja. Poikkeuksellisesti paneelilla on milloin tahansa oikeus pitää kuuleminen suljettuna istuntona joko omasta aloitteestaan tai toisen osapuolen pyynnöstä.

33. Välimiespaneeli käy kuulemisen seuraavassa esitetyllä tavalla ja varmistaa, että sekä valituksen tehneelle että valituksen kohteena olevalle osapuolelle annetaan yhtä paljon aikaa:

Lausumat

- a) valituksen tehneen osapuolen lausuma;
- b) valituksen kohteena olevan osapuolen vastalausuma;

Vastaväitteet

- a) valituksen tehneen osapuolen vastaväite;
- b) valituksen kohteena olevan osapuolen vastine vastaväitteeseen.

34. Välimiespaneeli voi esittää kysymyksiä kummalle tahansa osapuolelle missä kuulemisen vaiheessa tahansa.

35. Välimiespaneeli laadituttaa kustakin kuulemisesta tarkan kirjallisen selostuksen, joka toimitetaan osapuolille mahdollisimman pian.

36. Kumpikin osapuoli voi toimittaa välimiespaneelille ja samanaikaisesti toiselle osapuolelle täydentävän kirjallisen lausuman mistä tahansa kuulemisen aikana esille tulleesta asiasta kymmenen päivän kuluessa kuulemispäivästä.

Kirjalliset kysymykset

37. Välimiespaneeli voi esittää milloin tahansa menettelyn aikana kirjallisia kysymyksiä yhdelle osapuolelle tai molemmille osapuolille. Kummallekin osapuolelle on annettava kopio kaikista välimiespaneelin esittämistä kirjallisista kysymyksistä.

38. Kummankin osapuolen on toimitettava välimiespaneelille ja toiselle osapuolelle samanaikaisesti kopio välimiespaneelin kysymyksiin antamistaan kirjallisista vastauksista. Kummallekin osapuolelle on annettava tilaisuus toimittaa kirjallisia huomautuksia toisen osapuolen vastauksesta viiden päivän kuluessa vastauksen vastaanottamisesta.

Luottamuksellisuus

39. Kun välimiespaneelin kuulemiset järjestetään suljettuna istuntona tämän liitteen 32 kohdan mukaisesti, osapuolten ja niiden neuvonantajien on pidettävä kuulemiset, päätöksenteko, paneelin väliraportti, kaikki paneelille toimitetut kirjalliset lausumat sekä kaikki yhteydenpito paneelin kanssa luottamuksellisina. Kummankin osapuolen ja niiden neuvonantajien on kohdeltava luottamuksellisina toisen osapuolen välimiespaneelille toimittamia tietoja, jotka kyseinen osapuoli on määritellyt luottamuksellisiksi. Jos osapuolen välimiespaneelille toimittama lausuma sisältää luottamuksellisia tietoja, kyseisen osapuolen on toisen osapuolen pyynnöstä toimitettava 15 päivän kuluessa lausumasta myös sellainen ei-luottamuksellinen toisinto, joka olisi mahdollista julkistaa. Mikään tässä liitteessä ei estä osapuolta julkistamasta omaa kantaansa koskevia lausuntoja, kunhan se ei toisen osapuolen toimittamiin tietoihin viitataksaan paljasta toisen osapuolen luottamuksellisiksi määrittelemiä tietoja.

Yksipuoliset yhteydet

40. Välimiespaneeli ei saa tavata eikä kuulla osapuolta eikä ottaa siihen muulla tavalla yhteyttä, jos toinen osapuoli ei ole paikalla.
41. Yksikään välimies ei saa keskustella menettelyn kohteena olevaan asiaan liittyvistä seikoista osapuolen tai osapuolten kanssa, jos muut välimiehet eivät ole paikalla.

Amicus curiae -lausumat

42. Jolleivät osapuolet toisin sovi kolmen päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta, välimiespaneeli voi harkita oma-aloitteisesti toimitettuja kirjallisia lausumia sellaisilta osapuolten luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä, joita asia koskee, edellyttäen että kyseiset lausumat on laadittu kymmenen päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta, että ne ovat lyhyitä ja enintään 15 konekirjoitusrivun mittaisia liitteineen ja että niillä on välitöntä merkitystä välimiespaneelin tarkasteltavana olevan asian tosiseikkojen kannalta.
43. Lausumaan on sisällyttävä sen esittävän luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kuvaus, mukaan lukien henkilön kansalaisuus tai sijoittautumispaikka, kuvaus kyseisen henkilön toiminnan luonteesta ja rahoituslähteestä, ja siinä on eriteltävä, millainen on kyseisen henkilön intressi välimiesmenettelyssä. Lausuma on toimitettava osapuolten valitsemilla kielillä tämän liitteen 46 kohdan mukaisesti.
44. Välimiespaneeli luettelee tuomiossaan kaikki vastaanottamansa lausumat, jotka ovat tämän liitteen 42 ja 43 kohdan mukaisia. Välimiespaneeli ei ole velvollinen käsittelemään tuomiossaan tällaisissa lausumissa esitettyjä väitteitä. Välimiespaneelin tämän liitteen nojalla vastaanottamat lausumat toimitetaan osapuolille näiden huomautuksia varten.

Kiireelliset tapaukset

45. Neljännessätoista luvussa (Riitojen ratkaiseminen) tarkoitetuissa kiireellisissä tapauksissa välimiespaneeli, osapuolia kuultuaan, mukauttaa asianmukaisesti tässä liitteessä mainitut määräajat ja ilmoittaa osapuolille tällaisista mukautuksista.

Kääntäminen ja tulkkaus

46. Osapuolet pyrkivät sopimaan yhteisestä työkielestä välimiespaneelimenettelyä varten 14.3 artiklassa (Neuvottelut) tarkoitettujen neuvottelujen aikana ja viimeistään tämän liitteen 10 kohdan b alakohdassa tarkoitettussa kokouksessa.
47. Osapuolet voivat esittää huomautuksia tämän liitteen mukaisesti laadittujen asiakirjojen käännöksistä.
48. Jos tämän sopimuksen tulkinnasta syntyy erimielisyyttä, välimiespaneeli ottaa huomioon, että tämä sopimus neuvoteltiin englannin kielellä.

Määräaikojen laskeminen

49. Jos osapuoli tämän liitteen 8 kohdan nojalla saa asiakirjan eri päivänä kuin toinen osapuoli, määräaika, jonka laskeminen perustuu kyseisen asiakirjan vastaanottamiseen, lasketaan sen päivämäärän perusteella, jona asiakirja saatiin viimeisenä.

Muut menettelyt

50. Tätä liitettä sovelletaan myös menettelyihin, joista määrätään 14.10 artiklan (Välitystuomioiden noudattamista koskeva kohtuullinen määräaika) 2 kohdassa, 14.11 artiklan (Välitystuomion noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu) 2 kohdassa, 14.12 artiklan (Välitystuomioiden noudattamatta jättämisestä seuraavat väliaikaiset korjaavat toimenpiteet) 3 kohdassa ja 14.13 artiklan (Välitystuomion noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu velvoitteiden keskeyttämisen jälkeen) 2 kohdassa. Tässä liitteessä vahvistetut määräajat on mukautettava mukautettava kyseisissä muissa menettelyissä välitystuomion antamiselle vahvistettuihin erityisiin määräaikoihin.

51. Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai jotkut sen jäsenistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen 14.10 artiklan (Välitystuomioiden noudattamista koskeva kohtuullinen määräaika) 2 kohdassa, 14.11 artiklan (Välitystuomion noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu) 2 kohdassa, 14.12 artiklan (Välitystuomioiden noudattamatta jättämisestä seuraavat väliaikaiset korjaavat toimenpiteet) 3 kohdassa ja 14.13 artiklan (Välitystuomion noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu velvoitteiden keskeyttämisen jälkeen) 2 kohdassa määrättyjä menettelyjä varten, sovelletaan 14.5 artiklassa (Välimiespaneelin asettaminen) määrättyjä menettelyjä. Tuomion tiedoksiannon määräaika pidennetään 15 päivällä.
-

LIITE 14-B

VÄLIMIESTEN JA SOVITTELIJOIDEN KÄYTÄNNESÄÄNNÖT

Määritelmät

1. Näissä käytäntösäännöissä tarkoitetaan:

- ”välimiehellä” 14.5 artiklan (Väl miespaneelin asettaminen) mukaisesti asetetun väl miespaneelin jäsentä;
- ”ehdokkaalla” henkilöä, jonka nimi on 14.20 artiklassa (Väl miesluettelot) tarkoitettussa väl miesluettelossa ja jonka valitsemista väl mieheksi harkitaan 14.5 artiklan (Väl miespaneelin asettaminen) mukaisesti;
- ”avustajalla” henkilöä, joka väl miehen toimeksiannon mukaisesti suorittaa tutkimuksia tai avustaa väl miestä;
- ”menettelyllä”, jollei toisin määrätä, neljänentoista luvun (Riitojen ratkaiseminen) mukaista väl miespaneelimenettelyä;
- ”henkilöstöllä”, väl miehen osalta, muita väl miehen ohjauksessa ja valvonnassa olevia henkilöitä kuin avustajia.

Menettelyä koskevat velvollisuudet

2. Jokaisen ehdokkaan ja väl miehen on koko menettelyn ajan vältettävä käyttäytymistä epäasianmukaisesti ja antamasta vaikutelmaa epäasianmukaisesta käyttäytymisestä, oltava riippumaton ja puolueeton, vältettävä välittömiä ja välillisiä eturistiriitoja sekä noudatettava korkeita käyttäytymisnormeja riitojenratkaisumenettelyn rehellisyyden ja puolueettomuuden säilyttämiseksi. Väl miehet eivät saa ottaa vastaan ohjeita miltään organisaatiolta tai hallitukselta paneelissa käsiteltävistä asioista. Entisten väl miesten on noudatettava näiden menettelysääntöjen 15, 16, 17 ja 18 kohdassa vahvistettuja velvoitteita.

Ilmoittamisvelvollisuudet

3. Ennen kuin ehdokkaan valinta väl mieheksi voidaan vahvistaa neljänentoista luvun (Riitojen ratkaiseminen) mukaisesti, ehdokkaan on ilmoitettava kaikki intressit, suhteet tai seikat, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen riippumattomuuteensa tai puolueettomuuteensa taikka joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai menettelyn puolueellisuudesta. Tätä varten ehdokkaan on kaikin kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin pyrittävä selvittämään tällaiset intressit, suhteet ja seikat.
4. Ehdokkaan tai väl miehen on annettava kauppakomitealle tiedoksi osapuolten tarkastelemista varten ainoastaan seikat, jotka koskevat näiden käytäntösääntöjen todellisia tai mahdollisia rikkomisia.
5. Väl miehen on valintansa jälkeen kaikin kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin jatkettava näiden käytäntösääntöjen 3 kohdassa tarkoitettujen intressien, suhteiden tai seikkojen selvittämistä ja ilmoitettava niistä. Ilmoittamisvelvollisuus on jatkuva velvollisuus, joka edellyttää väl mieheltä kaikkien menettelyn missä tahansa vaiheessa mahdollisesti esille tulevien intressien, suhteiden tai seikkojen ilmoittamista mahdollisimman nopeasti niiden tultua väl miehen tietoon. Väl miehen on ilmoitettava tällaiset intressit, suhteet tai seikat kauppakomitealle kirjallisesti osapuolten tarkastelua varten.

Väl miesten tehtävät

6. Väl miehen on valintansa jälkeen suoritettava tehtävänsä täsmällisesti, nopeasti, oikeudenmukaisesti ja huolellisesti koko menettelyn ajan.
7. Väl miehen on otettava huomioon ainoastaan sellaiset seikat, jotka tulevat esille menettelyssä ja jotka ovat välttämättömiä tuomiota varten, eikä hän saa siirtää tätä tehtävää kenellekään muulle.
8. Väl miehen on toteutettava kaikki aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että hänen avustajansa ja henkilöstönsä ovat tietoisia näiden käytäntösääntöjen 2, 3, 4, 5, 16, 17 ja 18 kohdasta ja noudattavat niitä.
9. Väl miehellä ei saa olla menettelyä koskevia yksipuolisia yhteyksiä.

Välimiesten riippumattomuus ja puolueettomuus

10. Välimiehen on oltava riippumaton ja puolueeton ja vältettävä antamasta vaikutelmaa epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta; hänen toimintaansa eivät saa vaikuttaa oman edun tavoittelu, ulkopuolinen painostus, poliittiset näkökohdat, julkiset vaatimukset, lojaalius osapuolelle tai arvostelun pelko.
11. Välimies ei saa suoraan eikä välillisesti sitoutua mihinkään veloitteeseen eikä hyväksyä mitään etua, joka voisi jollakin tavalla estää tai näyttää estävän hänen tehtäviensä asianmukaisen suorittamisen.
12. Välimies ei saa käyttää asemaansa välimiespaneelissa omien henkilökohtaisten tai yksityisten etujensa ajamiseen, ja hänen on vältettävä toimia, jotka voivat antaa vaikutelman siitä, että muilla on erityisasema vaikuttaa häneen.
13. Välimies ei saa antaa talous-, liike-, ammatti- tai perhesuhteiden tai sosiaalisten suhteiden taikka niihin liittyvien velvollisuuksien vaikuttaa käyttökseen tai arvostelukykyynsä.
14. Välimiehen on vältettävä luomasta sellaisia suhteita tai hankkimasta sellaisia taloudellisia intressejä, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen puolueettomuuteensa tai joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta.

Entisten välimiesten velvollisuudet

15. Kaikkien entisten välimiesten on vältettävä toimia, jotka voivat luoda vaikutelman, että he olivat tehtäviään suorittaessaan puolueellisia tai hyötyivät välimiespaneelin päätöksestä tai tuomiosta.

Luottamuksellisuus

16. Välimies tai entinen välimies ei saa milloinkaan paljastaa tai käyttää menettelyä koskevia tai menettelyn aikana saatuja ei-julkisia tietoja muihin tarkoituksiin kuin kyseistä menettelyä varten, eikä hän etenkään saa missään tapauksessa paljastaa tai käyttää tällaisia tietoja henkilökohtaisen hyödyn saamiseksi tai hyödyn saamiseksi muille taikka muiden etuihin vaikuttamiseksi.
17. Välimies ei saa paljastaa välitystuomiota tai sen osia ennen tuomion julkaisemista neljäntoista luvun (Riitojen ratkaiseminen) mukaisesti.
18. Välimies tai entinen välimies ei saa milloinkaan ilmaista välimiespaneelin päätösneuvottelujen sisältöä eikä kenenkään välimiehen mielipidettä päätösneuvotteluissa.

Kulut

19. Jokaisen välimiehen on pidettävä kirjaa ja annettava lopullinen tilitys menettelyyn käytetystä ajasta ja kuluistaan sekä avustajiensa ajasta ja kuluista.

Sovittelijat

20. Näissä käytännesäännöissä olevia välimiehiin tai entisiin välimiehiin sovellettavia periaatteita sovelletaan soveltuvin osin myös sovittelijoihin.
-

PÖYTÄKIRJA 1
KÄSITTEEN 'ALKUPERÄTUOTTEET' MÄÄRITTELYSTÄ JA HALLINNOLLISEN YHTEISTYÖN
MENETELMISTÄ

SISÄLLYSLUETTELO

1 JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 ARTIKLA Määritelmät

2 JAKSO

KÄSITTEEN 'ALKUPERÄTUOTTEET' MÄÄRITTELY

2 ARTIKLA Yleiset vaatimukset

3 ARTIKLA Alkuperäkumulaatio

4 ARTIKLA Kokonaan tuotetut tuotteet

5 ARTIKLA Riittävästi valmistetut tai käsitellyt tuotteet

6 ARTIKLA Riittämätön valmistus tai käsittely

7 ARTIKLA Kelpuuttamisen yksikkö

8 ARTIKLA Tarvikkeet, varaosat ja työkalut

9 ARTIKLA Sarjat

10 ARTIKLA Neutraalit tekijät

11 ARTIKLA Kirjanpidollinen erottelu

3 JAKSO

ALUEESEEN LIITTYVÄT VAATIMUKSET

12 ARTIKLA Alueperiaate

13 ARTIKLA Muuttumattomuus

14 ARTIKLA Näyttelyt

4 JAKSO

TULLINPALAUTUS TAI TULLEISTA VAPAUTTAMINEN

15 ARTIKLA Tullinpalautuksen tai tulleista vapauttamisen kieltäminen

5 JAKSO

ALKUPERÄILMOITUS

16 ARTIKLA Yleiset vaatimukset

17 ARTIKLA Alkuperäilmoituksen laatimisedellytykset

18 ARTIKLA Valtuutettu viejä

19 ARTIKLA Alkuperäilmoituksen voimassaolo

20 ARTIKLA Alkuperäilmoituksen toimittaminen

21 ARTIKLA Tuonti osalähetyksinä

22 ARTIKLA Vapautus alkuperäilmoituksen toimittamisesta

23 ARTIKLA Todistusasiakirjat

24 ARTIKLA Alkuperäilmoitusten ja todistusasiakirjojen säilyttäminen

25 ARTIKLA Poikkeavuudet ja muotovirheet

26 ARTIKLA Euroina ilmaistavat määrät

6 JAKSO

HALLINNOLLISEN YHTEISTYÖN MENETELMÄT

27 ARTIKLA Toimivaltaisten viranomaisten välinen yhteistyö

28 ARTIKLA Alkuperäilmoitusten tarkastaminen

29 ARTIKLA Hallinnolliset tutkimukset

30 ARTIKLA Riitojen ratkaiseminen

31 ARTIKLA Seuraamukset

7 JAKSO

CEUTA JA MELILLA

32 ARTIKLA Tämän pöytäkirjan soveltaminen

33 ARTIKLA Erityisehdot

8 JAKSO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

34 ARTIKLA Tämän pöytäkirjan muutokset

35 ARTIKLA Kuljetettavina tai varastossa olevia tavaroita koskevat siirtymämääräykset

Lisäluettelo

LIITE A: ALKUHUOMAUTUKSET LIITTEESSÄ B OLEVAAN LUETTELOON

LIITE B: LUETTELO EI-ALKUPERÄAINEKSIKSI VAADITTAVASTA VALMISTUKSESTA TAI KÄSITTELYSTÄ, JOKA ANTAA VALMISTETULLE TUOTTEELLE ALKUPERÄASEMAN

LIITE B a: LISÄYS LIITTEeseen B

LIITE C: AINEKSET, JOIHIN EI 3 ARTIKLAN 2 KOHDAN NOJALLA VOI SOVELTAA KUMULAATIOTA

LIITE D: 3 ARTIKLAN 9 KOHDASSA TARKOITETUT TUOTTEET, JOIDEN SISÄLTÄMIÄ ASEAN-MAAN ALKUPERÄAINEKSIKSI PIDETÄÄN OSAPUOLEN ALKUPERÄAINEKSIKSI

LIITE E: ALKUPERÄILMOITUKSEN TEKSTI

Yhteiset julistukset

YHTEINEN JULISTUS ANDORRAN RUHTINASKUNNASTA

YHTEINEN JULISTUS SAN MARINON TASAVALLASTA

YHTEINEN JULISTUS PÖYTÄKIRJAN 1 ALKUPERÄSÄÄNTÖJEN TARKISTAMISESTA

1 JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 ARTIKLA

Määritelmät

1. Tässä pöytäkirjassa tarkoitetaan:

- a) 'ASEAN-maalla' Kaakkois-Aasian valtioiden liiton jäsenvaltiota, joka ei ole tämän sopimuksen osapuoli;
- b) 'ryhmillä', 'nimikkeillä' ja 'alanimikkeillä' harmonoidun järjestelmän muodostavan nimikkeistön ryhmiä, nimikkeitä ja alanimikkeitä, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 26 päivänä kesäkuuta 2004 annetun tulliyhteistyöneuvoston suosituksessa;
- c) ilmaisulla 'luokitella' tuotteen tai aineksen luokittelua harmonoidun järjestelmän tiettyyn ryhmään, nimikkeeseen tai alanimikkeeseen;
- d) 'lähetyksellä' tuotteita, jotka lähetetään samanaikaisesti yhdeltä viejältä yhdelle vastaanottajalle tai kuljetetaan yhdellä kuljetusasiakirjalla taikka, jos tällaista asiakirjaa ei ole, yhdellä kauppalaskulla viejältä vastaanottajalle;
- e) 'tullausarvolla' tullausarvoa koskevan sopimuksen mukaisesti määritettyä arvoa;
- f) 'noudettuna-hinnalla' sille valmistajalle, jonka yrityksessä viimeinen valmistus tai käsittely on suoritettu, tuotteesta maksettua noudettuna-hintaa, johon sisältyvät kaikkien valmistuksessa käytettyjen aineiden arvo ja muut sen tuottamiseen liittyvät kustannukset ja josta on vähennetty mahdolliset sisäiset verot, jotka palautetaan tai voidaan palauttaa valmista tuotetta vietäessä.

Jos tosiasiallisesti maksettu hinta ei vastaa kaikkia tuotteen valmistukseen liittyviä kustannuksia, jotka tosiasiallisesti aiheutuivat unionissa tai Singaporessa, noudettuna-hinnalla tarkoitetaan kaikkien näiden kustannusten summaa, josta on vähennetty mahdolliset sisäiset verot, jotka palautetaan tai voidaan palauttaa valmista tuotetta vietäessä;

- g) 'keskenään korvattavissa olevilla aineksilla' samanlaisia aineksia, jotka ovat samaa kaupallista laatua, joiden tekniset ja fyysiset ominaisuudet ovat samat ja joita ei voida erottaa toisistaan sen jälkeen, kun ne on käytetty valmiin tuotteen valmistukseen;
  - h) 'tavaroilla' sekä aineksia että tuotteita;
  - i) 'valmistuksella' kaikenlaista valmistusta tai käsittelyä, myös kokoamista;
  - j) 'aineksella' kaikkia aineosia, raaka-aineita, komponentteja tai osia jne., joita käytetään tuotteen valmistuksessa;
  - k) 'tuotteella' valmista tuotetta, vaikka se olisi tarkoitettu käytettäväksi myöhemmin toisessa valmistustoimessa; ja
  - l) 'ainesten arvolla' käytettyjen ei-alkuperäainesten tullausarvoa tuontihetkellä tai, jos sitä ei tiedetä eikä voida todeta, ensimmäistä todettavissa olevaa aineksista unionissa tai Singaporessa maksettua hintaa.
2. Jos 1 kohdan f alakohtaa sovellettaessa viimeisen valmistuksen tai käsittelyn tekee alihankkija, ilmaisu 'valmistaja' voi tarkoittaa yritystä, joka on teettänyt toimen kyseisellä alihankkijalla.

2 JAKSO

KÄSITTEEN 'ALKUPERÄTUOTTEET' MÄÄRITTELY

2 ARTIKLA

Yleiset vaatimukset

Tätä sopimusta sovellettaessa seuraavia tuotteita pidetään osapuolen alkuperätuotteina:

- a) 4 artiklan mukaiset osapuolella kokonaan tuotetut tuotteet; ja
- b) osapuolella tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin siellä kokonaan tuotettuja aineksia, jos näille aineksille on tehty kyseisessä osapuolella 5 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely.

3 ARTIKLA

Alkuperäkumulaatio

1. Sen estämättä, mitä 2 artiklassa (Yleiset vaatimukset) määrätään, tuotteita pidetään osapuolen alkuperätuotteina, jos ne on tuotettu siellä käyttäen toisen osapuolen alkuperäaineksia, edellyttäen että niitä on valmistettu tai käsitelty 6 artiklassa (Riittämätön valmistus tai käsittely) tarkoitettuja toimia enemmän. Näiden toisen osapuolen ainesten ei tarvitse olla riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä.
2. Sellaisen ASEAN-maan alkuperäaineksia, joka soveltaa unionin kanssa etuuskohtelusopimusta GATT 1994 -sopimuksen XXIV artiklan mukaisesti, pidetään osapuolen alkuperäaineksina, kun niitä käytetään kyseisessä osapuolella tuotetun tuotteen valmistukseen, edellyttäen että niitä on valmistettu tai käsitelty kyseisessä osapuolella 6 artiklassa (Riittämätön valmistus tai käsittely) tarkoitettuja toimia enemmän.
3. Edellä olevaa 2 kohtaa sovellettaessa ainesten alkuperä määritetään unionin kyseisten maiden kanssa tekemien etuuskohtelusopimusten mukaisesti sovellettavia alkuperäsääntöjä noudattaen.
4. Edellä olevaa 2 kohtaa sovellettaessa jostakin ASEAN-maasta osapuoleen jatkovalmistusta tai -käsittelyä varten viettyjen ainesten alkuperäasema on vahvistettava alkuperäselvityksellä, jonka nojalla näitä aineksia voidaan viedä suoraan unioniin.
5. Tämän artiklan 2–7 kohdassa määrättyä kumulaatiota voidaan soveltaa ainoastaan, jos
  - a) alkuperäaseman saamiseen osallistuvat ASEAN-maat ovat sitoutuneet
    - i) noudattamaan tämän pöytäkirjan määräyksiä tai varmistamaan niiden noudattamisen; ja

- ii) tekemään tarvittavaa hallinnollista yhteistyötä varmistaakseen, että tämä pöytäkirja pannaan täytäntöön oikein sekä unionin osalta että kyseisten maiden välillä;
- b) edellä a alakohdassa tarkoitettut sitoumukset on ilmoitettu unionille.
6. Edellä olevaa 4 kohtaa soveltaen annettavissa alkuperäilmoituksissa on oltava toinen seuraavista maininnoista:
- a) "Application of Article 3(2) of Protocol 1 of the EU/Singapore FTA"; tai
- b) "Application du paragraphe 2 de l'article 3 du protocole n° 1 de l'ALE UE/Singapour".
7. Tämän pöytäkirjan liitteessä C lueteltuja aineksia ei voi käyttää 2–6 kohdassa määrättyssä kumulaatiossa, jos tuotteen tuontihetkellä
- a) osapuolella aineksiin sovellettava tullietuus ei ole sama kaikille kumulaatioon osallistuville maille; ja
- b) asianomaiset ainekset saivat kumulaatiossa suotuisamman tullikohtelun kuin jos ne vietäisiin suoraan osapuoleen.
8. Toisen osapuolen pyynnöstä osapuolet voivat 16.2 artiklalla (Erikoistuneet komiteat) perustetussa tullikomiteassa tehtävällä päätöksellä muuttaa tämän pöytäkirjan liitettä C. Tällaista muutosta koskevat pyynnöt on annettava tiedoksi toiselle osapuolelle vähintään kaksi kuukautta ennen kyseisen komitean kokoontumista.
9. ASEAN-maan alkuperäaineiksi on pidettävä osapuolen alkuperäaineiksina, jos niille on tehty lisäkäsittely tai niitä on käytetty jonkin tämän pöytäkirjan liitteessä D luetellun, asianomaisessa ASEAN-maassa tuotetun tuotteen valmistukseen, edellyttäen että niitä on valmistettu tai käsitelty kyseisessä osapuolella 6 artiklassa (Riittämätön valmistus tai käsittely) tarkoitettuja toimia enemmän.
10. Edellä olevaa 9 kohtaa sovellettaessa aineiden alkuperä määritetään noudattaen etuuskohtelualkuperäsääntöjä, joita sovelletaan yleisen tullietuusjärjestelmän, jäljempänä 'GSP', edunsaajamaihin ja joista säädetään komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2015/2446 ⁽¹⁾.
11. Edellä olevaa 9 kohtaa sovellettaessa jostakin ASEAN-maasta osapuoleen jatkovalmistusta tai -käsittelyä varten vietyjen aineiden alkuperäasema on vahvistettava alkuperäselvityksellä noudattaen GSP-edunsaajamaihin sovellettavia etuuskohtelualkuperäsääntöjä, joista säädetään komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2015/2446.
12. Tämän artiklan 9–13 kohdassa määrättyä kumulaatiota voidaan soveltaa ainoastaan, jos
- a) alkuperäaseman saamiseen osallistuvat ASEAN-maat ovat sitoutuneet
- i) noudattamaan tämän pöytäkirjan määräyksiä tai varmistamaan niiden noudattamisen; ja
- ii) tekemään tarvittavaa hallinnollista yhteistyötä varmistaakseen, että tämä pöytäkirja pannaan täytäntöön oikein sekä unionin osalta että kyseisten maiden välillä;
- b) edellä a alakohdassa tarkoitettut sitoumukset on ilmoitettu unionille.
13. Edellä olevaa 9 kohtaa soveltaen annettavissa alkuperäilmoituksissa on oltava toinen seuraavista maininnoista:
- a) "Application of Article 3(9) of Protocol 1 of the EU/Singapore FTA"; tai
- b) "Application du paragraphe 9 de l'article 3 du protocole n° 1 de l'ALE UE/Singapour".

⁽¹⁾ Komission delegoitu asetus (EU) 2015/2446, annettu 28 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 täydentämisestä tietyt unionin tullikoodeksin säännöksiä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta (EUVL L 343, 29.12.2015, s. 1).

14. Toisen osapuolen pyynnöstä osapuolet voivat 16.2 artiklalla (Erikoistuneet komiteat) perustetussa tullikomiteassa tehtävällä päätöksellä muuttaa tämän pöytäkirjan liitettä D. Tällaista muutosta koskevat pyynnöt on annettava tiedoksi toiselle osapuolelle vähintään kaksi kuukautta ennen kyseisen komitean kokoontumista.

15. Edellä 9–13 kohdassa määrätyn kumulaation soveltaminen lopetetaan, kun 2–7 kohdassa määrätyt edellytykset täyttyvät.

4 ARTIKLA

Kokonaan tuotetut tuotteet

1. Seuraavia on pidettävä osapuolella kokonaan tuotettuina:
  - a) sen maaperästä tai merenpohjasta louhitut kivennäistuotteet;
  - b) siellä kasvatetut tai korjatut kasvit ja vihannestuotteet;
  - c) siellä syntyneet ja kasvatetut elävät eläimet;
  - d) siellä kasvatetuista elävistä eläimistä saadut tuotteet;
  - e) siellä syntyneistä ja kasvatetuista teurastetuista eläimistä saadut tuotteet;
  - f) siellä metsästämyllä tai kalastamalla saadut tuotteet;
  - g) vesiviljelytuotteet, jos asianomaiset kalat, äyriäiset ja nilviäiset ovat syntyneet ja kasvatetut siellä;
  - h) merikalastustuotteet ja muut tuotteet, jotka osapuoli on pyytänyt aluksillaan merestä aluemertensä ulkopuolelta;
  - i) sen tehdasaluksilla ainoastaan h alakohdassa tarkoitetuista tuotteista valmistetut tuotteet;
  - j) siellä kerätyt yksinomaan raaka-aineiden talteenottoon soveltuvat käytetyt tavarat;
  - k) siellä suoritetuista valmistustoimista syntyneet jätteet ja romu;
  - l) osapuolen aluevesien ulkopuolisesta merenpohjasta tai merenpohjan alaisista kerrostumista saadut tuotteet, jos osapuolella on yksinoikeus hyödyntää tätä merenpohjaa tai sen alaisia kerrostumia; ja
  - m) siellä ainoastaan a–l alakohdassa eritellyistä tuotteista tuotetut tavarat.
2. Edellä 1 kohdan h ja i alakohdassa ilmaisuilla 'aluksillaan' ja 'sen tehdasaluksilla' tarkoitetaan ainoastaan aluksia ja tehdasaluksia, jotka
  - a) on rekisteröity jossakin unionin jäsenvaltiossa tai Singaporessa;
  - b) purjehtivat jonkin unionin jäsenvaltion tai Singaporen lipun alla; ja

c) täyttävät jonkin seuraavista edellytyksistä:

i) ne ovat vähintään puoliksi jonkin unionin jäsenvaltion tai Singaporen kansalaisten omistamia;

tai

ii) ne ovat sellaisten yritysten omistamia:

1) joiden kotipaikka ja päätoimipaikka on jossakin unionin jäsenvaltiossa tai Singaporessa, ja

2) jotka ovat vähintään puoliksi jonkin unionin jäsenvaltion tai Singaporen taikka osapuolen julkisten elinten tai kansalaisten omistamia.

5 ARTIKLA

Riittävästi valmistetut tai käsitellyt tuotteet

1. Sovellettaessa 2 artiklan (Yleiset vaatimukset) b alakohdan määräyksiä pidetään tuotteita, jotka eivät ole kokonaan tuotettuja, riittävästi valmistettuina tai käsiteltyinä, jos tämän pöytäkirjan liitteessä B tai B a olevassa luettelossa määrätyt edellytykset täyttyvät.

2. Edellä tarkoitetuissa edellytyksissä ilmoitetaan kaikkien tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta valmistus tai käsittely, joka on suoritettava valmistuksessa käytetyille ei-alkuperäaineiksille, ja niitä sovelletaan ainoastaan tällaisiin aineksiin. Näin ollen, jos tuote on saanut alkuperäaseman täyttämällä tämän pöytäkirjan liitteessä B tai B a olevassa luettelossa määrätyt edellytykset ja sitä käytetään toisen tuotteen valmistuksessa, tähän toiseen tuotteeseen, jonka valmistukseen sitä on käytetty, sovellettavia edellytyksiä ei sovelleta tuotteeseen, joka on saanut alkuperäaseman, eikä huomioon oteta sen valmistuksessa mahdollisesti käytettyjä ei-alkuperäaineiksia.

3. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa määrätään, ja 4 ja 5 kohdan mukaisesti ei-alkuperäaineiksia, joita tämän pöytäkirjan liitteessä B tai B a olevassa luettelossa määrättyjen edellytysten mukaisesti ei saa käyttää tietyn tuotteen valmistuksessa, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo tai arvioitu tuotteen nettopaino on enintään

a) kymmenen prosenttia tuotteen painosta, kun kyse on harmonoidun järjestelmän 2 ja 4–24 ryhmän tuotteista, lukuun ottamatta 16 ryhmän käsiteltyjä kalastustuotteita;

b) kymmenen prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta, kun kyse on muista tuotteista, lukuun ottamatta harmonoidun järjestelmän 50–63 ryhmän tuotteita, joihin sovelletaan tämän pöytäkirjan liitteessä A olevassa 6 ja 7 huomautuksessa mainittuja poikkeuksia.

4. Edellä olevaa 3 kohtaa sovellettaessa mitään tämän pöytäkirjan liitteessä B olevassa luettelossa eriteltyä ei-alkuperäaineisten enimmäismäärää koskevaa prosenttiosuutta ei saa ylittää.

5. Mitä 3 ja 4 kohdassa määrätään ei sovelleta tuotteisiin, jotka on tuotettu kokonaan osapuolella 4 artiklassa (Kokonaan tuotetut tuotteet) tarkoitettulla tavalla. Kyseisissä kohdissa määrättyä poikkeusta on kuitenkin sovellettava kaikkien sellaisten jonkin tuotteen valmistuksessa käytettyjen ainesten summaan, joiden osalta tämän pöytäkirjan liitteessä B olevassa luettelossa vahvistettu kyseistä tuotetta koskeva sääntö edellyttää, että tällaisten ainesten on oltava kokonaan tuotettuja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 6 artiklan (Riittämätön valmistus tai käsittely) ja 7 artiklan (Kelpuuttamisen yksikkö) 2 kohdan soveltamista.

6 ARTIKLA

Riittämätön valmistus tai käsittely

1. Rajoittamatta 2 kohdan soveltamista seuraavia toimia on pidettävä riittämättömänä valmistuksena tai käsittelynä antamaan tuotteelle alkuperäaseman riippumatta siitä, täytyvätkö 5 artiklan (Riittävästi valmistetut tai käsitellyt tuotteet) vaatimukset:

a) toimet tuotteiden kunnan säilymisen varmistamiseksi kuljetuksen ja varastoinnin aikana;

b) koolien jakaminen ja yhdistäminen;

c) pesu, puhdistus; pölyn, oksidin, öljyn, maalin tai muun peiteaineen poistaminen;

d) tekstiilien ja tekstiilitavaroiden silytys tai prässäys;

- e) yksinkertainen maalaus ja kiillotus;
- f) riisin esikuorinta ja hiominen osittain tai kokonaan; viljan ja riisin kiillotus ja lasitus;
- g) sokerin värjäys tai maustaminen tai sokeripalojen muodostus; kidesokerin hienontaminen osittain tai kokonaan;
- h) hedelmien, pähkinöiden ja vihannesten kuoriminen ja kivien poisto;
- i) teroitus, yksinkertainen hiominen tai yksinkertainen leikkaaminen;
- j) seulonta, lajittelu, luokittelu, ryhmittely, yhteensovitus; (myös tavaroiden järjestäminen sarjoiksi);
- k) yksinkertainen pullotus, tölkitys, pussitus, koteloihin tai rasioihin pakkaaminen, kartongille tai levyille kiinnittäminen ja kaikki muut yksinkertaiset pakkaustoimet;
- l) merkkien, nimilappujen, logojen ja muiden niiden kaltaisten tunnusten kiinnittäminen tai painaminen tuotteisiin tai niiden pakkauksiin;
- m) erilaistenkin tuotteiden yksinkertainen sekoittaminen; sokerin sekoittaminen minkä tahansa ainesten kanssa;
- n) yksinkertainen veden lisääminen tai tuotteiden laimentaminen, dehydratointi tai denaturointi;
- o) osien yksinkertainen yhdistäminen kokonaiseksi tuotteeksi tai tuotteiden purkaminen osiin;
- p) kahden tai useamman a–o alakohdassa eritellyn toimen toteuttaminen yhdessä; tai
- q) eläinten teurastus.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa toimia on pidettävä yksinkertaisina silloin, kun niiden suorittamiseksi ei tarvita erityistaitoja eikä nimenomaisesti näitä toimia varten tuotettuja tai asennettuja koneita, laitteita tai välineitä.

3. Kaikki tietylle tuotteelle joko unionissa tai Singaporessa suoritettavat toiminnot on otettava kokonaisuutena huomioon määritettäessä, pidetäänkö tälle tuotteelle tehtyä valmistusta tai käsittelyä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla riittämättömänä.

7 ARTIKLA

Kelpuuttamisen yksikkö

1. Kelpuuttamisen yksikkö tämän pöytäkirjan määräyksiä sovellettaessa on se tuote, jota pidetään perusyksikkönä määritettäessä luokittelu harmonoidun järjestelmän nimikkeistön mukaan.
2. Kun lähetys koostuu useista samanlaisista tuotteista, jotka luokitellaan samaan harmonoidun järjestelmän nimikkeeseen, kukin yksittäinen tuote on otettava huomioon tämän pöytäkirjan määräyksiä sovellettaessa.

Jos harmonoidun järjestelmän yleisen tulkintasäännön 5 mukaan pakkausta pidetään tuotteeseen kuuluvana tuotetta luokiteltaessa, pakkausta on pidettävä tuotteeseen kuuluvana myös alkuperää määritettäessä.

8 ARTIKLA

Tarvikkeet, varaosat ja työkalut

Tarvikkeiden, varaosien ja työkalujen, jotka toimitetaan yhdessä laitteiston, koneen, laitteen tai ajoneuvon kanssa, jotka kuuluvat tavanomaisena varustuksena tähän laitteistoon, koneeseen, laitteeseen tai ajoneuvoon ja jotka sisältyvät sen hintaan tai joita ei laskuteta erikseen, on katsottava muodostavan kyseisen laitteiston, koneen, laitteen tai ajoneuvon kanssa yhden kokonaisuuden.

9 ARTIKLA

Sarjat

Harmonoidun järjestelmän yleisen tulkintasäännön 3 mukaisia sarjoja on pidettävä alkuperätuotteina, jos kaikki sarjaan kuuluvat tuotteet ovat alkuperätuotteita. Jos sarja koostuu sekä alkuperätuotteista että ei-alkuperätuotteista, sitä on kokonaisuutena pidettävä alkuperätuotteena, jos ei-alkuperätuotteiden arvo on enintään 15 prosenttia sarjan noudettuna-hinnasta.

10 ARTIKLA

Neutraalit tekijät

Määritettäessä, onko jokin tuote osapuolen alkuperätuote, ei ole tarpeen määrittää sen valmistuksessa mahdollisesti käytettyjen seuraavien tuotteiden alkuperää:

- a) energia ja polttoaine;
- b) laitokset ja laitteistot, mukaan lukien niiden ylläpitoon käytettävät tavarat;
- c) koneet, työkalut ja muotit; varaosat sekä laitteistojen ja rakennusten ylläpidossa käytettävät ainekset; voiteluaineet, rasvat sekä laitteistojen ja rakennusten tuotannossa tai käytössä käytettävät ainesyhdistelmät ja muut ainekset; hansikkaat, lasit, jalkineet, vaatteet, turvalaitteet ja -tarvikkeet; tavaroiden testauksessa tai tarkastamisessa käytettävät laitteistot, laitteet ja tarvikkeet; katalyytit ja liuottimet; ja
- d) muut tavarat, jotka eivät sisälly ja joiden ei ole tarkoitus sisällyä tuotteen lopulliseen koostumukseen.

11 ARTIKLA

Kirjanpidollinen erottelu

1. Jos tavarantoimittajan valmistuksessa käytetään keskenään korvattavissa olevia alkuperä- ja ei-alkuperäaineita, toimivaltaiset valtion viranomaiset voivat talouden toimijoiden kirjallisesta pyynnöstä antaa luvan hallinnoida aineita kirjanpidollisen erottelun menetelmällä pitämättä aineita eri varastoissa.
2. Toimivaltaiset valtion viranomaiset voivat myöntää 1 kohdassa tarkoitettua luvan asianmukaisina pitämillään edellytyksillä.
3. Lupa myönnetään ainoastaan, jos kirjanpidollisen erottelun menetelmää käyttämällä voidaan varmistaa, että sellaisten tuotettujen tuotteiden määrä, joita voidaan pitää unionin tai Singaporen alkuperä tuotteina, on sama kuin jos varastot olisivat olleet fyysisesti erillään.
4. Jos lupa myönnetään, kirjanpidollisen erottelun menetelmää, kuten esimerkiksi keskiarvon mittaaminen, LIFO (last in, first out) ja FIFO (first in, first out), on käytettävä ja käytetty menetelmä on kirjattava tuotteen valmistuspaikasta riippuen joko unionissa tai Singaporessa sovellettavia yleisiä kirjanpitoperiaatteita noudattaen.
5. Kirjanpidollisen erottelun menettelyä käyttävän valmistajan on joko laadittava tai haettava alkuperäilmoituksia sellaisten tuotteiden määrälle, joita voidaan pitää viejäosapuolen alkuperä tuotteina. Viejäosapuolen tulliviranomaisten tai toimivaltaisten valtion viranomaisten pyynnöstä luvansaajan on annettava selvitys siitä, kuinka määriä on hallinnoitu.
6. Toimivaltaisten valtion viranomaisten on valvottava 3 kohdassa tarkoitettujen lupien käyttöä, ja ne voivat peruuttaa ne, jos valmistaja käyttää lupaa sääntöjenvastaisesti tai ei täytä jotain muuta tässä pöytäkirjassa määrättyä edellytystä.

3 JAKSO

ALUEESEEN LIITTYVÄT VAATIMUKSET

12 ARTIKLA

Alueperiaate

1. Edellä 2 jaksossa määrättyjen alkuperäaseman saamista koskevien edellytysten on täyttyvä keskeytyksettä osapuolella.
2. Jos osapuolesta muuhun maahan kuin toiseen osapuoleen viedyt alkuperä tuotteet palautetaan, niitä on pidettävä ei-alkuperä tuotteina, jollei tulliviranomaisten hyväksymällä tavalla voida osoittaa, että
  - a) palautetut tavarat ovat samat kuin viedyt tavarat; ja
  - b) niille ei ole suoritettu kyseisessä muussa maassa tai viennin aikana muita kuin niiden kunnon säilyttämiseksi tarvittavia toimia.

13 ARTIKLA

Muuttumattomuus

1. Osapuoleen suuntautuvaan tuontiin ilmoitettujen tuotteiden on oltava samat kuin toisesta osapuolesta vietyt tuotteet, jonka alkuperätuotteita niiden katsotaan olevan. Niitä ei saa olla muutettu tai jalostettu millään tavalla eikä niille saa olla ennen tuontiin ilmoittamista suoritettu mitään muita kuin niiden kunnan säilyttämiseksi tarvittavia toimia eikä muita toimia kuin merkkien, etikettien, sinettien tai muun asiakirja-aineiston lisääminen tai kiinnittäminen, jolla varmistetaan tuojaosapuolen omien erityisvaatimusten noudattaminen.
2. Tuotteet tai lähetykset voidaan varastoida, jos ne pysyvät tullivalvonnassa kauttakulkumaassa (-maissa).
3. Rajoittamatta 5 jakson määräysten soveltamista lähetykset voidaan jakaa osalähetyksiksi joko viejän toimesta tai viejän vastuulla, jos lähetykset pysyvät tullivalvonnassa kauttakulkumaassa (-maissa).
4. Edellä olevan 1–3 kohdan määräysten katsovaan täyttyvän, jollei tulliviranomaisilla ole aihetta toisin epäillä; tällaisissa tapauksissa tulliviranomaiset voivat pyytää ilmoittajaa antamaan määräysten täyttymistä koskevia todisteita, jollainen voi olla esimerkiksi konossementin kaltainen sopimusperusteinen kuljetusasiakirja tai pakkauksen merkintöihin tai numeroihin perustuva konkreettinen todiste taikka jokin muu itse tavaroihin liittyvä todiste.

14 ARTIKLA

Näyttelyt

1. Muussa maassa kuin osapuolella pidettävään näyttelyyn lähetettyihin alkuperätuotteisiin, jotka myydään näyttelyn jälkeen osapuoleen tuotaviksi, sovelletaan tuonnissa tämän sopimuksen määräyksiä, jos tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla osoitetaan, että
  - a) viejä on lähettänyt kyseiset tuotteet osapuolesta maahan, jossa näyttely pidetään ja pitänyt niitä näytteillä siellä;
  - b) viejä on myynyt tai muuten luovuttanut kyseiset tuotteet osapuolella olevalle henkilölle;
  - c) tuotteet on lähetetty näyttelyn aikana tai välittömästi sen jälkeen siinä tilassa, jossa ne lähetettiin näyttelyä varten; ja
  - d) sen jälkeen, kun tuotteet on lähetetty näyttelyyn, niitä ei ole käytetty muihin tarkoituksiin kuin tässä näyttelyssä esittelyyn.
2. Alkuperäilmoitus on annettava tai laadittava 5 jakson määräysten mukaisesti ja annettava tuojaosapuolen tulliviranomaisille tavanomaisella tavalla. Siinä on ilmoitettava näyttelyn nimi ja osoite. Tarvittaessa voidaan vaatia kirjallinen lisäselvitys olosuhteista, joissa tuotteita on pidetty näytteillä.
3. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan kaikkiin kaupan, teollisuuden, maatalouden tai käsiteollisuuden näyttelyihin, messuihin tai niiden kaltaisiin julkisiin esittelytilaisuuksiin, joita ei ole järjestetty yksityisiin tarkoituksiin kauppoissa tai liiketiloissa ulkomaisten tuotteiden myymiseksi, ja joiden aikana tuotteet pysyvät tullivalvonnassa.

4 JAKSO

TULLINPALAUTUS TAI TULLEISTA VAPAUTTAMINEN

15 ARTIKLA

Tullinpalautuksen tai tulleista vapauttamisen kieltäminen

1. Ei-alkuperäaineiksille, joita on käytetty sellaisten tuotteiden valmistuksessa, jotka ovat unionin tai Singaporen alkuperätuotteita ja joille on annettu tai laadittu alkuperäselvitys 5 jakson määräysten mukaisesti, ei myönnetä unionissa tai Singaporessa tullinpalautusta eikä vapautusta tulleista missään muodossa.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua kieltoa sovelletaan kaikkiin tullien tai vaikutukseltaan niitä vastaavien maksujen palauttamista tai peruuttamista tai niistä vapauttamista joko osittain tai kokonaan koskeviin järjestelyihin, joita unioni tai Singapore soveltaa valmistuksessa käytettyihin aineksiin, kun tällaista palauttamista, peruuttamista tai vapauttamista joko nimenomaisesti tai tosiasiallisesti sovelletaan, kun tällaisista aineksista tuotetut tuotteet viedään, mutta ei silloin, kun ne säilytetään osapuolella kotimaiseen käyttöön.

3. Alkuperäilmoituksessa tarkoitettujen tuotteiden viejän on oltava valmis milloin tahansa tulliviranomaisten pyynnöstä antamaan kaikki asianmukaiset asiakirjat, joilla todistetaan, ettei asianomaisten tuotteiden valmistuksessa käytetyistä ei-alkuperäaineista ole saatu tullinpalausta ja että kaikki tällaisiin aineksiin sovellettavat tullit tai vaikutukseltaan niitä vastaavat maksut on tosiasiallisesti maksettu.
4. Edellä olevia 1–3 kohdan määräyksiä sovelletaan myös 7 artiklan (Kelpuuttamisen yksikkö) 2 kohdassa tarkoitettuihin pakkauksiin, 8 artiklassa (Tarvikkeet, varaosat ja työkalut) tarkoitettuihin tarvikkeisiin, varaosiin ja työkaluihin ja 9 artiklassa (Sarjat) tarkoitettuihin sarjaan kuuluviin tuotteisiin, jos tällaiset ainekset ovat ei-alkuperäaineita.
5. Edellä olevaa 1–4 kohtaa sovelletaan ainoastaan aineksiin, jotka kuuluvat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan.

5 JAKSO

ALKUPERÄILMOITUS

16 ARTIKLA

Yleiset vaatimukset

1. Unionin alkuperätuotteet saavat Singaporeen tuotaessa ja Singaporen alkuperätuotteet saavat unioniin tuotaessa tämän sopimuksen mukaisen tullietuuskohtelun, kun niistä annetaan ilmoitus, jäljempänä 'alkuperäilmoitus'. Alkuperäilmoitus annetaan laskulla tai muulla kaupallisella asiakirjalla, jossa alkuperätuote kuvataan riittävän tarkasti sen yksilöimisen mahdollistamiseksi.
2. Tämän pöytäkirjan mukaiset alkuperätuotteet saavat 22 artiklassa (Vapautus alkuperäilmoituksen toimittamisesta) eritellyissä tapauksissa tämän sopimuksen mukaisen tullietuuskohtelun ilman, että on tarpeen antaa mitään 1 kohdassa tarkoitetuista asiakirjoista.

17 ARTIKLA

Alkuperäilmoituksen laatimisedellytykset

1. Edellä 16 artiklassa (Yleiset vaatimukset) tarkoitettu alkuperäilmoitus voidaan laatia
  - a) unionissa
    - i) 18 artiklassa (Valtuutettu viejä) tarkoitettujen viejän toimesta; tai
    - ii) kenen tahansa viejän toimesta yhdestä tai useammasta pakkauksesta muodostuvalle, yhteensä enintään 6 000 euron arvosta alkuperätuotteita sisältävälle lähetykselle;
  - b) Singaporessa sellaisen viejän toimesta, joka
    - i) on toimivaltaisen viranomaisen rekisteröimä ja jolla on toimijoille myönnettävä yksilöllinen numero (Unique Entity Number); ja
    - ii) noudattaa asiaankuuluvia Singaporen määräyksiä, jotka koskevat alkuperäilmoitusten laatimista.
2. Alkuperäilmoitus voidaan laatia, jos asianomaisia tuotteita voidaan pitää unionin tai Singaporen alkuperätuotteina ja ne täyttävät tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.
3. Alkuperäilmoituksen laativan viejän on oltava valmis milloin tahansa viejäosapuolen tulliviranomaisten pyynnöstä antamaan kaikki 23 artiklassa (Todistusasiakirjat) tarkoitettujen asianmukaiset asiakirjat, joilla todistetaan asianomaisten tuotteiden alkuperäasema ja tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täyttyminen.
4. Viejä laatii alkuperäilmoituksen kirjoittamalla koneella, leimaamalla tai painamalla kauppalaskuun, lähetysluetteloon tai muuhun kaupalliseen asiakirjaan tämän pöytäkirjan liitteessä E olevan tekstin viejäosapuolen sisäisen lainsäädännön mukaisesti. Jos ilmoitus kirjoitetaan käsin, se on kirjoitettava musteella suuraakkosin. Singaporesta tapahtuvan viennin osalta alkuperäilmoitus laaditaan käyttämällä englanninkielistä toisintoa ja unionista tapahtuvan viennin osalta alkuperäilmoitus voidaan laatia käyttämällä jotakin tämän pöytäkirjan liitteessä E olevaa kielitoisintoa.
5. Alkuperäilmoituksissa on oltava viejän käsin kirjoittama alkuperäinen allekirjoitus. Jäljempänä 18 artiklassa (Valtuutettu viejä) tarkoitettua valtuutettua viejää ei kuitenkaan vaadita allekirjoittamaan tällaisia ilmoituksia, jos hän antaa viejäosapuolen tulliviranomaisille kirjallisen sitoumuksen siitä, että hän ottaa täyden vastuun jokaisesta alkuperäilmoituksesta, jossa hänet yksilöidään niin kuin hän olisi käsin allekirjoittanut sen.

6. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa määrätään, alkuperäilmoitus voidaan poikkeuksellisesti laatia viennin jälkeen ("jälkikäteen annettava ilmoitus"), jos se esitetään tuojaosapuolella viimeistään kahden vuoden kuluessa tavaroiden saapumisesta unionin alueelle tai yhden vuoden kuluessa tavaroiden saapumisesta Singaporen alueelle.

18 ARTIKLA

Valtuutettu viejä

1. Unionin jäsenvaltioiden tulliviranomaiset voivat antaa tämän sopimuksen mukaista vientiä harjoittavalle viejälle luvan laatia alkuperäilmoituksia asianomaisten tuotteiden arvosta riippumatta, jäljempänä 'valtuutettu viejä'. Tällaista lupaa hakevan viejän on annettava tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla kaikki tarvittavat takeet tuotteiden alkuperäiseman ja muiden tässä pöytäkirjassa asetettujen vaatimusten täyttymisen varmentamiseksi.
2. Unionin jäsenvaltioiden tulliviranomaiset voivat asettaa valtuutetun viejän aseman myöntämiselle kaikki tarpeelliset edellytykset.
3. Unionin jäsenvaltioiden tulliviranomaiset antavat valtuutetulle viejälle tullin lupanumeron, joka merkitään alkuperäilmoitukseen.
4. Unionin jäsenvaltioiden tulliviranomaiset valvovat valtuutetun viejän luvankäyttöä.
5. Unionin jäsenvaltioiden tulliviranomaiset voivat peruuttaa luvan milloin tahansa. Niiden on tehtävä näin silloin, kun valtuutettu viejä ei enää anna 1 kohdassa tarkoitettuja takeita, ei enää täytä 2 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä taikka muutoin käyttää lupaa väärin.

19 ARTIKLA

Alkuperäilmoituksen voimassaolo

1. Alkuperäilmoitus on voimassa kaksitoista kuukautta siitä päivästä, jona se on annettu viejäosapuolella. Tullietuuskohtelua on haettava kyseisen ajan kuluessa tuojaosapuolen tulliviranomaisilta.
2. Tuojaosapuolen tulliviranomaisille 1 kohdassa eritellyn alkuperäilmoituksen toimittamista koskevan määräajan jälkeen esitetyt alkuperäilmoitukset voidaan hyväksyä tullietuuden myöntämiseksi, jos näitä asiakirjoja ei voitu toimittaa määräajassa poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.
3. Muissa kuin 2 kohdan mukaisissa myöhästymistapauksissa tuojaosapuolen tulliviranomaiset voivat hyväksyä alkuperäilmoitukset, jos tuotteet on esitetty ennen kyseisen määräajan päättymistä.

20 ARTIKLA

Alkuperäilmoituksen toimittaminen

Tullietuuskohtelua haettaessa alkuperäilmoitukset on toimitettava tuojaosapuolen tulliviranomaisille kyseisessä osapuolella sovellettavia menettelyjä noudattaen. Mainitut viranomaiset voivat vaatia käännöksen alkuperäilmoituksesta.

21 ARTIKLA

Tuonti osalähetyksinä

Jos harmonoidun järjestelmän XVI tai XVII jaksoon tai nimikkeisiin 7308 tai 9406 kuuluvat harmonoidun järjestelmän yleisessä tulkintasäännössä 2 a tarkoitetut osiinsa puretut tai kokoamattomat tuotteet tuodaan osalähetyksinä tuojan pyynnöstä ja tuojaosapuolen tulliviranomaisten määräämin edellytyksin, tulliviranomaisille toimitetaan tällaisista tuotteista yksi alkuperäilmoitus ensimmäistä osalähetystä tuotaessa.

22 ARTIKLA

Vapautus alkuperäilmoituksen toimittamisesta

1. Yksityishenkilöiden yksityishenkilöille pikkulähetyksinä lähettämät tuotteet tai matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyvät tuotteet voidaan tuoda alkuperätuotteina ilman, että alkuperäilmoituksen toimittamista vaaditaan, jos kyseessä ei ole kaupallinen tuonti ja kyseisten tuotteiden on ilmoitettu täyttävän tämän pöytäkirjan vaatimukset ja edellyttäen, että ei ole syytä epäillä annetun ilmoituksen todenmukaisuutta. Jos tuotteet lähetetään postitse, tämä ilmoitus voidaan tehdä tulli-ilmoitukseen CN22/CN23 tai kyseiseen asiakirjaan liitettävälle erilliselle paperille.
2. Tuontia, joka on satunnaista ja muodostuu ainoastaan vastaanottajien tai matkustajien tai heidän perheidensä henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetuista tuotteista, ei pidetä kaupallisena, jos näiden tuotteiden luonne ja määrä ei viittaa mihinkään kaupalliseen tarkoitukseen.
3. Näiden tuotteiden yhteisarvo saa olla enintään 500 euroa pikkulähetysten osalta ja enintään 1 200 euroa matkustajan henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyvien tuotteiden osalta.

23 ARTIKLA

Todistusasiakirjat

Edellä 17 artiklan (Alkuperäilmoituksen laatimisedellytykset) 3 kohdassa tarkoitettujen asiakirjain, joita käytetään todisteena siitä, että alkuperäilmoituksessa tarkoitettuja tuotteita voidaan pitää unionin tai Singaporen alkuperätuotteina ja että ne täyttävät tämän pöytäkirjan muut vaatimukset, voivat olla muun muassa seuraavia:

- a) välittömät todisteet toimista, jotka viejä tai tavarantoimittaja on suorittanut asianomaisten tavaroiden tuottamiseksi ja jotka sisältyvät esimerkiksi viejän tai tavarantoimittajan tileihin tai sisäiseen kirjanpitoon;
- b) osapuolella annetut tai laaditut asiakirjat, joilla osoitetaan käytettyjen aineiden alkuperäasema, jos näitä asiakirjoja käytetään osapuolen sisäisen lainsäädännön mukaisesti; tai
- c) osapuolella annetut tai laaditut asiakirjat, joilla osoitetaan aineiden valmistus tai käsittely osapuolella, jos näitä asiakirjoja käytetään osapuolen sisäisen lainsäädännön mukaisesti.

24 ARTIKLA

Alkuperäilmoitusten ja todistusasiakirjojen säilyttäminen

1. Alkuperäilmoituksen laativan viejän on säilytettävä alkuperäilmoituksen jäljennös ja 17 artiklan (Alkuperäilmoituksen laatimisedellytykset) 3 kohdassa tarkoitettujen asiakirjain vähintään kolmen vuoden ajan.
2. Tuojaosapuolen tulliviranomaisten on säilytettävä niille toimitettujen alkuperäilmoitukset vähintään kolmen vuoden ajan.
3. Kummankin osapuolen on sallittava sisäisten lakien ja määräysten mukaisesti, että niiden alueen viejät pitävät asiakirja-aineistoa tai kirjanpitoa missä muodossa tahansa, edellyttäen että kyseinen asiakirja-aineisto tai kirjanpito voidaan hakea ja tulostaa.

25 ARTIKLA

Poikkeavuudet ja muotovirheet

1. Pienet poikkeavuudet alkuperäilmoituksessa annettujen tietojen ja tuotteiden tuontimuodollisuuksien täyttämistä varten tullitoimipaikalle toimitetuissa asiakirjoissa annettujen tietojen välillä eivät sinänsä tee alkuperäilmoituksesta mitätöntä, jos asianmukaisesti osoitetaan, että kyseinen asiakirja vastaa toimitettuja tuotteita.
2. Alkuperäilmoituksessa olevat selvät muotovirheet kuten lyöntivirheet eivät saa johtaa kyseisen asiakirjan hylkäämiseen, elleivät kyseiset virheet ole sellaisia, että ne antavat aiheutta epäillä asiakirjassa annettujen tietojen oikeellisuutta.

26 ARTIKLA

Euroina ilmaistavat määrät

1. Kun tuotteet laskutetaan muuna valuuttana kuin euroina, euroina ilmaistavia määriä vastaavat unionin jäsenvaltioiden kansallisena valuuttana ilmaistavat määrät on vahvistettava kussakin asianomaisessa maassa vuosittain 17 artiklan (Alkuperäilmoituksen laatimisedellytykset) 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan ja 22 artiklan (Vapautus alkuperäilmoituksen toimittamisesta) 3 kohdan säännösten soveltamiseksi.
2. Lähetykseen sovelletaan 17 artiklan (Alkuperäilmoituksen laatimisedellytykset) 1 kohdan a alakohdan ii alakohtaa ja 22 artiklan (Vapautus alkuperäilmoituksen toimittamisesta) 3 kohdan määräyksiä sen valuutan perusteella, jona kauppalasku on laadittu, asianomaisen osapuolen vahvistaman määrän mukaisesti.
3. Kunakin kansallisena valuuttana käytettävät määrät ovat euroina ilmaistavien määrien vasta-arvot kyseisenä valuuttana euron lokakuun ensimmäisen työpäivän kurssin mukaisesti. Nämä määrät on annettava tiedoksi Euroopan komissiolle viimeistään 15 päivänä lokakuuta, ja niitä sovelletaan seuraavan vuoden 1 päivästä tammikuuta. Euroopan komissio ilmoittaa asiaankuuluvat määrät kaikille asianomaisille maille.
4. Unionin jäsenvaltio voi pyörittää ylös- tai alaspäin määrät, jotka saadaan muunnettaessa euroina ilmaistava määrä sen kansalliseksi valuutaksi. Pyöristetty määrä voi poiketa muuntamisen tuloksena saadusta määrästä enintään viisi prosenttia. Unionin jäsenvaltio voi pitää euroina ilmaistavan määrän kansallisena valuuttana ilmaistun vasta-arvon muuttumattomana, jos kyseisen määrän muuntaminen 3 kohdassa määrättyinä vuotuisen tarkistuksen ajankohtana ilman mahdollista pyöristystä korottaisi kansallisena valuuttana ilmaistavaa vasta-arvoa alle 15 prosenttia. Kansallisena valuuttana ilmaistava vasta-arvo voidaan pitää muuttumattomana, jos kyseinen vasta-arvo alenisi muuntamisen tuloksena.
5. Osapuolet tarkastelevat unionin tai Singaporen pyynnöstä uudelleen euroina ilmaistavia määriä 16.2 artiklalla (Erikoistuneet komiteat) perustetussa tullikomiteassa. Tätä uudelleentarkastelua tehdessään osapuolet harkitsevat, onko aiheellista säilyttää asianomaisten arvorajojen reaali vaikutus entisellään. Osapuolet voivat tätä tarkoitusta varten muuttaa euroina ilmaistavaa määrää tullikomiteassa tehtävällä päätöksellä.

6 JAKSO

HALLINNOLLISEN YHTEISTYÖN MENETELMÄT

27 ARTIKLA

Toimivaltaisten viranomaisten välinen yhteistyö

1. Osapuolten tulliviranomaisten on toimitettava toisilleen Euroopan komission välityksellä niiden tulliviranomaisten osoitteet, jotka vastaavat alkuperäilmoitusten tarkastamisesta.
2. Tämän pöytäkirjan moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi osapuolet avustavat toisiaan toimivaltaisten viranomaistensa välityksellä tarkastaessaan alkuperäilmoitusten aitoutta sekä tällaisissa asiakirjoissa annettujen tietojen oikeellisuutta.

28 ARTIKLA

Alkuperäilmoitusten tarkastaminen

1. Alkuperäilmoitusten jälkitarkastukset tehdään pistokokein tai aina kun tuojaosapuolen tulliviranomaisilla on perusteltua aihetta epäillä tällaisten asiakirjojen aitoutta, asianomaisten tuotteiden alkuperäasemaa tai muiden tämän pöytäkirjan vaatimusten täyttymistä.
2. Edellä olevan 1 kohdan määräysten täytäntöönpanemiseksi tuojaosapuolen tulliviranomaisten on palautettava viejäosapuolen tulliviranomaisille alkuperäilmoitus, jos se on toimitettu, tai kyseisen asiakirjan jäljennös ja esitettävä tarvittaessa syyt tarkastuspyyntöön. Tarkastuspyynnön tueksi toimitetaan kaikki asiakirjat ja saadut tiedot, joiden perusteella alkuperäilmoituksissa annettuja tietoja voidaan epäillä virheellisiksi.
3. Viejäosapuolen tulliviranomaiset tekevät tarkastuksen. Tätä tarkoitusta varten niillä on oikeus pyytää todisteita ja tarkastaa viejän tilejä tai tehdä muita tarpeelliseksi katsomiaan tarkastuksia.

4. Jos tuojaosapuolen tulliviranomaiset päättävät lykätä etuuskohtelun myöntämistä asianomaisille tuotteille tarkastuksen tulosten saamiseen asti, niiden on tarjottava tuojalle tuotteiden luovuttamista, jos tarpeellisiksi katsotut varoitimenpiteet toteutetaan. Etuuskohtelu on myönnettävä mahdollisimman pian sen jälkeen, kun tuojaosapuolen tulliviranomaiset ovat varmistaneet asianomaisten tuotteiden alkuperäaseman tai tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täyttymisen.

5. Tarkastuksen tulokset on ilmoitettava tarkastusta pyytäneille tulliviranomaisille mahdollisimman pian. Näistä tuloksista on käytävä selvästi ilmi, ovatko asiakirjat aitoja ja voidaanko asianomaisia tuotteita pitää osapuolten alkuperä-tuotteina ja täyttävätkö ne tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.

6. Jos perustellun epäilyn tapauksessa vastausta ei ole saatu kymmenen kuukauden kuluessa tarkastuspyynnön päivä-määrästä tai saadussa vastauksessa ei ole riittävästi tietoja, jotta tarkastusta pyytäneet tulliviranomaiset voisivat määrit-tää, onko kyseinen asiakirja aito tai mikä on tuotteiden tosiasiallinen alkuperä, tarkastusta pyytäneet tulliviranomaiset epäävät etuuskohtelun, ei kuitenkaan kun kyseessä ovat poikkeukselliset olosuhteet.

29 ARTIKLA

Hallinnolliset tutkimukset

1. Jos tarkastusmenettelyn tulokset tai muut käytettävissä olevat olennaiset tiedot näyttävät osoittavan, että tämän pöytäkirjan määräyksiä rikotaan, viejäosapuolen on omasta aloitteestaan tai toisen osapuolen pyynnöstä tehtävä asian-mukaiset tutkimukset tai suoritettava järjestelyt tällaisten tutkimusten tekemiseksi asianmukaista kiireellisyyttä noudat-taen, jotta tällaiset rikkomukset voidaan yksilöidä ja estää. Tällaisten tutkimusten tulokset on annettava tiedoksi tarkas-tusta pyytäneelle osapuolelle.

2. Tarkastusta pyytänyt osapuoli voi olla läsnä tutkimuksissa, jos viejäosapuolen toimivaltaisen viranomaisen mahdol-lisesti asettamat edellytykset täyttyvät.

3. Kun osapuoli havaitsee puolueettomien tietojen perusteella, että tämän jakson mukaista hallinnollista yhteistyötä on laiminlyöty toistuvasti ⁽²⁾ tai että toisesta osapuolesta esiintyy järjestelmällisiä ja tahallisia petoksia, asianomainen osa-puoli voi 4 kohdan mukaisesti väliaikaisesti keskeyttää asianomaisen tuotteen tai asianomaisten tuotteiden asiaankuulu-van etuuskohtelun.

4. Väliaikaisen keskeyttämisen soveltamisedellytykset ovat seuraavat:

a) osapuolen, joka on tehnyt 3 kohdan mukaisen havainnon, on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava 16.1 artiklalla (Kauppakomitea) perustetulle kauppakomitealle havaintonsa ja puolueettomat tiedot sekä suosittelemansa toimet. Kun kauppakomitea on vastaanottanut tällaisen ilmoituksen, se harkitsee asianmukaisia toimia kaikkien asiaankuuluvien tietojen ja puolueettomien havaintojen perusteella päästäkseen kummankin osapuolen kannalta hyväksyttävissä ole-vaan ratkaisuun. Edellä tarkoitettujen neuvottelujen aikana asianomaiselle tuotteelle tai asianomaisille tuotteille myön-netään etuuskohtelu;

b) kun osapuolet ovat aloittaneet neuvottelut kauppakomitean kanssa, mutta eivät ole päässeet hyväksyttävään ratkai-suun kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksesta, asianomainen osapuoli voi väliaikaisesti keskeyttää asianomaisen tuotteen tai asianomaisten tuotteiden asiaankuuluvan etuuskohtelun siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä osapuolen ilmoittamiin ongelmiin puuttumiseksi. Tällaisesta väliaikaisesta keskeyttämisestä on ilmoitettava kauppakomitealle ilman aiheetonta viivästystä;

⁽²⁾ Tätä 29 artiklan (Hallinnolliset tutkimukset) 3 kohtaa sovellettaessa hallinnollisen yhteistyön toistuvalla laiminlyönnillä tarkoitetaan muun muassa sitä, että asianomaisen tuotteen tai asianomaisten tuotteiden alkuperäaseman tarkastusvelvoitteet laiminlyödään toistu-vasti, tutkimuksen tekemisestä tai tutkimustulosten tiedoksiannosta kieltäydytään toistuvasti, tutkimusten tekemisessä tai tutkimustu-lostien antamisessa viivytellään aiheettomasti ja/tai alkuperäselvityksen jälkitarkastuksesta kieltäydytään toistuvasti tai tällaisen jälkitar-kastuksen tekemisessä viivytellään aiheettomasti yhtäjaksoisesti kymmenen kuukauden ajan.

- c) tämän artiklan mukaisten väliaikaisten keskeytysten on oltava oikeassa suhteessa asianomaisen osapuolen taloudellisiin etuihin kohdistuvan, 3 kohdassa tarkoitettuun osapuolen havaintoon johtaneen tilanteen aiheuttaman vaikutuksen kanssa. Väliaikaiset keskeytykset saavat kestää enintään kuusi kuukautta, jota voidaan jatkaa toisella kuusikuukautiskaudella, jos määräajan päättyessä alkuperäiseen keskeytykseen johtanut tilanne ei ole muuttunut merkittäväällä tavalla; ja
- d) väliaikaisista keskeytyksistä ja niiden mahdollisesta jatkamisesta on ilmoitettava viipymättä kauppakomitealle niiden hyväksymisen jälkeen. Niistä neuvotellaan kauppakomiteassa säännöllisin väliajoin, erityisesti jotta ne voidaan lakauttaa heti, kun niiden soveltamisen edellytykset eivät enää täyty.

30 ARTIKLA

Riitojen ratkaiseminen

1. Jos 28 artiklassa (Alkuperäilmoitusten tarkastaminen) määrätyistä tarkastusmenettelyistä syntyy riita, jota tarkastusta pyytävät ja tarkastuksen tekemisestä vastaavat toimivaltaiset viranomaiset eivät pysty keskenään sopimaan, tai niiden johdosta syntyy kysymys tämän pöytäkirjan tulkinnasta, asia saatetaan 16.2 artiklalla (Erikoistuneet komiteat) perustetun tullikomitean käsiteltäväksi.
2. Kaikki tuojan ja tuojaosapuolen toimivaltaisten viranomaisten väliset riidat ratkaistaan aina kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti.

31 ARTIKLA

Seuraamukset

Osapuolten on määrättävä seuraamusmenettelyistä, joita sovelletaan henkilöön, joka laatii tai antaa laadittavaksi virheellisiä tietoja sisältävän asiakirjan etuuskohtelun saamiseksi tuotteille.

7 JAKSO

CEUTA JA MELILLA

32 ARTIKLA

Tämän pöytäkirjan soveltaminen

1. Ceuta ja Melilla eivät sisälly ilmaisuun "unioni".
2. Ceutaan tai Melillaan tuotaville Singaporen alkuperätuotteille myönnetään kaikilta osin samanlainen tullikohtelu kuin unionin tullialueen alkuperätuotteille *Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehdyn asiakirjan* ⁽¹⁾ pöytäkirjan N:o 2 mukaisesti. Singapore myöntää tämän sopimuksen soveltamisalaa kuuluvien Ceutan ja Melillan alkuperätuotteiden tuonnille saman tullikohtelun kuin unionista tuotaville unionin alkuperätuotteille.
3. Ceutan ja Melillan alkuperätuotteita koskevaa 2 kohtaa sovellettaessa tätä pöytäkirjaa sovelletaan soveltuvin osin 33 artiklassa (Erityisehdot) määrättyjen erityisten edellytysten mukaisesti.

33 ARTIKLA

Erityisehdot

1. Jos tuotteet on kuljetettu suoraan 13 artiklan (Muuttumattomuus) määräysten mukaisesti, niitä pidetään
  - a) Ceutan ja Melillan alkuperätuotteina
    - i) Ceutassa ja Melillassa kokonaan tuotetut tuotteet;

⁽¹⁾ EUVL L 302, 15.11.1985, s. 23.

- ii) Ceutassa ja Melillassa tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa käytetään muita kuin a alakohdassa tarkoitettuja tuotteita, jos
    - aa) tällaisille tuotteille on tehty 5 artiklan (Riittävästi valmistetut tai käsitellyt tuotteet) mukainen riittävä valmistus tai käsittely; tai
    - bb) nämä tuotteet ovat osapuolen alkuperätuotteita, edellyttäen että niitä on valmistettu tai käsitelty 6 artiklassa (Riittämätön valmistus tai käsittely) tarkoitettuja toimia enemmän;
  - b) Singaporen alkuperätuotteina
    - i) Singaporessa kokonaan tuotetut tuotteet;
    - ii) Singaporessa tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa käytetään muita kuin a alakohdassa tarkoitettuja tuotteita, jos:
      - aa) tällaisille tuotteille on tehty 5 artiklan (Riittävästi valmistetut tai käsitellyt tuotteet) mukainen riittävä valmistus tai käsittely; tai
      - bb) tällaiset tuotteet ovat Ceutan ja Melillan tai unionin alkuperätuotteita, edellyttäen että niitä on valmistettu tai käsitelty 6 artiklassa (Riittämätön valmistus tai käsittely) tarkoitettuja toimia enemmän.
2. Ceutaa ja Melillaa pidetään yhtenä alueena.
3. Viejän tai viejän valtuutetun edustajan on lisättävä alkuperäilmoituksiin merkintä "Singapore" tai "Ceuta ja Melilla" näiden alueiden alkuperätuotteiden osalta.
4. Espanjan tulliviranomaiset vastaavat tämän pöytäkirjan soveltamisesta Ceutassa ja Melillassa.

8 JAKSO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

34 ARTIKLA

Tämän pöytäkirjan muutokset

Osapuolet voivat 16.2 artiklalla (Erikoistuneet komiteat) perustetussa tullikomiteassa tehtävällä päätöksellä muuttaa tämän pöytäkirjan määräyksiä.

Kun unioni on tehnyt vapaakauppasopimuksen yhden tai useamman ASEAN-maan kanssa, osapuolet voivat 16.2 artiklalla (Erikoistuneet komiteat) perustetussa tullikomiteassa tehtävällä päätöksellä muuttaa tai mukauttaa tätä pöytäkirjaa ja erityisesti 3 artiklan (Alkuperäkumulaatio) 7 kohdassa tarkoitettua liitettä C varmistaakseen ASEAN-maiden ja unionin välisessä etuuskaupassa sovellettavien alkuperäsääntöjen johdonmukaisuuden.

35 ARTIKLA

Kuljetettavina tai varastossa olevia tavaroita koskevat siirtymämääräykset

Tätä sopimusta voidaan soveltaa tämän pöytäkirjan määräykset täyttäviin tavaroihin, jotka ovat tämän sopimuksen voimaantulopäivänä kuljetettavina, osapuolissa väliaikaisesti varastoituina, tullivarastoissa tai vapaa-alueilla, edellyttäen, että kahdentoista kuukauden kuluessa kyseisestä päivästä tuojaosapuolen tulliviranomaisille toimitetaan jälkikäteen laadittu alkuperäilmoitus ja pyydettyä tällainen ilmoitus toimitetaan yhdessä sellaisten asiakirjojen kanssa, jotka osoittavat, että tavarat on kuljetettu suoraan 13 artiklan (Muuttumattomuus) mukaisesti.

—

LIITE A

ALKUHUOMAUTUKSET LIITTEESSÄ B OLEVAAN LUETTELOON

1 huomautus – Yleistä

Luettelossa asetetaan edellytykset, jotka tuotteiden on täytettävä, jotta niitä voitaisiin pitää pöytäkirjan 5 artiklan (Riittävästi valmistetut tai käsitellyt tuotteet) mukaisesti riittävästi valmistettuina tai käsiteltyinä. Sääntöjä on neljänlaisia, ja ne vaihtelevat tuotteen mukaan:

- a) valmistuksessa tai käsittelyssä ei ylitetä ei-alkuperäainesten enimmäismäärää;
- b) valmistuksen tai käsittelyn johdosta valmistettujen tuotteiden harmonoidun järjestelmän nelinumeroisen nimike tai kuusinumeroisen alanimike muuttuu muuksi kuin käytettyjen aineiden harmonoidun järjestelmän nelinumeroisen nimike tai kuusinumeroisen alanimike;
- c) erityinen valmistus- tai käsittelytoiminto tehdään; ja
- d) valmistus tai käsittely tehdään tietyille kokonaan tuotetuille aineksille.

2 huomautus – Luettelon rakenne

- 2.1. Luettelon kahdessa ensimmäisessä sarakkeessa kuvataan tuotettu tuote. Ensimmäisessä sarakkeessa on harmonoidussa järjestelmässä käytettävä nimikkeen tai ryhmän numero ja toisessa sarakkeessa kyseisessä järjestelmässä tästä nimikkeestä tai ryhmästä käytettävä tavaran kuvaus. Jokaisen kahden ensimmäisen sarakkeen merkinnän osalta on sääntö 3 sarakkeessa. Jos ensimmäisen sarakkeen numeron edellä on maininta "ex", tämä tarkoittaa, että 3 sarakkeen sääntöä sovelletaan ainoastaan 2 sarakkeessa mainittuun nimikkeen osaan.
- 2.2. Kun 1 sarakkeeseen on ryhmitelty useita nimikkeitä tai siinä on mainittu ryhmän numero ja 2 sarakkeessa on tämän vuoksi yleisluonteinen tavaran kuvaus, vastaavia 3 sarakkeessa vahvistettuja sääntöjä sovelletaan kaikkiin niihin tuotteisiin, jotka luokitellaan harmonoidussa järjestelmässä kyseisen ryhmän nimikkeisiin tai johonkin 1 sarakkeessa ryhmiteltyihin nimikkeisiin.
- 2.3. Kun luettelossa on eri sääntöjä, joita sovelletaan samaan nimikkeeseen kuuluviin eri tuotteisiin, jokaisessa luettelma-kohdassa on sen nimikkeen osan tavaran kuvaus, jota vastaavat 3 sarakkeen säännöt koskevat.
- 2.4. Kun 3 sarakkeessa on kaksi vaihtoehtoista sääntöä "tai"-sanalla erotettuina, viejä voi itse valita, kumpaa käyttää.

3 huomautus – Esimerkkejä sääntöjen soveltamisesta

- 3.1. Pöytäkirjan 5 artiklan (Riittävästi valmistetut tai käsitellyt tuotteet) määräyksiä muiden tuotteiden valmistuksessa käytettävistä alkuperäaseosan saaneista tuotteista sovelletaan riippumatta siitä, onko tämä asema saatu siinä tehtaassa, jossa nämä tuotteet käytetään vai jossakin muussa osapuolen tehtaassa.
- 3.2. Tehdyn valmistuksen tai käsittelyn on pöytäkirjan 6 artiklan (Riittämätön valmistus tai käsittely) mukaisesti ylitettävä mainitussa artiklassa luetellut toiminnot. Jos näin ei tapahdu, tavaroille ei myönnetä tullietuuskohtelua, vaikka jäljempänä luetellut edellytykset täyttyisivät.

Jollei ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua säännöksestä muuta johdu, luettelon säännöissä vahvistetaan vaadittavan valmistuksen tai käsittelyn vähimmäismäärä, jonka ylittävä valmistus tai käsittely antaa myös alkuperäaseosan; sen sijaan sitä vähäisempi valmistus tai käsittely ei voi antaa alkuperäaseosmaa.

Toisin sanoen, jos säännössä määrätään, että tietyllä valmistusasteella olevia ei-alkuperäaineita voidaan käyttää, on sitä aiemmalla valmistusasteella olevien tällaisten aineiden käyttö myös sallittua, mutta sen sijaan myöhemmällä valmistusasteella olevien aineiden käyttö ei ole.

Jos säännössä määrätään, että tietyllä valmistusasteella olevia ei-alkuperäaineita ei voida käyttää, on sitä aiemmalla valmistusasteella olevien tällaisten aineiden käyttö sallittua, mutta sen sijaan myöhemmällä valmistusasteella olevien aineiden käyttö ei ole.

Esimerkki: kun 19 ryhmää koskevassa luettelon säännössä vaaditaan, että ”nimikkeiden 1101–1108 ei-alkuperäainesten osuus saa olla enintään 20 painoprosenttia”, 10 ryhmän viljojen (aiemman valmistusasteen ainekset) käyttöä (eli tuontia) ei ole rajoitettu.

- 3.3. Rajoittamatta 3.2 huomautuksen soveltamista, kun säännössä käytetään ilmaisua ”Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista”, minkä tahansa nimikkeen aineksia voidaan käyttää (myös sellaisia, joiden kuvaus ja nimike ovat samat kuin tuotteella) ottaen kuitenkin huomioon sääntöön mahdollisesti sisältyvät erityisrajoitukset.

Ilmaisulla ”Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen ... aineksista” tai ”Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista samaan nimikkeeseen kuin tuote kuuluvista aineksista” tarkoitetaan, että minkä tahansa nimikkeen aineksia voidaan käyttää paitsi niitä, joiden kuvaus on sama kuin luettelon sarakkeessa 2 oleva tuotteen kuvaus.

- 3.4. Kun luettelon säännössä eritellään, että tuote voidaan valmistaa useammasta kuin yhdestä aineksestä, tämä tarkoittaa, että yhtä tai useampaa näistä aineksista voidaan käyttää. Niitä kaikkia ei tarvitse käyttää.
- 3.5. Kun luettelon säännössä määrätään, että tuote on valmistettava tietystä aineksestä, tämä sääntö ei estä käyttämästä muita aineksia, jotka eivät luonteensa vuoksi voi täyttää tätä edellytystä.
- 3.6. Jos luettelon säännössä annetaan kaksi prosenttimäärää enimmäisarvoksi käytettäville ei-alkuperäaineille, näitä prosenttimääriä ei saa laskea yhteen. Toisin sanoen kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten enimmäisarvo ei saa koskaan olla suurempi kuin korkeampi kyseisistä prosenttimääristä. Lisäksi yksittäisiä prosenttimääriä ei saa ylittää niiden nimenomaisten aineiden osalta, joita ne koskevat.

4 huomautus – Tiettyjä maataloustuotteita koskevat yleiset säännökset

- 4.1. Maataloustuotteita, jotka kuuluvat 6, 7, 8, 9, 10, 12 ryhmään tai nimikkeeseen 2401 ja jotka on kasvatettu tai korjattu edunsaajamaan alueella, on kohdeltava kyseisen maan alueen alkuperä tuotteina, vaikka ne olisi kasvatettu muusta maasta tuoduista siemenistä, sipuleista, juurakoista, pistokkaista, varttamisoksista, versoista, nupuista tai kasvien muista elävistä osista.
- 4.2. Jos jonkin tuotteen sisältämään ei-alkuperäsokeerin pitoisuuteen sovelletaan rajoituksia, valmiin tuotteen valmistuksessa ja valmiiseen tuotteeseen sisällytettyjen ei-alkuperä tuotteiden valmistuksessa käytetyn, nimikkeen 1701 (sakkaroosi) tai 1702 (esim. fruktoosi, glukoosi, laktoosi, maltoosi, isoglukoosi ja inverttisokeri) sokerin paino otetaan huomioon tällaisia rajoituksia laskettaessa.

5 huomautus – Tiettyjä tekstiilituotteita koskeva terminologia

- 5.1. Luettelossa käytetyllä ilmaisulla ”luonnonkuidut” tarkoitetaan muita kuituja kuin muunto- ja synteettikuituja. Ilmaisuu koskee vain kehruuta edeltävillä valmistusasteilla olevia kuituja, mukaan lukien jätteet, ja, jollei toisin mainita, karstattuja, kammattuja tai muulla tavoin käsiteltyjä kuituja, joita ei ole kehrätty.
- 5.2. Ilmaisuun ”luonnonkuidut” kuuluvat nimikkeen 0511 jouhi, nimikkeiden 5002 ja 5003 silkki, nimikkeiden 5101–5105 villakuidut ja hieno ja karkea eläimenkarva, nimikkeiden 5201–5203 puuvillakuidut ja nimikkeiden 5301–5305 muut kasvitekstiilikuidut.
- 5.3. Ilmaisuja ”tekstiilimassa”, ”kemialliset aineet” ja ”paperinvalmistusaineet” käytetään luettelossa kuvaamaan 50–63 ryhmään kuulumattomia aineksia, joita voidaan käyttää muunto-, synteetti- tai paperikuitujen tai -lankojen valmistukseen.
- 5.4. Luettelossa käytettyyn ilmaisuun ”katkotut tekokuidut” kuuluvat nimikkeiden 5501–5507 synteetti- tai muuntokuitufilamenttoutuvi, synteetti- ja muuntokatkokuidut ja niiden jätteet.

6 huomautus – Tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuihin tuotteisiin sovellettavat poikkeukset

- 6.1. Kun luettelossa mainittuun tuotteeseen liittyy viittaus tähän huomautukseen, luettelon 3 sarakkeessa vahvistettuja edellytyksiä ei sovelleta kyseisen tuotteen valmistuksessa käytettyihin perustekstiiliaineisiin, joiden paino yhteensä on enintään kymmenen prosenttia kaikkien käytettyjen perustekstiiliaineiden yhteispainosta. (Ks. myös 6.3 ja 6.4 huomautus.)
- 6.2. Edellä 6.1 huomautuksessa mainittua poikkeusta voidaan soveltaa ainoastaan sekoitetuotteisiin, jotka on tehty kahdesta tai useammasta perustekstiiliaineesta.

Perustekstiiliaineet ovat seuraavat:

- silkki,
- villa,
- karkea eläimenkarva,
- hieno eläimenkarva,
- jouhet,
- puuvilla,
- paperinvalmistusaineet ja paperi,
- pellava,
- hamppu,
- juutti ja muut niinitekstiilikuidut,
- sisali ja muut Agave-sukuisista kasveista saadut tekstiilikuidut,
- kookoskuidut, manilla, rami ja muut kasvitekstiilikuidut,
- synteettikuidut,
- muuntokuidut,
- sähköä johtavat filamentit,
- polypropeenista valmistetut synteettikatkokuidut,
- polyesteristä valmistetut synteettikatkokuidut,
- polyamidista valmistetut synteettikatkokuidut,
- polyakryylinitriilistä valmistetut synteettikatkokuidut,
- polyimidistä valmistetut synteettikatkokuidut,
- polytetrafluorietyleenistä valmistetut synteettikatkokuidut,
- poly(fenyleenisulfidista) valmistetut synteettikatkokuidut,
- poly(vinyylikloridista) valmistetut synteettikatkokuidut,
- muut synteettikatkokuidut,

- viskoosista valmistetut muuntokatkokuidut,
- muut muuntokatkokuidut,
- segmentoitu polyuretaania oleva lanka, jossa on joustavia polyeetterisegmenttejä, myös kierrepäälystetty,
- segmentoitu polyuretaania oleva lanka, jossa on joustavia polyesterisegmenttejä, myös kierrepäälystetty,
- nimikkeen 5605 tuotteet (metalloitu lanka), joissa on kaistaleita, jotka koostuvat enintään 5 mm leveästä kahden muovikelmun väliin joko värittömällä tai värillisellä liimalla kiinnitetystä, alumiinifoliota tai muovikelmua, myös alumiinijauheella peitettyä, olevasta sydäimestä,
- muut nimikkeen 5605 tuotteet,
- lasikuidut,
- metallikuidut.

Esimerkki:

Nimikkeen 5205 lanka, joka on tehty nimikkeen 5203 puuvillakuiduista ja nimikkeen 5506 synteettikatkokuiduista, on sekoitelanka. Sen vuoksi synteettikatkokuituja, jotka eivät ole alkuperätuotteita ja jotka eivät täytä alkuperäsääntöjä, voidaan käyttää, jos niiden yhteispaino on enintään kymmenen prosenttia langan painosta.

Esimerkki:

Nimikkeen 5112 villakangas, joka on tehty nimikkeen 5107 villalangasta ja nimikkeen 5509 synteettikatkokuitulangasta, on sekoitekangas. Sen vuoksi synteettikuitulankaa, joka ei täytä alkuperäsääntöjä, tai villalankaa, joka ei täytä alkuperäsääntöjä, tai näiden kahden sekoitusta voidaan käyttää, jos niiden yhteispaino on enintään kymmenen prosenttia kankaan painosta.

Esimerkki:

Nimikkeen 5802 tuftattu tekstiilikangas, joka on tehty nimikkeen 5205 puuvillalangasta ja nimikkeen 5210 puuvillakankaasta, on sekoitetuote ainoastaan, jos puuvillakangas itsessään on sekoitekangas, joka on tehty kahdesta eri nimikkeeseen luokiteltavasta langasta, tai jos käytetyt puuvillalangat itsessään ovat sekoitetuotteita.

Esimerkki:

Jos kyseinen tuftattu tekstiilikangas on tehty nimikkeen 5205 puuvillalangasta ja nimikkeen 5407 synteettikuitukankaasta, on selvää, että käytetyt langat ovat kahta eri perustekstiiliainetta ja tuftattu tekstiilikangas on näin ollen sekoitetuote.

- 6.3. Tuotteissa, joissa on "segmentoitua polyuretaania olevaa lankaa, jossa on joustavia polyeetterisegmenttejä, myös kierrepäälystettyä", tämä poikkeus on tällaisen langan osalta 20 prosenttia.
- 6.4. Tuotteissa, joissa on "kaistaleita, jotka koostuvat enintään 5 mm leveästä kahden muovikelmun väliin joko värittömällä tai värillisellä liimalla kiinnitetystä, alumiinifoliota tai muovikelmua, myös alumiinijauheella peitettyä, olevasta sydäimestä", poikkeus on 30 prosenttia tällaisen kaistaleen osalta.

7 huomautus – Tiettyihin tekstiilituotteisiin sovellettavat muut poikkeukset

- 7.1. Kun luettelossa on viittaus tähän huomautukseen, voidaan käyttää tekstiiliaineita (vuoria ja välivuoria lukuun ottamatta), jotka eivät täytä kyseistä sovitettua tuotetta koskevaa luettelon 3 sarakkeen sääntöä, jos ne luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote ja jos niiden arvo on enintään kahdeksan prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta.

7.2. Rajoittamatta 6.3 huomautuksen soveltamista aineksia, joita ei luokitella 50–63 ryhmään, voidaan käyttää vapaasti tekstiilituotteiden valmistuksessa riippumatta siitä, sisältävätkö ne tekstiiliainetta.

Esimerkki:

Jos luettelon säännössä määrätään, että tietyn tekstiilitavaran (esimerkiksi housujen) valmistuksessa on käytettävä lankaa, tämä ei estä nappien kaltaisten metallitavaroiden käyttöä, koska nappeja ei luokitella 50–63 ryhmään. Samasta syystä se ei estä vetoketjujen käyttöä, vaikka vetoketjut tavallisesti sisältävät tekstiiliainetta.

7.3. Kun prosenttisääntöä sovelletaan, on käytettyjen ei-alkuperäainesten arvoa laskettaessa otettava huomioon niiden aineiden arvo, joita ei luokitella 50–63 ryhmään.

8 huomautus – Tiettyjen käsittelyjen määritelmä ja tietyt 27 ryhmään kuuluville tuotteille tehdyt yksinkertaiset toiminnot

8.1. Nimikkeissä ex 2707 ja 2713 ilmaisu ”tietty käsittely” tarkoittaa seuraavia toimia:

- a) tyhjötislaus;
- b) toistotislaus perusteellisen jakotislausmenetelmän avulla;
- c) krakkaus;
- d) reformointi;
- e) uuttaminen valikoivien liuottimien avulla;
- f) käsittely, jossa yhdistyvät kaikki seuraavat toiminnot: käsittely tiivistetyllä rikkihapolla, oleumilla tai rikkitrioksidilla; neutralointi emäksisillä aineilla; värinpoisto ja puhdistus luonnostaan aktiivisilla maalajeilla, aktivoituilla maalajeilla, aktiivihieillä tai bauksiitilla;
- g) polymerointi;
- h) alkylointi;
- i) isomerointi.

8.2. Nimikkeissä 2710, 2711 ja 2712 ilmaisu ”tietty käsittely” tarkoittaa seuraavia toimintoja:

- a) tyhjötislaus;
- b) toistotislaus perusteellisen jakotislausmenetelmän avulla;
- c) krakkaus;
- d) reformointi;
- e) uuttaminen valikoivien liuottimien avulla;
- f) käsittely, jossa yhdistyvät kaikki seuraavat toiminnot: käsittely tiivistetyllä rikkihapolla, oleumilla tai rikkitrioksidilla; neutralointi emäksisillä aineilla; värinpoisto ja puhdistus luonnostaan aktiivisilla maalajeilla, aktivoituilla maalajeilla, aktiivihieillä tai bauksiitilla;
- g) polymerointi;
- h) alkylointi;
- i) isomerointi;

- j) ainoastaan nimikkeen ex 2710 raskasöljyjen osalta rikinpoisto vedyn avulla, jonka tuloksena valmistettujen tuotteiden rikkipitoisuus vähenee vähintään 85 prosenttia (ASTM D 1266-59 T -menetelmä);
  - k) ainoastaan nimikkeen 2710 tuotteiden osalta parafiinin poisto muulla menetelmällä kuin suodattamalla;
  - l) ainoastaan nimikkeen ex 2710 raskasöljyjen osalta vetykäsittely yli 20 baarin paineessa ja yli 250 °C:n lämpötilassa katalysaattoria käyttäen, muussa kuin rikinpoistotarkoituksessa, kun vety on aktiivisena aineena kemiallisessa reaktiossa. Nimikkeen ex 2710 voiteluöljyjen jatkokäsittelyä vedyn avulla (esimerkiksi vedyn avulla tapahtuva viimeistely eli "hydrofinishing" tai värinpoisto) erityisesti värin tai stabiliteetin parantamiseksi ei kuitenkaan pidetä tietynä käsittelynä;
  - m) ainoastaan nimikkeen ex 2710 polttoöljyjen osalta ilmatilaus, jos alle 30 tilavuusprosenttia näistä tuotteista (hävikki mukaan lukien) tislautuu 300 °C:n lämpötilassa ASTM D 86 -menetelmän avulla määritettynä;
  - n) ainoastaan nimikkeen ex 2710 raskasöljyjen, muiden kuin kaasuöljyjen ja polttoöljyjen, osalta käsittely suurtaajuudella toimivan sähköisen huiskupurkauksen avulla;
  - o) ainoastaan nimikkeen ex 2712 raakatarvidien, muiden kuin vaseliinin, otsokeriitin, ruskohiilivahan, turvevahan ja alle 0,75 painoprosenttia öljyä sisältävän parafiinin, osalta rasvanpoisto kiteyttämällä jakotilausmenetelmän avulla.
- 8.3. Nimikkeissä ex 2707 ja 2713 yksinkertaiset toiminnot, kuten puhdistus, dekantointi, suolan poisto, veden erotus, suodatus, värjäys, merkintä ja rikkipitoisuuden lisääminen sekoittamalla rikkipitoisuudeltaan erilaisia tuotteita taikka näiden toimintojen tai niitä vastaavien toimintojen yhdistelmät, eivät anna alkuperäisemää.
-

LIITE B

LUETTELO EI-ALKUPERÄAINEKSI LLE VAADITTAVASTA VALMISTUKSESTA TAI KÄSITTELYSTÄ, JOKA
ANTAA VALMISTETULLE TUOTTEELLE ALKUPERÄASEMAN

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
1 ryhmä	Elävät eläimet	Kaikki 1 ryhmän eläimet ovat kokonaan tuotettuja
2 ryhmä	Liha ja muut syötävät eläimenosat	Valmistus, jossa kaikki käytetty liha ja kaikki käytetyt muut syötävät eläimenosat ovat kokonaan tuotettuja
ex 3 ryhmä	Kalat sekä äyriäiset, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat, lukuun ottamatta seuraavia:	Kaikki kalat sekä äyriäiset, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat ovat kokonaan tuotettuja
ex 0301 10	Vesiviljelystä saadut suolaisen veden akvaariokalat	Munista, toukista tai kalanpoikasista siellä vähintään kahden kuukauden ajan kasvatetut, ja käytettyjen munien, toukkien tai kalanpoikien arvo on enintään 65 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
0304	Kalafileet ja muu kalanliha (myös murskeena tai jauhettuna), tuoreet, jäädytetyt tai jäädytetyt	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 3 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja
0305	Kuivattu, suolattu tai suolavedessä oleva kala; savustettu kala, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitelty; ihmisravinnoksi soveltuvat kalasta valmistetut jauhot, jauheet ja pelletit	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 3 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja
ex 0306	Äyriäiset, kuorineen tai ilman kuorta, kuivatut, suolatut tai suolavedessä; äyriäiset kuorineen, höyryssä tai vedessä keitetyt, myös jäädytetyt, jäädytetyt, kuivatut, suolatut tai suolavedessä olevat; ihmisravinnoksi soveltuvat äyriäisistä valmistetut jauhot, jauheet ja pelletit	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 3 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja
ex 0307	Nilviäiset, kuorineen tai ilman kuorta, kuivatut, suolatut tai suolavedessä olevat; vedessä elävät muut selkärangattomat (muut kuin äyriäiset ja nilviäiset), kuivatut, suolatut tai suolavedessä olevat; ihmisravinnoksi soveltuvat äyriäisistä valmistetut jauhot, jauheet ja pelletit	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 3 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
4 ryhmä	Maito ja meijerituotteet; linnunmunat; luonnonhunaja; muualle kuulumattomat eläinperäiset syötävät tuotteet	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt 4 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja ja — käytetyn sokerin ⁽¹⁾ paino on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta
ex 5 ryhmä	Muualle kuulumattomat eläinperäiset tuotteet, lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
ex 0511 91	Syötäväksi kelpaamaton mäti ja maiti	Mäti ja maiti ovat kokonaan tuotettuja
6 ryhmä	Elävät puut ja muut elävät kasvit; sipulit, juuret ja niiden kaltaiset tuotteet; leikkokukat ja leikkovihreä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 6 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja
7 ryhmä	Kasvikset sekä tietyt syötävät kasvit, juuret ja mukulat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 7 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja
8 ryhmä	Syötävät hedelmät ja pähkinät; sitrushedelmien ja melonin kuoret	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt 8 ryhmän hedelmät ja pähkinät sekä sitrushedelmien ja melonin kuoret ovat kokonaan tuotettuja; ja — käytetyn sokerin ⁽²⁾ paino on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta
9 ryhmä	Kahvi, tee, mate ja mausteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
10 ryhmä	Viljat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 10 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja
11 ryhmä	Myllyteollisuustuotteet; maltaat; tärkkelys; inuliini; vehnägluteeni; ei kuitenkaan:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 10 ja 11 ryhmän, nimikkeiden 0701 ja 2303 sekä alanimikkeen 0710 10 ainekset ovat kokonaan tuotettuja

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
12 ryhmä	Öljysiemenet ja -hedelmät; erinäiset siemenet ja hedelmät; teollisuus- ja lääkekasvit; oljet ja kasvirehu	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
13 ryhmä	Kumilakat; kumit, hartsit ja muut kasvimehut ja -uutteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ja käytetyn sokerin paino (³) on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta
14 ryhmä	Kasvipäriset punonta- ja palmikointiaineet; muualle kuulumattomat kasvit tuotteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
ex 15 ryhmä	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden pilkkoutumistuotteet; valmistetut ravintorasvat; eläin- ja kasvivahat; ei kuitenkaan:	Valmistus minkä tahansa alanimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman alanimikkeen aineksista
1501–1504	Sian-, siipikarjan-, naudan-, lampaan-, vuohen- tai kalanrasva jne.	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
1505, 1506 ja 1520	Villarasva ja siitä saadut rasva-aineet (myös lanoliini). Muut eläinrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat. Raaka glyseroli; glyserolivesi ja -lipeä.	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
1509 ja 1510	Oliiviöljy ja sen jakeet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt kasviainekset ovat kokonaan tuotettuja
1516 ja 1517	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, osittain tai kokonaan hydrattut, vaihtoesteröidyt, uudelleen esteröidyt tai elaidinoidut, myös puhdistetut, mutta ei enempää valmistetut Margariini; syötävät seokset ja valmisteet, jotka on valmistettu eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista, muut kuin nimikkeen 1516 syötävät rasvat ja öljyt sekä niiden jakeet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista
16 ryhmä	Lihasta, kalasta, äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista valmistetut tuotteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 2, 3 ja 16 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 17 ryhmä	Sokeri ja sokerivalmisteet; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
1702	Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi, jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisiirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja käytettyjen nimikkeiden 1101–1108, 1701 ja 1703 ainesten paino on enintään 30 prosenttia valmiin tuotteen painosta
1704	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkoinen suklaa)	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista:</p> <ul style="list-style-type: none"> — käytetyn sokerin ⁽⁴⁾ ja käytettyjen 4 ryhmän ainesten erillispaino on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta, ja — käytetyn sokerin ⁽⁵⁾ ja käytettyjen 4 ryhmän ainesten yhteispaino on enintään 40 prosenttia valmiin tuotteen painosta
18 ryhmä	Kaakao ja kaakaovalmisteet	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista:</p> <ul style="list-style-type: none"> — käytetyn sokerin ⁽⁶⁾ ja käytettyjen 4 ryhmän ainesten erillispaino on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta, ja — käytetyn sokerin ⁽⁷⁾ ja käytettyjen 4 ryhmän ainesten yhteispaino on enintään 40 prosenttia valmiin tuotteen painosta
ex 19 ryhmä	Viljasta, jauhoista, tärkkelyksestä tai maidosta valmistetut tuotteet; leipomatuotteet	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja</p> <ul style="list-style-type: none"> — käytettyjen 2, 3 ja 16 ryhmän ainesten paino on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta, ja — käytettyjen nimikkeiden 1006 ja 1101–1108 ainesten paino on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta, ja — käytetyn sokerin ⁽⁸⁾ ja käytettyjen 4 ryhmän ainesten erillispaino on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta, ja — käytetyn sokerin ⁽⁹⁾ ja käytettyjen 4 ryhmän ainesten yhteispaino on enintään 40 prosenttia valmiin tuotteen painosta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
<p>ex 1901 20</p> <p>ex 1901 90</p> <p>ex 1902 19</p> <p>ex 1902 20</p> <p>ex 1902 30</p> <p>ex 1905 90</p>	<p>— Jauhoista, rouheesta, jauheesta, tärkkelyksestä tai mallasuutteesta valmistetut seokset ja taikinat (Roti Paratha (印度拉餅或甩甩餅), tahmariisistä valmistetut pyörykät (汤圆));</p> <p>— mallasuute; jauhoista, rouheesta, jauheesta, tärkkelyksestä tai mallasuutteesta valmistetut elintarvikkeet (Protomalt/Milo);</p> <p>— kasvis- ja kanakevätäkääryleet (春卷) ja kevätäkääryletaikina (春卷皮), paistettut tai paistamattomat;</p> <p>— kasvissamosa (萨莫萨三角饺), esipaistettu tai paistamaton;</p> <p>— samosataikina (萨莫萨三角饺皮), esipaistettu tai paistamaton;</p> <p>— itämaiset kääreet (水饺皮) gyoza- (云吞皮) ja wonton-nyyttejä (云吞皮) varten, paistettut ja paistamattomat; Pekingin ankan kääre, paistettu tai paistamaton (烤鸭皮);</p> <p>— makaronivalmisteet, kypsennetyt tai muulla tavalla valmistetut (pikaruudelit/Ramen), paistamattomat nuudelit, käristetyt pakettinuudelit (快熟面 / 拉面);</p> <p>— kypsentämättömät makaronivalmisteet, täyttämättömät tai muulla tavalla valmistamattomat, munaa sisältämättömät (riisinuudelit (肠粉)) (pikariisinuudelit (快熟河粉));</p> <p>— makaronivalmisteet, lihalla tai muilla aineilla täytetyt, myös kypsennetyt tai muulla tavalla valmistetut;</p> <p>— ”custard bun”- (奶皇包); ”mini lotus bun”-, ”mini yam bun”-, ”red beans bun” -leivonnaiset;</p> <p>— itämainen leipä: Pandan-leipä, tavanomainen, suklaalla maustettu (馒头)</p>	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja</p> <p>— käytettyjen 2, 3 ja 16 ryhmän aineiden paino on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta, ja</p> <p>— käytettyjen nimikkeiden 1006 ja 1101–1108 aineiden paino on enintään 40 prosenttia valmiin tuotteen painosta, ja</p> <p>— käytetyn sokerin ja käytettyjen 4 ryhmän aineiden erillispaino on enintään 40 prosenttia valmiin tuotteen painosta, ja</p> <p>— käytetyn sokerin ja käytettyjen 4 ryhmän aineiden yhteispaino on enintään 70 prosenttia valmiin tuotteen painosta</p>
<p>ex 20 ryhmä</p>	<p>Kasviksista, hedelmistä, pähkinöistä tai muista kasvinosista valmistetut tuotteet; eivät kuitenkaan seuraavat:</p>	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja käytetyn sokerin⁽¹⁰⁾ paino on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta</p>
<p>2002 ja 2003</p>	<p>Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötty tomatit, sienet ja multasienet (tryffelit)</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt 7 ja 8 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja</p>

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 21 ryhmä	Erinäiset elintarvikevalmisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja</p> <p>— käytetyn sokerin ⁽¹⁾ ja käytettyjen 4 ryhmän aineiden erillispaino on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta, ja</p> <p>— käytetyn sokerin ⁽²⁾ ja käytettyjen 4 ryhmän aineiden yhteispaino on enintään 40 prosenttia valmiin tuotteen painosta</p>
ex 2101 11 ex 2101 12 ex 2101 20 ex 2103 10 ex 2103 90 ex 2104 10 ex 2106 90	<p>— kahviuutteet, -esanssit ja tiivisteet</p> <p>— kahviuutteisiin, -esansseihin tai -tiivisteisiin perustuvat valmisteet tai kahviin perustuvat valmisteet</p> <p>— tee- ja mateuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin uutteisiin, esansseihin ja tiivisteisiin taikka teehen tai mateen perustuvat valmisteet</p> <p>— soijakastike</p> <p>— kastikevalmisteet ja valmistetut kastikkeet; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset (ei kuitenkaan soijakastike, tomaattiketsuppi ja muut tomaattikastikkeet, sinappi ja sinappijauho)</p> <p>— balacan-chili</p> <p>— leivitetty taaro (滚面包层的芋)</p> <p>— tähtianiksesta, kurkumasta, pippurista, kuminasta, mausteneilikasta, kanelista, chilistä, korianterin siemenistä ja muista mausteista valmistetut keitot</p>	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista:</p> <p>— käytetyn sokerin ja käytettyjen 4 ryhmän aineiden erillispaino on enintään 40 prosenttia valmiin tuotteen painosta, ja</p> <p>— käytetyn sokerin ja käytettyjen 4 ryhmän aineiden yhteispaino on enintään 60 prosenttia valmiin tuotteen painosta</p>
22 ryhmä	Juomat, väkevät alkoholijuomat ja etikka	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeiden 2207 ja 2208 aineksista:</p> <p>— kaikki käytetyt alanimikkeiden 0806 10, 2009 61 ja 2009 69 ainekset ovat kokonaan tuotettuja, ja</p>

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
		<ul style="list-style-type: none"> — käytetyn sokerin ⁽¹³⁾ ja käytettyjen 4 ryhmän aineiden erillispaino on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta, ja — käytetyn sokerin ⁽¹⁴⁾ ja käytettyjen 4 ryhmän aineiden yhteispaino on enintään 40 prosenttia valmiin tuotteen painosta
ex 23 ryhmä	Elintarviketeollisuuden jätetuotteet ja jätteet; valmistettu rehu; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
ex 2303	Tärkkelyksen valmistuksen jätteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja käytettyjen 10 ryhmän aineiden paino on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta
2309	Valmisteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt 2 ja 3 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja, ja — käytettyjen 10 ja 11 ryhmän sekä nimikkeiden 2302 ja 2303 aineiden paino on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta, ja — käytetyn sokerin ⁽¹⁵⁾ ja käytettyjen 4 ryhmän aineiden erillispaino on enintään 20 prosenttia valmiin tuotteen painosta, ja — käytetyn sokerin ja käytettyjen 4 ryhmän aineiden yhteispaino on enintään 40 prosenttia valmiin tuotteen painosta
ex 24 ryhmä	Tupakka ja valmistetut tupakankorvikkeet; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ja käytettyjen 24 ryhmän aineiden paino on enintään 30 prosenttia käytettyjen 24 ryhmän aineiden yhteispainosta
2401	Valmistamaton tupakka; tupakanjätteet	Kaikki 24 ryhmän valmistamaton tupakka ja tupakanjätteet ovat kokonaan tuotettuja

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 2402	Savukkeet, tupakasta tai tupakankorvikkeista	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista ja alanimikkeen 2403 10 piippu- ja savuketupakasta, ja vähintään 10 painoprosenttia kaikista käytetyistä 24 ryhmän aineksista on tuotettu kokonaan nimikkeen 2401 valmistetusta tupakasta tai tupakanjätteestä
ex 25 ryhmä	Suola; rikki; maa- ja kivilajit; kipsi, kalkki ja sementti; ei kuitenkaan:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudeettuna-hinnasta
ex 2519	Murskattu luonnon magnesiumkarbonaatti (magnesiitti) ilmanpitävissä astioissa ja magnesiumoksidi, myös puhdas, ei kuitenkaan sulatettu magnesiumoksidi (magnesia) tai perkipoltettu (sintrattu) magnesiumoksidi	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Luonnon magnesiumkarbonaattia (magnesiittia) voidaan kuitenkin käyttää
26 ryhmä	Malmit, kuona ja tuhka	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
ex 27 ryhmä	Kivennäispoltoaineet, kivennäisöljyt ja niiden tislauustuotteet; bitumiset aineet; kivennäisvahat, lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 60 prosenttia tuotteen noudeettuna-hinnasta
ex 2707	Korkean lämpötilan kivihiilitervasta tislaamalla saatujen kivennäisöljyjen kaltaiset öljyt, joissa aromaattisten aineosien paino ylittää muiden kuin aromaattisten aineosien painon ja joista 250 °C:seen tislattaessa tislautuu yli 65 tilavuusprosenttia (myös bensiini- ja bentsoliseokset), moottori- tai muuna polttoaineena käytettävät	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁶⁾ tai Muut toiminnot, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudeettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
2710	Maaöljyt ja bitumisista kivennäisistä saadut öljyt, muut kuin raa'at; muualle kuulumattomat valmisteet, joissa on perusaineosana maaöljyä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyjä vähintään 70 painoprosenttia; jäteöljyt	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁷⁾ tai Muut toiminnot, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
2711	Maaöljykaasut ja muut kaasumaiset hiilivedyt	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁸⁾ tai Muut toiminnot, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Samaan nimikkeeseen kuin tuote kuuluvia aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
2712	Vaseliini; parafiini, mikrokiteinen maaöljyvaha, puristettu parafiini (slack wax), otsokeriitti, ruskohiilivaha, turvevaha ja muut kivennäisvahat sekä niiden kaltaiset synteettisesti tai muulla menetelmällä valmistetut tuotteet, myös värjätyt	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁹⁾ tai Muut toiminnot, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Samaan nimikkeeseen kuin tuote kuuluvia aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
2713	Maaöljykoksi, maaöljybitumi ja muut maaöljyjen tai bitumisista aineksista saatujen öljyjen jätetuotteet	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽²⁰⁾ tai Muut toiminnot, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
28 ryhmä	Kemialliset alkuaineet ja epäorgaaniset yhdisteet; jalometallien, harvinaisten maametallien, radioaktiivisten alkuaineiden ja isotooppien orgaaniset ja epäorgaaniset yhdisteet; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Saman nimikkeeseen kuin tuote kuuluvia aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 29 ryhmä	Orgaaniset kemialliset yhdisteet; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Saman nimikkeeseen kuin tuote kuuluvia aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 2905	Tämän nimikkeen alkoholien ja etanolin metallialkoholaatit; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 2905 aineksista. Tämän nimikkeen metallialkoholaatteja voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
2905 43; 2905 44; 2905 45;	Mannitoli; D-glusitoli (sorbitoli); glyseroli	Valmistus minkä tahansa alanimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman alanimikkeen aineksista. Saman alanimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
2906, 2909, 2910, 2912–2918, 2920, 2924, 2931, 2933, 2934, 2942		<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Saman nimikkeeseen kuin tuote kuuluvia aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
30 ryhmä	Farmaseuttiset tuotteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
31 ryhmä	Lannoitteet	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Samaan nimikkeeseen kuin tuote kuuluvia aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
32 ryhmä	Parkitus- ja väriainekset; tanniinit ja niiden johdannaiset; värit, pigmentit ja muut väriaineet; maalit ja lakat; painovärit, muste ja tussi; muste	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Samaan nimikkeeseen kuin tuote kuuluvia aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
33 ryhmä	Haihtuvat öljyt ja resinoidit; hajuste-, kosmeettiset ja toalettiainekset; eivät kuitenkaan seuraavat:	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Saman nimikkeeseen kuin tuote kuuluvia aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 34 ryhmä	Saippua ja suopa, orgaaniset pinta-aktiiviset aineet, pesuvalmisteet, voiteluvalmisteet, tekovahat, valmistetut vahat, kiillotus-, hankaus- ja puhdistusvalmisteet, kynttilät ja niiden kaltaiset tuotteet, muovailu-massat, ”hammasvahat” ja kipsiin perustuvat hammaslääkinnässä käytettävät valmisteet, ei kuitenkaan:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Samaan nimikkeeseen kuin tuote kuuluvia aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 3404	Tekovahat ja valmistetut vahat: — jotka perustuvat parafiiniin, maaöljyvahoihin, bitumisista kivennäisistä saatuihin vahoihin, puristettuun parafiiniin (slack wax) tai öljyttömään parafiiniin (scale wax)	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
35 ryhmä	Valkuaisaineet; modifioidut tärkkelykset; liimat ja liisterit; entsyymit	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
36 ryhmä	Räjähdyksineet; pyrotekniset tuotteet; tulitikut; pyroforiset seokset; helposti syttyvät aineet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. Samaan nimikkeeseen kuin tuote kuuluvia aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
37 ryhmä	Valokuvaus- ja elokuvausvalmisteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Samaan nimikkeeseen kuin tuote kuuluvia aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 38 ryhmä	Erinäiset kemialliset tuotteet; eivät kuitenkaan seuraavat:	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Saman nimikkeeseen kuin tuote kuuluvia aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
3823	Teolliset monokarboaksoyylirasvahapot; puhdistuksessa saadut happamat öljyt; teolliset rasva-alkoholit	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3823 aineksista</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
3824 60	Sorbitoli, muu kuin alanimikkeeseen 2905 44 kuuluva	<p>Valmistus minkä tahansa alanimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman alanimikkeen ja alanimikkeen 2905 44 aineksista. Saman alanimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
ex 39 ryhmä	Muovit ja muovitavarat: eivät kuitenkaan seuraavat:	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
3903, 3905, 3906		<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
ex 3907	— polykarbonaattikopolymeereista ja akryylinitriili-butadieeni-styreeni-(ABS)-kopolymeereista valmistetut kopolymeerit	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta ⁽²¹⁾</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
	— polyesteri	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista</p> <p>tai</p> <p>Valmistus tetrabromi-(bisfenoli A)-polykarbonaatista</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
3908, 3909, 3913, 3915-3917, 3920, 3921, 3922, 3924, 3925, 3926		<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 40 ryhmä	Kumi ja kumitavarat; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
4002.99	Synteettinen kumi ja öljystä valmistettu faktis, alkumuodossa tai laattoina, levyinä tai kaistaleina; nimikkeen 4001 tuotteiden ja tämän nimikkeen tuotteiden seokset, alkumuodossa tai laattoina, levyinä tai kaistaleina	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 60 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
4010	Käyttö- ja kuljetushihnat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
4012	Uudelleen pinnoitetut tai käytetyt pneumaattiset ulkorenkaat, kumia; umpikumirenkaat, joustorenkaat, vaihdettavat ulkorenkaiden kulutuspinnat sekä vannenauhat, kumia:	
	— uudelleen pinnoitetut pneumaattiset ulkorenkaat, umpikumirenkaat tai joustorenkaat, kumia	Käytettyjen renkaiden uudelleen pinnoittaminen
	— muut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan muuhun nimikkeeseen kuin 4011 tai 4012 tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 70 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 41 ryhmä	Raakavuodot ja -nahat (muut kuin turkisinahat) sekä muokattu nahka; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
4101–4103	Nauta- ja hevoseläinten (myös puhvelien) raakavuodot ja -nahat (tuoreet tai suolatut, kuivatut, kalkitut, piklatut tai muulla tavalla säilötyt, mutta eivät parkitut, pergamenttinahaksi valmistetut tai enempää valmistetut), myös karvapeitteettömät tai halkaistut; lampaan ja karitsan raakanahat (tuoreet tai suolatut, kuivatut, kalkitut, piklatut tai muulla tavalla säilötyt, mutta eivät parkitut, pergamenttinahaksi valmistetut tai enempää valmistetut), myös vil-lapeitteettömät tai halkaistut, muut kuin 41 ryhmän 1 huomautuksen c alakohdan mukaisesti tähän ryhmään kuulumattomat; muut raakavuodot ja -nahat (tuoreet tai suolatut, kuivatut, kalkitut, piklatut tai muulla tavalla säilötyt, mutta eivät parkitut, pergamenttinahaksi valmistetut tai enempää valmistetut), myös karvapeitteettömät tai halkaistut, muut kuin 1 ryhmän 1 huomautuksen b tai c alakohdan mukaisesti tähän ryhmään kuulumattomat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
4104–4106	Parkitut tai viimeistelemättömät vuodot ja nahat, villa- tai karvapeitteettömät, myös halkaistut, mutta ei enempää valmistetut	Alanimikkeeseen 4104 11, 4104 19, 4105 10, 4106 21, 4106 31 tai 4106 91 kuuluvien parkittujen tai esiparkittujen vuotien ja nahkojen uudelleenparkitus tai Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
4107, 4112, 4113	Nahka, parkituksen tai viimeistelyn jälkeen edelleen valmistettu	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Alanimikkeiden 4104 41, 4104 49, 4105 30, 4106 22, 4106 32 ja 4106 92 aineksia voidaan käyttää ainoastaan, jos parkitut tai viimeistelemättömät vuodot ja nahat parkitaan uudelleen kuivina
42 ryhmä	Nahkatavarat; satula- ja valjasteokset; matkatarvikkeet, käsilaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet; suolesta valmistetut tavarat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 43 ryhmä	Turkisinahat ja tekoturkkiset; niistä valmistetut tavarat; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 70 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
4301	Raa'at turkisinahat (myös päät, hännät, koivet ja muut osat tai leikkeet, jotka sopivat turkkurien käyttöön), muut kuin nimikkeen 4101, 4102 ja 4103 raa'at vuodat ja nahat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
ex 4302	Parkitut tai muokatut turkisinahat, yhdistetyt:	
	— levyt, ristit ja niiden kaltaiset muodot	Yhdistämättömien parkittujen tai muokattujen turkisinahkojen valkaisu tai värjäys leikkuun ja yhdistämisen lisäksi
	— muut	Valmistus yhdistämättömistä parkituista tai muokatuista turkisinahoista
4303	Vaatteet, vaatetustarvikkeet ja muut turkisinahasta valmistetut tavarat	Valmistus nimikkeen 4302 yhdistämättömistä parkituista tai muokatuista turkisinahoista
ex 44 ryhmä	Puu ja puusta valmistetut tavarat; puuhiili; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 4407	Puu, sahattu tai veistetty (chipped) pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, paksuus suurempi kuin 6 mm, höylätty, hiottu tai päistään jatkettu	Höyläminen, hiominen tai päistä jatkaminen
ex 4408	Viilut vanerointia (myös kerrostettua puuta tasoleikkaamalla saadut), ristiinliimattua vaneria tai niiden kaltaista kerrostettua puuta varten ja muu puu, sahattu pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, myös höylätty, hiottu, saumattu tai päistään jatkettu, paksuus enintään 6 mm	Saumaaminen, höyläminen, hiominen tai päistä jatkaminen

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 4410–ex 4413	Puinen muotolista ja -lauta, myös muotoiltu jalkalista ja niiden kaltainen muotolauta	Muotolistaksi tai -laudaksi työstäminen
ex 4415	Puiset pakkauslaatikot, -rasiat, -häkit, -pytyt ja niiden kaltaiset päällykset	Valmistus määräkokoon leikkaamattomista laudoista
ex 4418	— puiset rakennuspuusepän ja kirvesmiehen tuotteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Puisia solulevyjä, kattopäreitä ja -paanuja voidaan kuitenkin käyttää
	— muotolista ja -lauta	Muotolistaksi tai -laudaksi työstäminen
ex 4421	Tulitikkutikut; jalkineiden puunaulat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen puusta, ei kuitenkaan nimikkeen 4409 puulangasta
ex 45 ryhmä	Korkki ja korkkitavarat; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
4503	Luonnonkorkkitavarat	Valmistus nimikkeen 4501 korkista
46 ryhmä	Oljesta, espartosta tai muista punonta- tai palmikointiaineista valmistetut tavarat; kori- ja punontateokset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
47 ryhmä	Puusta tai muusta kuituisesta selluloosa-aineesta valmistettu massa; keräyspaperi, -kartonki ja -pahvi (-jäte)	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
48 ryhmä	Paperi, kartonki ja pahvi; paperimassa-, paperi-, kartonki- ja pahvitavarat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
49 ryhmä	Kirjat, sanomalehdet, kuvat ja muut painotuotteet; käsikirjoitukset, konekirjoitukset ja työpiirustukset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 50 ryhmä	Silkki; ei kuitenkaan:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
ex 5003	Silkkijätteet (myös kelauskelvottomat kokongit, lankajätteet ja garnetoidut jätteet ja lumput), karstatut tai kammatut	Silkkijätteiden karstaus tai kampaus
5004–ex 5006	Silkkilanka ja silkkijätteistä kehrätty lanka	Luonnonkuitujen kehruu tai tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun tai kiertämisen kanssa ⁽²⁾
5007	Kudotut silkki- ja silkkijättekankaat: — joissa on kumilankaa — muut	Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus tai kiertäminen kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen ja värjääminen tai Langan värjääminen ja kutominen tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistystoimen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekatointi, kyllästämisen, par-sinta ja noppaus), jos käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta ⁽³⁾

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 51 ryhmä	Villa sekä hieno ja karkea eläimenkarva; jouhilanka ja jouhesta kudotut kankaat; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
5106–5110	Lanka villaa, hienoa tai karkeaa eläimenkarvaa tai jouhta	Luonnonkuitujen kehruu tai tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa
5111–5113	Kudotut kankaat villaa, hienoa tai karkeaa eläimenkarvaa tai jouhta: — joissa on kumilankaa — muut	Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen ja värjääminen tai Langan värjääminen ja kutominen tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistystoimen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta ⁽²⁴⁾
ex 52 ryhmä	Puuvilla; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
5204–5207	Puuvillalanka ja puuvillaompelulanka	Luonnonkuitujen kehruu tai tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
5208–5212	Kudotut puuvillakankaat: — joissa on kumilankaa — muut	Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa tai Langan värjäminen ja kutominen tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistystoimen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta ⁽²⁵⁾
ex 53 ryhmä	Muut kasvitekstiilikuidut; paperilanka ja kudotut paperilankakankaat; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
5306–5308	Lanka, muista kasvitekstiilikuiduista valmistettu; paperilanka	Luonnonkuitujen kehruu tai tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa
5309–5311	Kudotut kankaat, muista kasvitekstiilikuiduista valmistetut; kudotut paperilankakankaat: — joissa on kumilankaa — muut	Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa tai Langan värjäminen ja kutominen tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistystoimen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta ⁽²⁶⁾

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
5401–5406	Lanka, monofilamenttilanka ja ompelulanka, tekokuitufilamenttia	Tekokuitujen suulakepuristus ja kehruu tai luonnonkuitujen kehruu
5407 ja 5408	Kudotut kankaat, tekokuitufilamenttilankaa: — joissa on kumilankaa — muut	Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa tai Kiertäminen tai teksturointi yhdessä kutomisen kanssa, jos käytettyjen kiertämättömien/teksturoimattomien lankojen arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistystoimen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta ⁽²⁷⁾
5501–5507	Katkotut tekokuidut	Tekokuitujen suulakepuristus ja kehruu

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
5508–5511	Lanka ja ompelulanka, katkottua tekokuitua	Luonnonkuitujen kehruu tai tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa
5512–5516	<p>Kudotut kankaat, katkottua tekokuitua:</p> <p>— joissa on kumilankaa</p> <p>— muut</p>	<p>Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa</p> <p>tai</p> <p>Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa</p> <p>tai</p> <p>Langan värjäminen ja kutominen</p> <p>tai</p> <p>Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistystoimen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, par-sinta ja noppaus), jos käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta ⁽²⁸⁾</p>
ex 56 ryhmä	Vanu, huopa ja kuitukangas; erikoislangat; side- ja purjelanka, nuora ja köysi sekä niistä valmistetut tavarat; eivät kuitenkaan seuraavat:	<p>Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa tai luonnonkuitujen kehruu</p> <p>tai</p> <p>Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa ⁽²⁹⁾</p>

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
5602	<p data-bbox="441 284 1050 312">Huopa, myös kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu:</p> <p data-bbox="441 405 607 434">— neulahuopaa</p> <p data-bbox="441 1206 533 1235">— muut</p>	<p data-bbox="1240 405 1805 434">Tekokuitujen suulakepuristus ja kankaan valmistaminen</p> <p data-bbox="1240 491 1346 520">Kuitenkin:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="1240 577 1697 606">— nimikkeen 5402 polypropeenifilamenttia, <li data-bbox="1240 663 1787 692">— nimikkeen 5503 tai 5506 polypropeenikuituja, tai <li data-bbox="1240 750 1697 778">— nimikkeen 5501 polypropeenifilamenttia, <p data-bbox="1240 836 2033 912">joissa jokainen yksittäinen filamentti tai kuitu on alle 9 desitexiä, voidaan käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettunahinnasta</p> <p data-bbox="1240 976 1267 1005">tai</p> <p data-bbox="1240 1062 2033 1120">Pelkkä kankaan valmistaminen, kun kyseessä on luonnonkuiduista tehty huopa ⁽³⁰⁾</p> <p data-bbox="1240 1206 1805 1235">Tekokuitujen suulakepuristus ja kankaan valmistaminen</p> <p data-bbox="1240 1299 1267 1327">tai</p> <p data-bbox="1240 1385 2033 1442">Pelkkä kankaan valmistaminen, kun kyseessä on luonnonkuiduista tehty muu huopa ⁽³¹⁾</p>

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
5604	<p>yksinkertainen tai kerrattu kumilanka, tekstiilillä päällystetty; tekstiililangat ja nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet, muovilla tai kumilla kyllästetyt, päällystetyt tai peitetyt tai kumi- tai muovivaippaiset:</p> <p>— yksinkertainen tai kerrattu kumilanka, tekstiilillä päällystetty</p> <p>— muut</p>	<p>Valmistus yksinkertaisesta tai kerratusta tekstiilillä päällystämättömästä kumilangasta</p> <p>Valmistus ⁽³²⁾:</p> <p>— karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista,</p> <p>— kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai</p> <p>— paperinvalmistusaineista</p>
5605	<p>Metalloitu lanka, myös kierrepäällystetty, eli tekstiililanka tai nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet, jotka on yhdistetty lankana, kaistaleena tai jauheena olevaan metalliin tai päällystetty metallilla</p>	<p>Valmistus ⁽³³⁾:</p> <p>— luonnonkuiduista,</p> <p>— karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista,</p> <p>— kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai</p> <p>— paperinvalmistusaineista</p>
5606	<p>Kierrepäällystetty lanka sekä kierrepäällystetyt nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet (muut kuin nimikkeen 5605 tuotteet ja kierrepäällystetty jousilanka); chenillelanka (myös flokki-chenillelanka); chainettelanka</p>	<p>Valmistus ⁽³⁴⁾:</p> <p>— luonnonkuiduista,</p> <p>— karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista,</p> <p>— kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai</p> <p>— paperinvalmistusaineista</p>

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
57 ryhmä	<p>Matot ja muut lattianpäällysteet tekstiiliainetta:</p> <ul style="list-style-type: none"> — neulahuopaa — muuta huopaa — muut 	<p>Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa</p> <p>tai</p> <p>Valmistus kookoskuitu-, sisal- tai juuttilangasta</p> <p>tai</p> <p>Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa</p> <p>tai</p> <p>Tuftaus yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa</p> <p>Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä neulaamisen kaltaisten kuitukangastekniikoiden kanssa ⁽³⁵⁾</p> <p>Kuitenkin:</p> <ul style="list-style-type: none"> — nimikkeen 5402 polypropeenifilamenttia, — nimikkeen 5503 tai 5506 polypropeenikuituja, tai — nimikkeen 5501 polypropeenifilamenttia, <p>joissa jokainen yksittäinen filamentti tai kuitu on alle 9 desitexiä, voidaan käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettunahinnasta</p> <p>Juuttikangasta voidaan käyttää pohjana</p>

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseaman
ex 58 ryhmä	<p>Kudotut erikoiskankaat; tuftatut tekstiilikankaat; pitsit; kuvakudokset; koriste- punokset; korusompelukset; eivät kuitenkaan seuraavat:</p> <p>— joissa on kumilankaa</p> <p>— muut</p>	<p>Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa</p> <p>tai</p> <p>Kutominen yhdessä värjäämisen, nukkaamisen tai päällystämisen kanssa</p> <p>tai</p> <p>Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa</p> <p>tai</p> <p>Langan värjäminen ja kutominen</p> <p>tai</p> <p>Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistystoimen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, par- sinta ja noppaus), jos käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta ⁽³⁶⁾</p>
5805	Käsin kudotut kuvakudokset (kuten gobeliinit, flander-, aubusson-, beauvais- ja niiden kaltaiset kudokset) ja käsin neulatyönä (esim. petit point- tai risti- pistoilla) kirjoitetut kuvakudokset, myös sovitettut	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
5810	Korusompelukset metritavarana, kaistaleina tai koristekuvioina	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
5901	Liimalla tai tärkkelyspitoisella aineella päällystetyt tekstiilikankaat, jollaisia käytetään kirjankansien päällystämiseen tai sen kaltaiseen tarkoitukseen; kuultokangas; maalausta varten käsitellyt kankaat; jäykistekangas (buckram) ja sen kaltaiset jäykistetyt tekstiilikankaat, jollaisia käytetään hatunrunkoihin	Kutominen yhdessä värjäämisen, nukkaamisen tai päällystämisen kanssa tai Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa
5902	Kordikangas ulkorenkaita varten, nailonia tai muuta polyamidia, polyesteriä tai viskoosia olevasta erikoislujasta langasta valmistettu:	
	— jossa on enintään 90 painoprosenttia tekstiiliainetta	Kutominen
	— muut	Tekokuitujen suulakepuristus ja kutominen
5903	Muovilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut tekstiilikankaat, muut kuin nimikkeeseen 5902 kuuluvat	Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestopiimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
5904	Linoleumi, myös määrämuotoiseksi leikattu; lattianpäällysteet, joissa on tekstiiliainepohjalla muu päällyste- tai peitekerros, myös määrämuotoisiksi leikatut	Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa ⁽³⁷⁾

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
5905	Seinäpäällysteet tekstiilainetta: — kumilla, muovilla tai muilla aineilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut — muut	Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistystoimen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekatointi, kyllästäminen, par-sinta ja noppaus), jos käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta ⁽³⁸⁾
5906	Kumilla käsitellyt tekstiilikankaat, muut kuin nimikkeeseen 5902 kuuluvat: — neulokset	Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä neulomisen kanssa tai Neulominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa tai Luonnonkuiduista valmistetun langan värjäminen yhdessä neulomisen kanssa ⁽³⁹⁾

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
	— muut synteettikuitufilamenttilangasta valmistetut kankaat, joissa on yli 90 painoprosenttia tekstiiliainetta	Tekokuitujen suulakepuristus ja kutominen
	— muut	Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa tai Luonnonkuiduista valmistetun langan värjäminen ja kutominen
5907	Muulla tavoin kyllästetyt, päällystetyt tai peitetyt tekstiilikankaat; teatterikulliseksi, studion taustakankaaksi tai sen kaltaista tarkoitusta varten maalattu kangas	Kutominen yhdessä värjäämisen, nukkaamisen tai päällystämisen kanssa tai Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistystoiminnon kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
5908	Lampun-, kamiinan-, syyttimen-, kynttilän- ja niiden kaltaisten tavaroiden sydämet, tekstiili-aineesta kudotut, palmikoidut, punotut tai neulotut; hehkusukat ja pyöröneulottu hehkusukkakangas, myös kyllästetyt:	
	— kyllästetyt hehkusukat	Valmistus pyöröneulotusta hehkusukkakangasta
	— muut	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
5909–5911	<p>Tekstiilituotteet ja -tavarat teknisiin tarkoituksiin:</p> <p>— nimikkeen 5911 kiillotuslaikat ja -renkaat, muut kuin huovasta valmistetut</p> <p>— nimikkeen 5911 kudotut kankaat, myös huovutetut, jollaisia tavallisesti käytetään paperikoneissa tai muihin teknisiin tarkoituksiin, myös kyllästetyt tai päällystetyt, letkumaiset tai päättömät, yksinkertaisin tai moninkertaisin loimin ja/tai kutein kudotut, taikka litteäksi moninkertaisin loimin ja/tai kutein kudotut</p>	<p>Kutominen</p> <p>Tekokuitujen suulakepuristus tai luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen keuhruu kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa</p> <p>tai</p> <p>Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa</p> <p>Ainoastaan seuraavia kuituja voidaan käyttää:</p> <p>-- kookoskuitulanka,</p> <p>-- polytetrafluorieteenilanka ⁽⁴⁰⁾,</p> <p>-- kerrattu polyamidilanka, fenolihartsilla päällystetty, kyllästetty tai peitetty,</p> <p>-- m-fenyleenidiamiinin ja isoftaaliyhapon polykondensaatiossa saatua aromaattista polyamidia olevista synteettisistä tekstiilikuiduista valmistettu lanka,</p> <p>-- polytetrafluorieteenilanka ⁽⁴¹⁾,</p> <p>-- poly(p-fenyleenitereftalamidia) olevista synteettisistä tekstiilikuiduista valmistettu lanka,</p> <p>-- lasikuitulanka, fenolihartsilla päällystetty ja akryylilangalla, kierrepäällystetty ⁽⁴²⁾,</p> <p>-- kopolyesterimonofilamentit, jotka on valmistettu polyesteristä sekä tereftaaliyhaposta, 1,4-sykloheksaanidietanolista ja isoftaaliyhaposta muodostuneesta hartsista,</p>

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
	— muut	Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus tai luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä kutomisen kanssa ⁽⁴³⁾ tai Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa
60 ryhmä	Neulokset	Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä neulomisen kanssa tai Neulominen yhdessä värjäämisen, nukkaamisen tai päällystämisen kanssa tai Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa tai Luonnonkuituista valmistetun langan värjäminen ja neulominen tai Kiertäminen tai teksturointi yhdessä neulomisen kanssa, jos käytettyjen kiertämättömien/teksturoimattomien lankojen arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
61 ryhmä	Vaatteet ja vaatetus-tarvikkeet, neulosta: — kahdesta tai useammasta määrämuotoon leikatusta tai suoraan määrämuotoon neulotusta neuloskappaleesta yhteen ompelemalla tai muuten yhdistämällä valmistetut	Neulominen ja sovittaminen (mukaan lukien leikkaaminen)

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
	— muut	<p>Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä neulomisen kanssa (suoraan määrämuotoon neulotut tuotteet)</p> <p>tai</p> <p>Luonnonkuiduista valmistetun langan värjääminen ja neulominen (suoraan määrämuotoon neulotut tuotteet)</p>
ex 62 ryhmä	Vaatteet ja vaateustarvikkeet, muuta kuin neulosta; eivät kuitenkaan seuraavat:	<p>Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa;</p> <p>tai</p> <p>Painaminen ennen sovittamista yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, deka-tointi, kyllästämisen, parsinta ja noppaus), jos käytetyn painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 ja ex 6211	Naisten ja tyttöjen vaatteet ja vauvanvaatteet ja vauvanvaateustarvikkeet, koruommellut	<p>Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa</p> <p>tai</p> <p>Valmistus koruompelemattomasta kankaasta, jos käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna -hinnasta</p>
ex 6210 ja ex 6216	Tulensuojavarusteet, aluminoidulla polyesterikalvolla päällystettyä kangasta	<p>Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa</p> <p>tai</p> <p>Päällystäminen, jos käytetyn päällystämättömän kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta, yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa</p>

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 6212	Rintaliivit, korsetit, housunkannattimet, sukanpitimet ja niiden kaltaiset tavarat sekä niiden osat, neulosta	Neulominen ja sovittaminen (mukaan lukien leikkaaminen)
6213 ja 6214	Nenäliinat ja taskuliinat, hartiahuivit, kaulaliinat ja muut huivit, mantiljat, hunnut ja niiden kaltaiset tavarat:	
	— koruommellut	<p>Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa</p> <p>tai</p> <p>Valmistus koruompelemattomasta kankaasta, jos käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta (81)</p> <p>tai</p> <p>Painaminen ennen sovittamista yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, deka-tointi, kyllästämisen, parsinta ja noppaus, jos käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
	— muut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa
		Sovittaminen, jota edeltää painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, deka-tointi, kyllästämisen, parsinta ja noppaus), jos käytetyn painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
6217	Muut sovitetut vaateustarvikkeet; vaatteiden ja vaateustarvikkeiden osat, muut kuin nimikkeeseen 6212 kuuluvat:	
	— koruommellut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa tai valmistus koruompelemattomasta kankaasta, jos käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
	— tulensuojavarusteet, aluminoidulla polyesterikalvolla päällystettyä kangasta	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa tai Päällystäminen, jos käytetyn päällystämättömän kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta, yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa
	— välivuorit kauluksia ja kalvosimia varten, määrämuotoon leikatut	Valmistus: — minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja — jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
	— muut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 63 ryhmä	Muut sovitetut tekstiilitavarat; sarjat; käytetyt vaatteet ja muut käytetyt tekstiilitavarat, jalkineet ja päähineet; lumput; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
6301–6304	Vuode- ja matkahuovat, vuodeliinavaatteet jne.; verhot jne.; muut sisustustavarat:	
	— huopaa, kuitukangasta	Tekokuitujen suulakepuristus tai luonnonkuitujen käyttö kussakin tapauksessa yhdessä neulaamisen kaltaisen kuitukangasprosessin ja sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa (7)
	— muut	
	-- koruommellut	Kutominen tai neulominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa tai Valmistus koruompelemattomasta kankaasta, jos käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo ei ylitä 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta (9) (10)
	-- muut	Kutominen tai neulominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa
6305	Säkit ja pussit, jollaisia käytetään tavaroiden pakkaamiseen	Tekokuitujen suulakepuristus tai luonnonkuitujen ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä kutomisen tai neulomisen ja sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa (7)
6306	Tavarapeitteet, ulkokaihtimet ja aurinkokatokset; teltat; purjeet veneitä, purjelautoja tai maakulkuneuvoja varten; leirintävarusteet:	
	— kuitukangasta	Tekokuitujen tai luonnonkuitujen suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä neulaamisen kaltaisen kuitukangastekniikan kanssa

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
	— muut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa (7) (9) tai Päällystäminen, jos käytetyn päällystämättömän kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta, yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa
6307	Muut sovitetut tavarat, myös vaatteiden leikkuukaavat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
6308	Sarjat, joissa on kudottua kangasta ja lankaa (ja joissa voi olla myös tarvikkeita), mattojen, kuvakudosten, koruommeltujen pöytäliinojen tai lautasliinojen tai niiden kaltaisten tekstiilitavaroiden valmistusta varten, vähittäismyyn-tipakkauksissa	Jokaisen sarjaan kuuluvan tavaran on täytettävä se sääntö, jota siihen sovellettaisiin erillisenä sarjaan kuulumattomana tavarana. Ei-alkuperä tuotteita voi kuitenkin sisältyä sarjaan, jos niiden yhteisarvo on enintään 15 prosenttia sarjan noudettuna-hinnasta
ex 64 ryhmä	Jalkineet, nilkkaimet ja niiden kaltaiset tavarat; niiden osat; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeen 6406 kokoonpannuista päällisistä, jotka on kiinnitetty sisäpohjiin tai muihin pohjan osiin
6406	Jalkineiden osat (mukaan lukien päälliset, myös jos ne on kiinnitetty muihin pohjiin kuin ulkopohjiin); irtopohjat, kantapäätynyt ja niiden kaltaiset tavarat; nilkkaimet, säärystimet ja niiden kaltaiset tavarat sekä niiden osat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista.
65 ryhmä	Päähineet ja niiden osat; ei kuitenkaan:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
66 ryhmä	Sateenvarjot, päivänvarjot, kävelykepit, istuinkepit, ruoskat, ratsupiiskat sekä niiden osat; ei kuitenkaan:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
67 ryhmä	Valmistetut höyhenet ja untuvat sekä höyhenistä tai untuvista valmistetut tavarat; tekokukat; hiuksista valmistetut tavarat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
ex 68 ryhmä	Kivestä, kipsistä, sementistä, asbestista, kiilteestä tai niiden kaltaisesta aineesta valmistetut tavarat, ei kuitenkaan:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 70 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 6803	Liuskekitavitavat, myös yhteenpuristettua liuskekiveä	Valmistus työstetystä liuskekivestä
ex 6812	Asbestista valmistetut tavarat; asbestiin perustuvista sekoituksista tai asbestiin ja magnesiumkarbonaattiin perustuvista sekoituksista valmistetut tavarat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
ex 6814	Kiilletavarat, myös yhteenpuristettu tai rekonstruoitu kiille, paperi-, kartonki-, pahvi- tai muulla alustalla	Valmistus työstetystä kiilteestä (myös yhteenpuristetusta tai rekonstruoidusta kiilteestä)
69 ryhmä	Keraamiset tuotteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 70 ryhmä	Lasi ja lasitavarat, ei kuitenkaan:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
7006	<p>Nimikkeen 7003, 7004 tai 7005 lasi, taivutettu, reunoista työstetty, kaiverrettu, porattu</p> <p>— lasilevyt (alustat), dielektrisellä ohutkalvolla päällystetyt, SEMII:n ⁽⁴⁴⁾ standardien mukaan puolijohtavat</p> <p>— muut</p>	<p>Valmistus nimikkeen 7006 päällystämättömistä lasilevyistä (alustoista)</p> <p>Valmistus nimikkeen 7001 aineksista</p>
7010	Lasiset pullot, myös koripullot, tölkit, ruukut, ampullit ja muut astiat, jollaisia käytetään tavaroiden kuljetukseen tai pakkaamiseen; lasiset säilöntätölkit; lasiset tulpat, kannet ja muut sulkimet	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista.</p> <p>tai</p> <p>lasiesineiden hiominen, jos hiomattomien lasiesineiden yhteisarvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
7013	Lasiesineet, jollaisia käytetään pöytä-, keittiö-, toaletti- tai toimistoesineinä, sisäkoristeluun tai sen kaltaiseen tarkoitukseen (muut kuin nimikkeeseen 7010 tai 7018 kuuluvat)	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista</p> <p>tai</p> <p>lasiesineiden hiominen, jos hiomattomien lasiesineiden yhteisarvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>tai</p> <p>käsinpuhallettujen lasiesineiden käsin tehty koristelu (lukuun ottamatta silkkipainoa), jos käsinpuhallettujen lasiesineiden yhteisarvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
ex 71 ryhmä	Luonnonhelmet ja viljellyt helmet, jalo- ja puolijalokivet, jalometallit, jalometallilla pleteroidut metallit ja näistä valmistetut tavarat; epäaidot korut; metallirahat; lukuun ottamatta seuraavia:	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista.</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
7106, 7108 ja 7110	<p>Jalometallit:</p> <p>— muokkaamattomat</p> <p>— puolivalmisteina tai jauheena</p>	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan nimikkeiden 7106, 7108 ja 7110 aineksista</p> <p>tai</p> <p>Nimikkeen 7106, 7108 tai 7110 jalometallien elektrolyyttinen, terminen tai kemiallinen erottaminen</p> <p>tai</p> <p>Nimikkeen 7106, 7108 tai 7110 jalometallien sulattaminen ja/tai seostaminen toistensa tai epäjalojen metallien kanssa</p> <p>Valmistus muokkaamattomista jalometalleista</p>
ex 7107, ex 7109 ja ex 7111	Jalometallilla pleteroidut metallit, puolivalmisteina	Valmistus muokkaamattomista jalometalleilla pleteroiduista metalleista
7115	Muut tavarat jalometallia tai jalometallilla pleteroitua metallia	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
7117	Epäaidot korut	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista</p> <p>tai</p> <p>Valmistus epäjaloa metallia olevista osista, joita ei ole pinnoitettu jalometalleilla, jos kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
ex 72 ryhmä	Rauta ja teräs; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
7207	Välituotteet, rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 tai 7206 aineksista
7208–7216	Levyvalmisteet, tangot ja profiilit, rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7206 tai 7207 valanteista, muista alkumuodoista tai välituotteista
7217	Lanka, rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7207 välituotteista
7218 91 ja 7218 99	Välituotteet	Valmistus nimikkeen 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 tai alanimikkeen 7218 10 aineksista
7219–7222	Levyvalmisteet, tangot ja profiilit, ruostumatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7218 valanteista, muista alkumuodoista tai välituotteista
7223	Lanka, ruostumatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7218 välituotteista
7224 90	Välituotteet	Valmistus nimikkeen 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 tai alanimikkeen 7224 10 aineksista
7225–7228	Levyvalmisteet, kuumavalssatut tangot, säännöttömästi kiepityt; profiilit, muuta seosterästä; ontot poratangot, seosterästä tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7206, 7207, 7218 tai 7224 valanteista, muista alkumuodoista tai väliaineksista
7229	Lanka, muuta seosterästä	Valmistus nimikkeen 7224 välituotteista
ex 73 ryhmä	Rauta- ja terästavarat; ei kuitenkaan:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
ex 7301	Ponttirauta ja -teräs	Valmistus nimikkeen 7206 aineksista

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
7302	Rautatie- tai raitiotieradan rakennusosat, rautaa tai terästä, kuten kiskot, johdokiskot, hammaskiskot, vaihteenkielet, risteyskappaleet, vaihdetangot ja muut raideristeyksien tai -vaihteiden osat, ratapölkkyt, sidekiskot, kiskontuolit ja niiden kiilat, aluslaatat, puristuslaatat, liukulaatat, sideraudat ja muut kiskojen asentamiseen, liittämiseen tai kiinnittämiseen käytettävät erityistavarat	Valmistus nimikkeen 7206 aineksista
7304, 7305 ja 7306	Putket ja profiiliputket, rautaa (muuta kuin valurautaa) tai terästä	Valmistus nimikkeen 7206, 7207, 7218 tai 7224 aineksista
ex 7307	Putkien liitos- ja muut osat, ruostumatonta terästä (ISO No X5CrNiMo 1712), joissa on useita osia	Taottujen teelmien sorvaaminen, poraus, väljentäminen, kierteittäminen, purseenpoisto ja hiekkapuhallus, jos käytettyjen teelmien yhteisarvo on enintään 35 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
7308	Rakenteet (ei kuitenkaan nimikkeen 9406 tehdasvalmisteiset rakennukset) ja rakenteiden osat (esim. sillat ja siltaelementit, sulkuportit, tornit, ristikkomastot, katot, katonkehysrakenteet, ovet, ikkunat, oven- ja ikkunankarmit, kynnykset, ikkunaluukut, portit, kaiteet ja pylvääät), rautaa tai terästä; levyt, tangot, profiilit, putket ja niiden kaltaiset tavarat, rakenteissa käytettäväksi valmistetut, rautaa tai terästä	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Nimikkeen 7301 hitsattuja profiileja ei kuitenkaan voida käyttää
ex 7315	Lumi- ja muut liukuesteketjut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen nimikkeen 7315 aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 74 ryhmä	Kupari ja kuparitavarat; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
7403	Puhdistettu kupari ja kupariseokset, muokkaamattomat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
75 ryhmä	Nikkeli ja nikkelitavarat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
ex 76 ryhmä	Alumiini ja alumiinitavarat; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
7601	Muokkaamaton alumiini	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
7607	Alumiinifolio (myös painettu tai paperilla, kartongilla, pahvilla, muovilla tai niiden kaltaisella tukiaineella vahvistettu), paksuus (tukiainetta huomioon ottamatta) enintään 0,2 mm	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 7606 aineksista
ex 78 ryhmä	Lyijy ja lyijytavarat, ei kuitenkaan:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
7801	Muokkaamaton lyijy:	
	— puhdistettu lyijy	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
	— muut	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Nimikkeen 7802 jätteitä ja romua ei kuitenkaan voida käyttää
79 ryhmä	Sinkki ja sinkkitavarat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
80 ryhmä	Tina ja tinatavarat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista
81 ryhmä	Muut epäjalot metallit; kermetit; niistä valmistetut tavarat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
ex 82 ryhmä	Työkalut ja -välineet sekä veitset, lusikat ja haarukat, epäjaloa metallia; niiden epäjaloa metallia olevat osat; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
8206	Sarjoiksi vähittäismyyntiä varten pakatut, kahteen tai useampaan nimikkeistä 8202–8205 kuuluvat työkalut	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeiden 8202–8205 aineksista. Nimikkeiden 8202–8205 työkaluja voi kuitenkin sisältyä sarjaan, jos niiden yhteisarvo on enintään 15 prosenttia sarjan noudettuna-hinnasta
8207	Vaihdettavat työkalut käsityökaluja (myös mekaanisia) tai työstökoneita varten (esim. puristusta, meistausta, kierteittämistä, porausta, avartamista, aventamista, jyrsimistä, sorvaamista tai ruuvinkiertämistä varten), myös metallinvetolevyt, metallinpuristussuulakkeet sekä työkalut kallionporausta tai maankairausta varten	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 60 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8208	Koneiden ja mekaanisten laitteiden veitset ja leikkuuterät	Valmistus: — minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja — jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8211	Veitset, leikkaavin, myös hammastetuin terin (myös puutarhaveitset), nimikkeeseen 8208 kuulumattomat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Epäjaloa metallia olevia veitsen teriä ja kahvoja voidaan kuitenkin käyttää
8214	Muut leikkaamisvälineet (esim. tukan- ja karvanleikkuuvälineet, teurastajien ja talouskäyttöön tarkoitetut liha- ja muut veitset ja hakkurit sekä paperiveitset); manikyyni- ja pedikyryvälinesarjat ja -välineet (myös kynsiviilat)	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. Epäjaloa metallia olevia kahvoja voidaan kuitenkin käyttää
8215	Lusikat, haarukat, liemikauhat, reikäkauhat, kakkulapiot, kalaveitset, voiveitset, sokeripihdit ja niiden kaltaiset keittiö- ja ruokailuvälineet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Epäjaloa metallia olevia kahvoja voidaan kuitenkin käyttää

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 83 ryhmä	Erinäiset epäjalosta metallista valmistetut tavarat; ei kuitenkaan:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 8302	Muut helat, varusteet ja niiden kaltaiset tavarat, rakennuksiin soveltuvat, ja itsetoimivat ovensulkimet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Nimikkeen 8302 muita aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 8306	Pienoispatsaat ja muut koriste-esineet, epäjaloa metallia	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Nimikkeen 8306 muita aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 84 ryhmä	Ydinreaktorit, höyrykattilat, koneet ja mekaaniset laitteet; niiden osat; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 60 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8401	Ydinreaktorit; ydinreaktorien säteilyttämättömät polttoaine-elementit; koneet ja laitteet isotooppien erottamiseen	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8407	Kipinäsytytteiset iskumäntä- tai kiertomäntämoottorit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8408	Puristusytytteiset mäntämoottorit (diesel- tai puolidieselmoottorit)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
8410, 8411, 8412, 8413	Hydrauliset turbiinit ja vesipyörät sekä niiden säätimet Suihkuturbiinimoottorit, potkuriturbiinimoottorit ja muut kaasuturbiinit; muut voimakoneet ja moottorit Nestepumput, myös mittauslaittein; neste-elevaattorit	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8427	Haarukkatrukit; muut trukit, joissa on nosto- tai käsittelylaitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8431	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeiden 8425–8430 koneissa ja laitteissa	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8443	Painokoneet ja -laitteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8452	Ompelukoneet, muut kuin nimikkeen 8440 kirjannitmakoneet; erityisesti ompelukoneita varten suunnitellut huonekalut, alustat, kotelot ja suojuukset; ompelukoneenneulat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8482	Kuulalaakerit ja rullalaakerit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
8483	Voimansiirtoakselit (myös nokka-akselit ja kampiakselit); laakeripesät ja liukulaakerit; hammas- tai kitkapyörästöt; kuula- tai rullaruuvit; vaihdelaatikat ja muut vaihteistot, myös momentinmuuntimet; vauhtipyörät sekä hihna-, köysi- tai väkipyörät; akselilytkimet (myös ristinivelet)	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8486	Koneet ja laitteet, joita käytetään yksinomaan tai pääasiassa puolijohdetankojen tai -kiekkojen, puolijohdekomponenttien, elektronisten integroitujen piirien tai litteiden näyttöjen valmistuksessa; osat ja tarvikkeet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 85 ryhmä	Sähkökoneet ja -laitteet sekä niiden osat; äänen tallennus- tai toistolaitteet, televisiokuvan tai -äänen tallennus- tai toistolaitteet sekä tällaisten tavaroiden osat ja tarvikkeet; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8501	Sähkömoottorit ja -generaattorit (ei kuitenkaan sähkögeneraattorihdistelmät)	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 8503 aineksista
8502	Sähkögeneraattorihdistelmät ja pyörivät sähkömuuttajat	tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8504	Automaattisten tietojenkäsittelykoneiden virtalähdeyksiköt	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
8506	Galvaaniset parit ja paristot	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8507 8513	Sähköakut sekä niihin kuuluvat erottimet, myös suorakaiteen tai neliön muotoiset Kannettavat sähkövalaisimet, jotka saavat virran omasta energialähteestä (esim. kuivaparistoista, akuista tai magneetoista), muut kuin nimikkeen 8512 valaistuslaitteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8517.69	Äänen, kuvan tai muiden tietojen lähettämiseen tai vastaanottamiseen käytettävät muut laitteet, myös laitteet langallisissa tai langattomissa verkoissa (kuten lähi- ja kaukoverkoissa) tapahtuvaa tietoliikennettä varten, ei kuitenkaan nimikkeiden 8443, 8525, 8527 ja 8528 lähettimet ja vastaanottimet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8518	Mikrofonit ja niiden jalustat; kaiuttimet, myös koteloidut; sähköllä toimivat äänitaajuusvahvistimet; sähköllä toimivat äänenvahvistinyhdistelmät	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8519	Äänentallennus- tai äänentoistolaitteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 8522 aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
8521	Videosignaalien tallennus- tai toistolaitteet, myös samaan ulkokuoreen yhdistetyin videovirttimin	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 8522 aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8522	Osat ja tarvikkeet, jotka soveltuvat ainoastaan tai pääasiallisesti käytettäväksi nimikkeiden 8519–8521 laitteisiin	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8523	Levyt, nauhat, puolijohdeteknologiaa käyttävät haihtumattomat puolijohde-muistit, toimikortit ja muut tiedonkantajat äänen tai muiden ilmiöiden tallennukseen, myös tallenteita sisältävät, sekä matriisit ja isiöt levyjen valmistusta varten, ei kuitenkaan 37 ryhmän tuotteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8525	Yleisradio- tai televisiolähettimet, myös yhteenrakennettuun vastaanottimien tai äänen tallennus- tai toistolaittein; televisiokamerat, digitaalikamerat ja videokameranauhurit; televisiokamerat, digitaalikamerat ja videokameranauhurit	Valmistus minkä tahansa muun nimikkeen paitsi tuotteen nimikkeen ja nimikkeen 8529 aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8526	Tutkalaitteet, radionavigointi-laitteet ja radiokauko-ohjauslaitteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 8529 aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
8527	Yleisradiovastaanottimet, myös jos samaan koteloon on yhdistetty äänen tallennus- tai toistolaitte tai kello	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 8529 aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8528	Monitorit ja projektorit, joissa ei ole yhteenrakennettua televisiovastaanotinta; televisiovastaanottimet, myös yhteenrakennetuina yleisradiovastaanottimin tai äänen tai videosignaalin tallennus- tai toistolaittein	Valmistus minkä tahansa muun nimikkeen paitsi tuotteen nimikkeen ja nimikkeen 8529 aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8529	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeiden 8525–8528 laitteissa	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8535–8537	Sähkölaitteet sähkövirtapiiriin kytkemistä, katkaisemista tai suojaamista varten tai siihen liittämistä varten; liittimet valokuituja, valokuitukimppuja tai valokaapeleita varten; taulut, paneelit, konsolit, pöydät, kaapit ja muut alustat, sähköistä ohjausta tai sähkönjakelua varten	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 8538 aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8540 11 ja 8540 12	Televisiovastaanottimien katodisädekuvaputket, myös videomonitorien katodisädeputket	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
8542.31–8542.33 ja 8542.39	Integroidut monoliittipiirit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta tai Diffuusio, jossa integroidut piirit muodostuvat puolijohdealustalle sopivan seostusaineen selektiivisellä käytöllä, myös jos kokoaminen ja/tai testaus suoritetaan muussa kuin osapuolella
8543	Sähkökoneet ja -laitteet, joilla on itsenäinen tehtävä, muualle tähän ryhmään kuulumattomat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8544	Eristetty (myös emaloitu tai anodisoitu) lanka ja kaapeli (myös koaksiaalikaapeli) sekä muut eristetyt sähköjohtimet, myös jos niissä on liittimiä; optiset kuitukaapelit, joissa kullakin kuidulla on oma kuorensa, myös jos niihin on yhdistetty sähköjohtimia tai jos niissä on liittimiä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8545	Hiilielektrodit, hiiliharjat, lampunhiilet, paristohiilet ja muut grafiitista tai muusta hiilestä valmistetut tavarat, jollaisia käytetään sähkötarkoituksiin, myös jos niissä on metallia	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 60 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8546	Mitä ainetta tahansa olevat sähköeristimet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8547	Sähkökoneiden tai -laitteiden eristystarvikkeet, joitakin vähäisiä valettaessa tai puristettaessa ainoastaan yhteenliittämistarkoituksessa kiinnitettyjä metalliosia (esim. kierteitettyjä hylsyjä) lukuun ottamatta kokonaan eristysaineesta valmistettuja, muut kuin nimikkeen 8546 eristimet; sähköjohdinputket ja niiden liitoskappaleet, epäjaloa metallia, eristysaineella vuoratut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
8548	<p>– galvaanisten parien, galvaanisten paristojen ja sähköakkujen jätteet ja romu loppuunkäytetyt galvaaniset parit ja paristot sekä loppuunkäytetyt sähköakut koneiden ja laitteiden sähköosat, muualle tähän ryhmään kuulumattomat</p> <p>– elektroniset rakenneyhdistelmät</p>	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 86 ryhmä	Rautatieveturit, raitiomootorivaunut ja muu liikkuva kalusto sekä niiden osat; rautatie- ja raitiotieradan varusteet ja kiinteät laitteet sekä niiden osat; kaikenlaiset mekaaniset (myös sähkömekaaniset) liikennemerkinantolaitteet; eivät kuitenkaan seuraavat:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 87 ryhmä	Kuljetusvälineet ja kulkuneuvot, muut kuin rautatien tai raitiotien liikkuvaan kalustoon kuuluvat, sekä niiden osat ja tarvikkeet; ei kuitenkaan:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
8711	<p>Moottoripyörät (myös mopot) ja apumootorilla varustetut polkupyörät, myös sivuvaunuineen; sivuvaunut:</p> <p>— joissa on iskumäntäpolttomootori, jonka iskutilavuus on:</p> <p>-- Enintään 50 cm³</p> <p>-- Yli 50 cm³</p> <p>— muut</p>	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista.</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
8714	Nimikkeiden 8711–8713 kulkuneuvojen osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 45 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 88 ryhmä	Ilma-alukset, avaruusalukset sekä niiden osat; ei kuitenkaan:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 8804	Roottorivarjot (rotochutes)	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 8804 aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
89 ryhmä	Alukset ja uivat rakenteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 90 ryhmä	Optiset, valokuvaus-, elokuva-, mittaus-, tarkistus-, tarkkuus-, lääketieteelliset tai kirurgiset kojeet ja laitteet; niiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 60 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
9002	Mitä ainetta tahansa olevat kehystetyt linssit, prismat, peilit ja muut optiset elementit, kun ne ovat kojeiden tai laitteiden osia tai tarvikkeita, muut kuin tällaiset elementit, optisesti työstämättömät lasia	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
9005, 9006, 9007, 9008	Kiikarit ja kaukoputket sekä niiden jalustat, muut tähtitieteelliset kojeet ja niiden jalustat; Valokuvauskamerat, valokuvaussalamalaitteet ja valokuvaussalamalamput	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
9011	Optiset mikroskoopit, myös mikrovalokuvausta, elokuvausta tai mikroprojisointia varten	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
9013	Nestekidelaitteet, jotka eivät ole muissa nimikkeissä yksityiskohtaisemmin kuvattuja tavaroita, muut laserit kuin laseriodit, muut optiset laitteet ja kojeet, muualle tähän ryhmään kuulumattomat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
9016	Vaa'at, joiden herkkyys on vähintään 0,05 g, myös punnuksineen	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
9025	Densimetrit, areometrit ja niiden kaltaiset uppomittarit, lämpömittarit, pyrometrit, ilmapuntarit, hygrometrit ja psykrometrit, myös rekisteröivät, sekä näiden kojeiden yhdistelmät	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
9033	90 ryhmän koneiden, laitteiden ja kojeiden osat ja tarvikkeet (muualle tähän ryhmään kuulumattomat)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
91 ryhmä	Kellot ja niiden osat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
92 ryhmä	Soittimet; niiden osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
93 ryhmä	Aseet ja ampumatarvikkeet; niiden osat ja tarvikkeet niiden osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
94 ryhmä	Huonekalut; vuoteiden joustin pohjat ja vuodevarusteet, kuten patjat ja tyyryt, sekä niiden kaltaiset pehmustetut sisustustavarat; valaisimet ja valaistusvarusteet, muualle kuulumattomat; valokilvet ja niiden kaltaiset tavarat; tehdasvalmisteiset rakennukset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 95 ryhmä	Lelut, pelit ja urheiluvälineet; niiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista. tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 9506	Golfmailat ja niiden osat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Karkeasti muotoiltuja teelmiä golfmailojen päiden valmistusta varten voidaan kuitenkin käyttää

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
ex 96 ryhmä	Erinäiset tavarat, ei kuitenkaan:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
9601 ja 9602	Norsunluu, luu, kilpikonnankuori, sarvi, koralli, helmiäinen ja muut eläinkunnasta saadut veistoaineet, valmistetut, sekä näistä aineista tehdyt tavarat (myös muotoon puristetut). Kasvi- tai kivennäisveistoaineet, valmistetut, ja näistä aineista tehdyt tavarat; vahasta, steariinista, luonnosta saaduista kumeista, luonnonhartsista tai muovailumassasta valetut, muotoon puristetut tai veistetyt tavarat sekä muut muualle kuulumattomat valetut, muotoon puristetut tai veistetyt tavarat; valmistettu kovettamaton gelatiini (ei kuitenkaan nimikkeen 3503 gelatiini) sekä kovettamattomasta gelatiinista tehdyt tavarat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
9603	Luudat, harjat (myös jos ne ovat koneiden, laitteiden tai kulkuneuvojen osia), siveltimet, käsikäyttöiset mekaaniset lattianlakaisimet, moottorittomat, sekä mopit ja höyhenhuiskut; luudan- tai harjantekoon tarkoitettuja valmiita harjaskimpuita ja -tupsuja; maalaustyyny ja -telat; kumi- ja muut kuivauspyyhkimet (ei kuitenkaan kuivaustelat)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
9605	Toaletti-, ompelu- tai kengänkiillotustarvikkeita tai vaatteiden puhdistukseen käytettäviä tarvikkeita sisältävät matkapakkaukset	Jokaisen sarjaan kuuluvan tavaran on täytettävä se sääntö, jota siihen sovellettaisiin erillisenä sarjaan kuulumattomana tavarana. Ei-alkuperä tuotteita voi kuitenkin sisältyä sarjaan, jos niiden yhteisarvo on enintään 15 prosenttia sarjan noudettuna-hinnasta
9606	Napit, myös painonapit, napinsydämet ja muut näiden tavaroiden osat; napinteelmät	Valmistus: — minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja — jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
9608	Kuulakärkikynät; huopa-, kuitu- tai muulla huokoisella kärjellä varustetut kynät; täytekyynät ja niiden kaltaiset kynät; monistuskynät; lyijytäytekyynät; kynänvarret, kynänpitimet ja niiden kaltaiset pitimet; edellä mainittujen tavaroiden osat (myös hylsy ja pidikkeet), muut kuin nimikkeeseen 9609 kuuluvat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista. Tuotteen oman nimikkeen kynänteriä ja niiden kärkiä voidaan kuitenkin käyttää

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
9612	Kirjoituskoneiden värinauhut ja niiden kaltaiset värinauhut, joihin on imeytetty väri tai joita on muuten valmistettu jättämään painantajälkeä, myös keloilla tai kaseteissa; värityynyt, myös jos niihin on imeytetty väri, koteloineen tai ilman	Valmistus: — minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja — jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
9613 20	Kaasukäyttöiset taskusytyttimet, uudelleen täytettävät	Valmistus, jossa käytettyjen nimikkeen 9613 aineiden yhteisarvo on enintään 30 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta
9614	Tupakkapiiput (myös piipunpesät), sikari- tai savukeimukkeet sekä niiden osat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
97 ryhmä	Taideteokset, kokoelmaesineet ja antiikkiesineet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista

(1) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(2) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(3) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(4) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(5) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(6) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(7) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(8) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(9) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(10) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(11) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(12) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(13) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(14) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(15) Katso 4.2 alkuhuomautus.

(16) Katso "tiettyjä käsittelyjä" koskevat erityisedellytykset 8 alkuhuomautuksen 1 ja 3 kohdassa.

(17) Katso "tiettyjä käsittelyjä" koskevat erityisedellytykset 8 alkuhuomautuksen 2 kohdassa.

(18) Katso "tiettyjä käsittelyjä" koskevat erityisedellytykset 8 alkuhuomautuksen 2 kohdassa.

(19) Katso "tiettyjä käsittelyjä" koskevat erityisedellytykset 8 alkuhuomautuksen 2 kohdassa.

(20) Katso "tiettyjä käsittelyjä" koskevat erityisedellytykset 8 alkuhuomautuksen 1 ja 3 kohdassa.

(21) Sellaisten tuotteiden osalta, jotka on valmistettu sekä nimikkeiden 3901–3906 että nimikkeiden 3907–3911 aineksista, tätä rajoitusta sovelletaan ainoastaan siihen ainesryhmään, joka on tuotteessa painoltaan hallitseva.

(22) Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.

- (²³) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (²⁴) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (²⁵) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (²⁶) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (²⁷) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (²⁸) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (²⁹) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (³⁰) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (³¹) Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (³²) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.
- (³³) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.
- (³⁴) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.
- (³⁵) Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (³⁶) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (³⁷) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (³⁸) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (³⁹) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (⁴⁰) Tämän aineksen käyttö rajoitetaan paperikoneissa käytettävien kudottujen kankaiden valmistukseen.
- (⁴¹) Tämän aineksen käyttö rajoitetaan paperikoneissa käytettävien kudottujen kankaiden valmistukseen.
- (⁴²) Tämän aineksen käyttö rajoitetaan paperikoneissa käytettävien kudottujen kankaiden valmistukseen.
- (⁴³) Ks. tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 6 alkuhuomautuksessa.
- (⁴⁴) SEMII – Semiconductor Equipment and Materials Institute Incorporated.
-

LISÄYS LIITTEESEEN B

Yhteiset määräykset

- Jäljempänä kuvattuihin tuotteisiin voidaan soveltaa liitteessä B annettujen sääntöjen sijasta myös seuraavia sääntöjä Singaporen alkuperätuotteiden osalta, kuitenkin vuotuisen kiintiön rajoissa.
- Tämän liitteen mukaisesti laaditussa alkuperäilmoituksessa on oltava seuraava englanninkielinen merkintä: "Derogation – Annex B(a) of Protocol Concerning the definition of the concept of 'originating products' and methods of administrative cooperation of the EU-Singapore FTA".
- Tuotteita voidaan tuoda unioniin näiden poikkeusten mukaisesti annettaessa valtuutetun viejän allekirjoittama ilmoitus, jossa vahvistetaan, että asianomaiset tuotteet täyttävät poikkeukselle asetetut edellytykset.
- Kaikkia tässä liitteessä tarkoitettuja määriä hallinnoi unionissa Euroopan komissio, joka toteuttaa kaikki niiden tehokkaan hallinnoinnin kannalta suotavina pitämänsä hallinnolliset toimet sovellettavaa unionin lainsäädäntöä noudattaen.
- Jäljempänä olevassa taulukossa ilmoitettuja kiintiöitä hallinnoi Euroopan komissio aikajärjestyksessä (first-come, first-served -periaatteella). Singaporesta unioniin näiden poikkeusten mukaisesti viedyt määrät lasketaan käyttäen perustana tuontia unioniin.

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Riittävän valmistuksen ehto	Singaporesta unioniin suuntautuvan viennin vuotuinen kiintiö tonneina
ex 1601 00	Kuivatut makkarat, kanaa, sikaa ja tuoretta maksaa (腊肠)	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista	500
ex 1602 32 ex 1602 41 ex 1602 49 ex 1602 50	Sian-, kanan- ja naudanlihasäilykkeet (午餐肉) Eri tyyppiset jäähdetyt kinkut Jauhetusta naudan- tai kananlihasta valmistetut samosat (萨莫萨三角饺) Siipikarjanlihasta valmistetut nytyt (水饺) Shaomai, kanaa (烧卖) Tahmariisi kanan kera (糯米饭) Revittyä kanan- ja sianlihaa (肉松) Gyoza-nytyt, kanaa	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista	
ex 1603 00	Pullotettu kanaesanssi (鸡精)	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista	

HS-nimike	Tavaran kuvaus	Riittävän valmistuksen ehto	Singaporesta unioniin suuntautuvan viennin vuotuinen kiintiö tonneina
ex 1604 20	Kalanlihasta, currysta, vehnätärkkelyksestä, suolasta, sokerista ja mausteseoituksesta valmistetut currykalapyörykät	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ei kuitenkaan tuotteen oman nimikkeen aineksista	400
ex 1604 20	Kalanlihasta, ravunlihajäljitelmästä ("crab stick"), merilevästä, yuba-soijavalmistuksesta ("beancurd skin"), kasvisöljystä, sokerista, suolasta, perunatärkkelyksestä, mononatriumglutamaatista ja mausteista valmistetut rullat ("four colour rolls")		
ex 1604 16	Mausteinen, rapea anjovis ("sambal ikan bilis"), joka on valmistettu anjoviksista, sipulista, chilitahnasta, tamarindista, katkaraputahnasta ("belachan") ruskeasta sokerista ja suolasta		
ex 1605 10	Vehnätärkkelyksestä, suolasta, sokerista, mausteseoksesta, ravunlihasta ja täytteestä valmistetut rapupyörykät	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista.	350
ex 1605 90	Seepiatäytteestä, vehnätärkkelyksestä, suolasta, sokerista ja mausteseoituksesta valmistetut seepiapyörykät		
ex 1605 20	Katkaravusta, vehnätärkkelyksestä, tapiokasta, vedestä, kevätsipulista, inkivääristä, sokerista ja suolasta valmistetut hargow-nyytit		
ex 1605 20	Pääasiallisesti katkaravusta sekä kanasta, maissitärkkelyksestä, kasviöljystä, mustasta pippurista, seesamiöljystä ja vedestä valmistetut shamoi-nyytit		
ex 1605 20	Katkaravusta, suolasta, öljystä, sokerista, inkivääristä, pippurista, munasta, etikasta ja soijakastikkeesta valmistetut paistetut wonton-katkarapunyytit		
ex 1605 30	Hummerilla maustetut pyörykät: seepianlihaa, kalanlihaa ja ravunlihaa		

AINEKSET, JOIHIN EI 3 ARTIKLAN 2 KOHDAN NOJALLA VOI SOVELTAA KUMULAATIOTA

Harmonoidun järjestelmän nimike	Ainesten kuvaus
0207	Nimikkeen 0105 siipikarjan liha ja muut syötävät osat, tuoreet, jäädytetyt tai jäädytetyt
ex 0210	Siipikarjan liha ja muut siipikarjan osat, suolatut, suolavedessä, kuivatut tai savustetut
03 ryhmä	Kalat sekä äyriäiset, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat
0709 51 ex 0710 80 0711 51 0712 31	Sienet, tuoreet tai jäädytetyt, jäädytetyt, väliaikaisesti säilötyt, kuivatut
0710 40 2005 80	Sokerimaissi
1006	Riisi
ex 1102 90 ex 1103 19 ex 1103 20 ex 1104 19 ex 1108 14 ex 1108 19	Jauhot, rouheet, jauheet, pelletit, valssatut tai hiutaleiksi valmistetut viljanjyvät, tapiokatärkkelys, riisitärkkelys
1604 ja 1605	Kalavalmisteet ja -säilykkeet; kaviaari ja kalanmädistä valmistetut kaviaarinkorvikkeet; äyriäiset, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat, valmistetut tai säilötyt
1701 ja 1702	Ruoko- ja juurikassokeri, kemiallisesti puhdas sakkaroosi, muut sokerit, keinotekoinen hunaja ja sokeriväri
ex 1704 90	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet, ei kuitenkaan purukumi
ex 1806 10	Kaakaojauhe, jossa on vähintään 65 painoprosenttia sakkaroosia/isoglukoosia

Harmonoidun järjestelmän nimike	Ainesten kuvaus
1806 20	Suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikevalmisteet, ei kuitenkaan kaakaojauhe
ex 1901 90	Muut elintarvikevalmisteet, joissa on alle 40 painoprosenttia kaakaota, ei kuitenkaan mallasuute, ja joissa on alle 1,5 prosenttia maitorasvaa, alle 5 prosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia ja alle 5 prosenttia glukoosia tai tärkkelystä
2003 10	Sienet, muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt
ex 2101 12	Kahviin perustuvat valmisteet
ex 2101 20	Teehen tai mateen perustuvat valmisteet
ex 2106 90	Muualla kuulumattomat elintarvikevalmisteet, eivät kuitenkaan proteiiniitivistet ja teksturoidut proteiiniaineet; lisättyä maku- tai väriainetta sisältävät sokerisiirapit, muut kuin isoglukoosi-, glukoosi- ja maltodekstriinisiirapit; enemmän kuin 1,5 prosenttia maitorasvaa, enemmän kuin 5 prosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia ja enemmän kuin 5 prosenttia glukoosia tai tärkkelystä sisältävät
ex 3302 10	Hyvänhajuisten aineiden seokset, jollaisia käytetään juomien valmistuksessa ja joissa on kaikki juomille luonteenomaiset aromiaineet, yli 1,5 prosenttia maitorasvaa, yli 5 prosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia ja yli 5 prosenttia glukoosia tai tärkkelystä sisältävät
3302 10 29	Valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistuksessa ja joissa on kaikki juomille luonteenomaiset aromiaineet, eivät kuitenkaan sellaiset, joiden todellinen alkoholipitoisuus on yli 0,5 tilavuusprosenttia, yli 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, yli 5 painoprosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia ja yli 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä sisältävät

LIITE D

**3 ARTIKLAN 9 KOHDASSA TARKOITETUT TUOTTEET, JOIDEN SISÄLTÄMIÄ ASEAN-MAAN
ALKUPERÄAINEKSIA PIDETÄÄN OSAPUOLEN ALKUPERÄAINEKSINA**

Harmonoidun järjestelmän nimike	Tavaran kuvaus
2710	Maaöljyt ja bitumisista mineraaleista saadut öljyt, muut kuin raa'at; muualle kuulumattomat valmisteet, joissa on perusaineosana maaöljyä tai bitumisista mineraaleista saatuja öljyjä vähintään 70 paino-prosenttia; jäteöljyt
2711	Maaöljykaasut ja muut kaasumaiset hiilivedyt
2906	Sykliset alkoholit ja niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset
2909	Eetterit, eetterialkoholit, eetterifenolit, eetteri-alkoholifenolit, alkoholiperoksidit, eetteriperoksidit, ketoniperoksidit (myös kemiallisesti määrittelemättömät) sekä niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset
2910	Epoksidit, epoksialkoholit, epoksifenolit ja epoksieetterit, kolmiatomisin renkain, sekä niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset
2912–2914	Aldehydit, myös muita happifunktioita sisältävät; aldehydien sykliset polymeerit; paraformaldehydi Nimikkeen 2912 tuotteiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset Ketonit ja kinonit, myös muita happifunktioita sisältävät, sekä niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset:
2920	Epämetallien muiden epäorgaanisten happojen esterit (ei kuitenkaan halogeenivetyjen esterit) ja niiden suolat; niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset
2922	Happifunktioniset aminoyhdisteet
2930	Orgaaniset rikkiyhdisteet
2933	Heterosykliset yhdisteet, jotka sisältävät ainoastaan typpiheteroatomien tai -atomeja

Harmonoidun järjestelmän nimike	Tavaran kuvaus
2934	Nukleiinihapot ja niiden suolat, myös kemiallisesti määrittelemättömät; muut heterosykliset yhdisteet
2935	Sulfonamidit
2942	Muut orgaaniset yhdisteet
3215	Painovärit, kirjoitus- ja piirustusmusteet, myös tussi, sekä muut musteet, myös tiivistetyt ja kiinteät
3301	Haihtuvat öljyt (terpeenittömät tai terpeenipitoiset); myös jähmeät (concretes) ja vahaa poistamalla saadut nesteet (absolutes); resinoidit; uutetut oleohartsit; haihtuvien öljyjen väkevöidyt rasva-, rasvaöljy- ja vahaliuokset tai niiden kaltaiset liuokset, kylmänä uuttamalla (enfleurage) tai maseroimalla saadut; terpeenipitoiset sivutuotteet, joita saadaan poistettaessa terpeenejä haihtuvista öljyistä; haihtuvien öljyjen vesitisleet ja -liuokset
4010	Kuljetus- ja käyttöhihnat, vulkanoitua kumia
8408	Puristussytytteiset mäntämoottorit (diesel- tai puolidieselmoottorit)
8412	Muut voimakoneet ja moottorit
8483	Voimansiirtoakselit (myös nokka-akselit ja kampiakselit); laakeripesät ja liukulaakerit; hammas- tai kitkapyörästöt; kuula- tai rullaruuvit; vaihdelaatikot ja muut vaihteistot, myös momentinmuuntimet; vauhtipyörät sekä hihna-, köysi- tai väkipyörät; akselikytkimet (myös ristinivelet)
8504	Sähkömuuntajat, staattiset sähkömuuttajat (esim. tasasuuntaajat) ja induktorit
8506	Galvaaniset parit ja paristot
8518	Mikrofonit ja niiden jalustat; kaiuttimet, myös koteloidut; kuulokkeet, myös mikrofoniin yhdistetyt, ja mikrofonin ja yhden tai useamman kaiuttimen yhdistelmät; sähköllä toimivat äänitaajuusvahvistimet; sähköllä toimivat äänenvahvistinyhdistelmät

Harmonoidun järjestelmän nimike	Tavaran kuvaus
8523	Levyt, nauhat, puolijohdeteknologiaa käyttävät haihtumattomat puolijohdemuistit, toimikortit ja muut tiedonkantajat äänen tai muiden ilmiöiden tallennukseen, myös tallenteita sisältävät, sekä matriisit ja isiöt levyjen valmistusta varten, ei kuitenkaan 37 ryhmän tuotteet
8546	Mitä ainetta tahansa olevat sähköeristimet
8547	Sähkökoneiden tai -laitteiden eristystarvikkeet, joitakin vähäisiä valettaessa tai puristettaessa ainoastaan yhteenliittämistarkoituksessa kiinnitettyjä metalliosia (esim. kierteitettyjä hylsyjä) lukuun ottamatta kokonaan eristysaineesta valmistettuja, muut kuin nimikkeen 8546 eristimet; sähköjohdinputket ja niiden liitoskappaleet, epäjaloa metallia, eristysaineella vuoratut
9005	Kiikarit ja kaukoputket sekä niiden jalustat; muut tähtitieteelliset kojeet ja niiden jalustat, ei kuitenkaan radiotähtitieteelliset kojeet
9006	Valokuvauskamerat (muut kuin elokuvakamerat); valokuvaussalamalaitteet ja valokuvaussalamalamput, muut kuin nimikkeen 8539 sähköpurkauslamput
9011	Optiset mikroskoopit, myös mikrovalokuvausta, mikroelokuvausta tai mikroprojisointia varten
9013	Nestekidelaitteet, jotka eivät ole muissa nimikkeissä yksityiskohtaisemmin kuvattuja tavaroita; muut laserit kuin laseriodit; muut optiset laitteet ja kojeet, muualle tähän ryhmään kuulumattomat
9025	Densimetrit, areometrit ja niiden kaltaiset uppomittarit, lämpömittarit, pyrometrit, ilmapuntarit, hygrometrit ja psykrometrit, myös rekisteröivät, sekä näiden kojeiden yhdistelmät

LIITE E

ALKUPERÄILMOITUKSEN TEKSTI

Alkuperäilmoitus, jonka teksti on jäljempänä, on laadittava alaviitteiden mukaisesti. Alaviitteitä ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

Bulgariankielinen toisinto

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (разрешение № ... от митница или от друг компетентен държавен орган ⁽¹⁾) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с ... ⁽²⁾ преференциален произход.

Espanjankielinen toisinto

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera o de la autoridad gubernamental competente n° ... ⁽¹⁾) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ... ⁽²⁾.

Tšekinkielinen toisinto

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení celního nebo příslušného vládního orgánu ... ⁽¹⁾) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v ... ⁽²⁾.

Tanskankielinen toisinto

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes eller den kompetente offentlige myndigheds tilladelse nr. ... ⁽¹⁾) erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... ⁽²⁾.

Saksankielinen toisinto

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligung der Zollbehörde oder der zuständigen Regierungsbehörde Nr. ... ⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte Ursprungswaren ... ⁽²⁾ sind.

Vironkielinen toisinto

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolliameti või pädeva valitsusasutuse luba nr. ... ⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on ... ⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul kui on selgelt näidatud teisiti.

Kreikankielinen toisinto

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου ή της καθύλην αρμόδιας αρχής, υπ' αριθ. ... ⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ... ⁽²⁾.

Englanninkielinen toisinto

The exporter of the products covered by this document (customs or competent governmental authorisation No ... ⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin ⁽²⁾.

Ranskankielinen toisinto

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière ou de l'autorité gouvernementale compétente n° ... ⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... ⁽²⁾.

Kroatiankielinen toisinto

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje ili ovlaštenje nadležnog državnog tijela br. ...⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi ...⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla.

Italiankielinen toisinto

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale o dell'autorità governativa competente n. ...⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ...⁽²⁾.

Latviankielinen toisinto

Eksportētājs produktiem, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas vai kompetentu valsts iestāžu pilnvara Nr. ...⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme no ...⁽²⁾.

Liettuankielinen toisinto

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (muitinės arba kompetentingos viešosios valdžios institucijos liudijimo Nr. ...⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ...⁽²⁾ preferencinės kilmės prekės.

Unkarinkielinen toisinto

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: vagy az illetékes kormányzati szerv által kiadott engedély száma: ...⁽¹⁾) kijelentem, hogy egyértelmű eltérő jelzés hiányában az áruk preferenciális ... származásúak⁽²⁾.

Maltankielinen toisinto

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni kompetenti tal-gvern jew tad-dwana nru. ...⁽¹⁾) jiddikjara li, hlief fejn indikat b'mod car li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' origini preferenzjali ...⁽²⁾.

Hollanninkielinen toisinto

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning of vergunning van de competente overheidsinstantie nr. ...⁽¹⁾) verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn⁽²⁾.

Puolankielinen toisinto

Eksporтер produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych lub upoważnienie właściwych władz nr ...⁽¹⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ...⁽²⁾ preferencyjne pochodzenie.

Portugalinkielinen toisinto

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira ou da autoridade governamental competente nº ...⁽¹⁾) declara que, salvo indicação expressa em contrário, estes produtos são de origem preferencial ...⁽²⁾.

Romaniankielinen toisinto

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală sau a autorității guvernamentale competente nr. ...⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ...⁽²⁾.

Slovakinkielinen toisinto

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia colnej správy alebo príslušného vládneho povolenia ... ⁽¹⁾) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ... ⁽²⁾.

Sloveeninkielinen toisinto

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom, (pooblastilo carinskih ali pristojnih vladnih organov št. ... ⁽¹⁾) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ... ⁽²⁾ poreklo.

Suomenkielinen toisinto

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin tai toimivaltaisen julkisen viranomaisen lupa nro ... ⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita ⁽²⁾.

Ruotsinkielinen toisinto

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd eller behörig statlig myndighet nr. ... ⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ... ursprung. ⁽²⁾

..... ⁽³⁾

(Paikka ja päiväys)

..... ⁽⁴⁾

(Viejän allekirjoitus; lisäksi ilmoituksen allekirjoittajan nimi on selvennettävä)

⁽¹⁾ Kun alkuperäilmoituksen laatii unionissa valtuutettu viejä, tähän kohtaan on merkittävä valtuutetun viejän lupanumero. Kun alkuperäilmoitusta ei laadi valtuutettu viejä, suluissa olevat sanat jätetään pois tai kohta jätetään tyhjäksi.

Kun alkuperäilmoituksen laatii viejä Singaporessa, tähän kohtaan on merkittävä toimijoille myönnettävä yksilöllinen numero (Unique Entity Number).

⁽²⁾ Tuotteiden alkuperä on ilmoitettava. Kun alkuperäilmoitus koskee unionin alkuperätuotteita, viejän on käytettävä tunnusta "EU". Kun alkuperäilmoitus koskee kokonaan tai osittain Ceutan ja Melillan alkuperätuotteita, viejän on selvästi osoitettava ne tunnuksella "CM" asiakirjassa, johon ilmoitus laaditaan.

⁽³⁾ Nämä merkinnät voidaan jättää pois, jos tiedot sisältyvät itse asiakirjaan.

⁽⁴⁾ Kun viejän allekirjoitusta ei vaadita, vapautus allekirjoituksesta merkitsee myös vapautusta allekirjoittajan nimen merkitsemisestä.

YHTEINEN JULISTUS

ANDORRAN RUHTINASKUNNASTA

1. Singapore hyväksyy Andorran ruhtinaskunnan alkuperätuotteet, jotka kuuluvat harmonoidun järjestelmän 25–97 ryhmään, tämän sopimuksen mukaisiksi unionin alkuperätuotteiksi.
2. Pöytäkirjaa 1 sovelletaan soveltuvin osin määriteltäessä edellä mainittujen tuotteiden alkuperäasema.

YHTEINEN JULISTUS

SAN MARINON TASAVALLASTA

1. Singapore hyväksyy San Marinon alkuperätuotteet tämän sopimuksen mukaisiksi unionin alkuperätuotteiksi.
2. Pöytäkirjaa 1 sovelletaan soveltuvin osin määriteltäessä edellä mainittujen tuotteiden alkuperäasema.

YHTEINEN JULISTUS

PÖYTÄKIRJAN 1 ALKUPERÄSÄÄNTÖJEN TARKISTAMISESTA

1. Osapuolet sopivat tarkastelevansa uudellaan pöytäkirjan 1 alkuperäsääntöjä ja keskustelewansa tarvittavista muutoksista jommankumman osapuolen pyynnöstä.
2. Pöytäkirjan 1 liitteitä B–D muutetaan harmonoituun järjestelmään määräajoin tehtävien muutosten mukaisesti.

YHTEISYMMÄRRYKSET 1–4 JA YHTEINEN JULISTUS TULLILIITOISTA

YHTEISYMMÄRRYS 1

KOSKIEN 16.6 ARTIKLAA (VEROTUS)

Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että 16.6 artiklan (Verotus) 1 kohdassa tarkoitettulla ilmaisulla ”tämän sopimuksen määräykset” tarkoitetaan määräyksiä, joilla

- a) varmistetaan tavaroiden syrjimätön kohtelu toisessa luvussa (Tavaroiden kansallinen kohtelu ja markkinoille pääsy) määrättyllä tavalla ja siinä määrättyssä laajuudessa;
- b) estetään tullin tai veron kantaminen tai käyttöönotto toisessa luvussa (Tavaroiden kansallinen kohtelu ja markkinoille pääsy) määrättyllä tavalla ja siinä määrättyssä laajuudessa; ja
- c) varmistetaan palvelun suorittajien ja sijoittajien syrjimätön kohtelu kahdeksannen luvun (Palvelukauppa, sijoittautuminen ja sähköinen kauppa) A jaksossa (Yleiset määräykset), B jaksossa (Rajatyrittävä palvelujen tarjoaminen), C jaksossa (Sijoittautuminen) ja E jakson (Sääntelykehys) 6 alajaksossa (Rahoituspalvelut) määrättyllä tavalla ja niissä määrättyssä laajuudessa.

YHTEISYMMÄRRYS 2

KOSKIEN VÄLIMIESTEN PALKKIOITA

Molemmat osapuolet vahvistavat liitteessä 14-A olevan 10 kohdan osalta seuraavan yhteisymmärryksen:

1. Välimiehille maksettavat palkkiot ja kulukorvaukset pohjautuvat kahden- tai monenvälisissä sopimuksissa määrättyjen vertailukelpoisten kansainvälisten riitojenratkaisumekanismien standardeihin.
2. Osapuolet sopivat palkkioiden ja kulukorvausten tarkan määrän ennen liitteessä 14-A olevan 10 kohdan mukaista osapuolten ja välimiespaneelin välistä kokousta.
3. Molemmat osapuolet soveltavat tätä yhteisymmärrystä vilpittömässä mielessä helpottaakseen välimiespaneelin toimintaa.

YHTEISYMMÄRRYS 3

TULLIIN LIITTYVÄT LISÄMÄÄRÄYKSET

1 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä yhteisymmärryksessä tarkoitetaan

- a) ”tullilainsäädännöllä” osapuolten alueilla sovellettavia säännöksiä tai määräyksiä, jotka koskevat tavaroiden tuontia, vientiä ja passitusta sekä niiden asettamista mihin tahansa muuhun tullimenettelyyn;
- b) ”pyynnön esittäväällä viranomaisella” toimivaltaista tulliviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka esittää avunpyynnön tämän yhteisymmärryksen perusteella;
- c) ”pyynnön vastaanottavalla viranomaisella” toimivaltaista tulliviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka vastaanottaa avunpyynnön tämän yhteisymmärryksen perusteella;
- d) ”henkilötiedoilla” kaikkia tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa yksilöä koskevia tietoja;
- e) ”tullilainsäädännön vastaisella toimella” mitä tahansa tullilainsäädännön rikkomista tai yritystä rikkoa kyseistä lainsäädäntöä; ja
- f) ”tulliviranomaisella” tapauksen mukaan joko Singaporen tulliviranomaisia, jäsenvaltioiden tulliviranomaisia tai Euroopan komission toimivaltaisia yksiköjä.

2 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Osapuolet antavat toisilleen apua tulliviranomaistensa kautta kauppaan liittyvissä tulliasioissa tässä yhteisymmärryksessä määrättyllä tavalla ja siinä määrättyin edellytyksin varmistaakseen tullilainsäädännön moitteettoman soveltamisen ja erityisesti estääkseen, tutkiakseen ja torjuakseen toimia, joilla rikotaan tullilainsäädäntöä, jota sovelletaan

- a) tavarihin, jotka on niitä pyynnön esittävään osapuoleen tuotaessa ilmoitettu viedyiksi tai jälleenviedyiksi toisesta osapuolesta ja kyseisen osapuolen ei-alkuperätuotteiksi;
- b) tavarihin, jotka on niitä pyynnön esittävään osapuoleen tuotaessa ilmoitettu toisen osapuolen alkuperätuotteiksi muuta tarkoitusta varten kuin tämän sopimuksen mukaisten tullietuuksien soveltamiseksi.

2. Tässä yhteisymmärryksessä määrätty kauppaan liittyvissä tulliasioissa annettava apu täydentää pöytäkirjassa 1 (Käsitteen "alkuperätuotteet" määrittelystä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmistä) olevassa 29 artiklassa (Hallinnolliset tutkimukset) määrättyä avunantoa.

3. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa määrätään, kauppaan liittyvissä tulliasioissa annettavaa apua, joka koskee osapuolen alueen kautta kuljetettavia tai jälleenlaivattavia toisen osapuolen alueelle vietäviä tavaroita, on tämän sopimuksen voimaantulon jälkeisten kolmen vuoden ajan annettava ainoastaan pöytäkirjassa 1 (Käsitteen "alkuperätuotteet" määrittelystä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmistä) olevassa 27 artiklassa (Toimivaltaisten viranomaisten välinen yhteistyö), 28 artiklassa (Alkuperäilmoitusten varmentaminen) ja 29 artiklassa (Hallinnolliset tutkimukset) määrättyllä tavalla ja niissä määrättyssä laajuudessa. Osapuolet tarkastelevat uudelleen osapuolen alueen kautta kuljetettavia tai jälleenlaivattavia toisen osapuolen alueelle vietäviä tavaroita koskevan avunannon yksityiskohtia kahden vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

4. Kauppaan liittyvissä tulliasioissa annettava apu ei estä rikosasioissa annettavaa keskinäistä apua koskevien sääntöjen soveltamista, eikä se koske tietoja, jotka on saatu käytettäessä toimivaltuuksia oikeusviranomaisen pyynnöstä, paitsi jos kyseinen viranomaisella on luvan tietojen ilmoittamiseen.

5. Tämä yhteisymmärrys ei koske tullien, verojen tai sakkojen perimisessä annettavaa apua.

6. Tämän yhteisymmärryksen nojalla annettava apu koskee ainoastaan liiketoimia, jotka liittyvät enintään kolme vuotta ennen avunpyyntöä toteutettuun tullilainsäädännön vastaiseen toimeen.

7. Osapuolilta ei edellytetä tullimenettelyjensä muuttamista täyttääkseen tämän yhteisymmärryksen mukaiset velvoitteensa.

3 ARTIKLA

Pyynnöstä annettava apu

1. Kun pyynnön esittävä viranomaisella on perusteltu syy epäillä jotakin 2 artiklan (Soveltamisala) 1 kohdassa tarkoitettua tavaraluokkaa koskevan tullilainsäädännön rikkomista ja se esittää tämän perusteella pyynnön, pyynnön vastaanottavan viranomaisen on annettava pyynnön esittävä viranomaiselle jokin tai jotkin seuraavista tiedoista, minkä ansiosta pyynnön esittävä viranomaisella saattaa voida varmistaa tullilainsäädännön moitteettoman soveltamisen:

- a) viejän tai asioitsijan nimi ja osoite;
- b) kontin numeroa, kokoa, aluksen ja liikenteenharjoittajan nimeä, alkuperämaata, vientikohdetta ja lastin kuvausta koskevat meriliikennetiedot;
- c) nimike, paljous ja ilmoitettu arvo; ja
- d) mahdolliset muut tiedot, jotka osapuolet katsovat tarpeellisiksi sen määrittämiseksi, onko tullilainsäädäntöä rikottu.

2. Pyynnön esittävän viranomaisen pyynnöstä pyynnön vastaanottavan viranomaisen on annettava seuraavat tiedot:
  - a) onko osapuolen alueelta viedyt tavarat tuotu asianmukaisesti toisen osapuolen alueelle; tarvittaessa yksilöidään tavaroihin sovellettu tullimenettely; tai
  - b) onko osapuolen alueelle tuodut tavarat viety asianmukaisesti toisen osapuolen alueelta; tarvittaessa yksilöidään tavaroihin sovellettu tullimenettely.
3. Pyynnön vastaanottavan viranomaisen ei edellytetä antavan tietoja, jotka eivät jo ole sen käytettävissä.
4. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu perusteltu syy epäillä tarkoittaa epäilyä, joka perustuu johonkin tai joihinkin seuraaviin julkisista tai yksityisistä lähteistä saatuihin asiaankuuluviin tosiseikkoihin:
  - a) historialliset todisteet, joiden mukaan tietty tuoja, viejä, valmistaja, tuottaja tai muu tavaroiden siirtoon yhden osapuolen alueelta toisen osapuolen alueelle osallistuva yritys ei ole noudattanut jommankumman osapuolen tullilainsäädäntöä;
  - b) historialliset todisteet, joiden mukaan jotkin tai mitkään jonkin tuotesektorin tavaroiden siirtoon yhden osapuolen alueelta toisen osapuolen alueelle osallistuvista yrityksistä ei ole noudattanut osapuolen tullilainsäädäntöä silloin, kun tavarat siirretään yhden osapuolen alueelta toisen osapuolen alueelle; tai
  - c) muut tiedot, jotka osapuolten tulliviranomaisten mielestä ovat riittäviä tietyn pyynnön kannalta.

4 ARTIKLA

Oma-aloitteinen avunanto

Osapuolet voivat omasta aloitteestaan antaa toisilleen apua tulliviranomaistensa kautta ja säännöstensä tai määräystensä mukaisesti, jos ne pitävät sitä tullilainsäädännön moitteettoman soveltamisen kannalta tarpeellisena, erityisesti antamalla tietoja seuraavista:

- a) toimet, jotka rikkovat tai näyttävät rikkovan tullilainsäädäntöä ja joilla saattaa olla merkitystä toisen osapuolen tulliviranomaisille;
- b) tullilainsäädännön rikkomisissa käytettävät uudet keinot tai menetelmät;
- c) tavarat, joiden tiedetään olevan tullilainsäädännön rikkomisen kohteena;
- d) luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joiden perustellusti uskotaan osallistuneen tullilainsäädännön rikkomiseen; tai
- e) kuljetusvälineet, joita perustellusti uskotaan käytetyn tai käytettävän tai voitavan käyttää tullilainsäädännön rikkomisessa.

5 ARTIKLA

Avunantopyyntöjen muoto ja sisältö

1. Tämän yhteisymmärryksen mukaiset pyynnöt on esitettävä kirjallisesti. Pyyntöön on liitettävä asiakirjat, jotka pyynnön vastaanottava viranomainen tarvitsee pyyntöön vastaamiseksi. Kiireellisissä tapauksissa suulliset pyynnöt voidaan hyväksyä, mutta ne on esitettävä myös kirjallisesti viipymättä tämän jälkeen.
2. Edellä 1 kohdan mukaisissa pyynnöissä on oltava seuraavat tiedot:
  - a) pyynnön esittävä viranomainen;
  - b) pyydetty toimenpide;
  - c) pyynnön tarkoitus ja syy;
  - d) asiaan liittyvät säännökset tai määräykset sekä muu oikeudellinen aineisto;

- e) mahdollisimman tarkat ja laajat tiedot tutkimusten kohteena olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä;
  - f) yhteenveto asiaankuuluvista tosiseikoista ja jo tehdyistä tutkimuksista; ja
  - g) syyt tullilainsäädännön rikkomista koskevaan perusteltuun epäilyyn.
3. Pyynnöt on esitettävä pyynnön vastaanottavan viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin sen hyväksymällä kielellä. Tämä vaatimus ei koske 1 kohdassa tarkoitettuun pyyntöön liitetyjä asiakirjoja.
4. Jos pyyntö ei täytä edellä määrättyjä muodollisia vaatimuksia, sen korjaamista tai täydentämistä voidaan pyytää. Tällä välin voidaan määrätä toteutettaviksi varotoimenpiteitä.

6 ARTIKLA

Pyyntöjen täyttäminen

1. Pynnön vastaanottavan viranomaisen on avunantopyynnön täyttämiseksi toimitettava jo hallussaan olevat tiedot toimivaltansa puitteissa. Pynnön vastaanottava viranomainen voi oman harkintansa mukaan antaa lisäapua tekemällä asianmukaisia tutkimuksia tai järjestämällä niiden tekemisen.
2. Avunantopyynnot on täytettävä pyynnön vastaanottavan osapuolen säännösten tai määräysten mukaisesti.
3. Osapuolen asianmukaisesti valtuutetut virkamiehet voivat toisen osapuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin olla läsnä saadakseen pyynnön vastaanottavalta viranomaiselta tai 1 kohdan mukaiselta muulta asiaankuuluvalla viranomaiselta näiden toimipaikassa tietoja, jotka koskevat tullilainsäädäntöä tosiasiallisesti tai mahdollisesti rikkovia toimia ja joita pyynnön esittävä viranomainen tarvitsee tämän yhteisymmärryksen soveltamiseksi.
4. Osapuolen asianmukaisesti valtuutetut virkamiehet voivat toisen osapuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin olla läsnä kyseisen osapuolen alueella tehtävissä tutkimuksissa.

7 ARTIKLA

Ilmoitettavien tietojen muoto

1. Pynnön vastaanottavan viranomaisen on ilmoitettava tutkimusten tulokset pyynnön esittäville viranomaiselle kirjallisesti, ja se voi antaa asiaankuuluvia täydentäviä asiakirjoja tai muuta aineistoa.
2. Nämä tiedot voivat olla sähköisessä muodossa.

8 ARTIKLA

Poikkeukset avunantovelvollisuudesta

1. Avunannosta voidaan kieltäytyä tai sen antamiselle voidaan asettaa tiettyjä edellytyksiä tai vaatimuksia, jos osapuoli, jolta apua on pyydetty tämän yhteisymmärryksen mukaisesti, katsoo, että tällainen avunanto
  - a) todennäköisesti loukkaisi sen itsemääräämisoikeutta;
  - b) todennäköisesti vaarantaisi yleisen järjestyksen, turvallisuuden tai muut keskeiset edut erityisesti 9 artiklan (Tietojenvaihto ja luottamuksellisuus) 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa; tai
  - c) loukkaisi elinkeino-, liike- tai ammatillisuuksia.
2. Pynnön vastaanottava viranomainen voi lykätä avun antamista, jos se katsoo avunannon häiritsevän vireillä olevaa tutkimusta, syytetoimea tai oikeuskäsittelyä. Tällaisessa tapauksessa pyynnön vastaanottavan viranomaisen on neuvoteltava pyynnön esittävän viranomaisen kanssa määrittääkseen, voidaanko apua antaa pyynnön vastaanottavan viranomaisen mahdollisesti vaatimia ehtoja tai edellytyksiä noudattaen.
3. Jos pyynnön esittävä viranomainen pyytää apua, jota se ei itse voisi pyydettyään antaa, sen on ilmoitettava tästä seikasta pyynnössään. Pynnön vastaanottava viranomainen päättää tämän jälkeen, miten se vastaa kyseiseen pyyntöön.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa pyynnön vastaanottavan viranomaisen päätös ja sen syyt on annettava viipymättä tiedoksi pyynnön esittäville viranomaiselle.

9 ARTIKLA

Tietojenvaihto ja luottamuksellisuus

1. Tämän yhteisymmärryksen mukaisesti missä tahansa muodossa annetut tiedot ovat luottamuksellisia tai rajoitettuun käyttöön tarkoitettuja kussakin osapuolella sovellettavista säännöistä riippuen. Niitä koskee virallinen salassapitovelvollisuus, ja niihin sovelletaan tiedot vastaanottavan osapuolen asiaankuuluvassa lainsäädännössä samanlaisille tiedoille säädetyä suojaa. Tiedot vastaanottavan osapuolen on taattava tietojen luottamuksellisuus.

2. Henkilötietoja saa vaihtaa ainoastaan, jos tietoja mahdollisesti vastaanottava osapuoli sitoutuu suojaamaan ne tavalla, jota tietoja mahdollisesti antava osapuoli pitää riittävänä.

3. Kummankin osapuolen on ylläpidettävä menettelyjä varmistaakseen, että osapuolen tullilainsäädäntöään soveltaessaan antamia luottamuksellisia tietoja, mukaan lukien tiedot, joiden paljastaminen voisi vaarantaa tiedot antavan henkilön kilpailuaseman, käsitellään luottamuksellisinä ja suojataan luvottomalta paljastamiselta.

4. Tiedot vastaanottava osapuoli saa käyttää niitä ainoastaan pyynnössä ilmoitettuihin tarkoituksiin. Jos jokin osapuoli haluaa käyttää näitä tietoja muihin tarkoituksiin, sen on hankittava tiedot antavalta viranomaiselta kirjallinen ennakkosuostumus.

5. Tiedot vastaanottava osapuoli voi käyttää tietoja soveltuvin osin hallintomenettelyissään tai oikeudenkäynneissään, edellyttäen että mitään tiedot antavan osapuolen arkaluonteisiksi nimeämiä tietoja ei käytetä ilman tiedot antavan osapuolen kirjallista suostumusta.

6. Jollei 5 kohdasta muuta johdu, osapuolen toiselle osapuolelle antamia tietoja ei saa paljastaa joukkoviestimille eikä muille henkilöille tai yhteisöille kuin pyynnön esittävän osapuolen tulliviranomaisille eikä julkaista tai muuten asettaa yleisesti saataville ilman tiedot antavan osapuolen kirjallista suostumusta.

7. Jos osapuolen saamien tietojen käyttö edellyttää tiedot antavan osapuolen 4, 5 tai 6 kohdan mukaista suostumusta, tällaiseen käyttöön sovelletaan kyseisen osapuolen mahdollisesti asettamia rajoituksia.

10 ARTIKLA

Avunantokustannukset

1. Pynnön vastaanottava osapuoli vastaa kaikista pyynnön täyttämistä aiheutuvista tavanomaisista kustannuksista. Pynnön esittävä osapuoli vastaa soveltuvin osin asiantuntijoiden ja todistajiensikä soveltuvin osin tulkkien ja kääntäjien kustannuksista.

2. Jos pyynnön täyttämisen aikana käy ilmi, että pyynnön täyttäminen edellyttää tavallisuudesta poikkeavia tai merkittäviä kustannuksia, osapuolten on käytävä neuvotteluja määrittääkseen ehdot ja edellytykset, joilla pyyntö täytetään tai sen käsittelyä jatketaan.

11 ARTIKLA

Täytäntöönpano

1. Tämän yhteisymmärryksen panevat Singaporessa täytäntöön Singaporen tulliviranomaiset ja unionissa soveltuvin osin Euroopan komission toimivaltaiset yksiköt ja jäsenvaltioiden tulliviranomaiset. Ne päättävät kaikista soveltamisessa tarvittavista käytännön toimenpiteistä ja järjestelyistä ottamalla huomioon voimassa olevat säännöt, erityisesti tietosuojan alalla.

2. Osapuolet neuvottelevat keskenään ja ilmoittavat sen jälkeen toisilleen yksityiskohtaisista täytäntöönpanosäännöistä, jotka on annettu tämän yhteisymmärryksen mukaisesti.

3. Osapuolet sopivat, että niiden tulliviranomaisten rajallisten resurssien vuoksi pyyntöjä olisi esitettävä mahdollisimman vähän.

12 ARTIKLA

Muut sopimukset

Unionin ja jäsenvaltioiden toimivalta huomioon ottaen tämä yhteisymmärrys

- a) ei vaikuta mahdollisista muista kansainvälisistä sopimuksista tai yleissopimuksista johtuviin osapuolten velvollisuuksiin;
- b) täydentää keskinäistä hallinnollista avunantoa tulliasioissa koskevaa sopimusta, joka on tehty tai voidaan tehdä yksittäisten jäsenvaltioiden ja Singaporen välillä, mutta on ensisijainen tämän yhteisymmärryksen kanssa ristiriidassa oleviin tällaisten sopimusten määräyksiin nähden; ja
- c) ei vaikuta niihin unionin säännöksiin ja määräyksiin, jotka koskevat tämän yhteisymmärryksen perusteella saatujen, unionille mahdollisesti merkityksellisten tietojen toimittamista Euroopan komission toimivaltaisten yksikköjen ja jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välillä.

13 ARTIKLA

Neuvottelut

1. Osapuolet neuvottelevat keskenään tämän yhteisymmärryksen soveltamiseen liittyvien kysymysten ratkaisemiseksi 16.2 artiklalla (Erikoistuneet komiteat) perustetussa tullikomiteassa.
2. Tämän yhteisymmärryksen mukaisesti esillä tuleviin asioihin ei sovelleta neljäntoista lukua (Riitojen ratkaiseminen) eikä viidettätoista lukua (Sovittelujärjestelmä).

YHTEISYMMÄRRYS 4

VALTUUTETTUJA TALOUDEN TOIMIJOITA (AEO) KOSKEVIEN OHJELMIEN VASTAVUOROINEN TUNNUSTAMINEN

Osapuolet ovat 6.3 artiklan (Tulliyhteistyö) 2 kohdan d alakohdan ja 6.17 artiklan (Tullikomitea) 2 kohdan nojalla päässeet seuraavaan yhteisymmärrykseen:

Osapuolet sopivat, että on niiden keskinäisen edun mukaista tehdä keskinäistä yhteistyötä toimitusketjun turvallisuuden parantamiseksi ja laillisen kaupan helpottamiseksi.

Osapuolet pyrkivät tunnustamaan vastavuoroisesti valtuutettuja talouden toimijoita, jäljempänä "AEO," koskevat ohjelmansa. Niiden on 16.2 artiklalla (Erikoistuneet komiteat) perustetun tullikomitean päätöksellä sovittava AEO-ohjelmiansa vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Osapuolet sopivat aloittavansa työt AEO-ohjelmiansa vastavuoroiseksi tunnustamiseksi.

Osapuolet toteuttavat kaikki kohtuulliset toimet päästäkseen sopuun AEO-ohjelmiansa vastavuoroisesta tunnustamisesta ihanteellisessa tapauksessa vuoden kuluessa mutta enintään kahden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta.

YHTEINEN JULISTUS

Tulliliitoista

1. Unioni muistuttaa, että maat, jotka ovat solmineet tulliliiton unionin kanssa, ovat velvollisia lähestymään yhteistä tullitariffia ja asteittain unionin tullietuusjärjestelmää, toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet ja neuvottelemaan molemminpuolisen edun mukaiset sopimukset asianomaisten kolmansien maiden kanssa.

Sen vuoksi unioni on pyytänyt Singaporea aloittamaan neuvottelut sellaisten valtioiden kanssa, jotka ovat solmineet tulliliiton unionin kanssa ja joiden tuotteille ei myönnetä tämän sopimuksen mukaisia tariffimyönnytyksiä, tehdäkseen niiden kanssa kahdenväliset sopimukset vapaakauppa-alueen perustamiseksi vuoden 1994 GATT-sopimuksen XXIV artiklan mukaisesti.

2. Singapore on ilmoittanut unionille, että se aloittaa neuvottelut tällaisten maiden kanssa tämän sopimuksen allekirjoituspäivänä tehdäkseen kahdenvälisiä sopimuksia vapaakauppa-alueen perustamiseksi vuoden 1994 GATT-sopimuksen XXIV artiklan mukaisesti.